

CLARISSIMO VIRO DOMINO FRANCISCO WALSINGHAMO, EQVITI AVrato, & serenissimæ Regiæ Maiestati à Consilijs, H.F. felicitatem precatur perpetuam.

Voties in animo meo complector (Honoratissime Walsingame) funestas & horrendas illas Christianorum strages ante aliquot annos Parisijs æditas, ex quibus ego inter cæteros, cum summo vitæ periculo & discrimine elapsus sum: toties soleo de singulari Dei erga me bonitate, & apud me præclarè sentire, & apud alios magnificè prædicare: quòd me scilicet incolumem & saluum ex immanissimis illis Galliarum procellis, in pacatissimum istud Angliæ regnum, tanquam in tutissimum portum & asylum deduxerit. Cæterum vt hoc diuino munere & beneficio factum esse libenter agnosco: sic etiam & eo nomine me multo fæliciorem esse semper existimaui, quòd ex illo vsque tempore, te patronum mihi indulgentissimum sortitus sim, cuius ego insignem beneficentiam toties sum expertus, vt infinitis officijs me tibi obstrictum esse liberè profitear. Hinc

ego tanquam oraculi cuiusdam authoritate permotus, sæpissimè antehac (clarissime Patrone) de referenda gratia deliberaui: verum nihil hactenus occurrit, præter exiguum istud munus literarum, quo me tot tantorumq́; tuorum beneficiorum memorem esse declarassem. Quapropter, vt extaret aliquod obseruantiæ meæ testimonium, in gratiam vestrorum hominum, ista Peregrinij cuiusdam Synonima è populari & vernaculo Belgarum sermone in Anglicam linguam transferenda esse censui. Quæ quamuis eiusmodi fortasse non sint, vt delicatulis & curiosioribus quibusdam hominibus possint satisfacere: si tamen illa tibi ingrata esse non censero, abundè magnum laboris mei fructum videbor reportasse. Summis igitur à te precibus contendo, vt libellum istum eo animo quo à me profectus est accipias; & eundem in patrocinium & tutelam tuam recipere digneris: illud enim plane persuasum habeo, eum vel propterea alijs gratiorem esse futurum, quod splendidissimo tuo nomine, quasi eximio quadam gemma insignitus sit. Deus Opt. Max. dominationem tuam, & ad Ecclesiæ suæ propagationem, & ad perfectam reip. confirmationem quàm diutissimè seruat incolumem. Londini 10. Octob.

Tuæ dignitatis studiosissimus, *H.F.*

IO. SERRANVS DE SYNONIMIS AD *Lectorem.*

T Studiosus delectum quendam Synonymorum habere possit, ac modum variandæ orationis per Synonymiam; nos ex paucis veluti per transennam indicabimus: Nam plenam ac perfectam doctrinam ea de re tradere, iam non est nostri instituti, nec illa breuibus vel paucis absolui posset. Quare exactum & accuratum methodum aliis relinquimus ac permittimus, quibus vel tantum ocii superest, vel quos id studiorum genus delectat. Nobis satis erit, si vel viam vtcunque monstrauerimus: Ea autem Synonymorum, siue per Synonymiam variandi ratio, primum ac omnium maximè ex Dialectica traditione desumi poterit. Nam Dialectica maximè omnium & ante omnia id agit, vt doceat nos de rebus propriè, certò, appositè, verè ac infallibiliter loqui. Ac ideo præscribit nobis, quomodo omnium rerum essentiam siue existentiam aut subsistentiam, genus, species, proprietates, conditiones, accidentia, quantitates, qualitates, relationes, actiones, passiones, tempora, locos, situs, habitus, dispositiones, formas & figuras, cognata, affinia, partes, similitudines, contrarietates, causas, officia, & effectus, sicut Dialectici Doctores præcipiunt, collocare possimus. Ex eiusmodi con-

ditionum, proprietatum, accedentium & causarum multiplicitate, nascitur rerum appellendarum & describendarum multitudo ac varietas. Primum enim à genere, sicut à patre, auo, &c. liberis imponuntur nomina, vt Agamemnon dicitur à patre Atrides, Hector Priamides, Achilles Æacides, &c. Et Romani dicuntur Dardani à Dardano, Aeneadæ ab Ænea, Romani à Romulo. Deinde à specie oritur generalis appellatio: vt cùm hominem aliquoties animal vocamus, aut iustitiam virtutem dicimus, & pium dicimus, qui omni virtute ac Christiana fide est prædirus. Secundò & à differentia sumuntur appellationes, sicut animus dicitur anima eò quòd vegetat, Spiritus quòd contemplatur, Sensus quòd sentit, Animus quòd sapit, Mens quòd intelligit, Ratio quòd discernit, Memoria quòd recordatur, Voluntas quòd vult. Sunt enim quoad substantiam eadem. Differunt autem eiusmodi qualitatum conditionibus. Sic etiam flendi varia est differentia: Flere enim est lachrymas plangere, & est hominum tantùm. Lachrymare, siue lachrymari, est lachrymas effundere, & fit interdum sine sono, & transfertur etiam ad vites. Lugere est valdè flere, & est in luctu ac lugubri habitu esse ex obitu charæ necessariæq; personæ. Gemere est cùm præ angustia ex pectore sonus erumpit. Plangere est percussione ac verberatione pectoris, capitis, vultus, aliorumue membrorum se dolore afficere. Plorare est voce flebili & effusa dolorem suum operire. Atque hinc proueniunt species, vt, Animæ species sunt: Anima, Spiritus, Sensus, Animus, Mens, Ratio, Memoria, Voluntas, Fletus, species sunt: Lachrymæ, luctus, gemitus, planctus, ploratus. Odoris

boni

boni ſpecies ſunt : Sapor,acor,nidor. Mali vero: Fætor, pædor, putor, rancor, ſqualor, ſordes, ſitus. Ac aliquoties eiuſmodi ſpecierum vocabulis promiſcuè vtimur.

Tum etiam à proprietatibus rerum fit denominatio, vt hominem à loquendi proprietate ſæpe loquacem, etiam locutuleium, item etiam dicacem, aliàs blateronem, blateratorem, aut etiam nugonem, nugatorem. Et ab edendo : Edacem, edonem. A bibendo : Bibacem: bibulum, bibonem, biboſum, bibaculum. Similì modo & ab officijs ſortiuntur ſæpe varia ac multiplicia nomina, vt cùm Ioannes dicitur Baptiſta, Lucas, Euangeliſta, atque etiam Medicus. Paulus Apoſtolus, Et Iulius dictus fuit Tribunus: Quæſtor, Aedilis, Pontifex Max. Prætor, Conſul, Cæſar & Imperator, ſcilicet ab officijs, quæ ſubinde geſſerat. Nam ita poteſtatum & officiorum innumera ſere extant nomina. Ad eundem modum artifices ſua accipiunt nomina:vt, Agricola ſiue Agricolator ab agris colendis, Ruſticus ſiue Ruricola à rure colendo. Colonus à terra colenda. Hinc ſunt denominationes Fabrorum lignariorum, ferrariorum, ſerariorum, aurariorum, argentariorum. Eiuſmodi denominationes fiunt aliquando etiam à reliquis accidentibus, velut ab actione & paſſione. Nam Deus dicitur Factor & Creator cœli & terræ. Et quæ facta ſunt, dicuntur facturæ & creaturæ, item opus manuum eius. A tempore, ſicut habitacula quædam nominantur æſtiua aut hybernalia, brumalia ſiue hyemalia : Item homo ab ætate infans, puer, adoleſcens iuuenis, vir ſenex, decrepitus. Sic adoleſcens dicitur Ephebus, & puella nubilis, apta, matura viro. Et ſæpe res pro

temporis varietate varia sortiuntur nomina, vt Hierusalem dicebatur primùm Jebus, deinde Hierusalem, & post deuastationem Aelia.

A loco, vt qui apud Græcos dicebantur Philosophi, apud Persas Magi, apud Gallos Druydæ, apud Indos Gymnosophistæ, apud Aegyptios Sacerdotes, apud Hebræos Prophetæ, apud Latinos sapientes, & apud Assyrios Chaldæi nominabantur.

A situ, vt Hierusalem, à monte Zyon, etiam Zion appellabatur.

Ab habitu, vt Philosophus, Orator, Poeta, Musicus, Theologus, Jurista, Medicus.

A forma & pulchritudine, vt cùm aliquam nominamus, Venerem, Helenam: Aut etiam deformitate, vt cùm dicimus aliquem esse Thersiten, Aesopum, Corythcum.

A figura, vt quando mensarios orbiculos à rotunditate orbes, siue à quadrata figura quadratas dicimus. Sic mensæ etiam Tripodes dicuntur.

A cognatis, vt ab Aemylio cognominatur familia Aemylianorum, siue Aemyliani, ab Israëli Israelitæ, ab Ismael Ismaelitæ, à Iuda Iudæi, &c.

A similitudine, vt vbi hortos appellamus Paradisos, puellas Veneres.

A contrarietate, vt cùm bellandi exercituum bellum dicimus, quasi minimè bellum, hoc est bonum. Aut quando per Ironiam aliquem vocamus Poetam, Musicum Oratorem. Aut vt est in prouerbio, Tertius Cato, Octauus sapientum, Alter Hercules. Sic & à causis variæ & diuersæ sumuntur appellationes: vt à causa efficiente, Occisor, Necator, Interfector, Trucidator, Homicida, Patricida, Matricida, Fra-

Fratracida, Adulter, Mœchus, Mœchator, Pater, Genitor, Author ſobolis, Parens, Mater, Genetrix.

A materia, vt à terra dicuntur homines terreni, terreſtres, terrei, humei, quaſi ex terra humoque facti Ianua ferrea: à literis, literatus, literarum peritus, ſciens, expers. Sic librum ſiue volumen vocamus codicem à materia, eo quod ex corticibus olim compingebantur libri.

A cauſa formali, ſicut liber dicitur volumen à voluendo. Item fur dicitur Manticularius ſiue Manticulator, marſupicida, ſaccularius peculator, ſuppilator, eo quod furando eiuſmodi formis & modis vti ſolet manticulas enim attractat, vt furetur, ac inſerens ſe confertæ multitudini, marſupia aut ſecat, aut artificioſo dolo aperit, euacuat & pecunias aufert Tum à marſupiis ſecandis ſiue ab ſcindendis marſupicida dicitur: vocatur & ſaccularius à ſaccullis ſub veſte latentibus, in quos furtiuam rem reponit. Et peculator, quod aliorum bona furtiuè ſibi peculia & propria, ac ad ſe pertinere faciat. Et ſuppilator ab eo quod clanculatè rapit. Sic negotiandi forma eſt, inire commercia, exercere commercia ſiue mercaturam mercare & contrahere commercia. Negotiator enim à negotiando hiſce formis vtitur. Primum enim init commercia, hoc eſt, aggreditur mercandi negotium. Deinde inter negociandum exercet commercia ſiue mercaturam. Tum qui vult mercaturam exercere, opus eſt vt mercetur, id eſt, Emat ac vendat merces. Poſtremo neceſſe erit vt emptas merces in vnum contrahat atque comportet. Et cauſa efficiens appellatur negociator,

negociator, exercens commercia siue mercaturam, mercator. Sic etiam vxoris ducendæ forma est: Contrahere, inire matrimonium, iungi fœdere matrimonij, copulari, sortiri coniugium, vinculis iugalibus sese innectere, ducere vxorem: Nam matrimonij copulatio est quodammodo contractus, In istiusmodi verò contractu, duo iunguntur ac copulantur fœdere matrimonij, atque ita demum sortitur, id est sorte siue fato quodam acquirit coniugium, atque sese ita annectit vinculis iugalibus, ac postremùm ducit vxorē secum domum.

Pœnitentia siue pœnitendi forma est, duci pœnitentia, subire pœnitentiam, Agnoscere peccatum, errorem & culpam, Dolere, tristari, angi, cruciari propter peccatum, errorem & culpam. Timere, formidare, horrere iram, minas ac iudicium Dei, pœnas cruciatus, ignes infernales ac mortem æternam. Nam qui penitet, ducitur quodammodo à vita impœnitente, ad vitam pœnitentem, ab errore ad veritatem, à peccato ad iustitiam. Et qui patitur ita se duci, is quodammodo subit iugum pœnitentiæ. Et id fit dum tandem incipimus rectè sapere, ac intelligimus agnoscimusque hactenus nos errasse ac peccasse, nos incidisse in iram ac iudicium Dei, ac meruisse æternum supplicium: Huc vbi ventum fuerit, tunc incipimus dolere, tristari, mœrere, angi, cruciari, ac omnibus modis affligi, tunc cor incipit timere, pauere, formidare, ac horrere iram, minas ac iudicium Dei.

A causa finali: Nam vbi tres causæ anteriores recto & iusto ordine præcesserunt, tunc sequitur finis rectus ac bonus. Sin minus, sequitur finis prauus, vt vbi

vbi appellamus aliquem doctum, literatum, erudi-
tum, gnarum, peritum, ſcientem expertumque.
Nam is ſolet eſſe finis bonæ inſtitutionis. Eodem
modo quoties appellamus aliquem Poetam, Orato-
rem, Muſicum. &c. contra qui nihil dicit neque à
quoquam inſtitutus eſt, eum vocare ſolemus idio-
tam, indoctam, inertem, inexpertum, illiteratum, ru-
dem, &c. Nam is finis comitatur eos, qui diſcipli-
nam aſpernantur ac negligunt. Ita candide lector, vi-
des vnde fiat, & quibus ex fontibus proueniat, quod
ſæpe vni rei plures appellationes adſcribãtur, & quod
de vna eademque re plurifariam ac diuerſis modis
loqui ſoleamus, ita tamen, vt ſemper eandem & nul-
lam aliam rem intelligamus, nempe ſi Dialecticos
locos (quibus vnamquamque rem deſcribere ac de-
finire ſolet) probè conſideraueris, in iuſtum ordinem
tibi præſcripſeris, memorioquæ mandaueris, tum, ſæ-
pe vel ex ſingulis aut pleriſque ex locis vnamquam-
piam vel denominationem, definitionẽ, vel deſcrip-
tionem deſumere, atq; orationem tuam variare pote-
ris. Nam hoc ipſum & Grammaticus & Dialec-
cticus Rhetor agunt. Grammaticus enim, vbi tibi
deſcribit vocum ſignificationes, ac vult tibi earun-
dem ſignificationem, rationem & cauſam reddere,
tunc ducit ſuam rationem ſiue cauſam à quopiam
iſtorum locorum & ait: Hæc res inde eiuſmodi ſigni-
ficationem habet, nempe à patre, à maioribus, ab
eius auctore, ab officio, à loco, à ſitu, ab habitu, à
tali forma, ſiue figura, à materia, propter hunc finem
&c. Tum ſi inſpicias, quos tradit Grammaticus va-
rios loquendi modos, tum aduertes eiuſmodi lo-
quendi modos ex hiſce promanare fontibus vt cum
dicit

dicit. Dare negotium idem est quod mandare: Nam mandati causa finalis, est negotium, ita vt qui mãdatum velit exequi, negotiosus sit necesse est. Dare palmam, idem est quod victoriam concedere. Palma autem signum est victoriæ, qui ergo palmam alteri præbet, significat eum victorem. Dare effectum significat expedire, Qui enim rem aliquam efficit, elaborauit, absoluit, iam offert, dat ac præbet ei, cui debet. Emaungere pecuniam, id est, extorquere pecuniam à similitudine. Facilius enim quispiam à quopiam è naso mucum emungeret, quàm è sene pecuniam adipisceretur. Obire munus est acceptare officium. Qui enim officium acceptat, videtur obire ingens negootiorum munus. Ita vbi libet, si modò animum aduertas, experieris in omnibus loquendi modis aliquam subesse causam. Sicut D. Erasm. Roterodamus in suis Chiliadibus, nihil aliud agit, quam vt doceat, vnde quibus ex causis ptouerbiorum sententiæ ortæ sint. Deinde & idem agit Dialecticus in suo dicendi genere. Nam postquam rerum conditiones ac proprietates per locus supra nominatos edocuit, tum inde porro reliquam suam, tractationẽ prosequitur. Docet enim inde conficere definitiones, diuisiones, propositiones & argumentationes. Et daturus alicuius rei definitionem, sumet eam aut ex rei essentia, aut à genere per species, aut per propria, aut ab accidentibus, aut à causis, aut officiis, aut membris, &c. Deinde ostendens definitionem, certitudinem veram Synonymiæ rationem tradit. Docet enim definitiones ac propositiones conuertendas, atque ita experiri an conuersa æquipolleant. Nam primum postquam rem aliquam docuit definire ex rei sub-

stantia

ſtantia, tum definitionem docet conuertendam, hoc eſt, aut ſubiectum in locum prædicati, ac prædicatum in locum ſubiecti collocandum, aut ſignis aliquibus abiectis aliquo modo commutandum: vt Potus eſt liquor ad bibendum aptus. Hac definitione data, iubet eandem definitionem tranſpoſitis vocabulis conuertere, ac ſi indagare, an definitio ſit vera ac certa, nempe ita: Liquor ad bibendum aptus eſt potus. Ecce iam habes Synonymiam, nam vtro modo efferas: idem ſonat: Sic auaritia eſt omnium rerum cupiditas, omnium rerum cupiditas eſt auaritia, Et ſic agit Dialecticus in omnis generis definitionibus.

Poſtremo etiam Rhetor, etiam ſi omnia ornatè, eleganter, amplificè ac ſpendide dicere ſtudeat; & omnem ſuam dicendi rationem, ad applauſum vel audientium, vel legentium inſtituat, tamen hiſce ſupra nominatis dialecticis locis, ceu fundamento nititur. Nam vtuncque rem amplificent, tamen cuncta argumenta ad huiuſmodi locos referri poſſunt, ſicuti illorum libri nobis multis & pleniſſime tradunt. Huc facit etiam, quod Rhetores plurima de Schematibus, tropis ac figuris dictionum, locutionis ac ſententiarum præcipiunt. Huiuſmodi enim pæceptionibus, nihil aliud agunt, quam vt nos erudire conentur, quam variis modis ac figuris eandem rem nominare, vel eandem ſententiam efferre valeamus. Quare qui Synonymiæ ac orationis variandæ rationem perdiſcere deſiderat, is dicendi artes, hoc eſt, Grammaticam, Dialecticam & Rhethoricam quam diligentiſſime ediſcat, præcipue vero Dialecticam; & maximè ea parte, vbi locos proponit,

proponit, quibus rerum conditiones, proprietates, accidentia & causas explicat, quos quisq; sibi quàm familiarissimè efficiat ac ita perdiscat, memoriæque commendet, vt eos ad vnguem calleat. Sic enim & Grammaticorum & Rhetorum preceptiones quàm dexterrimè intelliget, & ad dicendi facultatem commodissimam viam sibi parabit. Tum etiam plurimum faciet ad Synonymiæ rationem, qua discet de vna re plurifariam loqui, quos deinde loquendi modos sibi quisq; ad suum vsum reseruabit. quos posteà ad quamuis causam pro rerum ratione ac circumstantia accommodare poterit. Nam Synonymia & ratio variandæ orationis etiam eò valet, vt inde etiam vocum & orationis proprietas perdiscatur. Vbi enim didiceris de vna re variè multisque modis loqui, tunc iudicium est adhibendum, qua in causa, quo loco, quo tempore, apud quos, quiuis loquendi modus adhibendus sit. Id quod quisque vsu & exercitatione perdiscet. Ad hæc non parum ad rem faciet, si studiosus puer diligenter & assidue versetur in legendis bonis authoribus, ac in eis attendat & notet, quibus quisque loquendi modis vti soleat, quo eorum imitatione etiam sibi elegantem dicendi facultatem parare possit. Quamobrem, studiose lector, aliquot tibi in hoc libello ex bonis authoribus exempla proposita sunt, quibus & vti possis, & ad horum imitationem similia & plura effingere valeas. *Vale.*

IO-

CARMEN DOMINICI
Syluij medici Buſciducenſis.

SI ſtudioſe puer verborum deuite vena
Scribere tu carmen non ſine laude paras.
Si ſcribenda tibi ſit epiſtola docta, Latini
Sermonis larga fertilitate ſcatens.
Hunc eme, Pelgromius variis vir dotibus ingens.
Quem auctum dat mira dexteritate librum.
Quin, ne quid deſit, tibi Græca vocabula paſſim.
Addit, vt aſſueſcas ſcribere & Argolice.

IOHANNIS NEMII HE-
xaſtichon conſtans Hexametro & Iambico Trimetro.

VT philomuſe puer Romanum pangere carmen
Queas, habeto hanc verbulorum copiam.
Vt quoque epiſtolam ſcite conſcribere poſſis,
Diſcenda adeſt vocabulorum copia.
Vt valeas etiam coniungere Græca Latinis.
Smaragdinem hanc Pelegromij ſyluam pete.

IONICI GEORGII Macropedij.

SI Heliconis puer optas iuga adire,
Neque opacas, neque olentes Aliorum.
Sed amœnam Pelegromi pete syluam.
Iter hàc est ad amicas tibi Musas,
(Modò credas) Latias atque Pelasgas.

HIERONYMI VERLENSI Gymansiarchæ Busciducensis Hendecasyllabum.

SI quæris Latiæ puer loquelæ
Voces, diuite personare lingua.
Huc gressus agedum citos moueto.
Hic vocum tibi, cultior supellex,
Hic oratio mundior paratur.
Vnus tanta dabit libellus, huc tu
Vero nomine nuncupare si vis:
Cornu dicere copiæ licebit.

CORNELII DIESTEMII hexastichon in Syluam Synonymorum Symonis Pelegromii.

SYlua refrondescens foliis purgata caducis,
Vernas cum magno fœnore fundit opes.
Hunc age, flecte pedes, nemoris spaciare sub vmbra,
Passim cum Latiis, Attica poma leges.
Hac insiste via quoquò dare vela peroptas,
Ad metam, certo tramite peruenies.

A

N Abbat, vide *Bishop*.

to Abash, to fray, to Feare.

Conturbare metu.
Terrorem, metū, vel pauorem alicui afferre inijcere, incutere & inferre, Terrefacere. Stupefacere Obstupefacere, obstupere, obstupescere, Stupescere, Stupere.
Terrere. Et faciunt geminos, ensis & vnda metus.
Concussa pectora, animi turbati.
Dum stupet obtutuq; hæret defixus in vno.
Obstupuit, steterūtque comæ & vox faucibus hæsit.
Attonitus visu ac voce deorum.
Attonitis inhiare animis.
Animo exterritus.
Obstupuere animi vide, *to feare*.

Abashed, vide *Astonied.*

to Abate in a reckoning.

Decidere partem, quod vulgo dicimus defalcare, detrahere, subtrahere, decurtare. Cic. Tuam partem dimidiam, quemadmodum vis decide.
Deducere partem, apud Afraneum, pro demere de summa.
Deducere de rationibus.

to Abate in courage, vide *a Base minde, and Dispaire.*

to Abhorre a thing, vide *to Loath.*

to Abide, to suffer great greefes or paines.

Sustinere, pati, ferre dolorem immodicum, grauem, acerbum, incredibilem, qui vix ferri possit.
Acutissimum capio, suscipio, haurio, traho, dolorem.
Cruciatibus angor, conficior, excrutior, torqueor, vexor, perturbor, frangor, discrutior, diuellor, dirumpor, perimor, interimor, exanimor, opprimor perdor.
Omnes mentis meæ partes dolor exagitat, diuexat, perturbat, afficit, grauat,
Concidit, cecidit animus ictu doloris vi curarum, concursu molestiarum labefactatus, conuulsus, percussus est.
Iaceo in mærore ac sordibus.
Curis & ægritudine maceror.
Contabesco acerba solicitudine, graui cura, angore, ac mærore, vide, *to suffer*.

to be Able, or May, or Can.

Valere.
Posse.
Queo, Salust.
Potesse, apud Comicos.
Habere potestatem, facultatem.
Vires, vim habere.
Potens esse.
Viribus valere ad aliquid agendum.

Able, vide *Apt.*
not Able.

to Abolish, to vndoe, to Disanull to Repeale.

Irritare. Irritum facere.
Cassare. Infirmare.
Leges rescindere.
Decreta rescindere. Reuellere
Inualidum reddere.

In nihilum redigere. Tollere.
Retexere, Reuocare.
Leges, tabulas reficere, frangere.
Abrogare, Antiquare, Abolere.
Annihilare, ἀκυροῦν
Consuetudinem malam radicitus euellere 8, distinct.
Inducere decretum Senatusconsultum. Sueton.
Inducere locationem, pro irritum facere contractum & abrogare, Cic. Hic ager omnis, quoquo pacto coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur.
Rumpere rogationes.
Edicta rumpere, apud Horat.
Errores crassus cacoethes abusus, superstitiones, in Ecclesia subnatas abrogare, tollere, expungere, corrigere.

Abolished, vide *out of Vse.*

Absolute, Perfect.

Perfectum. Absolutum.
Completum. Plenum.
Summum. Elaboratum.
Expolitum. Perpolitum.
Expletum omnibus suis partibus.
Omnes numeros habens, vt Stoici dicunt.
Dexterum, id est, perfectum. Virg.

to Abstaine from meat.

Cibo parcere, partius vti.
De cibo detrahere, Temperare, abstinere, moderari, vel ei cibum minuere.

Abundance, Plentie, Store.

Abundantia. Exuberantia.
Multitudo. Affluentia.
Oppulentia. Satietas. Plenitudo.
Copia. Luxus. Vbertas.
Prodiga rerum luxuries, vel ria.
Redundantia, quam vulgus superfluitatem vocat.

Abundant, Plentifull.

Affluens. Profusus.
Abundans. περισσευόμενον
Redundans. Superuacuum.
Superfluum. Superuacaneum
Vber. Exuperans.
Copiosum. Cumulatum.
Diues. Locuples.
Supra vitam suppetens.

Abundantly, Plentifullie, or Copiously.

Abundè. Abundanter.
Vbertim. Profusè.
Vberrimè. Dapsilè.
Affluenter. Satis superque.
Copiosè. Affatim.
Largiter. Largè.
Locupletissimè. Cumulatim.
Cumulatissime. Plena manu.
Pleno cornu. Ampliter.
Optimè atque opitare. Plaut. Vide

to abound in great plentie, to haue great store.

Abundare. πλεονάζειν Redundare
Scaturire. Superare.
Superabundare. Exuberare.
Superfluere. Profluere.
Affluere tam bonis quàm malis.
Copiam habere magnam & luculentam.
Supra modum quippiam possidere.
Circumfluere. Cic. ad Att. 2.
Circumfluens gloria Scatere.

Acceptable, vide *Deere.*

to Accompt or Reckon.

Reddere seu etiam facere rationem expensam.
Referre rationem seu impensam.
Impensam ad calculum reducere.
Computare. ψηφίζειν
Calculum ponere seu rationem.
Supputare.
συναιρεῖν λόγον in Euange.
Ratiunculam

Ratiunculam reddere.
Ratiunculam subducere.
λόγον ἢ λόγους ἀποφέρειν.
Sumptuum rationē subducere.
ἀκριβολογεῖσθαι.
Calculare. Ratiocinari
Ad Calculum reducere. Cicero.
Facere calculum.
Ducere rationem. λογίζεσθαι
Subducere ad nummum.
Facere computationem apud. Asco.
Dare calculum, rationem.
Rationem inire.
Ad calculos notare.
¶ Rationem rectè scitè subducere,
Rectam rationem colligere, *to cast a true accompt*, constanteratione.

My Accompts being cast vp, I shall know my Losse.

Putatis Supputatis, Ductis, subductis rationibus rerum mearum faciam, colligam, percipiam, perstringam conficiam, deprehendam, intelligam, sentiam rei familiaris Jacturam, Damnum Detrimentum.

an Accōpt, or a reckoning.

Ratiocinatio. λόγος
Supputatio Subductio.
Computus & computatio. vulgo dicitur, sed minus latine.
Expensarum ratio apud Ciceronem est, ratio sumptuaria.
Ratio dati & accepti, expensi & accepti. Calculus.
Tabulæ accepti & expensi.
Conficere tabulas, rationes in ordinem quod vulgus dicit Registrum facere in quo scilicet accepti datique ratio notatur.
Expensi, impensique rationē describere *to write a reckoning*.
Codex, liber rationarius Registrum vulgo dicitur. *A reckoning booke.*

to ouersee or examine an Accompt.

Rationes dispungere, significat data & accepta conferre, excutere & examinare. Hinc dispunctio pro diligenti examinatione percunctationeque accipitur, vt scribit Alciatus, quod veteres soliti fuerint rationes quū data & accepta constitissent transuerso puncto confodere. Rationes diu peractas absolutasque recognoscere.

of no Accompt.

Nullius pretii, Infimæ conditionis, obscuri loci, nullius ordinis.
Despectus, abiectus, contemptus.
Nulla maiorum laude commendatus, honestatus, nobilitatus.

a maister or auditor of Accounts.

A rationibus. A calculis.
Ratiocinator quem Cicero vocat calculatorem.
¶ Magister rationum Curiæ quem Contrarollarium vulgo vocant. *Controllour*

of one Accord, consent, heart or will.

Vnanimis. vel Vnanimus.
Concors, Consentiens.

with one Accord and Consent.

Vnanimiter.
Coniunctis sententiis.
Concorditer.
Vna mente, vno ore. Pari voto & vno consensu, vno animo atque vna voce. vide *Consent*.

IONICI GEORGII Macropedij.

SI Heliconis puer optas iuga adire,
Neque opacas, neque olentes Aliorum.
Sed amœnam Pelegromi pete syluam.
Iter hàc est ad amicas tibi Musas,
(Modò credas) Latias atque Pelasgas.

HIERONYMI VERLENSI Gymnasiarchæ Busciducensis Hendecasyllabum.

SI quaris Latia puer loquela
Voces, diuite personare lingua.
Huc gressus agedum citos moueto.
Hic vocum tibi, cultior supellex,
Hic oratio mundior paratur.
Vnus tanta dabit libellus, huc tu
Vero nomine nuncupare si vis:
Cornu dicere copia licebit.

CORNELII DIESTEMII hexastichon in Syluam Synonymorum Symonis Pelegromii.

SYlua refrondescens foliis purgata caducis,
Vernas cum magno fœnore fundit opes.
Hunc age, flecte pedes, nemoris spaciare sub vmbra,
Passim cum Latiis, Attica poma leges.
Hac insiste via quoquò dare vela peroptas,
Ad metam, certo tramite perueniens.

A

N *Abbat*, vide *Bishop*.

to Abash, to fray, to Feare.

Conturbare metu.
Terrorem, metũ, vel pauorem alicui afferre inijcere. incutere & inferre, Terrefacere. Stupefacere Obstupefacere, obstupere, obstupescere, Stupescere, Stupere.
Terrere. Et faciunt geminos, ensis & vnda metus.
Concussa pectora, animi turbati.
Dum stupet obtutuq; hæret defixus in vno.
Obstupuit, steterũtque comæ & vox faucibus hæsit.
Attonitus visa ac voce deorum.
Attonitis inhiare animis.
Animo exterritus.
Obstupuere animi vide, *to feare.*

Abashed, vide *Astonied.*

to Abate in a reckoning.

Decidere partem, quod vulgo dicimus defalcare, detrahere, subtrahere, decurtare. Cic. Tuam partem dimidiam, quemadmodum vis decide.
Deducere partem, apud Afranium, pro demere de summa.
Deducere de rationibus.

to Abate in courage, vide *a Base minde, and Dispaire.*

to Abhorre a thing, vide *to Loath.*

to Abide, to suffer great greefes or paines.

Sustinere, pati, ferre dolorem immodicum, grauem, acerbum, incredibilem, qui vix ferri possit.
Acutissimum capio, suscipio, haurio, traho, dolorem.
Cruciatibus angor, conficior, excrutior, torqueor, vexor, perturbor, frangor, discrutior, duellor, dirumpor, perimor, interimor, exanimor, opprimor, perdor.
Omnes mentis meæ partes dolor exagitat, diuexat, perturbat, afficit, grauat.
Concidit, cecidit animus ictu doloris vi curarum, concursu molestiarum labefactatus, conuulsus, percussus est.
Iaceo in mærore ac sordibus.
Curis & ægritudine maceror.
Contabesco acerba solicitudine, graui cura, angore, ac mærore, vide, *to suffer.*

to be Able, or May, or Can.

Valere.
Posse.
Queo, Salust.
Potesse, apud Comicos.
Habere potestatem, facultatem.
Vires, vim habere.
Potens esse.
Viribus valere ad aliquid agendum.

Able, vide *Apt.*
not Able.

to Abolish, to vndoe, to Disanull to Repeale.

Irritare. Irritum facere.
Cassare. Infirmare.
Leges rescindere.
Decreta rescindere. Reuellere
Inualidum reddere.

In nihilum redigere. Tollere.
Retexere, Reuocare.
Leges, tabulas reficere, frangere.
Abrogare, Antiquare, Abolere.
Annihilare, ἀκυροῦν
Consuetudinem malam radicitus euellere & distinct.
Inducere decretum Senatusconsultum. Sueton.
Inducere locationem, pro irritum facere contractum & abrogare, Cic. Hic ager omnis, quoquo pacto coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur.
Rumpere rogationes.
Edicta rumpere, apud Horat.
Errores crassus cacoethes abusus, superstitiones, in Eccl. sia subnatas abrogare, tollere, expungere, corrigere.

Abolished, vide *out of Use.*

Absolute, Perfect.

Perfectum. Absolutum.
Completum. Plenum.
Summum. Elaboratum.
Expolitum. Perpolitum.
Expletum omnibus suis partibus.
Omnes numeros habens, vt Stoici dicunt.
Dexterum, id est, perfectum. Virg.

to Abstaine from meat.

Cibo parcere, partius vti.
De cibo detrahere, Temperare, abstinere, moderari, vel ei cibum minuere.

Abundance, Plentie, Store.

Abundantia. Exuberantia.
Multitudo. Affluentia.
Oppulentia. Satietas. Plenitudo.
Copia. Luxus. Vbertas.
Prodiga rerum luxuries, vel ria.
Redundantia, quam vulgus superfluitatem vocat.

Abundant, Plentifull.

Affluens. Profusus.
Abundans. ἀδειοσσευμένον
Redundans. Superuacuum.
Superfluum. Superuacaneum
Huber. Exuperans.
Copiosum. Cumulatum.
Diues. Locuples.
Supra victa suppetens.

Abundantly, Plentifullie, or Copiously.

Abundè. Abundanter.
Vbertim. Profusè.
Vberrimè. Dapsilè.
Affluenter. Satis superque.
Copiosè. Affatim.
Largiter. Largè.
Locupletissimè. Cumulatim.
Cumulatissime. Plena manu.
Pleno cornu Ampliter.
Optimé atque opitare. Plaut. Vide *to abound in great plentie, to haue great store.*

Abundare. πλεονάζειν Redundare
Scaturire. Superare.
Superabundare. Exuberare.
Superfluere. Profluere.
Affluere tam bonis quàm malis.
Copiam habere magnam & luculentam.
Supra modum quippiam possidere.
Circumfluere. Cic ad Att. 2.
Circumfluens gloria Scatere.

Acceptable, vide *Deere.*

to Account or Reckon.

Reddere seu etiam facere rationem expensam.
Referre rationem seu impensam.
Impensam ad calculum reducere.
Computare. ψηφίζειν
Calculum ponere seu rationem.
Supputare.
συναρμηγλόγον in Euange.

Ratiunculam reddere.
Ratiunculam subducere.
λόγον ϰαὶ λόγους ἀποφέρειν.
Sumptuum rationē subducere.
ἀϰριβολογεῖσθαι.
Calculare. Ratiocinari
Ad Calculum reducere. Cicero.
Facere calculum.
Ducere rationem. λογίζεσθαι
Subducere ad nummum.
Facere computationem apud. Asco.
Dare calculum, rationem.
Rationem inire.
Ad calculos notare.
¶ Rationem rectè scitè subducere,
Rectam rationem colligere, *to cast a true accompt*, constanteratione.

My Accompts being cast vp, I shall know my Losse.

Putatis Supputatis, Ductis, subductis rationibus rerum mearum faciam, colligam, percipiam, perstringam conijciam, deprehendam, intelligam, sentiam rei familiaris Iacturam, Damnum Detrimentum.

an Accōpt, or a reckoning.

Ratiocinatio. λόγος
Supputatio. Subductio.
Computus & computatio, vulgo dicitur, sed minus latine.
Expensi tum ratio apud Ciceronem est ratio sumptuaria.
Ratio dati & accepti, expensi & accepti. Calculus.
Tabulæ accepti & expensi.
Conficere tabulas, rationes in ordinem quod vulgus dicit Registrum facere in quo scilicet accepti datique ratio notatur.
Expensi, impensique rationē describere *to write a reckoning*.
Codex, liber rationarius Registrum vulgo dicitur. *A reckoning booke*.

to ouersee or examine an Accompt.

Rationes dispungere, significat data & accepta conferre, excutere & examinare. Hinc dispunctio pro diligenti examinatione percunctationeque accipitur, vt scribit Alciatus, quod veteres soliti fuerint rationes quū data & accepta constitissent transuerso puncto consodere. Rationes diu peractas absolutasque recognoscere.

of no Accompt.

Nullius pretii, Infimæ conditionis, obscuri loci, nullius ordinis.
Despectus, abiectus, contemptus.
Nulla maiorum laude commendatus, honestatus, nobilitatus.

a maister or auditor of Accounts.

A rationibus. A calculis.
Ratiocinator quem Cicero vocat calculatorem.
¶ Magister rationum Curiæ quem Contra rollarium vulgo vocant. *Controllour*.

of one Accord, consent, heart or will.

Vnanimis, vel Vnanimus.
Concors, Consentiens.

with one Accord and Consent.

Vnanimiter.
Coniunctis sententiis.
Concorditer.
Vna mente, vno ore. Pari voto & vno consensu, vno animo atque vna voce. vide *Consent*.

to doe a thing with one accord or consent.

Composito rem gerere, agere, facere
Ex pacto ἐκ συνθήκης, composito, rem gerere.
Facere de compacto, apud Plaut.
Ex composito, ἐκ παρακλήσεως
Composito factum est. Terent
Nihil non ex composito fecimus.
Pactum seruauimus. Plinius.

to Accuse one, or to lay to his Charge.

Arguere aliquem furti pecuniæ interuersæ.
Dicam scribere vel impingere.
Crimen obiicere, pro quo inferre crimen Cicero dixit.
Crimen intendere.
Accusationem contra aliquem instituere.
Contra venire. Cicc.
Crimen impingere, quod Græci δίκην ἐπάγειν dicunt.
Δήξιν δοῦναι κατά τινος
Reum agere, Accusare, poscere.
Incusare, Culpare.
Insimulare, Sugillare.
Criminari. Deferre aliquem.
Aliquem in crimen vocare.
Furti aliquem alligare, agere.
Crimen conferre, coniicere in aliquem.
Crimina congerere.
Indicare reum.
Acquirere capite vel capitis, pro criminaliter, contra aliquem procedere.
Similiter Accersere vel arcessere, aliquem in iudicium capitis. Cic. vnde Capitis accersiri, *to Accuse of a deadly offence or crime*, apud Plutarchum.
Capitalibus criminationibus, mendacibus calumniis capitis aliquem expetere.
Calumniari.
Criminibus falsis insimulare.
Falsum crimen intendere in aliquem *to accuse falsly.*

not Accustomed to labour.

Nondum es assuetus, assuefactus laboribus.
Labores ferre, sustinere non consueuisti, sensisti, tulisti.
In laboribus versatus, exercitatus rudis & insolens es.
Nondum tibi labor familiaris est.
Laboris impatiens, vide *wont.*

Acquaintance.

Noticia. Consuetudo. Conuersatio.
Coniunctio. Familiaritas. Vsus.

to Atchieue, vide *End.*

to be Acquainted or familiar with one, to be conuersant or keepe company with.

Agere consuetudinem. exercere.
Familiariter vti. Victitare.
Domesticam agere consuetudinem,
Versari. Conuersari.
In perditissima iuuenum colluuione versari.
Commercium habere seu rationem.
Vnde, malorum commercio reddimur deteriores.

to enter an Action in the law against one: or to sue one in the law.

Citare in ius, Citare.
Litem mouere, apud Ciceronem.
Trahere ad iudicem, ad subsellia.
Per fora trahere.

Actionem intendere, instruere *to make his complaint.*
In ius ducere, trahere, vocare, rapere ἐγκαλεῖν
Obtorto collo in ius trahere, Hiero.
Educere in ius. Litem intendere.
δίκην λαγχάνειν
Conuenire aliquem in ius. Ad iudicem vocare. Vocare in crimen.
In iudicium trahere, ducere.
καταστῆσαι εἰς ἀγῶνα
Postulare aliquem iniuriarum.
Dicam alicui scribere vel impingere.
Molestissimis litibus aliquem inuoluere.
Odiosis aliquem diuexare litibus.
Diem dicere, vide *to Sue.*

an Act of Parliament, vide *Commandement.*

Added, or Put vnto.

Adscriptus. Annumeratus.
Additus. Adscitus.
Accersitus. Lectus.
Receptus, relatus, positus, collocatus recensitus, in studiosorum numerum in amicorum album relatus.

to Adorne, vide *to beautifie.*
to Aduance, vide *to promote*

to Aduance learning, vide *learning.*
to Aduenture vpon Fortune, vide *Fortune and danger.*

an Aduersarie, vide *Foe.*
Aduersitie, vide *ill fortune.*

to aduertise secretlie, vide *to warne & to put in remembrance.*
Aduised, vide *Circumspect.*
by your Aduise, vide *Counsaile.*

to commit Adulterie.

Adulterare, & adulterari.
Mœchari. μοιχεύειν.
Mœchisare, apud Plautum.
Adulterium committere, inferre.
Sitientibus agris propriis, alienos irrigare metaphoricos.
Alienum arare fundum.
Ἀλλοτρίαν ἀρουραν ἀροῦν.
Cum alieni uxore rem habere.
Capere vsuram corporis vxoris alterius, apud Plaut.
Alterius thorum maculare. polluere.
Vxores aliorum futuere, permolere.

An Adulterer or Cuckold maker.

Mœchus, Adulter, Horat. Taurus dicitur.
Cuculus & Curruca, prouerbio dicitur apud Iuuenalem & Plaut.
¶ Mœcha. Adultera Succuba.
Alieno marito se subiiciens.

Adulterie.

Adulterium. Mœchia. Furta.
Furtiui complexus.
Stuprum apud Quintilianũ & Plaut, pro eodem.

to Admonish, vide *exhort.*
an Aduocate, vide *Attourney.*
Affabilitie, vide *Courtesie.*

Affection.

Affectus, Studium, animus, voluntas, Libido, vide, *Will.*

Affectuously.

Intimè, Cupidè, Ambitiosè. Curiosè, Voluntariè, vel ò.

to Affirme, to assure.

Adserere vel asserere.
Asteuere efficacibus argumentis.
Certò dicere.
Polliceri pro affirmare, apud Cic.
συμβιβάζειν Asseuerare.
Affirmare. διαβεβαιοῦσθαι.
Instare factum Terent.
Ille instat factum.
Omni asseueratione confirmare.
Asseuerantius dicere.
Corroborare. Ratum habere.
Pleno ore affirmare, vt aiunt, nam Veri periculum non ad me recipio. Soli.

Afterward, or After this.

Postea. Postquam.
Posteaquam. Post. Vbi.
Postubi. Vt, Simulac.

Againe, Efisoones.

Rursus & Rursum.
αὖθις πάλιν Iterum. Denuo
Iterato in sacris literis. Secundo.
ἐκ δευτέρου De integro.
A nouo vulgus dicit.
¶ Vicissim per vices, vice versa.
ἐναλλάξ Alternatim. ἀμοιβαίως.
Alternis. Alternè. παραλλάξ.
Nunc vnum, nunc aliud.

Against or Contrarie.

Contra, κατ' cumgton.
Aduersus & aduersum præpositiones.
Præter, Terent, Præter ciuium morem atque legem. In cum accusatiuo.
Ad pro contra quoque ponitur.
Erga sed sępissimæ in bonam partem, quamuis etiam in malam reperiatur, apud Tacitum & Liuium.

to be Against, or Contrarie.

Aduersari. Obsistere. Obstare.
Oppugnare. Impugnare.
Resistere. Obluctari. Reluctari.
Obniti. Reniti. Repugnare.
Contrastare.

Age, Time, Euerlasting, Perpetuall.

Aetas. Seculum. Aeuum.
Perpetuus, a, m. Sempiternus, a, m.
Sempiternitas.
Aeuiternus, a, um.
Perpetuitas, Perpetuo, aduerb.
Aeternitas. vide, *Old.*

Aged or old, of 12 yeares.

Annos duodecim natus est.
Duodecimum ætatis annum agit.
Aetas eius est duodecim annorum
Duodecimum ætatis annum, non excessit, non egressus est.

the prime, the flower of Age or Time.

Florente ætate, Integra, Firma, Valida es ætate.
Aetate viges, Validus & Firmus es.

of one or like Age.

Coæuus ὁμῆλιξ. ἡλικιώτης.
Coætaneus. Aequæuus.
Eiusdem ætatis, Eadem ætate.
Aequalis.
Collactaneus, simul lacte nutritus.
Aetate coniunctus.
Par ætate & annis.
Contemporaneus.
Synchronius, συγχρόνιος.

Aged

Aged, vide *Olde*.

to Agree, vide *to Consent*.

to Agree with the time, to be euen, and iump with the world or Time.

Omn'um horarum hominem agere.
Comparare se ad omnia.
Regionis moribus seruire, obsecundare.
Se moribus quorumlibet attemperare, accommodare.
Scire foro vti.
Seruire scenæ, occasioni.
Polypi mentem habere.
πολύποδος νοῦν ἔχειν.
Rebus præsentibus, tempori, loco, sese accommodare.
Insanire cum insanientibus.
τοῖς μαινομένοις συμμαίνεσθαι.
Vti foro. Tempore sedere.
Tempori seruire pro tempore agere
καιρῷ λατρεύειν Phocili.
Omnibus vel tempori se accommodare.
διαταιδαγωγεῖν τὸ πρᾶγμα.
Opportunitatem expectare.
καιρὸν θεραπεύειν.
Necessitati parere.
Tempus spectare aptum.
Obseruare temporis occasionem.
Amiculum pro venti aptare flatu.

an Agreement or Concord.

Concordia, Mutua gratia. Vnio.
Consentio. Pax. Publica. Tranquilitatas. Voluntatum studiorum & sententiarū summa consensio. Cice.
Consensus omnium rerum.
Idem velle & idem nolle.
Eodem animo eadem & sentire & decernere.
Vnanimitas.
Vnus omnium rationum consensus.
Consentiens voluntas.
¶ Concordia paruas res videas crescere, discordia vero splendidas, maximasque opes dilabi ac deflorere.
¶ Concordia respub. omnis constat quantumuis parua, nec non opes conseruantur maximæ, & augentur exiguæ. Contra, factionibus & diffidijs opulentissimæ quæque & celeberrimæ ciuitates funditus excinduntur. Vide, *Promises*.

An Agreement of peace, vide *League*.

to Aide, vide *Helpe*.

the Ayer.

Aer. ἀὴρ Cœlum. Aether.
Iuppiter pro aëre apud poetas.
Aequor pro aëre apud Virgil.
Inane pro aëre apud Lucret.

A sweet Ayer, vide *faire Weather*.

an Ale feast, vide *Banket*

Aloft, vide *High*.

Although Notwithstanding.

Etsi. Etiamsi. Tametsi. Cum.
Vt pro quanquam. Licet. Acsi.
Quanquam. Quamuis, εἰ καὶ.

All, or euerie one.

Omnis. Totus. Cunctus.
Vniuersus. Vnusquisque.
Quisque. Singuli.

to Allure, to intice, or to Winne one by faire meanes.

Allicere. δελεάζειν.
Allectare. ἄγειν, Cum gen.

Lactare

Lactarè, Illectare.
Variis illectare lenociniis.
Pellicere. Jllicere,
Jnuitare. Lenocinari.
Capere illecebris blanditiis.
Attrahere, Exitare, Inducere.
Lactare vel falsa spe, delitiis,
Præmiis, allectamento inuitare,
Signo quasi dato inuitare.
Omnibus modis allicere.
Ducere quoque pro allicere, inescare ac dilectione quadam, oblectamentisque demulcere ponitur.
Delectare a delicere, sicuti alectare ab allicere est attrahere.
ἐφέλκειν
¶ Attrahere in nassam, Jnescare
Jnnectere. Jmpedire.
Jnuiscare, illecebris circumuenire.
Jllaqueare tricis. Jrretire. *vide flatter*

pleasant Allurements or intisements.

Allectamenta, incitamenta,
Jnuitamenta, quæ vulgus Jrritamenta vocat.
Jllecebræ. Blanditiæ.
Jllectamenta. ἀγωγίαι,
Blandimenta, Demulsimenta,
Jllecebra singul. Lenocinia.
Jllicia plurale ab illicium, apud Ciceronem. Viscarium. Ambro.

an Allurer, an Inticer, or Flatterer.

Jllex. Jlliciens, Jllecebrosus.
Alliciens. Allectiuus, ἀγωγός, *vide flatterer.*

an Almond.

Amygdala vel amygdalum.
ἀμυγδάλη
Nux Thracia. Nux Græca,

Almost, wellneare.

Penè, prope Ferè.
Propemedum, Ferme, Propediem,
μικροῦ δεῖν, ὀλίγου Quasi,
Tantum non apud Eras. Suet. Liui. Valde frequens.
Parum abest. Minimo minus.
Paulo minus, ante penultima acuta. pro eodem frequens in sacra scriptura, & apud Sueto.
Admodum, pro fere apud Liuium.
Iam mitigati admodum animi.
Modo non, pro ferme apud Terent.
Plerumque aduerbium.

Alouer, vide *Euerie where.*

Alteration of state, vide *my state is Altered.*

to Alter or chãge, as old fashions or customes are changed.

Exolere, Exolescere.
Inueterascere, Mutari.
Contabescere.
Obsolere & obsolescere.

An Altar.

Altare. Altarium.
Ara. βωμός.

Altogether, vide *vtterlie,*

Alwaies Day and Night. continuallie without ceasing.

Die ac nocte, Nocte dieque.
ἄπαυστοι νυχθήμεροι.
Semper omnes per annos.
Diu noctuque, Noctes & dies.
Tempus in omne.
νύκτας τε καὶ ἡμέρας. Continuè. Continentur.
In æuum Aeternum
Assidue, Jndefesse, Continenter.
Incessanter, Jndesinenter.
Jn perpetuum.
ἀΐδιος,

Nullo

Nullo puncto temporis intermisso.
Ne punctum quidem temporis respirando. Sine interpellatione,
Sine intermissione.
Ne minimam quidem moram interponendo. Citra respirationem,
Protinus, apud Virgilium.
Perpetuo. Jugiter.
Nunquam non, Irrequieto labore,
Noctibus continuare dies,
Ne genu quidem flexo.
οὐδὲ γόνυ κάμψας Prouerbe pro sine omni intermissione, *without ceasing.*

Ambassadors, vide *Posts.*

Ambition, or a desire of glorie.

Ambitio & Ambitus media correpta. Sitis famæ.
Sitis impotens honesti.
Studium cupiditas honorum imperiorum.
Gloriæ appetentia. apud Ambro.

Ambitious or desirous of glorie.

Appetens, auidus, cupidus, famelicus gloriæ, famæ.
Sitibundus, Esurientissimus laudis.
Jnmoderatè appetens honores.
Ambitiosus φιλότιμος
Honoris potentiæve cupiditate inflammatus.
Non alienus ab ambitione.
Cuius iuuenilem obsedit animum gloriæ febris vel sitis,
Sitientissimus laudis.
Magnarum pomparum amantissimus
Laborans ambititione.
Thraso. φιλόδοξος

to be Ambitious, or to seeke after glorie or praise.

Captare laudem. φιλοφρονεῖσθαι
Affectare, venari gloriam.
Gloriæ inhiare,
Seruire gloriæ & propriæ laudi,
Vacare populare auræ aut gloriæ,
Honoris cupidate titillari.
Aurem captare popularem, fauorē, gloriam mortalium inanem
Populares ambire honores,
φιλοτιμεῖν Ambire munia
Petere, præhensare honorem,
Honorum gloriæ cupiditate, siti, fame teneri, illici, capi, duci.
Ferri ambitione.
Expetere, aucupari famam.
Ambitione auræ popularis teneri.
Conflare populares honores est vulgi commendationes & fauorem vndecunque captare.
Jmperitorum hominum rumusculos aucupari. Cicero.
Duci gloria. Cicero: Si quis honore ac gloria ducitur.
Ex laude pendere.
Aucupari gloriam, gloriolam.
Immodicis studiis ad honores contendere.
Laborare ambitione, cupiditate honoris. Honores petere.
Jnanes flare glorias.
Gloriolę afflatum captare.
Gloriam appetere vel expetere, quærere. Honorem affectare, apud Sal. Honorem velificari apud Ciceronem contra Rul.
Pendere a multitudinis aura.
Applausum captare humanum.
Jn honorem quærendo totis viribus incumbere.
Non ego ventosæ plebis suffragia venor. Horat.

to Amble.

Tollutim gressus glomerare.
Alterno crurum explicatu glomerare gressus.
Alipedes. πτερόποδες

an Ambling horse.

Gradarius

Gradarius, gradatim incedens, vestigia modicè ac volubiliter tollens. θιδεγμος.
Asturco, ab Astur a oppido Hispaniæ, Teldones apud Plin. Asturcones.
Manus, idem quod Gradarius, quasi ad manum mansuefactus, apud Horatium & Erasmum, alij aliter scribunt.
Tollutarus à tollendis & glomerandis pedibus latinis dicitur.
Tollutaris à Seneca vocatur.
Gygerius, equus pumilus, apud Strabonem.
Manulu, equus, pullus, dim nut.

to Amend, to Correct.

Corrigere. Castigare.
Emendare, Elimare.

to Amend his life, or to Turne to grace, and repentance.

Reddere bonam frugem.
Ad bonam frugem sese recipere.
Conuerti ad meliorem frugem.
A corruptissima vita conuerti.
Exuere vetus vitæ genus.
Excusso vitiorum iugo ad emendatiorem resurgere vitam.
Vitæ castigatioris propositum sumere. Recedere a vitio.
Euadere ad bonam frugem.
Viuere emendatius.
Ad salubriora consilia animum appellere.
Reparare.
Expiare scelus.
Redire ad meliorem vitæ frugem.
Benefactis pensare delictum.
Redimere culpam præteritam. Cice. pro egregio facto compensare.
Facere finem peccandi, vitiorum.
A voluptuosa ad frugi vitam redire.
Sordes humanæ fragilitatis gratia pœnitentiæ emaculare.

Ex abysso emergere peccatorem.

to make Amends, vide *to Recompence.*

Amisse, vide *Ill.*

to doe Amisse, vide *to offend and to sinne.*

Amitie, vide *Friendship.*

Anger, Wrath, Furie,

Ira. Rancor. ὀργή.
Iracundia. Stomachus.
Bilis. Angor. Χόλος.
Indignatio. Excandescentia.
Animi efferuescentia.
Animi pluraliter. Pone animos.

to make one Angrie, or to prouoke one to wrath.

Mouere. Habere stomachum.
Bilem alicui mouere.
Ad iracundiam prouocare.
Ciere aliquem. Mouere simplex.
Ad iram prouocare.
Iras inducere colligere.
Turbare alicuius animum.
Lacessere quempiam amaricare
Exacerbare. Irritare.
Asperare. Exasperare.
Exagitare. Infestare.
Iratum reddere. Incendere.
Exurere ira.
Accendere cum accusatiuo.
Bilem concitare, concire, commouere alicui.
Aggregare. Arrigere iras.
Inflammare aliquem verbis, excitare ad iram.
Acuere furorem.
Offendere. Lædere.
Animum accendere, incendere.
Stomachum facere, apud Cice.
Exulcerare alicuius animum.
Incensum dare, pro iratum facere Terent.

Angrie or displeased.

Iratus. Infensus. Iracundus.
Ira commotus, affectus, agitatus, adductus, inductus, impulsus, incitatus, actus, accensus, inflammatus.
Stomachabundus.
Iracundior Adria, qui irritabili est ingenio, *verie Angrie.*
¶ Iracunde, cum ira, inflammato ore, ardentibus oculis.

to be Angry, vide *to Chafe.*

Angred, vide *Chafed.*

to represse or stay his Anger, or Furie.

Iram, iracundiam reprimere, temperare, mitigare, cohibere, refrenare, concoquere, ponere, mulcere.
Stomachum ob rei indignitatem efferuescentem ratione cohibere.
Stomachum tenere. Horat.
Comprimere æstus iracundiæ.
Rationis moderamine reflectere iræ appetitum.
Placare animos.
Iracundiam pessundare. Plaut.
Iræ modum seu frenum ponere.
Adhibere modum vel moderationē.
Dare locum iræ, apud Paulum ad Roma. 12.

to Animate, vide *encourage*

Any.

Aliquis. Vllus. Quispiam.
Quisquam. Quiuis. Alius.

Anon, vide *Out of hand.*

to Answer, or to make an Answer.

Respondere.
Responsum dare, reddere. Iactare.
Ἀποκρίνειν
Verbum proloqui. Terent.
Dare orationem, pro respondere, Plauto frequens.
Subijcere absolutè.
Labra resoluere, ora Renarrare.
Subseruire orationi, apud Terent.
Reddere vocem, sonos, verba.
Inferre, Tangere verba verbis.
In verba prorumpere.
Suspicere apud Virgil. & in Euang.
Dicere cum ablatiuo et præpositione pro, vel cum accusatiuo mediantibus præpositionibus in, vel ad.
¶ Ad rogata respondere aut spondere, simplex pro composito apud poëtas.
Excipere, Referre, verba, dicta.
Ad rem, congruenter, πρὸς ἔπος id est, ad verbum respondere.
¶ Respondere præter rem.
Nihil ad rem. Non ad rem loqui.
Responsum alienum à proposito dare; *An answere, but not to the purpose.*
παρεχφθέγγεσθαι, ἀπροσδιονυσα, παρεκβαίνειν, λέγειν
De alijs loquenti, respondere decœpis.
¶ Ferre, accipere responsum, *to receiue answer.*
Cice. Cum à me id responsum tulisset.

Apart, vide *Priuily.*

Apothecary, or Grocer.

Vnguentarius. Myropola.
Odorarius. Aromatarius.
Aromatopola. Pharmacopola.
Medicamentarius. Herbarius.
Pigmentarius, Myrobrecharius, apud Plaut.
Apothecarius. Ἀποθηκάριος.

an Apothecaries, or Grocers shop.

Aromataria taberna.

Pigmentaria, vnguentaria officina. μυρεψικὸν. Myropolion. Pharmacotheca. Apotheca vulgo dicitur, tametsi propriis sit Apotheca repositorium, reconditorium granorum.

to Apparell, to cloath, to put on a garment.

Ornare. Vestire Induere. Amicire. Comere. Colere. Vide *to cloath.*

Apparell.

Apparatus. Amictus. Amiculus. Ornatus. Vestis. Vestitus. Cultus Vestimentum. Indumentum. Induuiæ. Exuuiæ. Spolia, Pexa toga, *a Friseadow or Irish Gowne.* Vestis defluxit ad imos pedes. Arte laboratæ vestes, ostroque, superbo. Vestis insignis auroquè rigens. Picta croco, & fulgenti murice vestis Illum vestis serica tegit. Vestimenta fluxa vel laxa, *loose, large or wide apparell.*

Appeased, vide *Asswaged.*

To applie.

Applicare, Vacare, Incumbere Insistere, Instare, Insudare Inuigilare, Operam dare, nauare. Animum adiungere, applicare. Deditus, intentus, mancipatus esse.

to Appoint, vide *determine.*

to Appoint a day, vide *Day.*

to Approue, vide *of one Consent or Opinion.*

to Approue by reason, vide *to declare or shew.*

to Approach to draw neere vnto.

Ingruere. Inpendere. Imminere. Non longe abesse, Subesse. Hyems subest. Capiti impendere. Instare. Adesse. Appetere, Venire, Cominus ire. Aduentare, Salustius. Comitiorum dies aduentabat, Obrepere, Appropinquare. Admouere se propius. In foribus esse vel in limine, Pulsare fores. Propinquare. In cardine versari. In propinquo esse ἐγγίζειν.

An Apron.

Succinctorium. Semicinctium, apud D. Hyeronimū. Supparus vel supparum. περίζωμα.

Apt, Meet, Proper, Fit, conuenient, Sufficient, profitable, Able.

Appositus, Commodus. Sufficiens. ἱκανός Natus, aptusque. Cice. Assentaneus. Aptus. Vtilis, Bonus Idoneus. Habilis. Consentaneus. Conueniens, Congruens Congruus, Accommodus. Accommodatus, Respondens. Non inconueniens. Fœlix, fœlix ad literas, Concors. Maturus pro idoneo. Quadratus ¶ Habilitas, Aptitudo. *Fitnesse, vide Fine or Fit.*

to Array, vide *to make foule.*

an Arbitrour, or an Vmpyre.

Mediator

Mediator μισίτης
Sequestrator. Sequester
Pacificator. Pacator.
Reconciliator, Interuentor,
μεσίγγυος.
Author concordiæ, Arbiter.
Qui regit & dictis animos, & pectora mulcet.

to take an Argument.

Argumentum elicere, colligere, Trahere. Capere. Venari,
Capere institutum, Cice.
Sumere thema. θέμα λαμβάνειν

Arise, vide *Stand vp.*

the Arme-hole, the hole vnder the arme.

Axilla. πληρύγιον
Ala. Asellæ arum.

to Arme, to Harnesse or take Weapons.

Armare, consurgere in Arma.
Armis se Instruere, Circundare.
Arma Capescere, Gerere.
Disponere enses & scuta.
Accingi armis, ad arma cogere.
Arma Parare, exercere.
Furor Arma ministrat.
In armis esse.

to Arme, to lay downe armes or Weapons.

Arma exuere, ponere, deponere.
Prælia relinquere.
Scuta & Arma dimittere.

an Armie or Host.

Exercitus. Cohors, Manus.
Phalanx. Caterua, Turma.
Agmen. Spira σπεῖρα
Cuneus, Acies.
Armatæ Phalanges.
Copia pro exercitus multitudine.
Legio. παρεμβολή

to Arriue, to come to the Hauen, Port, or Land.

Appellere ripæ, Oris.
Tangere, premere locum aliquem.
Venire in Portum.
Tellure potiri, portum petere.
Ad littora tendere.
Carinæ littora tangunt.
Rates armi inferre.
Clauum ad littora torquere.

to Assemble, to gather or leuy an Armie.

Contrahere copias, milites.
Cogere militum manum.
Conscribere exercitum, militem, cohortem, milites.
Milites conquirere.
ἀνδρολογεῖν ἀνδρολογίζειν
Cogere, facere, parare manum.
Facere gregem. Salust.
Facere agmen, Historica sunt
Cogere exercitum, Copias, agmen, equitatum, milites, seu congregare
Scribere exercitum, milites, copias.
Comparare, conflare, contrahere, conficere exercitū. Virgilius: contrahimusque viros.
Ingentes Martis contrahere turmas
Facere exercitum. Cicero.
Colligere copias, exercitum.
συγκροτεῖν δύναμιν.
Aciem struere.
Cogere in prælio milites, æratas acies, Virgilius.
Augere auxilia est militarem gregem facere copiosiorem.

to Arrest one, to lay hands on one.

Capere. αἱρῶ Captiuare
Manus adferre, inferre.
Corripere Cice. in Ver. Actum. 7. Hominem corripi ac suspendi iussit ex oleastro.
Prehendere, comprehendere.

Manus iniicere, manicam, catenas.
ἐπιβάλλειν τὰς χεῖρας
Obtorto collo in vincula ducere.
ἄγχειν καταψᾶσθαι
Intendere vincula collo.
Collum obstringere· Soli.

Arrogancie, vide *Pride*.

Arrogant, vide *Proud*.

an Arrow, a Bolt or Dart.

Jaculum. βέλος
Spiculum. Telum. Polis.
Missile. Sagitta. Hastile.
Catapultæ. Tragula.
Arundo & calamus metaph.
Aclydes, apud Virgilium.
Coriscus, apud Nonium.

the Arse.

Anus ani. Podex. κῶλος
Culus. πυγή.
Sedes à Plinio frequenter ponitur, pro ani circulo & podice.

Arsiuersie, Ouerthwart.

Præposterus ἀνεθύστερος
Peruersus. διεστρεμμένος
Inuersus. Paruus.

Artificer, a Crafts man, a man of Occupation.

Artifex. Mechanicus.
Manualis operarius. Opifex manuarius. δημιουργός.
χειροτέχνης. μηχανικός.
Operarius. Sedentarius.
Manibus sumptum exercens diurnū apud Ambro.
Ex manibus viuens.
Manibus victum sibi queritans quem ventrimanum quidam vocant.
Ex labore manuum opera viuens.
Artem mechanicam exercens.

Arts or Sciences lacke their due honour.

Artes merito honore carent, non vt deberent honoratæ sunt.
Non quanti deberent æstimantur.
Non quo deberent, quo equum esset loco sunt.
Non quem debent locum obtinent·
Non admodū in honore, sunt dignitatis, existimationis, honoris loci non habent satis.
Exigui, parui pretii sunt, haud magni reputantur bonæ artes, bonis artibus honor non est, locus non est, honor non tribuitur.
Bonæ artes honore vacant, dignitate carent, non coluntur, iacent, minime vigent.

Artificially, vide *Exactly*.

Artillerie, cannons guns.

Bombardæ aut (vt alii volunt)
Boardæ, a sono, grandes & paruæ.
Tormenta ærea horrisona.
Machinæ æreæ sexa rotantes, turrifragæ.
Balistæ à nonnullis dicuntur tormēta muros concutientia.
Quarum species sunt Falcones seu falcunæ quas Germani Cartunas vel Murifragas.
Galli Canones duplices vocant, *double Cannons*.
Serpentinæ seu serpentes violenti, quas Cartunas simplices vocant.
Serpentinæ mediæ. Falconetæ.
Porrò ampliores sed breuiores sunt quadratæ Bombardæ igniarios globos iaculantes, & Mortari qui globos vlnæ diametrum habētes emittunt, quibus tecta & domorū pauimenta perforant hostes, vrbis interiora impetentes.
Ignium eiaculatrices.
Sclopi quos pedites ferunt Manuaria vel Martialia tormenta peditum scilicet.

As, vide *that*

As I thinke, vide *Thinke*,

As soone as.

Vt primum. Vbi primum.
Cum primum. Quam primum.
Statim vt. Jam vt. Cito vt.

As though.

Perinde acsi. Haud secus acsi.
Æque acsi Non minus acsi.
Non aliter acsi.

As, like As, Euen As.

Velut. Veluti. Vt Vti.
Quasi. Tanquam Ceu.
Perinde ac. Sicut. Sicuti.
Ita acsi. ὡς ὥσπερ. Quemadmodum.
Cum vel quam, temporis aduerbium quando vbi.

As men say, vide *Say*.

to be Ashamed.

Erubere. Erubescere.
Verecundari. Confundi.
Pudet. Piget. vide *to blush*.

to Aske, demaund or inquire.

Rogare. Interrogare.
Requirere ab aliquo.
Quærere. Sciscitari.
Sciscitari oracula Phœbi Virg.
Referre rem ad senatum, ess senatorum, rogare, interrogare sententiam.

to Assay. vide *to attempt*.

to Assaile, to inuade to set vpon the enemy.

Impetum vel insultum facere, in hostem, in hostium, equitatum.
λαλατεῖν.
Incursare, incurrere in hostem.
Ruere in hostes.
Incursionem facere.
Omni conatu inuadere.
Cominus cum hoste congredi.
Clypeo impetum facere & hasta.
ἐπορούειν σὺν ἀσπίδι δουρί τε μακρῷ apud Homerum.
In medium legionis cursu concito se proripere.
In confertissimos hostes incurrere. Salustius.
Medium penetrare agmen.
In confertos hostes ruere.
Inuolare, Irruere in hostem.
Irruptionem, impressionem facere.
Infestare. Inuadere
Aggredi. Adoriri. ἐπιχειρεῖν.
Impetere hostem. συμβαλεῖν.

an Assault.

Vis, impetúsque militum, Irruptio.
Insultus. Accessus incursus violentior.
Aciei ruentis impressio, quam vocat Cicero Appulsum.
Militum cuneatim incurrentium impetus. προσβολή.
Ἀγῶνι ἐκ προσβολῆς

to giue an Assault, to Set vpon.

Impetere. ἐπιτίχειν
Incursionem, insultum facere.
Impetu extremarum facere virium,
Impressionem, irruptionem facere.
Violenta manu inuadere.
Vrbem concitatius oppugnare.
Admouere machinas omnes.
προσβάλλειν Oppugnare
Scalas muris adhibitas ascendere.
Fossas congesta terra opplere.
Expugnare, pro oppugnare in sacris literis ponitur.
Impetum facere. πτεάσσειν.
Incursu, impetu, impulsu, accessu, violentiori.
¶ Contra Hostes defendere, *to repulse the enemie*.
Repellere, propulsare, Gel.

Hostes

Hostes desédebat à pinnis facilimè.
Depellere insultum.
Pellere depellere, prepellere, propulsare hostes mœnibus.
Exercitum feruenti oleo reprimere.
Sulphurium picatumque ignem ejaculari in ascendentes scalas.

an Asse head, vide *Dulhead*

to Assemble things together, vide *Gather*.

to Assemble or gather, all the power together.

Vires in vnum contrahere, conferre colligere.
Cogere ad Arma viros.
Jn arctum cogere, in angustum contrahere copias.
Reliquias agminis colligere.
Copias supplere.
Congregare manum virorum.
Jnstaurare belli reliquias, vires.
Redintegrare copias, vires, bellum, prælium.
Certamen rursus experiri.
Collectis copiis bellum instaurare.
Jterare pugnam, Mauortis opus alacrius redintegrare.

an Assembly of people, or men, vide *Congregation & Multitude*.

to Assiedge, vide *Besiege*.

to Assist, vide *Helpe*.

to Aske.

Rogare. Jnterrogare,
Rogitare. Petere. Poscere,
Postulare. Flagitare. Jnquirere
Exquirere. Percontari.
Astipulari. Scicitari.

to Assure, vide *to Affirme*

Assuredly, vide *without Doubt*.

to Asswage thirst, vide *Quench*.

to Asswage, vide *to Lessen, and Pacifie*.

to be Asswaged, Mittigated or Appeased.

Vt tempestas, ventus, flatus, fluctus,
Sopiri Consopiri.
Consilere. Consilescere.
Concidere, apud Horat. Concidunt venti, subsedere fluctus.
Placare, Temperare, æquora.
Residere. Remittit se ventus.
Mare quoq; dicitur mitescere quãdo cadunt ventorum procellæ, flatus aurarum quiescunt, motus procellosæ tempestatis subsidunt.

Astonied, or abashed.

Stupidus, perplexus.
Attonitus Consternatus.
Perculsus, Confusus animus tantæ cogitatione rei. Exanimatus.
Oestro percitus prouerb. Incertus.
Οἰστρῳ παραπλήξ
Stupefactus. ἐμβεβροντημένος
Animo attonitus, consternatus.
Διαπορούμενος Perturbatus.
Gelidus cui pectore manat Sudor & è subito membra stupore pauent.
Frigidus Horror membra quatit.

to be Astonied.

Jn extasim rapi.
Mente concidere. Cicero.
A seipso digredi.
Ad sensum communem obstupuisse dicitur, qui extra se positus est.
Jn extasi, extra se esse.
Excidere sibi dicitur quisquis à corporeis sensibus abripitur.
¶ Non esse apud se.

Alibi

Alibi viuere animo, non in suo corpore. Peregrinari animo. vide *to Sound.*

At the last.

Tandem. Demum. Postremo. Postremum. Denique. Nouissime.

to Attempt, to assay, to proue, to trie, to goe about.

Experiri. Periclitari.
Periculum facere. Probare.
Experimentum sumere, facere.
Capere experimentum.
κίνδυνον ποιεῖσθαι. Iacere aleam.
Magno pecuniæ sumptu tentare rem aliquam.
Nihil intentatum, inausum, inexpertum relinquere.
Fuluum spectatur in ignibus aurum.

Attendance, Seruice.

Opera. Obseruantia. Famulatus.
Obsequium. Ministerium.
Seruitus. Famulitium.

an Attourney, an Aduocate.

Aduocatus. συνήγορος.
Causidicus. Patronus causarum.
Syndicus.
Actor causarum fori litigiosi.
Rabula forensis seu fori iudiciarij.
Assiduam dans operam foro.
Fori vafrámentum.
Litium prorelator.
Tritus in rebus forensibus.
Vafricias fori percallens.
περὶ τρίμμα τῆς ἀγορᾶς.

to Attribute, vide *to Impute.*

Auncient, vide *Old.*

to be in Authoritie.

Authoritatem habere, obtinere, esse potestatem habere.
ἐξουσίαν ἔχειν.
Tribuere alicui authoritatem magnam. Vide *Esteeme.*

to Augment, to increase, to multiplie.

Exaggerare. Augere. Adiungere.
Ampliare. Adjicere. Augescere.
Attexere. Apponere.
Adnectere. Addere.
Accrescere. Exaugere.
Multiplicare. Amplificare.
ἐκτραγῳδίζειν.
Tragicè, cum amplificatione naturæ. Queritari.
Augmentare. Coaugmentare.
Locupletare. Aggerare.
Rem paruam verbis facere magnam.
Adaugere, apud Cic. Hæc signa adaugent suspitionem.
Auctiorem reddere, Cic.
Qui hæc ex minimis tanta fecerunt, amplificare.

an Augmentation, or increasing.

Amplificatio. Augmentatio.
Accretio. Auctarium.
ἐπίβλημα. Amplificatio.
Accessorium. Appendix.
Adiunctio. παρενθήκη.
Annectio. Adiectio.
Additio. Accessio. Cumulus.
τὸ πάρεργον. προσθήκη.
προσθήκη. Augmentum.
Additamentum. Corollarium.

an Augre, Wimble, a Piercer.

Terebrum. Terebellum. τρύπανον.
Terebra. τρυπάνιον.

to Auoid, vide *Escape & Eschue.*

Author of euill.

Auctor causa, Origo, Principium. Initium, fons malorum tu es
A te hæc mala, incommoda, calamitates, acerbitates, infortunia damna, detrimenta, pernicies, exitium, rerum euersio fluxerunt, manarunt.

to Awake, to raise from death to life.

Suscitari. ἀναζωπυρεῖν.
Resuscitare. Viuificare.
Vitæ restituere. Ad vitam reuocare.
Recreare. Excitare.
A mortuis excitare.
Animas excire sepulchris. Virg.
Defunctis vitam reddere, restituere.
Putre cadaueri vitæ nouitatem restituere. Dare viuis.
Vitam vel vitæ reddere.
Reddere aliquem viuis.
Supera ad auras resuscitare.
Animatum oculis exhibere rediuiuum.
Reddere viuendi functionem pristinam. Mortuum suscitare.
Vocare è sepulchro.
Arentia deploratáque ossa vitali flatu animare. Eras.
Mortua corpora renouare.
Facere reducem ab orco in lucem. Terent. in Heauton.
Extre in lucem.
Ad lumina surgere.
Excitare reuocare ab inferis.
Vmbris infernis.
Animam reuocare orco.
A Styge vitales reuocare ad auras, apud Mantuanum.
Recens demortuum vitæ denuò dare
Resuscitare corpus in vitam nouam.

to Awake one, vide *to Waken.*

Azure colour, vide *Blew colour.*

B

a Babe, vide *Childe.*

a Bable, or Trifle, a Thing of small value.

Res parua, leuis, nihili, flocci, pili, nulliusque momenti, valoris, ponderis.

a Babler, a Pratler, a Chatterer, a Iangler.

Loquax. πολυλόγος.
Immodicè loquax. Linguax.
Impendio loquax. Loquaculus.
Dicax. Dicaculus.
Bene linguax, Eras. Linguaculus.
Garrulus. Babula.
Immodicus in verbis.
ἀμετροεπὴς λαλὲς.
Gerro, onis. Inani verborum sonitu aerem verberans.
Lingua effreni. ἀθυρόγλωσσος.
Vana diffluens verbositate.
Caute, littore, turture, Dodonæo ære loquacior.
Longos logos faciens.
In re non magni momenti, verbosa vtens prælocutione.
Sinistra garrulitate corrumpens.
Quorsum hæc tam putida tendunt? apud Horat.
Homo bombylus, prouerb.
Archytæ crepitaculum.
Dodonæum æs. Battologus.
Multi sermonis, strepitus.
Loquuleius. Multiloquus.
Verbosus. Futilis. Spermologus.
Fusus, profusus in verbis.
Blatero. Blaterator.
Balatro. & vide *Tel-tale.*
¶ Et id vitij, Garrulitas, Loquacitas. Inanis quædam profluentia loquendi. *Babling.*

to Babble, vide *to Speake foolishly.*

Babling is no eloquence.

Verbositas, prolixior, longior, vberior oratio, non est eloquentia.

Qui diutius loquitur, longiorem habet sermonem, plura verba effundit, facit, is eloquentiam non possidet.

to Backbite, to Slander.

Mordere à tergo. Traducere.

Rem linguis veneno tinctis gerere.

A tergo pinsere. Pers. Detrahere.

Venenatis pungere aculeis.

Genuinum frangere. Derogare.

Acerrimos inuidentiæ stimulos alicui excitare. Linguis veneno tinctis confodere, lancinare.

Obtrectare. κακῶς ἀγορεύειν.

Inimicè lacerare. Morsibus prosequi, ... ere. Pellem caninam rodere.

Procul allatrare, coram ne verbum quidem. Mordere Cynica petulantia. Linguæ vibrare spiculum.

Incessere, impetere lingua.

λογοβαλλειν ... .

Sugillare. Vituperare. Lædere, Insectari. Lacessere maledictis.

Petulanter facundiam caninam exercere. Obloqui. *Vide to Slander.*

a Backbiter, vi. *Slanderer.*

Backbiting, vide *Slandering.*

Backward, vide *behinde.*

a Bagge, Powch, or Purse.

Loculi. Locelli. Crumena.

Loculus varios habens receptus.

Bulga, apud Lucilium. & Vulga, vtrunque legitur, quod nummos aliásq; res inuoluat, interpretatur.

Theca nummaria.

Follis, apud Iuuenalem. Et tenso folle reuerti.

Vidulus, apud Plautum.

Marsypium, aut vt alij scribuut Marsupium, vtrunque bene.

Pasceolus, apud Plaut. & Var.

Vomica metaphoricè si pecunijs suffarcinata sit, à rumore dicitur, βαλάντιον.

Fisci, fiscinæ, & fiscellæ, *a great many bagge.*

Pedianus (vt refert Politianus in Miscellaneis) nummum ait esse receptacula, sportas, sportulas, sportellas, saccos, sacculos, saccellos, & crumenas, & velleas, & scorteas, & manticas, & marsypia.

Pera Perula. πήρα.

Ascopera. ἀσκοπήρα.

to Bake.

Pinsere, furnariam exercere, panem coquere, facere, ματτειν.

Depsere, frangere munera Cereris.

Mollire Cererem manu, *To knead dow.*

¶ Pistor dulciarius, *a Pie baker.*

Pistillareus, Artocrearius.

a Bairne, vide *Childe.*

a Baker or Baxter.

Coquens panes.

Artocopus, vel artocopeus.

Pistor vel pinsor.

ἀρτοποιὸς.

Panifica. Pistrix. furnaria. & Artopra apud Plaut. *a woman baker.*

Bald, or bare, without haire or beard.

Glaber. Glabrio. ψιλός.

Caluus. Depulis. Myconius.

φαλακρὸς. Raripilis, *thin-haired.*

Ballances, a paire of ballance.

Lanx ci... Bilanx.

Statera, media producta, à stando.

ζυγόν. σταθμός.

Trutina. Libra. Libella.

¶ Trutinare, appendere, *to weigh.*

Banckers, or Exchangers.

Nummularij. Trapezitæ.
Mensarij & Mensularij.
Campsores vulgò, ἀργυραμοιβοί.
Argentarij. Argentariam facientes.
Κολλυβίσαι, ἀργυρογνώμονες
Argentariam facere.

to Banquet, or to make great Feasts.

Celebrare conuiuia, dapes.
Conuiuari, depo. Commessari.
Conuiuium agere, agitare, exhibere, inire, facere.
Instituere dapes vel epulas.
Prandium exhibere aduentorium, id est, pro suo fœlici aduentu.
Venit ad dapes turba vocata.
Ore ferire dulcem escam.
Leuare famem.
Dapibus mensas ornare, & pocula ponere.
Capere ore pabula, alimenta.
Parant epulas, potandaque vina ministrant.
Agitare conuiuium.
Symposia agere.
Cibo pasci suaui.
Epulum exhibere. epulas dare,
Comporare. Epulari.
Dapibus epulari opimis.
Epulis fungi.

Banqueting dishes.

Bellaria. Tragemata.
Mensæ secundæ. δευτέραι τράπεζαι
Collibiæ. Bandesia.

a tipling Banquet, or an Alefeast.

Cœna vel mensa adijcialis.
Repotia, apud Eras. in moria, à repotando.
Adjiciale ac ganeatum conuiuium.
Proscenium, commessatio post cœnam.

a sumptuous Banquet, a plenteous table.

Commessatio. Epulum.
Comporatio. Propinatio.
Sympositum. Conuiuium.
Visceratio, apud Ciceronem.
Mensa lauta. Opipara.
Mensa Sybaritica.
συβαριτικὴ τράπεζα.
Syracusana mensa, magno videlicet apparatu ferculorum instructa, eximia, splendida.
Mensa Cerealis, pontificia, dubia, sumptuosa.
Conuiuium opiparum, saliare.
Apparatus magnificus, Persicus regificus apud Claud. βουθυσία.
Basilicus victus.
Mensa magnifica, egregia, regia, generalis. Cœna recta.
Mensa vel cœna pontificalis, popularis, epicurea, pollucibilis, adjicialis, dapalis, adipalis.
Alcinoi mensa, missuum scilicet luxu redundans, ferculorum varietate.
Dapes saliares.
Conuiuium magnificè instructum.
εἰλαπίνη.

to be a Banquerupt, to consume & waste his substance, that his creditors can haue nothing.

Creditoribus cuncta relinquere.
Propter debita fugere.
Decocta re aliena fugere, in Asylum se recipere.
Solum vertere. μεταναστεύειν.
Sedem, locum mutare.
Ob decoctam pecuniā vrbe cedere.
Cedere creditoribus, apud Auso.
Collectis vasis migrare.
ἀνασκευάζεσθαι, συσκευαγωγεῖν καὶ μετοικίζεσθαι.
Cedere foro, apud Iuuenal.

In fraudem creditorum bonis cedere, ne æs alienum suum persoluat, furtum est maximum.
Æris alieni magnitudine vrbe fugere. Patria facescere.
Domum suam bonáq; omnia comedisse. Catonis ioco dicebatur in quendam, cui nihil erat bonorum quòd comedisset, dilapidasset que omnia.
Decedere de omnibus bonis suis, & cedere bonis.
ἐκστῆναι τῶν ὄντων.
Decoquere creditoribus.
Negotiationem abrumpere.

the Band of loue, vide *Knot of loue*.

to Banish.

Relegare. Profligare. ἐξοστρακίζειν.
In exilium mittere, agere.
Ablegare in exilium.
Exulem facere.
Exterminare in sacra Scriptura frequens. ἐξωστρακίζειν.
Pellere. ἐκκηρύττειν.
Terra & loco propellere, priuare, & exuere. Patria pellere. Proscribere.
Ejicere, projicere, pellere in exilium.
Exilium pati.

Banished, Exiled.

Extorris. Relegatus.
Proscriptus. Exactus.
Ciuitate priuatus.
Eiectus substantiuè. Exul.
Eiectus extra patriam.
Patria pulsus.
Patria me abstulit error.
Exterminatus. Sacer homo.
In exilium missus, actus.
Exilio mulctatus.
Exturbatus, substan. Pulsus. Expulsus.
Fugatus. Profugus.
μετανάστης.
Proscriptus.

to Banne, vide *Curse*.

to Baptize, or to Christen.

Baptizare. βαπτίζειν.
Regenerationis lauacro tingere.
Per aquæ ablutionem à sordibus peccatorum mundare.
Baptismali gurgite ab originali peccato, à primogenia noxa mundare.
Sacro Baptismate abluere.
Vitali baptismi gurgite originalis noxæ sordes eluere, purgare.
Sacri Fontis lauacro tingere.
Vnda, aspergine sacrata tollere labem.
Lauacro regenerationis vitali salutari aqua originale peccatum expiare. Aqua tingere.

to be Baptized, or Christened.

Renasci fonte Baptismatis, ablui, expiari, tingi.
E fonte consecrato lympha aspergi, Chrismate vngi.
Lauacri salutaris vnda dilui.
Sacra purgari vnda.
Per aquam sacri baptismi & renouationem spiritus sancti, ab originalibus vinculis expediri.

a Barbill, a fish so called.

Mulus, vnico l, siue per duplex ll.
Mullus. Barbo. Barbellus. Trigla.

to Barke like a dogge.

Latrare. ὑλακτεῖν.
Baubare apud Lucil. fictitium verbum à voce canum. βαΰζειν.

Bare, vide *Bald*.

a Barne.

Granarium à granis.
Horreum, ab hordeo.
Fœnile à fœno.

Farteum, à farre, vt scribit Festus. ἀποθήκη.
Tritici promptuarium, reconditoriū. πυρῶ ταμεῖον.

a Barren or vnfruitfull ground.

Terra sterilis, infrugifera, rupibus aspera, squalens, nuda humus, nec herbida. Macilenta.
Infertilis. Infœta. Arenosa. Iners.
Macra terra, infructuosa, ieiuna.
Infœcunda, haud fertilis, στῶφος. dura, non fœlix, non ferax, infœrax. Fœtura iugi exhausta.
Terra nil procreans, ferens, producens, fructum non edens.
Arida, sicca, segnis humus.

a Barre, a Blot, or a Locke.

Obex vel obiex, vt alij scribunt.
Obiectaculum. Repagulum.
Pessulu. κλεῖθρον. Repages.
Vectis. Sera. Clausura.
Claustrum. ἔμβολον.

Base, vide *Low.*

a Base minde or courage.

Animus abiectus, pusillus, infimus, Imbecillus, demissus, humilis, exilis, Ieiunus, angustus.
Animus iacens, parum roboris ac neruorum habet, sine animo est, ab animo abest, facilè commouetur, concidet, languet.
Ex pusillo animo gloriæ cupiditas, non emergit, exoritur, existit, effluit.
Angustos animos ampla & prçclara cogitatio non ingreditur.

a Basket, a Pannier, a Maund.

Sporta. Sportula.
Cartallum, apud Hiero.
Cartallus. κάρταλος.
Calathus. Calathiscus.
Quasillus vel um. Cophinus.
κόφινος. Canistrum.
κανοῦν. Canistellum.
Fiscella viminea, vel ex stipulis reflexis. Scirpea.
Corbis. Corbula. γυργάθιον.
¶ Coricium, *a basket to put bread in.*
Pa a ium. Statius. Bulgidium.
Panariolum, Mart. Quallus pro eodem ponitur ab Apuleio.

a Bason, vide *a Brinke.*

a Bastard, a base borne, or misbegotten.

Illegitimus, vnico *t* in antepenult. quam corr. λαθρογαμαῖος.
Nothus. νόθος. Naturalis.
Illegitimo coitu natus.
Spurius, incerto patre, aut muliere non nota natus.
Incestuoso thalamo natus.
Haud propria de coniuge natus.
Manzar, de scorto, vel ex incestu natus, vt exponitur Deuteronomij. 23. & apud Iurisconsultos.
Qui ne patris quidem nomen dicere posset. Neptuni filius.
Qui matris vt capta dicitur, id est, à matre denominatur, cui pater incertus.
¶ Submissititius, assimulatus partus.
Subposititius. Subdititius,
ὑποβολιμαῖος. ὑπόβλητος.
¶ Inuentitius. Exposititius. idem.
Exponere puerum.
Subdere oua adulterina, puerum alterius loco ponere, partum supponere.
ὑποτίθεσθαι. ὑποβάλλεσθαι.

Bath or Bathes.

Balneæ. βαλανεῖα. Balnearia.
Balnea. Balinea. Thermæ.
Sudatoria, apud Senecam.
¶ Nymphea, πύλεστρα, lauacra apud Iosephum

Iosephum & Plinium.
Lauatulæ, quod in eis lauemur & sordes corporis extergamus.
¶ Porro hypocaustum. Æstuarium, Laconicum subilant.
Hybernaculum, & Vaporarium, quæ Germanis non tam eleganti quam vsitato vocabulo Stafiæ dicuntur hybernis nos temporibus à frigore defendunt.

a Battle ground, vide *Fruitfull*.

a Battle.

Bellum. Prælium. Pugna anceps.
Certamen. Duellum.

to ioine Battell, vide *to Fight*.

to Batter, vide *to Beat*.

a Baudry house, or common Stewes.

Lupanar. Prostibulum.
Lupanarium, apud Vlpianum.
Ganeum. Fornix.
πορνεῖον. Meritoria. κοιτεῖον.
Domus meritricia. Lustrum.

to keepe a Baudry house, or Stewes.

Prostituere virgines.
Turpitudini exponere.
Lænocinari.
Lænocinium facere, exercere.
Corpore quæstum facere.
χειρωνολεῖν.

to exercise Baudry, to hunt after whores.

Scortari. Meritricari.
Lupari. Fornicari.
Vitam in lustris agere. Adulterari.
Lustrari, deponens, apud Plaut.
Scortationibus ac lustris indulgere.
Mœchari. Stuprare.
Cum Scortis volutari.
Corinthiari. κορινθιάζεσθαι.
Lenocinium exercere, facere, lenocinari. διαμαστροπεύειν.

to Be.

Esse.
Essentia, *the being of a thing.*
Me capit vltima tellus.
Roma me vidit.
Aspicit & vultus gallica terra meos.
Tua messis est adhuc in herba.

a paire of Beads.

Sertum rosatum. Oua serpentina.
Rosarium.
Series globulorum funiculo dependentium. Globuli precum.
Contextus orbiculorum seriatim cohærentium coronam aliqui vocant.
Sacræ baccæ. Sphærulæ præcatoriæ.
Rosaria diuæ virgini annumerare.

a Beard.

Barba. πώγων. Barbitium.
Hircino barbitio philosophum mentiebat. Apul.
Mystax. μυσταξ, *Mustaches.*
Prima seu tenera lanugo quæ per malas incipit serpere incipiente barbitio.
Ænobarbus, *one that hath a redde Beard.*
Spirillum. Barba capræ.
Aruncus. Villus ex caprarum mento dependens. ἠρύγγος.
¶ Barbare, med. prod. Barbam emittere. Pilos emittere.
Ætius, Tunc primum pilabant genæ.
¶ Barbam tondere, abradare.
Barbam ponere, deponere, *to shaue the beard.*
¶ Barbam promittere, summittere. pascere, nutrire, *to let the beard grow.*

to Beare.

Gerere. Portare. Ferre.
Sustinere, Pati, vide *to Carrie.*

to Beare good will, vide *to fauour and to loue.*

wilde or brute Beasts.

Feræ. Bestiæ. Mutæ bestiæ.
Belluæ. θηρία. Bruta. ἄλογα.
Animantia, Animalia, Iumenta à iuuando, & Armenta ab arando maiora sunt.
Pecudes, Pecora, Pecuaria, minora.
Greges pecuarij.

to Beat, to strike, smite, or to Ding.

Ferire. Cædere. Punire.
Percutere. τύπτειν. Castigare.
Verberare, Pulsare. Affligere.
Dare plagas. Obtundere pugnis.
πληγὰς ἐν τείνειν, δέρειν.
Fuste contundere, fustigare, mulctare, percutere.
Colaphos incutere, Colaphum infringere, impingere.
Inferre manus alicui a tuma iuertere.
Icere. Ictum facere.
Tundere. Manum inijcere.
Verberibus, pugnis excipere.
Pessimè tractare, lancinare.
Battuere, apud Suet. & Plaut. pro vergis cædere, flagellare, nates cædere.
ἀπομαστιγῶσαι.
Terga baculo, vel conto fatigare.
Pugnos ingerere, dare.
κονδύλους δοῦναι.
Accipere pro meritis aliquem, tractare vt meritus est.
Os præcipere, pulsare,
συγκόπτεσθαι, apud Senecam.
Tripode caput pectere.

to be Beaten.

Vapulare. Verberari. Cædi.
Pugnos edere, est cædi pugnis.
Pati vergas, ferulam.
Oris effrenis luere pœnam.
Dare, soluere, persoluere, expendere pendere pœnas.
Merita expendere supplicia.
τὴν ἀξίαν ἀποτίνειν.
Lumbrifagium auferre Plauto dicitur pro grauiter cædi, contundi.

to Beat downe with artillery, to Batter.

¶ Machinis oppida subruere.
Tormentis concutere, Bombardis dira iacere fulmina.
Bombardarum fulminatione oppidi mœnia longo tractu prosternere.
Verberare vrbem tormentis.
Machinis bellicis muros contundere, perfodere.
Mœnia ariete quatere, Liuius.
Crebris arietibus muros impetere.
Exonerare, *to shoot off.*
Eiaculari acerrimè continuò dies ac noctes.
Machinarum præfectus, *the master of the Ordinance.*
¶ Bombardarij equestres oblongas bombardas vehentes.
Pedites verò Bombardarij.
¶ Bombardarij, Chirobombardarij, Sclopetarij, Monobarduli, *Gunners.*

to Beautifie, to adorne, to trimme.

Ornare. Adornare. Exornare.
Comere. ἐπικοσμεῖν.
Colere corpus. Venustare.
Honestare. Picturare. Expolire.
Polire. Perpolire. λαμπρύζειν.
καλλωπίζειν. Addere decus.
κόσμιον εἶρμιν. Phalerare.
Omni ornatu, qualibet arte colere faciem, seu formam.

Compa-

Comparare pro adoptare & exornare apud Ciceronem.
Componere pro diligentius apparare
Lucem dare, Elegantiæ dant lucem orationi.
Lucem addere, reddere illustriorem, spectatiorem.
Irritare. Illustrare. Lustrare.
Excolere, sua liberalitate magnificè exornare.
Decorare.

to Beautifie the face, or rather to counterfeit the face, as women do when they will disguise thēselues, to Farde, a verbo Gallico Farder.

Coloribus tingere, inficere, picturare, pingere, depingere, genas, faciem, vultum.
Faciem fucis aspergere.
Vultum materiali candore oblinere, Ambro.
Præteritam iuuentutem in rugis anilibus po'ire. Hieron.
Colorare labra.
Purpurissare genas.
Fucare. ἀγχυσίζω.
Fuco pingere. Fucum facere.
Penicillare. πινακίζειν.
Omni se ornatu, qualibet arte colere
Purpurisso, stibio, varijsque fucis ora oculosque depingere.
Faciem depingere.
Vitia corporis fuco occultare. Plaut.
Cerussa venustate faciem.
Fuco splendente ornare comam.
Caput arte comere.
Vnguentis Cuti candorem, ruborem inducere.
Medicamentis corpus illinere, vt cādorem cutis recipiat.
Vultum fingere. Ouid.
Pumicare apud Tibul.
Strigillare. Cerussata mulier.
Effigiem mutare naturæ, amētia est, August.

Beautifull, vide Welfauoured and Faire.

Because.

Quoniam. Quia.
ὅτι, & in versu ὅττι.
Quando. Quandoquidem.
Quoniam. quidem, respuit Eras.
Equidem. Siquidem.
Nam. Namque.
Quatenus. Et. Etiam.
Vt, secundum Vallam.
Postea quam. Nimirum.
Quippe. Vtpote.

it Becommeth or beseemeth, it is Conuenient, Fit, or Meete.

Decet. Condecet. πρέπει· ius est.
ἁρμόζει. Decorum est. Æquum est.
Par fuerit. Competit. impersonale. Conuenit.
Æquum, decens, conueniens est.

It becommeth not, or it is Vncomely.

Non decet. Parum decet.
Dedecet. Indecorum est.
Haud decet. οὐ πρέπει.
Haud quam decorum.
Est præter dignitatem tuam.
Inferius maiestate tua est, apud Tacitum.
A decore alienum est.
Contra quam decet.
παρὰ καθῆκον.

a Bed, Pallet, or Couch.

Lectus. Lectulus.
Torus. κλίνη. λέκτρον.
Lectica, portatilis lectus, Cubile.

Stratum sub genere neutro, & stratus mas.
στρωμνή. Puluinus.
Grabatus media producta,
Parubystum. βαραβύστον.
Lectulus pa uus qui sub maiore poni solet.

Before.

Ante. Pro. Antea.
πρὸ & πρό. genetiuo iuncti.
Sub, quando significat ad locum.
Postesq; sub ipsos, id est, ante.
Vir. Præter Cic. Præter oculos.

to Beget. vide *ingender.*

to Beg, to goe a Begging.

Mendicare. προσαιτεῖν.
Stipem rogare, cogere.
Ostiatim victum quærere,
Precario viuere.
Pro foribus panem efflagitare.
Eleemosynas emendicare.
Victum mendicando ostiatim quæritare.
Ostiatim obambulando victum conquirere.
Ciuium domos quæritandi victus gratia oberrare.
Ire ad saculum. Plaut.
Mendicato viuere pane.
Vestibulatim stipem cogere, apud Ciceronem.
ἀγυρμον ποιεῖν. ἢ ἀγείρειν.

a Begger, a poore Body.

Pauper. Inops.
Paupertinus apud Plaut.
Egens. Egenus. πτωχός.
Egestosus. Afflictus.
Ærumnosus Calamitosus, flebilis, miser.
Redactus ad inopiam extremam miseriam.
ἄπορος indigens & pauper.
Angusta cui res domi est, apud Iuuenalem.
Homo exili re, tenui fortuna.
Tenuis per metaphoram.
Homo tenuis conditionis.
Vel hosti miserandus.
Nudus planè qui censum omnem deuorarit, proteruiam fecerit.
Defectus ad calamitatem.
Natus miserijs ferundis.
Cui contracta res est & adducta in angustam.
Tenuiter peculiatus, apud Budæum.
Capite census. Equum habens Seianum.
Tunicatus Cananicola.
Cinclus prouerb.
Pausone, Codro, Iro, Telenico, pauperior.
Qui omnem facultatem, seu vniuersam substantiam indutus est omnia sua secum portans.
Non habens obulum vnde restim emat.
Non habens vbi pedem ponat.
Pistillo, Paxillo. Liberide nudior.
Mendicus, & mendicabulum.
Rogator. Plaut. *vide without mony.*

to Begin, or to take in hand a Businesse, to Enterprise.

Ordiri. ἄρχεσθαι. Inire.
Exordiri. Auspicari. Initiare.
Inchoare. Incipere. Incœptare.
Occœptare. Aggredi. Adoriri.
In manus sumere. ἐπιχειρεῖν.
Exordiri telam.
Capere exordium, initium, principium, primordium.
Iter sternere, aditum facere ad rem quamlibet aggrediendam.
Initium, exordium sumere.
Principium facere, apud Eras.
Accingi ad aliquam rem.
Exordium, initium facere, ducere.
Aliena incipere.

A Beginning or entrance into.

Exordium

Exordium. Initium.
Auspicium. Primordium.
Caput. Capitulum vulgo vocant.
Rudimentum. Frons.
Principium. ἀρχή. Jngressus.
Cunabula à Virg. pro initijs ponuntur.
Vestibulum per metaph.
Carceres. Orsus passiuè.
Inceptum, & io. Cœptum i.
Alpha. Institutum, Cardo. Origo.
¶ Incunabulum. Jnchoatio.
Rudimentum, tyrocynium in literis.

in the Beginning

In principio. ἐν ἀρχῇ.
Jn capite, Initio.
Jn fronte. Jn frontispicio.
In ipso operis ingressu.
Jn exordio. Primo gustu.
Jn ipso vestibulo.
¶ Prima facie. Prima fronte.
Primo aspectu, obtutu. *at the first sight.*
Jn speciem, frequens apud Liuium & Tacitum.
Specie tenus. Ipsa apparentia.
Prima specie. Jn superficie.

to faile or misse in the Beginning.

In portu impingere.
In limine offendere, deficere.
Jn ipso operis ingressu peccare.
Cantherius in porta, prouerb.

from the Beginning.

Ab exordio. Ab initio.
A primo, id est principio.
A capite. A principio.
ἀπ' ἀρχῆς. ἐξ ἀρχῆς.
ἐξ ὑπαρχῆς. Ab integro.
Ab radice. ἐκ ῥίζης.
A carcere siue repagulo.
ἀπὸ βαλβίδος.
Ab ipso lare. prouerb.

from the Beginning of the world.

Ab initio mundi.
Ab æuo condito.
Ab orbe condito.
Post homines natos.
Ab ipso mundi ex ortu, initio.
A condito mundo.
Ex omnibus seculis.
Ab ipsis creati temporis rudimentis
A creaturarum conditione
Ab orbis conditi initio.
Jn ipsis humanæ propaginis foribus.

from the Beginning to the end, from the top to the toe.

A capite vsque ad pedes.
ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς. vt est apud Homerum.
A vertice vsque ad extremum vnguem.
A summo capillo, à summo vertice vsque ad imum calcaneum.
A calce vsque ad caput.
A vertice adimos vsque talos.
A pedibus ad caput vsque.
A vitta capitis ad calcei corrigiam.
A pede supremum adusque verticem
A filo subtegminis vsque ad corrigiam caligæ. Gen. 14.
A carceribus ad metam.
Ab ouo vsque ad mala, apud Horatium.
A cælo vsque ad terram Plautus pro eodem ponit.

the first beginning or chiefe cause of any ill or good.

Origo. Causa. Radix. ῥίζωσις.
Seminarium. Fomes.
Fax. Jnitium. ἀρχή.
Fundamentum. Fons. Scaturigo.
Scaturies. Ortus, Factor.
Architectus. Inuentor.

Suasor

Suasor & Autor.Parens.
Pinceps. Genitor.
Effector. Dux.
Præfector.Machinator.
Nouandarum rerum Author.
Caput.

to Beguile, vide *Deceiue.*

a Beguiler, vide *Deceiuer.*

to Behead, to chop off ones head.

Decollare. Detruncare.
Amputare Caput.
Truncare capita.
Caput prædicere. ἀποκεφαλεῖν.
Supplicijs extinguere capitalibus.
A ceruice Caput reuellere,rescindere.auellere,recidere.
Decapitare.
Auferre caput ense.
Capite plectere, priuare,mulctare.
Collum præcidere.
Ceruicem cædere.
Ense caput metere,demetere.
Capitis pœnas sumere.
Securi cædere,truncare.

to be Beheaded.

¶ Capite punire, mulctari,plecti, truncari,obtruncari.
Capitis pœnas dare.
Capitalem subire,accipere sententiam.
Capitali sententia damnari.

Behinde or Backward.

A tergò. Retrò, Pòst.
ὄπισθεν, ὀπίσω. Ponè,aduer.
Ponè subit coniux, apud Virg.
Ponè respiciens, Et præpositio.
Ponè castra,apud Liuium.

to Behold, vide *to See.*

to Beleeue, to trust or giue credit vnto.

Credere. πιστεύειν.
Fidem habere adhibere,accipere.
Fidem tribuere,dare,addere,
Persuasum habere.
Aures patefacere pro credere.Cic.
Aures præbere.
Audire cum accusatiuo,
Nihil reniti. Non reluctari.

I Beleeue it not.

Minimè credo.
Nihil non fit verisimile.
Demere fidem fabulis. Sueto.
Verbis,dictis tuis fidem non habeo.
Supra communem opinionem, fidêque naturæ.
Abrogatur,detrahitur fides tuis verbis cum viro diffidentibus, haud verisimilibus,sed absurdis.

a litle Bel,a rattle or clack

Tintinabulum,à tinuitu.
Nola. Cymbalum. κύμβαλον.
Campanula. Campanella.
Crotalum,*a Rattle.*
Æramentum & campana peripheriæ & soni maioris sunt.

the Belly or wombe.

Aluus. Venter.γαστήρ.
Vter. Vterus. Vterculus.
Aqualicus, vnde aqualiculus diminutium,apud Iuuenalem & persium. Pinguis aqualiculus.

a panch-Belly, or a gorbelly guts.

Venter. Ventrosus.
Ventriosus. Ventriculosus.
γαστρώδης. γαστρώδης.
Obesus. Aquiliculus.
Distentus venter.
πλατυγάστωρ.
Sagenatus. Carnosus.
Collatinus venter apud Plaut, pro magno & turgido, quod in eum omnia edulia conferuntur.

Sesqu-

Sesquipede extantem habens aqualiculum. Musculosus.
Crassus. Corpulentus.
Pinguis. Præpinguis.
Pinguiusculus.
Bene curata cute. Bene pastus.
Rore pastus, ironice.
Dorsualem Plau. vocat anum crassam
Habitior, id est, pinguior, apud Terentium.
Pinguis nitidus, apud Hora.
Tanagræus cerus prouerb. pro obeso.
Bene pellucens habitus.
Torulus, torosulus, trossulus, succulentus, opimus.

Well Beloued.

Oculis, vita atque animo mihi charior ipso.
Valde charus. Percharus.
Alter ego. ἑτερος αὐτός
Cum primis gratus.
Omnibus probatus & dilectus.
Gratus, charus omnibus.
Gratia multum vigens, pollens apud omnes. Magnum apud plurimos fauorem emeritus.
Qui omnium emeruit fauores.
In ostio formosus, prouerb. *vide deere*

a Belt vide *Girdle.*

to Bend from, vide *to eschew.*

Benefits, bestowed bountfully and franckly.

Contuli quæ in illum officia, beneficia, merita potui.
Quantum in me fuit, quantum efficere & consequi potui.
Pro meo studio, meaq; industria cōplexus illum sum.
Affeci, ornaui, auxi omnibus officijs.
Nullum officij genus aut studij, nullam omnino rem, quæ vel ad vtilitatem illius, vel laudem spectaret, omisi, prætermisi, in factum reliqui.
Omnia quæ quidem præstare mihi licuit, profecta in illum sunt.
Meam in illum voluntatem & beneuolentiam quandocunque res tulit, vbi tempus & occasio postulauit, re probaui, ostendi, significaui, declaraui, patefeci.
Bene meritus de illo sum, quam potui studiosissime.
Absque vlla remunerationis spe.
Quanquā abeo minime parem gratiam expectarem.
Licet non sperarem vt illum memorem & gratum experirer.
Nulla tamen spe inductus vt parem mihi gratiam referret.
Vt paribus officijs remuneraret, cōpensaret, æquaret, Vt Vllum grati animi signum ostenderet.

Benignly, vide *Gently.*

Bent, vide *Inclined.*

to bestow a Benifit vpon one, or to doe one a good Turne.

Beneficientia prosequi εὐεργετεῖν:
Beneuolentia, amore, amicitia afficere.
Beneficijs, bonis conditionibus aliquem augere.
Cumulare officijs.
Beneficium in aliquem conferre.
Bene de aliquo mereri.
εὐεργετεῖσθαι, cum datiuo.
Beneficio afficere, obseruātia colere
Benefacere.
Benefacta cumulare.
Rem facere alicui gratam, quám gratissimam.
Benignitatem, officia conferre.
Beneuolentiam declarare, præstare, apud Ciceronem.
Tribuere operam amicis, officium homini amicissimo,
Benignè alicui facere, aliquem beneficio

ficio demereri, *vide to giue.*

to Besiedge, or to Beset a towne round about.

Vrbem cingere copijs & militibus
Vrbem, c...a em circumdare, circumuallare, obsidere, vrgere, circumuenire.
Claudere muros obsidione.
Facere obsidionem, obsessionem, & facere obsidium. Plaut. Vario. & fossa septum tenere.
Obsidione cingere. πολιορκεῖν.
Obsidione, bello premere, *to vrge.*
Longa obsidione fatigare.
Bello oppida quatere. Virgil. pro molestare. Vallare.
Suffocare vrbem fame. Cice.
In circuitu munitiones extruere, facere, frequens in sacris biblijs.

to Bestow in mariage, vide *Mariage.*

to Bestow costes, vide *to Spend.*

to Betoken, to signifie.

Portendere. Significare. Indicare.
Prognosticare. Prædicare.
Demonstrare.

Better.

Melior. ἀρείων, κρείσσων.
Potior. Præstantior.
Prior, pro meliore latinis ponitur. Vide *Deerer.*

it is Better.

Præstat. Melius, vel Satius est.
Commodius. Prius. Potius.
Præstantius. Optatius. Optabilius.
Præstabilius est.

to set Betweene, vide *to Interlace.*

Beware, Take heede to tell it no body, keepe it close.

Caue ne cuiquam dixeris.
Vide ne mortalium vlli dixeris.
Vide ne alicui dixeris.
Vide ne dixeris cuiquam.
Vide ne temere apud aliquem effutias.
Harpocratem egeris, finxeris.
Digito labellum compresseris.

to Bewitch, vide *Enchant.*

to Bewray, to discouer, to Disclose, to Vtter, to Publish abroad.

Jn triuijs declamitare.
Prodere. Arguere.
Nudare. Denudare.
Detegere. Publicare.
δημεύειν. διαγγέλλειν.
Jn publicum adferre, adserere.
Ex vmbra in solem educere.
Vulgare. Diuulgare.
Proferre. Enunciare.
Jnuulgare. Diuulgare.
Jn publicum emittere, efferre.
Personam detrahere.
Operta recludere dicitur ebrietas apud Horatium.
Varia mensium abstrusa in apricum erumpent.
Promulgare. φανεροποιεῖν.
Aperire. Declarare.
Pandere. Reuelare.
Efferre. ἐξειπεῖν.
Significare. Manifestare.
Ædere. Promere.
Patefacere. Palam facere.
In vulgus disseminare, spargere.
Sermones serere. λόγους διδόναι.
Eliminare. Vulgare.
Jn medium adferre.
Propalare. Notum facere.
Exprimere.

Exprimere. Ostendere.

By little and little, vide *Leasurely*.

By, Nigh, or Neare.

Apud. Propè. Ad. Penes.
Propter, Secus cum accusatiuo.
περὶ. Circa. πρὸς. Iuxta.
Propinquè. Cominus.

By and by, vide *Out of hand*.

to Bidde, vide *to Charge*.

a Biere or coffin.

Sandapila. σορός. Loculus.
σορός. Locellus. Capulus.
Libitina. Ferculum à ferendo.
Pheretrum. φέρετρον.

to Buy, to Cheapen.

Emere. Comparare.
Mercari. ἀγοράζειν.
Permutare pro emere.
Ære parare. Destinare.
Præstinare.
Conciliare apud Terentium.
Græca fide mercari, id est, præsenti pecunia.

Bigge, vide *Strong*.

of a great Bignesse, vide *Stature*.

a Bile, or a Botch, vide *Impostume*.

a Byll of my hand, vide *writing*.

to Binde, vide *to Tie*.

to Binde by Obligation, &c.

Obligare. Obstringere.
Astringere. Deuincire.

to Binde one to him by friendly pleasures.

Deuincire beneficio quempiam sibi, ornare beneficijs.
Beneficium præstare, conferre, dare, tribuere.
Gratis officijs plebem obligare, Ambrosius.
Bene mereri de aliquo.
Beneficium figere, Cicero: Vt hoc beneficium quemadmodum dicitur, trabili clauo figeret, vt perpetuam huius beneficij memoriam faceret.
Beneficijs afficere.
προσφέρεσθαι cum datiuo.
Liberalitate omnes in officio continere.
Demereri aliquem obsequio bonis operibus.
Obstringere.
Adstringere, seu Alligare, vel obligare, omnia apud Ciceronem.
Autorare, sed militem propriè.

Birdes, or any Foule.

Volucres. πτηνά.
Aues. Alites.
Genus alti volantum.
Volatilia. Præpetes.
¶ Aucupio voluptatem quærere.
Retibus explicatis, pedicis fixis, viminibusq; visco illitis volucres captare. Aucupari, *to Hauke*.

a Bishop, an Abbat or chiefe Prelate.

Antistes. Præsul. Abbas.
Pontifex. Sacrorum præses.
Episcopus. ἐπίσκοπος.
Pontificali insula decoratus, ornatus, insignitus, Et periphrasi venusta.
Episcopalitij ordinis non infimum decus, singulare decus.
Alpha sacerdotum.

Demissæ

Demissæ ad talum togæ sacrisq; initiacus Episcopus.
Olim soli sacrorum antistites presbyteri nomine censebantur, vt refert D. Hieronimus.
Ante Christi in carnem aduentum.
Dicti protomistæ, Archiflamines. Archimandritæ.
Sacerdotes primarij.
Archimandritæ nomen adhuc sibi vsurpant in Græcia Abbates quasi primates & præpositi monachorum eremos inhabitantium.

the Bishop of Rome, vide *the Pope.*

to be a Bishop.

Episcopum agere.
Episcopatum gerere.
Episcopatum administrare.
Episcopi munia obire.

to become a Bishop.

Accipere baculum pastoralem, ecclesiæ clauum, gubernaculum.
Episcopatui inaugurari.

a Bishops miter.

Galerus bifidus. Infula.
Mitra. Apex.
Tiara. ἐπίκρανον. Cidaris.
κίδαρις ἢ κίθαρις.
Byrrhum sacerdotale.
Pileus Pontificalis.
Et Byrrhum simpliciter à Cypryano pro Tiara ponitur.
Mitellum diminutiuum à mitra.
μιτρίον.

a Bishops Vicar or Suffragan.

Suffraganus vulgo vocatur, sed ornatius, Episcopo, à suffragijs.
Episcopi vicarius, auxiliarius.
Coepiscopus.
Episcopalem locum tenens.
Episcopi gerens vices, supplens locum, qui episcopo in pontificalibus actibus, in officio suo suffragatur.
Subsidiarius alicui. i. coadiutor.

Bisket twise baked.

Panis Nauticus, secundo coctus.
Panis bis coctus quem Plaut. vocat. Panem rubidum, δίπυρος.
Paximas. παξαμᾶς ἄρτος.
Paximadion. παξαμάδιον qua voce frequenter vtitur. D. Hier. in vitis patrum.

to Bite.

Mordere morsus exercere, Inferre, Subire.
Morsu occupare, Consumere, Diuellere.
Miseros morsu depascitur artus.
Fræna ferox spumantia mandit.

A Bite, a Morsell, a Peece.

Buccella. Buccea. Bolus.
Morsellus. ψωμός. Panis fragmen.
Frustum. Frustulum.
Turunda. ἔγκαφος.

a Bit, vide *Bridle.*

Bitter or Sower.

Acidum. Subacidum.
Amarum. Acerbum.
Amarissimo amarius felle.
Insuaue. Asperum. Austerum.
Felleum. Acetosum.
¶ Acesco. Acidus fio.
Vinum vetustate coacescit. Cic.

Bitternesse.

Acredo. Amaritudo.
Amarities. Amaror.
Acerbitas. Asperitas. Acor.
Fel, seu Aloë, per metaphoram.

a Blab, vide *a Tel-tale.*

Blacke, Darke, Swart, Browne or sad colour.

Niger

Niger. ἠλικός. μέλας. Ater.
Piceus. Lugubris.
Pullus. Hispanus.
Beticus. Impluuiatus. Fuscus.
Anthracinus. ἀνθρακινός.
Fuligineus. Mutinensis.
Furuus, *Swart, Darke.*
Metuleus, apud Plautum.
Liuidus, apud Virgilium.
Sed aquilus color, tuscus, subniger, fusco colore nigricans, *Browne, Swart.*
Homerus: Puellam nigricantibus oculis, ac per hoc formosam vocat. τὴν ἑλικώπιδα, μελανοφθαλμόν.
Nigris oculis præditus. ὁ ἑλικώψ.

Blacke friers.

Dominicales. Budæo.
Prædicatores. Dominicani.
Aliquot præterea in locis Galliæ & Hollandiæ Iacobitæ dicuntur.

to Blame, to Dispraise, to Depraue, to Dishonor.

Contumeliam facere in aliquem.
Infamare. Vituperare.
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem.
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Persundere ignominia, scommatibus Contumelijs operire, lacerare, concidere.
Turpi crimine lædere.
Ignominia afficere, deformare.
In contumeliam agere.
Probra ad satietatem ingerere.
Contumelia insequi.
Dehonestare. Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Incusare. Arguere. Carpere.
Reprehendere. Redarguere.
Reprobare. Obiurgare. Vitio dare.
Sugillare. Criminari. Traducere.
Insimulare. Notare.
Damnare. Culpare. Accusare.
Diffamare. Obloqui. Condemnare.
Derogare. Detrahere.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare, quod Græcis est ἀτιμίαν προσβάλλειν.
¶ Infamia flagrare, est summa infamia laborare, quod & Græcis dicitur, κακῶς ἀκούειν.
Vituperari.
Diffamari. Laborare fama.
Improbari, male audire, *to haue an ill name.*

to get or receiue Blame or Shame

Accipere contumeliam, sordes, id est ignominiam. Cice.
Has à Q. Titinio sordes accepimus.
Concipere maculam, turpitudinem, infamiam, dedecus.
Subire contumeliam, infamiam, notam turpitudinis.
Perfundi aceto, Horat. pro conuitijs affici.

to Blaunch, vide *to Whitelime.*

a Blasting or striking with a Planet.

Stupor mentis & corporis.
Syderatio quam Plinius scribit.
Græcis dici ἀστροβολία.
Apoplexia. ἀποπληξία.

Blasted, or taken with a Planet.

Syderationis morbo affectus.
Syderatus. Attonitus. Ictus.
Tactus. ἀπόπληκτος.
Apoplecticus, quem Hermolaus Barbarus ἐμβρόντητον vocat.
¶ Syderari, Sydere afflati vexari, lædi

a Blemish, a spot, or blot.

Næuus. Labes, Labecula. Macula.
Vitium, Nota, si ad corpus referatur.
Dedecus, infamia, turpitudo, ignominia, si metaphoricè ad mores accommodare sermonem voluerimus, sicut quoque dicimus, labem perfidiæ, notam infamiæ, periurij.
Tubera pro vitijs maioribus posuit Horatius, Verrucas minora appellans. Mendum, menda, litura.
Vari, Lenticulæ. Lentigines, *spots in the face.*
Glaucoma, atis, n.gen. vel
Glaucoma æ. f.gen. *spot in the eies.*
Maculas læsis de vestibus auferre.
Eximere, eluere labem, *to take, to wash out blots or spots.*

Blew, watchet, or azure colour.

Cæsius color. Blauus.
Cæruleus quasi cæluleus, à colore cœli.
Glaucus. Glaucinus. Cumatilis.
Cyaneus. Cyanæus.
Venetus. Thalassicus.
Indicus, *darke blew.*
Ferrugineum præterea colorem quidam accipiunt pro cæruleo marinis fluctibus simili, quem Græci θαλάσσιον vocant.

Blinde.

Cœcus. τυφλός. Orbus propriè qui lumen amisit oculorum.
Oculis captus. Exoculatus.
Luminibus orbatus.
Orbus luminis, Senec.
Tiresias. apud Iuuenalem.
Talpa cæcior. prouer.
ἀσπάλακος τυφλότερος.
Tiresia, Hypsia, Leberide cæcior.
Cæcigena, *Blinde borne.*

Blinded, walking in darknesse.

In altissimis versatus tenebris.
Densa quadam ac tetra impietatis caligine occæcatus.
In densissimis ignorantiæ tenebris sepultus.
Qui in profundum venit malorum.
Mens cœca, lucis indiga, exhausta diuino lumine, Cimmerijs immersa tenebris.
In errorum densitate.
Opplera tenebris.

a Blinkard, Bleared, or one that looketh asquint.

Cæcutiens. παραβλέπων.
Hallucinans. Lippus Lippiens.
Lolio victitans, prouerb. seu Tithimallu laconicus.
Saturniæ lemæ Luscus etiam significat
Strabus seu Strabo. retortus.
παραβλώψ ¶ Luscitiosus, *Sandblinde.*
Luciscus oculos habens hebetiores, Nyctilopa.
νυκτάλωψ, *hee that seeth better in the night, then at middaie*
Sed luscitiosus qui interdiu parum vel nihil, vesperi vero satis videt μύωπες, seu μυωποί.
Lucinus. *that hath little eies,* vide *to looke asquint.*

a Blister, a Whelke, or a Wheale.

Pustula. Papula. Tuber.
Tuberculum, φύμα.
Exuberatio. φλύκταινα. Scrofula.
Huc etiam spectant Vari seu Varioli, *the Maisels,* qui pueros maximè infestant, græcè ἐξανθήματα cum febre plerunque nascuntur hæ pustulæ.

a Blockish dullard, vide Dulhead.

a Blot, vide Blemish.

Blotting paper, vide Paper.

Blood, Bloody, full of Blood and Slaughter, Murther.

Sanguis. Sanguinolentus.
Sanguine terra tabet, mad t.
Flumen pur ureum mistis sanguine fluxit aquis.
Sparsi vorantur sanguine vepres.
Cæde tepe at humus.
Arva cæde madescunt.
Aspersus sanguine locus nata omnis.
Atro tepefacta cruore terra.
It cruor per artus.
Funditur ater vbique cruor.
Inundant sanguine fossæ.
Sanguinis vomere riuos.
Squallenti sanguine crines.
Concreti sanguine crines.

to make Blunt, or dull.

Obtundere acumen. Hebetare.
Perstringere aciem ingenij, Cicero dixit pro hebetare.
Perstringuntur acies ferri.

to Blush, or to bee ashamed.

Erubescere. Vereri. Reuereri.
Verecundari. Pudet me.
αἰσχύνομαι, Pudore suffundi.
ἐρυθριᾶν, Rubescere pudore.
Rubore suffundi.
Pudore affici.
Suppudet, impersonale.
Eiectum semel attrita de fronte ruborem recipere, Horat.

Blushing, vide *shame*.

a wilde Bore or Swine.

Aper. κάπρος Porcus vel sus sylvestris. Syagrus. συάγρος.
Orthagoriscus. Singularis. μόνιος.
Vnde in Psal 79. μονιὸς ἄγριος, κατενεμήσατο τὴν ἄμπελον, vbi. Hebræi habent zif. Singularis ferus depastus est vineam.
Acæon trisyl. pro Apro apud Mant.
It leuis Acæon fumans.

to Boast, to Bragge.

Iactare. Ostentare.
Præsumere. Vendere.
Venditare. Iactitare.
κομπάζειν. ἐπικομπάζειν.
Gloriari. Arrogare.
Sesquipedalia, turgentia, iactare verba, ampullas.
Tragicè loqui.
Spirare tragicum, apud Horat.
Præsumptuosè, arroganter, immodestè loqui. λαβρεύεσθαι.
Venditare sese manibus verbis, nihil præter eruditionem suam iactare.
Efferre se magnificè.
Extollere. Attollere.
Meras glorias spirare.
Fumos iactare.
Prædicare. Efferre.
μεγάλα λέγειν, ἄμετρα λέγειν.
Inanes flare, afflare glorias, apud Gell.
Erigere caput, cristas.
Grandia & magna tumidiore contracto supercilio, tumentibus buccis, sesquipedalia verba, ἁμαξιαῖα ῥήματα.
Cœlum territare apud Virg.
Grandia magna iactitare, loqui.

a Boasting, a Bragging.

Iactantia. Ostentatio.
Iactatio. Iactitatio.
Arrogantia. μεγαληγορία.
Inmodesta præsumptio.

a Boasting shew, vide *a Solemne sight.*

a Boaster, a Bragger.

Magniloquus. Grandiloquus.
Gloriosus. Sese insolenter iactans.
Immodestus. Insolens.

Arrogans. Sui tibicen.
Arrogantiæ, iactantiæ non ferendæ.
καπνοπώλης, qui fumum venditat.
Thraso. Hippias. Callipbanes.
Aretalogus, apud Iuuenal.& Suet.
Marsia. Thamyras.
Callipedes alter.
Fumiuendulus.

a Boat.

Cymba. Scapha.
Scaphula σκάφη.
Linter ex arbore cauata fit.
Lembus. λέμβος.
Lembunculus. πλοῖον μίκρον.
Nauicella apud D.Augustinum.
Nauicula. πλοιάριον.
Nauigiolum. Alueus. Alueolus.
Nauicularii.

Boyes, vide *Sonnes*.

a pleasant Boy.

Puer festiuus, lepidus.
Lepore, festiuitate, morum elegantia, quibusuis præferendus.

to Boile or Seeth.

Elixare. Æstuare. Coquere.
Efferuere. Ebullire. Scaturire.

Bold, Hardie.

Animosus. Magnanimus. Fortis.
Acris. Audax. Inuictus. Vide *Stout and couragious.*

a Bolt, vide *a Barre*.

a Bonet, vide *Hat*.

a Booke.

Liber. Scriptum. Codex.
βιβλίον. Opus. Opusculum.
Volumen, plures continens in se libros partiales, ab inuolutione.
Commentariolus.
Charta apud Ouidium, pro libro ponitur.
Pugillares à pugno, & enchiridia à manibus in quibus gestantur, ac codicilli cum asserculis, tabellisue concinnati. *Little small Bookes.*

the Borders or Marches of any Country.

Confinia & Confinium. Colum.
Frons regionis, vel, vt est apud Plinium, Caput regionis & principium: anterior pars cuiusque rei.
Limina imperij, id est, introitus, vt Margines imperij, apud Ouidium in Tristibus.
Fines numero plurali sæpius pro terminis & limitibus ponuntur. *the Marches.*
Collimitium est confinium.
Collimitium, Hollandiæ & Flandriæ est Brabantia.
Confinis Flandriæ est Brabantia.
Milites per frontem regionis distribuere.
Limitanei milites, qui in collimitio sunt constituti in præsidio aduersus inimicos excubantes in limitibus. *Garrison.*
Limitatus ager.
Limitibus distinguere, terminare.
Limes positus in agro.
Partiri limite campos.

the Borders of a garment, vide *Fringes*.

to be Borne.

Introire ad vitam, vel in vitam.
Ædi in lucem.
Emergere apud Prud.
Prodire in vitam.
Nasci. Fieri. γίνεσθαι.
¶ Aues, accipitres, & animalia quæq; dicuntur fœtare, fœtum emittere.
Nasci. Vtero matris prodire.
Venire ad sydera ætheria.
Surgere ad lumina vitæ.
Venire sub auras cœli.
Accipere vitam.

Prodire

Pro lite vtero, exire.
Emitti in auras.
Fœtus expellit se in auras. Vide *to trauell or labour of a childe.*

as soone as I was Born, from my Childhood, Infancy, Youth.

Ab initio, à primo exordio ætatis.
A prima, ab ineunte ætate.
A primis temporibus, à puero.
Iam inde, à puero.
Iam inde vsque à puero.
A prima pueritia.
A primis annis.
A teneris vnguiculis.
A die natali, ab ortu primo.
A quo die natus sum.
Ex quo ingressus in vitam sum.
Ex quo vitæ lumen attigi.
Animam ducere, Spiritum haurire de cœlo cœpi.

to Borrow.

Mutuo sumere.
Mutuum accipere.
Mutuari.
Commodato accipere.
Vtendum accipere.

a Botch, vide *Impostume.*

a Botcher, vide *Tailer.*

a Butcher.

Lanio & Lanius.
Carnifex. Bouicida. Macellarius.

a Butchers shop, or a Butcherie.

Macellum. Laniarium.
Laniena. Carnarium.

a Bough, or Braunch.

Ramus, Ramulus.
οἶμιον. κλάδος.
Ramusculus, Ramale.

¶ Plantæ teneræ. Stolones.
Nouelli rami.
μοσχεύματα.
Talea. Malleolus.
Viui radix
Clauiculus, vel Clauicula, quæ & capreolus, *the shoots or little cleues of the vine.*

to Boult out.

Extorquere, Elicere.
Exculpare. Extricare.

a Bondman, vide *Seruant and Slaue.*

to be Bound vnto one.

Deuinctus. Obstrictus.
Obligatus. Debitor.
Obnoxius, quamuis propriè ob delictum aliquod pœnæ obligatum seu subiectum significet, apud Diuum Hierony. Eras. & alios ponitur pro deuinctus obligatus.
Deuincire officijs, oppingerare gratia. Ambrosius.

a Bouget, vide *a Male.*

Bountifully, vide *Liberally,*

to Box one on the eare, or to knocke one about his pate.

Depalmare aliquem. apud Eras.
Malam, maxillámue ferire.
τὸ παρειὰν παίειν. Greg the.
Alapam alicui impingere.
Palmas in faciem dare, apud Euangelistam ῥαπίζειν cum accusatiuo.
παίειν ἐπὶ κόῤῥης.
Ferire mala nequiter. Plaut.
Alapam incutere, Alapis percutere.
ῥαπίζειν. ἀγκαλίζειν.
Colaphos incutere.
ἐν τύπτειν πληγάς.
Manu extensa, porrecta palma ferire, verberare,

Pugnis confringere, *to Beat with fists.*
Colaphisare. Colaphum icere, apud Plautum.
Pugnum in os impingere, ingerere.
Pugno, colaphis percutere, diuerberare. Verberare.
Colaphos infringere.
Plus quingentos colaphos infregit mihi. Terent.
¶ Expalmare, apud D. Augustinum ponitur pro palmis cædi.
Manum non vacuam abstergere.
ἐκ κενεῖν τὴν χεῖρ' ἀπομάττειν.
Lucian.

to Box, or Scarifie, or to draw out ill blood.

Scarificare cutem, leuiter vulnerare, perstringere. Sanguinem ventosis elicere. ἀποχαζειν.
ἐπιξεῖν, ἐπιχαράσσειν.
¶ Cucurbitæ, Cucurbitulæ, Ventosæ vulgò dicuntur. Sicyæ. σικύαι. Græcis Pixides seu vascula in quæ detrahitur sanguis.

to Bragge, vide *Boast and Triumph.*

a Brayer, vide *Crier.*

Brasse, vide *Copper.*

Brauerie for women, vide *Womans brauery.*

a Braunch, vide *Bough.*

to Braunch out, vide *to Burgen.*

to Braule, to Chide, to Rebuke, to Fight.

Obiurgare. Percellere.
Increpare. Incessere.
Redarguere. Distringere.
Multis verbis malè aliquem accipere Cic. Accipere seuerè.
Asperè monere.
Insectari, austeris acribus, mordacibus, exasperantibus verbis, verborum amaritulentia.
Conficere aliquem verbis. Plaut. id est minaci voce terrere.
Reprehendere. Carpere.
Taxare. ἐπιτιμᾶν.
Arguere. Improbare.
Obloqui. Increpare.
ἐπιτιμᾶν.
Inculpare. Perstringere.
Catonem agere Censorinum.
Democritum quendam agere.
Diuis ipsis abloqui.
Percellere. Vide *to strive.*

a Brawling, a Chiding, a Fighting.

Rixa. ἔρις.
Lis. Dissentio.
Pugna. Concertatio.
Altercatio. Iurgium.
Strepitus, pugnàque verborum.
Contentio. Vide *Discord.*

that Brawleth or Chideth much.

Rixosus. Litigiosus.
Litium auidus appetens, peramans.
Ad dissidia propensus.
Litem semper mouens, incipiens, suscitans.
Refractorius. Controuersus.
Filum contentionis. Tricon.
Canina præditus facundia.
Concitus ad rixam.

Bread.

Panis triticeus, *wheaten Bread.*
Panis siligineus, *Manchet, or fine Bread.*

Panis

Panis hordeaceus, *Barlie bread.*
Humanis vsibus apta C res.
Vsu Ceteris. Dona laborata Cereris.
Suppositum cineri focus parat panem.
Moltam manu Cererem torret igne focus.

to Breake or Burst.

Frangere. Confringere.
Infringere. Rumpere.
Dirumpere. Crepare.
Frigidus in Prato cantando rumpitur anguis.
Limina perrumpit, posté q; a cardine vellit.
Fræna pudoris rumpere.

to Breake the League, or Promise, to doe contrarie to the promise, or agreement.

Fœdera soluere, rumpere, abrumpere, lædere, dissoluere, turbare, frangere
Pacta, conuenta conuellere.
Rescindere. Lædere fidem.
Irrita reddere. Mutare.
Non stare conuentis. pactis.
Pactum irritum facere.
αιαταρjάζειν.
Conuentionibus non stare,
Pacem labefactare initam.
Pacta eludere commento Thracio, id est, callido vafroque.
Pacta violare, reijcere.
Reijcere conditiones semel acceptas
Abire ab emotione, a contractu priore.
Discedere à fide data, à conditione.
Dirumpere fœdus, vel soluere.
Facta omnia infringere.
Conuentiones non seruare. Vide *Promise.*
Fœdifragus, *A breaker of the League.*

to Breath, to take his Breath.

Spirare. Respirare.
ἀναψύχειν. Trahere spiritum.
Recipere anhelitum, vel facere.
Spiritum ducere. Reddere anhelitum per vices recipere.
Animam trahere, remittere, & efflare.

the Breath.

Spiritus. Flatus.
Anima.
Halitus. Anhelitus.

Breeches, or mens ouerstockes.

Subligar. Subligaculum.
Femorale. Feminale.
ἀναξυρίς.
Suffibulum, apud Varronem.
Calgæ. Tibialia.
Campestria subslant.
Perizomata. περιζώματα.
Pudendorum velamen.
Lumbare.
Brada, vel bracha, vt alij scribunt.
Renones al quibus dicuntur, Græcè περισκελίδες, Chaldaice Sarabella, qua dictione Daniel vsus est, Hebraice Michenas.
Soluere ligulas, ponere seu deponere subligaculum, notæ significationis sunt.
Caligas thoraci seu diploidi astringere ligulis. *to trusse vp the hose.*
Feminicruralia à Lodouico Viue, in colloquijs, pro caligis ponuntur, *a whole paire of hose with breeches and nether stocks together.*
Caligæ. Tibialia tegumenta tibiarũ. *a paire of netherstocks.*

to Bribe, vide *to put out ones eies with gifts.*

a Bride, vide *married damosell.*

a Bridle, or a Bit.

Frenum, Habena. ἀβλνεχὰ.
Retinaculum. Camus. κημός.
Lupus. apud Ouid. genus freni acerrimi, vt Lupatum apud Virg.
Capistrum *the halter.*
ἱλκυςὴς.
¶ Spernere lupatum.
Habenas rejicere, frenum non admittere. ἀφηνιάζειν.
¶ Freno equum sistere, coercere, ἀναλαβάνειν τ ἵππον, ἀνέχειν.
Actis equum compescere habenis.

Briefe, vide *Short.*

Bright, vide *Shine and Cleere.*

Brine.

Salsugo. Muria.
Muries ἅλμη. Salsilago.

to Bring, vide *Carrie.*

to bring foorth.

Parere. Edere. Gignere.
Educere. Producere. Proferre. Eniti.

to bring to an end, vide *End.*

to Bring to naught, vide *to marre.*

to Bring vp, vide *to Feed.*

a Brinke or Brimme.

the stone Bason that receiueth the water of conduits, or a Bason.

Labrum. Labium.
Labellum. Pelluuium.
Pelluuia. Podonitrum.
Tinaciolum. Peluis.
λεκάνη. πύλυξ.

a Broker.

Mediator. Conciliator. Licitator.
Proxeneta. προξενητής.
Pararius Latinè. apud Senecam. Institor.

a Brooch, vide *a Coller.*

a Brotherhood, vide *Fraternitie.*

a Brush.

Setaceum, quod plerunque ex setis fiat. Scopina. Scopula.
Penieulus vel penicillus.
Viues in colloquijs Muscarium setaceum nominat, à similitudine credo: nam Muscarium est coma quarundam herbarum, in qua semina dependent, veluti feniculi, anethi, & similium.

Brute, Rumour, vide *Fame.*

a Bucke, vide *Doe.*

a Bucket, a Paile for to take water with.

Vrna. Hydria.
Situlus aquarius, Cato.
λάρναξ. Vrnula. Situla. Sitella.
Trulleum. Creterra. Mergus, oris.
Antlia. ἀντλία.
Haustrum.
Suriscula, apud D. Hieron.
Futis est vas aquarium.
¶ Nasiterna, à similitudine nasi, apud Varronem & Plaut. *Pitcher.*
Vrceus, Vrceolus, Manalis, Aqualis
Gutturnium. πρόχοος, idem.
Guttus pro eodem apud Eras.
Malluuium. Pollubrum. *a Bason to wash in.* Peluis.
χερνιπτεῖον. Liuius, Argenteo pollubro

bro & aureo gutto.

A Buckler, a Shield.

Scutum. Clypeus.
ἀσπίς. Parma.
Parmula Ancile.
Vmbo. Pelta Cetra.
γέῤῥον, scutum Persicum.
¶ Parma eludere iaculum.
Tela scuto accipere.

to Budde, vide *to Burden.*

to Build, to make a house.

Ædificium, domum, tectum, ædes struere, extruere, componere.
Extollere, οἰκοδομεῖν.
Erigere. Instaurare.
Educere cœlo, Virgilius.
Condere arcem, domum, vrbem Salustius.
Mœnia fabricare, Edificare, Ponere, Condere.
Murorum attollere, moles.
Condere sedem, Tecta.
Fundare arce, vrbem extruere, Statuere, Cingere muris, saxis, Fundamenta locare.
Architectari. ἀρχιτεκτονεῖν.
Moliri arcem. Ædificare.
ἱδρύειν. Figere.
Collocare. Firmare.
Constituere. Ponere.
Jacere fundamentum.
Ædificia modicè ab humo tollere, *to Build not verie high.*

Bulwarks, vide *Fortresses.*

a Bull, a Patent, a Priuilege.

Diploma summi principis, Regis.
Codicilius, dispensatorius.
Priuilegium. προνόμιον.
Bulla vulgò dicitur pontificia.
Jndultum apostolicum.
Breuis vel vt alij vulgò dicunt, Breue sunt etiam diplomata. quas nunc appellamus literas patentes, continentes principum edicta & mandata, regio signo sancta.
Cæsareo priuilegio aliquem inautorare.
¶ torare.

to Burden, to blame, to raile or speake ill of the dead.

Jn mortuos maledicentiæ spiculum figere.
Defunctos maledictis insectari.
Insectari post mortem.
Lacerare defunctum.
Mortuis conuitiari, maledicere.
Defunctorum innocentiam insectari.
Conuitia congerere in mortuos.
Pugnare, luctari cum laruis, cum defunctis.
Instar Caspiorum canum sepultos arodendo affligere.
Ad inferas sedes vsque, manes & laruas à quibus veterum natura sustulit sua fulmina persequi.
Ne ab vmbris & cineribus sæuitiam continere.
Mortuum flagellare.
νεκρὸν μαστίζειν. Iugulare mortuos.
σὺν τεθνηκότας ἀποκτείνειν.
Leoni mortuo barbam vellere.
Mortuum criminationibus proscindere, impetere, incessere, lingua acerbissimè exagitare.

a Burden, a Load, a Packe, a Fardell.

Onus φορτίον.
Prouincia. Pondus.
Periculum. Grauamen.
Sarcina. Impedimentum tam in singulari, quam in plurali numero.

heauy Burdens or loades.

Onus. Ætna grauius, apud Cice.
Colossea onera Moles.
Pistrinum tum pro loco, tum pro re difficultatis plena, metapho.

Res viribus impar, difficultatis plena.
Grauis sarcina.
Negotium subacerbum.
Prouin cia dura, negotiosa, molesta, aspera.
Negotium operosum, molestum.
Negotium inuolutum, difficile explicatu. χαλεπόν.

to vnBurden. vide *to vnloade.*

to Burden, to Budde, to Braunch out.

Fruticari vel e. Syluescere.
θαμνίζειν. Frutescere.
Florere. florescere.
Formatis aperitu, floribus arbos.
Florescunt gramina riuis.
Emittere stolones, μοσχεύειν.
Pubesc re. Frutices emittere.
Germinare. Egerminare.
Progerminare, Pullescere.
Pullulare. Pullulascere.
Suppullulare. Protuberare Soli.
Suppullulascere. Expullulare.
Arbescere. Frondescere
Vernare ad arbores etiam refertur.
Gemmare, & gemmas emittere ad vitem refertur, & ad alias arbores, Gemmascere, efferri, turgere in Gemmas.
Gemma vitis oculus.

to Burie.

Inhumare. Terræ iniicere.
In terra recondere.
Tumulo recondere. Tumulare.
Dare humo, terræ ad sepulturam.
Κτερίζειν. Parentare
Sepulturæ tradere, dare sepulchro.
Sepelire. Humare.
Inhumare. Funerare.
Dare tumulo.
Extremum persoluere honorem.
Cadauer, funus humo condere. Oui.
Puiueri tradere, seu humo. Sallu.
Condere monumento corpus. Plin.
Putridum condere cadauer in vrna.
Et apud Phocilidem. γαῖαν.
ἐπιμοιρᾶσθαι νεκύεσσι, mortuis terram impertiri.
Ponere in monumento.
Corpus terræ parenti reddere.
Sepulchro claudere.
Efferre matrem, Cice. Sepulturæ cadauer inferre, terraq; obruere.
Subdere sub solum, *to put vnder the ground.*
Mandare humo.
Telluris aggestu cadauer obruere, superiecta humo operire. apud Ambro, in home.
Terræ commendare, apud Max.
Terra cineres accipit.
Tumulus ossa tegit.
Libitinam exercere.
¶ Efferre cadauer, vxorem, funus mortuum. ἐκκομίζειν.
ἐκφέρειν νεκύν.
Extra domum, vel ad sepulturā ferre. προπέμπειν.

to be Buried.

Funerari. Sepulturæ tradi.
Humari. Parentari.
Comburi veteres solent vnde Bustum pro monumento ponitur.
τῆς νομιζομένης τυχεῖν.
Ponere cineres apud poëtas.
Honorifica sepultura donari.
Sepulturæ maiorum suorum addi.
Magnifico post fata deponi Mausolæo.
In tenuem solui fauillam.
Contumulari. Terræ insterni.

an honorable Buriall, vide *Funerall.*

to Burne.

Vulcano dedere, dicere.

Dare flammis, ignibus.
Vulcano committere.
Ignis voragine absumere.
Vrere
Exstruere rogos.
Vstulare apud Pacuuium pro vrere.
ἐμπρήθειν. φλέγειν.
Patrios incendio lares absumere.
Ignem in ædes eiaculari.
Cremare. Concremare.
Celebrare Vulcania.
Corpora in cineres redigere.
In ignem, in rogum mittere, ponere, projicere, imponere.
Igne absumere. πυρπολεῖν.
Comburere. Igni tradere.
Vltricibus committere flammis.
Incendio inuoluere.
Ignibus ardere.
Exurere.
¶ Conflagrare, flagrare, ardere, absoluta sunt, & igni non tantum, sed & alijs rebus accomodantur, flagrare odio, amore.
Illi res omnes, in fumum & cinerem abijt, vbi incendium omnia hausit.

to Burst, vide *to Breake*.

to Burst, or to Breake in.

Irruere in ædes.
Irrumpere, cum violentia quadam.
εἰσπηδᾶν.
Inferre se concitato impetu, Liuius, pro irruere, facere impetum.
Incedere, vnde scribendi libido incessit mihi vel me, Liuius: grauior cura patribus incessit.

to Burst or break open dores, vide *Dore*.

a Bush of thornes.

Dumus. Rubus.
Spinæ. Vepres.
Sentes. Ruscus.
Virgultum. Spinetum.
Demetum. Rubetum.
Vepretum. Senticetum.

a Busie worke or matter to Compasse.

Labor magnus, difficilis, laboriosus, grauis, operosus, molestus, immensus, magni negotij, difficultatis ac ponderis. Vide, *a Peece of Trouble*.

Busied, vide *Occupied*.

a Butler or Steward.

Præfectus cellæ penuariæ.
Dispensatoris officium gerens, Ambrosius. οἰκεῖος.
Cellarius & non cellelarius, vt plærique inepte ... nisi quis interpretari velit, ra... us in cella.
Præpositus cellæ.
Moderator domus, Custos cellæ.
Promus accondus. ταμίας.
Vellicus in Euangelio.
Oeconomus. οἰκονόμος.
Dispensator rei familiaris.
Procurator aliquot in locis dicitur seu Curator.
ἐπιμελητής.
Procurator peni, Plaut.
Caucarius nonnullis dicitur à Cauea

a Buttrie, vide *Celler*.

the Buttockes, or Haunches.

Clunes sub genere communi.
Clunciculæ, Nates.
πυγή.

But, neuerthelesse.

Cæterum. μέντοι.
Porrò. Autem. δέ.
Porro autem. Sed.
Sed enim. Atqui.
ἀλλ' ἄρα καὶ. Verum.
ἀλλά γε. Vero. At Vero.

Verum, enimuero. Quin.
At in oratione soluta: Ast in versu sequente vocali.
¶ Sed etiam. Tamen.
Veru tamen. Attamen.
Sed tamen, frequens est apud Ciceronem. ἀλλ' ἁμῶ.

But yet.

Pariter ac. Iuxta ac.
Ex æquo, atque. Simul &.
Idem, idemque.
Æque atque.
Ita & præcedente vt.
Simul in oratione geminatum: vel geminatum.
Tum in oratione geminatum.
Et in oratione geminatum.
Sed &, verum etiam, ἀλλὰ καί: præcedentibus non solum, non modo. οὐ μόνον.

C

a Cabin, lodge, vide *Cotage,*

a Cable rope.

Funis anchorarius.
Tomis icis f.g. Plin.
Retinaculum stupæum puppis. Ouid,
Rudens. Plin.
Funis nauticus,

to Cacke, to Shite.

Aluum exonerare.
Cacare. ἀποπατεῖν.
Ventris onus ponere, deponere.
Purgare ventrem, apud Hier.
Excernere, apud Celsum.
Stercus facere, vel oletum.
Saburram ventris ponere.
Emittere saturitatem.
Aluum dejicere, soluere.
Forire. ἀφοδεύειν.
Merdare. Cunire.
Egerere absolutè.
Excrementum dejicere.
ὑπαγωγεῖν κοιλίας aluum deijcere.
¶ Comforire, apud Pomponium.
Permedare. Conspurcare, fœdare, χέζειν. *to beshite.*

a Cage for Birds.

Cors, vel cohors. Auiarium.
Auium vel Altilium septum.
Ornithrotopium.
ὀρνιθοτροφεῖον ὀρνιθών.
Gallinarium, *a henne penne.*

a Cake, a Wafer.

Panis dulciarius. Laganum.
λάγανον. Libum.
Mellipectum. μελίπηκτον.
Placenta ex melle. Popanum.

to Call.

Vocare. Vocitare.
Appellare. Appellitare.
Nuncupare. Memorare.
Nominare. Dicere.

to Call backe, to reuoke his fault.

Reuocare. Recinere errorem.
Retractare. Fateri errorem.
Reuocare quod dixeris, feceris, prius asseueris.
Canere Palinodiam.
παλινῳδεῖν. Recantare.
Opprimere dicta sua.

to Call to minde, vide *to Remembrance.*

a Call, vide *Coife.*

Calme, vide *Quiet.*

he Came at length.

Tandem, aliquando, deniq; demum.
Post diurnum tẽpus, longo temporis interuallo, cum temporis multum abiisset, transacto multorum annorum spatio redijt, reuertit, reuersus est.

Accepit

Accepit se ad suos lares, patriam, cunabula, patrias sedes.

a Campe, an host, a Seege.

Castra. σκήνωμα.
Papilio. Tabernaculum.
Tentorium. Statiua.

to pitch his Campe.

Castra facere, ponere, locare.
Castrametari.

to raise or to moue his Campe or Seege.

Mouere, amouere castra.
Tabernacula detendere. Cæsar.
Locum commutare.
Exercitum aliò deducere.
Soluere obsidonem.
Ab obsidone desistere.
Oppugnationem remittere.
Colligere papiliones.

a Cane, vide *Reede.*

Canels vide *Gutters.*

to Can or May, vide *Apt.*

to Cancell out, vide *to Crosse out.*

a Canker.

Cancer morbus, eris in genetiuo sub neutro genere.
καρκίνος, καρκίνωμα.
Carcinoma, Gangrena.

a Canker-worm that eateth commonly Coleworts.

Eruca. Campe. κάμπη.
Mastax apud Nicandrum.
Hirsuta Columellæ dicitur.
Brucus. βροῦχος.

Canons vide *Artillerie,*

a Cap, vide *Hat.*

a Spanish Cape, vide *Cloake.*

a Captaine, a Generall.

Dux militum, primarius, summus.
Copiarum dux. Strategus.
Primipilaris, Præfectus militiæ.
Belli ducem agens.
Bellicæ expeditionis dux primarius
Archistrategus.
Primus exercitus dux.
Præfectus equitum custodiæ quos cheros vocant.
Totius equitatus dux præcipuus, prefectus militiæ.
ἀπάρχων στρατευμάτων.
Cohortis præfectus.
σπειράρχης ἱππάρχος.
Imperator, exercitus.
Dux militaris. Exercitus, dux.
Copiarum præfectus, apud App.
Capitaneus barbarum est, pro quo militum caput rectius diceretur à cuius consilio & nutu cæteri dependeant.
λοχαγωγός. Græcè.
Ordinis militaris instructor, imperator seu Ductor. Rector.
Nostri decanum vocant qui contubernio præest.
σύμμωταρχος. græcis dicitur.
Nam contubernium propriè milites decem sed vna papilione degentes.

Cardinalls.

Proceres cardinei.
Cardinales. Purpurati patres.
Honore galeri punicei decorari.
Quos vaga contecto purpure vestit equo.
Cardineo insigniti galero.
Cardineo quorum tegitur corona galero.

to be a Cardinall.

Cardineos gerere titulos.
Pilium ferre, rubrum.
Cardinalitio galero ornari.

¶ Cardinalitiæ dignitatis galero donari, insigniri.
Consistorium cardinalium quod vulgo dicimus, rectius seu ornatius.
Pontificum collegium.
Summum consilium.

Care or thought.

Cura. Anxietas, Angor. Scrupulus.
Molestia. Sollicitudo. Dolor.
Angustia. *vide Diligence.*

Carelesse, Negligent, in my owne Profit.

Vtilitatis meæ rationem nullam habui, duxi, spectaui: quid esset è re mea, inrem meam, quid ad rem meam pertineret, in rem meam faceret, conueniret; quid de rebus meis expéderet, prodesset, conduceret, vtile esset, vtilitatem afferret.
Vtilitati, emolumento, bono esset; fructum pareret.
Nullam operam dedi, non laboraui, minime spectaui, curaui quæsiui, secutus sum, nullum studium posui, nihil industriæ Operæ locaui, posui, diligentiam nullam adhibui contuli, Res meas indiligenter administraui, tractaui, *vide Negligent.*

Carefull, vide *sorrowfull.*

be Carefull in dooing, &c. or take some paine, or looke to it.

Cura. Age curam.
Habe curam. Fac. Dispone.
Euigila. Da operam.
Curæ tibi sit. μελέτω σοι.
Tua curatum abeas.

to be Carefull, Sorrowful, or doubtfull.

Sollicitum esse. κηδαίνειν.
Distineri curis.
Angi, enecari sollicitudine.
Angere se animo, apud Terent.
μεριμνᾶν. Curare.
Alicuius rei curam antiquiorem ducere, Præcipuam atque antiquissimam habere curam.
Inter spem & metum fluctuare.
Vltra peram sapere, pro nimis sollicitum esse.
Curis & anxietatibus concidere.
Anxie & sollicite cogitare.
Anxium esse.
Aestuare. Fluctuare.
Consulere. Cogitare.
Satagere. Laborare.
Trepidare. In diuersa rapi.
Sollicitudinibus inquietari.
Vehementer laborare.
μοχθοποvεῖν.
Pendere animi vel animo, cum genetiuo vel ablatiuo, vtrumque apud Ciceronem.
Animo ringi. Angi.
Angore detineri.
Animo, intimis sensibus angi.
Vndis negotiorum distrahi in diuersa.
Curam gerere, agere.
Probe curatum velle.
Distringi curis. Cruciari. discruciari, excruciari sollicitudine.
Curis confici, morderi, tenuari, vri, tabescere, liquescere, pallescere, insistere, mori, carpi.
Curis intentus, confectus, curis exerceri, potiri curis.
Ingeminant curæ.
Cura venit, tenet, tangit, moratur, subit, hæret, mordet, Corpus tenuat.
Vitiat, est feruida.
Sollicitudinem parit.
Ratione habere.
Esse in cura.
Oculis ferre, metapho.
Versari in cura.

Curæ esse, apud Ciceronem.
Curæ habere Cic.
ἐπιμελεῖσθαι.
Ista mihi curæ erunt.
ἐμοὶ μελήσει ταῦτα.
¶ Totus toto pectore quis incumbere in curam aliquam dicitur.
Cordi esse.
¶ Curis animum excruciare.
Sollicitudinibus vitam reddere breuiorem.
Arduis rebus, persequendis confici,
Macerare se crastina cura ciborum.
Se excruciare animi dolore.
Cor edere, comedere.
ἐσθίειν τὴν καρδίαν.

to put or take away Care, thought or Sorow.

Liberare, exoluere curis, finem imponere curis.
Solicitudine, alleuare.
Curas secludere, demere, deponere, demitere auertere.
Agitare curas, abijcere, ponere, resoluere, depellere, fallere, diminuere, Sanare, Pellere nubes curarum.
Cura abit, fugit exedit, deserit, dilabitur, lentescit diruitur mero.

I care not or I passe not.

Susque deque fero. ἀδιαφορῶ.
In nullo discrimine pono.
Susque deque habeo.
Aequi boneq facio, apud Terent.
Aequo animo sum.
Nihil laboro. Mea non refert.
Manum non verterim, mouerim, etiam si domus ruat.
Minimi æstimarim, securus quonam res cadant.
Non magni pendo.
Illud non emerim crepitu digitorum videman. *I care not what losse. &c.*

Carpenter.

Faber lignarius. Faber tignarius.
Materiari s. Abietarius, in Exod.
Carpentarius. τέκτων.
Architectus & architector, qui structuris ædificiorum præest, & fabricanda præscribit.

the maister Carpenter.

a Carpet, vide *Tapestrie.*

to Carie, to Beare, to Bring.

Portare. Apportare, Ferre.
Vehere. φέρειν. Adferre.
Inuehere Trahere secum.
Ducere secum.

to Carie in.

Inuehere. Inuectare.
Inferre. Importare.

a Carier, a Messenger.

Tabellarius. ἐπιστολεύς.
Gramataphorus. Nuncius.
Lator portitor, gerulus, baiulus literarum, γραμματοφόρος.
Tabellarij fungens munere.
Internuncius.
Nuntius ingenti per regia tecta tumulti ruit.

a Cart, a Chariot, or Coach.

Caruca. Carrum & carrus,
Cisum. δίτροχον.
Benna, dictio gallica.
Carrherium. Rheda.
Epirhedium. Biga.
Birotum. Couinus.
Pilentum apud Horat. ὄχημα.
Capsus, caruca vndique tecta.
Currus breuis.
¶ Cisium euertere, *to ouerthrow the Cart.*
Effundere aurigam,
Impetu aurigam solo sternere. *vide Wagon.*

A Carter

a Carter, a Waineman.

Auriga. Agens currum.
Essedarius. Carrucarius.
Vehicularius. ἁμαξεύς.
Rhedarius apud Ciceronem.
ζευγηλάτης. Quadrigarius.
Rehedarij officium exercens.
Rector currus.
Agitator pro auriga. Cice.
Vehiculi moderator.
Vector à Cice. positum est pro eo qui vehit, Plaustrarius.
Cisiarius qui Cisium regit, hac voce iuriscōsultus est vsus libro 30. dig.

to Carue, vide to Graue.

to Cast, to Fling downe.

Conijcere. Traijcere.
Pronum sternere solum.
Iacere, Iaculari. Contorquere.
Dirigere spicula in aliquem.
Iaculum emittere, Torquere.
Projicere Telum.
Intendere sagittam.
Exercere brachia telo.
Ætherias telum contorsit in Auras.

to Cast in ones teeth, to Vpbraide.

Obijcere culpam.
Improperare.
Increpare, apud Salustium.
Obiectare.
Ingratitudinis dicam alicui scribere.
Exprobrare Improbare.
Refricare vlcus. ἐπονειδίζειν.
Probrum obijcere. Carinare.

to be Cast aside, vide set aside.

to Cast abroad, vide to Scatter.

to Cast in minde, vide to imagine.

a Catarre, vide Rewme.

a Catte.

Felis. ἀσκαλαβώτης.
Ælurus. γαλεώτης γαλῆ.
Catus simpliciter, nam Catti sunt Hæssi populi.
Mustela domestica, dicitur à nonnullis.

a Caue, a Denne.

Specus & specu. Spelunca.
Spelæum. Lustrum φωλεός.
Latibulum. Antrum.
Latebra. κευθμών. Lacus.
Scrobs. Cauea, Cauerna.
Crypta. Fouea. βάραθρον. Fossa.
Cuniculus pro loco seu foramine subterraneo occulto.
Abdita, Recessus, Diuerticula, *priuie corners.*
Angulum foueæ & receptus.
Latebrosa rumpium canamina Soli.

a Cause, a reason, an Occasion, or Meane.

Res. πρᾶγμα.
Causa, Negotium.
Gratia apud antiquos pro causa ponebatur, Vnde fluxerunt hæ orationes: mea vel tua gratia, id est, pro mea vel tua causa, in ablatiuo tantum.
Nuptiarum gratia apud Teren.
Nomina sæpe pro causis vel negotijs à Cicerone pone inuenias: Cum tot ibi nominibus acceptum curtis referrent.
Ergô aduerbium vltima circumflexa ponitur pro causa ἕνεκα. Virgilius in 6. Ænei: Illius ergô venimus
Peregrinationis ergô.
Virtutis ergo *for vertues sake.*
Negotiorum expediendorum ergô.

Negotium alicuius agere, *to doe ones businesse.*
¶ Rei causam dicere, reddere, *to declare the cause wherefore.*
Rationem reddere, Cice. Quod cur factum sit, ratio probabilis reddi possit.

for that Cause, vide *Therefore.*

not without a Cause, worthily.

Haud temerè. οὐκ εἰκῆ.
Non abs re. Non sine causa.
Haud iniuria. Nec iniuria.
Haud immeritò. Meritò. ἐικότως.
Iure optimo. Vide *Worthily.*

a Cawdron, vide *Kettell.*

to Ceafe, to Leaue off.

Supersedere. ἐπέχειν cum genitiuo.
Canere receptui.
ἀνακλητικὸν σημαίνειν.
Omittere incœptum.
Sistere ab incœpto.
Incœpto desistere.
Sistere opus, labores.
Demittere. Cessare. Intermittere.
Manum retrahere. Linquere.
Desistere, Desinere.
Conquiescere. Abire incœpto.
Facere intermissionem, Cicero.
Intermittere. In medio rem relinquere. Suspendere rem.
Subsedere. Parcere.
Omittere, & mittere simplex.
Differre in alíud tempus.
Rem non definire.
In suspenso relinqui, & relinquere apud Plinium.
Finem modumque ponere, facere.
Anchoram iacere.
Tollere calcar vltorium, prouerb.
Supersedere à vindicta seu vltione quam parabat.
Incidere ludum, *to Leaue the play.*
Incidere studia, remittere.
¶ Omitte, quiesce, *Leaue.*
ἄνες in imperatiuo.

without Ceasing, vide *Alwaies.*

a Celler or a butterie.

Penarium. Penuarium.
Σηκη. Gallarium. κελλάριον.
Cella penuaria. Penu.
Cella promptuaria, seu promptuarium. Græcæ ταμεῖον.
Podium. Riscus apud Terent.

a Censer, a ship wherein Frankincense is kept.

Thuribulum. Acerra.
Thymiaterion. θυμιατήριον.
Capsula vel arcula thuraria.
Custos thuris, apud Ouid.

I am Certaine, vide *Sure.*

Certainly, vide *without Doubt.*

Certifie mee of your busines.

Fac, redde me certiorem de statu tuo & de omnibus consilijs.
Significa mihi, expone, aperi, explica perspicuè demonstra rerum tuarum omnium statum, quis tuus animus, qui sensus, quæ sint consilia.
Fac vt de tuis rebus, tuisque consilijs, cognoscam, intelligam, certior fiam.
Ex tuis literis erudiar, instruar.
Imaginem rerum omnium, cogitationumq; tuarum literis ostende.

a Certificat, vide *Pasport.*

to Cesse, to Taxe, or Leauy a subsidie.

Censere cum accusatiuo.

Facultates æstimare.
Censere populos.
Censum agere, habere.
ἐξήταζειν ποιεῖν.
Facere æstimationem.
Nouos subinde populos deglubere, exagere, deprimere exactionibus.
Onus miseræ plebeculæ aggrauare.
Exactiones facere.
Insolitis exactionibus populum subditos onerare.
Insolitis & inauditis exactionibus ditionem grauare.
Tributo grauare.
Angariare.
Deglubere tenues, *To pill or pole, &c.*
Emungere, extorquere pecuniam.
Emulgere.
Compilare, expilare plebem decimationibus.
Exactionibus opprimere, atterere.
Tributis subditos premere.
Exugere plebem.
Euiscerare, exossare, exenterare.
Vsque ad viuum miseram plebeculam deglubere.
Ad viuum vsque cutem tondere.
Populum vsque ad radicem arrodere. Erasmus.
Sanguinem sudoresq; plebis vel rusticorum absorbere, ingurgitare.
Explere scrinia sanguine pauperum.
Extorquere.
Penetrare vsque ad ossa.
Excarnificare, vel vt habet vates regius.
Deuorare Dei plebem.

to Chafe, to Fume, to be Angrie.

Indignari. Zelari apud Prophet.
Stomachari. Substomachari.
Gerere iram. Ringi. Tumere.
Infensum Percitum, concitum esse.
Mordere labrum, seu frenum mordere, prouerbia sunt.
Molestè, indignè, grauiter, ægrè ferre.
Ira commoueri. Succensere.
Magno irarum fluctuare æstu. Virg.
Iracundia turgere, ardere.
Bile tumere atra. Exardere.
Corrugare nares.
Plumbeas iras gerere, apud Plaut.
Bilem ex alicuius rei tædio conceptam effundere.
In fermento iacere.
ἐν τῇ ζύμῃ κεῖσθαι.
Et schemate prouerbiali: Frontem ferire.
Supra modum & impotenter indignari.
Iram euomere omnem.
Virus effundere.

to bee Chafed or made angrie, to be in a rage.

Irasci. Accendi.
Incendi, moueri ira.
Commoueri. Offendi.
Iracundia & indignatione accendi.
Acrius incalescere.
Incandescere. Inflammari.
Dare vela indignationi, iræ, apud Pli.
Feruere. Efferuere. Succensere.
Efferuere vel ebullire. Grauari.
Excandescere, ad furorem præ nimio animi impetu vergunt.
¶ Contra. Deferbere seu deferuere, refrigeri, vel refrigerari, apud Fabium ac deflagrari & relanguescere dicitur ira, indignatio, quando homo mitescit, & placidus fit, & feruor animi consedisse, resedisse, *to be quiet, or well pacified againe.*

to Chaine, to Tie in Chaines.

Catenare. Vinculis ferreis vincere.
Catenas inijcere alicui, nectere vel induere.
Compescere catena. Aliquem legare catenis.
Caderem plagas.

In casses incidere vel dicidere.
Teneri laqueis.

a Chaire, vide *a Stoole*.

a Chamber.

Cubiculum. θαλάμιον.
Cella. καίτη.
Conclaue, media producta.
Triclinium veteribus dicebatur ab ordine lectorum.
Thalamus, coniugis vtriusque cubiculum.
Cubiculum interius, remotius.
Cubile lectus est in quo cubatur.
Ecthera ἐνθήκη, vel vt alij legunt, ἐξέδρα, cubiculum, thalamus, sponsi proprie.
Pastophorum. 1. Macab. 4. sacerdotis templi domicilium, cubiculum, thalamus.
Camera eiusdem non est significati, sed testudinem denotat, tectumq; deuexum & recuruum, *a vault*.

a Chamber-pot, vide *Pisse-pot*.

Chamblet.

Vestis vndulata, quod ad vndarum similitudinem picta sit.
Vestis camatilis, κυματώδης.
Pannus camelinus, *grograine, mochado &c.*
Symbalorum. συμβαλλόντων.
Vittes capripiliam vocat in colloquijs, quod ex caprarum & hircorum pilis fiat.

to Change, to Transl ate.

Reculas alienis commutare, mutare, permutare.
Commutationem facere rerum.

to Change his minde.

Sententiam mutare.
Calculum reducere.
Aliud instituere. ἐξιστάναι.
In varias distrahi sententias.
Quo ego pacto diuorsus distrahor. Co.
Vertere, commutare, mutare sententiam, consilium.
Opinionem mutare.
μεταγνῶναι. μεταβάλλεσθαι.
Palinodiam bene instructum recantare.
Flectere sententiam, Sallust.
A proposito resilire, declinare.
Referre pedem.
Animum immutare.
Discedere a sententia, vel de sententia.
Alterius duci suasione.
Mutare institutum.
Mutare mentem, apud Horat.
Vertere animi decretum, Eras.
Pœnitere consilij.
Ab instituto deterreri.
Instituti suppœnitere dicitur, qui sentit sententiam animi sensim labescentem, Erasmus.
Vertere vela, vestigia, prouerb.
Funem reducere.
Vertere consilium rei non satis commode institutæ.
Imitari nepam, id est cancrum, apud Plaut. *to go backe from ones word.*

to Chappe, vide *to Gape*.

a Chapell, vide *Church*.

to Charge, or to lay to ones charge, vide *to Accuse*.

to Charge, or Command, or Bidde.

Committere. Mandare.
Demandare. Onerare mandatis.
Mandata verbis dare. Iubere.
Credere. Concredere.
Dare negotium. Imperare.
Curæ tradere. Præcipere.
Delegare officium, prouinciam.
ἐπιτάττειν Præscribere.
In manibus dare. ἐγχειρίζειν.

Pro quo vulgus ineptiens dicit dare in negotijs. Denunciare.
Iniungere aliquid negotij. Eras.
Mandare, tradere prouinciam, negotium, &c. ut. προστάττειν.
Imponere humeris vel in humeros prouinciam.
Curam rerum demandare.
Rei gubernaculis, negotiorum molibus præficere.
In mandatis dare & legare negotium apud Plaut.
Summam rerum alicui committere.

to haue or take a Charge.

Onus suscipere. Supponere oneri. In mandatis habere. Onus subire.
Suscipere curam.
Non tate molis agebat. Constantem debilitauit. Onus membra grauabat.

a Charge.

Cura. Onus. Pondus.
Prouincia.

to take the Charge of the commonwealth.

Capescere. Gubernare.
Suscipere, Gerere, Administrare Rempublicam.

Charges, vide *Expenses.*

a Chariot, a Coach, vide *a Dray, a Wagon, or Cart.*

to Chase deeres, vide *to Hunt.*

Chaste, Pure, Vndefiled.

Pudicus. Castus. Integer.
Incorruptus. Illibatus. Inuiolatus.
Immaculatus. Intemeratus.
Continens. Temperans.
Celibem agens vitam. Mundus.
Ab omni muliebri congressu alienus
Puré castéque viuens.
Laude pudicitiæ celebris.
Castum cubile seruare.
Me natura pudicum fecerat, & casto pectore durus eram.
Bellerophontes. Hippolytus.
Hippolytum imitans.
Telamone castior.

Chastitie, or puritie of life.

Castitas. Puritas.
Castimonia. Integritas.
Munditia & mundities vitæ.
Continentia. Pudicitia.
ἁγνεία. καθαρότης.

to Chastise the body, to bring downe the wanton flesh, or to keepe it vnder.

Carnem cohibere, macerare.
Castigare corpus, & in seruitutem redigere, vt est apud Apost.
Fraudare, defraudare Genium, id est, naturam.
Naturæ negare quod appetit, non satisfacere.
Afficere carnem vt obediat spiritui, imperio, consilijs obtemperet, apud Ambros.
Fraudare corpus voluptate.
Subducere cibum & potum.
Cibo ad tempus abstinere.

to Chastise, vide *Punish.*

a Chatterer, vide *a Babler.*

by Chance I lost my cause.

Euenit, obuenit, contigit, obtigit, accidit, factum est casu, casus tulit, fortuna fecit, fortunæ placuit vt causa ceciderim, litem perdiderim.

to Change his minde.

In

In sententia non permanere, non persistere, non perseuerare, non pergere.
Sententiam non retinere, non tueri, non seruare, à sententia discedere.
Mutare sententiam, consilium, opinionem.
Instituto cursu opinionis alio conuertere, flectere.

a Chauncellor.

Cancellarius. Summus index.
Summum iudicem agens.
Index primarius.
Principes scribarum.
Ab archiuis, scrinijs præfectus, *the master of the Rolles.*
Archigrammateus.
ἀρχιγραμματεύς.

to Chaw or Chew meat.

Masticare vulgo. φλάειν.
Mansicare à mandere.
Dentibus frangere, conficere.
Dentibus comminuere, conterere, atterere.
Dentes infimi escas conficere Plauto dicuntur, id est, molere.

a Cheane, vide *Collar.*

to Cheapen, vide *to Buy.*

to make good Cheare, to vse feasting, reuelling, or banketting.

Curare corpus.
Inseruire ventri. γαστρίζειν.
Curare cutem seu curiculam.
Commessari. κωμάζειν.
Græcari. Pergræcari.
Indulgere genio, gulaque ventri.
Crapulari. κραιπαλίζειν.
Certare poculis, vino, mero.
Vrgere cululis, poculis, vino.
Æquis, æqualibus certare haustibus.
Vacare corpori gulæ.
Græco more bibere.
Viuere Bacchanalia.
τὰ διονύσια ἄγειν.
Molliter, delicatè viuere.
Lautè, genialiter viuere.
Epulis noctes diesque ducere.
Ventrem distendere.
Epulari.
Viuere patinas.
Nepotari.
Bacchari.
Magnifice conuiuari.
Bacchanalia celebrare.
εἰλαπινάζειν.
Bellum agere homunculum.
Epulari, obsonare pollucibiliter, quod Græcis μεγάλαις κοθλωνίζεσθαι ἢ ποτηρίοις dicitur, Magnis certare poculis.
Poscere maioribus poculis. Cic.
Abdomini seruire, famulari.
Ingluuiem farcire.
Carpere dulcia, apud Persium.
Sese molliter curare.
Festa celebrare Lyæi.
Orgia viuere.
Potationibus indulgere.
Sibarissare.
Propinari.
Genialem agere vitam.
Cibo potuque se distendere.
Vitam agere intemperantem.
Toto anno, vel perpetuo celebrare Saturnalia, Bacchi orgia. Est apud Senecam de Claudio Imperatore semper distento & madente.
Vino, illecebrisque diffluere.
Perpotando manere noctem.
Quotidie Baccho sacra facere, idem.
Viuere absolutè. Catullus.
Viuamus mea Lesbia.
Curare pelliculam, apud Horat.
Sacrificare genio.
Genium colere accuratius, & bibere meracius.

to Check, to speak spightfull words, to Raile vpon, to Slander.

Lædere maledictis. Probris petere.
Allatrare, pro conuitiari, per metaphoram.
Conuitijs contumelijs digladiari,& debacchari.
Fanda pariter & nefanda in aliquem euomere.
Ad leuicula verba tragico insurgere vel intonare cothurno.
Cauillationes ac maledicentia agere.
Ἀντιλοιδορεῖν.
Iactare crimina.
Principem maledictis petulantissimè nominatim figere.
Contumeliam, scommata, dicta in aliquem iacere.
Nominatim apertéque in aliquem,in principes, maiores, magistratus incurrere.
Soluere in Deos ora.
Militiæ suprema quæque in aliquem effundere.
Contumeliosissimis nominibus petulantissimè diuexare.
Inimica dicere dicta.
Dira precari.
Dentes infigere in aliquem.
Non toleranda afficere contumelia.
Tangere aliquem conuitio, scommate.
Edere verba proterita, scelerata,impia, aspera.
Conuitium facere.
Dicere Fundere.
Conijcere maledicta.
Conuitiari.
Crimina, probra, conuitia, lædoria, congerere.
Mordere dictis.
Virulenta rabie & execrabili furore debacchari.
Insultare iacenti.
Contumelijs vexare, insequi,aliquem inuadere.
Quæ mea Calliope læsit.
Lacessere, proscindere, conscindere conuitijs, maledictis.
Lacinare, lacerare, dilacerare conuitijs.
Distringere carmine aliquem.
Suum expuere liuorem.
Amarulentè cõuitiari acuere linguã
Contumeliam dicere.
Consputare metaphoricè.
Afficere contumelia. αἰκίζειν, αἰσχυνεῖν, ὀνειδίζειν.
Dicterijs incessere, vel conuitijs.
Insectari aliquem maledictis.
Probrosis exagitare nominibus.
Probrum ingerere vel obijcere.
Conuitijs figere, insectari. Videtur *Slander.*

a Checke, a Reproch, or Rebuke.

Conuitium. Maledictum.
Blateramina contumeliosa.
Archelochia edicta.
Contumelia
Contumeliosa ac virulenta verba. Vide *Shamefullie.*

the Cheeke.

Mandibula. γαμφηλή.
Maxilla. Mala.
Bucca pro eodem apud Plaut.

to Cherish, to make much of.

Fouere. Mulcere. Amplecti.
Complecti. Indulgere.
Charum habere. Magnificare.

Cheerefull, vide *Glad.*

a Chesill, a Wedge.

Celtes, Cælum à cœlando.
Græcis ἐγκοπεὺς à κόπτω.
Cuneus. ἐπιχίδιον.
Epischidion apud Victru.
Cuneolus ferreus.

a Chesil,

a Chest, a Coffer.

Cista. Cistula. κίστη. Arca.
Arcella. Arcula. Scrinium.
Scriniolum. ἐγγυθήκη.
Reconditorium. Custodiarium.
Repositorium. Theca. θήκη.
Capsa. Capsella.
Chartophylacium.
Tumbæ. Thecæ argenteæ.
Fauissæ. reliquiarum capsulæ apud Romanos in Capitolio.

to Chide, to Rebuke, to Reprehend, vide *to Brawle.*

a Chiding, vide *Brawling.*

Chiefly, vide *Especially.*

a little Childe, or a Babe.

Pusio. Puer. Pusillus.
Pusillulus. Paruus. Paruulus.
Puellus. παιδίον.
Pupus apud veteres.

a father or motherlesse Childe.

Orbus. Orba. Orphanus.
Carens parente.

Children.

Liberi. γενήματα(?).
Proles. φίλτατα.
Soboles. Pignora, & in singulari pignus pro prole Solin. de rege Taprobanæ. Si forte dum regnat, pignus sustulit, exuitur potestate.

to get or to bring foorth Children.

Tollere, suscipere liberos, prolem, filium ex aliqua, est gignere, progignere, quærere.
Liberos generare, progenerare.
ἀναφιλῶσαι(?) παῖδας.
Et sic dicitur de patre: Sustulit filium pro suscepit vel aluit, vt sit præteritum à tollo.
Filios procreare, gignere. Patrare.
Dare operam prolibus, liberis.
παιδοποιεῖν.
Filiis procreandis operam dare.

from his Childhood, Youth, or Infancie.

Ab ineunte ætate.
παιδιόθεν. παιδόθεν.
A teneris annis. ἐκ νέας.
A teneris vnguiculis, seu vt Græci dicunt, ἀπὸ τῶν ἁπαλῶν.
ἐκ νύχων(?). A paruulo.
ἐκ παίδων.
A pueritia prima. Pier.
A pueritia. A pueris.
ἐκ παίδων. A paruis.
A primis annis. ἐκ νεότητος(?).
A rudibus annis.
A tenera ætate.
A primis vitæ rudimentis.
Ab ipso vitæ limine.
Ab ineunte pueritia, per omnes ætatis gradus, ad supremum vsque vitæ diem.
Cùm corpus adhuc à matre ruberet.
A crepundijs.
Ab ipso vitæ exordio.
Ab incunabulis.
A cunabulis primis.
Ab infantia.
A tenellis vnguibus.
A puero pusillo apud Plaut.

great with Childe, vide *Woman.*

a Chimny.

Huarium(?). καπνοδόχη.
Caminus. κάμινος.
Infumibulum, fumale, & naris. *the pipe*, propriè quanquam infumibulum pro camino etiam ponatur.

Focus propriè pauimentum sub camino significat, *the hearth.*
πυρεῖον, Græcis.

Chips.

Assulæ. σχινδαλμοί.
Clabula vel clauola apud Var.
Fomes.

to Chop off ones head, vide *to Behead.*

to Christen, vide *to Baptise.*

to Choke, to Strangle.

Suffoco, Præfoco, media producta contra aliquot Grammatistarum opinionem. ἄγχειν.
ἀγχονᾶν. Interstringere.
Stringere gulam, guttur.
Ἀποπνίγειν. Strangulare.
Laqueis implicare colla.
Guttur it per vincula laquei.
Obstringere, constringere collum.
Premere iugulum. Vocem includere.
Obtorto collo gulam præfocare.
Gulam frangere.

to Choose, to elect, to picke out.

Eligere. Deligere. ἐκλέγειν.
Delectum agere, & habere.
Suffragijs designare, eligere.
Legere pro eligere apud Cic.
Capere apud Terentium: Me cepêre arbitrum.
Sumere pro eligere apud Plaut. Sumat aliquem ex populo.
Excepere commodissima, bona quæque, *to picke out the best.*
Suffragium inire, *to elect or chuse by voice,* apud Liu. & Cic.
Libera dare populo suffragia, apud Iuue.
Optionem facere, *to giue the choise.*
Non tam hominum suffragijs quam diuini numinis calculo delectus atque ascitus, *Elected or chosen of God.*
Emendicata, suffragia, apud Gratianum sunt potentium seu nobilium commendationes.
Potioris partis suffragio. *By the most and best voices.*
Electus, creatus, calculis omnium & suffragijs statutus, vno ore, summo consensu, omnium sententia, comprobatione constitutus, designatus, allectus, *Elected or chosen.*
¶ Septem virorum summus in Romano imperio senatus, *the Electors of the Empire.*

Chronicles, vide *Histories.*

it is Chronicled, vide *Written.*

a Church, a Temple, Chappell, a Chancell.

Templum. ναός.
Domus Dei, orationis.
Ædes in singulari tantùm numero.
Ædes toto terrarum orbe Buscoducis celeberrima.
Ponitur quoque in numero plurali pro Templo, sed ferè semper cum adiectione, vt sacra ædes.
Sacrum, substant. ἱερόν.
Asylum pro Templo ponitur poetis.
Lararium apud doctos legi.
Ædicula diminutiuum pro sacello, *a Chapell.*
Sacellum. ναΐδιον.
Oratorium. Adyton. Sanctuarium.
Delubrum, media producta, & Panum apud veteres idololatras dicebatur, Domus deorum.
Ara. Altare apud Poetas.
Rhenanus in scholijs historiæ tripartitæ scribit olim in Christianismi principio templa Dominica vocari solita, vnde in hodiernum vsque diem

diem lingua vulgari dicimus domine, hoc eſt dominicum latinè vocis huius vſus eſt in vetuſtis, & Greg. Nazian.

κυριακὸν quoque Græcè. noſtratè lingua vulgari *Church* dicimus.

¶ Sacrarium. ἱεροφυλακεῖον.

& Cella pars templi ſacratior.

Sacriſtia apud probatos authores nó inuenitur.

to Chriſten, vide *Baptiſme.*

Churliſh, Weward in company.

Nimium acerbus, durus, difficilis, aſper, tetricus es in conſuetudine.

Conſuetudo tua difficilior eſt quam propter ſuauitaté nullo expetatur

Minime iucunda eſt, Amara potius atque odioſa eſt.

Minime accommodatus ad mores, conſuetudinem & naturam es.

Ita te moroſum difficilemq; præbes in conſuetudine.

Ita mores aliorum faſtidis, vt nemo te, tu neminem vti poſſis.

Vt neque tu quenquam, neq; te quiſquam ferre poſſit.

Vt neque tu cuiuſquam conſuetudinem, neq; tua quiſquã frui poſſit.

Circumſpect, Warie, Aduiſed.

Prouidus. Proſpiciens

Circumſpectus. Politropus.

Cordatus Sciens. Solers.

Gnarus Cautus intelligens.

Prudens quaſi Prouidens.

Oculos in occipitio gerens, prou.

Alter Ianus. Γάνος ἄλλος.

A fronte ſimul & occipitio oculatus.

to be Circumſpect, to foreſee

Cauere. Proſpicere ſibi.

Cautionem habere, adhibere, adiungere.

Circumſpicere, diligenter animaduertere, attendere, prouidere.

Curare. Cogitare. Cogitationem rei alicuius ſuſcipere.

a Citie, vide *Towne.*

Ciuill, vide *Gentle.*

a Clapper, a Rattle.

Crepitaculum. κρόταλον.

Crotalum. συςρον. Syſtrum.

the Clapper of a Bell, or Dore.

Ropalum, campanæ malleus.

ῥόπαλον. & quo oſtium pulſatur malleus impulſor, oſtij annulus, circulus, circus, κίρκος fores propellens, qui & ῥόπτρον dicitur.

Eraſmus in Colloquijs circulum illum ferreũ ſiue oſtij anulum cornicem vocat. Græci. κορώνην.

to Claw, vide *to Scratch.*

Cleane, Neat, Pure, Chaſt, vndefiled.

Purus. Mundus. Terſus.

Politus. Immaculatus. Integer.

Pudicus Inuiolatus.

Incorruptus. Intemeratus,

Illibatus. *Vnſpotted.*

¶ Nullas ferens ſordes.

Inſolens ſordium.

Munditiarum perquàm ſtudioſus.

Mundulus.

¶ Caſtus. ἁγνός.

Cum Bellerophonte pudicitia audés contendere.

Spectatum ſatis & magnum continétiæ exemplum.

Sine vlla libidinis vel turpitudinis nota.

Falluntur qui idem ſignificare putant cœlibem quod caſtum, nam cœlebs is proprie dicitur, qui vxorem amiſit

misit, vel certe iam non habet, etiamsi habeat concubinas. Vide *Chaste.*

a Cleane or a pure heart.

Cor purum, mundum.
Tersum, Conscia mens recti,
Cor liberum & vitijs, castum.
Expurgatum à peccatorum sordibus
Nullius sibi mali conscium.
καθαρὸν, Sine macula.
Sine labe. Syncerum.
Bona fide, recta mente aliquid facere. efficere.
Nitidum, Albicans. Defecatum.

to make Cleane, to Wipe, to Cleanse.

Abluere. Eluere.
Lustrare. Purgare.
Mundare. Detergere.
Purificare. Expurgare.
καθαρίζειν. Sordibus liberare.
Mundificare. Emundare labem.
Expiare. Emaculare.

Cleare, pure, Bright, shining.

Clarum, Splendidum.
Fulgidum. Nitidum.
Serenum. Limpidum.
Coruscum. Luculentum.
Purum. Perlucidum & Pellucidum.
Lucidum. Perspicuum.
Translucidum. Euidens.
Non obscurum. Liquidum.
Sole meridiano clarius. Nitens.
Solaribus radiis lucidius, radiantius.
Vitrei m habens perspicuitatem.
Quod vel cæco appareat.
Quod puero perspicuum sit.

to Cleare himselfe, vide *to Purge.*

Clearely Euidently, Manifestly, Plainely.

Manifestè. Liquidè. Planè.
Clarè. Apertè. διαφανῶς.
Ad liquidum, apud Hiero σαφῶς.
Dilucidè. Luculenter.
Luculentissimè. Euidenter.
Splendidè. Lucide.
Perspicuè. Distinctè. Dilertè.

to Cleaue.

Findere, Cuneis scindere.
Quadrifidam quercum cuneis scindere.
Rimam facere, ducere.

to Climbe, to Mount, to Ascend.

Ascendere. Conscendere.
Summi fastigia tecti ascensu superare
Euadere ad summa fastigia culminis
Niti gradibus.

to Cloath, to Apparel, to put on a Garment.

Induere vestem, Conuestire.
Inuestire, Circumuestire.
Velare corpora, Imo velamine fingere.
Insignire amictu.
Circundare amictu corpus.
Veste corpus tegere.
Vestem induere, inijcere amictum.

a Cloathing, a Garment, vide *Apparell.*

a Clocke, a Dyall.

Horologium, Sciaterion.
ὡροσκοπεῖα, ἡλιοτρόπια, ὡρολόγια, Græcis dicuntur.
Horologium, solare, & solarium generali vocabulo quod ad vmbras solis horas demonstrat, siue pendeat, siue iaceat, hoc est, siue verticale sit, siue australe.

Clepsydra

Clepsydra, horologium aquarium.
Clepsammidion, apud Erasmum.
Sciatericum, quod inepte Compassum vulgus dicit.
Pyxide cui ab Hermolao Barbaro nominatur, qua nautae vtuntur.
Gnomon, stilus vel Solis vmbelicus, vt Plinio appellatur, qui horas significat *the Wiser*.
Index horarius, idem, Sciatheras.

a Cloake, a spanish Cape.

Pallium Graecorum. ἱμάτιον.
Toga Romanorum.
Recinium cucullatum ac Cucullio apud Viuem, pallium Hibernicum.
Penula, lacerna pallium itinerarium.
Δασύμαλλον. Vestis villosa, hirsuta.
Amiculum Palliolum.
Tegmen à Cicerone dicitur.
Impluuium. Sagulum.
Sagum villosum eadem sunt.
ενδρομίς.
Palla mulierum propriè est.
Chlamys militum.
Paludamentum & Ephestris, *a Coate armour.*

to Close, vide *to hide.*

to Close ones eyes, vide *Eyes.*

Clownish vide *rude.*

a Cluster of Grapes, vide *Grapes.*

a Cobler, vide *Tailer.*

a Coach, vide *Dray or Litter.*

a Cocke bird.

Gallus, li. Gallinaceus substantiuum
ἀλέκτωρ, quod nos à lecto exuscitet sic dictus Graecis.
Et Gallus gallinaceus.
Cristata volucris, ales.
Ales lucis, seu diei nuncius.
Excubitorque diem cantu praedixerat ales.

a Cocke, a spigot, vide *Tappe.*

Cockle among Corne.

Lolium. ζιζάνιον.
Zizanium, & zizania.
Aera. Aegilops. Festuca.
Auena sterilis. Virg.

a Cod-fish.

Asellus. Erasmo & alijs dicitur,
ὀνίσκος Graecè, piscis (vt scribit Galenus) facilis digestionis.
Capito onis N.G.
Pompilus à nonnullis dicitur praesertim Murrael vnde quidam
Pompilus à tumido venit cui corpore nomen.
Milago, in Germania superiori vocatur, idem credo piscis qui nobis.
Asellus dictus.
¶ Salpa, piscis idem vento induratus, *Stock-fish*, quem alij Bergolium, nonnulli strumulum vocant.

a Coffer, vide *Chest.*

a Coffin vide *Biere.*

a Coife, a Calle.

Galericulum. Reticulum.
κεκρύφαλος. Retiolum.
Crobylum κρώβυλος, reticulum vel reticulum comam continens.
Vitta propriè mulierum ταινία.

Cold.

Frigus. Frigor. ψῦχος.
Rigor. ῥῖγος.
Glacie frigidior.
Gelicidium. Pruina.
Gelum. Gelu vel Gelus.

to be or to suffer Cold.

¶ Frigere. Algere, Rigere gelu.
Obrigere hyberno frigore.
Dirigere, apud Virg. Frigore obrigescere. Confici frigore.
Hybernis mensibus, temporibus frigore concuti, *to haue great Cold.*
Horrere.
Glacialem actum experiri.
Frigore lapsa cadunt folia.
Concrescunt currenti in flumine crustæ.
Vndaque iam tergo ferratos sustinet orbes.
Algescere, Frigescere, rigescere.&c. inchoatiua.
¶ Frigidum, algidum, gelidum, pruinosum, glaciale, brumale, hybernum, hyemale.

a Coller, a Chaine, an Ouch or Brooch.

Monile. Segmentum, apud Valerium Maximum.
Torques, & secundum probũ grammaticum Torquis.
Χλοιὸς. ἐπιτραχήλιον. Murenula.
¶ Torques aurei velleris torque aliquem honestare, Munere & societate aurei velleris, aliquem dignari, decorare.
Miles ordinis aurei velleris.

a dogges Coller.

Collare canum. Melium.
Millum & Millus.
Collare canum venaticorum confixum clauis ferreis eminentibus aduersus impetum quorumcunque.
Collaria apud Plautum.

Coleworts.

Brassica. Lampsana.
Caulis. καυλός.
Brassica Appiana, quæ alio nomine Capuciuum, & Sedelana dicitur.

to Come againe, vide *Returne.*

to Come against, vide *Meet.*

to Come before, vide *to preuent.*

to Come foorth, or to goe abroad.

Exire in publicum.
Prodire in orbis theatrũ in publicum
Venire sub oculos hominum.
Prodire.
Procedere in solem. Teren.
Prodire, venire, in lucem sub hominum conspectum, in publicum, in lucem & in hominum manus.
Exire. Exire officinam.

Come hither.

Huc iter accelera. Huc gressus moue.
Accurre huc. Terent.
Adsis. πάρεσθι. Adesto.
Ades absolutè, pro veni, accede.
Fer pedem huc. Huc iter dirige.
Huc contende. Huc flecte gressum.
Adesdum, paucis te volo.

to Come in good time.

Commodùm venire, adesse. Sallu. vbi commodum est aduerbium.
Pro opportunè. κατὰ καιρόν.
Venire, aduenire in tempore.
Opportune, commodè, optimè se offerre, aduenire, adesse.
Oppido, Opportunè te obtulisti mihi obuiam. Terent.

to Come in vse or Custome.

Abire in morem.
In consuetudinem venire, abire, exire.
Irrepere paulatim.

In

In vsum abire.
Inolescere. Inolere.
Serpit hæc consuetudo per homines

to Come to passe, vide *to happen*.

I will Come quickly, vide *not Tarry*.

to Come slowly, Leasurely.

Tardè venire. Serpere.
Pedetentim ire, *Foot for foot.*
Testudine vti gradu.
Itineri, plateæ immorari.
Nectere moras.

to Come to himselfe againe

Ad se redire apud Teren. Reddi sibi.
Remigrat animus nunc demum mihi
Colligere se, est dissipatas animi partes in suum rursus locum cogere quando depulsa menti perturbatione quietior quis redditur.

it Commeth or riseth from thence.

Hinc vel inde proficiscitur, venit prouenit, profluit, manat, dimanat, oritur, surgit, fluit, nascitur, exit, originem ducit, permanat.
Huius mali causa in te tota residet quod huc calamitates omnes reciderimus.
Causari pro originem ducere, Morbus causatur ex corrupta natura.
Peccata ex vitijs manant, vt scribit Cicero Hinc ortum est, natum est malorum agmen.
Ille author est, origo principium.
Radix malorum omnium.
ἀρχὰ. ῥίζιον.
His exordijs, his fontibus cæpit vitiorum colluuies turba malorum.
Hæc culpa. Hic error.
Exorta omnia à te.
Hoc seminarium fuit.
Ex vno fonte omnia scelera manare cernimus Cic. Ex hoc fonte.

to Comfort, to Solace, to recreate or Refresh.

Solari. παραμυθεῖν.
Lenire aliquem consolatione, amicis verbis. Delinire.
Dare solatia. Cice.
Vti solatio.
Lenire metapho. vt explere pro consolari, apud Terent.
Solamen adferre, Solatia, consolationem adhibere. Solatio esse
Tristibus rebus solatia supponere.
Oblectare animum. Dolorem animi lenire. Consolari.
ψυχαγωγεῖν. παρηγορεῖν.
Dolorem leuare.
Amorem solatur musa.
Remedium ferre doloribus.
Mœrorem minuere vel abstirgere. excutere.
Pectus tranquillitati reddere.
Consolatione lenire.
Lachrymas alicuius solari.
Erigere afflictos, apud Ciceronem.
Animum erigere consolationibus.
Anxios leuare, & ad meliorem spem euehere. Vide, *to Encourage.*

Comfort, Consolation, Recreation.

Solamen. Solatium. Consolatio.
Leuamen. Leuamen. Subleuamen, curæ casusque.
Alleuatio. Recreatio.
Alleuamentum, apud Cice.
Oblectamentum ψυχαγωγία.
Delectamentum. Delenimen.

Comfortlesse, or vncomfortable.

Nihil est quod solatium, consolationem præbere, afferre, parere, solatio esse, consolationi esse mihi possit.

Nulla res est,quæ creare,reficere,leuare,vindicare,à dolore, liberare sollicitudine,eximere dolore, abducere à cura,auocare à molestia, abstrahere, auellere à mærore animum meum possit.

Nulla iam consolatio animum meum afflictum,languentem, iacentem erigere,excitare, confirmare potest.

Pessime affecto animo,ægrotanti,laboranti mederi satis nulla ratio valet.

Parum apta remedia reperiuntur,inutilis, infirmus, inanis superuacanea prorsus omnis medicina est.

Comelinesse, vide *handsomnesse.*

to Command a thing vnpossible.

Tu mihi imponis, imperas,mandas, præcipis, iubes,committis, quæ sustinere non possum.

Quæ vires meas exuperant,que præstare,efficere,perficere exequi vix possum.

Magni negotij est,summæ difficultatis operæ non exiguæ, ad exitum ea perducere,quæ in mãdatis à te habeo.

Dura nimis,grauia,difficilia mihi imperas.

a Commandement, a Statute, an Act of Parliament.

Edictum.	Imperatum.
Mandatum.	Decretum.
Statutum.	Præscriptum.
Lex νόμος	Rogatio idem,
Præceptum.	Jussum
Lege cautum.	Sancitum.
πρόσταγμα.	Consultum.
Imperium.	Senatusconsultum.

ἐντολή, ἐπίταγμα.

Cruell Commandements.

Imperia Manliana.

Phalaridis imperium.

Zaleuci lex prouerb. pro edicto mãdatoq; plus satis rigido, parumque humano.

Iugum durissimum, in Biblijs.

to publish: to make or set forth a Commandement or Proclamation.

Indicere,præscribere legem.

Edicere,seu edicta præcipere.

Facere plebescitum, senatusconsultum. Ferre legem,Imperare.

εἰσφέρειν νόμον.

Legem instituere, constituere,promulgare,sancire, componere, imponere,scribere,iubere.

Rogare legem,Sciscere.

Leges trahere,Mandata dare, *To set foorth.*

Rogationes scire.

Decretum facere,interponere.

Ponere decretum. Iubere.

Decernere. Statuere.

Statuere decretum,apud Hieron.

to Commence an action, vide *to sue the Law.*

to Commend one friend to another.

Sic eum tibi commendo, vt maiore cura,studio, sollicitudine animi non possim.

Quanti te facio, quanti es apud me, quanta mea est erga te obseruantia,quantum tibi tribuo, tibi defero,pro mea de te opinione, pro animo,voluntate, studio in te meo, peto à te vt hominem suscipias, complectare,foueas,in tuis habeas.

Vt eum mea causa, tua auctoritate, consi.uatum velis,cures vt ex hac mea commendatione mihi quammaximas agat gratias.
Vt intelligat hanc meam cōmendationem sibi apud te, maximo adiumento & ornamento fuisse.
Eum (si me diligis) eo numero cura vt habeas,quo meipsum.

to Cōmit or leaue the matter vnto God.

Dijs permittere,cōmittere.
Deis fortunæq; committere.
Permittere diuis,apud Horat.
Dare fatis,apud Virg.
Joui fuerint hæc omnia curæ.

to Commit a great or hainous fact.

Conficere,patrare facinus.
Admittere,perpetrare, committere, edere, designare facinus indignum,flagitium, noxam, turpe aliquid.
Facere facinus indignum se aut suo genere.
Facere capital id est facinus capitale, Plaut.
Facere nefas scelus,flagitium.
Committere,edere facinus, scelus in patriam.
Quod sceius quod facinus parricida non adidit.
Jmmanes æquare crimine Cacos.

it is Common or Vulgar.

Protritum. Tritum.
Triuiale. Vulgare.
Vulgatum. Peruulgatum.
Populare. Prom cuum.
Commune. Quotidianum.
Passim obuium. ἐγκύκλιον.

a Common Prouerbe or saying.

Prouerbium. Diuerbium.
Adagium vel Adagio.
Vetus verbum.
Vulgi fabula,dicterium.
Dictum celebre,celebratum.
Vulgo iactata sententia.
Parœmia.
Populi dispersa per auras fama.

Commonly,for the most part, euerie where.

Passim. Vulgo.
πανδημεί.
Plerûmq; aduerbi.Populariter.
Ab vniuerso populo.
Jn compitis,triuijs.
Publicè. Publicitus.
Triuialiter.
Vt plurimum.

Commoditie, vide Profit & pleasure.

Commodious, vide Profitable.

a Commotion or Sedition.

Seditio, Factio.
Conspiratio, Motus.
Tempestas. Perturbatio rerum,
Rerum nouarum molitio.
Tumultus. Turba.
Turbatio. Dissentio.
Commotio. Controuersia.
Dissidium. Scisma.
Diuisio. Discordia.
διχόνοια. διαφορία.
Coitio arcana & factiosa pactio.
Tyria maria prouerb.pro ingentibus turbis, re admodum tumultuosa.
Et ἀναρχία Græcè, significat populi rebellionem,contumaciam,quum nullo principe tumultuantur, nulli parens,pro sua libidine rem gerens,vide *Sedition.*

a great Company.

Turba. Agmen.
Multitudo. Cohors.
Caterua Phalanx.
Cœtus. Turma.
Grex. Frequentia. Vide *Multitude*.

Companions, Fellowes, Mates.

Sodales. ἑταιρεία.
Quos ego dilexi fraterno amore sodales.
Contubernales.
Commilitones. Socij.
Compares substantiuè.
Consortes.
Comites apud Luca pro socijs.
Sub eodem papilione versantes.
Comites & socios sæpe coniungit Cicero.
Collegæ socij etiam sunt, sed indignitate aliqua.
Sed complices in malo, in scelere, participes, societate scelerum obstricti. *of one sort or companie.*
Eiusdem farinæ.
Eiusdem factionis.
Ex eodem grege.

to Compare, vide *to liken.*

not Comparable to him.

Non est cum illo comparandus, conferendus, æquandus, coæquandus, æquiparandus.

a Comparison, vide *Likenesse.*

to haue Compassion or mercie, or to take Pitie.

Compati. Condolere.
Misereri. οἰκτείρειν.
Miserari & commiserari.
Miserescere. Miseret me tui.
Commoueri. Moueri misericordia, valde moueri.
Respicere & solari iacentem.
συμπάσχειν, miserecordia capi. Cic.
Tuo mœrore maceror, macesso, consenesco, & tabesco miser.
¶ Contra. Viscera, cor claudere egeno, inopi non misereri.

to Compasse a matter in few words.

Dicta summatim colligere.
Summam conferre.
Redigere in summam.
Recapitulare.
Capita rerum summatim repetere, summatim instaurare.
Paucis sententiæ rationem reddere.
Conferre rem in pauca.
Paucis absoluere, concludere.
Summa rerum decerpere, vno fasse complecti. prouerb. *to touch the ground of the matter.*
Ne quæ sunt infinita prosequar, summatim dicam.
Rerum summam quam potero, paucissimis perstringam. Multa prætermittendo, coronidem inferre.
Summam rei in pauca conferre.
Rerum capita strictim persequi, non longis laxisque verborum perissomatis orationem perducere.
Ad capita redigere.
ἀνακεφαλαιοῦν.
Fusius sparsimque, dicta paucis repetere.
Perorare id Latinis dicitur. Et epilogum texere.

to Compasse about.

Circundare Circumire.
Vallare. Circumfundere.
Ambire. Vide *to enuiron.*

to Compell, to Constraine.

Perpellere. Pertrahere.

Cogere. Adigere.
ἀναγκάζειν. Vim facere.
Compellere. Impellere.
Vrgere. Protrudere.
προσβιβάζειν.
Obtorto velut collo vel mento trahere. pertrahere. id est, volentem nolentem ad aliquid perpellere agendum.

to Compesse, vide *to Dung*.

to Complaine, *to Lament*.

Queri deponens. Conqueri.
δεινὰ ποιεῖσθαι μέμφεσθαι.
Deflere in sinu amici, Plin.
Ægrè ferre. Lamentari.
Ponere, deferre querelas. Querimoniam deponere.
Effundere questus.
Edere. Sonare.
In querelarum vocem erumpere.
Querulari. Queri iniuriam fati.
Rumpere questus, querelas, pectore.
Questibus semper nouis fatigare.
Questus dare pro conqueri.
Peragere querelam.
Quiritare vel quiritari.
Replere querelis.
Canere de Telamone, prouerb.
Implere vlulatibus.
Crepare pauperiem, id est, conqueri super pauperiem.
Querelas meditari.
Querelam, querimoniam habere.
Deplorare. Expostulare.
Querelas habere. Queri grauiter absolutè, apud Cic.
Supprimere querelas. Interrumpere.
Mœstis loca questubus implet, Virgilius.
Querela venit, incidit minor verbo.
Querela venit ante diem, quæ est intempestiue.

Complaining, vide *Mourning*.

a Complaint, *a Lamention*, *or Mone*.

Querula. Querimonia.
Questus. Eiulatus.
Fletus. Gemitus.
Lamentatio. Questio.
Conquestio. μομφή.

Complexion.

Temperatura naturalis, quam complexionem vulgus dicit.
Temperamentum, temperatura corporis.
Naturalis constitutio.
Conglutinauit hominem natura optimè.
Habitudo, habitus corporis. ἕξις.
κρᾶσις τοῦ σώματος.
Constitutio corporis à L. Viue vocatur.
Tenellæ constitutionis, *tender*, *nice*.
¶ Bona corporis constitutio.
Corpus bene constitutum, optimè compactum. *Of a strong Complexion*.

to Compose, *or to make any meeter or prose*.

Numeris astringere. Cogere verba in pedes.
Ludere numeris, modis.
Fundere versus, orationem, apud Cice. Tusc. 1. pro largiter vel abundanter præbere, componere, fœlici quadam componendi promptitudine.
Carmina edere.
Canere. Poetæ dicuntur carmina condentes ᾄδειν. Græcis similiter, id est, cantare, quod propriè poetarum est.
Volumen efficere, condere, Cic.
Elaborare aliquid dignum chartis.
Condere poëma, quod vulgus versificari dicit. Cudere
Excudere. Fingere. Effingere.

 Elucubrare.

Elucubrare. Elaborare.
Scribere librum, ἐκπλυπῶσαι.
Confingere. Pangere versus.
Condere carmen. ποιῆσαι.
Componere, conficere, scribere, facere poema, versus, libros.
Deducere versus, Horat.
Temporario ludere spiritu.

to Conceaue, vide *Engender*.

to Conceiue, vide *to Imagine*.

Concord, vide *agreement*.

to Condemne to death.

Mortis sententiam dicere, proferre,
Nigrum præfige re Theta, Persius.
Damnare. Condemnare.
Addicere supplicio.
Adiudicare morti, neci, supplicio crucis, suspendio.
Morti addicere.
Damnare rei capitalis, capite, vel capitis.
Morti sententia damnare.
Extimæ neci tradere.
Nigris coruis damnare in escam.
Indicta causa damnare.
ἑλεῖν ἐρήμην δίκην.
¶ Capitali sententia damnari.
Judicum sententijs ad capitale supplicium condemnari.
Capitalem accipere sententiam.
Offendere iudices, C.c.

Conduits, vide *Riuers*.

to Confesse, to acknowledge, to Grant.

Agnoscere. Testari. Fateri.
ἀνομολογεῖσθαι. Concedere.
Audire, quamuis aliquando iungantur, audio & fateor.

to Confesse his sinnes or faults.

Confiteri. ὁμολογεῖν.
Culpas solemni Papistarum more sacrificio fateri, agnoscere.
Mentis vulnera aperire.
Pandere secreta pectoris.
Exomologesin facere.
ἐξομολογεῖσθαι.
Confiteri crimina, errata admissa.
Exonerare conscientiam.
Auricularem facere confessionem.
Aperire animum in confessione.
Sacerdoti scelera commissa fateri.
Scelerum sententiam purgare.
Expurgare vetus peccatorum fermentum.
Profundere, effundere in sinum, in aures fratris tui per humilem confessionem quicquid noxarum assidui ac peccatis tui contraxeris.
Confessione crimina detegere.
Flagitium secreta confessione declarare, agnoscere.
Detegere conscientiam, commissa, pondera peccatorum prementia, exitialia scelera.
Depellere corpore næuos.
Turgens saniepectoris huicus rescindere, reuelare sacerdoti.
Cordis orisque confessionem posito pudore ingenuè facere.
Peccata diligenter excussa sacerdotum auribus censenda deponere.

to Confiscate goods, to make Forfet.

Confiscare. Proscribere.
Committere apud iurisconsul.
Facultates in regium fiscum redigere.
Repertis titulis opes in Principis conuertere fiscum.
Bona omnia, facultates adimere.
Prædia in publicum committere.

In publicum addicere, & Græcè ταμιείῳ προσκυρῶσαι. Ærario applicari dicitur.
Addicere fortunas, bona alicuius proscribere.
Prædia bonáque fiscus tradere dicitur.
In publicum ærarij ius redigere facultates ex condemnatione.
Publicare. Cicero.
Bona eius censeo publicè possidenda.
Ad fisci ius sociare.

to Confute, vide *Ouercome*.

a Congregation, an Assembly, or great company of men or people.

Cœtus. Multitudo.
Frequentia. Turba.
Numerus. Concio.
Conuentus. Comitium.
Conuenticulum in malum frequentius accipitur, pro conuentu sceleratorum, flagitiosorum.
Congregatio. Plebs.
Populi coacervatio.
Desperata plebis fex, colluuies.
Vulgus ignobile, mobile, quod semper mutatur cum principe, inconstans, clamosum.
Fex vulgi, opificum. Infimates.
Imperita, incondita multitudo, cuius plerumque opinio, tantum a veritate distat Platone & Seneca authoribus, quantum ea quæ absunt maximè.
Populus quem Horatius Platonem sequutus vocat Beluam multorum capitum. & ne micam quidem salis in toto habet pectore, qui beluæ illi placere studet.
Dominus polycephalus.

to Conquer a Realme or a countrey, vide *to Winne*.

to haue a burdened or a gnawing Conscience.

Habet conscientiam mille peccatorum morsibus quasi stimulis vulneratam.
Perpetuis agitari mordacis conscientiæ stimulis, quod vulgo dicitur Remorsum habere conscientiæ.
Pondere conscientiæ premi.
Conscientia stimulari, morderi, grauissimè excruciari, angi, agitari, torqueri, grauiter mirificè diuexari.
Mors & iudicium quoque dicuntur pectora turbulentissimis terrorum procellis perturbare acerrimis anxietatum arietibus quatere, oppugnare, patrati sceleris ream côscientiam validissima ariete concutere.
Vermis conscientiæ qui nunquam moritur, in sacris, Theologi quidam Synteresim vocant.
Infestissimus conscientiæ remorsus.
Conscientia carnifex, remorsus perpetuus, surdum verber.
Conscientia exulcerata, scelerum multitudine exagitata, impiísque vrgens.
Malefacti conscientia.
Nocte diéque suum gestans in pectore testem. Iuuenal.
Conscia mens sceleris pauido sub pectore semper Vltrices patitur furias.
Fœda scelerum colluuie temerata conscientia.
Alastor, Nemesis, faces scelerosis immittens, malorum conscientiam surdo verbere cædens, vt est apud Iuuenalem, & perpetuis stimulis sollicitans animum, vermeque nunquam moriturо rodens.
Afflictæ conscientiæ quis esse dicitur quem reatus malè conscientiæ exagitat, apud quem relinquit vesti-

gia pœnitudinis remordentis conscientiæ.

to Consecrate, vide *Dedicate.*

to Consent, to agree.

Conuenire. ὁμοφωνεῖν.
Concordare. Cohærere.
Sine controuersia esse.
Congruere. Suffragari.
Consentire. Assentiri.
Quadrare. Consonare.
Sensus quoque dicuntur congruere, Cice.
Nostri sensus vt in pace semper, sic in bello etiam congruebant. Idem: De amicitia omnes vno ore consentiunt, omnes ad vnum idem sentiunt.

of one Consent, Minde, or Opinion, to approoue.

Adstipulari. Suffragari.
Adhærere. Subscribere.
προστίθεσθαι cum datiuo.
Assentiri sententiæ.
φέρειν ψῆφον. Acclamare.
Accedere sententiæ, & ad sententiã.
Concurrere in sententiam. Cice.
Adprobare & comprobare sententiam.
Vna mente consentire, Cice.
Consentire. Idem sentire.
Adprobare. Concedere.
Admittere. Addere calculum, vel adijcere. ἐπιψηφίζειν.
Pedibus manibusque ire in alicuius sententiam.
Digitum tollere, quod hodie quoque suffragantis & annuentis signum est.
Consentiunt, concinnunt sententiæ nostræ, nihil à tua mea distat, dissentit, discrepat opinio.
Idem sentimus, à tuo iudicio mea sententia non abhorret.
Idem sequimur, idem & vtriusque sensus.
Dissensio inter nos nulla est, dissensionis aut controuersiæ nihil.
Idem sentio quod tu, meus cum tuo sensus congruit, consilium mihi tuum probatu.
Hæc mihi tecum conueniunt.
Probare. Recipere.
Album addere calculum.
λευκὴν ψῆφον προσθεῖναι apud Lucianum.
Adscribere, apud Ciceronem.
Assentire voce actiua, apud Cic. sed rarius quàm assentiri inuenias.
Eiusdem esse opinionis, sententiæ.
Concordare. συναγορεύειν.
Omnium calculis, punctis, suffragijs, & vno ore approbare.
Toto corpore, manibus pedibusque in sententiam discedere.
Nam vt scribit Flauius Vopiscus, olim porrectione quoque manuum sententia comprobatur.

of great Consequence, vide *Weight.*

to Consider, to take heed, to giue good eare.

Animum intendere, aduertere.
Animaduertere. διανοεῖν.
Aduertere. Attendere.
Adhibere mentem animũ alicui rei
προσέχειν ἐπέχειν τὸν νοῦν ἢ τὴν γνώμην τινί.
Aurem admouere. Pensitare.
Esse auribus purgatis. Pensare.
Animum adplicare.
Omnes cogitationes, animi vim intendere.
Intendere. Considerare.
Diligenter considerare, percipere.
Animo lustrare. Pensiculare.
Animi neruos intendere. Librare.
Attentè audire. Notare.
Aures accommodare. Trutinare.

Attendere ad rem aliquam.
Diligenter & attentè expendere.
Attentum se præbere. Cogitare.
Corde percipere.
Reputare in animo.
Arrectas aduertere aures.
Intentis, arrectis stare auribus.
ὠ τικκεγῆν. Auscultare.
Auscultare auribus arrectis, purgatis
Arrigere. Arrigere aures.
Coricæum agere.
Commodare operam aurium.
Facere aucupium auribus. Cicer.
Vigiles monitus aduertere mentes.
¶ Cernere.
Videre oculis, emphaticῶς.
Cernere oculis, animo, vel mente.
Vide *to Muse.*

Consider what you are, vide *know your selfe.*

to Consider diligently, vide *to View, to examine.*

Constant, vide *Stable.*

Constancie.

Fides. Fidelitas. Constantia.
Stabilitas. Immutabilitas.

to Constraine, vide *compell.*

to Consult, to Deliberate, to take aduisement.

Consulere. Consultare.
Deliberare. Concipere animo.
Consulere quid facto opus sit.
Consilia agitare, & communicare inter se.
Pertrectare.
Capere, inire consilium.
Constituere, instituere, cogitare cum animo, vel in animo, est deliberare.
Quid facto opus sit in medium conferre.
Fert animus mutatas dicere formas.
Consilij capiendi vel deliberandi causa conuenire.
In abdito consilia agitare de euertendis diuitum fortunis.
Capita, consilia conferre, apud Senecam & Terentium.
Consiliari apud Cic. ad Att. 35. significat etiam consulere vel deliberare.

to Consume, to Spend, to Waste riotously.

Patrimonium decoquere.
Ligurire. Profundere.
Fortunas suas, bona patris abligurire, effundere.
Haurire.
Absumere omnia. Vorare.
Omnia ventriculo donare.
Conficere bona pro dilapidare.
Dimittere in viscera censum, vt vulgus loquitur.
Gallorum gallinaceorum inculcare ventrem, prouerb quod huic animanti venter sit mirificè calidus.
Diu quæsita & summa congesta sollicitudine præcipiti effusione dilapidare, & quadam absorbere voragine, apud Ambro.
Conturbare acceptam pecuniam, nummos, rem.
Fundatam paternis auitisque opibus domum exhaurire, Quin.
Quod per scelus adeptus sit id per luxuriam effundere atque consumere, Cicero.
Exhaurire. Prodigere.
Dilapidare. Perdere.
Deuorare pecuniam omnem.
Heluari Consumere.
Cice. Iacturam patrimonij facio, rem familiarem dilabi sino, patrimonium effundo.
Dissipare. διασκεδάζειν.
Indulgere popinis.
Per luxum & voluptatem consumere.

Dispergere opes.
καθαιδαλᾶν. Consumere.
κατασπαθᾶν. Defrigere.
Edere, bibere, remque omnem disperdere, confringere.
Corrumpere rem familiarem. Sallu.
Atterere opes.
Rem stringere.
In luxum insumere.
ὑπαναλίσκειν. Insumere.
Conficere argumentum alterius pro consumere, *to Spend.*
Erogare. Expendere.
Exponere, pro expendere.

to Consume one, or to make one poore.

Comedere aliquem, abligurire.
Exedere aliquem. Inopem reddere.

to Consume, to waste, to weare out.

Terere. Atterere.
Absumere. Consumere.
Exterere. Obterere vestigia.
Calces detere. Visitari.

Consumed with sorrow.

Contabesco, consumor, conficior, perimor dolore, mærore, cura, sollicitudine, anxietate, angore.

a Consumption or wasting of the body.

Phthisis. φθίσις. μαρασμός.
Tabo. Tabes. Marcor.
Corruptio. Macies. Flacciditas.

Cōsumed or corrupted with corruption.

Phthisici. φθισικοί.
Tabici. Tabifici.

a Contagious, corrupt, or infectious sicknesse.

Contagium. ἀλλη γημά.
Contagio. Contages. Lues.
Vicini pecoris contagia lædunt. Virgilius.
Morbus contagiosus, attactu serpens, contactu, afflatu nocens.

to Contemne to Reiect, vide to Despise.

Contemned, Despised, Reiected.

Abiectus. Contemptus.
Nullo iam loco sum, nullius predij, ordinis.
Despectus.
Postremæ conditionis sum.
Iacens. Summissus.
Nullius dignitatis vel frugis.
Abortiuum se vocat Apostolus. 1. Cor.13. id est, hominem contemtum, proiectitium, & fœtum abortiuum. Vide *Wicked.*

to Content or satisfie.

Satisfacere. Placere.
Obtemperare. Obsecundare.
Complacere. Satiare.
Explere. Morem gerere.
Obsequi. Gratificari.
Inseruire. Gratum facere. Vide *to Pay.*

I am Content.

Placet vtique. Perplacet.
Pacium est. Non displicet.
Percupio. Fiat.
Boni consulo. Cordi est mihi.
Amplector, accipio conditionem.
Audio, apud Terentium.
Non recuso.
Gratum habeo, in biblijs.

Contentions or Strifes in words, subtill Disputations.

Verborum

Verborum pugnæ. Conflictus.
λογομαχίαι. Conflictiones.
Controuersiæ. Contentiones.
Aristotelis contentiosi syllogismi.
Disceptiones ineptæ, frigidæ, friuolæ.
Velitationes. Quæstiones.
Argutiæ. Captiunculæ.
Chrysippeæ subtilitates.
Arguta sophismata.
Sophistica argumenta magna Concione disputata.
Vana dialecticorum garrulitas.
Digladiationes hostiles ferè.
Tergiuersationes.
Argutationes sophisticæ.
Rixæ. Discordia.

to Continue.

Perseuerare. Perstare.
Persistere. Manere.
Immorari.

Continually, Still, Incessantlie, neuer ceasing.

Continuè. Assiduè.
Sedulò. Indesinenter. Jugiter.
Semper. ἀεὶ. διαπαντός.
Noctu diuque. Nocte ac die.
Sine interpellatione, intermissione.
Continenter. Quodam pro semper, apud Virg.
Omni tempore.
Vsque. Nullo tempore non.
Perpetuo ac perpetuum, perpetim, aduerbia.
Noctes ac dies.
Ne punctum quidem temporis prætermittens.
Æternum. Virg.
Nocturnis diurnisque horis.
Nihil aliud quàm.
Nunquam non. Vide *Alwaies.*

Continuall, long during.

Diuturnus. Continuus.
Perpetuus. Perennis.
Assiduus. Iugis.
ἐπιμήκιστος. Longi, longinqui temporis.

in Continuance of time, vide *by length of time.*

Contrarie, vide *Against, Diuers.*

Contrarie to your letters.

Hoc non est tuis literis consentaneum.
Non conuenit, non consentit, non congruit, non quadrat cum tuis literis.
Discrepat, abhorret à tuis literis.
Alienum est à tuarum literarum sententia.

Contrarie to my opinion, vide *Otherwise, &c.*

Contrarie things, vide *Misfortunes.*

Contrariwise.

E contra. E contrariò.
E conuersò. Rursus.
Rursum. E regione.
E diuerso. Ex proposito.

a Cōtrouersie, vide *discord.*

a Couenant of peace, vide *League.*

Conuenient, vide *Apt.*

it is Conuenient, vide *it becommeth.*

to Conuert, to call backe, or to turne.

Reducere, reuocare in viam, in viam recta in salutis, ab auito errore ad bonam,

bonam, meliorem frugem, in viam planè regiam.
Conuertere ab errore, in sacris.
A vitijs reuocare.
Ad sanam mentē deducere à praua.
Ab errore amicè abductum, ad bene beatéque viuendi rationem traducere.
De tænarijs faucibus ad statum reducere salutis.
Institutis optimis à superstitione ad veræ pietatis cultum traducere.
Deducere errore, Cice.
Aduertere, reducere ab errore.
Errorem eximere, depellere.
Leuare aliquem errore, de voragine impietatis. Leo.
Animis auditorum superstitiosas eximere opiniones, hæretica reuellere dogmata.

to Conuince, vide *Ouercome.*

a Cooke.

Cocus seu coquus, μάγειρος.
Popinator. Opsopœus.
ὀψοποιός ὀψοδαίδαλος.
Obsoniorum instructor.
Magirus, Archimagirus, *the chiefe Cooke.*
Thermopola, *A Cooke that selleth hot meat.*
Thermopolium, *a place where Cookes dwell.*

Cookes Latine.

Oratio inconcinna, non nisi popinis meritorijsq; tabernis & nugalibus triuijs scripta.
Inter meritorij & popinæ professores primam sibi vendicans elegantiam multam celebritatem.

a Cookold-maker, vide *adulterer.*

to Coole the heat, vide *to Quench.*

to Copie out, vide *to Write out.*

Copiously, vide *abundantly.*

Copper, Metall, Brasse.

¶ Æs. κύπριος, χαλκός.
Cyprum, aut rectius vt nonnulli volunt, Cypriam absolutè.
Orichalculum.

made of Copper, &c.

Æreus. Aheneus.
Ahenus. Cuprinnus.
Cupreus. Orichalceus.
Corintha vasa.

a Cord, vide *Rope.*

Corne, or all kind of graine, as Wheat, Rie, Barly, Otes, &c.

Res frumentaria.
Ceres, pro frumento.
Annona, medij producta, vnius anni frugum prouentus, neque frumenti tantum, sed aliarum quoque rerum.
Instar formicæ colligere farris aceruum in futuram hyemem.
Fruges. Cerealia dona.
Frugum seu fructuum prouentus.
Fructus. Messis.
Prouentus frumentarij. Soli.
Segetes. Dona Cereris.
δημητριοὶ καρποί.
Cerealia, hoc est, legumina & frumenta.

to Correct, to amend, to peruse, to ouersee.

Reuisere. Recognoscere.

Tollere,

Tollere, expungere, eradere, sustollere mendas.
Emendare.
Deprauata restituere.
Vnguibus vti. Corrigere.
Obelis notare. Lima vti.
Aristarchum agere.
Apices, verbaq; singula euentilare.
Librare, & expendere sententias.
Elimare. Exponere Epistolam.
Ad limam, sub incudem reuocare, referre.
Restituere. Instaurare.
Censuram peragere.
Repurgare à mendis veterum collatione codicum.
Scobinam adhibere.
Aristarchica virgula repurgare.
Ad seuerum vnguem excutere.
Purgare à næuis.
Emaculare.
Natiuo germanoq; decori restituere.
Purgare mendis, interituq; vindicare.
Retexere orationem. Cic.
Sanctos veterum labores ad antiquũ reuocare nitorem.
Perperam addita diligenter reponere, summa cura restituere deprauata.
Recudere carmen, epistolam.
Discutere tenebras è iure ciuili reducta luce.
Retractare librum, opus.
Reducere sublimam, incudem.
Incudi reddere, refingere, recoquere, mutare. metaph.

a Correction or amending.

Recognitio. Correctio.
Restitutio germanæ veræque lectionis.
Lima. Castigatio. Censura. *vide punishment.*

a Corrector.

Castigator acris iudicij.
Recognitor. Restitutor.
διορθωτής. Elimator.
Aristarchus, prouerbialiter.
Mendarum liturarumq; erasor.

to Correct, to Reprehend, to Rebuke.

Corripere. Corrigere.
ἐπιλαμβάνεσθαι. Obiurgare.
Carpere. Taxare.
Reprehendere. Damnare.
καταγινώσκειν.
Dare verba dictis.
Redarguere. Increpare.
Culpare. Arguere.
Castigare, est verbis propriè reprehendere, vide *Punish.*

Corruption, vide *Matter.*
to Corrupt, vide *to Marre.*

Cosen, vide *Kinsman.*
to be Cosens.

Contingere aliquem cognatione.
Sanguine iungi.
Arctiori sanguinis vinculo, tertio vel quarto propinquitatis gradu contingere.
Attingere aliquem sanguine, cognatione.
Cognationem habere cum aliquo.
Consanguinitate propinqui. Virgil.
Genere proximus.

Costs, vide *Expences.*
a Cottage, vide *Lode.*
a Couch, vide *Bed.*

Couenants, vide *promises.*
to Couer, to keepe Close, to Hide.

Operire. Contegere.
Premere, apud. Virg. abdere.
Tegere. Recondere.
Occulere. Condere.

Velare

Velare. Celare.
Obtegere. Supprimere.
Occultare.
Tenere, apud Vir.
Abscondere.
Obducere velum, velamen.
Cooperire. Obuolucre.
Obumbrare. Inuoluere.
Obnubilare. Obducere.
Obnubere caput, comas protegere.
σκιπάζειν καλύπτειν.

a Couer, a Couering, or a Lid.

Tegmen. Tegimen.
Tegimentum. Operculum.
Operimentum. Opertorium.
κάλυμμα ὀπίθημα.
Velum. Velamen.

a Couerlet or a Couering on a Bed.

Operimentum.
Stragula & Stragulum. στρωμνή.
Stroma, Textile, stragulum, magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.
Strata & instrata.
προκαλύμματα.
Opertoria lectorum.
Peristromata. Stramenta.
Centones. Lodices.
Thoralia. Lectisternia, vulgus pro eodem vsurpat.

to Couer the head, to put on the Cap.

Tegere caput, verticem.
Operire caput.
Adoperire.
Pileum induere.
¶ Capite sis operto. *Be couered.*

to Couet, to desire.

Cupere. Concupiscere.
Auere. Expetere.
Appetere. Desiderare.
Gliscere. Gestire. Ambire.
Affectare, vide *to Desire.*

Couetous, a Niggard.

Auarus. φιλάργυρος.
Tenax. Triparcus. Plaut.
In sinu manum semper habens.
Parcus. Perparcus.
συκοτραγίστης κυμινοπρίστης.
Fici & cymini sector.
Sordidus. Ad rem attentus.
Rhypocondylos.
ῥυποκόνδυλος κερδοφάγος.
Fece aut lampsana victans.
Patroclo sordidior.
E Patrocli domo qui venit.
Magnas inter opes inops. Hor.
Euclio Plautinus.
Insatiabiliter auarus & artifex ægregius emungendarum cum è clero, tum à populo pecuniarum.
Cupido ad maximas sibi comparandas opes animo.
Turpi pecuniæ studio & infinita lucri cupiditate ductus.
Qui tenetur siti pecuniarum, diuitiarum, auri, argenti.
Alieni appetens.
Pecuniæ cupidus.
Sui nimium tenax.
Deparcus pro nimium tenax, apud Apul.
Nummarius apud Hier. quasi nummis deditus.
Ob incertas irrequietus opes.
Sola parandarum quem cura fatigat opum.
Vndique lucrum captans per fasque nefasque.
Fraudans genium.
Inexplebile dolium. Durus.
ἄπληστος πίθος. Difficilis
Luto lutentior. Illiberalis.
Monophagus. Inhospitalis.

Couetousnesse.

Tenacitas. Auaritia & Auarities ei.

Philar-

Philargyra, φιλαργυρία, pecuniæ studium quam nemo sapiens concupiuit, ait Salust.
Auri Argenti cupido, vel cupidit as inexplebilis.
πλεονεξία Parcitas.
Opum furiosa cupido, Ouid.
Sordes metaph. Auiditas.
Insatiabilis, inexplebilis habendi cupido.
Sitis vel amor habendi.
Phylargyria in mundo planè regnat. per fasque nefasque ad aurum itur.
Dira habendi fruendique fames qua cupiditas humana expleri ingluuiem suam nequit, Budæ.

to giue Counsell.

Consulere cum datiuo.
Consilium dare. Instituere.
Adesse alicui consilio. Suadere.
Consilij copiam facere. Admonere.
Consilium conferre, exponere, explicare, narrare, indicare, promere, impertire.
Hortari. Adhortari.
Cohortari. Suadere.
Præbere & adferre consilium.
Consilio iuuare. Instruere.
βουλεύειν. cum dat itidem apud Græc. quemadmodum apud Lat. consulo in hoc significato.

to aske Counsell.

Consulere cum accusatiuo.
Consilium capere, petere.
Rationem inire.
Rogare in aduocationem, consilium.

to Counsell to the contrarie, vide Dissvade.

the Counsell or Counsellours.

Senatus. βουλή.
γερουσία. Magistratus.
Consulares viri.
Ordo Senatorius.
Amplissimus ordo, pro ordine senatorio aliquando ponitur.
συνεδρία.
Consiliarij. Senatores.
Patricij. Laticlaui.
Consilium propriè prudentum & cōsiliariorum conuentus est.
Curia pro hominibus curiam frequētantibus, & remp. curantibus nonnunquam accipitur.
¶ Apocleti. ἀπόκλητοι.
Consistoriani apud Ambr.
Sanctius consilium, quod priuatum etiam & secretum consilium dicitur.

the priuie Counsell.

Ab intimis consilijs.
A consultis abditis.
A secretis arcanis.
A sanctiore consilio.
Consilium Amphyctionicum.
Conuentus Areopageticus.
Frequens ac solennis præcipuarum ciuitatum & prouinciarum consultatio, a Parliament.

the Counsell chamber, or house.

Consilij locus.
Curia. ὀργεῖον.
Conuenticulum. Senatus.
βουλευτήριον. Domus consultum.
Prætorium. Synedrium.
συνέδριον.
Senatoria domus, curia.
Augustale.

to assemble the Counsell.

Cogere consilium, Senatum.
Efficere frequentem Senatum, apud Cic. pro congregare.
¶ Concilium dimittere, missum facere cœtum, conuentum soluere, to raise vp the Counsell.

to Counsell the profit of the Common-wealth.

Consulere, consultare reip. Sall.
Suadere quod commodum est.
Consulere in commune apud Terent prospicere.
Cuncta ad publicam omnium vtilitatem referre. Remp. pluris facere, quam commoda priuata.

by your Counsell, aduice or perswasion.

Tuo hortatu. Tuo instinctu.
Te hortatore. Te instigante.
Tuo suasu. Tuo persuasu.
Tuo consilio.
Te consultore, consiliario.
Te consulente, suadente.
Te authore. Te suasore.
Abs te persuasus.
Tuo impulsu. Te impulsore.
Tuo dictu, Tuo inductu.
Te bonum auspicium dante.
Te fortunante & adiuuante.
Te auspice.

Counterfaiting colour, for to beautifie the face.

Pigmentum. Fucus.
Cerusa. ψιμμύθιον.
Ancusa. ἀγχοῦσα.
Purpurissa vel purpurissum.
Nicella.

to Counterfait, vide Falsifie.

the natiue Country, where one is borne.

Solum natale. πατρίς.
Paternum, Patrium, genitale solum.
Patria. ἐγχώριος.
Domus paterna.
Patriæ oræ, poëticum.
Lares paterni, Ædes patriæ.
Limina paterna. Patria sedes.
Focus paternus, patrius.
Nos patriæ fines & dulcia linquimus arua.
Nos patriam fugimus.
Fumum de patrijs opto videre focis.

being in the Country is pleasant.

Ruri, in agris, cum Rusticis esse, Rusticam agere, degere vitam, periucundum est.
Delectat imprimis.
Jucunditatem habet.
Summæ voluptatis est.
Malè affectum animum recreat.
Merorem fugat,
Mæroris medicina est.

a Cooper.

Vietor. Faber. Vascularius.

Couragious, Bold, Stout, or Valiant.

Animus strenuus. Inuictus.
Magnus. Infractus.
Excelsus. Titanicus.
Vere Herculanus. Achilleus.
θυμὸς ἀγήνωρ.
Animosus. Generosus.
Pyrrhus Generosior sparta qui excellenti est animo, εὐγενής.
Magnanimus. μεγαλόψυχος.
Qui animo forti, inuicto. infracto, Firmo pectore.

to take away the Courage or heart.

Enolire, exhaurire robur.
Eneruare, frangere animum. Vires.
Tollere animos.
Mentem labefactare huius vitæ ærumnæ & mala dicuntur.
Spem debilitare, Cice.
Dissolue animum, frequentius in sacris.

to abate in courage, vide *Dispaire*.

to gather his Courage, or spirits againe.

Sumere robur vel vires.
Recipere animum, suscipere, colligere, augere, Tollere.
Animos facere. Instaurare animum
Capere animum pro induere, Cic.
Patrium animum virtutemq; capiamus.
Dejicere metum per virtutem Cic.
Calamitate accepta meliores animos habuit, quam vnquam rebus secundis.
Pallor abit, subitæ veniunt in corpore vires.
Quantum dederis mihi pectoris.
Redit in præcordia virtus.
Suscitare vim. Virtutem accendere.
Incendere vires, Dare animum.
Reuocare animos, mæstumque timorem mittere.

a Courriour, vide *Tanner*.

by Course, vide *by Turne*.

Courteous, Gentle, Gracious.

Comis. Clemens. Lenis.
Placidus. Gratus. Propitius.
Mollis. Tractabilis. Dulcis.
Mitis. Gratus omnib. Benignus.
Gratiosus. ἐπίχαρις.
Acceptus. Affabilis. Facilis.
Blandus. Facetus. Felle carens.
Homo festiui sermonis.
Suauis Jucundus. Mansuetus.
Dulcis eloquij. Lenis.
Cuius moribus nil esse potest mellitius. Charus omnibus.
Omnibus probatus & dilectus.
Suauitate morum, comitate, ac gratia multū pollens, vigens apud omnes.
Qui omnium emeruit fauores.
Homo quo nihil potest optari suauius aut mellitius.
Amabilis passiuæ significationis est amore vel amicitia dignus, vide *Gentle*.

Courtesie, Gentlenesse, Affabilitie.

Benignitas. Beneuolentia.
Hilaritas, Comitas. Facilitas.
φιλοφροσύνη. Affabilitas.
Humanitas. Probitas.

to make Courtesie, vide *to kneele downe*.

Courtiers, vide *in pallace*.

a Coward, a Dastard.

Ignauus. Imbellis.
Pusillanimus.

Crabbed, vide *Froward, Waiward*.

a Cradell.

Cuna. κοιτωνίς. Cunabulum.
Jucunabulum.

Craftie, Guilefull, or full of Craftinesse and deceit.

Callidus. Versipellis.
Versutus. ποικιλόφρων.
Astutus. ἀλώπηξ.
Vafer. Argutus.
Solers. Punicus.
Fera lybica. Veteratorius.
Veterator, *a Counterfeit knaue*.
παλίμπρακτος.
παλίμβολος. Dolosus.
δολομήτης. Subdolus. Varius.
Varijs instructus dolis. Annibal, Vlysses. Dauus Terentianus.
Annosa vulpes. *An old Fox*.
γέρων ἀλώπηξ.
Longa ætate multaq; rerum experientia callidus. Ingenio & longa rerum

rerum experientia astutus.
Intelligens. Ingeniosus.
Duodecim artium,
δωδεκαμήχανος.
Mirus struendis artibus, dolis excogitandis consuendis.
Magis varius quam hydra.
Vulpinam fraudulentiam referens.
Admirabilis in nectendis machinis, quales feruntur Ægyptij ac Franci.
Tenebrio, onis. Fraudulosus.
Insidiosus. Vulpinus.
Vulpinares. Vulpes.
Fallax.
Pellis vulpina, metaphoricè, Vide *Subtle.*
Veteratorius.
Fraudulentus.
Deceptorius.
Vulpinaris.

Craftinesse, Deceit, Fraud, Guile.

Impostura. Fucus. Tendicula.
Fraus. Fraudulentia. Fallacia.
Captio. Sophisma. Fabrica.
Pigmentum metaphoricè.
Insidia. Ars.
Artificium. Dolus.
δολοφροσύνη. Techne. Offuciæ.
Præstigiæ. Astus. αἱ θαλάσσης καμπαί.
Calliditas. Vaframentum.
Fumi adagialiter.
Sychophantia.
Tergiuersatio.
Astutia. Deceptio.
Versutia. πανουργία, ἀπάτη.
Circumuentio.
Lacuna pro fraude, apud Cic.
Sutela apud Plaut. pro consuto dolo vide *Subtiltie.*

a Craftes-man, vide *Artificer.*

a handy Craft, vide *Occupation.*

Cranes.

Grues. γέρανοι.
Aues palamidis, apud poëtas.
Vipiones, grues minores.
Cæterum rota seu machina illa volubilis, qua naues exonerantur & architecti saxa ingentia subleuant, quæ & authore Vitruuio Grus Latinis dicitur, Græcis γεράνιον ἢ γέρανος appellatur: atqui Murmellius Geranionem illud instrumentum nominat, alio nomine tympanum.

a Creator, vide *Maker.*

a man of Credit, a sure or trustie man.

Fide dignus. Spectatæ fidei.
Qui certissima est fide.
Probatissimæ fidei.
Conspicuus fidei.
Dignus qui cum in tenebris mices.

to Crie loud, to Bray.

Vociferari. Clamitare.
Intonare. Perstrepere.
Edere sonos graues. Boare.
Tollere, edere clamores.
Hiulare. Rugire.
Clamorem ingeminare.
Sentoria voce vsque ad rauim succlamare
Fremere. Vlulare.
Horrendum remugire.
Clamare. Inclamare.
Exclamare. ἐπιφωνεῖν.
Facere clamores, Cic.
Intendere vocem, Cic.
Quantum potero voce contendam.
Iactare vocem ad sydera.
Clamore aures ferire.
Magnis agere clamoribus.

Omnia tumultu & vociferatione cócutere.
Intempestiuos edere sonos.
Exercere clamores multos, vocem.
Efferre clamorem vtrinque. Plaut.
Magnis clamoribus hiscere, & strepitu ingenti vacua omnia complere.
Personare buccis typho crepitantibus.
Latrare, pro intentiore voce clamare apud Cic.
¶ Edicere, declarare, pronunciare, publicare per præconem.

a loud Crier, a Brayer.

Canorus. Clamosus.
Clarius vociferans.
Obstreperus. Stridulus.
Vocalis. κτμωπός.
Argutus. Sonorus.
Clanlianum tonitru Prouerb.
Littus Sarpedonium.
Cyclobori vox.
Clamosior Stentore, lauro ardente.
Exercens clamores multos.
Olympica portica quam septemuocam tradunt magis vocalis.
Strepitu seu clamore turbulentus.

Crooked, awry.

Curuum. Recuruum.
Incuruum. Curuatum.
Incuruatum. Laciniosum.
Distortum, obtortum, varium.
Retortum. Tortuosum.
Flexum. Inflexum.
Flexuosum. Camurum. Virg.
Numatum, Sinuosum.
Obliquum. Aduncum.
καμπύλον. κάμπτον.
Meandros præterea obliquitates vocant: omnes a Mæandro fluuio sinuosis flexibus.

to Crosse or Cancell out, or to wash out writings.

Transuerso calamo iugulare.
Spongiam impingere, apud Auson.
Cessare. Expungere.
Liturare. διαγράφειν.
Dispungere. Eradere.
ὀβελίζειν. Obliterare.
Antiquare. Delere.
ἐξαιρεῖν.
In spongiam mittere.
Cancellare vulgus dicit, cuius quidem verbi vsus Iurisconsultis frequens.
καγκελλόειν.
Inducere scriptum.
In spongiam reuocare.
Inducto calamo delere.
Imis ceris eradere.
Delere penitus.

to Crowne, or to giue ouer the Crowne.

Dare sceptra, imperium.
Regnum, imperij habenas tradere.
Deferre regnum.
Ponere vel imponere diadema.
Hereditarium regnum fratri tradere.
Dare copiam amplissimæ potestatis.
Coronare. Redimere.

a Crowne or Garland.

Sertum. Corona Corolla.
Coronula. στέφανος.
Laurea, laureola ex lauro.
Pancarpiæ ῥόδεα.
Ex rosis facta contexta corolla, rosacea scilicet.
¶ Cingere caput corona diademate.
Premere crinem fronde. Virg.
Redimire.

Cruell, Rigorous, Bitter, a sower face.

Tetricus. Seuerus. Crudelis.

Sæuus

Sæuus. Dirus. Trux. Atrox.
Truculentus. Acerbus. Teter.
Nefarius. Crudus. Toruus.
Vecors. Austerus. Efferus.
Immanis. Asper.
Durus. Demea.
Caperans frontem, ac contrahens supercilium tragica seueritudine.
Multa cæde cruentus.
Furere cæde, Cupidus cruoris.
Gaudens sanguine.
Homo insigni feritate.
Corda aspera.
Animus ferox.
Durum à stirpe genus.
Sinapi victitans. Stoicus.
Stoicum austeritate vincens.
Qui in antro Trophonij vaticinatus est. ἀγέλαστος.
Ex Academia veniens.
Tertius Cato est, apud Iuue.
Grauis.
Vltus Titanicus.
Atrei oculi.
ἀγέλαστος.
Titanicum obtuens.
Naufracton, seu classis more intuens, prouerb.
Centauricè κενταυρικῶς, immaniter semper toruè intuens.
ἀεὶ γοργὸν δέρκων apud Luci.
Gorgoneis oculis intuens.
Ἀρεοπαγίτης. Ariopagita.
Patruos sapiens. Lorio seu aceto potatus, vide *Fierce*.

Crueltie, vide *Tyranny*.

a Cubit.

Cubitus & cubitum.
Vlna. πῆχυς ἀγκάλη.
Mensura est sesquipedalis. h.e. pedis vnius ac dimidij, seu sex palmarum.
Palmus autem vnus mensura quatuor est digitorum.

a Cudgell, vide *a Sticke*.

Cunduits, vide *Gutters*.

Cunningly, vide *Exactly*, *and Trimly*.

a Cuppe, a Goblet, a pot, a peece.

Cyphus. Cyathus. κύαθος.
Cymbion. κύμβιον. Calix.
Calix vitreus.
Poculum. Pocillum.
Poterium. ποτήριον.
Vasculum potorium.
Crater. Culullus.
Cratera, æ. media producta.
Carthesium. Trieris.
Cissibium vel cissimbium.
Argenteus puteus prou. *a great peece*
Θηρίκλειον vitreum poculum.
Phiala, *a Bolle*.
Phiala Samia, *a stone pot*.
Culullus Suburgensis.
Cirnea, *a Violl*.
Patera à patendo med. correpr.
Cupellum. κύπελλον.
Culigna apud Catonem, pro vase potorio. vide *Pot*.

a Cup-bearer, or a Cup-bord keeper.

Pocillator. Pincerna.
οἰνοχόος. Stans ad Cyathum.
A calicibus seu caliculis.
A cyathis. Apoculis.
Ganimedes. Pocillator deorum.

Cup-shot, vide *Drunken*.

a Curate, a Vicar or a Parson.

Pastor. Episcopus.
Animarum curam habens, obiens.
Plæbanus & curatus à plærisque dicitur.
Sacræ ædis rector.
Parochus, πάροχος med. corr. alijs.

Parœcus

par æcus dicitur med. producta ra tione diphthongi æ.
Agens pastorem.
Qui præest parœciæ.
Hunc Viues in colloquijs, & Longolius Curionem nominant.

to Cure, to Heale, to make Whole.

Mederi. Medicamentum alicui dare ad aquum intercutem. Cic.
Medicinam adferre, adhibere.
Facere medicinam morbo.
Medicare, sed in vsu est frequentiori, Medicari cum datiuo, vel accusat.
Curare. Sanare.
Curare ægrotos, morbum.
Sanitatem committere.
Repellere ægritudinem.
Vomicas curare potentes.
Sanitati, pristinæ valetudini restituere. Curationem adhibere.
Morbos pestiferos exquisitis remedijs propulsare.
Salutifero morbum depellere succo.
Corporis firmitatem reddere.
A febre in imis ossibus hærente, lætalique æstu fibras vitales vrente sanare, sanum reddere.
A lætiferis febrium paroxysmis liberare. Ægrotis subuenire.
Nascenti malo ferre remedium.
Venienti occurrere morbo.
Oleo fouere vsque dum vulnus conducatur in Cicatricem.
Desperatas ægris et totas reddere vires.
Redintegrare. μολύω.
Consolidare vulnera.
Artus ægros consolidare, apud Paulinum.
Cutem restituere. Locum vlceratum integrè & in integrum restituere, quod inducere Latinis dicitur, ἐπουλοῦν.

to Cure wounds, vide to heale wounds.

to Curse, to Banne, to Excommunicate.

Excommunicare. Separare.
Communione priuare.
ἐκκοινωνεῖν.
Spirituali gladio putridum membrū resecare.
In reprobum sensum prolapsos, anathematis flagello castigare.
Ecclesiæ consortio expellere.
Extra Ecclesiam eijcere, deturbare.
Satanæ tradere in interitum carnis.
Excommunicationis mucrone ferire, vinculo grauare, obligare.
Ab Ecclesia, à Sacramentis, & Communione fidelium pellere.
A sacris, imò ab ingressu Templi arcere.
Excommunicationum exercere tela.
Sacris eliminare ædibus.
Anathemati deuouere.
In contumaces & obstinatos fulminare excommunicationem.
Ecclesiasticis censuris in rebelles animaduertere.
A communione ecclesiæ separare.
Anathemate percutere, ferire.
ἀναθεματίζειν.
Sanctorum consortio eijcere.
Interdicto subijcere.

to Curse, to Wish ill.

Diras imprecari. Detestari.
Deuouere. Malè precari.
Diris omnibus figere, prosequi, excipere.
Sacrare aliquando pro deuouere ponitur. Maledicere.
Exitium imprecari. Malè optare.
Precari, exoptare pestem alicui.
Diris agere, apud Horat.
Execrari deponens.
Tristibus ominibus persequi.
Diris deuouere acerbissimis.
Virus omne in aliquem euomere.
Agere in malam crucem.

Maledictis incessere.
Imprecari debilitates, naufragia, mores. Quint.
Iram in Deum diuosque innoxios obuertere.
Furias atque intemperies ciere.
Maledicta in aliquem congerere.
Conferre omnia in aliquem maledicta. Cic. ad Att.
Sacrificare, sacra facere Herculi Lyndio, vel Rhodio.
τὰς παλαμναιοτάτας ἀρὰς ἐπαρᾶσθαι, ἀρὰς ἐπισωρεύειν.
Execrationes serere.
Cice. His ce omnibus Catilina cum reip. salute, & cum tua peste ac pernicie proficiscere.

Cursings.

¶ Diræ. Execrationes.
Diræ sacra. ἀποτρόπαια.
Maledictiones.

a Cushen, a Pillow.

Ceruical. Ceruicale.
Capitale. προσκεφάλαιον.
Puluinus.
Puluillus. Puluinar, à pluma.
Cussinos vulgo vocant minus latinè.

a Custome or Vse.

Vsus. Mos. Ritus.
Consuetudo. Assuetudo.
συνήθεια. ἔθος ἀνηκεστος.
Consuetudo, altera natura, vt dicitur.
Constitutio. Institutum.

to bring in Custome or Vse.

Inducere, in vsu ponere.
In consuetudinem trahere.
Inuehere morem, consuetudinem.
Nouam consuetudinem inducere.
Inducere morem nouum, Cic.
Morem inducere, *to bring in Custome.*
Tenere morem.
Obtinere antiquum apud Teren. pro referre antiquum morem, *to obserue old Customes.*

in Custome, vide *vsed.*

after the old Custome or fashion.

Ex veteri consuetudine. Solens.
Pro veteri consuetudine.
Non insolens. Meo more.
De more, apud Virg. & Ouid.
Ex more, apud Suet.
Pro more.
Ex instituto maiorum.
Ex antiquitus recepta consuetudine.
E maiorum maiore.

Custome, Tribute, or a Tole.

Vectigal. Tributum, & tributus apud Plaut.
ἐλλίμενιον. τέλος.

a Customer, or a Tole-gatherer.

Exactor. Telonarius. Telo, onis.
Publicanus. τελώνης.
Portitor.

to Cut, to Rid, to Strike off.

Amputare. Abscindere.
ἀποτέμνειν. ἀποκόπτειν.
Truncare. Detruncare. Desalcare.
Auellere caput humeris.
Deturbare, scindere, auferre ense caput.
Iugulum mucrone resoluere.
Attondere vlmos, id est, amputare.
Abscidere, ex ab & cædo.
Desecare. Præcidere.
Resecare. Decurtare
Ferro demetere, apud Horat.
Incidere. Lucos metere vel incidere, vtrunque apud Soli.
Stringere folia, glandes.
Decerpere. Distringere.
Detrahere. ἀποφυλλίζειν.

a Cutpurse.

Manticularis. Crumenarum Præcisor.
Crumenisecca. Marsupiscida.
βαλλαντιοτόμος.
Marsupiorum, loculorum incisor.
Sacculeiarius, apud Ascon.
Sector zonarius.

a Cutler.

Fabercultrarius. Cultellarius.
Cultrifex, vulgo dicitur. Gladia faber gladiarius. μαχαιροποιός.

to Cut in quarters, vide *to Quarter.*

D

Daft, vide *Foole.*

a Dagger, a Skeine, or Hanger.

Pugio. Pugiunculus.
Enchiridion. ἐγχειρίδιον.
Parazonium. *A woodknife.*

a Day, time, or season.

Dies. ἡμέρα. Lux.
Prima luce, id est, die, apud Poet.
Septima à partu luce. Plin.
Soles in plurali pro die, apud Virg.
Summa dies & ineluctabile tempus.
Lux vltima.
Iubare exorto.
Primo cum lumine solis.
Astra ignea surgunt.
Dies adest.
Nox abit & fessis lux inimica venit.
Reuoluta vehebat matura iam luce dies, noctemque fugarat.
Iamque fugatura Titanis coniuge noctem.
Præuius auroræ lucifer altus erat. Vide *Early, Dawning of the day.*

to appoint or set a Day.

Diem dicere, constituere, præstituere, dare.
Destinare, prodere diem alicui, Cic.
Præfigere, figere diem, signare.
Præscribere, statuere, præfinire.

a Day appointed, or a set Day.

Dies statuta, fixa, præfixa, limitata, stata, assignata.
Præscripta, præstituta dies.
Dies præfinitus, certus, destinatus.
Hic dies dictus est nuptijs.
Tempus ratum.

a Day-labourer, vide *Iourney-man.*

Day & night, vide *Alwaies and Continually.*

after a few Daies.

Paulo post. Haud multo post.
Non multo post.
Post paucos dies vel paucis post diebus, vbi post aduerbiascit pro postea positum.
Post parum temporis.
Paucis diebus interiectis.
Paucis diebus, pro paucis post diebus, apud Cic. ad Att. 5.
Lapsis paucis post diebus.
Aliquot post diebus.
Post dies aliquot.
Elapsis aliquot diebus.
Pauculos post dies.
Proximis, superioribus diebus.

the Day following, or the next Day after.

Postridie. ὑστεραία.
Die exinde sequenti.
Postero deinde die.
ἐπὶ τῇ αὔριον. Altera luce.

by Day, or in the Day time.

Interdiu. Die. Luce. Luci.

Palam, Sole corusco. Test. dic.

to spend the Day in vaine.

Producere, ducere diem.

ἡμεροβιάζω.

Dare diem ocio, lusibus.

Diem terere. Traducere.

Transigere. Exigere.

Finire. Condere.

Perdere commessationibus, ocio, lusibus, potationibus.

Absumere diem rebus frigidis.

Dammage, vide *Losse*.

Darke, vide *Moist*.

Darke, Obscure.

Tenebrosus. ἀυχμηρὸς σκοτεινός.

Caliginosus. Obscurus.

Cæcus. Latebrosus.

Vmbrosus. Opacus.

Tenebricosus. Furnus.

Squalidus. Piceus.

Fœdus. Fuliginosus.

Ater. Teter. Niger.

to make Darke or obscure.

Tenebras, nebulas offundere.

Obscurare. Obtenebrare.

Obstruere lumen.

Offundere caliginem.

Inuoluere negotium.

Intricare. Implicare.

Perstringere.

Gordianos stringere nodos quos vix Tenedia (vt fertur) bipenni dissecare possis.

Cimmerios offundere tenebras.

Contenebrare. Illatebrare.

Innubilare. Obnubilare.

Offuscare.

Puluerem oculis offundere.

Tenebricari. σκοτίζω.

Tenebras inducere, facere.

Offundere noctem quandam rebus, Cic. pro tenebris inuoluere.

Rem omnem tenebris inspergere.

Tenebras cudere. Plaut.

Reuocare in dubium.

Tenebras rebus clarissimis obducere.

Ænigmata mera loqui.

Afferre rebus obscuritatem vel tenebras.

Tædiosissima verbositate varias recitare ambages, quas ipsemet explicare non possis.

Darke or obscure and intricate questions.

Obscuræ, perplexæ, nodosæ, implicitæ quæstiones.

Nodi. Verborum laquei.

Scrupi. Scrupuli.

Ænigmata bœotica, quæ ne Apollo quidem intelligat.

Captiones, Labyrintho & Mæandro similes. γρῖφοι.

Nebulæ. Tenebræ. Caligines.

Spinæ. Spinosæ argutiæ.

Quæst. fumum oculis offundentes, nec caput nec pedes habentes. Implicatæ, impeditæ, quas inuincatas vulgo vocant.

Ingenium torquentes. Haud facilè solubiles. Sophisticæ.

Ceratinæ Crocodilinæque quæst.

Multum facessentes negotij.

Numeris Platon. obscuriores, ad quarum solutionem Oedipo vel Delio narratore opus sit.

Argumentatum circulare, seu reciprocum.

Cornutus syllogismus, κερατίνης. Hier.

Syllogismi vncati, argumentosi, insolubiles.

Labyrinthi. λαβυρινθοι.

Ambages. Anfractus.

Inuoluti, impliciti, obscuri sermones αἰνίγματα.

Mathematici labyrinthi.

Quæst. quas præter Sybillam legat nemo, minus intelligat, lectorem obscuri-

obscuritate remorantes, intellectu perdifficiles.
Africani lex.
Argumentosi disputationum labyrinthi, nec dum explicati.
Inuolucra Realium, Nominalium.
Monstrifica condictationum vocabula, ecceitatum, quasaltitatum, formalitatum, quidditatum.
Heracliti & Licophron. tenebræ.
Carcini poëmata. Nodi Gordij.
Gordiani, Cassiodorici.
Scyrpi, apud Gellium.
Perplexa & anxia Philosophorum dogmata.

Darknesse.

Tenebræ. Caligo. Vmbra.
Nubila. Obscuritas.
Claudi tenebris & carcere cœco.

Darkly.

Obscurè. Inuolutè.
Tectè. Intricatim.
Implicitè. πολυπλόκως.
Inuolucro verborum.
Ænigmaticè. αἰνιγματωδῶς.

in Darknesse, vide *Blinded.*

a Dart, vide *Arrow.*

to Dart, vide *Cast.*

to Dash against something, vide *to Hit, &c.*

to Dash or beat away by water.

Haurire. Fluctuum constigijs abedi.
Fluctus vehementes litoribus illiduntur.

a Dastard.

the Dawning of the day.

Dilucescit, lucescit, albescit dies.
Dies appetit, aduentat, adest crepusculum.

Sol exoritur.
Tenebras fugat lux.
Nocti succedit dies, noctem subsequitur dies.
Abeunte nocte dies aduenit, lux apparet.
Summo mane, cum lucesceret.
Albescente die, in ortu solis, oriente sole. Vide *Early, & Day time.*

to Daunce.

Tripudiare. Tripudio gestire.
Choream ducere.
Choros ducere, agere, destituere,
Chorizare. χορεύειν.
Ferire, mouere pedes.
Motus dare, pro saltare.
Saltare. Salire.
Manus implicare choris.
Exercere humum choris. Virg.
Pede libero pulsare tellurem, insitare, apud Poet. *to Daunce, to Leape.*
Restem ducere seu ductitare, apud Terent. Ludere.
In numerum ludere, apud Virg.
ἐμμελῶς παίζειν, ἐγχορεύειν
Saltare in numerum, Tripudium facere.
Leues celebrare choreas, apud Politianum.
Choreas & carmina ducunt. Virg.

a Daunce or Dauncing.

Choria. χορεία.
Tripudium. Saltatio.

a cord-Dauncer, one that daunceth upon the cord or rope, a Tumbler.

Funambulus. Funepæus, ab Apuleio dictum & Funerepaus.
Schænobates. σχοινοβάτης.
Neurobates, apud Firm.
Petaurista. Petaurus.
Ambulare. Ire per extentum funem, *to goe on the cord.*

Ludendo per funes gradi, Schenobaticam facere, exercere.

Danger or Perill.

Periculum. Discrimen.
Malum. Calamitas.
Procella. Alea.
Flamma metaphoricè.
Vbi ostentant omnia mortem. Virg.
Fraus pro periculo apud Virg.
Quis Deus in fraudem egit.
Et in iure frequenter, vt cum dicimus.

Dangerous Rocke on the sea.

Syrtes. Charybdes metuendæ.
Breuia maris. Cautes seu cotes vndisonæ.
Scyllea rabies, Cyclopea saxa apud Virg.
Jonij ponti fluxus rauci, Virg.
Abydi, & Maleæ promontorium spumans horridum.
Syndromades. Symplegades.
Scopuli sonantes. Cyaneæ.
Fauces sæuæ., Rupes.
Maris pericula, discrimina.

to be in Danger or Perill.

Hærere in vado, in aqua, in salebra.
Jn præcipiti esse.
Summa rerum omnium difficultate premi.
Versari in magnis angustijs, periculis, insidijs, difficultatibus.
Offerre, obiectare se periclis.
Maris & terræ pericula exhaurire.
Periculorum fluctibus agitari.
Perplexo, consternato esse animo.
Pendere animi & animo.
Æstuare. Fluctuare.
Quasi ad solem æstuare.
Lupum auribus tenere.
In maximis versari periculis.
In puteo constringi.
In extremum discrimen adduci.

to leaue in Dangers.

In præsentaneo deserere periculo, discrimine.
Sub cultro linquere, apud Horat.
Jn malis deserere, apud Terent.
ἐγκαταλιμπάνειν. Desertorem agere necessitatis tempore.

to put himselfe in Danger, to Aduenture.

Jn angustias se redigere.
In pristinum sese immittere, dedere rursus.
Prouinciam capere duram.
Suopte plaustro malorum sarcinam sibi apportare.
Suo iumento sibi malum accersere.
Suo se telo labefactare.
Rem noxiam accersere, conciliare.
Immergere se calamitatibus.
Ambitione in prouinciam duram, aut aliam sese ingerere.
Suo dolori occasionem dare.
Hinc prou. Molestia vltronea.
Cadere in foueam quam ipse feceris.
Capiti suo malum struere.
Suopte ingenio dolóue capi.
Suo ipsius laqueo capi.
In veratu perire.
In captura capi.
αἴρων αἴρομαι.
Proprio gladio, suis verbis, telo suo iugulari, conuinci.
Proprijs dictis euinci.
Technam in seipsum struere, componere, reperire.
σόφισμα κατὰ σαυτοῦ συντιθέναι, apud Lucia. quum dolus in alterum excogitatus, in autoris caput recidit, vt est in prouerbijs.
Probationes de domo οἴκοθεν ἰμάρτυς, quando quis proprio ore conuincitur.
Fumum fugiendo, in incendium incidere.

Damno

Damno cuidam medendo, in maius prolabi.
Communicando viro malo sibi malum accersere.
Excedere quod ipse intriueris, ne re quod colo aptaris, gestare compedes quas ipse feceris vulgo dicitur.
In præsens discrimen ac perniciem se præcipitare.
Sciens exponere se discrimini, malis objicere, calamitatibus inuoluere.
Sciens se inferre in malum.
Prudens in flammam manum mittere.
Calidum prandium comedere.
Ob liberiorem vitam famam suam in periculum adducere.
Periculo se exponere, objicere, subjicere, inuoluere, committere.
παραβάλλεσθαι, cum accusatiuo.
Concire sibi malum.
Incurrere, dare se in periculum vitæ, famæ.
Se perdere.
Caput objectare periculis.
Dare se, abire in præceps, in præcipitium.
Sibi malum accersere.
Temerè sibi capitis periculum accersere.
Adire capitis, mortis periculum.
Subire discrimen, tempestates, procellas. ἀποκινδυνεύειν.
In manifestum discrimen inducere.
Discrimen, aleam subire, vel periculum.
Suscipere, adire, accedere periculum, vel aggredi.
Camarinam mouere.
In malum præcipitare se, suosque secum in ruinam amicos pertrahere, secum in necem rapere horridam, euertere, adducere in calamitatem.
Omnia sua, quin & vitam profundere pro statu ciuitatis.

to be out of Danger, in Safetie.

In tranquillo, in vado esse.
Stant ea locis suis tuta.
ἐν λιμένι πλεῖν.
In portu nauigare, prouer. Periculo abesse.
Duabus fulciri anchoris.
Patria est tuta.
Extra lutum habere pedes.
Palladio numine tutus.
ἐκ τοῦ πηλοῦ πόδα ἔχειν.
Carminibus metus omnis abest.
In tuto esse, citra periculum.
Extra telorum iactum.
Procul à pedibus equorum calcitrantium.

the Death or destruction.

Mors. μόρος. Fatum.
Atropos. Immatura fata.
Interitus. Funus. Occasus.
Ruina, apud Plin. Neronis ruina. Nex, cis.
Exangues vmbræ.
Lachesis suprema Exitus.
Terminus, apud Eras. τελευτή.
Mors vltima linea rerum. Hora.
Exitium, *An ill end*, vt Pernicies.
Abstulit atra dies, & funere mersit acerbo.
Læthum, frigus lethale. θάνατος. Obitus.

Dead, departed out of this life.

Exanimis. Exanimatus.
Extinctus Defunctus.
Lumine & æthere cassus, apud Virg, pro vita priuatus.
Surreptos primo sub flore iuuentæ,
Ante diem crudeli funere raptus.
Damnatus crimine mortis.
Recessit caput ceruice cruenta.
Solutus corporis carcere.
Morsus funere lethali.

Animam exhalare.
Lumine cassus æthereo.
Perfunctus fato.
Corpus spoliatum lumine.
Corpora luce carentia.
Demissus orci.
Moribundus voluuntur vndis.
Iacet exanimum tibi corpus amici.
Dies atra abstulit illum, & funera mersit acerbo.
Sine spiritu, voce. ἄπνοος.
Prateritus pro extincto, apud Proper. Desyderatus.
E medio sublatus. Caducus.
Belloque caduci Dardanidæ. Virg.
Ante diem, Virenti æuo raptus.
Morte oppressus.
Interceptus mortalitate.
Qui extra rerum naturam est, inter homines esse desiit.
Mortuus. οἰχόμενος.
Amissus apud Virg. & Plin.
Fato functus & perfunctus, apud Cic.
Exemptus rebus humanis.
Præreptus immatura morte.
De corporis ergastulo eductus.
Corpore solutus, exutus.
ἀδέματος. ἀπηλλαγμένος τοῦ σώματος.
Leuatus mole corporea.
Corporis mole posita, deposita.
Vitæ præciso stamine.
Fatales qui explent annos.
¶ Capularis, propemodum semimortuus, animam agens. [illegible]
Fato decedens, extrema in lucta constitutus. [illegible]

a Dead body.

Cadauer. Corpus exanime, extinctum, mortuum.
Funus, apud Terent.

Deadly.

Læthale. Exitiale. Capitale.
Mortiferum. θανάσιμον.
Ferale. νεκρικόν apud Virg. & Apul. Fatale. Pestiferum.
Læthiferum. Læthificum.
Funestum. Exitiosum.
Tabificum. Immedicabile.
Perniciale. Perniciosum.
Adferens mortem vel necem.
Perniciem & exitium adferens.

a Deadly sinne.

Peccatum criminale, læthiferum.
Piaculare. Capitale.
Mortale peccatum, seu læthale.
Morte piandum, apud Iuuenal.
Delictum enorme, quemadmodum criminale.
Inexpiabile, quod difficile expietur. Capitalis, noxa, noxia.
Dicimus etiam Capitale, quod capitis pœnam meretur.

to sing before a Deafe mans doore.

Surdo canere.
Narrare surdo fabulam.
Κωφῷ ᾄδειν.
Verba mortuo fabulari, id est, facere, apud Plaut.
Frustra canere, suadere, loqui.
In vanum cantare.
Ingerere dicta in dolium pertusum, Plaut. Frustra pulsare chordas.

to be or wax Deafe.

Surdere. Surdescere.
Obsurdescere. Auditum auferre, exurdare. Auribus captus
Surdus ad munera vota, mens surda.
Surdior freto.
Saxa surda mouere blanditijs.

a great Deale, vide Heape.

Dearth or scarcitie of victuals.

Cara annona est, Plaut.
Caritas est annonæ.
Alimentorum inopia Campania grauiter

uiter affligitur.
Summa annonæ difficultas.
Annonæ caritate premimur.
Annona in dies ingrauescit, quoniam annona carius multoq; pluris venire incipit.
Precium augetur, intenditur, accenditur triplo plus quam æquum est.
Est magna istius rei frumentarij inopia.
Sterilitas annorum incessit hominib. i. annonæ caritate vigentur.
Cæsariani graui annona sunt conflictati, passiuè apud Cæsa.
Multo malignior est nunc anni prouentus ac solet.
Prouenit frumentum propter siccitatem Angustius. Cæsar.
Rerum omnium caritas indies crescit.
Penuria insecuta est frugum omnium Soli.
Res frumentaria ipsos deficere cœpit. Cæsar. ¶ Contra.
Annona se laxare dicitur, quando annonæ precium sese remittit, *to fall to a lower price.*
Sicut apud Liuium. Leuare annonam, *to bring to a lower price*, quum vberior, largior solito prouenit annona.
Precium retro abijt, apud Plin. pro imminutum est, ἀπεχώρησε.

to make Dearth or Scarsitie of victualls.

Retinendis frugibus ac vino annonæ caritatem efficere.
Comprimere frumentum. Cicer. posuit, pro diligentius asseruare, & studiosius recondere, ingrauescente annona idque spe lucri vberioris.
Rerum precia intendere, apud Erasmum.
Annonam flagellare. Plin.
Precium rei augere. ἐπιτιμᾶν.
Grauiora iusto precia rebus præsertim annonæ imponere.
τὸ τοῖς ὠνίοις τιμὴν ἐπιτιθέναι, ἐκ τιμᾶσθαι.
Hinc timiopolæ dicti qui res præmercantur, vt earum precia accendant, & annonam flagellent.
¶ Propolæ. Dardonarij Annonarij.

Debate, vide Discord and Sedition.

Debts.

Debita. Æs alienum. Nomina.
Syngraphæ debitarum pecuniarum.

to be in Debt.

Facere æs alienum Nomina facere.
Contrahere debitum.
Conflare æs alienum grandè. Salust.
Ære alieno quotidie degrauari, deprimi, premi, immergi.
Ex ære alieno laborare, apud Cæsarem.
In omnibus esse, & in alieno esse, apud Cic. vtrumque.

to pay his Debts.

Nomine soluere. Exoluere.
Nomina explicare, expedire, expungere.
Nomen tollere de tabula.
Æs alienum dissoluere, exonerare apud Cic.
Ducatum, comitatum creditoribus, oppignoratum, nexu æris alieni soluto in pristinum statum dignitatemque restituere.
¶ Exire ære alieno.
Eximi creditorum tabulis.
Ære alieno liberari. *To come out of debt.*

to pay Debt with Debt.

Versuram vel vorsuram facere.
χρεωλυτεῖν ὅτι μεῖζον τόκῳ δανείζῃς. est æs alienum soluere ære

ære alieno, quod etiam nomen trāsferre dicitur Ciceroni, & quasi vertere creditorum. Cice. O hominem ridiculum, qui se exire ære alieno putare posset, cum venderet aliena.
Eximere ex ærarijs.

a Debtor, one that oweth much.

Æratus homo, qui visitarius dicitur.
Obæratus. Debitor. ὀφειλέτης.
Obnoxius creditoribus.
ἀγώγιμοι δεδανεικόσιν.
Addictus.
Qui immodico ære alieno tenetur.
All mens Debtour.
Plebs Romana ære alieno dimersa, apud Liu. primæ deca. lib 2. Conflator æris alieni, & qui tenetur ære alieno.
Animum debens.
ψυχὴν ὀφείλων.
Obstrictus, constrictus, pressus, oppressus ære alieno, in biblijs.

to decay, to come to naught.

Degenerare in peius.
Vergere in deterius, ruere in peius.
In dies in peius labi, deflectere.
Abire pessum. Plaut.
Ad deterius dilabi.
Mandrabuli more res dicitur, Prou. succedere. Ab equis ad asinos.
ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους.
A magnis relabi ad minima, vide *to perish.*

to Decay, to perish for euer.

Obliterari. Intercidere.
Antiquari. Exolescere.
Aboleri. Cado.
Occido, mea correpta, *to grow out of vse.*

to Deceiue, to Beguile.

Fallere. Decipere.
Ludere. Deludere.
Eludere. Illudere.
Ludere dolis aliquem.
Ludificare, vel Ludificari.
Fuco imponere.
διαπαιπαλίζειν, θράττειν.
Circumscribere αἰολίζειν.
Fraudare. Circumuenire.
Jmplanare. Subdole agere.
Cretizare. κρητίζειν.
Dolum intendere.
Fallere dolis, fraude, perfidia omni, dolosa specie petere.
Imponere cum datiuo constructum.
Vitiata merce, vel nimis carè inscripta alicui imponere.
Agere in fraudes.
αἰγυπτιάζειν.
Versare dolos.
Fallaciam intendere.
Fallacias struere.
Fraudem innectere.
Facere ludos.
Pellicere. Supplantare.
Dolo adducere, rapere, agere.
Dolum struere.
Ductare aliquem dolis.
Imposturam facere. ἀπατᾶν.
περιπείρειν δόλοις.
Fucum facere.
Interducere aliquem.
Verbis circumuenire.
Exbalistare, Frustra habere, Admouere fabricas.
Conficere fallacijs, apud Plaut.
Falsum habere pro decipere, apud Salust, Nec ea res me falsum habuit.
παραλογίζειν. Falsis decipere rationibus. Seducere.
Inijcere tragulam.
In fraudem illicere, pellicere.
Frustrari & frustrari verbum commune, secundum Priscianum.
Dare verba. παράγειν.

Dicta dare dulcia.
Os sublinire.
Phaleratis dictis ducere. Terent.
Capere astu, Emungere dolo.
Capere aduersarium.
Obtrudere palpum.
Dolis circumducere.
In transenam inducere, est dolo tollere, Insidijs excipere.
Et spes blandissime dicitur alicui imponere.

a Deceiuer, a Beguiler, a Iugler.

Impostor. Seductor.
Implanator. Planus, πλάνος.
Halophanta apud Plaut. & Fest.
Sychophanta. Circulator.
Ludificator. Circumuentor.
Nugarum & fuci artifex.
Circumscriptor.
Supplantor. Perperus.
Veterator. Deceptor.
Saccularius apud Vlpianum. & Iurisconsultos.

to be Deceiued or Beguiled.

Circumuenire.
Capi blanditijs, astu astutijs, dolis, fuco, promissis, imagine falsa, specie veri.
Decipi. Eludi. Deludi.
Falli. Implanari.
Frustrari passiue.
Fraudari.
Frustratum iri.
Disparem promissis fidem experiri.
Frustra esse apud Aul. Gel.

Deceitfull, vide *Crafty.*
Deceitfully, vide *Falsly.*
Deceit, vide *Craftinesse.*
to Decide a matter, vide *to Examine.*

to Declare or Shew.

Declarare. Interpretari.
Manifestare. Diluere.
Ostendere. Edocere.
Significare. Explicare.
Exponere. Enucleare.
Enodare. Dilucidare.
Expedire. Explanare.
Aperire Exprimere.
Reuelare. Patefacere.
Pandere. Expromere.
Demonstrare. Vide *to Rehearse and denounce.*

to Declare, to shew, or to Approue by good and sufficient reasons.

Validis tum rationibus, tum argumentis astruere, probare, ostendere, declarare. ἀποδεικνύειν.
Frangere sententiam alicuius, Cic.
Demonstrare ratione inconfutabili, argumento Achillis.
Reddere rationem, causas aliqua de re probabiles.
Approbare.
Re ipsa docere.
Refellere.
Conuincere argumentis, verbis, persuasionibus, veritate.
Accutissimè & subtilissimè excogitare argumenta.
Acerrimum agere disputatorem.
Vrgere propugnatorem.
Obuia quæque confutare valide.
Rationes aduersarij infringere, & suas confirmare.
Conuincere & elinguem reddere.

to Decline, vide *Eschew.*

to Decree, to Ordaine a law or Statute.

Indicere, prescribere legem.
Edicere seu edicto præcipere.
Facere Plebescitum, senatusconsultum

tum. Ferre legem.
Legem instituere, constituere, promulgare, sancire, componere, imponere, scribere, iubere.
Rogare legem. Sciscere.
Leges tradere. Dare.
Rogationes scire.
Decretum facere, interponere.
Ponere decretum. Iubere.
Decernere. Seatuere.
Statuere decretum apud Hier.

to Dedicate, to Consecrate.

Dicare. Dedicare.
Consecrare. Deo se addicere, tradere dedere.
Sacrum, id est, venerabile, reddere, facere. Sacrare ἱερῶν.
Initiare τελεσιουργεῖν.
Religiose colendum indicere.

a Dedication of a Temple, or Church.

Dedicatio, sanctificatio Templi.
Templi consecratio. καθιέρωσις.
Encænia pluraliter ab ἐγκαινίζειν. quod innouare significat.
χαρμοσύνη, lætitia, festum erat Atheniensium à χαρμονὴ, id est. gaudium.
Amberualia à nonnullis dicitur hic dies ab arui ambiendis
Paganalia rusticorum sunt festa.

to Declare in few words, vide *to Dispatch.*

a stout Deed or Fact.

Strenuum facinus.
Audax factum. νεανίευμα.
Capitale, seu capital.
Nefarium facinus.
Θρασὺ ἔργον ἢ παράβολον.
Facinus calidum, Pro audaci.
Præclarum & strenuum gestum.
Facinus insigne, gloriosum, & apud posteros cuius famam posteritas celebratura.
Facinus in bonam & malam partem accipitur.
Facinus præclarum & pessimum, maximum, indignum sc.
Piaculare flagitium.

in Deed, vide *truely.*

Deere, Welbeloued, Acceptable.

Acceptus. Gratus.
Amœnus. Gratiosus.
χαρίεις. Suauis.

Deerer, Better, more Beloued.

Amantius. Venerabilius.
Antiquius. Charius.
Gratius. φερτιμώτερον.
Melius. λῷον.
Præstantius. ἄμεινον.
βέλτιον. Vtilius.
Optatius. Præstabilius.
προυργιαίτερον.

to Deface ones honour, to Backbite, to Slaunder.

Honori detrahere, vel honorem.
Derogare existimationi, honori.
Sinistros rumores de quopiam spergere.
Lædere, rodere famam.
Genuino mordere.
Genuinum infigere.
Obstrigillare.
Dente Theonino rodere.
Mordere per metaph.
Lacerare famam. Obloqui.
Maledicere. Obtrectare.
Vellicare metaph.
Traducere. διαβάλλειν.
παρασυγκροτεῖν.
Maledictis prosequi.
Maledico dente carpere.

Carpere famam hominis.
Carbone notare. Imprimere, vel inurere notum stigmata.
Aspergere labem.
Detrahere. διασύρειν.
Infamare. Fama spoliare.
Incessere, obtenebrare famam.
Honorem minuere, proscindere.
Alicuius famam contaminare.
Sinistrum quid emouere.
Deferre, Lingua bisulca detractionis venenum spirare.
Loliginis succum in aliquem effundere.
Lethalibus spiculis impetere.
Mordicus impetere, arripere.
Famam alienam mendacijs contaminare, & sycophantam agere.
συκοφαντεῖν.
Struere sycophantias.
Fœdum rumorem de aliquo in vulgus spargere.
Impudentissimis confictis calumnijs in alienam debacchari famam.
Aspergere aliquem nota infamiæ.
Boni viri nomen linguæ virulentia contaminare.
Bonorum virorum famam conspurcare, constuprare.
De fama detrahere.
Infamia aspergere.
Famam depeculari, atterere.
Odiosissimis dictis in aliquẽ debacchari.
Telis veneno tinctis impetere.
Aliorum famam in discrimen adducere vt suam nobilitet.
In absentem orationem ore impurissimo euomere.
Nullis non contumeliarum aspergi...ibus fædare.
Vario probrorum genere denigrare.
Famam probatum hominem spoliare, proscindere maledictentia, contumelijs flagellare, onerare...dia, grauare detractionibus venenatis linguis lacerare.
Acuere linguam vt serpentes.

Apertis tibijs in aliquem inuehi, est non clanculum obtrectare, sed palam insectari. Diffamare. Defamare. Ad calumnias impia ora laxare. διαφημίζειν.
Calumniari. Vituperare.
Genuinum in aliquo frangere.
Per ora oculosque hominum circumducere.
Famosis libellis patronos veritatis pondere pressos famæ iniquitatis, omnibus spoliare ornamentis dignitatis.

Defamed, Despised.

Mala fama grauiter apud exteros laborans. Flagrans infamia.
Prostitutæ famæ.
Onenobatis prouerbio.
Infamia publica laborans.
Cerite cera dignus. Horat.
Cytonimi probrum dicitur, prouerbio vehementer infamis.
Quem deseruit fides & fama.
Niger apud Horatium.
Pudendus. Infamis.
πολύφημος. Praué viuens.
Inglorius. ἀκλεής.
ἄδοξος. Abiectus.
Inhonoratus. Vilis.
Despectus. Execrandus.
Despuendus. Contemnendus.

to Defend, to Keepe, to Maintaine to preserue.

Tueri alicuius crimina. Defendere.
Tutari omni diligentia atq; officio.
Protegere. Contueri.
Seruare. Conseruare.
Defensare. Vindicare.
Propugnare. Patrocinari.
Portum statione tenere.
Patriæ curam gerere.
Adesse pro aliquo.
Penes me huius rei tutela manet.

Patroci-

Patrocinium præbere, præstare.
Tegere simplex pro composito apud Poëtam.
Patriam armis tegere.
Causis præsto esse.
Pro aliquo stare. Terent.
Causæ suscipere patrocinium.
Causam alicuius sustinere, agere, tutari, defendere, defensare armis prudentiæ.
Capescere rempub. apud Salust. pro defendere.
Hostem à reipub. ceruice depellere.
Seruire defensioni patriæ.
Ancipitem magno discrimine causam protegere. Iuuenal.
Iniuriam persequi, vlcisci, insectari, apud Ciceronem, defendere, propulsare, depellere.
Suscipere in Sacris literis passim ponitur pro defendere seu protegere.
Suscipiens mansuetos Dominus in Psal.

a Defender, vide *Patron.*

a Defending or keeping.

a Defence.

Tutela. Tuitio.
Tutamen. Clientela.
Defensio. Munimen.
Protectio. Præsidium.
Fides, vnde in suam fidem recipere.
Jn clientelam alicuius se dedere.

to Deferre, to Prolong or delay.

Cunctari, Differre.
Differre de die in diem.
Protrahere. Extrahere.
ἀναβολὰς ποιεῖσθαι.
Crastinare. Procrastinare.
Recrastinare. Prolongare.
ἀναβάλλεσθαι, ἀναβάλλειν.
Conferre. Cicero Omnia conferre in Martium mensem.
Negotium, diem litis, vel litem in longum proferre.
Moras nectere.
Acestæi lunam expectare.
Lunas causari Laconias prouerb.
Ducere res. Proferre.
Detrudere, apud Cic. ad Att. 4. procrastinare. Largare.
Extrahere diem.
Agitare moras, apud Sallust.
Facere moram. Tardare.
Moram interponere, inijcere, producere, moliri. Morari.
Diem producere vel ducere.
In alium diem differre.
Rejicere in aliud tempus.
Diem diffundere, id est, in crastinum continuare vel remittere.
Longiore tractu quàm quis sperarit rem protelare.
Perendinare. Protendere.
Comperendinare Prorogare.
Remorari. Retardare.
Diem de die vel ex die ducere.
Jn posterum reijcere.
Protelationibus implicare.
Dilationes frustratorias quærere.
διακρούεσθαι.
Prolatare dies, consultationes.
Protelare diem.
Suspendere.
Dilationes quærere.
εἰς τὴν ὑστεραίαν, εἰς τὸ ὕστερον ἀναβάλλεσθαι.
¶ Mora. Procrastinatio.
Tarditas. *Delay.*

a Deferring, vide *Prolongation.*

to Defile, vide *to make Foule.*

to be Defiled, or Polluted.

¶ Inquinamentum, maculam contrahere.

Ex

Ex inobedientia. Adæ omnes inquinamentum contraximus.
Ducere notam. Horat.
Fœdatus criminibus.
Æruginis aliquid contrahere.
Puluere turpis.
Vitium concipere. Cicero.
Non solum vitia concipiunt ipsi, sed ea infundunt in ciuitatem. Vide *Filthy*.

to Deflowre a maiden, vide *to Violate a Virgin & Maid.*

Deformed, vide *Illfauoured*
of low Degree, vide *Base minde.*

to Delay.

Moram interponere,
Procrastinari.
Differre, referre in aliud tempus.
Diem ducere.
Rem proferre, porducere, pertrudere.
In aliud tempus reseruare, *to Linger*.

Delectable, vide *Glad and pleasant.*

to Deliberate, vide *Consult*

Delicate, vide *Womanlike.*

Delicate meats, Ionkets or Dainties, Fine dishes.

Cupediæ. ὀψοφαγία.
Dapes. Secundæ mensæ.
Lautitiæ Saliares. Attica Bellaria.
ἐπίνια τρίμματα.
Tragemata.
Ædulia exquisita, opipara, delicata, lauta prælauta.
Mattea, apud Martialem.
Iouis aut Regis cerebrum prouerb.
Veneris aut Iouis lac.
Nectaris flos.
Cibus deorum. Helenæ cibi.

a Delicious mouth.

Delicati palati homo.
Delicatus. Abron.
Palato qui est moroso, fastidioso.

Deliciously, Sumptuously, Daintily or costly.

Opiparè. σεμνῶς.
Deliciosè. Delicatè.
Curiosè. Lautulè.
Lautè. Splendidè.
Regaliter. Lautissimè.
Magnificè. Magnificenter.
Pollucibiliter. Dapicè.

to Delight, to take Pleasure.

Capere voluptatem non mediocrum animo.
Duci, capi oblectatione rei.
Lætitiam concipere.
Haurire voluptatem.
Gaudio exilire, perfundi.
Gaudio subsultare.
Lætitia corripi, exultare, gestire.
Oblectari. Delectari.
Amare pro delectari, apud Cice.
Precipere incredibilem animi voluptatem.
Capi voluptate, specie mulieris.
In delicijs rem aliquam habere.

to Deliuer from feare and trouble, vide *Discharged.*

Abstergere, eximere metum.
Metu liberare, vacare.
Timorem deponere, animũ confirmare, ad fortitudinem reuocare.

Afflictum

Afflictum-excitare, vide *to Discharge, to Quit.*

to Delude, vide *to Mocke.*

the vniuersall Deluge or Noes floud.

Diluuium vniuersale.
Diluuium aquarum, Aquosa clades soli.
Diluuialis irruptio, quæ vniuersa obduxit humido situ.
Vndosa tempestas Soli.
Cataclysmus κατακλυσμός.
Eluuio vel eluuies terrarum.
¶ Proluuies, *a great Deluge.*
Romæ mira proluuies, Cice.
Magna vis aquæ.

to Demaund, vide *to aske.*

to inquire, to Deny, to disaffirme.

Negare. ἀρνεῖσθαι, ἀποφάσθαι.
Diffiteri. Pernegare.
Ire inficias. Inficiari.
Refragari, Denegare.
Abnegare.

to Deny, to Refuse.

Negare. ἀρνεῖσθαι
Alicuius vota contrahere.
Auersare. Fugitare.
Refellere. Abnuere.
Renuere. Reclamare,
Fugere. Respuere.
Nolle. Contradicere.
Haudquaquam assentiri.
Tergiuersari. Refutare.
Denegare. Repugnare.
Obstinatius renuere, reniti.

to be Denied, or Refused.

¶ Repulsam ferre, pati, accipere.
Repelli. Preteriri in petitionibus. Cice.

a Denne, vide *Caue.*

to Denounce, to Declare.

Nunciare. Denunciare.
Demandare.
Indicere, tamen si magis sit quam denunciare.

to Denounce, or Declare Warre.

Hosti aqua & igni interdicere.
Bellum facere patriæ. Sallust.
Bellum indicere denunciare, facere.
¶ Niti insidijs ac perfidia.
Proditione rem gerere.
More latronis occulte rem gerere, fraudibus atque dolis. *Traiterously without anie declaration or warning.*

Deintie.

Delicatus. Deliciosus.
Lautus. Sumptuosus.
Suauis. Opiparus.
Saliaris.

to Depart or go away.

Discedere. Recedere.
Abire. Amoliri.
Abscedere. Secedere.

a Departing, or going away.

Discessus. Discessio.
Abitus. Recessus, & io.
Fuga. Abcessio.
Digressus, & io. Abitio.
Profectio. Secessio.

to Depraue, vide *to Sclaunder, to blame.*

to Depriue one of his authoritie or office.

Mouere & Amouere cum accusatiuo personæ, & ablatiuo dignitatis gradum significante constructa.

Vt

Vt mouere vel amouere Dictatorem, Consulem, Tribunos, Quæstores, Prætores, Ædiles, &c. Item Regem, Ducem, Præsidem, Præfectū, Episcopum, Diaconum, Pastorem, Ministrum, Seruum.

Et, ab Dictatura, Consulatu, Tribunatu, Quæstura, Prætura, Imperio, Regno, Ducatu, Præfectura, Episcopatu, Diaconatu, Ministerio, Seruitio.

Adimere imperium, regnum, dictaturam, consulatum, tribunatum, quæsturam, præturam, ædilium, dignitatem, ducatum, præfecturam, &c.

Abdicare magistratu quempiam.

Abrogare alicui magistratum.

Exauthorare.

Priuare officio.

Priuatum reddere.

Alienare à senatu, dejicere, dimittere cum ignominia.

Eximere honoribus senatorijs, Cic.

Dominos de fastigio suo dejicere, apud Macrob.

De gradu vel statu dejicere.

Omni honore ac dignitate priuare.

Detrahere, delere authoritatem.

Statu mouere atque deprimere.

De cœlo detrahere.

Dignitate spoliare.

E gubernationis fastigio dejicere.

Ordine mouere.

Numero expungere.

De curia ejicere.

Despoliare honore.

Exuere imperio.

De dignitatis gradu dimouere.

Cogere & redigere in ordinem.

Ordine seu Senatu mouere.

ἐκφυλλοφορεῖν.

Dejicere aliquem consulatu, loco, principatu, authoritate, ædilitate, de honore, à gubernaculis senatum.

Conuellere de pristino statu aliquē.

Minuere maiestatem, de gradu existimationis deturbare, quod Græcis καθαίρειν τ̃ μεγαλειότητα.

τὸ ἀξίωμα τῆς μεγαλειότητος κολούειν.

to Depriue one of his goods.

Priuare, spoliare, orbare bonis.

Auferre, eripere, adimere bona omnia, carissima quæque.

to be Depriued of his authoritie, or to be Disgraded or Discharged of his orders, office, or dignitie.

Exauthorari. Reprobari.

Dimoueri gradu vulgò dicitur.

Degradari. Absolui.

ἀποχειροτονεῖσθαι.

De cœlo detrahi.

De summo honoris gradu deturbari.

Deponi imperio.

Præcipitari ex altissimo dignitatis gradu.

Capite minui, diminui, apud Cicero. vbi caput ponitur pro status & conditionis decessione atque iactura.

Abire honore, Suet. pro abdicare.

Ex astris decidere, Cic. ad Att. 2.

Concidere apud eundem pro dejici de statu, ab existimatione pristina.

ποεχβάλλεσθαι τ̃ τιμῆς, ἢ τοῦ ἀξιώματος.

to Describe, to Register, to declare in writing.

Clarorum virorum laudes, virtutes, prælia in monumenta referre.

In acta referre, apud Iuuen.

Ad posteritatem stylo transmittere.

Referre in commentarium, in anniuersaria, in fastos.

In annales referre.

Canere pro describere, Virgil sic. quens

Literis mandare, tradere.
γράφῃ παραδιδόναι.
In tabulas, literas publicas referre.
Chartis illinere.
Describere.
Chartis seu fidis memoriæ sodalibus commendare, committere, Eras.
In literas referre, recipere.
Posteris tradere. Prodere memoriæ.
διδόναι λόγῳ.
Prodere memoriæ virorum foris facta, Cic.
Diffundere in æuum, in posteros.
Mandare æternitati, monumentis, memoriæ.
Audita, visa, gesta, libris credere, vel ceræ, pro scribere in cæreis tabellis.
Consignare literis.
Graphicè pingere, depingere.
Describere longis voluminum ambagibus.
In tabulas quæ memoria digna videntur referre, posteritati cômendare.
Doctorum hominum literis, immortalitati, æternæ memoriæ consecrare.
Stylo prosequi.
Prodere posteris literis aliquid.
Perpetuæ memoriæ tradere.
ἀναγράφειν.
Literarum monumentis tradere.
Literis prodere.
Perscribere in eodem significatu, dixit Cic.
Manifesto scribere.
Per scripturam publicare.
Monumentis librorum seu literarum inserere.
Literis consignare quę mandare memoriæ volumus, Cic.
Celebrare literis & memoria.
Commentarijs inscribere.

Deserts, or good Turnes.

Beneficia. Officia. Merita.
Beneuolentia. Beneficentia.
Benignitas. Bona voluntas.

I shall neuer Deserue your benefits.

Omnia studia, omnia prorsus officia tibi tuisque beneficijs debeo.
Præstare tua causa cogor, quicquid possum, quantum valeo, quantum viribus consequi possum, quãtum in me situm est.
Tua in me beneficia, omne meum studium, officium, omnes à me curas, omnem industriam, omnia denique quæ in me sunt, non solum postulant, verumetiam exigunt.
Quid est quod ego tua causa non debeam?
Obsequi tuæ voluntati morem gerere, parere, inseruire prorsus in omni re debeo.
Officia tua nunquam rependam, renumerabor, remunerabor, cõpensabo, officijs paribus æquabo.

to Desire, to Require, to long or wish for.

Petere. Expetere.
Appetere. Cupere.
Quærere. Concupiscere.
Desiderare. Velle. Gestire.
¶ Contendere, *to desire greatly.*
Gliscere. ἰδεῖν.
Affectare. Ambire.
Optare. Exoptare.
Suspirare metaphoricè.
Adamare, apud Cicer. pro concupiscere.
Cogitare apud eundem, pro cupiditate teneri, curam omnem desigere.
Tangi, teneri desiderio.
Sitire.
In votis habere.
Incitari, ferri, impelli animo, moueri.
κινεῖσθαι τῇ ψυχῇ. Vide *to Pray.*

to Desire greatly or feruently, to haue a great longing for a thing.

Sitire. Suspirare.
Exardere deside io alicuius.
Primis votis, ardentibus desiderijs sitire.
Ardere. Desiderare.
Flagrare desiderio, cupiditate rei.
¶ Percupere.
Miram habere sitim.
Inflammari cupiditate.
Flagrantibus desiderijs optare.
Tangi, teneri, æstuare desiderio.
In votis habere. Gliscere.
Ardere desiderio, cupiditate incredibili.
Fame vel siti opum teneri.
Ad supernā beatitudinem adspirare.
Non mediocriter captare.
Aliquem suspirare a lemptum.
Vehementi animi adfectu rapi.
Ingenti affectu, omnibus votis expetere.
Capi cupidine rei alicuius.
Indefessis, flagrantibus, ardentibus, ardentioribus votis exoptare.
Macerare se desiderio.
Angi, discruciari desiderio.
Mira quadam ardere cupiditate.
Quod si tantus amor manet, si tanta cupido est
Iucunda cupiditate aliquid expectare.
In magna expectatione esse, *to long much for.*
Deplorare desertos penates.
Expectationem sustinere.
Longum alicuius desiderio torqueri.
Expectatione teneri, pendere, torqueri angi, cruciari, discruciari.
Nullum facere rogandi, flagitandi finem.
Alicuius rei desiderio animus dicitur titillari.
Lynge trahi, prou. pro vehementi & impotenti desiderio trahi, rapi ad aliquid.
Inhiare per translationem pro vehementer cupere, datiuo vel accusatiuo construitur.
Adhinnire apud Cice. pro impotenti cupiditate gestire.
Cupidus. Auidus.
Studiosus. Ardens.
Appetens. Cupiens.

with great Desire or Longing.

Primis votis, apud Iuue.
Ardentibus desiderijs.
Mira siti, fame.
Longa maxumâque expectatione.
Cupiditate præcipua.
Nullum mihi votum ardentius fuit quam, &c.
Nil sanè mihi vnquam prius in votis fuit.
Obuijs aut porrectis vlnis.
Obuijs manibus.
Ambabus manibus.
Auidè. Sitienter.

as I Desire, vide *as Heart would wish.*

a Desire, a Lust, a Longing.

Desiderium. Votum.
Voluntas. Studium.
Beneuola animi propensio.
Cupiditas. ἐπιθυμία. Affectus.
Auiditas Appetitus.
Cupido fem. gen.
Concupiscentia, *great Lust.*
Libido. Amor. Ardor pectoris.
Æstus per metaph. Sitis. Flamma.
Calor. Fax. Ignis, quæ poëmata Auxesin habent.

to satisfie ones Desire, or to grant ones request.

Postulatis precibus annuere.
Petitioni, postulationi, votis subscribere.
Precibus benignum impartire assensum.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire, apud Cicer.
Ne apud te cassæ sint preces, quæso.

a Desire of honour or glory, vide *Ambition.*

Desirous of glory or praise.

Omnes tuos ad laudem impetus noui.
Quam sis ad laudem & gloriam propensus, inclinatus, quanti sit apud te laus, quàm labores de laude, quàm vehementer ad laudem incumbas, quàm laudi studeas, quo studio laudem sequaris.
Quæ tua sit laudis, gloriæ, famæ cupiditas, præclare noui, cognitum habeo. Vide *Ambitious.*

to Despise, to Contemne, to Reiect.

Auersari, & pro eodem.
Auerti. Spernere. Fugere.
ἀξιωτεῖν. ἀξιοῦκεῖν.
Aspernari. Dispicari.
Dedignari. Despicere.
Contemnere. Temnere.
Abhominari. Detestari.
Despuere. Respuere.
Rejicere. Reiectare.
Repudiare. Refutare.
Vultum ducere. Negligere.
Abhorrere pro fastidire, & cum fastu quodam contemnere.
Perhorrescere.
Auerso vultu tetrica & corrugata fronte aspernari.
Præ se contemnere.
Mandare laqueum. Fastidire.
Medium ostendere vnguem, apud Iuuen. Dedignari.
Medium porrigere digitum, apud Mart. Vide *Naught.*
¶ In nullam sortem bonorum admitti.
Iacere. Ex omnium hominum consortio deturbari.

Despised, vide *Defamed.*

Destitute, vide *Void.*

to Destroy, vide *to Ouerthrow, to Waste.*

Destroied by your enemies.

Inimicorum tuorum iniuria te afflixit, perdidit, euertit omnibus fortunis.
Oppressit, ad exitium detrusit, impulit.
Non modo è numero viuentium, sed planè infra mortuorum conditionem amandauit.

to Destroy, to vndoe, to sack or to spoile a towne.

Ciuitatem delere, deuastare, *destruere.*
Subuertere mœnia, euertere funditus.
Vallum labefactare opus.
Vrbem euertere, ruere, diruere, perdere, corrumpere, extinguere exterminare.
Dare excidio ac ruinis.
Opidi excidionem facere.
Vrbem diripere, dissipare, vastare, dilacerare, delere, depopulari.

a Destruction, a sacking, an vndoing, a ruine.

Excidium. Ruina.
Exitium. Disturbatio.
Excisio. Destructio.

Desolatio. Interitus.
Euersio. Occasus.
Pernicies. Pestis.
Clades. Calamitas. Naufragium.
Internecio. Perditio ὄλοπε.
Deletio. Vastitas. Casus, Vide *an Ouerthrow*.

to Determine, to Appoint, to Ordaine, to Purpose, to Minde.

Instituere. Constituere.
In animum inducere.
Animo concipere.
Statuere. Proponere.
εἰς νοῦν ἐμβαλλεσθαι.
In animo decernere, statuere.
Animum inducere, adjicere, applicare, adjungere.

I haue Determined or fully purposed, I am minded.

Decreui. Decretum est mihi.
Statui in animo.
Facere certum est.
Statutum, constitutum, destinatum est mihi.
Ita facere consilium est.
Proposui, destinaui in animo.
Animo decretum est.
Sic stat sententia.
Certo decreui.
Certum est mihi.
Deliberaui, constitui sanè.
Certum atque obstinatum est mihi.
Certus semper huius propositi fui.
Fixo consilio ac confirmato illud auspicabor, progrediárque, Budæ.
Nulla ratione ab instituto mouebor.
Certo meditatoque proposito institui.
Constat sententia.
Murus aheneus esto, apud Hor.
Neque me sententia vertit, apud Virgilium, *I haue not yet changed my minde.*

Animo insedit, insidet.
βέβληκα εἰς νοῦν.
Apud animum meum statui.
Nunc quoque mens eadem mihi perstat. Virgil.
Sic habeo statutum cum animo.
Rata, firma est sententia.
Stat sententia, stabitque.
Mecum statui. Constitui in animo.
Deliberatum est.
Certum est consilium.
In animum induxi meum.
Fixum est animo.
Animo immotum sedet.
Obfirmaui animum.
Sic est sententia.
Mea sic est ratio.

to Detract, to speake ill of.

Vellicare. Mordere.
Lacerare. Obloqui.
Detrahere. Vide *to Slander, ill name.*

a Detractour, vide *Slanderer.*

to Deuide, vide *to Part.*

the Diuell, or Satan.

Cacodæmon, id est, malus dæmon.
Diabolus, à διαβάλλειν, criminari.
Satan & Satanas, med. prod.
Sinuosus Draco.
Immanis, tortuosus Leuiathan.
Leo tartareus.
Draco magnus, in Apocalypsi.
Spiritus malignus, immundus.
Serpens antiquus. Anguis.
Tænarius spiritus.
Fuscæ Deus aulæ.
Behemoth immanis bellua.
Vitiorum omnigenum inventor.
Stygia Echidna.
Teter spiritus, cacoangelus.
Inimicus homo in Euang.
Tentator callidus.
Lucifer. Plutonici regni, primipilus & antesignanus.

Dux erebi phlegetontis, regni tartarei.
Princeps tartareus.
Primogeniæ noxæ suasor.
Hostis generis humani, sitiens exitium animarum.
Dæmonarches, apud Budæum, id est, princeps dæmonum.
Veterator ille Stygeus, errorum archi ectus & adornatus. Budæus.
Zabulus, ζάβολος, apud Cyprianum & Bernardum pro diabolo, quòd incessanter mentibus humanis mala suggerat consilia ἀπὸ τοῦ ζαβάλλειν, decipere.
Pluto, qui & Cereris gener, vt est apud Iuuen.
Beelzebul, vel potius Beelzebub, multa animarum agmina in æternum trahens exitium.
Misanthropos à Basilio dicitur, id est osor hominum.
Dæmon, δαίμων, idem quod sapiens sciens, dictio nil mali significans, quamuis spiritus è cœlo deiecti ob scientiam, nunc dæmones nominentur.
Se dijs manibus, hoc est, inferis, æternisq; cruciatibus deuouere, *to giue himselfe to the diuell.*
Seipsum damnare.

to Deuise, to Inuent, to Imagine.

Excogitare. ἐξευρεῖν.
Comminisci. Inuenire per se.
Adinuenire. ἐπιλογίζεσθαι.
Moliri apud Plaut.
Fingere. διαπλάττειν.
Effingere ex proprio ingenio.
Machinari, meditari, per cogitationem inuenire.
Effugia inuenire elabendi. Vide *to Muse.*

that is Deuised or Inuented.

Excogitatum. Commentitium.
ἐσκευωρημένον. Adsimulatum.
Fictitium. ἐξηκασμένον.

a Deuourer, vide *Glutton.*

Deuout, vide *Godly.*

Dew or Dewing.

Ros, oris. Roratio.
Sparsa cœlesti rore madescit humus.
Ros tenera pecori gratissimus herba,
Rem latè dispargit amarum.

a Diall, vide *a Clocke.*

a Dice or Die.

Alea. κύβος. Tessera.
Calculus. Talus.
Taxillus diminutiuum.

to play at Dice.

Ludere aleam & alea tesseris.
Lusitari taxillis tesseris.
Fritillo lucra parare, apud Sene.
Iacere talos.
Aleæ arte lucrari opes.
Talos in pyrgum mittere, apud Horatium.
Noctem insomnem ludendo ducere.
Totum ludendo concelebrare diem.
Contendunt ludo, & fulua luctantur arena.
Taxillos mittere compositos.

to Die, or depart this life.

Mori. Obire, absolutè.
Diem obire. ἀποθανεῖν.
Obire mortem.
μεταλλάττειν τ βίον.
E vita decedere, excedere.
Concidere. Occido, med. cor.
Excedere corpore. Decedere.
Vita vel de hac vita excedere.
Discedere ex hac vita lugubri, mortali. Egredi. Expirare.
Excedere de sæculo.

Cadere,

Cadere, pro mori, Ouid.
Excedere è viuis.
Recedere à vita. Cicero.
Efflare animam vitalem spiritum.
Supremum reddere, efflare, & exhalare spiritum.
Fato rapi, fungi καὶ μοῖραν καλύπτειν, apud Platonem.
Recedere ab oculis pro mori, apud Plinium.
Morte rapi. E medio sustolli.
Excedere humanis.
Morte sustolli, consumi, confici.
Morte, mortalitate, morbo intercipi.
Mortem oppetere.
Dare animam pro mori, apud Virgilium in io.
Exuere hominum. Soli.
Definire hominem viuere, Idem.
Vitæ pensum absoluere. Budæ.
Vitam auspicato initam fœliciter actam, fine quoque beata claudere. Budæ.
Fato discedere, consumi.
Deponere corruptibile corporis indumentum, apud Fulgent.
De tabernaculo corporis exire.
Educi vel egredi de carnis ergastulo.
Vitalia lumina linquere.
Carnis compede, ergastulo solui.
Lethi flebilem inire tramitem.
Vitam vniuersæ carnis ingredi.
Humanæ naturæ debitum exoluere.
Morte subitanea mori.
Obire diem supremum.
Corruptibilem corporis sarcinam deponere.
Finire morbo. Dissipari.
Vinculis carnis absolui, in sacris.
Supremum vitæ reddere spiritum.
Fato vel fatis concedere.
Fato defungi. Fungi morte.
Defungi. Dissolui.
Occumbere. Interire.
Extingui. Extingui vita.
Depositum Deo reddere.
Desinere inter viuos agere.
Cernere vitam, Cic. pro finire.
Temporalis vitæ spatium peragere, emetiri.
Ex hac lacrymarum, plorationis valle reuelli.
Flebili sæculo supremum dicere vale
Exequi mortem, apud Plaut.
Mundo ærumnarum pleno valedicere.
Obire morte repentina. Sueto.
Tenues vitam profundere in auras.
Fata suprema, fata sua claudere. Poeticum.
Occumbere morti, Virgilius.
Occumbere morte, L.
Occumbere mortem, Cic.
Ex huius miseræ vitæ incolatu digredi.
Cum morte permutare vitæ munia, vitam, Cic.
Animam singultire in auras.
E viuorum contubernio migrare.
Peragere mortem.
Anima priuari. Decumbere, Cic.
Vita destitui. Morti succumbere.
Supremum fundere halitum, apud Hieronymum.
Cic. Cuius in complexu libenter extremum vitæ spiritum adiderim.
Vitam terminare, finire, perdere.
Vitam ponere, amittere, deserere.
Facere finem vitæ, Salust.
Animam ponere, exuere.
Migrare. Demigrare.
Ex hoc seculo migrare.
Migrare ex humanis, ex hac vita.
Cõmutare vitam mortalem cum immortali, caducam cum perpetua.
Naturæ debitum absoluere.
Soluere iura suprema neci.
Mortalitatis tunicam exuere.
Ex corporis vinculis tanquam è carcere euolare.
De præsidio stationeque huius vitæ iussu Dei omnipotentis decedere.
Ab his Babylonis fluminibus ambulare ad portum quietis æternæ.
Ex huius mũdi tempestuosissimo pelago enatare ad portum salutis.
Mortali vitæ Colophonem imponere,

nere, valedicere, & ad aliam lætiorem, meliorem concedere.
Miseræ, caducæ isti ac momentaneæ vitæ valedicere.
Valedicere mortalium hominum cõuersationi, ac vitæ.
Mortalibus eximi rebus.
Hanc lucis vsuram reddere.
Vitam naturæ reddere.
Ambulare viam vniuersæ carnis.
Abjicere corporis exuuium.
Morte conficere extremũ vitæ diem.
Euocari ex hac vita mortali.
Agere supremum vitæ diem.
Ex hac misera vita ad æternæ ac immortalis possessionem emigrare.
Emigrare ex huius vitæ carcere, ex hoc lugubri, calamitoso sæculo, ad libertatem vitæ æternæ.
Ex hac mortali ad immortalitatem fœliciter emigrare.
Concedere ad æternam patriam, ad beatarum animarum domicilium.
Ex hac vitæ vmbra, ad supernam lucem euocari.
Decedere ex hac lugubri vita, ad omnis tristitiæ expertem, ex momentanea ad æternam.
Valedicere rerum naturæ.
Fatalem complere diem.
E vita, ex huius corpusculi domicilio emigrare.
Extrema pati.
Exanimari. Deficere.
Res humanas deserere.
Rebus humanis eximi, excedere.
Debitum carnis vel mortis soluere, dissoluere.
Terrenis cœlestia commutare.
Corporis exuuias ponere graues.
Vita excedere.
Vitæ cursum implere.
Vinculis corporeis exui.
Terreno deposito corporis onere, cœlestem scandere ad patriam.
Terreno carcere recludi, resolui.
Cancereis huius corporis exui gurgustijs.
Corporea mole leuari, releuari,
E medio discedere, excedere, Terent.
Obdormire in domino.
In pace quiescere.
Somno consopiri sempiterno. Cicer.
Vocari ad superos.
Nube carnis detegi.
Mortalem sortem egredi.
Humana desinere conditione frui.
De ergastulo huius sæculi vocari.
Vita priuari.
Vitæ cursum conficere.
Mortis tributa persoluere. Augu.
Terrenis exui contagijs.
Carnis onus deponere.
A contagio mortis liberari.
Ire, atire ad inferorum portas seu domicilia. Esaiæ 38. de Ezechia rege.
Vitæ seu militiæ humanæ complere cursum.
Animam ebullire.
Parare extrema.
Agere animam.
Supremos ducere spiritus.
In deliquio esse.
Jn extremis esse.
Laborare vicina morte. κάμνειν. λειποψυχεῖν. *Readie to depart.*
E medio abire, apud Terent.
Diem vitæ claudere nouissimum.
Orbari vita. Abire è vita, Cic.
Morte dira occupari, rapi.
Supero priuari lumine.
Fato è medio tolli, ferri.
Vitam exire, fundere.
Corpus deponere.
Quem dederit cursum fortuna peragere. Virg.
Horrendos fati subire agones.
Conficere summam fatalem. Cic.
Soluere oculos lætho, Virg.
Humanitus accidere. i. mori, & simpliciter Accidere & Contingere, pro vita defungi accipiunt Iurisconsulti, vt refert Alciatus.
Vitæ euanescere auris, & matri terræ reddere. *to Die and bee buried.*

In communem abire locum.
Hac luce priuari.
Vita defungi & fungi.
Euehi rebus humanis.
Perire, pro mori, à doctis vsurpari passim legimus, & D speriire.
Cedere vita & è vita.
Cedere fato, *to Die willingly.*
Cedere naturæ. Salluſt.
Dormire in sacris, pro mori ponitur.
Mori ſtamine nondum abrupto.
Ante diem ſcilicet. *to Die before his time.*
Ire ſub vmbras, poëticum eſt ſicut ſequentia: In cineres ire.
Stamina vitæ, Atropos, rumpere dicitur Senecæ, & vitam abrumpere.
Exacto parcarum ſtamine, vita deſtitui.
Pendula ad huc tereti rumpere penſaſilo.
Petere, adire Lethæi tranſtra Charontis.
Fundere animam, extremam vocem.
Vita me deficit.
Decedere ex partu, Aſco. *to Die in Childe bed.*
Ab inteſtato decedere, *to Die inteſtate.*
Vitam cum morte vel in mortem cômutare.
Vitam ſuſcepta morte reponere.
Naturæ concedere, ſatisfacere
Fatali neceſſitati concedere.
Spiritus æthereas poſtquam ſoluetur in auras.
Corporeis nexibus, vinculis ſolui dicitur anima, excedere è copore animus.
¶ Pro Apoſtolicis, Euangelicis traditionibus, pro Eccleſiæ Chriſti diſciplinis ſanguinem effundere.
Capere mortem ob remp. Cic.
Pro repub. vitam reddere, id eſt, mori.
Pro patria vitam effundere. Cicero. Grata memoria eorum virtutem proſequamur, qui pro patria vitam effuderunt.
Suam vitam communi bono poſthabere.
Voluntariam occumbere necem. Salustius.
Expleta mortalitate Manium conſorcio ſociari.
De iſtis mundi turbinibus extrahi.
Expuncta hac morte ad immortalitatem venire. Cypria.
Fatali neceſſitate a marito diuidi, diuelli.
Deficere caſtæ coniugis in gremio.
¶ Perire aëris contagio. *to Die of the plague.*
Mori, perire peſte.
Communi aeris infecti contagio ex hac vita decedere.
Subito, non ſine veneni porrecti ſuſpicione mori.
¶ Huic titulo Germanico, *ſteruen oder ſterben*, toties Synonymicos variato & plus ducéties decies Latinè reddito, ſubiecimus in gratia ἑλληνικῶν, Græca quoque Synonyma.

ἀναπαύειν. ἀποβιῶναι.
ἀποθνήσκειν. ἀπογίνεσθαι.
ἀποδημεῖν τῆς ζωῆς.
ἐκψύχειν. ἐκπνεῖν.
τελευτᾶν. κεραίνειν.
ἀπάρχεσθαι. ἀποψύχειν.
ἀπαλλάττειν, καὶ ἀπαλλάττεσθαι.
διαλύεσθαι. ἀπολύεσθαι.
ἐκλιπεῖν καὶ ἐκλείπειν.
καταλύεσθαι. καταστρέφειν.
μεθίσταμαι. μετοικίζειν.
δυσθανατεῖν difficili morte mori.
θνήσκειν. τεθνάναι.
Et τεθνάμεναι dorice ac ionice τεθνάμεν abſciſſim ἀποθανεῖν.

to Die colours.

Tingere vel tinguere.

βάπτειν. Inficere.
Colorem inducere.
Colorare. χρώζειν.

Diffamed, Slandred.

Notatus Ignominia, Infamia.
Districtus aliqua nota.
Maculosus homo.

to Diffame, vide *to Slander.*

to Differ, or to Dissent.

Differre. Abesse.
Discrepare. Dissentire.
Dissidere. Abhorrere.
Dissimile esse.
Interesse. διαφέρειν.
Non conuenire,
Diuersum sentire.
Distare. Pugnare.
Discordare. Non congruere.

it Differeth but a little.

Parum discriminis est.
Paruum interuallum.
Haud multum differt, abest.
Non multum abhorret, dissidet, discrepat.
Parum differt.
Paruum differentiæ.
In idem recidit, *it agreeth.*
Et prouerbio dicimus, ne punctum quidem, aut vnguem transuersum, differre, discrepare.

it Differeth very much, Great difference. very vnlike.

Maximum, ingens discrimen.
Ingens, longissimum interuallum.
Longè lateque distat.
Magna differentia.
Plurimum interest.
δὶς διὰ πασῶν.
Longissimè disiuncta, Cice.
Ex diametro inter se pugnantia.
Diametro distantia.
Toto dissidentia genere.

Difference, Diuersitie.

Discrimen. Differentia.
διαφορά. Distantia. Disparitas.
Interuallum. Dissimilitudo.
Diuersitas. Varietas.
Discretio. Separatio.
Discerniculum, apud Aul. Gel.
Discrepantia. Distinctio.

to Digest the meat.

Longa deambulatione cibum digerere, conficere.
Concoquere. Perficere.
Coctionem facere, apud Plin.

Dignitie, vide *honour.*

I will not suffer your Dignitie to be defiled or hurt.

Violari tuam dignitatem, imminui, offendi, lædi, oppugnari, damno affici, iniurias pati.
Detrahi de tua dignitate, honore minui, adimi, auferri.
Jacturam fieri tuæ dignitatis nunquam patiar.
Nihil vnquam feci, quod contra tuam existimationem esse vellem.
Si res exiget, pro tua dignitate, vitam liberalissime profundam.

to Digresse from his matter or to goe from his Purpose, to be in another tale.

Digredi. Dilabi. Delabi.
Institutum deserere.
Diuertere. Deflectere.
Longius euehi.
Aberrare proposito, Cic.

Deerrare

Deerrare. Longè digredi.
πόῤῥω τῦ πράγματος γίνεσθαι, apud Demost.
Abire, apud Cic. Quid ad istas ineptias abis?
Digredi à re proposita, ab instituto.
Egredi à proposito ad rem alienam.
Aliò deferri. Latius exspatiari.
Extra præscriptum transilire.
Extra oleas ferri.
Extra chorum saltare.
Vltra septa limites salire, prouerb.
ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν.
A re proposita ad longè diuersam digredi.
Deerrauimus ab eo quod cœpimus exponere.
De calcaria in carbonariam decurrere.
A narratione deflectere, vagari.
Aliò sermonem conuertere.
¶ Quo me sermonis cursus abripuit?
Sed quò me rapit alienior cogitatio?
Sed hæc extra viam.
ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐκ τῆς ὁδοῦ. vide *nothing to the purpose*.

Diligence, Care, Study, Labour. Indeuour.

Sedulitas. Cura.
Industria. Vigilantia.
Diligentia. Labor.
Assiduitas. Nisus.
Conatus. Studium.
Molimen. Conamen.
Opera. Diligens.
Accuratus. Vigilans.
Sedulus. Studiosus.
Industriosus. Operosus.
Multæ sedulitatis homo.

with great Diligence, or Care.

Summa, exquisita diligentia,
ἀκριβέστατα Exactissima cura.
Accuratè.
Adamussim. Examussim.
Amussatim. Examussatim.
Ad vnguem. Sollicito labore.
Summa cura adhibita. ἀκριβέστατα.
Omni animi contentione, diligentia.

Diligently.

Sedulò. Exactissima cura.
Summa cum diligentia, cura.
Studiosè σπουδῇ.
Diligenter. Vigilanter.
Assiduè. Impigrè.
Curiosè. Grauiter.
Solerter. Accuratè.
Haud somnolenter.
Attentis animis.
Studiosa indagine.
Haud oscitanter
Animo ad subeundos labores prompto.

to Diminish, to Bring low, to Extenuate.

Vilem leuemq; verbis demonstrare.
Despectum reddere.
Eleuare. ἐκφαυλίζειν.
Authoritatem detrahere, minuere, extenuare, exprimere.
Res gestas verbis extenuare, deprimere, minuere.
¶ Peruenire ad paucitatem.
Ad paucos redigi.
Contractiore numero,
Contrahuntur, extenuantur præterea opes cum atteruntur, & acciduntur.
Liuius. Accisæ Volscorum re.
ἐκ πεπτωκέναι ἔμφρων.

to Disagree, or to Dissent, to be of contrary mind or opinion.

Dissentire. Refragari.
Longè secus sentire, abesse.
Longè diuersum sentire.
Multo aliter sentire.

Calculum

Calculum suum negare.
Dissimile esse.
Non subscribere alicuius sententiæ.
Reluctare. Discrepare.
Non conuenire, Repugnare.
Dissidere. Diuersum sentire.
Tergiuersari. Reniti. Abhorrere.
Reprobare. Reclamare.
Discordare. Aduersari.
Differre. Distare.
Pugnare. Non congruere.
διιστάναι. Nimium abesse, vide *to Discord.*

that Disagreeth, or is clean Contrarie.

Discrepat. διαφωνεῖ.
Dissidet. Variat.
Non conuenit.
Longè latèque diuersum.
ἐν διαμάχῳ dissidet.
Longè latèq; discrepat.
Controuersia est,
Secus, aliter est.
Ex diametro pugnat.
Plurimum distat, multum interest. vide *Diuers, Contrarie.*

to Disanull, vide *to abolish*

to Discerne, vide *to Separate and Examine.*

to Discharge, vide *to Quite.*

Discharged, Deliuered.

Expeditus. Exoneratus.
Solutus, Ereptus.
Absolutus. Leuatus. Euolutus.
Liberatus fluctibus, vndis negotiorum, ac curis.
Defunctus periculis.
Expeditus negotijs, molestia.
A litibus absolutus.
Laboriosis explicitus curis.
Le uatus molestia.

Qui pistrino curarum sese explicuit.
Qui onus, pondus humeris excusserit, abiecerit.
Clitellas humeris excusserit.

to Discharge himselfe, vide *to Excuse.*

to Disclose, vide *to Bewray.*

to Discomfit, vide *to ouercome.*

to Discord, to Disgrace, to contend, to striue.

Certare. Altercari. Contendere.
Argutari. Cauillari. Disputare.
Decertare inter se. Digladiari.
De asini vmbra, de lana caprina rixari, digladiari, *to striue for a trifle.*
Nimium altercando veritatem adimere.
Ardentius concertare, quasi pro aris & focis, vt dicitur.

Discord, Debate, Variance, Controuersie, or Brawling.

Dissidium. Dissensio. Segregatio.
Inimicitiæ Simultus. Factio.
Seditio. Litigium. Pugna.
Discordia. Tumultus. Discrepatio.
Diuisio. Discrimen. Turbatio.
Concertatio. Altercatio. Scissio.
Contentio. Iurgium. Bellum.
Schisma. Certamen. σχίσμα.
Rixa. Lis. Ira. Controuersia.
Fatalis orbis Christiani tempestas.
Subita rerum humanarum procella.
Macedonica res dissentione facta Soli.

to make Discord or Debate

Concire lites turbas.
Discordium concitare, inducere.
Dissensionem mouere, commouere, facere.

Serere dissidium, rixas, lites.
Dissidium facere, altercationes, lites, iurgia, Afferre pestem.
Tollere concordiam, Judicia, leges, omnem hilaritatem.
Spargere venena, virus.
Jucundissimam vitæ societatem fictis sermonibus, & falsis criminationibus dirimere. Cic.
Pacem sanguineis rixis & cædibus funestis mutare, perdere. vide *vprore*.

to Discouer, vide *to Bewray*.

Discreetly and Wisely.

Examinatè. Perpensè. Ponderatè.
Non ociosè. Cogitatò. Cogitatè.
Non temerè. Haud oscitanter.
Meditatò, consultò, aduerbia.
Cordatè. Consideratè.

Without Discrstion, vide *without reason*.

a Dish, a Platter.

Catinus & catinum, media, prod.
Catillus. Catbata media cor. apud. Mart. Scutella. πίναξ.
Lanx. Discus. *a Platter*.
Paropsis, idis; per o penult.
Patina Patella.
Alueus & Concha in libro Iudicum. *a Trey*.

to Disherit, or to take away ones goods.

Exhæredare. Abdicare.
Summouere ab hæreditate.
Iure hæreditatis priuare.
Possessione eijcere.
ἐκβάλλειν τ̃ κτήσεως.
ἐξελάσαι.
Alicui bonis interdicere.
Possessionem alicui interuertere, interturbare.

to Dishonor, vide *to Blame*.

Dishonesty, Rebuke, Shame or Infamy.

Infamis nota.
Hipponacteum præconium, prouer.
Dedecus non eluendum.
Ineluebilis nota Contumelia.
Nota. Notula. Vitium. Dedicus.
αἰσχύνη δυσφημία. Ignominia.
Infamia. Sordes Cic. Turpitudo.
Opprobrium, Probrum. Labes. Macula.

Dishonestly, Shamefully.

Contumeliosum. Flagitosè.
Impurè. Ignominiosum.
Maculosum. Sordidum ad famam.
Ignominia coniunctum.

Disloyall, vide *False*.

Disobedient, Stubborn, wilfull, Vnruly.

Inobediens. Rebellis.
Dicto non audiens, Immorigerus.
Monenti non ascultans. ἀπειθής.
Inobsequens Ambros.
Contumax. ἀπειθής.
Non Parens. Refractorius.

to Dispaire, to bee discouraged or to abate in Courage.

Animum despondere.
ἀποδυσπετεῖν τ̃ ψυχήν.
Animo frangi Deijcere animum.
Pusillanimũ esse. Deijci animo, spe
Spe deplorata confici.
Animo elanguescere.
Excidere spe. Decidere spe & de spe.
Ad subitam fortunæ commutationẽ concidere.
Animum abijcere, demittere,
Concidere animo. ἀλύειν quod etiam contrarium significat.
Dimittere aures auriculas.
Deficere absolutè.

Deficere

Deficere animo & animus alicui deficit Cic.
Non animus eis sed vires deficiunt.
Animis cadere.
Abijcere spem.
Pennas demittere.
Spe destitui.
Submittere animum.
Contrahere animum, Cic.
Abijcere hastam, clypeum, prouer.
Concidit vel decidit illi animus in genua, in pedes, prouer. qui desperat consternaturue, Home.
πᾶσιν δὲ παρὰ ποσὶ κάππεσε θυμός.
Omnibus autem in pedes decidit animus.
Desperare. Diffidere.
ἀπελπίζειν. Spe destitui.
Demittere mentem.
Cadere animo.
In desperationis foueam cadere.
Peruenire ad summam desperationē Cæsar.
Adduci, duci desperatione.
Extra spem omnem esse.
Spe priuari, orbari, frustrari.
ἀλιφαίρειν. In salutis suæ proruere desperationem.
Desperatio omnium populorum animos occuparat, id est, inuaserat. Cic.
Desperationis barathrum incidere.
Spem deijcere, abijcere.
Ad laqueum, ad restim confugere.
Ad restim res abijt. Terent. i. perijt.
¶ Huc referendæ prouerbiales illæ Hyperbolæ.
Nullus sum. Perij.
Occidi. Totus occidi.
Tam perimus quam extrema (quod dici solet) faba.
Actum est. πέπρακται.
Virg. Occidimus penitus nec habet fortuna regressum.

to Dispatch in few words. to Declare or shew briefly.

Breuibus perstringere.
Comprehendere, complecti breuibus.
Paucis recensere.
Vno verbo complecti, absoluere.
Latam materiam contrahere, eamq; breui sermone perstringere.
Rem breuibus, breuitate, breuiter percurrere.
Carptim dicere.
Carptim breuiterq; perstringere aliquid.
Rem cum circumstantijs omnibus breui compendio dilineare.
Expedi paucis quid sit *Make short.*
Paucis dabo. i. dicam Terent.
Contractè rescribere.
Rerum summas tantum persequi, nō luxuriari orationis vbertate.
Pauca obiter delibare.
Leuiter, paucis dicere, percurrere.
Referenda angusto contrahere sinu.
Tribus verbis dicere.
Compendio dicere.
Compendium facere dictis. Plin.
Numero dicere, apud Plaut.
Vno vt verbo tibi responderim.
Vt vno dicam verbo.
Atque vt semel quod sentio, hac de re dicam.
Dicam liberè quod res ipsa loquitur.
Breuiter tibi dixerim.
Ne sim prolixus.
Paucis rem accipe.
Strictim attingere, referre.
Leuiter in transcursu contingere.
Laconicè scribere.
Vti breuitate literarum.
Rem omnem verbo complecti.
Breuiter transcurrere.
συνεσταλμένως λέγειν.
Paucis dicere.
Vti verborum compendio.
Summatim dicere. λακωνίζειν.
Dicere in genere. Breuiter dicere.
Compendio loqui.
εἰς τύπῳ λέγειν.

Vt semel finiam.
Vt oratio fiat breuis paucis dicam.
Vt semel dicam.
ἀκκαρισαῖσαι, apud Hesiodum summatim ac breuiter perstringam.
Vt compendio loquar.
ὡς τό πω εἰπεῖν.
ἐν ὀλίγῳ εἰπεῖν.
Ne multis morer.
Ne sim prolixior, ne prolixa digressione lectori tædium incuriam Cic.
Ne in eo quod attingendum fuit lóga ponatur oratio.
Ne sim longior.
Vt rem contractius eloquar.
Ne prolixitate fastidium audientibus ingeram.
Quo parcam tædio multæ lectionis paucis cuncta absoluam.
Quàm potero in verba conferā paucissima. i. dicam.Plaut.

Displeased, vide *Angrie.*

to Dispose, to set in Order.

Ordinare. Ratis, concinnis certis ordinibus describere.
In ordinem redigere certum.
Suis quæq; locis coaptare, reponere, disponere. διαθεῖναι.
Texere metaphoricè.
In ordinem colligere, coarctare.
Dirigere in numerum. Virg. vide *to Order.*

to Dispraise, vide *to blame.*

subtill Disputation, vide *Contentions or Strifes in words.*

to Disquiet from sleepe, vide *sleepe.*

a Dissembling face, one that beareth two faces vnder one hood.

Fucatus. Duplex corde.
Aliud fronte simulans, aliud corde proment.
Duplex vir. διπλοῦς. prouerb.
Mendaci fronte rem gerens.
Bilinguis, καταγλωττίζων. *Double tongued*
Æs subæratum.
ὑπόχαλκον χρυσίον.
Vna manu aquam ostentans, altera ignem.
Altera manu caput scabens, altera malum feriens.
Aliud pectore clausum, promptum, aliud blando semper in ore ferens.
Longe aliud conditum habere in pectore, aliud sermone fingere.
Coram blandiri clam obtrectare.
Hodie in astra laudibus extollere, cras eundem diris deuouere.
Palam amicum agere, clanculum nocere.
Altera manu panem ostentare, altera lapidem ferre.
Ex eodem ore frigidum pariter & calidum efflare.
ἐκ αὐτοῦ στόματος θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγει.

without Dissembling, vide *Freely.*

to Dissent, vide *to Discord, to Differ.*

a Distance or space.

Distantia. Spatium.
Interuallum. Intercapedo.

in Distresse.

In summas angustias compellere.
In omnium rerum difficultates conjicere, redigere.
Rerum multarum penuria laborare.
Inopia premi, confici.
In maximis angustijs, difficultatibus versari.

Plurimis

Plurimis incommodis affici.
Plurima incommoda sustinere.

to Distribute, vide *to Part.*

to Disturbe in speaking, vide *to interrupt.*

to Disswade, to Counsell to the contrarie, to make one to change his Minde, to withdraw from some purpose.

A cœpto, à consilio, à proposito auertere.
Deflectere. Retrahere.
Flectere. Deterrere.
Auocare. Mouere.
Dissuadere. Abducere.
Auellere.
Totum ab instituto auertere.
Populum, plebem, vulgus facere suũ, in suam sententiam pellicere, traducere, perducere ad suam sententiam: adducere ad arbitrium suum Cicero.
Dimouere. Retrò agere.
A proposito dehortari, peruertere.
A recto dimouere, de sententia.
Transuersum agere. παράγειν.
Persuasione subdola obrepere.
Dissuadere & in prauum propellere. παραπείθειν.
Cœptum, institutum, animi conceptum labefactare.
A sententia abducere, deducere, apud Terentium.
Jn diuersam sententiam pertrahere, rapere.
Transuersum distrahere ingenium, apud Zasium.
Jmpetu quodam ab instituto, consilio, initio deflectere.
Longissimè a proposito abducere.
Naribus trahere.
τῆς ῥινὸς ἕλκεσθαι.

Mouere de sententia. Liuius.
Nec ante mouerunt de sententia cõsulem, quã Tribuni se in autoritate patrum futuros esse polliciti sunt.
Circa iudicium alieno arbitratu quouis abduci.

Diuers, Contrary.

Aduersum. Diuersum.
Varium. Aduersarium.
Contrarium. Alienum.
Inter se pugnans.
Repugnans. Discordans.
Confligens. Dissimile.
Abhorrens. Discrepans, &c.

Diuersitie, vide *Difference.*

Diuersly, in diuers sorts or maners, after Diuers & sundry fashions.

Multifariè & multifariam.
Plurifariam. Sueto.
πολλαχῆ κατὰ πολλοὺς τρόπους.
Terque quaterque secundum Donatum.
Diuersis modis. Variè.
Multis varijsque modis.
Multiformiter apud Gell. & Plinium.
Varium. Diuersum.
Multiplex. πολύχροον.
Multifariam. Multiforme.
Aliud atque aliud. Multijugum, & multigenere, apud Plautum.

Diuinatiõs or Soothsayings of good or ill lucke.

Omen. Auis. Ales.
Auguria. Aruspicia.
Auspicia. Extispicia.
Curiosa horarum obseruatio.
Vaticinia. Prodigia.
Diuinationes. Prognostica.
Portenta. Monstra.

Et id genus permulta.

to tell by Diuination what shall happen, vide *to Ghesse*.

a Diuorse, a Separation betwixt man and wife.

Diuortium. Separatio.
Digressio. Repudium sponsi, & sponsæ proprie ante nuptias.
Dissidium pro dissentione ac diuortio à Cicerone ponitur.

to make a Diuorse, or to Separate vtterly a man from his wife.

Sponsalia contracta, matrimonium scindere.
Futuri matrimonij sponsalia dirimere.
Thori & mensæ consuetudinem scindere.
Dimittere matrimonium, matrimonium dirimere.
¶ Diuortium facere.
A viro discedere.
Repudiare, abdicare, exigere vxorem.
Dimittere, Missam facere, apud Suetonium pro repudiare.
Abire ex matrimonio, Plaut.
Misso repudio in diuersas partes ire.

a Doe, or a Bucke.

Daxus seu taxus pert in prima, vt scribunt nonnulli.
Dama δορκάς.
Damula. Meles.

Dominion, vide *Lordship*.

to Doe, vide *to Make*.

to doe or Execute his charge.

Exequi negotium, imperata, iussa.
Τὰ παραγγελλόμενα δέχεσθαι.
Explere mandatum. Præstare.
Conficere iussa. Cicero.
Confeci quæ iussisti omnia.
Facessere, facere mandata, iussa, imta.
Τὰ κελευόμενα ποιεῖν.
Commissa peragere, optimè transigere.
Curare mandatum, negotium.
Susceptæ legationis munus obire.
Actum reddere.
Reddere dictum ac factum. i. citò.
Negotium ex animi sententia conficere.
Negotium ad finem perducere.
Mandatam à quoquam prouinciam grauiter obire.
Nuncium obire.
Summâ diligentia ac prouidentia gerere negotium.
Exequi mandatum, pro factum curare.
Curate rectè. Terent.
Huic mandes quod quidem curatû rectè velis.

to Doe enough.

Satis facere Facere satis.
Respondere promissis, factis.
Facere quod satis est.

to Doe for.

Merere & ri. Promereri.
Commereri. Officia.
Beneficia. Conferre.
Efficere. Vide *Doe*.

it must bee done, it is needefull, or it must needs be.

Necesse vel necessum est.
Ἐπάναγκες. Fit ex necessitate.
Necessitas est, pro eodem Quintiliano frequens.
ἀνάγκη. Oportet. δεῖ.
Trahit, vrget, cogit necessitas.

Necessarium est. Opus est.
Fato datum est seu decretum,
εἵμαρται πέπρωται,
Fatatum est,
Sic fata tulerunt,
Sic in fatis fuit.
Ineluctabile fatum apud Virg.
Fatum ineuitabile immutabile,
Necessitas nos ad ea detrusit.
Ita negotium est apud Ciceronem pro ita oportet, sic res postulat,
Fatis adactus, id est, Impulsus.

Dores or gates.

Ianuæ. θύραι. Ostia.
Fores. *Dores that open unto the streete.*
Antica idem.
Postica vel posticum. *a backe dore.*
Valuæ, κλισιάδες, *two dores together.*
Biualuium, δίθυρον. Vestibulum.
Limina. Introitus. Ingressus.
Portæ. αὐλαι.

to burst or breake open dores.

Conuellere fores toto cardine.
Effringere fores & refringere.
τοιχωρυχεῖν ἀναπλάειν.
Diruere fores.
Claustra reuellere, effringere, refringere.
Demoliri, comminuere fores postes securibus,
Ostium cardinibus eijcere,
Ianuam saxis cædere, pro rumpere, Cice.
Facere assulas foribus, Plaut, pro frustatim fores effringere.
Igne adhibito corrumpere,
Repagula conuellere, excutere,
Tartarea frangere repagula, *to burst open the Hell,*

to open the Dores.

Recludere ostium, fores,
Aperire, reserare, patefacere, pandere, ἀνοίγειν,

to shut, to bolt or barre the dores.

Pessulo firmare fores,
ἀσφαλίζεσθαι θύρας,
Claudere, obfirmare ostium,
Obicem, pessulum, ostio obdere,
Oppessulare fores, Serare,

to dote, to waxe Foolish, to Forget to be deceiued.

Excidere à memoria,
Mente excidere, Hallucinari,
Aberrare, Falli, Memoria labi,
Claudicare ingenio,
Delirare animo, Lucretius,
Claudicat ingenium, delirat linguaque mensque,

to doubt, or to be in doubt, or vncertaine of any thing.

Ambigere, Addubitare,
Hæsitare, Incertum esse,
Hærere animo,
Pendere absolutè,
Nutare, διαπορεῖν,
Dubitare, Fluctuare,
Esse in consilij triuio,
Anxijs æstuare cogitationibus,
Consilij inops ac perplexus sum,
ἐν τῇ λογισμῶν τριόδῳ εἶναι ἀπορεῖν
Æstuare,
Cunctari, Suetonius, Ambiguum habere, Subdubitare,
Titubare, apud Augustinum,
Ancipiti esse animo, & incerto,
In ambiguo esse, seu in dubio,
Perplexo esse animo,
Suspendi animo.
Deliberare,
Disputare secum, vel cum animo suo
Ancipitis esse sententiæ, consilij, animi,

Dubitationem habere, dicitur passiue.
Pendere animus quoque dicitur.
Dubitatione æstuare, apud Cice. pro maxime hærere, dubium vehementer habere, distorqueri in deliberando.
Amphibologiæ aliquid in animo relinquere.
Spem cum metu versare animo.
Inter spem & metum fluctuare.

to put in Doubt, or to make one to doubt.

Dubitationem inijcere, adferre.
In dubium, in quæstionem vocare. reuocare, venire.
Facere rem dubiam argumentando.
Facere animum dubium.
Suspensum aliquem tenere.
In dubio pectora nostra labant.

without Doubt, certainely Assuredly.

Dubio procul omni, hemistichion.
Absque & sine dubio.
ἀναντιρρήτως, Haud dubium.
Pro certo Pro vero.
Indubie Haud dubiè.
Facile. Nempe.
Indubitate, Non dubio.
Sine vlla dubitatione.
Indubitanter vel potius non dubitanter.
Sine controuersia apud Vallam pro eodem.
Proculdubio.
Extra vel citra controuersiam.
Profecto. ἀναμφιλόγως.
Vere. Næ. ναὶ.
Citra contradictionem.

I *doubt not of it*, vide *Sure.*

I am in doubt, vide *Vncertaine.*

Doubtfull, vncertaine.

Ambiguum. Anceps.
Crepera. Dubium.
Suspensum. Obscurum.
Incertum. Perplexum.
Quod in deliberationem sæpe cadit in controuersiam, contentionem venit.

Doubt, Doubtfulnesse, Vncertainety.

Dubitatio, Dubitas, Hæsitatio.
Scrupulus & Æstus pro dubitatione non mediocri, apud Plin.
Explica æstum meum. Suspicio.
Exime scrupulū *Help me out of doubt*
Consilij inopia, Perplexitas,
Hæsitantia Scrupus offendiculum.
Ambiguitas.

one that is Doubtfull.

¶ Hæsitabundus, nutabundus, hæsitans, dubius, incertus, anceps, nutans, perplexus spemque metumque inter dubius, vt est apud Virg.

a Dowrie.

Dos. Donarium. apud Alciat.
ἕδνον Paraphernalia.
Pharaphernα. παράφερνα & non paraphrena, vt imperiti pronunciant.
Quæcunque præter dotem fœminis sponsis dantur.

A Draught, vide *Priuie.*

A Dray or Sled, a Charret, or Coche.

Rheda. Tralia ἅμαξα.
Epirhedum. Carpentum.
Essedum. Essedulum
Vehiculum Carruca. Thensa.

To Drawe.

Trahere. distrahere. pertrahere. detrahere, extrahere, raptare bigis.

Exuere, exerere, promere, rexpromere, nummos.
Elucere, exantlare, haurire aquam.
Effodere è terra.
Euellere telum.
Corpora circum muros raptare.

to Draw nearer, vide *to Aproach*.

to Draw a sword.

Ferrum, gladium, ensem stringere.
Ducere mucronem, virg. Auxilium ducto mucrone petebat.
Nudare, euaginare, exercere, educere gladium.
Vagina liberare ensem.
Destringere gladium, apud Cæsa.
Lætale ferrum stringere, apud Lu.
ἀποσπᾶν τὴν μάχαιραν.
Eximere, euellere gladium.
Strictum gladium intentare.
Irruere cruento ense, gladio stricto, manu mortifera.

to Draw Cuts, vide *to Cast Lots.*

to Dread, to make Afraid.

Præbere metum. Acuere timorem.
Metu pauidus, attonitus.
Timore pallent hærentes comæ.
Et gelidum subito frigore pectus erat.
Corda timore micant.
Pectora terror habet.
Hæc res est mihi causa timoris.
Abstulit timor vires.
Confiteri pallore gelidum timorem
Illi membra nouus soluit formidine torpor.
Arrectæque comæ, & vox faucibus hæsit.
Implere vrbem terroribus timore.
Turbare omnia magno metu.
Sin frigidus adstiterit circum præcordia sanguis.
Pauor occupat artus.
Comas rigere.
Exultantia haurit corda pauor.
Ancipiti mentem formidine pressit.
Obstipui. Sollicitum timor anxius vrget.
Inficit ora pallore timor.

to Dreame.

Somnijs illudi.
Insomnijs ludificari.
Somniare. ἐνυπνιάζεσθαι.
Videre in quiete, seu per quietem.
Insomnia videre.
Simulachra videre volantia. Virgil. in 7. Videre in somnis.
Diros nocte Manium vultus. dira sæpe per somnia terre.
Vana deludere imagine mentem.

Dreames or visions in ones sleepe.

Somnia. Insomnia.
ὕπνια.
Phantasmata.
Nocturna dæmonium ludibria.
Deliramenta & terriculamenta nocturna.
Apparentiæ. Spectra.
Prodigiosa noctis ludibria.
Illusiones imaginariæ.
Visiones, Simulachra.
Visa, pluraliter.
In eandem fere significationem cadunt, tametsi nos non lateat nonnullis distingui.
His confinis est illa passio quam Latini Incubum dicunt, ἐφιάλτην.
Græci dicunt, die Mare, ex sanguine prædominante in corpore cerebrumque occupante oriri plerisque creditur, alijs ex copia vaporum in caput redundantium ex cruditate.

Dreaming, vide *Sleepie.*

Dregs, vide *Lyes.*

to waxe Drie, to Wither away.

Tam ad arbores, plantas & herbas latas, quam ad corporis membra
Arescere. ἀποψύχειν.
Affiicare, Tabescere.
Arefieri, Exarescere.
Exiccare. Marcere.
Intabescere, Extabescere,
Emarcere. Elanguescere,
Languescere. Contabescere.
Emori, Marcescere.
Siccare. Desiccare.
Corrumpi. Stupere.
φθίνειν ἀφαυαίνεσθαι.
Exsiccare. Torrere,
Deficere Tepefieri.
Torrefacere. Vaporare.
Arefacere.

to Drie himselfe.

Afficcessere. Exarere.
Exarefieri. Arescere.
Inarescere. Serescere.
Siccescere, Adarere.
Exarefacere. Arere.
Infumare, *to dry by the smoake.*

to be Drie.

Siccus, aridus.
Torrus, Torrefactus.
Arefactus Vaporatus.
Exiccatus,

to Drinke vp all at once, Carouse all out, vide *to Quaffe.*

to Drinke himselfe drunkē, to Ouerdrinke.

Ebriari μεθύσθαι.
Inebriari, ἀμυστίζειν.
Bibere affatim capacibus crateribus.
Potu se obruere.
Ingurgitare se.
ad capitis vsque virtigem bibere, potare.
Ingentia exiccare pocula.
Vino sepeliri, soporari, madere.
Exercere Bacchanalia, Plaut.
Ingurgitare se potu, mero,
Meracum bibere.
Meracius potare.
ἀκρατοποτεῖν, οἰνοφλυγεῖν.
Ab ambas vsque aures bibere Pontificialiter.
Threicio vel Greco more bibere, vt est apud Pollucem.
Gulæ indulgere.
Ad ambas vsque aures se implere metaphorice.
μέχρι τοῦ ἀμφοτέρων.
Largius potare, bibere.
κωθωνίζειν κυαθίζειν.
Poculis indulgere. Vinum merum intemperantius bibere,
Ex amphitero bibere.

a great Drinker, vide *a Drunkard.*

to Driue away, vide *to put to Flight.*

to driue one out of his goods or Lands, to dispossesse, to disease.

Deiicere, deturbare de possessione fundi, è fundo aliquem.
Exuere possessione.
Exturbare è possessionibus.
Possessione eiicere.
ἐκβάλλειν τῆς κτήσεως.
Exedificasset me ex his ædibus, id est eiecisset. Plaut.
Exturbare fortunis, penatibus, sedibus suis.
Sua ditione profligare, in perpetuum eliminare.

to Driue one out of the

house, or to thrust one out of the dores

Exturbare aliquem ædibus, vel ex ædibus aut foras.
Sedibus expellere, exigere.
Pellere foras.
Propulsare. Submouere,
Domo extrudere, pellere.
Excutere, deturbare e domo.
ἀπωθεῖν. Eiicere.
Explodere. ἐξοικίζειν.
Eliminare. Repellere.
Expellere ædibus vel depellere.
Exsibilare. Exturbare.
διωκειν τῆς οἰκίας. διωθεῖσθαι,
Quatere pro eiicere, apud Terent,
Quatiemus cum domo fores,
Detrudere, apud Ciceronem, pro eiicere, Protrudere,
¶ Dicimus quoque Exigere comœdiam, fabulam explodere, exsibilare cum displicet, ἐκπίπτειν,

the Dropsie.

Aqua intercus, Hydrops,
Morbus intercutis, apud Hier,
Morbus aquæ subter cutem fusæ, dicitur Plinio.
Hydropisis ὑδρωπισις,
Aquosus languor, apud Hor,
Tympanites, ascites,
Hyposarca diuersa sunt intercutis nomina,

one that hath the Dropsie.

Hydropicus ὑδαλάπικος,
Hydropem patiens, qui a Catone Veternosus appellatur,
Aqua intercute, morbo intercutis laborans male habens,
Tympanicus,

Drought. Drinesse.

Siccitas, Ariditas,
Ariditudo, Siccatio,
Desiccatio, Exiccatio,
Vaporatio, Insolatio,
Siccis femoribus vltus,
Vltus humor ab igne solis,
Percaluit cælumque, vdæq; paludes
Æthereo recens exarsit sydere tellus
Solibus æthereis, altoque recanduit æstu,
Pocula canescunt cum frondibus vritur arbor,
Exhausta palus; terræque ardore dehiscunt,
Iam rapidus torrens sitientes Sirius, Indos ardebat cælo,
Et medium sol igneus orbem hauserat,
Arebant herbæ; caua flumina siccis faucibus ad lumen radii tepefacta coquebant,

to Drowne, *vide to* Ouer*flowe,*

Drowsie, vide *slowe.*

Drowsinesse, vide *Slouthfulnesse.*

a Drumme to Play on,

a Drumme, *or* Tabour,

a Drumslad.

Typanum, Tympanyare,
Tympanista, Tympanotriba,
Tympanistria,
Tympanum adhibere,
Tympana ignauia Pulsare, tundere, quatere cymbala vel tympana,
Vidi splendentia cymbala multiplices edere pulsa sonos,

Drunken *or cupshot.*

Plenus vini, *Temulentus*,
Ebrius Madidus absolute,
Nimio potu mente alienatus, *Drunken and mad,*
Obrutus, sepultus, madidus vino, mero nimio probe appotus,
Potus absorptus a vino, Ebriacus,

zith

Zitho & vino æstuans.
Vino languidus, confectus.
¶ Nimio se mergere Baccho, ebriétare, ebrium facere.
Inebriare. Commessari.
Congræcari. Pergræcari.
Perpotare.

Drunkennesse, Surfetting.

Crapula. Ebrietas.
κραιπ. Ebriositas. Cic.
Temulentia. Bacchatio.
Immoderata cibi potusque sumptio.
Vinolenti a Morbo vinolentiæ exemptus est apud Babylonem Alexander. Soli.
Capitis grauedo.
καρηβαρια Propinatio.
Intemperantiæ potus, Heluatio.

A drunkard, a great drinker, a Swilbole, or one that is much giuen to wine,

Ebriosus. Bibulus.
Bibosus. Potor.
Bibendi auidus.
Potator. Multibibus.
Crapulam ructuans. Vinosus.
Vinolentus Zythobibulus.
Gulæ mancipium.
Vinarius apud Vlpia.
Thericlei amicus, θηρικλείου φίλος.
Miconius, prouerbialiter.
Silenus Bacchi scilicet pædagogus.
Bibo, onis. Tricongius.
Bibax. Bibulus. πολυπότης.
Potator. ποτης.
Bibosus, & pro eodem in Capnlonis comœdia Bibaculus.
Vinibibulus. Meribibulus.
Vinipotator. οἰνοπότης.
οἰνοβαρής, vino grauis & pressus.
Vinolentus, Temulentus.
ἔξοινος. Merobibus. ἀκρατοπότης.
Bibax imprudēs vertitur arte meri,
Illius oculique animique nutant.
Valido titubantia vino membra mouent.
Dubij stantque labantque pedes.
Linguam non tenuisse mero.
Multo perfusus tempora Baccho.
Nondum exhalauit crapulam.
Cura fugit, & multo diluitur mero.

to aske his Due.

¶ Nomina appellare, exigere, est debitorem ad dissolutionē cogere, apud Cic. in Verr. Act. 3. & Colu.
Repetere æs. Dubitum exigere.
ἰσπράττειν τα χρήματα.

to make Dull, vide *Blunt.*

a dull head, an Assehead, or a blockish dullard.

Hebes. Caudax. Stupidus.
Rudis. Inurbanus.
Crassus. Grossus.
Asinus, *an Asse.* ὄνος.
ὄνος ἀκερατης λυρας.
Plumbeus, metaphoricè.
Bœoticus. βοιωτικος.
Corpus sine pectore. Tibul.
Ex hara productus.
Stupida mente. Crassę naris.
Indocilis. ἀδαής.
Tardus. Nullius iudicij.
Crasso ingenio.
βαθλακοζεας. παχυνος.
Obesæ naris.
Cui nasi obstat obesitas quominus olfaciat. Larus, prouer.
Semen Arcadicum, Arcadicus.
Gothicum ingenium.
Cui opus est vt edat nasturtium.
Ingenium pistillo retusius, plumbeum.
Stipite stupidior.
Stipes. *a Lobbe.*
Crassis auribus, Fungus.
Bœotica auris.
Expers ingenij. Hebes animi.
Nihil ab elephante differens.

Antronius asinus, *a Clowne.*
Animus vel sensus communis. apud Terent. pro negligenti, dissoluto ignauo, & stupido.
¶ Ruditas, infirmitas ingenij.
Stupor, stupiditas.

Dul wited, or of a dull wit.

Obtuso, hebetee esse ingenio.
Stupidissimum habere ingenium.
Ingenio parũ, aut nihil vigere, valere. Ingenium pistillo retusius.
Cuius ingenio, nihil magis Caricum nihil captu tam Bœoticum.
Germen Arcadicum.
Non pollere ingenio, nihil posse.
Ingenio parum præstare.

to Dung, to Compasse.

Stercoribus arua saginare, apud Eras.
Rudetare agrum.
Facere stercorationem.
Rudus agro inducere.
Fimum agris fœcunditatis gratia adhibere.
Nilus annuæ inũdationis excessibus Aegyptum dicitur opimare.
Euphrates terris superfusus inuehere fœcunditatem, Soli
Facere agrum honestiorem, pro fimo impinguare, apud Colu.
Stercore saturare terram.
Stercorare, pinguefacere agrũ. Col. Vitia & faba stercorare agrum dicuntur.
Lætamine agrum adspergere.
Lætificare agrum Stercorisare.
Refouere terram stercoratione, Column.
Facere, reddere lætum.
Fimo agrum impinguare.
Stercorati in eferit hm agrum reddere, κοπρίζειν.

dung, dunging.

Lætamen. Fimus, & genere neutro Fimum κόπρος.

¶ Stercoratio. Instercoratio.
Lætaminis inspersio.
Insuper Fimetum seu Sterquilinium locus, *a dunghill*, κοπρών.
Gallus in suo sterquilinio audacior, fidentior.

Dung, or Ordure of cattell, or men.

Merda. ἀποπάτημα.
Stercus. Excrementum,
Recrementum, apud Cel. & Cel.
Oletum, humanum stercus.
Corporis fex.
Egestum, Egestio, Excretum.
Digestum vetus, vt quidam nugãtur
Foriam. stercus liquidum, Succerda, stercus liquidem, *Hogs dung.* ὑάδιον. Murinum stercus. Fimum apud Plinium, græce μυκοπρος, λυσιχάδιον quod etiam Muscerda appellatur Latinis.
Stercus bubarum, βόλιτος.
Retrimentum, *Filthinesse.* apud Macrob, pro stercore.

dunne sighted, vide *to see but a little.*

long during, vide *Continuall.*

during but a little, vide *transitorie.*

Durt, clay, Mud, Myre.

Cœnum. Lutum. ἰλύς,
Limus, βόρβορος.

a dwarfe.

Pomilio, vel Pumilio.
Nanus. νάνος.
Pygmæus, πυγμαῖος.
Pumilus, vel Pumilus. Pusillulus.
Pusillus, quantus Molon, prouerb.
Breui corporis statura homuncio.
Improcerus, apud Plin.

Scipo Paruus, Brebis.
Miculus.
Fraterculus gigantum, Ironice.
Pygmæorum stirpe oriundus.

to dwell, to Inhabite.

Habitare, οἰκεῖν. Manere,
Agere. Mansitare. Inhabitare.
Mansionem trahere. Incolere.
Moram trahere, Morari,
Commorari, ἐπιχωριάζειν.
ὑμῖν ἐπιχωριάζειν, Apud vos moratur, versatur vobiscum.
Conquiescere, Nidum habere.
Habere sedem,
Habere apud Saluft, & Plaut, pro habitare ponitur,
Considere penul. producta, vel Considere, seruare syluas, apud Virgilium pro inhabitare.
Vmbrosis vitam degere in hortis,
Habitare laxè, apud Cice, *To dwell in a great roome*, Habitare ædibus modicis, *to dwell streightly*,
Incertis vagari sedibus, *To haue no dwelling place*.
Colere, inhabitare domum aliquam

Dwelling in heauen, as Saints, Angels, Soules.

Cœlites, Cælum pro cœlitibus, cõtinens pro contento.
Cœlicolæ, Astricolæ, Cæligenç,
Superi, sancti, Diui, Cœlestes.

to goe to Dwell in an other place, to flit or remoue his dwelling.

Migrare, Demigrare,
Relictis sedibus alio commigrare,
Solum, sedem mutare,
Stationem mutare.
ἐκτοπίζειν μεταβάλλειν,
Alias sedes petere,
Mouere sedes, Alio migrare,
In aliam regionem commeare,
Commigrare, apud Terent.
Commutare locum.
Mutare domiciliũ, cœlum seu sedes.
Facere commutationem loci vulgus dicit.
Vertere solum, in hoc etiam significato, apud Eras, nec erat intempestiua admonitio, iussus adire magistratum, maluit solum vertere.
Suppellectilis sarcinam colligere, componere, *To breake vp*.

a dwelling place, vide *an House*.

E

to Eare, to Till, to Plough land or ground.

Exercere terram.
Telluri aratrum imprimere,
Premere terras aratro,
Ducere, deprimere, signare & partiri limite campum,
Incuruo tellurem findere aratro,
Subigere aratrum, arua, humum, terram, segetes, Cicero: Segetes agricolæ subigunt aratris.
Solum, terram, humum proscare,
Arare, ἀροτριᾶν,
Terram vertere, inuertere agrum, solum,
Sulcare, Proscindere aruum,
Perdomare terram,
Colere, Plin,
Humum frangere rastris,
Aratro, vomere, ferro proscindere, scindere.
Conuertere semina sulcis,
Agricolationem exercere,
Agricolari, apud Eras.
Sollicitare tellurem, apud Virg & sollicitare humum ac pinguia findere arua, vtrumque apud Tibullum, pro eodem.
Cice. de senect, Terra gremio mollito

to & subacto semen sparsum excipit.
Fœcunda versare ligonibus arua,

Earlie in the Morning, betimes in the dawning.

Diluculo ἀκρκνεφὲς,
Sub auroram, εἰς ἕω,
Sub auroræ ortum,
Rutilante aurora,
Rubente mane,
Quum aurora se depromeret,
Prima luce ἅμα τῇ ἡμέρᾳ,
Mane, πρῲι,
Luce adhuc dubia, Matura,
Bene mane, & multo mane pro prima luce, vt refert Hadrianus Cardina, *verie early*
Tempore matutino,
Rubescente cœlo,
Circa matutinum crepusculum,
Primo mane,
Circa extremum noctis,
Sub lucis ortum,
Sole diem illustrante face aurea,
Auricomo sol igneus axe.
Exiit Eoæ Tethyos e gremio,
Aurora croceo sinu diem ferente, coma refulgente aurea,
Ante solis ortum.
Primo statim diluculo.
Sub tempus ante lucanum,
Aurora procul radios in terram dispergente,
Aurora croceis orbem lustrante capillis, roseis splendoribus caliginem dispellente,
Summo diluculo,
Antelucano,
Ad primam auroram,
Illucescente die, seu surgente,
Sub Oceanum pulsis hiperione stellis.
A primo ortu,
Summis procul radiis ferientæ cacumina Phœbo.
Mane cum ab Eois sol fuit ortus aquis,
Iam roseos ignes terris spargebat Eous,
Quum croceis fulgens aurora quadrigis, Protulerat roseas ore nitente genas, *At the sun rising,*
Ortus diei descriptio varia, apud Poëtas,
¶ Lucescit, Dilucescit,
Roseus surgit dies,
Lucere incipit, melius & ornatius dixeris quam diescit, *The day appeareth,*
Lucem portat Eous,
Lucis ortum anteuertere, *To rise afore day light or time,*

to Earne, vide *to Get.* *an Earnest pennie.*

Arra, Arrhabo, ἀῤῥαβὼν
Pignus emptionis, ἐνέχυρον,
Rabo, onis, apud Plaut,

in good Earnest or sadnesse.

Serio, σπουδαίως,
Non iocose, Ex animo,
Extra iocum, Sine risu,
Citra vllum figmentum.

the Earth, the Ground.

Humus, Terra,
Tellus, Solum,
Mater magna quæ & Ops ab opere, γαῖα, γῆ,
Vesta aliquãdo pro terra accipitur,
Arida ξηρὰ frequens in sacris Bibliis pro terra, est que Hebræis familiare,

to Ease, or to deliuer frõ trouble vide *to Ouercome trouble.*

Ease or Rest,

Quies, Ocium, Requies,
Quietudo, Ociacio,
Tranquillitas,

to be ill at Ease, vide *to be Sicke.*

an East winde.

Eurus, εὖρος,
Subsolanus latinis dictus, quod a sole spiret vt græcis ὁ ἀπηλιώτης,
Euronotus vel euronalter & Syrocus *South East,*
Vulturnus *Latine,*
Hellespontius, Græcus Græcis καικίας, qui Euroaquilo vocatur in actis Apostolorum, *North East,*
¶ Oriens ἀνατολὴ,
Exortus solis, *East,*

to Eate.

Manducare, Mandere,
ἐσθίειν, ἐδεῖν, Edere,
Esitare, Vesci deponentale,
Victitare, Comedere, φαγεῖν,
Cibum sumere, capere,
ἀναιρεῖσθαι σῖτον
Capere cibum, Ouid,
Explere ventrem,
Famem cibo solari,
Latrantem & iratum placare ventrem, Horat,
Tuburcinari,

a great Eater, vide *a Glutton.*

to Ebbe.

Mare dicitur refluere, resorberi, deferuere seu deferuescere,
¶ Refluxus,
ἄμπωτις, quasi ἀνάποτις quod mare aquam rebibere videatur,
Recessus æstus destituentis littora, quando post exundationem, aqua ad mare reuertitur, *the Ebbe,*
Solinus scribit, subita vi spiritus citissimi aut reuomi maria aut resorberi.

Efsoones, vide *Againe.*

to Egge, stirre, or prouoke a man to wrath or contention.

Lacessere, καθάπτεσθαι,
Irritare, ἐξοργίζειν,
Exacerbare,
Agere aliquem stimulis,
Prouocare, Incessere,
Insultare, Impetere,
Infestare, Iratum reddere,
Ingenio irritabili.

the Eyes.

Oculi, ὀφθαλμοί,
Lumina, ὄσσε, ὄμματα,
Orbes pro luminibus seu oculis apud Lactan, & Pruden,
Oculi recepti concauo, introrsum recepti compressi, *deepe eyes,*
Oculi feruentes, ardentes, acres, *eager sharpe, fierce, angrie and burning eyes,*
Acuti, *cleare and sharp eyes,*
Graues, *grieued, heauie eyes,*
Lubrici, *vvauering, variable, deceitfull eyes,*
Lippientes, *bleare eyes,*
Cruentati, suffusi cruore, *blondie blacke: or blevv eyes,*
Torui, truculenti, *cruell, sturdie, grim, fell, frovvning, lovring eyes,*
Glauci, *herby greene eyes, like to Cats, Lions or ovvles eyes,*
Rauidi, Cerulei, *skie colour eyes,*
Ludibundi, *vvandering, loytering, or harlots eyes,*
Rigentes, *stiffe, hard, rough eyes, that cannot be mooued nor here nor there.*
Lyncei, *quick, sighted eyes,*

to lift vp the Eies, to looke vpwards.

Oculos leuare, eleuare, tollere, attollere, erigere, efferre ad sydera, æthæra.
Tollere humo lumina. vide *to Looke*

one that hath but one Eie.

Vnoculus Latine vocatur, & apud Plautum Vnoculus.
Defioculus. Luscus.
Monopthalmus.
μονόφθαλμος. pro quo inepti monoculum dicunt, conflantes ex Græco & Latino dictionem quod vitio datur.
Thersites. Cocles.
De Coclitum familia, prosapia.

to close the Eyes of one that is dying.

Morienti premere oculos, apud Virg.
Condere lumina chara manu.
Comprimere, & opprimere oculos apud Valerium, & Ouidium, pro quo Claudere oculos, seu lumina Lucanus posuit, & Plinius.
Oculos operire. Soluere oculos morientis lethum dicitur.

to put out ones Eies.

Eripere visum, Cæcare.
Occæcare. Lumen adimire.
Lumine priuare oculorum.
Oculos effodere, eripere alicui,
Tollere, Excęcare, τυφλώειν.
Telo lumen tenebrare acuto.
¶ Oculorum visum recipere, restituere, *to restore the sight.*

to put out ones Eyes with gifts to Bribe or Corrupt with Bribes.

Muneribus, largitione rem agere.
Mentes imperitorum largitione cæcare Cice. δωροδοκεῖν.
Corrumpere pecunia muneribus, & prouerbialiter, Argenteis hastis pugnare.
ἀργυρέαις λόγχαις μάχεσθαι.
Exoculare iudicem. Erasmus.
Pecunia tentare, sollicitare.
Muneribus illicere, inuitare.
Profundere largitionem.
Obcæcare animum auro.
Muneribus abducere à vero.
Pecunia, largitionibus persuadere.
Sententiam auro impetrare.
Largitionibus, Simoniacis artibus ad ecclesiæ gubernationem peruenire, ascendere.
Largitione pecuniæ captare animũ alicuius.
Flectere muneribus auro Iudicem.
Auro enim nil inexpugnabile.
Malis ferire, μήλοις βάλλειν.
Corruptus pecunia argentanginam pati prouerbio dicitur, & Græce δωροδοκούμενος, corruptus muneribus ¶ Largitionibus corrumpi.
Muneribus allici. Suscipere accipere munera in coruptionem.
δωροδοκεῖσθαι, δεκάζεσθαι.

Eldership, vide *Olde age.*

to be the Eldest.

Præcedere, præcurrere ætate,
Antecellere ætate Cicero.
Antecedere etate vel anteire.
Natu maior, Natu grandior.
Esse maiore grandiore, prouectiore ætate.
Annis grandior, Primæuus.

to Elect, vide *to Choose.*

Elegancy, Finenes of speech.

Decus sermonis, Concinnitas,
Munditíes Splendor, Nitor.
Lepos. χαριεντισμός. Venustas,
Polities, Scitamentum metapho.

Cultus

Cultus. Gratia. Veneres.
Lenocinia Phaleræ. Elegantiæ.

Elegant, Clean, Neat, Gay, Feat, Prety, Fine, Minion, Truck and trimme.

Elegans. Ornatus. Politus.
Cultus. Nitidus, Bellulus.
Splendidus. Concinnus.
Comptus. Mundus.

an Elegant Stile,

Stylus elegans, ornatus, facundus limitatus, elimatus, comptus, politus, cultus, compositus, venustus, nitidus, suauis, elaboratus.

an Elephant.

Elephas. Elephantus.
Barthus Anguimanus. Lucabos,
Bela. Lybissa, Murmatica.

Eloquent.

Disertus. ειπης.
Facundus, Rhetor.
Beneloquus, nec inamœna sermonis facilitate.
Cœlestis in dicendo vir.
Concinnus. δυκοσμος.
Eloquens. λογιος.
Eloquio præstans Ciceronem, omnes eloquentia vincens.
In dicendo suauis, ornatus, non indisertus.
Plato alter, vtpote qui singulari suauitate orationis.
Suauissimæ pronunciationis.
Orator omnibus pene numeris absolutus, in quem sua munera effusissimè natura contulit.
Dicendi arte & facundia nobilitatus.
Eloquentia Ciceroni vix cedens.
Mercurius alter Ilioneus.
Nestore facundior.
Nestorea eloquentia,
Cicero, Demosthenes alter.
Pithius deliciæ & condimentum.
Suadæ medulla, Budæus.
Raræ facundiæ,
Qui eloquentiæ est absolutæ.
Florens eloquentia.
Cui est facundia vatis Andini, id est, Virgilij.
Cuius ab ore fluit melliti gurgitis vnda.
Melliam in ore habēs dulcedinem.
Facundissimi oris præditus eloquētia.
Melliam habens facundiam.
Insigniter disertus.
Aurea præditus lingua, qualem Dionem Philosophum & Rhetorem testatur, Suidas.
χρυσοςομος.
Fluuius Tullianæ eloquentiæ.
Oratoria, Comicaque præstans facundia.
Fonte potatus Tulliano.
Marcus Tullius Omnium suffragiis vberrimus & inexhaustus facundiæ fons.
Cuius ex ore verba facundissima velut riui viuo fonte lepide fluunt.
αλλ αγορητας Εσθλοι, apud Homer. sed dicere egregiè.

to Embrace, to Loue.

Imbrachiare. Amplecti.
Amplectari. Amplexus dare.
Tenere aliquem complexu.
In complexum alicuius venire.
Circumplecti,

an Emperour.

Augustus. Imperator.
Ausonius Dux.
Cæsar, καισαρ αρχηγος.
Imperatoris fungens munere,
Cæsarea maiestas.
Induperator in versu.
Orbis Christiani moderator.

Quem

Quem penes imperium terræ, cui sūma potestas,
Summus orbis terrarum princeps,

Emptie.

Cassus, Vacuus, Inanis,
κενος, διακενος, Vanus,
Ventosus metaphorice,
Subuentaneus, ὑπηνέμιος,
Exhaustus vide *voide*.

to Enchaunte, to bewitch.

Fascinare, effascinare, Incantare,
Oculis aspectuque necare,
βασκαίνειν, Cantare,
Magia visum auferre,
Aciem animi, oculorum, intuentium oculos præstringere,
ἀμαυροῦν τὰς ὀφθαλμούς.
Exercere artes veneficas, præstigias artis magicæ,
Canere, pro incantare, apud Virgil,
Præstigiare
Lumina, oculos alicuius fallere,
Præstigijs oculos eludere,
Incantationibus perniciem afferre,
Excantare idem quod incantare,
Carminibus maleficia facere,
Noctu euocare vmbras & animas responsa daturas.
Defixa cœlo deuocare sydera, Horatius,
Lunam cœlo deducere, deripere incantatione,
Carminum maleficijs varias imaginum facies mentiri Sol,
Miris præstigiis circumuenire, ludere illudere, vulgus decipere,
Circeo poculo hominem in alium subito mutare,
Dementare,
Perstringere,
¶ Soluere maleficium,
Excantare, Recantare, *to vnwitch*,

Enchantment, vide *Witcherie.*

to Enclose, to hedge, or wall about, or to Enuiron with hedges or walles.

Sepire, Circumsepire,
Ducere vallum.
Castra vallo cingere,
Circumenire vallo Salust,
Munimentum ex palis struere,
Iacere aggerem,
Vrbes multo vestire aggere,
Firmare locum in magnis munitionibus, Cæsar,
Confirmare castellum tum præsidijs tum multis tormentis,
Locum præsidijs vincire,
Vallo munire,
περιβάλλεσθαι, Obserpire,
Obuallere, Circumuallare,
Segeti prætendere sepem,
Circumuallare, Cingere,
Ambitu cingere, circundare,
περιφράττειν παρεμβάλλειν,
Ambire, munire,
Latera sepimento iungere,
Obijcere, obducere sepis munimen
Pomarium hortum frutice obsepire spinoso,
Vestire vepribus & dumetis, Cic,

to encourage, to Animate, to Comfort.

Addere animum,
Inspirare animum,
Facere alicui animum bonum, Plin,
Animare, Erigere,
Subleuare, frequenter in sacris,
Inducere in spem. Dare spem,
Suppeditare vel dare animum,
Multum animi afferre,
Incendere, Soluere corda metu,
Acuere pro animum addere,
Spiritus afferre Hor, Timido quoq; possunt addere mentem,
Viros in arma suscitare,

Mouere

Mouere, Accendere, inflammare.
Cicero: Vt amici iacentem animum excitet, inducatque in spem, cogitationemque meliorem.
Sufficere animum vireśque secundas Danais. Virg.
Cohortari, ne animo deficiant.
Addere, dare audaciam, alacritatem
Adiicere animos vel mentem.
Verbis animos confirmare, addere.
Reddere, redascendere animum ac metum adimere.
Animam reddere & vitam.
Aspergere aquam. Eras.
Exigere animum.
Armare animis aliquem.
Excitare alicuius animum.
Inimicorum augere animos. Plaut.

To Encrease, vide to Augment.

What encreaseth, may Decrease.

Quicquid augetur, crescit, amplificatur, maius atque amplius, quācūque sit ad rem accessio, aliquid accedit, accrescit, eandem minui, imminui, diminui, comminui necesse est, attenuari, extenuari, iacturam pati, de ea detrahi, auferri adimi potest.

an End.

Finis, τέλος, Calx,
Exitus, vnde illud Nasonis, Exitus acta probat,
Catastrophe fabulæ, cuiuslibet rei exitus prouerbialiter, vocatur sicut-
Coronis, vnde dicimus ad coronidē vsque,
Exitium, *an ill end*,
Terminus, Virg, Terma,
Meta, Extremum, Limes,
Regio præsertim in plurali numero, à Cic, & Budæo ponitur pro finibus & terminis,
Vrbs vltima, *the end of the towne*, remotior, longinquior vrbis locus,
Cic, vltimam habitare vrbem,

to End, to bring to an End. to Atchieue or Finish.

Finire, τελευτᾶν, Peragere,
Consummare, Complere,
Perficere opus, Explere.
Conficere rem, Absoluere,
Ad metam vsque perducere,
Vltimam manum, summum fastigiū imponere, Perorare,
Concludere, Claudere,
Componere, Virg,
Finem imponere,
Finem facere,
Terminare,
Ad calcem vsque deducere,
Ad vmbilicum ducere, deducere,
Extremum actum, seu Colophonem addere, κολοφῶνα, ἢ τὸ τέλος τὸ κατὰ λόγον ἐπιθεῖναι.
Complanare opera iam constituta, est operi manum extremam imponere,
Ad vltima venire,
Detexere, pro perficere, seu multum texere apud Virg, *to weaue off*,
Supremam, seu extremam manum imponere, addere,
Cic, Manus extrema non accessit operibus eius,
Vela complicare, constringere,
Omnibus partibus, numeris absoluere,
Hic terminus hæret,
Ad calcem, metam, finem ducere,
Persequi opus cœptum,
Receptui canere,
Ad finem perducere, Profligare,
Bellum iam profligatum est, *Brought to an end*,
Dirimere bellum,
Prima mei pars est exacta laboris,
Finis adest,
Meta vltima rerum,

Perfectum

Perfectum reddere.
Extremum tabulæ actum peragere.
Patrare incepta, est perficere.
Perpetrare sed malam plerunque in partem.
Opus meum vt volui omne perpetraui.
Ad destinatum exitum perducere.
Ad effectum perducere.
Orationem terminare. ἐπιλέγειν.
Ad bonum & congruum finem deducere.
Exædificere, est absoluere ædificanda, opus ædificiorum cæptorum. Cic. Ne graueris exædificare id opus quod instituisti.
Ad calcem peruenire.

to bring to a good End.

Fæliciter, prospere, ex animi sententia rem expedire, conficere, terminare, perducere.
Ad bonum exitum, finem, Euentum, terminum reducere.
Vt finis sit propitius, fœlix, facilis, secundus, perbenignus.

in the End.

In fine. In calce.
Venire ad vltima.
Circa finem, calcem.
Exijt emeritis cursibus annis.
In Extrema, in postrema parte.
Operis fastigia summa.
Littera deficio pollice sistit opus.
εἰς τὸ τέλος. Ad finem.

to Endure, vide *to Suffer.*

to Beget: for the man, to cōceiue, bring forth or be deliuered, for the woman, to Engender for them both.

Parere. τίκτειν τίκτειν. Ferre.
Ædere. Gemellos ædere. *To bring forth twins.*
Filios, fœtum producere.
Serere metapho. Virg. Sate sanguine diuum.
Fœtum emittere.
Eniti, procreare. Generare de maribus propriè, licet de fœminis etiam ponat. Plin. *to beget.*
Gignere tam virum, quam mulierem spectat.
E tenebris vteri in lucem fundere.
Ædere in lucem. Cic. Simulatque æditi in lucem & suscepti sumus, *Brought forth.*
Puerum, partum, fœtum efferre lætus sub auras.
Vitæ ad munera, luminis sub auras infantem profundere.
Effundere proles, pro parere, apud Virg.
Geminam partu dabit Ilia prolem.

to Enioy, to haue Possession, to obtaine, to take fruition.

Vti. Frui. Perfrui. Potiri.
Vsurpare, vsum habere.
Fruiscor & fruniscor idem sunt.
Vtimur tamen vtilibus, fruimur delectabilibus.
Fructum voluptatemque percipere, vide *to Possesse.*

to Enlarge the Empire, or dominion.

Proferre limites.
Prolatare imperium.
Dilatare regni, pomeria.
Augere imperium, regnum.
Propagare fines imperii, dilatare imperium, latum, amplumq; reddere.
Fines imperij regionibus adiectis adaugere.

Enemie, vide *Foe.*

Enough

Enough of this, vide *to Speake no more of this.*

to Enter, to goe in.

Intrare. Ingredi.
Inire domum, casam.
Ferre, inferre pedem intro.
Succedere tectis, vrbe.
Subire. Jntroire. Subintrare.
Pedem inferre. εἰσέλθειν. εἰσέρχομαι. ὑπεισδύομαι.
Insistere limen, Virg.
Succedere, apud Virg.
Nostris succede penatibus hospes.

to Entice.

Allicere. Illicere.
Pellicere. Allectare.
Prouocare. Lacessere.
Suggerere. Irritare.
Inuitare. Inducere.
Inescare. Vide *to Allure.*

an Entrance or going in.

Jntroitus. εἴσοδος. in primo limine ad ora vrbis.
Janua. Limen.
Ingressus. Aditus.
Fauces metaph. stricti ingressus, *Narrow Entries.*

to Entrappe, to lay an Ambush.

Insidias facere.
Insidio è vni, damna, ignominiam inferre, obferre.
Insidiosè tractare.
Jnsidijs petere, perdere, opprimere.
Technas struere.

to Enterprise, vide *Begin.*

to enuy or to Hate.

Inuidere. Æmulari.
Inuidiosum esse.
Inuidia tabescere.
Odisse cane peius & angue.
Jnuidiam habere, apud Cic.
Jnuidia flagrare, stimulari.
φθονιάζω.
Jnuidia vel odio æstuare, *Full of Enuie.*
Ardere, inardescere odio, inuidia faucibus inuidiæ.
Acrioribus inuidiæ stimulis vri.
Inuidia rumpi.
Prosequi aliquem odio capitali.
Capitaliter odisse.
Liuore consumi, exedi.
Exercere odium, iracundiam.
Odisse fratrem tacito sub pectoris antro. Odisse.
Odio prosequi.
Parum fauere.
Prosperum inuidere successum.
Exercere aliquem odijs, Virg.
Prælatos, seu indignitate constitutos voracissima circumlambit inuidiæ flamma.

Enuious, wicked, malicious.

Æmulus. Æmulator.
Zelotes. ζηλώτης. Zoilus.
Osor. Exosor. Jnuidus.
Liuidus, metaph. Inuidiosus.
Criticus. Insectator.
Calumniator. Obtrectator.
Vitupero. Vituperator.

Enuie, hatred spight.

Liuor. Odium. Inuidia.
Inuidentia. *Ill will.*
Zelus. Simultas.
Loligo pro inuidia ponitur.
Rancor in eadem reperitur significatione, quamuis à plærisque barbarum censeatur.
Abijt de corpore liuor.
Inuidia nullum maius tormentum

Siculi inuenere tyranni, quod suum torqueat authorem.

to Enuiron or Compasse about with a ditch or trench.

Ciuitatem ferè collapsam egregijs fossis, turribus, ac propugnaculis munire.
Fossis binis cingere.
Turribus, mœnibus firmioribus ac profundioribus fossis egregiè munire.
Cœtu cingere locum.
¶ Ducere fossam, foueam. Circundare fossam latam.
Amictu cinctus.
Obscuro aëre septus.

to Enuiron or Compasse about with walles.

Muros vel murum ducere, extruere.
Muro cingere vrbem. Liuius.
Mœnibus includere suburbium.
Armare, munire oppidum muro.
Ducere mœnia. Virgilius.
Jacere mœnia, muros.
Circundidit noua mœnia oppido.
Muro concludere.
Murum circumducere.
Murum objicere, opponere.
Murum addere. ἐπιτειχίζειν.

an Epitaph.

Epitaphium.
Lapis inscriptis stat super ossa notis.
Lapis carmen habet.
Signatum carmine saxum.
Nomen in marmore sculptum.
Tumulo superaddere carmen.
Insculpere nomen defuncti.
Nomina scripta tenet tumulus.
Inscribere marmora notis.

Equally, vide *Likewise.*

Equitie.

Æquitas.
Æquum & bonum.
ἐπιείκεια. Iustitia.
Adrastea pro iustitia ponitur.
Æqua gerens rectam quæ librat pondere lancem.
Iustitia immota, firma tenaxque manu.

to Erre, vide *to Faile*, *and to Goe out of the way.*

an Errour in opinion, a fault in writing.

Error. Erratum.
πλάνη. Falsa opinio.
Hallucinatio. Dormitantia.
Menda, dæ. & Mendum, di.
Culpa. Noxa.
Delictum.

to Escape, to flie away, to Auoid.

Euadere. Elabi.
Fuga dilabi. Aufugere.
ἐκπεφευγέναι. ὑπαλύξειν.
Subterfugere. Subterlabi.
Erumpere. Effugere.
Euolare pœnam vel ex seruitute.
Pedibus salutem quærere.
ἀποφεύγειν. ἐκλιπέσθαι.
Spem in pedibus ponere.
Euolare periculum, effugere vt pisces.
λίνα & retia apud Eusthat. in 3.
Iliados παροιμιακῶς ponitur.
Fractis vinculis pœnam euadere.
¶ Subducere se, subtrahere oculis, abdere, abstrudere, auferre conspectui. ὑπεξάγειν.
Sensim se subripere, *To slippe away.* Terent.

Hinc

Hinc vos amolimini, nam mihi impedimento estis.
Facessite hinc. Vide *to Fly away.*

to Escape or passe without danger.

Extollere caput.
Ex malis emergere.
Cum sarcinis enatare.
Transmittere discrimen.
Effugere, euadere periculum.
Excutere ceruice securim. Virg.

to Eschew, to auoid, to decline, to bend from.

Cauere. εὐλαβεῖσθαι.
Fugere. Vitare.
Declinare. Effugere.
Præterire, apud Terent.
Elabi. Euadere.
Cautius adspergine viperina vitare.
Euitare. Abhorrere.
Fugitare prouinciam.
Deflectere.
Defugere authoritatem, munus.
Præcauere cum magna diligentia.
Deuitare. Vitando declinare.
Subterfugere laborem.
Decedere cum datiuo, apud Cæsarem.
Quibus ita interdictum est ijs omnes decedunt, aditumque sermonem fugiunt.

to Eschew or auoid ill companie.

Improba pestiferi fugere commercia, cœtus. Erasmus.
Talis enim quisque sit cum qualibus agit familiaritatem.
Fugere consortia prauorum.
Malis non congredi.
Abstinere ab ijs quibus caudæ sunt nigriores.
Malorum declinare consortium.
Cum prauis & discolis rationem non habere.
Reuocare se ab omni malorum virorum contagio.
Syrenum cantus, Cyrces pocula & Veneris sæuas effugere blanditias.
Blanda Venus pueros nigrum deducit ad Orcum.

Especially, Chiefly, Principally.

Maximè. μάλιστα.
Præsertim. Præcipuè.
Vt qui maximè. Quam maximè.
Potissimum & Potissimè.
Impensius, pro multo magis.
σφόδρα.

to Esteeme, or to set by.

Æstimare. Judicare. νομίζειν.
Ducere, apud Cic. ἄγειν.
Pendere, med. cor. cum genitiuis tanti, quanti, &c. quemadmodum & facere pro æstimare.
ποιεῖσθαι. Metiri.
Ponere, apud Terent.
Censere. Putare.
Reputare. Existimare.

to Esteeme greatly.

Magni instar numinis aliquem habere.
Magno in precio habere.
Plurimi facere.
Magni pendere, habere.
Mirari aliquem.
Magni ducere.
Magni seu maximi æstimare.
Suspicere. Reuereri.
Magni facere. Magnificare.
μεγαλύνειν, περὶ πλείστου ποιεῖσθαι.
Eximium habere. Exosculari. Vide *to Weigh.*

to be Esteemed or much set by, in great Estimation.

Magni fieri. In precio haberi, esse.

Magnæ existimationis esse.
Plurimi fieri. Censeri.
Haberi in numero.
Maximo in precio esse.
Haberi magni. Clarere.
Magna authoritate pollere, & gratia valere apud omnes.
Reliquos maiestate superare.
Esse in existimatione, in numero.
Florere authoritate, gloria rerum gestarum, honoribus.
Circumfluere, fluere gloria.
Sallust. Florere. Vigere.
Digitis denotari.
Esse numero & haberi numero.
Habere nomen.
In gratia esse, apud Cicer.
Ferire sydera laude, Horat.
Inter homines cæleste quoddam numen agere.
Nomen æthereas adusq; nubes ferre.
Sermone hominum celebrari.
Summa gloria fruisci, apud Gell.
A summis, eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi.

greatly Esteemed, much set by, Famous, Renouned.

Clarissimi nominis.
Fama celebratus.
Magnæ dignitatis & authoritatis.
Summæ authoritatis.
Clarus. Nobilis.
Celeber. Celebratus.
Grauis & honoratus apud suos.
Celeberrimæ famæ, quanta vix cœlo capi possit.
Feriens sydera laude apud Horat.
Qui est in magno nomine & gloria. δοξαζόμενος.
Primæ authoritatis.
Primi nominis.
Multi nominis vir.
Primæ notæ famatus.
Existimatus, Gell.
Eximius vir. Gratiosus.
Honoratus. Insignis etiam pro quocunque virtutis fama & celebritate claro ponitur.
Qui in ore viget omnium.
Magnæ æstimationis. ἀξιόλογος.
Qui in maximo habetur precio & authoritate non modica.
Grauitatem, comitate pulcherrima conditam, præ se ferens.
Cuius incredibilis est, apud Cæsaream Maiestatem, regiam celsitudinem tum gratia, tum authoritas, penes quem res omnis vertitur, α & ω.
Cuius sententia apud N. oraculi pondus habet.
Authoritate, gratia, atque potentia plus omnibus valens in cœlo esse dicitur Ciceroni. Vide *Renouned.*

to Esteeme as nothing, vide *to set naught by.*

to Esteeme or thinke, vide *to Suppose.*

to be Euen with, vide *to Recompence & to Reuenge.*

the Euening.

Serum diei. Vesper. Vesperum.
ἑσπέρα, Serum substantiuum.
Tempus vespertinum.
Occasus. Tempus occiduum.
Vespertinum crepusculum.
Vespera pro eodem apud diuum Augustinum legimus.

In the Euening late.

Vesperi. ἑσπέρας. ὀψίας.
Vesper. Serò. Tardè.
Serum. Serotinum tempus.
Sub tenebras.
Die iam vesperato, Soli.
Sub obscuræ tenebrosa crepuscula noctis, traherent quum sera crepuscula noctem.

Circa

Circa vespertinum crepusculum.
περὶ δείλην ἑσπέραν.
Nocte incipiente. ἀκρέσπερον.
Cadentibus vmbris.
Iam radios sole tegente suos.
Prima nocte. περὶ πρώτην νύκτα.
Die se inclinante. *Twy light.*
Præcipitante se iam sole, ruente.
Prima vespera cum adhuc lux dubia.
Sub noctem.
Proximus ætherias Titan abiturus in vndas.
Deuexo propior fit vesper olympo.
Fusca hespereus ibat equo.
Iamque suos vultus sol condidit.
Ad prima crepuscula, sub.
Sera rubens accendit lumina vesper.
Cæruleis Titan cum iam demergeretur vndis.
Sub horrentes quum Titan pergeret vmbras.
Sed in multam noctem, vel ad multã noctem, in profundam noctem, vt est apud Cic. *Late in the night.*
Obscura, media nocte.
Quum medios cursus nox atra tenebat, flexáque tarda pigri plaustra Bootis erant.

Euery where, All ouer.

Vbique. Vbique gentium.
Vbi locorum. Vbilibet.
Nusquam non. Passim.
ἑκασταχοῦ. πανταχοῦ.
Apud gentes omnes.
Omni in loco. In quolibet loco.

Euerlasting, for euer.

Immortale. Perpetuum.
Sempiternum. Indissolubile.
Æternum. Æuiternum. Perenne.
Et Cedro dignum, *Worthy to remaine for euer.* Vide *Age.*

Euerlastingly.

Æternum & Æternè aduerbium.
In perpetuum.
In sempiternum. Perpetim.
In æuum. Omne per æuum.
Omne ad tempus.
In æternum. εἰς αἰῶνα.
Duæ sunt vbique dictiones cùm in cum accusatiuo construitur, ideoq; necessario separandæ.

an Euerlasting, perpetuall, and immortall renoune or fame.

Nomen ab omni temporis iniuria vindicare.
Propagare nomen æternitate.
Constituere memoriam perpetuam generi suo.
Nomen immortalitati donare, commendare, tradere. Maximam gloriæ famam posteris relinquere.
Æditis operibus ac eruditione immortalitatem parare.
Nomen dare gloriæ sempiternæ.
Consecrare memoriam nominis sui amplissimis monumentis.
Sempiternæ hominũ memoriæ consecrare. Illa vita est tua quæ vigebit memoria sæculorum omnium.
Perpetua tui erit memoria.
Ibit in sæcula nomen tuum, Plin.
Immortalem ex aliqua re deportare gloriam, quæ non nisi magno paratur sudore.
Admiratione͂ sui posteris relinquere.
Monumentum æternum relinquere.
Nunquam intermoriturum famæ decus sibi parere.
Cicero: Cuius ingenium variosque sermonis immortalitati scriptis suis Plato tradidit.
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare.
Nomen ad posteros transmittere.
Famæ immortalitatem consequi.
Haud illaudati nominis æternitatem comparare.

Euident or plaine.

Euidens. Planus.
Manifestus. Apertus.
Expeditus. Lucidus.
Luculentus. Perspicuus.
In promptu. Vide *Plaine.*

Euidently, vide *Cleerely.*

Euill spirits.

Spiritus deceptorij.
Cacodæmones.
Seductores, fallaces spiritus.
Mali genij. πνεύματα πλάνα.
Maligni spiritus. Vide *Fayries.*

an Euill man, vide *an Ill man.*

Exactly, Perfectly, Cunningly, Workmanly, and Artificially.

Affabrè, med.cor. πύκα.
Faberrimè. Exactè.
Elaboratè. Accuratè.
Optimè. Artificiosè.
Graphicè. χαριέντως.
Perfectè. Planè.
Pulchrè. Insigniter.
Nobiliter. Decorè.
Non insabrè, apud Liuium.
Ad normam factum.
Ad regulam respondens.
Ornatè. Politè. Perpolitè.
Consummatè. Conquisitè.
Absolutè. Exquisitè.
Jngenio præstanti & eruditione perfecta.
Térque quatérque.
Ad libellam.
Ad amussim. ἀκριβῶς.
Ad perpendiculum.
Summa cura. Summo studio.
Antiquo opere & summo artificio factum. Cic.

to Examine, to discerne, & to decide a matter.

Tractare, versare causam.
Causam, negotium aliquod discutere, excutere, expedire.
Discernere, Euentilare.
Considerare, Expendere.
Inspicere. Putare rem.
¶ Decidere, transigere causam.
Definire, statuere, decernere, proferre, ferre sententiam.
Judicare de negotio.
Arbitrari Iurisconsultis dicitur.
Causam agere, agitare, dicere.
Causam alicui adiudicare, apud Ciceronem.
Sententiam dicere litis partibus.
Determinare, iudicare causam.
Litis nodum Tinedia bipenni dissecare.
Nodum expedire.
Anfractus litium antiquare, pro extinguere.
Litem, causam componere.
Sedare controuersiam.
Dirimere controuersiam, litem.
διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα.
Dijudicare.

to Examine exactly, to consider diligently, to weigh the matter well.

Consilia euentis ponderare. Cic.
Rem ad calculum vocare, veris rationibus expendere.
In mente, cogitatione versare.
Secum cogitare, ponderare, æstimare, metiri, dijudicare.
Rem recta reputare via.
Discurrere æquitatem quid verius æquiusue sit, expendere.
Jnire cum ratione aliquid, Terent.
Secum voluere, Virg.
Cæcosque volutat. Euentus animo secum.

Diſpicere aliquid acie mentis.
Perpendere rem tota veritate.
Cognoſcere cauſam, vel de cauſa, eſt ius cauſæ diſcutere, vt tandem diiudicetur.
Vngues arrodere.
Diſpicere quid è re propria ſit.
Altius conſiderare.
Propius inſpicere, examinare, perpendere. Caput ſcabere.
In nocte conſilium, aurora vbi craſtina ſurgat, conſultare.
Ruminare, ſeu remandere negotium.
ἀναμηρυκᾶσθαί τι μέριμνα, vt habent prouerbia.
Reuoluere animo, mente.
Etiam atque etiam expendere.
Concidere animo. βουλεύεσθαι.
Mouere animo, apud Virg. pro cogitare.
Attentius accuratiuſque conſiderare.
Studioſè meditari.
Capere deliberationem, Cic. *to conſult or deliberate.*
Exquiſita cura, ſummo ſtudio penſitare.
Reuocare ratioñe ad veritatem, rem ad rationem.
Cogitationibus profundis ac penitioribus rem expendere.
Non ſtatim decernere, ſed mora interpoſita.
Expendere probè, non oſcitanter, ad Critolai libram.
Cogitationum fluxus ac refluxus ſuſtinere.
Magna cogitationum tempeſtate fluctuare, *full of ſorrow or penſiueneſſe.*
Morari in re aliqua ſollicitè.
Omnia diligenter & exactè diſcernere, grauiſſimoq; iudicio tanquam trutina ponderare.
Scrutari diligenter ſecretiores ſenſuum receſſus.
Lentè conſultare.
Præmeditari.
Amplius diudeliberare.
Subinde retractare.
Rationes trahere, Salluſt.
Cogitare, pro memoria repetere, apud Cic.

to Excell, to Paſſe, to bee more excellent.

Præſtare. Anteſtare. Excellere.
προέχειν. Præcellere.
διαφέρειν. Excedere.
Antecedere.
Præire. Anteire.
Antecellere. Prænitere.
Præpollere. Superare.
Vincere. Præeminere.
Supereminere. Florere.
Anteceſſe, apud Salluſt.
Præcedere. Tranſcendere.
Primas tenere. πρωτεύεσθαι.
Primas obtinere ſeu principatum.
Palmam tenere. Præcurrere.
Præterire, pro antecellere, vincere, apud Var.
Laudem præripere.
Præcipuum eſſe.
Arcem tenere.
Primam obtinere laudem.
Multis peraſangis præcurrere.
Primas referre.
τὰ πρωτεῖα αἴρειν.
Equis (vt aiunt) albis præcedere, pręcurrere.
Longè vincere.
Longo interuallo præcedere, anteire, præire, præcurrere.
Omnes procul à tergo relinquere.
Antegredior.
Nulli aut nemini cedere.
Antecedere honore, ætate, vſum rerum.
Concedere nemini in literarum experientia.
Partes habere priores.
Parem non habere.
Vincere acta partis.
Multis partibus ſuperiorem eſſe.
Primum mereri locum.
Palmam magno eruditorum omnium conſenſu

consensu præripere.
Neminem suorum non superare.
Principem vbique tenere locum.
Nullum habere secundum.
Primas tenere partes.

Excellent.

Excellens. Præcellens.
Præpollens. Prænitens.
Præstans. Eximius.
Jllustris. Egregius.
Perspicuus. Insignis.
Inclitus.

Excellently, Passingly, Nobly, Princely.

Festiuè. Festiuiter.
Regaliter. Magnificè.
μεγάλως. Maximè.
Celeberrimè. Excellenter.
Egregiè. κομψῶς.
Singulariter. Præcipuè.
Eximiè. Insigniter.
Oppidò. Mirè.
Vnicè. Apprimè.
Mirificè. θαυμαστῶς.
Honestè. Honestissimè.
Pulcherrimè.

to Except.

Contra aliquos excipere.
Excludere. ἐκκλείειν.
Cauere. Præscribere.
Exceptionem dare cum datiuo, pro excipere.
Demere. Tollere.
Exceptionem facere, vulgus dicit.

Except.

Exceptus. Exemptus.
Posthabitus. Omissus.

Exchangers, vide *Bankers*.

to Excommunicate, vide *to Curse*.

to Excuse or Discharge himselfe.

Diluere crimen, obiectum.
Purgare se.
ἀπολύεσθαι τῆς ὑπονοίας.
Dicere causam, apud Terent.
Propulsare, refellere accusationem.
ἀπολογεῖσθαι.
Abstergere adspersam labem.
ἀποτρίβεσθαι κατηγορίαν.
Fucis, miris coloribus, factum excusare. Crimen excusare lachrymis.
Infamiam, maculam delere.
Delere turpitudinem.
Apud Iudicem se defendere.
Jnhumanitatis labeculam purgare, aspurgare.
Jntentatum falso crimen depellere.
Demoliri culpam de se.
Culpam conferre in ætatem, in alios consultores.
Grauem infamiam eluere, falsam suspitionem tollere.
Extricare se. Expedire.
Euoluere. Excutere. Vindicare.
Adserere. Absoluere.
Omni se turba euoluere.
Abducere à molestijs, angoribus sollicitudine sese, apud Cic.
Curam dimittere, postponere, abjicere.
Occupatione aliqua se relaxare.
Auocare animum è negotio omni.
Graue curarum onus abjicere.
Construuntur ferè omnia cum accusatiuo personæ, & ablatiuo rei, vt curis, laqueis, negotijs.
¶ E retibus elabi. Periculum effugere, declinare.
Euitare, emergere ex malis, ex negotio, flamma.
ἐκλινίσαι ἐκπεφευγέναι.
Astutè elabi. Elabi ex hostibus.
Ex periculo. διαπεσεῖν.
Eluctari. Euadere. Vide *to Escape out of danger, and to purge.*

an

an Excuse or Purgation.

Excusatio. πρόφασις.
Purgatio. Prætextus & Prætextum in neutro genere, apud Sueton. Color.
Rima idonea per quam elabi quis posset, id est accusatio.
Fucus. Velamen.
Causatio. αἰτία.
Obtentum, apud Tacit.
Occasio. προκάλυμμα.

to Execute his charge, vide to Doe.

to Execute, or to doe an Execution.

Exequi. Perficere. ἐπιτελεῖν.
Executioni mandare.
Facere, obseruare.
Sine dissimulatione tradere effectui.

to giue a good Example.

Rectis moribus hortari ad studij æmulationem.
Exemplum præbere bonorũ operum apud Paul.
Populo omnis sanctimoniæ & pietatis exemplum preferre.
In exemplum alijs prælucere.
Formam bonæ vitæ prebere.
Omnibus absolutum quoddam exemplar exhibere, vnde omnes omnium virtutum formam sibi petere possint.
Forma esse debemus cæteris, non solum in opere, sed etiam in sermone. Ambro.
Formare & erudire aliquem exemplis, *to giue an example.*
Immortale posteris imitandi exemplar relinquere.
Exemplum tradere.
Vitæ bonæ exemplis, sternere viam ad virtutes.

to giue an ill Example.

Perniciosis nocere exemplis, Ber.
Prauis moribus aliorum nocere exemplo i. moribus peruertere ac exemplis perniciosa sæcularibus præbere exempla.
Trahere perniciem exemplo.
¶ A te optima pessimum iuxta ac perniciosum sufferre exemplum, insanire est.
Res est futura grauissimi perniciocissimique exempli, se contra magistratum prælatumuè inferiorem sinamus obedientiam subtrahere, arma sumere, in rebellionem ruere.

to take an Example.

Exemplum, seu exemplar, vel rectè viuendi formam sumere, petere, capere, demere, de re, apud Terẽt.
Documentum capere.
A vicinis exemplum habent, apud Comicum.
Proponere, statuere exemplum alicuius sibi.
Commouent aliorum exempla.
Res gestas in exemplum trahere.
Ædere exemplum in aliquem, est alijs documento esse, *to punish one, for to be an example to others.*
In exemplum aliorum punire.
Ædere cruciatum Cæsar.
In eos omnia exempla, cruciatusque ædere. Et apud Terent.
Vterque in te exempla ædent. i. alij de te exemplum capient.
Natura comparatũ videmus, vt subditorum multitudo, magna ex parte principis sui mores tãquam exemplarem quandam imaginem spectet, seque ad illos formare studeat. Chrysost.

Exempt from subsidie, vide free from custome.

to Exercise, to practise himselfe.

Exercere se, ingeniumq; suum.
Versare in aliqua arte.
Volutare.
Consuetudinem atque exercitationem capere. factitare, colere, agitare.
Assiduum peneque totum in re aliqua esse.
Ingenium corpore exercere. Sallust. hoc re ipsa exhibere quod quis didicerit.

an Exercise.

Exercitium. Opus.
Munus. Functio.
Exercitatio. Ars.
Ludus. Studium.
Industria. Agitatio.

to Exhort, to Admonish, to Counsell.

Monere aliquem resipiscentiæ.
Admonere. Commonere.
Commonefacere.
Commonere aliquem officij sui.
Formare monitis, consilio.
Memorem facere.
Suadere. παραγγέλλειν.
Hortari. Adhortari.
Cohortari. Exhortari.

Exiled, vide *Banished.*

contrary to my Expectation, vide *otherwise, &c.*

Expedient, vide *profitable.*

Expences, Costs, or Charges.

Sumptus. Impendia.
Expensæ. ἀναλώματα.
Impensæ. τὰ διάφορα.

¶ Emere victum annuū, pro quo vulgus inepte dicens.
Emere expensas.

Experience the Schoolemaster of many things.

Expert, vide *wise.*

an Exposition, or interpretation.

Explanatio. Enucleatio.
Expositio. Enodatio.
Explicatio. Elucidatio.
Interpretamentum.
Glossæ. Glossemata.
Declaratio. Enarratio.
Exegesis.

to Expound, or to make to vnderstand.

Explanare. Enodare.
Edisserere. Enucleare.
Explicare. Exponere,
Discutere tenebras, caliginem, metapho.
Rem omnem pandere ordine.
Subijcere rem oculis, pro apertè explicare. Expedire.
Obscuris lucem inferre.
Griphum dissoluere.
Oculis effusas tenebras aperire, apud Alciat. Vtrunque.
Declarare. Interpretari.
Elucidare. Aperire.
ἐκφράζειν. Emedullare per metaph.
Soluere. Enudare.
Enarrare, apud Cic.
Commentari, *to declare by reason.*

not able to Expresse.

to Extend, to Enlarge, vide *to Spread abroad.*

to Extenuate, vide *diminish*

to Extoll, vide *to praise.*

F

a Fable.

Fabula. Apologus.
Commentum. Fabella.

a Face, a Visage.

Vultus. Facies, ei.
Facies improba, cadauerosa, peregrina.
Vultus seueros induere.
Frons tranquila, serena.

to hide, to couer the Face or Visage.

Vultum tegere.
Velare. Condere.
Abscondere. Abdere.
Celare. Premere.
Protegere ora dextra.
Manus oculis opponere.

a dissembling Face.

Vultus simulatione sustinetur.
Aliud vultu significatur, Aliud in animo latet: non congruit animus cum vultu.
Dissentit animus à vultu.
Animi sensum vultus occultat.
Veram Imaginem animi, vultus non præfert.
Sensus animi cum specie vultus, minime congruit.

before the Face, vide in the presence.

an hainous Fact, vide Offense.

to Faile, to Erre, to misse, to goe astray.

Errare. Labi. Aberrare.
Falli. Hallucinari.
Succumbere culpæ.
Deuiare. Diuertere.
Nebula erroris circunduci.
Exorbitare ἐξιχνεῦσθαι.
Rabie erroris agi.
Cæcutire, falli iudicio.
Agi erroribus.
Teneri, Decipi errore.
Cadere. Decedere via.
Deflectere à via regia.
Delyrare. Extra callem esse.
Grauiter cadere. Digredi.
Longe digredi. Impingere.
Aberrare toto cœlo, tota via.
τῇ πείσῃ ὁδῷ ἁμαρτάνεσθαι.
ἐκτρέπεσθαι. Deflectere iter.
Opinione sensu, atque animi iudicio falli.
Longè diuertere. ἐξαμαρτάνειν.
Animo Aberrare. Duci errore.
γνώμης. ἐξιστάναι.
Aberrare à veritatis limitibus, Cicero.
A cursu rectæ rationis abstrahi.
Dormitare.
Decidere archetypo. Plin. pro aberrare ab exemplari.

to Faile or misse in the begining, vide beginning.

a Fainting, vide Sowning.

a Faint heart, vide a base minde.

a Faire, a Mart, a Market.

Forum. ἀγορά.
Emporium, locus mercatus, & nundinarium.
Forum venalium.
πωλητήριον. Nundinæ.
Conuentus publicus.
Mercatus pro loco, apud Liuium, & Ciceronem.

Faire, welfauoured, beautifull.

Formosus. εὔμορφος.

Pulcher.

Pulcher. Venustus.
Elegans. Singulari pulchritudine præditus.
Decorus facie. Speciosus.
Scitus puer, apud Terent.
Forma præcellens.
Specie valens.
Eleganti forma præditus.
καλλίπυγος.
Solinus de Alexando magno: Lætis erat oculis, & illustribus, reliquis gratiam rubescentibus, reliquis corporis lineamentis non sine maiestate quadam decorus.
Eximia quadam forma vel specie.
Nireus. Paris. Homericus, pulcherrimus.
Cum ipsa Venere certans.
Forma supra hominem augustiore.
Talis prouerb. ex quo prodijsse dicitur, sicut Herculis clypeus, prouerb. de re pulcherrima & varijs ornamentis insigni Alciatus.
Liberalis pro pulchro & eleganti, apud Terent. & Plaut.
Lepida & liberali forma. Vide *Welfauoured.*

Fairenesse, Comelines, vide *Handsomnesse.*

Fairies, Nymphes or spirits.

Lemures. Laruæ.
Mormo, facie monstrosa mulier.
μορμώ.
Stryx, tametsi alij auem esse contendant exugentem sanguinem.
Maniæ. μανίαι.
Maniolæ. Mommæ. μορμώ.
Genij. Tutelares. Lares. Diales. Plaut.
Lemures nocturni, Phlegethontiaci.
Stryges. Lemuria.
Lamiæ. Vmbræ Plutonides.
Monstra profundi.
Orci satellitium, numina.
Tartarei manes.
Dij inferi, monstrosi.
Bacucci dicebantur veteribus.
Terribiles visu formæ.
Poëtarum tum figmenta, tum etiam hominum reuera sunt terriculamenta.
Sunt etiam species mortuorum.
Noctium occursacula.
Sepulchrorum terriculamenta, *spiritus*
Bustorum formidamina.
Est & genus dæmonum bonorum atque vsu hominum gaudens, nilque mali inferens.
Huius sortis tradunter esse
Eudæmones. Syluani.
Syluarum numina, Syluicolæ, cornigeri, semicapri.
Satyri bicornes.
Fauni hircipedes. Fanorum prodigiosa cohors, de quibus apud diuersos diuersa leguntur.
Et Dryades, ac Hamadryades.
Nymphæ syluarum.
Naiades, nymphæ fontium vel fluuium.
Panisci dij syluestres. Panes.
Orcades montium, noctiuagi, monticolæ. Catulæ natæ.
Nereides. Nymphæ marinæ.
Insuper puerorum terriculamenta sunt.

Faithfull, Trusty, Truehearted, Sure.

Fidus. Fidelis. Pilades.
Theseus. Achates.
Homo antiqua cana fide.
Certus amicus, valde fidus.
Jd tibi ero quod olim Theseus.
Herculi, aut Achates Æneæ.

to Fall or slide downe vpon the ground.

Cadere. Ruere. Labi.
Delabi. Prælabi.
Perlabi. Collabi.

Succumbere.

Succumbere. Procidere.
Succidere, defluere ad terram.
Labascere.
Grauiter ad terram pondere vasto concidit.
Cadere in Hostes. Pronusque magister voluitur in caput.
Assiduo pigram pulsat humum.
Collapsa ruunt membra.
Concidere. πίπτειν. Decidere.
Petere terram. Omnium genibus vestigijsque prouolui.
Abijcere se ad pedes alicuius.
Prolabi in terram.

to Fall downe, vide to Perish, or Decay.

the Falling sicknesse.

Morbus comitialis, Diuinus.
Sacer morbus, quem ἱερὸν. Græci (Apuleio teste) dicunt.
Morbus Herculanus, quod eo Hercules laborasse dicatur.
ἡρακλεῖος νόσος. Morbus Herculeus
Maior morbus.
Morbus S. Valentinj. Cornelij.
Morbus caducus, à cadendo,
Epilepsia ἐπιληψία apud Græcos
Epilentia barbara vox.

False, Vniust, Vntrue.

Falsus. Fallax. Infidelis.
Infidus. Jniustus. Dolosus.
Astutus. Peruicax Furtiuus.
Fraudulentus. Vafer.
Versutus. Subdolus.
Versipellis. Callidus.
Mendax. Bilinguis.

False, Forsworne, Disloyall.

Perfidus. Fœdifragus.
Contemptor æqui.
Thrax, à moribus genitus perfideque fœdera nescit.
Iniquus. Sceleratus.
Jmprobus. Iniustus,
Cui nec ara nec fides.
Pœnus. Punicus.
Perfidiosus. Periurus.
Græca fide omnia agens. Falsæ periuria linguæ. Vide *Inconstant.*

Falsly, Deceitfully.

Fraudulenter. Fallaciter.
Deceptoriè. Dolosè.
Per imposturam.
κακοτεχνικῶς.
Per fraudem. Captiose.

Falshood, Guile, or deceit.

Perfidia. Punica.
Subdola Francigenarum leuitas.
Jnconstantia. Fallacia.
Fides Græca. Punica.

to Falsifie, to Counterfeit.

Adulterare. Vitiare. δολοῦν.
Furare colorem.
Corrumpere, quod barbari dicunt falsare.
Argentum auro confundere, apud Plinium.
Ære miscere, ornare, adulterare, & verbum Ærare.
Monetam eleuare, immutare.
Et præter valorem æstimare.
¶ Adulterare rationes Metaphoricè, pro conturbare, vel falso describere, *to make a false reckoning.*

Falsified, Counterfeit.

Fucatum. Adulteratum.
Fallax. Fucosum.
Fuco tectum. Non sincerum.
Mendax & fictum.

Falsified or counterfeit gold.

Aurum adulterium, adulteratum falsum. ἀδόκιμον.
Subæratum.
παράσημον.
Jmitaticium.
Reprobum.

Fame, Bruit, Rumor, or Report.

Fama & famen.
Volat. Volitat. refert. it. ruit,
Peruolat. Vulgatur. Vagatur.
Serpit per Agmina Murmur.
φημη. Dictum populare.
Sermo hominum.
Rumor. Rumusculos, facere, spargere.
Disseminatus dispersusque sermo sine certo autore.
ἀδέσποτος λόγος.
Fabula vulgi.
Incerta opinio.
Fama dubia.

Familiar.

Familiaris. Domesticus.
Coniunctus. Conuersatus.

Famine, vide *Hunger*.

Famous, Renowned.

Spectatus. Celebris.
Celeberrimi nominis, vel celebrati.
Excellens. Egregius. Eximius,
Amplus perspicuus.
Diuulgatus. Clarus.
Optimæ famæ, opinionis.
Boni nominis. Insignis.
Magnæ authoritatis.
Famosus tam in bonum quàm in malum.
Præclarus. Insignitus.
Magnæ famæ Clarior Alcide.
Cymbalum mundi. Cœli filius.
Fama super æthera notus. Virg.
Cuius gloria quam latissimè patet.
Rebus gestis gloriam maiorum suorum obscurans.
In Germania. Italia celebratus.
Sublimi feriens vertice sydera. Hora.
Laus cuius sydereos surgit adusque polos.
Primæ notæ. *a great Lord.*
Haudquaquam postremi nominis.
Virtutibus, vitæ integritate, morum suauitate. probitate insignis.
Præclaræ famæ.
Nominis celebritate, munificentia, liberalitate vbiq; terrarum notus,
Famigeratus, Nominatus.
Nominatissimus in sacris Biblijs passim obuia.
περιβόητος. πολυθρύλλητος.

to become Famous, vide *to get a good name.*

a Fan for a Woman.

Vannus λίκμος. à quo diminutium Vallus.
Cribrum cereale.
Ventilabrum, etiam est instrumentũ quo grana repurgantur à paleis.
Capisterium vel Scaphisterium σκαφίς. vt Georgius Merula scribit genus vasis rustici ad expurgandum frumentum.
In vita B. Benedicti per Gregorium descripta huius instrumenti fit mentio.

to Fan or winnow Corne.

Vannare. Fruges purgare.
Ventilare. λικμᾶν.
Vannis expurgare.
Euentilare λικμίζειν.
Paleas à frumento separare.
¶Cribare. Cernere.

a Fardell, vide *a Burden.*

Fare you well, God keepe you.

Vale. Valeas. Valebis. Valeto.
ἔρρωσο. εὐτύχει.
Bene valeas.
Fac valeas.
Prosperè valeas.
Cura vt valeas.
Cura valetudinem,

Sospitet te Deus.
Seruet te Deus.
Conseruet te incolumem. σώτηρ. ἐτέων. id est bonorum dator.
Vale fœlix. Bene vale.
Optimè vale & me ama.
Vale pancraticè, aut si mauis athleticè.
Vale faustè ac fœliciter sæculi nostri singulare decus.
Opto interea te bellissimè valere.
Te Deus opt. max. quàm diutissimè seruet incolumé, semperq; fœlicibus incrementis in maius prouehat. Hospes, variosque viæ circumspice casus. Petrarcha.

Farre off.

Eminus. μακρόθεν.
Alongè. Delonge. ἑκάθεν.
Procul. ἀπόθεν.
Hos longa referre mora est.
Non longo distant cursu.

to Fart, to let a Scape.

Pedere. πέρδειν. βδέειν.
Ventris crepitum emittere.
Ventum flatum ventris emittere.
Facere, edere crepitum ventris.
Parte posteriore loqui.
Postico crepitare,
Dormitantibus oppedere.
Animam per guttur posterius emittere apud Plaut.
Animā posteriore suffire, vaporare, alicuius nares, os.
Tetro odore auras suffumigare.
Vitiare odoribus auras.
Agebat animam, id morte Claudij a Seneca positum est, Nam anima pro vento quoque ponitur.
Constrictis, compressis natibus sibilare.

you keepe your old Fashions.

Tuo more facis.
Non insolens istud facis,
Antiquum obtines.
Nil facis noui,

to Fast.

Ieiunare. νηστεύειν.
Inedia vti. ἀσιτεῖν.
Abstinere cibo vel à cibo.
Ventri bellum indicere.

after the old Fashion, vide Custome.

Fat or Fatnesse.

Pingue. Pinguedo. Pinguetudo.
Adeps. στέαρ. Aruina.
Sagina.
Pinguedo superuacanea.
Popa metaphoricè.
Abdomen, propriè pinguedo spinæ adhærens.
Sumen, οὖθαρ. ex capillis suillis.

Father.

Pater. πατήρ.
Genitor. γεννήτης.
Parens. Author sobolis. γεννήτωρ.
Sator pro patre poëticum est, Virg.
Sator hominum atque deorum.
¶ Aui. Ataui.
Patres. Progenitores
Maiores. *Our Elders.*
Prisci, veteres, veterani, vetusti, annosi.

a Fault, vide Offense.

to put or lay the Fault vpon another.

Culpam conferre in alium.
ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν ἐπ᾽ ἄλλον.
Alteri impingere.
In alium culpam reijcere, deriuare crimen suum.
Referre crimen in alium.
Transferre & vertere in alium.
Reijcere aliquid in quempiam.
περιτρέπειν.

Alium in suspitionem criminis trahere, vocare.
Culpam in alium transferre.
Alieno imponere tergo, quæ nos cumque premunt.
Alios incusare.
Crimen in alium reijcere.
Conquisitis coloribus culpam pro virili amoliri, in alienos humeros reijcere, retrudere.
¶ Suspitionis notam expiare.
Crimen dissoluere, crimen effugere, siue elabi ex crimine.

to returne to his former Faults, vide *to Sin againe.*

to Faulter in going, vide *to Stumble.*

to Fauour, to beare good will.

Erga aliquem bene affectum esse.
Alicui fauere, studere, stare.
Bona precari, & ex animo alicui bene velle, bene cupere.
προς τινος εἶναι.
Adesse. Fauere proposito.
Erga aliquem propensum habere animum. εὐνοεῖν.
Præbere se placidum.
Respicere placato vultu.
Cœptis ingentibus adsis.
Consulite, & rebus succurrite duris.
Premere pollicem, prouer.
Impensissimè studere alicui.
Impendio fauere. Suffragari.
Adspirare conatibus alicuius vel cœptis.
Propendere in aliquem ornandum, euehendumque.
Afflare auram alicui.
Stare pro partibus alicuius.
Beneuolentiam erga aliquem habere.
Linguis animisque fauere. Vide *to loue one*.

Fauour or good will.

Studium. Fauor.
Summus fauor pro quo Horatius dixit vtroque pollice.
Expositus ad bene morendum de aliquo animus.
Animus propensus, ab omni inuidentia alienissimus.
Miram quoddam erga aliquem studium, gratia.
Amicus & beneuolus affectus.
Aura quoque pro afflatu & fauore ponitur Apud Virg.
Vnde popularis aura.

my Fauour and good Will towards you, I will shew.

Meam in te nõ mediocrem, non vulgarem, eximiam, summam, singularem, incredibilem amicitiam, beneuolentiam re declarabo, ostẽdam, patefaciam, testificabor, testatam apud te relinquam, tibi probabo, illustrabo.

to be in Fauour.

Gratia apud aliquem multum pollere, vigere, valere.
Omnibus probari & diligi.
Emereri fauores.
Conciliare, inire gratiam.
Acceptum reddere, *to bring in fauour.*

nothing Fauourable vnto me.

Parum æquus mihi.
Iniquitior est mihi.
Non ita bono ergà me est animo.
Parum amans mei, minimeque fauens.
Aliorum potius quàm meis partibus studens.

Non

Non admodum ſtudioſus mei.

Fauourably, vide *Gently*.

to Feare, to Dread, to be in great feare.

Metuere. Formidare.
Metu trepidare, percelli.
πτοεῖσθαι. Trepidare.
Pauere. Tremere.
Contremere. Pauitare.
Expaueſcere. Pauore perfundi.
Accipere metum, Terent.
Extimeſcere. Vereri.
Paueſcere. Metu concuti.
Timere. Extimere.
δειδιέναι. δειλιάζειν.
Terreri. Horrere.
Abhorrere. Horreſcere.
Pauido animo eſſe. Vereri.
Contremiſcere omnibus artubus, tota mente.
Timore percelli.
Pauore contremere.
Cadere mente, animo.
Formidine angi, pauoribus concuti.
Auribus lupum tenere, prouerb. *to ſtand in great feare.*
In metu vultu exalbeſcere, mutare colorem.
Animo conſternari.
Pauor occupat artus, apud Poet.
Pauor ingruit ingens.
Metu mens concidit.
Timor, metus aliquem inuadit.

to Feare, to make afraid, to Dread.

Terrere. Deterrere.
Percellere animum, ciuitatem pauore. Mouere.
Inopinato rerum infeſtantium metu quatere.
Pauore ingenti concutere.
Exterrere. Perterrere.
Terrefacere. ἐκπλήσσειν.
Iacere terrores non mediocres.
Exanimare metu.
Pauore enecare. Terrorem iactare.
Terrorem, metum incutere.
ἐμποιεῖν φόβον.
Injicere pauorem, metum, formidinem. Trepidare metu.
Territare. Pauefacere.
φόβους ἐμπαρτᾶν. Perterrefacere.
Terroribus pulſare, percellere, frangere audaciam alterius.
Attonitum reddere, ſeu perculſum.
Sæuis dictis deterrere miniſque, apud Virg.
Verborum ſtrepitu mouere.
Metus alicuius animum ſollicitare, perterrere dicitur varia & incerta ſollicitudine.

Feare, Dread.

Timor. Pauor.
Metus. Formido.

Fearefull, Timorous.

Formidoloſus. Meticuloſus.
Trepidus. Pauidus.
Timidus. Ceruinus vir.
ἐλάφειος ἀνήρ.
Exanimis. Exanimatus.
Inſtar leporis ad omnem ſtrepitum expaueſcens.
Imbellis. Stupidus. Tremefactus.
Attonitus. Tremebundus.
Vmbram ſuam metuens.
Timidior Piſandro, Rheginis, vel Epeo. Pauido fugatior agno.
Abiecto ſcuto fugiens.
Rhipſaſpis. ῥίψασπις.
Cui mens, mota vacillat, & extra pectus ſalit, ac trepidant quoque corporis artus.
Timidus quaſi ſub omni lapide dormiat ſcorpius.
Arundinis more, ad lunæ vmbram trepidans, vt eſt apud Iuuen.
Ad ſtrepitum aridæ veſicæ, tribus piſis inmiſſis fugiens.

to leaue off or lay downe Feare.

Ore tremente ponere metum.
Tollere formidinem, exuere, deponere.
Terrorem percellere, expellere.
Pauorem occupare, excutere
Mæstum timorem mittere, lenire.
Soluere metum corde, auferre.
Abeunt, redeuntque mihi, variantque timores.
Formidinem deponere.
Pauor ossa reliquit.
Sistere metum. Terrorem percellere.

without Feare, vide *Stout.*

a cold Feast.

Conuiuium frugale, sobrium.
Sordidus apparatus.
Cœna Hecates, perparca scilicet & impendio frugalis.
Psyra Bacchum.
Nephalium sacrum.
Sacrum sine fumo, tenue conuiuium.
ἄκαπνος θυσία.
Caninum prandium, id est, abstemium, vbi vinum non bibitur.
Lari, Cereri sacrificare.

to celebrate a Feast, to keepe holy-day.

Festum celebrare. Diem festum agere.
Parare festum solemnem.
Conuocare ad festum.
Agere festum tempus. Agere, peragere natalem.

Feeble, vide *Weake.*

to Feed, to Nourish, to bring vp.

Alere. τρέφειν.
Fouere. Nutrire.
Sustentare & sustinere.
Enutrire. Educere.
Educere liberos sumptu suo, labore maximo.
Educere à paruulo, Terent.
Alimenta præbere. Educare.
Tollere, apud Terent. pro eodem.
Delicatè, curiosè ab infantia nutrire. ἁπαλύνειν.

to Feed, to keepe beasts in the field, to graze or to pasture.

Pascere. Pasci.
Depascere & depasci.
Carpere herbam,
Gramina, Pabula.
Herbis armenta alere.
Pascere gramine, cibo.
Quadrupes graminis herbam attingit.
Longum per valles pascitur agmen ceruorum.
Virides armenta per herbas pascuntur.
Repetunt celere pascua nota greges.
Equos in gramine vidi tondentes campum.
Passum soluti pascuntur campum equi.
E pastu referre oues.

Feeding, Meat, Nourishment.

Alimentum. Alimonia.
Nutrimentum. τροφή.
Cibus. Esca.
Commeatus. Victus.
Pabulum propriè est cibus herbaceus pecudum & aliorum brutorum.

Fellowship, Companie.

Contubernium, conuictus, sodalitas, sodalitium, societas, commercium.
Consortium, & consortio, apud Liuium, Cic. Familiaritas.
Consuetudo. Vide *Fraternitie.*

Fellowes, vide *Companions.*

a Ferret.

Viuerra, quæ in cuniculos immittitur vt prædam illiceat. γαλῆ.
Mustela syluestris, rustica.
Ictis, idis, ἴκτις. pilo faciéque alba est si sub ventre refescat Martem, Ma ruellum, seu Fouinum vocant, *A Polcat.*

Fertility, fruitfulnesse.

Feracitas. Fertilitas.
Præmia telluris
Fœcunditas. Vbertas.
Bonitas, apud Cic. Offic. 1.
Abundantia, Tusc. 2.
Terra fertilis, potens vere glebæ.

Fetters or Shackels.

Compedes. Pedicæ, med. cor.
Neruus & Neruum genere neutro.
Numellæ apud Plaut.
Asin. vinculi genus lignei, quo collum & pedes impediuntur, *a paire of stockes.*
Boiæ. Catenæ.
Manicæ, *Manicles.* & alia manuum vincula quæcunque.
Lora. Loramenta.
Vinculæ. ἱμάντες, δεσμοί.
Funes. Funiculi.

to Fetter, vide *to Tie.*

Few or little.

Pauci. Rari.
Infrequentes. Vide *Little.*

Field, Land, Ground.

Ager. Agellus.
Fundus. Aruum.
Campus. Rus.
ἀγρός. ἀγρίδιον.
Æquor poëticè.

to Fire, or to set on fire.

Tectis facem subdere.
Ignem in ædes eiaculare.
Incendium nobilis fabricæ manu propria struere. Solin.
Dant clara incendia lucem. Incendia miscere.
Flammas ore vouere.
Vrbs igne recidit.
Incendere. Incendium facere.
Ignem vel faces inferre, subijcere.

Fire.

Ignis. Rogus.
Oculis iuuat acribus ignis.
Vulcanus, inuentor pro re inuenta, & Vesta pro igne, Virg.
Dumque suas peragit Vulcanus Vestáque partes.
Incendium.
Flamma. φλόξ. τὸ πῦρ.

Saint Anthonies Fire.

Ignis sacer. Ignis Persicus.
Ignis sancti Antonij.
Ignis Antoninus.
Carbo. Carbunculus.
Anthrax. Pruna.
Eræsipelas, species inflaturarum seu scabiei malæ sunt.

to make a Fire.

Componere ignem.
Struere Focum.
Sonat accensis spica focis.
Curare vt focus ardeat.
Ligna injicere.
Focum reddere luculentum.

to blow the Fire.

Excitare ignem, accendere, inflammare.
Ignem sufflare & conflare, vtrumque apud Plin.

to strike Fire with a flint.

Ignem lapidum conflictu atque tritu elicere.

Fomite ignem elicere.
Frue..., excutere ignem ex silice.
Quaerere semina flammæ abstrusa in venis silicis.
¶ Et Dracones dicuntur ore flammas reddere, spirare, naribus auras sulphureas spargere.
Efflare faucibus ignem.

Firie darts.

Igneæ faces. Ignes proiectiles.
Tela & missilia ignea, ignita, ardentia.
Bolides. βολίδες.
Pilæ sulphureæ, fulmineæ. Mant.
Malleoli, fasciculi ex pice & sulphure, Cic.
Pyroboli. πυρβόλοι.
Hinc pyrobolarij dicti iaculatores pyrobolorum.
¶ Bolides mittere, iacere, *to cast firy darts.*
Ignarios globos ad excitanda incendia inijcere: miro artificio inextinguibili quadam materia infar...
Flammas ad culmina domus iactare.
Attollit globos flammarum, & sydera ...
Ignem ad fastigia iactant, ardentes tædas.

to quench the Fire.

Ignem restringere.
Ignem fontibus opprimere.
Ardorem, ignem extinguere, restringere.
Incendia compescere.

to goe in a Fire.

Testificandæ comprobandæq; quam ... sententiæ causa in ardentem rogum insilire.
In flammas ire.
In caminum ignis æstuantem se conjicere.

to be Fierce, cruell.

Crudeliter agere. Sæuire.
Ferocire. ἀγριαίνειν.
Crudelitatem, immanitatem, sæuitiam in aliquem exercere.
Desæuire. Grassari. Ab humano ritu prorsus exulare. Soli.
Humanitatem omnem, hominem prorsus exuere, Cic.
Tyrannidem exercere. Vide *Tyrannis.*

a Fierce face, or a cruell countenance.

Titanicus aspectus. Atrei oculi.
Torue micantia flammis lumina.
Tetricus, formidabilis aspectus.
Gorgonei oculi.
Tenedius homo, prouerb.
τενέδιος ἄνθρωπος.

Fiercely, Cruelly, Hastily.

Atrociter. Ferociter.
Crudeliter. Centauricè.
Truci visu, terrifico sono vocis.
ἀικῶς Gladiatorio animo.
Hostiliter. Inciuiliter.
Inhumaniter. Jmmaniter.
Jmperiosè.

to Fight, to ioine battle, to Skirmish, to make warre.

Certare. Decertare.
Bellare, vel ri, apud Virgilium.
Ferro rem agere, gerere.
Martem experiri.
Cruentum in hostem stringere ferrum.
Concertare. Confligere.
Immensa Christiani sanguinis iactura, bellorum tumultibus collidi.
Marte totum concutiente orbem.
Certamine, ferro congredi.
Certamen gerere.
Committere bellum.
Infestis coire signis.
Ad pila venire.
Venire in aciem, dimicationem, certamen, *to come into the field.*

Congredi

Congredi cum hostibus.
Descendere in prælium.
Collatis signis & versis gladijs depugnare, apud Plaut.
Conferre ferrum cum aliquo.
Manum conferre, Virg.
Pedem conferre.
Manum ferre, pro conferre, Virg.
In arenam, in certamen descendere.
Acriter pugnare.
Tanquam pro aris & focis dimicare.
Ferro rem decernere. Bello contendere.
Confligere. Conflictari.
Belligerari. Bellare.
πολεμίζειν.
Præliari. Velitari.
Pugnare, πολεμεῖν.
Manum conserere. Luctari.
Ad manus venire, quod Græcis est, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν.
Armis confligere, decernere.
Bellum gerere, versare, ducere.
Bellum mouere, inferre, ciere.
Facere, committere pugnam, prælium.
Certamen, prælium, pugnam inire, *to begin the battle.*
Concurrere inter se equites dicuntur quando manus conferunt infestis signis.
Medios moriturus in hostes irruit.
Bellum, pugnam, cædem, prælium, strages edere.
Medijs se miscuit armis.
Dimicare. Oppugnare.
Arma capere, parare, exercere, capessere.
Mouere arma. Conferre signa.
Concurrere.
In medias dat sese acies.
Acie se accingere.
Mauortis opus exercere.
Inferre arma, apud Cic.
Cernere cum hostibus, pro decernere, apud Plautum.
Suis auspicijs exercitum ductitare.

a Fight, a Skirmish, a Battle, or Warre.

Bellum. πόλεμος.
Certamen. Conflictus.
Pugna. μάχη.
Congressus. Arma.
Bellorum procella. Prælium.
Duellum non duorum tantùm, sed multorum ipsorumque exercitum pugna, apud Horat. & Plaut.
Mars pro pugna poeticè.
Alias Deus Belli, quæ & Pallas.
Minerua, Gradiuus, Bellona, Enyo.
¶ Pugnæ leues velitares.
ἀκροβολισμοί. Velitationes.
Tumultuariæ incursiones.
Excursiones importunæ, *Skirmishes*
In velitationem irritare, *to prouoke.*
Et leuiter pugnare, lacessere, prouocare prælij causa.
Præludere in pugna.
Iaculare. ἀκροβολίζειν.

a Filbert, or a Hasil nut.

Auellana, ab Auella ciuitate Campaniæ.
Alatea nux.
Corilus. κόρυλος, arbor & fructus, Abellina.
λεπτοκάρυα. Nux pontica.
Nux prænestina. ἡρακλεωτική.

to Fill, to Satisfie.

Saturare. Implere.
ἆσαι. Exatiare.
Exaturare. Complere.
Extrantem, rugientem stomachum exatiare.
Replere. Supplere.
Ad saturitatem vsque omnium ciborum genere explere ventrem.
Ventriculum distendere.
χορτάζειν. ἐμπιπλάναι.
Satiare. Explere.
Farcire. Infarcire.
Ventrem sedare, lenire latrantem.

Horatius : Cum sale panis latrantem stomachum bene leniet.
Famem cibo solari.
Nimia facietate distenditur venter.
¶ Satiatus. Satietate defessus.
Filled.

to Fill drinke or wine, vide *to Powre.*

Filthy, Foule, Vncleane.

Fœdus. Immundus.
Fœdatis crinibus.
Illotus. Impurus.
Fœdato vultu.
Spurcus. Cœnolentus.
Lutulentus. Cœnosus.
Fœditus. Incestus, a, um.
Opicus. Pollutus.
Turpis. Maculatus.
Contaminatus. Sordidulus.
Sordidus. Collutulatus.
Defœdatus. Inquinatus.
Obscœnus. Corruptus.

Filthinesse, Vncleannesse, Refuse.

Sordes. ῥύπος. & es, ei.
Immunditia.
Sorditíes. Fœditas.
Inquinamentum.
Spurcitia & Spurcities.
Squalor. Pedor.
Illuuies. Retrimentum.
¶ Reiectamentum Reiectanea.
Quisquiliæ. Peripsemata.
¶ Ramenta. ῥινίσματα.
Scobes. Rasamenta.
Limaturæ, *Shauings.*
Perritamenta. Strigmenta.
Decermina, omnium rerum purgationes.

Finally, at length, at the last, last of all.

Vltimò. Nouissimò.
Ad vltimum. Nouissimè.
Ἐπὶ πᾶσιν.
Denique. Demum.
Postremum. Postremò.
Ad postremum.
Ad extremum.

to Finde, to get.

Inuenire adhibito consilio propriè.
Reperire casu, fortuitò.
Offendere itidem preter opinionem, sicuti reperire
Offendere imparatum aliquem. Cic.
Nancisci, apud Lactantium, pro inuenire.
Comperire.
εὑρεῖν. ἀνευρίσκειν.

Fine dishes, vide *Delicate meat.*

a Fine, a fit fellow for all things.

Ad omnia paratus, aptus, appositus, accommodatus, promptus ad omnes res.
Nemo eo aptior atque commodior in omni re.
In omni iudicio egregius & perpolitus est.
Summa est in illo ingenij suauitas & elegantia.
Eo est ingenio, eo vtitur ingenio, vt quiduis exequi & præstare commode possit.
Nihil agit non aptè, non commodè, non eleganter, non lautè, non venustè, non lepidè, non egregiè.
Habet lepores, elegantiam, gratiam, venustatem in omni re.
Habet hoc à natura, vt ad quamcumque rem se conferret, quamcumq; rem compesceret, non pessime ea perfungeretur, & ex ea cum laude discederet. Vide *Apt.*

Finely, vide *Trimly.*

the Fingers with their names.

Digitus. δακτυλος.
Digitulus, & Digitellus.
Articulus pro digito, apud Ouidium in Ponto.

¶ Pollex, grossus est digitus, ita dictus quod vi ac potestate multum polleat. Græcis vocatur ἀντίχειρ & μέγας δάκτυλος, *the Thumbe.*
Hallux etiam dictus ex eo quod super proximum saliat, vt manu constricta videre licet, à Græco ἅλλω seu ἅλλομαι.

¶ Index, digitus pollici primus à veteribus salutaris dictus, Græcis λιχανός seu δεικτικός, quod eo indicium fiat si deprimatur, silentij: Si verò leuatur faciem versus flectatur, accessus signum sit, si in aëre leuatur auertatur recessus indicium habeatur, *the forefinger.*

¶ Sequitur Indicem Medius, ὁ μέσος δάκτυλος, qui Græci σφάκελος dicitur, diuersáque habet apud Latinos nomina. Vocatur enim infamis seu famosus: Is enim porrectus irrisionis & contumeliæ signum erat, vnde apud Iuuenalem, Mediumque ostenderet vnguem, quod in prouerbium abijt pro irrisionis nota. Dicitur præterea Impudicus, vocatur & Verpus a vertendo podice, Atticis καταπύγων seu καταπυγης, *the middle finger, or great finger.*

¶ Inter medium & minimum est digitus, qui medicus seu Medicinalis vocatur ἰατρός, παράμεσος, & ab annuli gestatione annularis dictus est Græcis δακτυλιώτης seu ἐπιβάτης, & secundum Politianum Miscella: deriuatur enim ad eum digitum in manu sinistra neruus quidam è corde natus, vt tradunt Physici, *the leach finger, or ring finger.*

¶ Sequitur Medicum seu Annularem μύωψ, id est, minimus cæterorum comparatione, alio nomine dictus Auricularis, quod eo in mundandis auribus vti solemus. Græcis dictus ὠτίτης, *the little finger.*

Finenesse of speech, vide *Elegancie.*

to Finish, vide *End.*

Firme or sure, vide *Stedfast.*

the Firmament, vide *Heauen.*

a Fishpond or stew.

Piscina. Viuarium.
Ichthyotrophium.

a Fisher boat.

Lembus. Horia.
Nauigium piscatorium.
Lembunculus.
Nassa. ἀρπιδόνη Græcè.

Fit, vide *Apt.*

a Flapper, or a Flappe for winde.

Ventilabrum.
Flabellum. ῥιπίδιον.

Flashing, vide *Lightning.*

a Flat hand.

Manus vel palma porrecta.
Manus lata atque extensa, explicata.
¶ Contractam verò vel compressam manum, pugnum vocamus, *a Fist*, δράξ.

to Flatter, to speake faire, to allure with faire words.

Blandiri. Obsequi. Adblandiri.
Assentari. Obsecundare.

Arridere. Adulari.
Palpare. Palpitare, cum acto.
Parasitari. παρασιτεῖν.
Allectare, blanditijs attrahere, inducere, inuitare.
Delectare, Subinnitere, Lenocinari per translationem.
Pellicere. Præmijs aliquem inuitare.
Lactare per translat. vt, Nisi me lactasses amantem, Terent.
Duci phaleratis dictis.
Palpum obtrudere.
Gnathonem agere Terentianum.
ὑποκαίνειν. γναθίζειν.
Sublinire os. Placentia loqui.
Supparasitari.
Parasitaštium agere.
Fumum vel fumos vendere.
Oleum vendere in Euangelio.
κολακεύειν. κερκωπίζειν.
αἰδιλφίζειν.
Vitijs mollire. Oratione blandire.
Palpo percutere.
Aqualiculi farciendi gratia nihil non facere & dicere.
Mulcere, permulcere, demulcere aures, caput.
Spargere aquam, metaphora ab equis ducta.
Thus pedere.
βδεῖν λιβανωτόν.

a Flatterer, a Flearer, a Smelfeast.

Assentator. κόλαξ.
Palpo, onis. Palpator.
Palpitator. Adulator.
Fumum oleumue venale habens.
Gnatho. Gnathonem agens.
Gnathonicus, Blandiloquus.
Parasitus. παράσιτος.
Ventris causa Gnathonicam exercens artem. Ciniflo.
Adulatoris notam ferens.
Oleum in auriculam ferens.
Ventris causa aqualiculi gratia farciendi, nihil non agens, dicens, iuxta illud Gnathonis Terentiani Aio, negat nego.
Ficum petens, prouerb.
σῦκον αἰτῶν, vt vulgus in hodiernum vsq; loquitur, *He would faine haue a figge.*
γλωσσογάστωρ, linguam habens venalem. Cænipeta.
Assentatores vocat Phocylides.
τραπεζοκόρους, ἰτμ.ρυς mensipetas socios, illorum odas psallentes quorum panem comedunt, qui nunquam, assentatores in malis fouent plerunque magnates, & quasi puluinar scabiosis illorum brachijs subjiciunt, loquentes placentia.
Vide *Allurer.*

Fleame, vide *Spittle.*

Flitch of bakon, vide a *Gammon, &c.*

a horse Fly.

Oestrum. οἶστρος.
Asylus. Tabanus.

to Flie, to runne away, to escape.

Fugere. Aufugere. Auolare.
Capescere. Dare fugam. Euitare.
Dare terga fugæ, Ouid.
νῶτα δοῦναι. Dorsum dare.
In fugam conuerti, diffundi.
Tergiuersari. Arripere fugam.
τὰ νῶτα μεταβάλλειν.
Dare, mandare se fugæ.
Terga dare.
Fugam capere. ἀποφεύγειν.
Pedem retro ferre. Dare se retro.
Referre pedem ac retrahere.
In fugā se conjicere, conferre, dare.
Profugere.
Pedibus salutem quærere.
Cæterum apparare, moliri, adornare fugam, *To prepare to flie.*

Meditari, Græcè, βουλεύειν τὴν ἀπό-δρασιν.
Talaria inducere.
Fidere pedibus.
Dare se in pedes. Terent.
Fugam facere.
Fuga vincere.
Fuga rebus suis consulere.
Fugam arripere, corripere, festinare, agitare, Celerare, tenere, texere, tentare, petere, conuertere, quærere.
Vela dare metapho. pro aufugere, Virg.
Proijcere vel conijcere se in pedes.
Cauum siue volam pedis ostendere.
Calcaneum ostendere.
τὸ κοῖλον τοῦ ποδὸς δεῖξαι.
Terga vertere, frequens, apud Historiographos, & in Biblijs.
Postico discedere, sibiq; consulere.
Suffugere, *to slip away*.
Conferre se, apud Cic. pro confugere. Proripere sese conspectu alterius.
Quo nunc se proripit illes apud Virg. *Whither runneth he, whither sneaketh he, or creepeth out of the way*
Maturare fugam, apud eundem, vide *Escape*.

to Flie as a Bird.

Volitare. ποτᾶσθαι.
Peruolare sublime. Altum ire iter, remigio alarum.
Volare Sulcare aera.
Æthereas carpere vias.
Euolare, in altissima se tollere.
Pennis tolli, niti.
Secare pennis æthera.
Petere æthera pennis.
Stridulis alis tecta supervolare.
Mouentaue per aera pennas.
Magnis clangoribus quatere alas,
Pernicibus esse alis.
Labi pennis.
Cæli medio volare,
Paribus niti alis.
Fertur in arua volans.
Celeres commouere alas.
Tenues se sustulit Ales in auras.
Pennis se tradere cælo.
Æthera verberabat alis.
Jactare, mouere, vouere, agitare alas.
Remis alarum insistere.
Alleuari pennis.
Alis distringere.

to put to Flight, to driue away.

Fugare. Conuertere, vertere, agere in fugam.
Abigere, arcere aliquem limine.
Dare, agere in fugam.
Pelli regno. Detrudere finibus.
Fuga distracti, dissipati, disiecti, dispersi sunt.
Distraxit eos fuga, dissipauit, disiecit.
Expellere. Vide *to Ouercome*.

to Fling, vide to Shoot, or to Cast.

to Flit, vide to brawle.

grieued with the Flixe or Laske.

Furiosus. Dissentericus.
Ventris profluuio laborans.
Ventrem habens solutum, luxum, fluidum, liquidum.
Subiacens passioni studiæ egestionis.
Cœliacus.
Aluum habens solutam, citam, laxam plus satis egerentem.
¶ Ciere, soluere, ducere, laxare, aluum. *To driue into a Laske, to make the belly loose, or to make one goe to the stoole.*
Citare aluum, sæpe laxare.
Solutus in fluxum venter, vires corporis euiscerat. Cypri.

to

to Flourish, vide *to Grow.*

to Flout, vide *to mocke.*

a Floud.

Restagnatio. Æstus.
Augmentatio, incrementum flumi-
num. Inundatio.
Æstuatio. Exæstuatio.

a Fluter, vide *Piper.*

a Foe, an Enemie, or Ad-
uersary.

Inimicus. ἐχθρός.
Hostis. ἀνθρωπόμαις.
Ferus est nobis, nimium crudelis est
hostis, nimis acerbus, acer, vehe-
mens, sæuus, propensus ad exitum
nostrum, in nostram perniciem.
Aduersarius propriè in iudicio.
Perduellis, apud Plaut. Æmulus.
Grauis aduersarius. i. est potens.
Infensissimus hostis & aduersarius.
Capitalis inimicus.
Infensus, i. vehementer iratus.
Infensus i. permolestus, qui alicui
malum infert.
Inimicitias, simultatem gerere, exer-
cere, *to beare ill will.*

to Foine, to Pricke, to Sting,
to Thrust, to Sticke.

Cuspide, gladij mucrone petere,
pungere.
Transfigere ceruum.
Punctim ferire, apud Veget.
Inuere, inuadere. ex διαλήψεως, id
est punctum.
Terebrare cauas vteri, & tentare la-
tebras.
Transfigere, transijcere, traijcere,
rumpere, figere, fodere, inducere,
perforare pectora, latus, præcordia
viscere, ferro, ense, gladio, telo,
hasta.
Obligare, adigere, condere, recondere,
re, conijcere in pectus latus, gut-
tur, ensem. telum, ferrum.
Exigere. demittere per pectus, præ-
cordia ferrum, telum.
Resoluere, recludere Iugulum ferro,
mucrone.
Iugulum abscindere.
Auferre, rumpere guttura cultro.
Incumbere ferro, telo.
Gladio finire dolores.
¶ Cæsim petere hostem, apud Liui.
to strike. to cut.
Cæsim ferire, apud Virg.
Cæsim lancinare, ἐκ καταφορᾶς. i.
cæsim.
¶ Ictum gladio recipere. est repelle-
re, auertere. *to keepe off a Blow.*
Infestis inter se hastis concurrere. *to
Foine nimblie.*
Perforare hasta.
Valida concurrere longius hasta.
Exercitus Liuio decurrere dicitur
quando lancea certat.
Validis vibrare hastilia neruis.
Aperto currere campo. *To runne.*

Folke or People.

Plebs. Plebecula.
Plebes, antiquitus. Populus.
δῆμος. Vulgus. ὀχλῶδες.

a Fold, vide *a Sheepe-cote.*

to Follow, to goe after.

Comitari. Sequi. Subsequi.
Insequi, pro subsequi ponitur.
Comitem se præbere, vel adiungere.
παρακολουθεῖν.
Adesse. Sectari. Assectari.
Assectari officij gratia, *for honors sake
to waite vpon.*
¶ Persuccedere, subire.
Subeunt morbi tristisque senectus,
Virg.

to Follow his lust, or his own minde & fancy. to doe what he will, or list himselfe.

Facere vt lubet, vt libet, quod quis velit.
Vtcunque lubitum est animo facere
Ex animi libidine facere.
Vtcunque fert animus, vt cunque visum est agere. αὐτογνωμονεῖν.
Sequi animi impetum, suam voluntatem.
Arbitrio suo viuere.
Animo morem gerere.
Obsequi animi desiderio.
Pro arbitratu & arbitrio suo facere, agere.
Explere animum suum.
Facere ingenium suum. Plaut.
Animo obsequi suo.
Audire se, pro auscultare sibi.
Ex animi sententia rem agere.
Ex sua facere sententia.
Suo viuere modo, apud Terent.
Prope adest, quum alieno more viuendum est mihi, sine nunc meo me viuere interea modo.
Indulgere animo affectibus suis.
Omnia sua libidine, suisque vtilitatibus metiri. Eras.
Libere viuere.
Ferre vota sua secum. Ouid.
Summam habere votorum, *to haue his will.*
Seruire, inseruire cupiditatibus, affectibus, libidini suæ.
Suis legibus, sibi probatis & complacitis viuere legibus.
αὐτονομεῖσθαι.

to Follow, to Trace, to seeke by the Footsteps or traces, to Imitate.

Sequi ad mores corpusque refertur.
Imitari ad mores, dicta, factaque.
Sectari ad disciplinas pertinet, vnde sectæ nomen.
Æmulari significat etiam sectari, & iisdem rebus studere.
Indagare. Vestigare.
Vestigia tenere.
Seruare Vestigia, obseruata sequi.
Vestigia, nancisci, quærere, flectere, stringere, ferre, ponere, mouere, relinquere.
Vestigia insunt, supersunt.
Sequi pedum signa.
Nulla videt taciti quærens vestigia furti.
Apparent signa notæque pedum.
Inerrant vestigia ripis.
Instare alicuius vestigijs, Plin.
Zelari. Consectari.
Legere vestigia, Poeticum.
Inhærere vestigijs, insistere.
Sequi, insequi vestigia.
E vestigijs sequi.
Vestigijs adhærere.
ἀκολουθεῖν. cum datiuo.
ἐπιδιώκειν. Insectari.
Insequi & persequi in bonam etiam partem accipiuntur, pro continuè perfectéque sequi.
Vita exprimere.
Sapere patruos prouerb. pro parentum aut veterum mores imitari.
Præbere se imitatorem æmulumque virtutis paternæ.
Moribus referre.
Exemplum capere, apud Terent.
Alicuius exẽplum æmulari, apud Erasmum.
Alicuius vestigijs ingredi.

a Foole, or foolish, Vnwise, Daft.

Stultus. μωρὸς.
Amens. Demens.
Fatuus. Stolidus.
Blitteus. Stupidus.
Insulsus. Insipidus.
Imprudens. Indoctus.

Ineptus

Jneptus. Delirus,
Hebes. Tardus.
Obtusus. Temerarius.
Rationis expers, inops.
βλιτόμαμμας. βλιτομάμμας ἄτερον.
Bœticum ingenium. Crassus.
Infrunitus, vel per o infrunitus.
Bucco, onis, apud Plaut.
Vecors. Bardus.
Excors. Morio. Idiota.
Insulsus. Blax. βλάξ.
τὸ μυδίλαξι, qui My sortitus est, in stultum ænigmaticè dicebatur quod Moros græcè, i. est stultus, primam literam græcam My habeat.
Nabal. Stultior Militide, Moricho. Corœbo.
Stultior Terebintho.
Jmpos mentis, animi.
Haud sanæ mentis.
Mente captus.
Ratione carens.
Egens mente.
Sensuum inops. Infatuatus.
Jnsipens. Jnfatuatus.
Animum dementia cepit.

Foolishnesse, Trifles, Toyes.

Deliramentum.
Dementia. Stultitia.
Delyrium insulsum.
Nugamentum. Figmentum.
Vaframentum. Hiberæ neniæ.
Nugæ. Affaniæ. Liræ.
Nugalia. στωμύλματα.
Nugatoria. Gerræ. Siculæ.
Stulta blateramenta.
Nugæ neniæ fœminæ, aniles, futiles.
Gerræ muliebres. Res risu digna.
Apologus Alcinoi.
Commentitium.
Inanes leuitates.
Bullatæ nugæ. Tricæ apinæ.
Fabulamenta somnijs similia.
Somnia. Cæca insomnia.
Fabulæ aniles, vtiles, inanes, nihil, ineptæ.
Vana anicularum delytamenta.
Ridigula. αἰσωπικά.
¶ Cōfarcinatis fabulamentis seu gloriosis mendacijs aliquem explere.

to wax Foolish, or to become a Foole.

Stultescere. Obrutescere.
Dementire. Delyrare. Lucre.
De mente exire.
De sapientia excidere.
Desipere. Desipiscere.
De rationis potestate exire.
ἀφραίνειν, παρακοπτ.
Delyrare. παραγηράν.
Sensibus alienari, vide *to Dote.*

to Play the Foole or the Gester.

Agere stultum, morionem, festiuum, fatuum.
γελωτοποιεῖν. Præbere iocos.
Mouere risum. Agere nugas.
Stultis dicterijs silentium, ac compotationibus tristitiam discutere, Eras. Facetias facere.
Ridiculis dictis exhilarare compotationem. Futire nugas.
Facere se bardum. Plaut.
Stultum se simulare.

to make Foolish.

¶ Jnfatuare. ἐκμωραίνειν.
Fatuum, dementē facere, apud Plautum.
Dementare. ἐκμωρᾶν.
Ex stulto insanum facere, Terent. *to make one a verie foole.*
Alicui farcire centones.

Foolish, vnwise, vnsauerie.

Rationis expers. Parum cordatus.
Corpus sine pectore. Horat.
Nihil vltra vulgum sapiens.
Caput cerebro vacuum.
Ratione carens.

Excors. Vecors.
Vesanus. Deliyrus.
Imprudens. Nullius iudicij.
Parum compos sui.
Cerebro carens.
Animo parum valido, apud Sal.
Insano cerebro.
Infrunitus, ἄφρων.
Mente captus.
Impos mentis.
Non sanæ mentis.
Stupidus. Margites.
Stipes sine sensu, sine sapore, elinguis.
Embarus. ἔμβαρος.
Communi sensu carens, apud Hor.
Vappa metaph.
Cæcus auribus. in prouer.
Communis sensus quia apparet oblitus.

Fooles, or Gesters.

Stulti. μωροί. Mori.
Moriones. Bardi.
Mimi. Circulatores.
Biaces. Morionem agentes.
Gesticulatores.
Risus concitores.
γελωτοποιοί.
Ridiculi nugatores.
Scurræ. βωμολόχοι.

to Forbid.

Interdicere. παραγγέλλειν.
Inhibere ne rem cœptam prosequamur.
Prohibere ne facere incipiamus.
Vetare. Cauere.
Cauere graui senatusconsulto.

with all Force and power. vide *with might and main.*

to hold or keepe by Force.

Manuum vi, iustum meteri velle.
τῇ δυνάμει τὸ δίκαιον τῇ διὰ τῶν χειρῶν ἰσχύϊ. Hesi.
Rem vi, non iudicio gerere.
Frameis & gladijs fidem de foro, ius ei tribunalibus, authoritatem de repub. auferre.
Lege manuum non ex præscripto legum rem gerere.
Jus in manu reponere.
Ferro quippiam diuidere, decernere.
Capillis, auribus, obtorto collo trahere. Vi perpellere.
Centauricè, Ciclopum more facere.
Rem legibus neglectis pro sua libidine gerere.

For euer, vide *Euerlasting.*

to Forget.

Obliuisci. Effluere.
Defluere ex animo.
Ire, abire in obliuionem.
Capere obliuionem.
Labi è memoria, è pectore.
Dare ventis.
Excidere alicui.
Ducere obliuia vel obliuionem.
Poët. Obliuioni dare, tradere.
Vino inscribere.
In vento & rapida scribere opportet aqua apud Catul.
Ventis tradere. Horat.
Delere ex animo.
Ex animo reuellere, ejicere.
Imis ceris eradere.
Sapientiæ est atque magnitudinis animi obliuioni tradere irrecuperabilis dispendium.
Nam rerum irrecuperabilium summa fœlicitas, est obliuio. Vide *to Dote.*

to make Forfeit, vide *to Confiscate.*

Forgetfull.

Obliuiosus. Obliuium.
Jmmemor.
Collecta obliuia damno.

Non

Non subeunt animo meritorum obliuia nostro.
Memoria infirma.

to be Forgotten, to make forgotten.

Æternum Lethes tegi sub amne.
Interire à memoria hominum.
Iacere in obliuione.
Obliuionem veterum amicorum inuehere.
Longa obliuia potare.
Alicuius rei memoriam omnem tollere funditus ac delere.
Rebus gestis offundere obliuionem.
Memoriam habere fluxam, parum tenacem.

I haue Forgotten it, or it is out of my remembrance or minde.

Excidit animo. Excidit.
Effugit. Oblitus sum.
Aufugit. Fugit me.
Effluxit. Defluxit.
Cœpit me obliuio.
Obliuio sustulit, abstulit illa, id est penitus oblitus sum.
Laticem omnem Letheum aridulis ebibi faucibus.
Venit in obliuionem.
Obliuio intercepit.
Excessit è memoria.
Elapsum est memoriæ, menti, ex vel è memoria
Effluxit memoria, à liquorum flexu ducta metaphora.
Memoria excidit.
Ventis & auræ mandatum.
In teneas euanuit auras.
Cribro excepi, non in dolio.
Memoria non retinui.
Inscripsi vino.
Non rite audita recordor. Virg.
Omnia non memini, mens est mihi debilis, Ista vix teneo. B.
Manto. Effluxit & animo meo.
Euulsum ex omni memoria vitaque nostra.
Nomen, loci, authoris, viri subterfugit minis
Fugit exulatum pectore meo. Cic.
Hæc me fugiunt, i. non recordor.

to Forgiue or Pardon an offense.

Condonare culpam, crimen, & donare simplex.
Reatam facere gratiam.
Dare erratorum veniam.
Ignoscere admissum.
Condonare præteritum erratū, peccatum, malefacta.
Tribuere veniam errori.
Mittere noxam. Terent.
Remittere culpam, dilictam, noxam, vulgus demittere dicit.
Indulgere.
Veniam dare culpæ.
Offensam demittere, seu potius remittere.
συγγινώσκειν. συγγνώμην ἴσχειν, vt tradit Budæus.
Et ab aliquo veniam petere, orare, παραιτεῖσθαι συγγνώμην παρά τινος, est deprecari culpam pœnam, noxam.
Facere gratiam delicti, apud Sall.
Condonare supplicium, Cice.
Offensiunculam remittere.
Concedere apud Cic.
Relaxare. Laxare. Resoluere.
Absoluere nexum criminis.
Rumpere nexum vinculi, id est, peccati Dare indulgentiam, Plinius.
Dare remissionem criminum.
Ferre veniam offensis, frequenti in sacris literis.
Animaduersionem remittere, pro condonare, apud Cic.
Peccatorum nubila tollere.
Sarcina ponderum prementium, leuare.

Eximere noxæ, pænæ.
Eximere nomē de tabulis quod vulgo absoluere dicimus reum.
Liberare scelere, de crimine tollere.
Impunitatem dare peccatorum.

For your sake.

Tua causa. Tui causa.
σὴν χάριν. περὶ χάριτος.
In tuam gratiam, pro quo nonnulli vsurpant has voces, Respectu, & contemplatione tui minus ornatè.

For my sake.

Mea vel mei causa.
Meo vel nostro nomine.
Mea ex parte.
Meis verbis.
In meam gratiam.
In rem nostram.

a Forme, a shape, a Shoomakers Last, or Least.

Forma Formula.
Exemplar. Typus.
Figura. Archetypus.

a Fornace, vide Ouen.

a Forrest, a Parke, a Wood.

Saltus. Lucus. Nemus.
νέμος. Sylua. ὕλη.
Distingunt (fateor) nonnulli, sed differentia confunditur.

to Forsake, to Faile, to Lack, to Yeeld, to turne to the contrary part.

Descire. Desciscere ἀφίστασθαι.
Deficere. Rebellare.
Ab imperio deficere, vel à nomine à republica
Vindicare libertatem.
In oppressionem tyrannidis arma sumere.
Nouis rebis studere.
Reuocare, redintegrare, instaurare amissam libertatem.
Colla iugo subtrahere.
Retrocedere.
Rebellionem moliri, facere.
Sese recipere, vindicare in libertatem.
Imperium detractare.
Seruitutis iugum excutere.
Transfugere.
Deficere ad Francos, ad Turcam.
Conferre se ad hostes. Cic.
Deficere ad regem, Salust.
Transire ad hostes.
Hinc transfuga, desector.

to Forsake or resigne his office, to giue ouer or go from his office.

¶ Abire prætoratu, tribunatu, magistratu, consulatu.
Defungi.
Ablegare vel abdicare se magistratu, consulatu, functionibus, dignitate sua nondum ad plenum functa defungi.
Deponere magistratum.
ἀπιέναι ἀρχῆς, ἢ παραλύειν.
Longum valere iubere.
Decidere de dignitate, de officio.
Ab officio recedere. Cic.

to Forsake, vide to Leaue.

to Foresee, vide to perceiue, circumspect.

Forsworne, vide False.

Fortresses, strong holdes, or Bulwarks.

Munimenta. Munitiones.
Propugnacula ἕρκεα. ἔρκος.
ἐπιτειχίσματα.
Fortalicia, Valla.

Præsidia. Castella.
ἐρύματα. Castra.
Turres. Arces.
Aggeres. Septa.
Refugia. Loca munita.
Defensacula.
Minæ murorum ingentes, Virg.

Fortune.

Sors. Fors.
Τύχη. λάχος. Alea.
Euentus Exitus.
Casus incertus.
Varietas ambiguitasque fortunæ.
Fortuna, quàm Budæus vocat stolidam ac proteruam rerum humanarum arbitram.

Fortunately, vide *Luckely.*

to try the Fortune, or to aduenture vpon fortune.

Stare fortuna.
Fortunæ se suaq; permittere.
Rei exitum experiri.
Tentare fortunam.
Fortunam periclitari, apud Cæsar.
ἐκκυβεύειν.
Venari, experiri fortunam.
Iacere, iactare aleam, *to Hazard, to Venture, or to put in aduenture.*
κύβον ῥίπτειν. διακυβεύειν.
Sene. Quod fors feret, æquo feramus animo.
Superanda omnis fortuna ferendo est, Poëta.
Fortunæ res humanas pro arbitrio flectenti & versanti se totum committere.
Auræ blandienti vela pandere.
Subijcere rem fortunæ.
Negotij euentum fortunæ committere arbitrio.
Belli virtutem, euentum experiri.
Vela ventis permittere, apud Quinti.
Fluctibus dare ratem apud Sene.
Ferri procella apud Virg. Ænei. pro pati ius fortunæ prout alea casusq; temerarius tulerit, *to Wauer in the Ballance of Fortune.*

ill Fortune, grieuous Aduersitie.

Res, fortuna, aduersa, contraria, incommoda, infesta, infensa, iniqua, inimica.
Grauis fortuna, reflans, aduersa.
Res afflictæ.
Malum substant.
Infortunium. ἀτυχία.
Aduersitas.
Malum Lemnium.
Ogygium. Tragicum.
Lerna. Ilias malorum.
Calamitas. Casus. Acerbitas.
Mala malis succedentia, agminatim ingruentia, &c.
Vno ex malo plura consequntur.
Cui aduenit vnum, non aduenit solum.
Hinc etiam poëtis Cathenati labores dicti. Vide prouerb.

to haue ill Fortune, or ill lucke.

Infortunia pati. Fatis exerceri.
In salo huius vitæ circumstantibus agitari procellis.
Fortuna vehementer, acriter, acerbe, grauiter me opugnat, vexat, exagitat, vrget, premit, grauat.
Aduersis premi,
Ferri in preceps, præcipitium.
Conflictari incommodis multis & magnis. Cice.
Malo infortunio perire.
Facultatibus labi, *to Decaie.*

against ill Fortune, good Hope.

Ego ad omnes casus quibus humana vita subiecta, proposita, exposita est, patet. Fortis sum.

Contra

Contra fortunam paratus, armatus, firmus validus.
Firmissimis præsidijs conscientię munitus.
Res humanas præclarè contemno, negligo, despicio, aspernor.
Valet animus, firmus est, seipso nititur, sua in seipso præsidia ponit, à seipso præsidium omne petit.
Aduersus fortunæ vim, impetum, conatus, iniurias, tela omnia seipsum corroborat.
Minimum res humanæ me mouent, afficiunt, perturbant.
Minimum laboro de rebus humanis.
Susque deque res humanas facio, fero.
Humanis casibus animi præstantia virtute, fortitudine resisto.
Fortunæ conatibus obuiam eo, occurro, obijcio me fortiter atque acriter.
Fretus conscientia fortunam sperno, contemno.
Mea me contra fortunam conscientia fortem facit, confirmat, auget viribus, validiorem reddit, mihi animos addit, virtutem, vires, robur fortitudinem, firmitatem.

Forthwith, vide *Out of hand.*

Foule, vide *Filthy*,

to make Foule, to Array filthily and sluttishly, to Defile.

Contaminare.	Deformare.
Attaminare.	μιαίνειν.
Temerare.	Maculare.
Inquinare,	Scelerare.
Polluere.	μορύξαι.
Inficere.	Impiare.
Coinquinare.	

Oblimare metaphoricè.

Violare.	Sordidare.
Vitiare.	Collutulare.
Incestare.	Cloacare.
Prophanare.	Conspurcare.
Turpare.	Tetrare.
Deturpare	Deuenustare.
Fœdare.	Defœdare.

Spurcum, fœdum reddere, vel turpe.
Gregem sanctum contagione polluere.
Sufficere purpuram. Cic.
Lesbiari. λεσβιάζειν.

Foules, vide *Birds.*

to Fray, vide *to Abash*, *to Feare.*

the Fraight payed for carriage.

Naulum. Merces nautica.
Portorium, & Portorion.
Porthmion græcis.
Porthmeus disyllabum & portitor, *a Barg-man, or water man, or a Carrier.*

a Franke benefit, vide *Benefit.*

Frantike, vide *Mad.*

a Fraternitie, a Brotherhood.

Contubernium. Sodalitas.
Conuentus. Conuenticulum.
φρατρία. Græcè.
A Diuis passim apud nos cognomenta habent.
Ineptiunt prorsus qui confratrias vocant.
Phratria enim vocabulum Græcum est, non deductum a fratribus, vt autumant.
Contubernales, epulones coëpulones, sysitos, sodales saginandi plerumque

runque ventris gratia ita conuenienter, Græci φράτερες vocant.

Phratriarchus, φρατρίαρχος est præfectus, præpositus & princeps fratriæ, *the Deane or warden.*

Curia similiter significat, *a Brotherhood.*

Vnde Curiales & tribules.

without Fraud or Deceit, vide *Without, &c.*

Free, or at Liberty, his owne man.

Liber. αὐτεξούσιος.
Sui iuris. Suæ potestatis.
Suæ tutelæ. αὐτοκράτωρ.
Sui arbitrij. ἐλεύθερος.
Patria potestate solutus.
Dominationi nullius parens.
Suo iure libertateque vtens.
Ingenuus. Persius: Meus à prætore recessi.

Free from subsidie.

Virtute sua consequutus est, vt nihil, nullum tributum publicè penderet vt vectigalis non esset, vt esset immunis, vt ex eorum numero, qui publice aliquid penderent eximeretur, nihil publice solueret, vt esset expers onerum quæ publicè imponuntur, vt nullam pecuniam in commune conferret, vt publicis oneribus vacaret, vt tributarius non esset, vt nullum tributum persolueret.

Free from trouble.

Nunc quidem Dei gratia vacuus molestijs, sine molestia, cura, sollicitudine sum, procul absum.

Nulla meum animum paulò molestior, grauior, acerbior, exagitat, vexat, perturbat, commouet, afficit cogitatio.

Fruitur animus meus tranquillitate.

Bene est, tranquille est, commode est quies est, pax est.

Tranquillitas est animo meo.

Animo sum ab omni molestia soluto, vacuo, libero, longe seiuncto.

Dei benignitas me omni molestia exemit, liberauit.

Ab omni molestia vindicauit, dicauit, eripuit, disiunxit.

Freely, without Dissembling, euen as I thinke.

Ingenuè. Liberè.
ἁπλῶς. ἐλευθέρως.
Ex animo. Citra fucum.
Renudatis animi penetralibus.
Recto pectore, Aperto pectore.
Vera fronte. Simpliciter.
Citra dissimulationem.
Rotundo ore. Tutò.

a Freedome, vide *Refuge, and Village.*

Fresh, Caller, vide *New.*

to Fry, vide *Roast.*

a Frying-pan.

Sartago. Frixorium.
Patella. τήγανον.
Frictorium. φρύγανον.

Friendship, Amitie, Goodwill.

Amicitia. φιλότης.
Familiaritas. φιλία.
Beneuolentia. εὔνοια.
Necessitudo. Vsus.
Conuersatio.

Notitia pro familiaritate nonnunquam ponitur.

Sicut & Charitas à Cice. pro amicitia, & beneuolentia, ac Consuetudo pro intima quadam familiaritate ponitur.

Limen

Limen pro amicitia, vt exponit Seruius in Vir. Hinc limine pelli, limine submoueri.
Eliminari, excludi, *To bee thrusted out*.
¶ Vetus amicitia, quæ ab ipsis propè cunabilis vna cum ætate accreuit, *Old acquaintance*.

a Friend, an Acquaintance.

Amicus. φίλος.
Familiaris. Coniunctus.
Beneuolus.
Charus. συγ[illegible]ic.
Quicum bene conuenit.
Necessarius seu potius pluraliter.
Necessarij amici, & quibus vti familiariter solemus.
Coniunctissimus.
Iuratissimus, Plin.

a great Friend.

Quicum haud vulgaris intercedit amicitia.
Arctissimo, sanctissimoque necessitudinis fœdere copulatus.
Affixus lateri alicuius.
Necessitudinis nexu tenacius astrictus.
Quicum necessitudo intima atque arctissima.
Et singulari in me beneuolentia.
Consuetudine iunctissimus, quicum maxima familiaritas intercedit.
Alicui toto pectore deditus, *a heartie Friend.*
Certus, fidus amicus, prouerb.

to be Friends, or to vse ones friendship, familiarity.

Vti quopiam familiariter.
Habere arctissimam vel amplam cum aliquo necessitudinem.
Summa alicui familiaritate coniungi.
Amicitiam bene vinctam habere.
Vti consuetudine.
Consuetudine, amicitia deuinciri.
Complecti aliquem familiaritate arcta.
Continnam cum quopiam souere familiaritatem.
Intercedit mihi cum aliquo familiaritas maxima, cum quo mihi vsus multus est: mutuaque inter nos beneuolentia.

to get, to make Friends.

Contrahere familiaritatem, amicitiam, beneuolentiam.
Coniungere ἐξαρτᾶν.
Deuincire sibi aliquem amicitia.
Inire amicitiam.
Adsciscere amicitiam.
Iungere se alicui fœdere amicitiæ.
Insinuare se in amicitiam, familiaritatem alicuius.
Emereri amicos.
Amicitiæ fores aperire.
Iungere amicitias, familiaritatem.
Officijs prouocare, beneuolentia allicere.
Familiaritate deuincire, implicare.
Dare, immergere, insinuare se in consuetudinem.
Captare beneuolentiam, gratiam.
Magni viri conflare amicitiam, familiaritatem.
Amicitiam conciliare.
Conciliare, iungere sibi aliquem suo munere, id est, auro.
In fœderis societatem trahere.
Amicitiam parere, gignere.
Gratiam alicuius sequi, est amicitiam ambitiosius captare, ambire, apud Cæsa.
Sic gratiam quærere, aucupari, inquirere apud Cic.
Et similiter gratiam acquirere, con-

sequi apud eundem.

¶ Amicitiam confirmare, firmiorem reddere, conglutiare, connexa sibi pectora, strictiore adhuc commissura conglobare, vide *to pacifie.*

to breake or to undoe Friendship.

Amicitiam dissuere, scindere, violare funditus, euertere, deponere extinguere, labefactare, discindere.

Soluere amicitiæ vincula.

Amicitiæ t fœderam frangere, perfringere, labefactare.

Scindere necessitudines sanctissimas.

¶ Inimicitias indicere, denunciare, suscipere, gerere, exercere, habere.

the Fringes or Borders of a garment.

Fimbriæ. κρασπεδωτά.

Laciniæ, cæsuræ vellium extremæ particulatim decoris gratia concisæ, *Fingers* Limbelli.

Penicalamenta. Limbi.

Limbuli φυλακτήρια.

Extremitates oræ vestium. ὤα ἢ ὄα.

Institia, *the hems or welts.*

From hence forth.

Deinde. ἔπειτα.

Deinceps. Sub hæc.

Dein ἐντεῦθεν. Exin

Post. Postea. Posteaquam, *after, afterwards after that.*

Vbi. Dum. At vbi. Simulac.

Vt, Simulatque *as soone as.*

ὡς ἢ τάχιστα. Simul vt.

Tum proinde apud Virg.

Interposito, interiecto deinde temporis spatio.

Mox pro eodem frequens, apud Plin

De hinc pro deinde., apud Sal.

Secundum cum accusatiuo, pro post frequens est.

Secundum eam pugnam.

Postea, multis labentibus annis, *a great while after.*

to be Frosen.

Gelari, apud Iuuen. Congelari.

Gelascere. πεπηγέναι.

Congelascere. κρυσταλλοῦσθαι.

Durari glacie. λαγηροῦσθαι.

Gelu constringi, astringi, durari.

Densari frigore.

In glaciem conuerti. Glaciari.

Asperitate hyemis densari. vide *to wax hard.*

to Frowne, vide *to looke Sowerly.*

Froward, Crabbed, Wayward

Difficilis. δυσάρεστος.

λευγαλέος μεμψίμοιρος.

Morosus. Quærulus. Seuerus.

Querulosus, Grauis.

Molestus. Peruersus.

Tristis. Onerosus.

Cilicum moribus vtens.

ἰγκλιζόμψος συγρός.

Insuauis moribus.

αὐθέκαστος κεραβόλος.

Homo suorum morum.

Expers sensus communis.

Suis moribus, suo quodam instituto viuens.

Difficilimis moribus.

Intractabilis.

Quē ne bestiæ quidem ferre possent

Quē non tolerent centum Ægyptij.

Iniucundis, asperis moribus.

Et prouerbialiter.

Leberide scabrosior vel asperior.

Thymbra victitans.

Echino asperior.

Totus Echinus asper.

Et præposterus, peruersus homo.

a Fruitfull, a Fertile or Battle ground.

Terra

Terra ferax. Fœcunda.
Opima. Luxuriosa.
καρποφόρα.
Omnium ferax. Fructifica.
Fertilis terra, pinguis, diues, frugifera, læta, alma.
Omnipara tellus, Solin. de Creta insula. Larga viris, mira soli indulgentia, arborarij prouentus abundantes. Idem de India. In anno bis æstatem habet, bis legit frugem.
Ager Rusticus bonus frugibus, opimus & ferax idem.
Solum diuitem fœtum prouentum effundens, præfœcundum.
Præpinguis, vber gleba, Fructuosa.
Frugifera. καρποτόρος.
Lætissimum latifundium.
Tellus, ager vbertatis inexhaustæ.
πάμφορος.
Terra, ager restibilis, παλλιμουής.
Restibilem fœcunditatem adferens.
Terra benigna, pro feraci, & fructus abundè reddente, apud Plin. ita de Ægypto loquente, Nulla est benignior tellus, nullus ager feracior.
Arbor vel tellus bifera, quæ bis fert fructum, sementem.
Fructum edere. καρποφορεῖν.
Fruges fundere, fructificare, fructum ferre. *To bring forth fruit.*
Dare fœcunditatem terris.
Vberare fœcundum, vber facere.
πιαίνειν. *To make fruitfull*

Fruitfulnesse, vide *Fertilitie.*

to make Fruition, vide *to Enioy.*

Full, Replenished.

Plenus. Distentus.
Repletus. Refertus.
Satur. Tumidus.
Tumidis nauigare velis, *to saile with full sailes.*

Funeralls, Solemnities at onnes buriall.

Funeralia. Sacra funebria.
Iusta exequiarum, apud Cic.
Supremi diei celebritas.
Exequiæ. Officium funebre.
Parentalia olim dicebantur & Iusta funebria. Feralia.
νεμέσια, ὁμώρια.
Parentationes.
Etiam feria, apud Virg. pro sacrificijs quæ Manibus, vmbris vel inferis à veteribus soluebantur.
θανάσιμα
Feralis pompa i. exequialis quæ cadaueri offerendo exhibetur.
Et cultus feralis pro funebri & lugubri.
¶ Epicedium, Threnodia, Carmen funebre, exequiale, Ouid.

to keepe a great Funerall, or Buriall.

Iusta celebrare, soluere, persoluere perhonorificè.
Iusta funebria, honores funebres agere, peragere, regio sumptu.
Funebre officium exequi.
Mortualia soluere officia.
Exequias facere, seu celebrare, peragere.
Celeberrima parentatione peragere funus, funeris exequias.
Exequiari etiam dicitur.
κηδεύειν.
Supremis exequias ducere, dare, Soli.
Parentare parentibus.
Exequi vxorem defuncti, Plaut.
Infetias facere, soluere.
Funus satis amplum facere. Cic.
Iusta facere, conficere magnificè. Salust. Ferre dona sepulchro.
τὰ νομιζόμενα ποιεῖν.
Vita defunctis iusta solemni more facere, exoluere.
Ferre suprema alicui.

Et cineri ingrato suprema ferebant, apud Virg.
Dare iura vmbris.
Defuncti manibus parentare.
Funus magnificum, amplum, honorificum deducere.
Ducere pompam funebrem.
Instruere pompam.
Ire prodire in pompam funebrem.
Funebre officium, funus, ceremonias funerales agere, celebrare, *to keepe a Buriall.*
Prosequendo exequias honestare, apud Ambros.

a Funnell.

Infundibulum. χώνη.
Epichysis.
Colum pro eodem.

Fury, vide *Anger.*

Furious, vide *Madde.*

Furthermore, besids all this, Also, Moreouer.

Quin Quinetiam. Nunc. Iam.
Tum ad hoc. πρὸς τούτοις.
Adhæc εἰς ταῦτα. etiam.
Super hæc omnia. Item. Itemque.
Præter hæc, & hæc præter, Iidem.
πρὸς δὲ τούτοις. Insuper.
Denique. Vltra.
Præterea. Vel.
ὁμοίως. Similiter. Tum.
Porro autem Dein. Iam vero.
Eodem pertinet.
Sed pene excideras.
Neque vero te N. Prætereo, Cic.
Quod ad reliqua pertinet.
Age vero.
πρὸς τούτοις, προσέτι.
Accedit his Accedit ad hæc.
Huc accedit. Huc pertinet.
Superest.
Reliquum est. Huc tendit.
Huic confine est. Non dissimile.
His finitimum est. Vide *Moreouer.*

G

to Gadde and iette vp and downe.

Volitare & vagari in foro, Cic.
Hac illac itare & circumcursare, cursitare.

a Gaile, vide *Prison.*

to Gaine, to Winne, to Profit.

Facere lucrum & reportare.
Frugem accipere.
Capere, facere emolumentum & decepere.
Facere rem, frugem.
Parare compendium.
Referre.
Fructum haud contemnendum.
Demetere commoditatem.
Colligere vtilitatem ex re multum frugifera, quæ commodo, vsui, emolumento sit.
Maximè operæ pretium facere in re aliqua.
Fructus fac vberes copiososque metere.
Colligere fructus non paucos.
Non mediocrem vtilitatem comparare.
Capere fructum, Cic.
Magnorum meorum laborum, multarumque vigiliarum fructum cepi maximum. i. vtilitatem maximam.
Amplo fœnore compendium facere.
Adiumentum importare.
Vectigal magnum alicui afferre.
Vectigal facere.
Lucu entam colligere messem.
Facere, capere messem, Proficere.
Facere profectum.

Fructum

Fructum percipere, capere.
Adipisci, comparare commodum.
Vtilitatem adferre.
¶ Commodis seruire, consulere,
Circa emolumenti messem vigilare,
to Gape after profit, and gaine.
Prospicere sibi.
Sui rationem ducere.
λόγον ἔχειν.
Suis seruire commodis.
In futurum, in posterum consulere sibi.
Rei familiari insudare, seruire, *to seeke his owne profit.*
Habere rationem rei familiaris, quā delabi finere flagitiosum est, vt scribit Cicero.

Gaine, Winning, Profit, or Vantage.

Lucrum. κέρδος.
Lucellum diminutiuum.
κερδύφιον. Compendium.
Emolumentum. Fructus.
Fœnus. Quæstus. Vsus.
Vsura. Aucupium.
Impendium, pro eodem, apud Varronem.

a Gammon or a Flitch of bakon.

Perna fumo indurata.
Coxa suilla fumosa. Petaso.
Petasunculus diminutiuum, apud Iuuenalem. πέρνα.
Succidia. *a flitch of Bakon.*

to Gape, to Chinke or Chappe.

Findi. Diffindi.
Aperiri. Hiare.
Dehiscere. Fatiscere
Hiare æstu, ariditate humus seu flores dicuntur.
Agere rimas.
Deduci rimis.
Ducere rimas apud Ouidium.
Tenui rima fissus apud eundem.
Hiulcare. Catullus.
Cum grauis exustos æstus hiulcat agros.
¶ Hiulcum, nimio calore deductum.

the Gard of a Prince. as, the Queenes Gard.

Stipatores. Apparitores.
Fasciam baiuli ῥαβδοῦχος.
Somatophylaces. Liburni.
Satellites pedestres.
Doryferi, a ferendis hastis.
Latrones & laterani olim, quod principum stiparent latera vocabantur, qui nunc latrones à latendo dicuntur. Lictores.
Equestres corporis principis custodes Archeros vulgo vocant ab arcubus quos olim in equis ferebant vnde rectius Arcigeri appellarentur: & latinius, sicut Græcis ἱπποτοξόται defendendi causa principem stipantes, circundantes, ex quo Sagittarij, apud Cæs. li V. de Bello Afric. Cum sagittarijs ac funditoribus, hippotoxotisque compluribus.
Quadrupulatores.
Delatores. Emissarij.
Emissitij, Exploratores, Coricæi, idem ferè *Espiers or Spies.*
ὠτακουσταί.
¶ Latus suum armatis hominibus stipare.
Se militari manu sepire, *To haue a Gard.*
Satellitum post se trahere centurias.
Satellitium militare ad corporis tutelam, sui custodiam adhibere.
δορυφορεῖν.
Obsequentibus fulciri cuneis.
Factionibus armatorum succingi.
Alcel.

Stipatus agmine amatorum, telis multis.
Armatus sicarijs.

a Gardener.

Hortulanus. Custos hortorum.
Horti curam habens.
Κηπουρὸς & κηπωρὸς. Olitor.

a Garland, vide *a Crowne*,

a Garment.

Vestis. Vestimentum.
Indumentum. Amictus.
ἱμάτιον. Crotoca genus vestis.
Chiridota, *with long sleeues.*
Ralla, *a bare, or a torne coat.*
Victus appellatione etiā vestis continetur, vt ait Vlpianus.
Area vestiaria, ἱματιοφυλάκιον.
Vestiarium vulgus vocat.

to Gasp, Gape, or Yawne.

Oscitare. χασμᾶσθαι.
Os totum aperiri, commouere.
Diducere os.
Oscitare, apud Ciceronem legitur.
Facere rictum.
Hiare. χαίνειν.

a Gasping, Gaping or Yawning.

Oscitatio actus ipse, nempe intensa oris apertio. χάσμη.
Pandiculatio toto corpore fit, quando brachijs extensis, pedibusque porrectis, os diducimus, quod vicij plerunque post somnum diurnum praeque laboris taedio, subrepere solet.
Et verbum Pandiculari.
σκορδινᾶσθαι, extendere seu protendere membra cum oscitatione & capitis grauedine.

Gates, vide *Doores*,

to Gather thinges together, to Assemble.

Colligere. Corradere.
Coadunare. Coniungere.
Conglomerare. Compellere.
Congerere. Cumulare.
Accumulare. Accruare.
Conflare. Contrahere.
Coacervare. Cogere.
ὁμονοεῖν.
Congregare. Corrogare.
Aceruatim cuncta congerere.
Vndecunque comparere.
Aceruum parere.
Centuriare, apud Plaut.
Per fasq; nefasq; congerere.
In vnum conferre.

to Gather, to Assemble, to come together in a place.

Conuenire. Coire.
In vnum locum conuenire.
Congredi. Congregari.
συνέρχεσθαι.
Venire in vnum, Virg.
Confluere in aliquem locum.
Conuolat populus, Terent.
Facere concursum, in vnum locum currere.
Glomere, contrahere, congregare, compellere.
Animi gratia circumuolitare.
¶ Comitia habere.
Conuentum celebrare.
Agere cum populo, *to call the people together.*
Concire, conuocare multitudinem obscuram.
Vocare caetum, consilium.
Corrogare coetum proximorū, Soli.
Vocare, conuocare senatum.

Gelded.

Spado. Eunuchus
ἡμίανδρος. Semiuir.

Castratus. Euiratus.
Exectus. ἐκτομίας.
Capus vulgo dicitur, cui testes sunt exsecti, testiculi amputati.
Thlasias θλασίας, qui attritis est testiculis.
Distingunt Grammatici Spadonem & Eunuchum, sed differentia sine robore est.

to Geld.

¶ Exsecare testes. ἐκτέμνειν.
Virilia resecare. Excidere.
ἀποχίζειν. Euirare.
Emasculare. Castrare.
Spadonem eunuchum facere.

a Generall of an army, vide *a Captaine.*

Gentle, Ciuill, Courteous.

Humanus totus. Ciuilis.
Vrbanus. εὐτράπελος.
Facetus. αἱμύλος.
Comis. Lepidus.
Facetijs fluens, abundans.
Facundus. Antropelinus.
Habens leporem in verbis.
Modestus.
Moribus integris.
Moribus festiuis, ac citra grauitatis detrimentum amœnis.
Modestiam præ se ferens inauditam.
Nihil factitium præ se ferens.
Candidus, integer, sine fuco.
Gratiarum alumnus.
Apertus homo. Hilare ingenium.
Festiui & amœni ingenij.
Rara præditus humanitate.
Ad omnem humanitatem propensissimum habens animum.
Mira grauitate conditam præ se ferens comitatem, morumque ciuilitatem.
Comitate, conuictus facilitate, facetissimis colloquijs, atque omnium honestissima morum probitate quosuis præcellens.
Homo vrbanitatis ac facetiarum artifex.
Leporum ac facetiarũ disertus puer. Catul.
Homo iocis ac leporibus concretus.
Insatiabilis lerna nugarum.
Lepore, iocis salibus, vndique refertus.
Vafer tamen vitia tangit, & admissus circum præcordia ludit. Horatius. & Pers.

Gentrie, vide *Nobility.*

Gentlenesse, vide *Courtesie.*

Gētly, Benignly, Fauorably.

¶ Benignè. Amicè.
Comiter. Populariter.
Candidè. Sincerè.

to Gesse by diuinations what will happen, to Prophecie, to shew things to come.

Augurari. Diuinare.
Vaticinari. Præsagire futura.
Augurare. Prophetare.
Prædicere. Præsignificare.
Augurare. Futura prædicere.
προμαντεύειν. πλαρίνειν.
Ominari. Augurem agere.
Ariolari.
Aruspicium agere, facere, de cœlo seruare.
Prodere ingruentia.
Canere, apud Virgilium.
Babylonicos numeros tentare, & genethliacorum more diuinare.
Futura significare, aperire.
Ex coniecturis prudenter collocatis colligere.
Conijcere.
Euentura fata dicere.
Ventura præcinere.
Oraculum ædere.
Tanquam de spiculo futura præuidere,

dere coniectura proſpicere.
Perendinum venium præſcire, præſentire.
Deſtinare oculis furem, apud Curt. pro certis quibuſdam indicijs oculorum, furem denotare.

to Gesse, or to iudge by suspicion.

Conijcere. Coniectare.
Diuinare. μαντεύεσθαι.
Coniectura aſſequi, conſequi, proſpicere, perſpicere, cognoſcere.
Colligere. Cogitare.
Interpretari.

Gesters, vide *Fooles*.

to Get, to obtaine.

Conſequi, Adſequi.
ἀφικνεῖσθαι Impetrare.
Ferre, apud Terent.
Nanciſci. Adipiſci.
Quærere. Parere. Potiri.
Indipiſci pro eodem, apud Plaut. à quo frequentatiuũ Inde pro. apud Varronem.
Conquirere. Acquirere.
Obtinere. Lucrari.
Colligere. Eblandiri.
Exorare. Blanditijs impetrare.
Surripere cum datiuo perſonæ per falſam ſeu mendacẽ narrationem aliquid impetrare, extorquere. principe vel ſenatu.
Impetrare, exprimere, extorquere.
Parare. Comparare.
Conciliare, tam in bonum quàm in malum.
Contrahere.
Conflare cum datiuo perſonæ, & accuſatiuo rei conſtructa.

to Get, or to Earne his liuing.

Conquirere victum. Quærere.
Quæritare, Viuere ex re aliqua.
Exercere ſumptum ſuum opere ruſtico faciundo, apud Terentium in Heaut.
Lucrari victum.
Ob exiguum idq; incertum lucellum per omnia maria volitare tranſcurrere, vndis ac ventis vitam committere.
Maximis ſudoribus, innumeris vitæ periculis ſectari, quærere lucellum.
Vndique lucella venari.
Cibum per ignem quæritare & per ſaxa.
E flamma cibum petere.

to Get a good name, to become Famous.

Nominis ſplẽdorem, bonam famam, nomen adſequi.
Clareſcere εὐδοκιμεῖν.
Magna cum gloria & gratia ad ſummam amplitudinem peruenire, apud Ciceronem.
Crebeſcere, percrebeſcere, increbeſcere.
Bene paſſim audire.
Enitere, & eniteſcere metaphoricè
Gloriam adſequi.
Altius emergere.
Celebrem fieri.
Diuulgari. Probus habeor.
Creſco, id eſt, honoratior fio.
Bonæ ſum famæ.
¶ Summã rebus bellicis referre gloriam, acquirere famam.
Bellica induſtria, morum integritate, honeſtis ſtudijs gloriam conſequi immortalem.
Prorogare nominis famam.
Spargere famam.
Nomen adipiſci, augere, conſequi.
Lucubrationibus ingentem parare famam.
Moribus egregijs mortalem extendere famam.
Egregiam laudem ferre, apud Virg.

Gloria superare inuidiam.
Parare, captare famam, gloriam.
In existimationem venire.
Existimationem accipere.
Rebus gestis inclarescere.
Fama pulsare polos & sydera laude.
Nomine per vniuersum orbem inclarescere.
Colligere admirationem sui, existimationem, famam.
Famæ ianuam, seu aures hominum patefacere.
Quærere nomen per Gallica regna Hispanumque Tagum, &c.
Quærere famam egregijs factis, rebus bellicis, eruditione, virtute, literarum studijs.

to Giue, to Bestowe.

Dare, διδόναι, δῶναι.
Largiri. Tribuere.
Præstare. Præbere.
Conferre. Concedere.
Offerre. Donare.
Impendere.
Impartiri vel impartire.
Dono dare.
Accumulare donis.
Largissimo sinu, plena manu effundere.
Munera libare.
Condonare pro dare, datiuo vel accusatiuo iungitur.
Mittere pro donare. apud Virg.
Scribere pro dare. apud Horat.
Scribe decem Nerio.

to Giue niggardly.

Dare manu contracta, seu parca apud Hora. pro parcè, vel frigicè aliquid dare.

to Giue in waste.

Dare in sumptum, apud Terent.
Omnia conferre in commune.
Dare vt insumatur in conuiuium, vel compotatiunculam, pro quo barbari dicunt, dare in antipodio.

to Giue ouer, vide *to Yeeld himselfe.*

the holy Ghost.

Spiritus sanctus.
Flammifer spiritus.
Sacrum pneuma. ἅγιον πνεῦμα.
Flamen sacrum, almum.
Spirabile numen.
Flatus viuus.
Halitus, afflatusq; Dei sacer. Eras.
Paracletus, i. consolator.
Mysticum spiramen in hymno natali Domini.
¶ Afflatus spiritu sancto almo flamine.
Illustratus sacro lumine.
Diuinitus afflatus.
θεόπνευστος.

a Giant, vide *Stature.*

a Gibbet, or Gallowes.

Patibulum. ἰκρίον.
Crux. σταυρός.
Græcum Π.
Furca. κύφων.
Gabalus apud Varronem, pro patibulo. Stipes.
Lignum in sacris literis, pro eodem.
Trabs excelsa in libro Esther.

Gifts or Benefits, Presents.

Munera. Munuscula.
Dona. δῶρα. Præmia.
Data pro donis in sacra scriptura.
Xenia. Xeniola. Beneficia.
Lautia latinè.
Liberalitates.
Eulogiæ. εὐλογίαι.
¶ Munere, beneficio afficere. *to Bestow a benefit.*
Conferre beneficium.

Donare

Donare munere aliquem.
Dare Donum. *and to bestowe a benefit.*

Guilefull, vide *Craftie.*

Gilty, Wicked.

Reus. Noxius.
Facinerosus. Criminosus.
Peccator. Labe reus.
Obsessus culpis.
Vitijs contaminatus.
Sustinens culpam.
Delictorum mole obrutus ac sepultus.
Mole seu pondere peccatorum pressus, oppressus.
Nefandissimus, sceleratissimus.
Maximus peccator.
In vitiorum luto & sentina immersus.
Conscientiam occulto peccatorum reatu obstrictam tenens.

Giltlesse, vide *Innocent.*

a Ginne, a Trap, a Snare.

Laqueus. Perdica. Trica.
Compes. Inuolucrum. Decipula.
Vendicula. Venabulum. Vide *Trappes.*

a Girdle, a Belt.

Baltheus, vel Baltheum.
σφεχγὶς. Zona. ζώνη.
Cingulum. ζώνιον.
Cinctorium.
Cinctus substantiuum.
Strophum in hymno palmarum.
Corriga. Lorum.

Glad, Mery, Ioyous, Delectable, Cheerfull.

Hilaris. ἱλαρός.
Alacer. Iucundus.
Lætus. εὔθυμος.
Serena seu explicata frons. *A Glad countenance.*
Frons defæcata.
Frons generosa, hospite digna.

to be Glad, Merie, Ioyfull.

Lætari. Exhilarescere.
Exporrigere frontem.
καὶ πρόσωπον ἀνιέναι.
Plaudere. Iucundari.
Iucundus sum. εὐθυμέομαι.
Variè afficior.
Iucunditate perfundi.
Cum amiculis se recreare suauibus.
Operam dare rebus ludicris.
Virg. Soluite corda metu, secludite curas.
Tempus iucundum agere.
Curam animo expellere, eruere, eximere.
Multi fabula plena ioci.
Leuare pectora diris sollicitudinibus.
Munera iucunda.
Excutere animo sollicitudinem omnem.
Ferri lætitia vel differri.
Dare se iucunditati.
Gestire. Ouare.
Canere ad veteres verba iocosa modos.
Ouationem agere.
Relaxare animos, & dare se iucunditati. Cic.
Gaudere. Exultare. Triumphare.
Diffundere animos, frontem, vtrumque, apud Ouid.
Alacri animo esse. Iubilare.
εὐθυμεῖν. Sustollere manus.
Hilarem hunc sumamus diem.
Lucentem hunc habeamus diem.
Hodie modò hilarem facere, Terent.
Hilariter viuere.

Gladnesse, Reioycing, Delight and Pleasure.

Voluptas. Gaudium.
Lætitia. εὐθυμία τέρψις.
εὐθυμοσύνη. Oblectamen.

Oblectamentum. Oblectatio.
Iucunditas. Delectatio.
Delectamentum. Delectamen.
Delinimen. Delinimentum.
Delicium & deliciæ in plurali, quæ nobis voluptati sunt, sicuti Amores Latini appellant rem qua maximè oblectamur, quæque nobis velut in delicijs sunt.
Vocis iucunditas ac alacritas.
Res est arbitrio non dirimenda meo.

Gladly, Willingly.

Vltro. Sponte. Libens.
Libenter. Cupidè. Auidè.
Maximè. Spontaneè.
Vehementer, vide *Willingly*.

to make Glad and Ioyous, to Recreate, to Refresh, to Delight.

Voluptatem adferre.
Adoptare gaudium.
Oblectare τέρπειν.
Volupe esse. Delectarie.
Grata gaudij dulcedine pertentare Intimis præcordijs.
Recreare. Hilarare. Exhilarare.
Lætificare, & ri, deponens.
εὐφραίνειν. ἰλαρύνειν.
Iuuat impersonale in tertia persona cum accusatiuo.
Delinire voluptate.
Lætum facere.
Delectamentum conciliare.
Afficere lætitia. Reficere.
Gaudio perfundere.
Parere lætitiam, & adimere mœrorem. Explere animum gaudio.
Cumulare, accumulare gaudium.
Iucunditate afficere.
Parare animos apud Ouid.
Eximere sollicitudinem.
Sollicitudinem ex animo amouere.
Vberiore letitia animum opplere.
Anxijs curis animum liberare.
Diuino quodam nectare perfundere.
Animos releuare dolere.
Delibutum gaudio reddere, Teren.
Multijuga voluptate animum delibutum reddere.
Incredibili quadam lætitia perfundere. Oblectamentum præstare.
Capere quoque pro magis afficere & oblectare. Ouid. Factum mirabile ceperat aures.
Pictura capit oculos.
Afficere animum res aliqua dicitur quæ oblectat.
Oblectare lumine.
Læta corda vel animum aliqua re pascere & oculos.
Jucundo prurito titillare aures.

Glorious from a child.

Inflammatus ad gloriam à puero fuisti.
Jam inde à pueritia gloriæ studio atque amore flagrasti, spectasti gloriam ante omnes res à primis annis.
Tibi erat gloria omnium rerum antiquissima, in animo erat, in oculis erat, in amoribus erat, in delitijs erat. vide *Prowd*.

Glorie, vide Honour, Praise

Glue, Soulder.

Gluten. Glutinum.
κόλλα ἰξός. Viscus, Cic.
Bitumen. media producta.
Ferrumen, apud Plinium.
Viscum in neutro genere, Col.
Lithocolla. *Stone glue*.
Ichtycolla. *Mouth glue*.
Glutinosa mollities.

a Glutton, a Gulligut, a Rauenour or deuourer, a great Eater.

Cibi pernicies. λαρύστιος.
Helluo. Gluto. Epulo.
Edo, onis. Gurges. Mando.

Ganeo apud Iuuen.
Immensam habere gulam.
Gulæ parens.
Gulosus. Venter.
Ingurgitator. Genauius.
Parasitus. Lurco.
Edax & bibax. Vorax.
Profundæ, intempestiuæ, sordidæ Gulæ homo.
Catillo, onis. Insatiabilis.
Jnexplebilis. Ligurio.
Comestor. Gulo.
Phago. Nepos.
Comedo, onis, Ligurior.
Apitius à Romano quodam nobili, admodumque guloso.
Cotem alens. Prouer.
Barathro βύφαγος.
Asini mandibula.
Gastrimargus.
Manduco & Manducus.
Qui etiam Bætilum deuoraret.
Heterognathus. ἑτερόγναθος ob voracitatem alternatim vtraq; mandibula cibum commandens.
¶ Intercire corpus.
Distendere ventrem aqualiculum,
Explere se, vide *to Fill.*

Gluttony, Rauening.

Jngluuies. λιχνεία.
Gula Gulositas.
Intemperantia, λαιμαργία.
Crapula. Voracitas.
Gastrimargia, per g. in prima syllaba.
Abdomen pro vitio ventris ac gutturis, quam gulositatem vulgo vocant, frequenter ponit, Cic.
Ille gurges natus abdomini suo.

Gluttonous, Rauenous.

Gulosus. Intemperans.
Gastrimargus. Lurco.

to Gnash, to grinde the teeth.

Fremere. Frendere.
βρύχειν. Labra mordere.
Os distorquere.
Dentibus stridere.
Nares crispare.

to Goe or to walke.

Ire. Vadere. βαδίζειν.
πορεύεσθαι. Pedare.
Tendere iter, viam.
Tendimus in Latium.
Concedere, Terent.
Concede hinc domum.
Iter capere, facere, mereri, aperiri.
Gradiri. βαίνειν.
Gressus ferre vel inferre.
Carpere viam
Incedere pro simpliciter ire, apud Liuium.
Concedere ad dextram, Terent.
Moliri iter, apud Poetas.
Ambulare, pro iter facere, apud Cic. ad At.
Premere humum.

to Goe away out of his country.

Recedere. Commeare in aliam regionem.
Totum percensuit orbem.
Se dare in viam, viæ committere.
Abire. ὑπαπιέναι.
Iter ingredi. Inire viam.
Cedere patria, vrbe, pro discedere, Virg.
Inuitus regina tuo de litore cessi,
Patrios linquere fines.
Abscedere. Discedere.
Decedere. Sarcinas colligere.
Digredi. Secedere. Soluere.
Accingere se itineri, se ad iter.
Alium locum petere.
Abire vrbe.
Talaria induere. Proficisci.
Auolare in aliquam regionem.
Migrare. Auferre se.
Moliri iter, apud poetas.

Iter instituere, ingredi.
Alio ire, se recipere.
Peregrè longinquas inuisere terras.
Conijcere se in prouinciam vltimam
Commouere se, pro abire seu discedere, apud Cic.
Concedere, apud Terent. & Liuium.
ἀπαχωρεῖν
Corripere se inde, *To get him from thence.*
Credere se nocti Guid.
Noctu iter ingredi.
Concedere aliquo, apud Cic.
Facessere, apud Nonium.
Rus iam iam proficisci.
Abripere se, apud Eras.
Itineri se committere.
¶ Postico decedere, sese subducere inscijs alijs, furtim abire *To slippe away.*
Postico fallere, Horat.
Abire fœtore relicto.
Abire, discedere hospite insalutato *αὐτομολεῖν*, *vvithout taking his leaue.*
Pro quo Cæsar in Commentarijs dixit.
Non conclamatis vasis abire.

to Goe backe, to Retire.

Retrogradi. Retroire.
Regredi. Recedere.
Excedere terris.
Remeare, Plin. Iter remetiri.
Si patrios vnquam remeassem victor ad agros.
Conuersus recurrere equis.
Reuocare gradum, superasq; euadere ad auras.
Refugere, Tergiuersari.
Repedare. Imitari nepam.
Retrocedere. Reuocare.
Referre pedem ac retrahere.
Gradum, pedem retroferre Virg.
Pedemque refert quasi tactus ab angue. Sene. Audax virago non tulit retrogradum, vide *to recoile.*

to Goe about, to Attempt.

Conari. Moliri.
Affectare aliquid.
Niti. Eniti.
Parare. Sudere.
Satagere. Operam dare.

to Goe forward.

¶ Procedere, progredi.
Addere gradum, Plin.
Gradum promouere.
Inire.
Cæptum peragere cursum.

to Goe to bed, or to Sleepe.

Petere quietem.
Seram dare membris quietem, Virg.
Concedere cubitum.
Dare se somno, quieti ex labore.
Quieti se tradere.
Ascendere, conscendere lectum.
Ad quietem componere sese
Soporifero componere membra grabato.
Lassos artus componere cubili.
Moliri, condere membra thoro.
Conferre se dormitum.
Componere se lecto.
Capescere nocturnam requiem.
Cõponere se somno, deponere caput
Defessa thoro membra reponere.

to Goe in, vide *to Enter.*

to Goe out or forth a doores.

Efferre pedem. Excedere.
Migrare loco.
Pedem efferre. Exilire.
Prodire. Procurrere.
Educere se foras.
Proripere se ex ædibus foras.
Egredi, Exire domo, tecto, foribus Limine, laribus, templo.

to Goe forth or abroad, vide *to Come forth.*

to

to Goe on pilgrimage.

Peregrinari. ἐκδημεῖν.
Foris agere.
Peregrinare Romam, Hierosolymam.
Religionis ergo terra marique peregrinari.
Omnia terræ sanctæ loca inuisere, perlustrare, perreptare.
Pietatis studio ad terram sanctam peregrinari.
Peregrinationem ire inire votiuam, Eras.
Facta vota soluere, persoluere.

to Goe round about, to Compasse about.

Circumire. Lustrare.
Obire. Obambulare.
Ambire. Oberrare.
Circinare. Gyrare.

to Goe out of the way, to Erre, to Wander, to Stray abroad.

Errare. Palare. Aberrare a uia.
Decipi errore locorum.
Vagari. Oberrare. ἀλητεύειν.
Diuagari. Circumambulare.
Incerta sede vagari.
Deerrare. Declinare à via.
Deflectere è recta via.
γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνεσθαι.
Sursum ac deorsum per orbem vagari.
Ire per deuia.
Sursum deorsumque cursitare.
Sparsim ac dissolutè ciuitatem obire palando.
Pecudum more pererrare a uia. Claudi.

to Goe a tippe to

Tollere, suspendere gradum.
Summis pedibus ingredi.
Summis pedum digitis.
suspenso gradu ire, incedere. i. placido.
ἀκροποδητί.
ἐπὶ ἄκρων ὀνύχων.
ἐπὶ ἄκρων δακτύλων.
Summis pedum articulis vnguibus ingredi.

to Goe limping.

Ire pede incerto.
Ægrè pedibus ingredi. Columel.
Ferri pede incerto, apud Horat. pro ire cassabundè, id est, crebro cadendo. vide *to Stumble.*

to Go ouer or beyond.

Transire. Transcendere.
Transilire. Transgredi.

to Goe to law, vide *to Pleade.*

Goe to, vide *well then.*

Goe and be hanged.

Vel simile quid exitium vel perniciem imprecando.
Ire, Abire in malam rem, in malam crucem.
ἐς κόρακας ἔρρε.
In maximum malum, in rem maximè malam.
Ire pastum coruos ἔρρειν ἐς κόρακας, apud Aristophanem.
Ire ad furcas, ad Græcum Π.
Ἐς κόρακας προσέρχεσθαι.
Ἀποφθείρεσθε.
Et imperatiuus, φθείρου.
I in malam rem.
Abi quo dignus es.
Quin tu abis in malam pestem, malumque; cruciatum, apud Cic.
Auferte in Macariam, prouerb.
In orci culum incidas. prouerb.
ἐς κόρακας ἀφίκοιο.

in Gobbets or morsels, vide *Peecmeale.*

a Goblet,

a Goblet, vide a Cup.

God Almighty.

Deus. Omnipotens Pater.
Conditor, fabricator mundi.
Cœli sceptra tenens.
Vasti conditor orbis.
Cuncta suo qui numine torquet.
Numinum Rex. Cœlicola.
Superum rector.
Cæleste numen.
Supremi regnator Olympi.
Opifex rerum.
Qui temperat orbem.
Celsa Deus sedet arce, sceptra tenens.
Deus maris & terræ tempestatumque potens.
Rex magnus Olympi, hominumque deumque.
Cœli genitor.
Qui totum nutu tremefacit Olympum.
Qui regit ætherei radiantia sydera cæli.
Pater altitonans.
Omnium rerum autor, creator, conditor, opifex, artifex, effector.

the God of the sea.

Neptunus. Æquoreus Deus.
Iouis frater qui regnat in æquore.
Iouis frater qui tumidis regnat in vndis.
Rector pelagi tricuspide telo.
Cui sunt æquore sorte tradita.
Cui prima furentem fudit equū magno tellus percussa tridenti.
Neptunus vasti cui parent æquora ponti.
Et quicquid magni continet vnda maris.
Neptunus motor aquarum.
Ambitamque suo circundat æquora terram.
Deus qui concitat æquora terras.
Neptunus tenens abditæ littora terræ.
Æquoreus pater.
Rex pelagi, Ponti.
Rector arenosi æquoris, qui terras gurgite quassat, humum.
Qui quatit immanes fluctu telluris arenas.
Profundi æquoris domitor.
Cui imperium est pelagi, sæuumque tridens.
Deus maris & tempestatum potens.
Domitor maris alti.
Concita qui ventis æquora mulcet.
Qui imo ciet æquora fundo.

to giue God thankes.

Gratari Deo. Gratias agere.
Gratiam persoluere, Cic.
Qui sancti, qui religionem colentes nisi qui meritam dijs immortalibus gratiam iustis honoribus & memori mente persoluunt.
Grates agere non solum poëticum, sed etiam oratorium, Cic.
Et grates tibi ago summe sol, vobisq; reliqui cœlites.
Gratulari pro gratias agere, apud Terent. in Heaut.
Gratulari Deo.

to praise God.

¶ Confiteri Deo.
Magnificare Deum.
μεγαλύνειν.
δοξάζειν τὸν Θεόν.
Glorificare. δοξολογεῖν

to take God to witnesse.

Deum contestari, obtestari, quod Græci vna dictione θεοκλυτεῖν dicunt.
Quem nihil latet Deum testem adhibere.
Deum testari, testem facere, vel inuocare, in testem citare, vocare.

Seu vt ait doctor Tharsensis.
μάρτυς γάρ ἐμοῦ ὁ Θεός.

God saue you.

Salue. χαῖρε. Salue plurimum.
Salutem tibi precor.
Optamus tibi salutem & omnia prospera.
Saluus sis.
Salue multum, plurimum, etiam atq; etiam, iterum atq; iterum.
Salus tibi.
Salue plus millies.
Saluere te Iubeo.
Saluum te esse gaudeo.
Opto tibi salutem plurimam, fœlicitatem perpetuam.
Aue. Bene sit tibi.
Salua sit tua dignitas.
Salua sit tua maiestas.
Salua sit tua præsentia.

God be your speed, or God saue all.

Fœliciter cedat,
Fœlix sit exitus.
Bene sit. καλῶς ἔστω.
Mercurio dextro. ἀγαθῇ τύχῃ.
Fœlices adsint superi.
σὺν δὲ θεοῖ μάκαρες.
Furor diuinus adspiret, adsit.
Diuinum auxilietur numen.
Sine ope diuina nihil haud dubium valeamus.
Superi faueant.
Fœliciter cadat, exeat.
Fors fuat, apud Terent.
Prospere succedat, Prospera contingant.
Sit fœlix aut faustum.
Auspicatum sit.
Omnia prospere cedant.
Superi fortunent.

God send you Good luck.

Dij secundent pro voto omnia.
Numina adspirent.
Bene vertat Deus.
Lætis auspicijs, optimis successibus, bonis auribus, læto omine exeat.
Lætis & faustis multorum omnibus.
Ex voto, ex animo, ex animi sententia succedat.
Prosperos rerum omnium successus largiatur Deus,
¶ Benè, lepidè, prosperè, pulchrè, fæliciter procedere, cedere, subsidere.
Euenire ex sententia.
Succedere rectè.
Res successit opinione melius.
Lepidè hoc succedit sub manus negotium. Plaut. vide *God prosper your doings.*

God willing, with the helpe of God.

Si Deus cœptis annuerit.
Si Deus volet.
Si fas mihi detur ab alto.
Si ita Superis visum fuerit, placuerit.
Dijs adiuuantibus.
Fauente Christi numine.
Diuini numinis prouidentia.
Deo fauente, annuente, adspirante, volente, iuuante.
Deo bene fortunante.
Diuino accedente auxilio.
Θεοῦ θέλοντος.

Godly, vide *Deuout*.

Religiosus. Pius, Deuotus.
Religioni deditus.
Religionem colens.
Pietate insignis, Conspicuus, præclarus, grauis.
Quo iustior alter non fuit.
Morum & vitæ labe carens.
Castus. Sanctus. ἐυσεβής.

Gone, vide *Past*.

Good, Honest.

Bonus. Probus. Præstabilis.

Frugi

Frugi. Bonæ frugis.
Integer, Justus.

Goodmorrow.

Sit tibi fœlix huius diei exortus.
precor vt sol hic tibi fœlix surrexerit.
Prosperitatis plurimum adferant tibi emergentes solis radij.
Faxit Deus vt hic Dies tibi candidus illuxerit, vt est apud Eras.
Candidum tibi precor hunc diem.
Bonus dies.
καλὴ ἡμέρα.
Sit hæc dies tibi fœlix faustaque.
Opto tibi diem iustum lætum & bonum.

Good euen.

Bonus vesper. καλ' ἑσπέρα.
Bonum serum, non serò vt vulgus ignarum solet.

a Good name.

Nominis splendor, gloria, claritas, celebritas.
εὐδοξία. εὔκλεια.
Nomen bonum.
Fama bona, insignis, celebris.
Estimatio bona.
Laus, gloria.
Nomen multum, amplum, clarum, celebratum.
Famæ celebritas.
Viuere gloria & laude ob virtutem, *To haue a good name.*

much good doe it you, vulg. breuius, *much good it you.*

Profit. Sit saluti.
Sit salutare, salutiferum. Resp.
Suscipio lubens.
Gratum habeo.
Excipio animo lubentissimo, *I thanke you.*

the Goodman of the house, vide *a Housholder.*

Good for paine, sicknesse, as a Remedy for disease.

Præsens vel præsentaneum adferre remedium.
Conducere.
Non vulgariter conferre.
Medetur. ἐξιᾶν.
Esse pro concedere, apud Terent.
Euphorbiæ succus proficit ad ocularium claritatem, Soli.
Leuare dolorem, sydenteriā, febrim, morbum, podagram.
Soli. de lapide quodam, Pulsis calculis, renum dolores ac vesicæ leuat.
Subuenit, Remedio est cum datiuo constructa.
Sedare dolorem.
Profligare morbum.
Medicari cum accus.
Multum valere, pollere.
Efficaciam habere.
Castigare. Valere,
Emendare. Corrigere.

owne or proper Goods.

Peculium. πεκούλιον.
Res priuata, propria, sua cuiusque.
Res domestica, peculiaris, familiaris.
Meum absolutè.

a Good turne or benefit.

Beneficium. Meritum.
Officium. Donum.
Munus. Beneficentia.
Humanitas.

Gold-smithes.

Aurifices. Aurarij.
Argyrocopi. Fabri aurarij.
Sicut ab argento Argentarij, argentariam exercentes, i. nummularij.
Aurare, deaurare, inaurare χρυσοῦν. *to Gild.*

Sculptor argenti, Monetarius *A coyner.*

to Gouerne, to Rule.

Gubernare.
Regere imperio populos.
Imperij fræna tenere sui.
Cohibere. Frenare.
Temperare. Præsidere.
Præesse. Moderari.
Regna. Sceptra tenere.
Premere ditione.
Late regere per orbem virtutibus.
Sceptris potiri.
Dominari, vide *to be a Lord.*

the Gout.

Arthetica, seu potius arthretica, ab ἄρθρον, id est, articulus, & Arthritis, idis.
Arthretici cruciatus.
Morbus articularis Arthesis.
Articulorum tortura, dolor, cruciatus
Istius morbi species sunt.
Chiragra & Podagra. Inde podagricus, & podagrosius, pedibus podagrosis, laborans podagra.
Podagræ ardens doloribus, apud Cicero.
Arthricus ἀθριτικὸς & articularius substantiuè, qui eo morbo laborat.

a Growne.

Tunica Talaris, de missitia.
Vestis fluxa, laxa, longa
Ad talos vsque demissa, seu promissa vestis tunica.
Vestis lacinosa, laciniata.
Poderis med prod. cuius fit mentio in Apocal. ποδήρης.

Gratious, vide *Curteous.*

a Graffe.

Stilus, Graphium. γραφεῖδιον.
γραφεῖον. quibus in cera, in tabulis scribitur: penna, calamus, quo in papiro, in membrana scribitur.

Graine, vide *Corne.*

Gray colour.

Cinericeus, cinereus color, præsertim si ad albedinem vergat: vulgo dicitur, *Millers Gray.*
Grizeus tametsi à plerisq; vsurpetur, apud probatos tamē authores vix inuenias.
Giluus, a, um. κιῤῥός.

Gray Friers.

Seraphici. Gaudentes.
Coletæ. Caputiati.
Minores. Obseruantes.
Fratres de obseruantia, seu potius de obseruatione, vt ait Valla.
Franciscani. Chordigeri.
Nudi pedes. Funigeri.
Minoritæ, & minimorum genus nouum nupertimè repertum.
Calopodiati, funibus cincti.

a Grape or cluster of Grapes.

Vua. σταφυλή. Botrus.
βότρυς. Botryo Botrion.
Vua appiana quæ à Columella.
Muscarella dicitur, *Muscadell Grapes.*
Vinum appianum vel passum. *Muscadell.*

to Gratifie.

to Graue, to Craue, to Intaile, to Cut.

Imprimere. Incidere.
Inscribere. Insculpere.
Incidere in æs vel in ære.
ἐπιγλύφειν Cœlo. as, are.
Proscribere pro eodem, apud Cic. ad At 2.

a Graue or a Tombe.

Sepulchrum. σῆμα. τάφος.
Monumentum. Bustum. Vrna.
Cippus pro sepulchro ponitur.

Templum

Templum pro sepulchro, apud, Virg.
Taphus.
Tumulus. Sarcopagus.
Spelunca. Tumba.
τύμβος. Loculi.
Mausolæũ penultima producta, quia per dipthongum scribitur, *a tombe of an honorable person.*
A Mausolo rege Cariæ primo sic dictum.
Fumoso conditus cinis cado.
Sedes pro sepulchro, Virg.
Sedibus vt saltem placidis in morte quiescam.
Capulum pro sepulchro ponitur.
Lacus in sacris.
Æstimatus sum cum descendentibus in lacum.
Funus apud Virg. pro sepulchro.
¶ Tumulum facere, componere.

a Graue-maker, or hee that carrieth dead bodies to their graues, and dresseth them with spices.

Vespillo. Pollinctor
νεκροθάπτης ταφεύς. ενταφιστής.
Libitinarius.
Sandapilarius.
Defunctifer.

to Grant ones request.

Postulatis precibus annuere.
Petitioni, postulationi, votis subscribere.
Pro te mea verba valent ac tetigere Deum.
Precibus benignum impartiri assensum.
Preces tangunt, valent, pondus habent.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire, apud Cic.
Ne apud te cassæ sint preces quæso, vide *to heare gently, and desire.*

Great or mightie.

Ingens. Magnus.
μέγας. Inmanis.
Immensus.
Immodicus.
Summus. Vastus.
Maximus. Trabalis.
Grandis. Arduus.
Vehemens Validus.
Inexhaustus. Innumerabilis.
Innumerus. Infinitus.
Interminatus.
Infandus apud Cic. & Plin.
Turpe caput bonis.
Pergrandis, & prægrandis.
Decimanus vel Decumanus.
Collosseus & Colossicus.
Abnormis, enormis, *Great and vnhandsome.*
Vegrandis, *Not verie great.*

to be Great with Child.

Gestare vterum. Gestare in vtero.
Ferre vterum. κυοφορεῖν.
Ferre ventrem, apud Liuium.
Vtero ingrauescere.
Prægnare. ἐγκυμονεῖν.
Prægnantem esse.
Grauidam esse.
ἐν γαστρὶ ἔχειν. in Euang.
Gerere vterũ, apud Gel.
Ventrem gerere.
Ex clandestino concubitu vterum ferre.
Grauis vtero.
¶ Impregnare, prægnantem, grauidam facere concubitu, compressu, *To make with child.*

Greatly, vide *much.*

Greekes or Grecians.

Græci. Graij Argiui.
Argolici. Achiui. Achæi.
Graiugenæ. Ἀργεῖοι.
Argæi Iasides. Attici.
Pelagi. Danai. Dorici.

Quanquam à diuersis & locis & pronuncijs deducantur, pro Græcis tamen indifferenter ponuntur ab authoribus.
Palliati præterea Græci vocantur à pallijs quibus vtebantur.

Greene colour.

Viridis. βλαθρὶς.
Prasinus media correpta.
πράσινος. Porraceus.
Topazinus.
Smaragdinus. Soli de smaragdis Scythicis, virent vltra irrigua gramina, vitra amnicas herbas.
Ærugo, *Verdegrease.*
Color hyali, i. vitri, hoc est, viridis, in 4. lib. Georg. Virg.
Herbidus color & herbeus pro eodem, apud Plin.

to Greete, or Salute.

Salutare. ἀσπάζεσθαι.
Dicere salutem, siue imprecari vel nunciare.
ἐντυχεῖν ἐντρέπειν.
Dare salutem, Plautus. Venienti des salutem.
Salutem plurimam alicui impertire.
Plurima salute aliquem impertiri vel impertire.
Iubeo saluere te.
Multa m salutem meis illi verbis annunciato.

to Grieue, to Vex.

Vrere. apud Terent.
Vro hominem, i. facio illi ægrè.
Ægrè cuiquam facere.
Vulnerare animum, mentes, sensusque. Mordere.
Offerre acerba, Terent.
Vexare, Facere dolorem. Cic.
Cruciare. Et grauari, *to suffer griefe.*
Torquere. Pertorquere.
Pungere, repungere.
Angere. Affligtare.
Conflictari per metaph.

Griefe, Paine, Wofulnesse.

Dolor, angor.	Cruciamentum.
Cruciatio.	Cruciatum.
Cruciatio.	Cruciatum.
Pœna.	Passio.
Ictus.	Acerbitas.

to Grieue, to Let, to Hinder.

Facessere negotium διοχλεῖν.
Molestiam inferre, vel anxietatem.
Molestum esse, Grauare.
Obtundere quæstionibus.
Molestare. Perturbare.
παρενοχλεῖν. Quatere.
Inturbare. Turbare.
Exhibere negotium vel molestiam.
Molestias addere, Terent.
Circumuenire difficultatibus.
Scrupulum inijcere.
Molestia afficere.
Renouare dolores.
Enecare metaph.
Nullum facere molestandi finem.
Obtundere aures alicuius grauiter.
Conflictare cum malo, Terent.
Mala aliquem frangere dicuntur.
Infestare. Inquietare.
Interpellare. Conficere.
Parum intempore interpellare.
Negotium interrumpere.
Serijs negotijs occupatum interpellare.
Quo pede cœpisti, sic bene semper eas.
Facere infestum vel habere.
Cruciare. Excruciare.
Torquere. Obturbare.
Irrequietum alicuius animum exagitare, impedire.
Impedimento esse.
Impedimenta obijcere.
Ob rem nihili in turbas pertrahere.
Excitare incendium, periculum creare. Obolere, metaph.
Demere, tollere, auferre, leuare molestiam. *To put away sorrow and Griefe.*

to Grieue one, to make one pensiue.

Iniicere scrupulum, sollicitudinem, curam.
Conficere alicui sollicitudines.
Diuidere animum cura dicitur, hinc animum in diuersa rapere, vt nunc hoc, nunc illud cogitet & mente voluat Poetæ, Diuersæque vocant animum in contraria curæ.
Anxium reddere, addere, facere.
Anxium in diuersa pertrahere animum.
Sollicitare, male habere, affligere, torquere animum domini, mentem heri, cura, res, negotium alicuius rei dicitur.
Angere, discruciare, sollicitum habere vel reddere.
Tristitiam secum trahere.
Sollicitudinem ingerere, adferre.
Cura afficere, vel conficere.
Jn curarum ergastulum, altissimum pelagus detrudere, aliquem præcipitem dare. *to put in trouble.*
¶ Contra. Scrupulum alicui ex animo eximere, euellere.

to haue Griefe, or Heauinesse.

Tædere. Tædium habere.
Tædio sese enecare.
Miscentur tristia lætis.
Male vertere. Passiuè habere.
Cordi diros ictus inferre.

Grieuous, Troublesome.

Molestus. Grauis.
Tædiosus. Jntolerabilis.
Jmpensus, Plaut.
Ingratus, Minimè acceptus.
ἐναντίος. ἐναντικός.
Acerbus. Infestus.
Jnfensus. Amarus.
Onerosus. Contrarius.
Odiosus. Jmportunus.
Obsistens. Aduersus.
Resistens. Peruicax.
Ærumnosus.
Maxima in ipsius vultu sunt signa dolentis.
Clausum pectore vulnus habet.
Duros animi tolerare labores, ferre.
Multum molestiæ, negotij facescens. vide *heauie.*

Grimme, vide *Rough*, *and Cruell.*

a Grocer, vide *Apothecary.*

the Ground, vide *Field*, *& Earth.*

a Ground full of Bushes and Brambles.

Dumetum. Rubetum.
Senticetum. Lumetum
Locus spinis obsitus, vepribus vestitus. frutetum.
Fruticetum Vepretum.
Spinetum, apud Plin.
Sciendum autem quod eiusmodi nomina inetum finita, sunt deriuatiua significantq; primitiuorum copiam, & quasi syluam quandam.

to Grow, to Flourish.

Vigere. Vegitare.
Florere. Florescere.
Valere. Pinguescere.

to Grudge or repine at, to Murmer against.

Obstrepere ἀγανακτεῖν.
Recalcitrare sermonibus.
Obloqui. Obgannire.
Contradicere. Admurmurare.
Obmurmurare. γογγύζειν.
Submurmurare. ὑποφωνεῖν.
Responsare. Oppedere.
Occinere. Strepere.

Submissa voce loqui.
ὑποκρούειν. ὑπολέγειν.
Submissitare. Reniti.
Obstrigilare. Obaccerare.
Reclamare. Refragari.
Contrarium dicere.
Replicare vulgo dicitur.
Submissim expostulare, vt est seruorum erga Dominos, vide *to Murmur*.

a table Guest.

Aliena sectari prandia.
Myconiorum more sese conuiuijs ingerere.
Mensarum assecla.
Aliena viuere quadra.
Tibicinis vitam agere.
Αὐλητοῦ βίον ζῆν.
Lautè quidem, sed alieno viuere sumptu.
Instar muscæ vel muris aliena delectari mensa.
Hinc vulgo vmbras vel cœnipetas vocamus, *smel feasts*.
Qui Græce αὐτίκλητοι, μυῖαι, ἀλλοτριοφάγοι, αὐτεπάγγελτοι, dicuntur, qui non vocati, sed ventris causa aliorum se ingerunt conuiuijs vt parasiti.
Conuiuam vmbram ducere, σὺν σκιὰν ἄγεσθαι.
Vmbram adducere, apud Eras.

Guilfulnesse, vide *Subtility Craftinesse, and Falshood.*

a Gulfe, a Swallow, or a bottomlesse pit.

Voragines.
βάραθρα. Barathra.
Profunditates immensæ.
Altitudines aquarum.
Abassi. ἄβυσσοι.
¶ Altus, profundus. *Deepe.*

a Gullygut, vide *Glutton.*

Gunnes, vide *Artillerie.*

Gunpowder.

Sulphur nitratum.
Puluis tormentarius.
Puluis nitratus, nitrarius.
Salpetri Salnitrum, *Saltpeter.*

a Gun-stone or pellet.

Globus bombardæ, globus tormentarius, ferreus, saxeus.
Sclopæ glandes, plumbatæ, sphærulæ plumbeæ, plumbatæ, minores sunt *small pellets.*

Gutters, Canels, Cunduits, or Cocks.

Imbrices. Imbricia. Canales.
ὑδρορχόαι. Canaliculi. Stylobatæ.
Aquagium & Aquæductus, *Water-pipes.*
Tubi & Tibuli, Græcè dicti Siphones. sisiphunculi, Salientes, apud Vitruuium, cæci ductus, exigua fistulæ siue aquæ ductus κρουνοί, vel potius fistularum capita.
Malti, vbera fistularum, apud Cassiodorum.

H

a Hakney horse.

Sturco, onis. m. g. Plin.
Equus meritorius, mercenarius, conductitius.
Equi vectigales.

a Halbard.

Bipennis, Rumegistus.
Halabarda apud Eras. omnium ferè apparitorum & stipatorum Principum est in vsu.
Securis amazona vel romana.

a Halter, vide *a Rope.*

at Hand, before the dore or gate in presence.

Pro vel in foribus esse.
ἐπὶ θυρῶν.
ἐπὶ ταῖς θύραις εἶναι.
Instare. Adesse.
In proximo esse. vide *to Approach.*

it is in your Hand, vide *Power.*

a Hankerchiefe.

Strophium, secundum Vallam.
Sudarium Sudariolum.
Reticulum à Cic. vocatur.
panniculus à nonnullis pro eodem ponitur, vt pannicellus.
Panniculus emunctorius.
Pannus apud D. Hieron.
Linteolum. ῥάκος λεῖον.
Strophiolum. apud Erasm.
ἡμιτύβιον. apud Pollu. pro sudario vtrinque fimbriato.
Pannuletum, apud Varonem.

Handsomenesse, Fairenesse, Comelinesse.

Forma. Pulchritudo.
Formæ præcellentia, dignitas.
Venustas. Speciositas.
Species. καλλονή.
κάλλος. εὐμορφία.
Decor, oris producta.

to Hang, to Tye vp.

Agere in crucem vel in cruciatum, apud Salustium.
Cruce afficere, ornatius quàm Crucifigere.
Ligno suspendere.
Tollere in Crucem.
Omnes eadem tractare pertica, To *Hang them a'together*.
Efferre in crucem.
Sustollere in altum stipitem.
Affigere, suffigere cruci, σταυρῶσαι.
Crucifragio plexum furciis suspendere.
Frangere alicui gulam.
Dedere, dare cruci.

to Hang himselfe.

Laqueo vel media sibi consciscere mortem. ἀπάγχεσθαι.
Dare se in laqueum.
Facere se pensilem.
Et longam ex se facere literam Plaut.

to bee Hanged.

Laqueo vitam finire.
Animum laqueo claudere.
Patibulo suffigi, ad figi.
Collum, Guttura laqueo ligare.
Aptare vincula collo.
Suspendi. In reste mori.
Implicare colla vinculis.
Suspendio interimi, perire.
Laqueo fauces innectere.
Sublime putrescere. Comicus.
Elidere fauces laqueo.
Nihil interest an humi, an sublime putrescam.
Ire guttur per laqueum.
Stragulare ora.
Claudere vocis iter.
Profocare animæ viam.
Appendi. suspendi in patibulo, in cruce. Agi in crucem.
Patibulum vestire.
Configi in ligno.
In arbore vitam ponere.
In crucem sibi giu sustolli.
Abstulisse nobis Johannem crux dicitur.

a Hangman, he that executeth men condemned, or putteth them to death.

Lictor seu lorarius à ligando sic dictus, solebant enim lictores consulis ministri, primum Virgis vinctum reum cædere, deinde securi ferire.

Carnifex,

Carnifex, quod carnes ex homine faciat.
ἀνδραλχος. ἀνδραχος.
Minister publicus, quem δήμιον Græci vocant. Tortor.
Spiculator. ξυστοφόρος.
Quæstionum, id est, torturarum præses.
Pœnarum exactor.
Agere carnificem, facere carnificinam, Plaut.

Happie, vide *Luckie*.

to Happen by chance to Come to passe.

Vsu venire. Contingere.
Accedere. καθήκειν.
In rerum natura cadere, pro interdum accidere. Quintil.
Obtingere, Euenire.
Cadere. Cedere.
Non omnia cedunt secunda, Cæsar.

Hard.

Durus. σκληρος. Asper.
Saxeus. Lapideus. Ferreus.
Chalybem & adamanta citius emollieris quàm illius animum.
Adamantinus.
Ferri & chalybis vincens duritiem.
ἀδαμάντινος. prouerb.

Hardly, vide *not Lightly*.

Hardnesse.

Durities.
Duritia robustissima, inuicta, Sol. de Crocodilo.
Tantæ firmitatis duritiei cutis vt ictus quouis tormento adactos repercutiat.
Idem de tauris Indicis, Tergi duritia omne telum respuunt.

Hard, one that can well abide or indure any paine.

Patiens inediæ & algoris.
Patientissimus laborum.
Indefatigabilis.
Cuius corpus ad omnē laborem occalluit.
Socratis callus, prouerb.

to waxe or become Hard.

Indurescere. Indurere.
Durescere.
Transire in testaceam duritiem.
Durum fieri. ἀποσκληρύνεσθαι.
Concrescere. Condensari.
Lac vel aër concrescit.

Hardie, vide *Bold*.

to Harken diligently, vide *Heare.*

a Harlot, vide *Hoore*.

to keepe Harmlesse, vide *to Recompence.*

a Harpe, a Lute.

Cithara. κιθάρα. Fides.
Lyra. Chelys. χέλυς.
Testudo, ex qua Mercurius citharam fecit.
Barbitus velum, multichordis.

a Harper, a Luteplayer.

Citharœdus, lyristes, lyricrepta, lyricen, fidicen qui cithara, fidibus canit.

to play on the Harpe.

Cantare cithara.
Pellere lyram.
Percutere, pectere citharam.
Pectine, id est, plectro pulsare, apud Virg.
Sonora citharæ fila tangere.
Citharizare κιθαρίζειν.
Ludere cithara. Docere aliquem fidibus. *To teach to play.*

to Harrow, to breake clods in the field eared, and couer the corne.

Occare. Lirare.
Glebam comminuere. βωλοκοπεῖν.
Ligione rastris glandes glebas frangere.
Semina crate dentata operire.
Rastris terram domare, perfodere occidere.
Rastris terram, mari.
Sartire & Sergulare.

a pure Heart, vide *a Cleane Heart.*

Haruest, Haruest time.

Messis. Vestitus messibus ager.
Nudata acceperat area messes.
Larga prouenit messis.
Congestas area cepit opes.
Florent segetes & area diues.
Maturis albescit messis aristis.

a Haslenut, vide *a Filbird.*

to make Haste, to hie, to come, or to goe quickly or speedely.

Festinare. σπεύδειν.
Celerius. Ocyus exequi.
Accelerare. Percurrere.
Properare. Aduolare.
Præcipitare viam.
Maturare, recelerare aduentum.
Celeriter aduentare, accedere.
Currere. Celerare gradum.
Triptolemi currus ascendere.
Cito properare gradu.
Volare metaph. Celerare.
Citato, non testudineo gressu venire. Apul.
Euolare per viam.
Percitis cursibus prætereuni.
Breui conficere viam longam, Cic.
Celeritate vti.
Vrgere iter.
Celeres mouere pedes.
Moras omnes abrumpere.
Pellere. Tollere.
Mora abest, nulla est.
Post minimum moræ.
Ponere vel rumpere moras.
Cursim contendere.
Ocius properare, mouere se.
Venire, Ire curriculo, celeriter.
δρομαίως ἐλθεῖν.
Propere abire.
Moram omnem rescindere.
Accurrere ad aliquem, Cic.
Tu si minus ad nos, nos occurremus ad te.
Approperare.
Conficere spatium, Cæsar.
Magno spatio incredibili celeritate confecto. *With great speede.*
Celeritatem adhibere, apud eundem.
Facere se celerem, apud Plaut. pro festinare.
Vorare viam, apud eundem.
Ruere ad forum, ad portus.

with all Haste or speede.

Summa festinatione.
Quam ocyssimè.
Citis quadrigis.
Nauibus atque quadrigis.
Velis equisque.

Hastely, Speedely, in Haste.

Raptim. Properiter.
Statim. Cursim.
Curriculo. Ex tempore.
ταχύ. ταχέως.
Subitò. Confestim.
Tumultuanter, è vestigio, nulla mora facta.
Citato, Cito, Properatim.

Per transitum, vt dici solet.
In transcursu. Perfunctoriè,
Tumultuariè. Festinato.
Properè. Properanter.
σπουδαίως. Festinanter.
Celeriter. Velociter.
Acceleratè. Ocyus.
Omni festinatione.
Sine mora.

a Hat, a Cap, or Bonet.

Pileum. πῖλιον. Pileolum.
Pileus, pileolus sub genere masculino pro eodem ponuntur.
Tegmen capitis, operimentum seu capitis velamen.
Capitium. ἐπικράνιον.
Biretum. κυνῆ.
Galerus seu galerum à quibusdam pro pileo vsurpatur.
Casia κασία, qua dictione apud Latinos Valer. Max. vsus est, *a Hat with a broad brim*, vtimur enim ea ad arcendum æstum.
Insigne doctoratus galerum, rubicundum.
Pileum violaceum.
Pileum instar pyramidis in fastigium acuminatum *A spanish felt*.
Petasus. Vmbella.
ἀκιδίον.
Galerus stramineus, eiusdem significationis cum Casia, nam & apud Flandros è culmis tritici nectuntur galeri.
Culio apud Iul. Capito. genus pilei viatorij.

to Hate, vide *to Enuie.*

great Hatred, old grudge, or displeasure deeply rooted.

Dissidium amarulentum, acre.
Odium capitale. Agreste.
Atrox, Perniciosum.
Implacabile. Acerbum. Cæcum.
Odium Vatinianum, Nouercale, Fatale, irreconciliabile, perpetuum.
Simultus pertinax, Aspera.
Vetus atque antiqua simultas.
Bellum internecinum, apud Liu. & Plin. *Deadly warre.*
Funestum. Atrox.
Bellum irreconciliabile.
ἀσπονδος πόλεμος.
Exitiale, perpetuum, archidamicum bellum, biennale, decennale, vide *Enuie.*

to bring in Hatred.

Parare, generare inuidiam.
Fauorem adimere.
Furialiter odisse.
Creare, incitare odium, Cæsar.
Concitare offensionem, odium.
Parare odium & dissidium.
Conflare inuidiam, odium.
Odijs nefandis exedere aliquem.
Certare odijs.
Concitare inuidiam.
Tale dictum illi peperit inuidiam.
Verbo sibi conflauit odium amaro.
Magnas odij sui fecerat accessiones. Cæs.

Hatefull briberie.

Hated of all men.

a Hauen.

Statio. ὅρμος. Portus. λιμήν.
Nauale. Nauium statio. ναύσταθμος.
Naualia. Ostia pro portu marino ponitur. Porrò Hyberna seu hybernacula non sunt nauium stationes, sed loca in quibus milites faciunt stationes mensibus hybernis.

to come, to enter in the Hauen or Porte.

Tangere littora Ponti, Ostia maris.
Littora tenent fauces.
Accipere tellurem.
Arua tenere, carpere.
Rates armis inferre.
Aduertere proras.

Ripam fœlici tangere portu.
Littora præripere.
Ad littus peruenire.
Vertere ad littora puppes.
Prouehi portu Portas intrare.
Portu subire, considere.
Anchora de prora iacitur.
Stant littora puppes.
Deferri in portus.
Littora subire.
Oram soluere funes.
Naues. Retinacula.
Classem. Vela,
Portu se condidit alto, & plenis subit ostia velis.
Inq; tuo celerem littore siste gradum
Sese ad littora præceps cum fletu precibus usque tulit.

to depart from the Hauen,

Ab littore funem rumpere.
Digredi Oris.
Littore deducere naues.
Littora deserere.
Allabi Oris.
Obuertunt pelago proras, dente tenaci anchora fundabant, & littora curuæ prætexunt puppes.
Aduertere puppim ripæ.

the Hanches, vide Buttockes.

to goe Hawking, or Birding.

Auibus insidiari. Aucupari.
Perdicas ponere.
Insidias moliri auiculis.
Aues viscata fallere virga.

Hazard nothing to fortune.

Hortor suadeo ne fortunæ fidem habeas, confidas, credas.
Ne eam stabilem, firmam, certam, constantem ducas.
Ab ea caueas caueq; cum illa agas.
Vt illius instabilitatem, leuitatem, inconstantiam, varietatem, mutationem, varios casus, vicissitudinem extimescas.

the Head.

Caput. Capitellum. Sinciput, *the fore part of the Head.*
Occiput & Occipitium, *the hinder part of the Head*
Pala annuli, *a rings head.*
Cephale, vel Cephalis.
Caput efferre, quatere.
Tollere. Abdere.
Perferre. Subdere.
Occulere. Vertex, *the head, or the crowne of the head.*
Capito, Caput turpe grauatum, tardum, *a logger head.*

to Behead, or cut off the Head.

Truncare, detruncare,
Amputare, Præcidere caput.
Capite plecti. orbari.
Auulsumque humeris caput, & sine nomine corpus.

Headlong, vide Vnaduisedly

of his owne Head, vide Without helpe.

to Heale, to Cure.

Ægroto salutem reddere.
Lethales morbos, tabem de corpore pellere.
Membris ab egris omne morborum genus deducere.
Reddere, restituere sanitati pristinæ,
Dare, reddere salutem. Sanare,
Medicari. Mederi.
Sanum aliquem facere.
¶ Sospitare. Seruare.
Incolumem seruare, vide *to Cure.*

to Heale, to Cure wounds.

Mederi vulneribus, Cic.
Medicari cuspidis ictu, Virg. Vulnus obligare, fouere oleo, vide *to Cure.*

to be in good Health, to liue in Prosperitie.

Athletica, pancratica, firma, bona esse valetudine, prospera, fœlici, fausta, non infœlici, &c.
Vti firma, nimis commoda valetudine.
Valere. ὑγιαίνειν.
bene habere.
Basilicè agere.
Valere ex animi sententia.
Valere pancraticè.
Basilicè, athleticè, pugilicè, commodè, bellè.
Bona valetudine esse.
εὐημερεῖν.
Fœliciter, hilariter viuere, habere.
Secundis rebus vti.
Glifcere in eadem significatione, apud Columel.
Ex animi sententia viuere.
Bene habere.
Præclarè & benè dicitur nobiscum agi, vide *Whole*.

to recouer Health, vide *Waxe strong.*

a Heape, a great deale, or a great sort.

Cumulus. Strages.
Agger. Aceruus.
Strues. Conglomeratio.
Congeries. σωρός.
Congestio.

in Heapes, without order.

Turmatim Aceruatim.
Armentatim.
Gregatim. ἀγεληδόν.
Conglobatim. Sturmatim.
Cateruatim. Agminatim.
κατ' ἴλας, ἰληδόν. Partim. Apul.
Castellatim, apud Liu.
Cumulatim. Cumulare.

Heare.

Crines. Pili.
Cirrus, *curled Heare.*
Θρίχες. Capillamentum.
Lanugines primæ.
Capillitium. Cæsaries.
Coma. propriè mulierum.
Capilli capitis propriè sunt pili, quē ad modū cinni, vnde cincinni quos Martialis anulos vocat.

curled, crisped or broyded Heare.

Cirrus, Capilli intorti, crispi.
Calamistrati crines.
Calamistro torquere capillos. *to curle the haire.*
Calamistrum focale. *the iron wherewith the heare is curled.*
Calamistratus puer, cirrhatus, crispus crispulus, anulatos habens capillos, *that hath curled haire.*

to let the Haire grow.

Barbam capillumque submittere, apud Suet.
Barbam promissam gestare.
Cæsariem promittere.
τὸ κομᾶν ἤσκει, apud Philost.
Componere cæsariem, cinnos, crines, *to trimme or dresse the haire.*
ἁβροκομᾶν.
Comæ curandæ operam dare.
Comam implicatam extricare.

to cut the Haire, vide *to Pole the head.*

to platte the Haire.

Dependulos cincinnos ornare.
Intorquere capillos.
Nectere cincinnos.
κορυμβοὺς πλέκειν. Alienis capillis verticem struere, Hier.

to Heare, to Perceiue, to Vnderstand.

Audire. Tenere. ἀκούειν.
Auscultare cum acculat.
Jnaudire pro perfectè audire, apud Cic.
Ad vocem alicuius aures subrigere, animum aduertere.
Arrectis auribus stare.
Capere. Intelligere.
Percipere. Sentire.
Exaudire, nonnunquam pro simplici ponitur.
Persencere Accipere.
Auribus haurire, cadere, accipere.
Demittere in aures.
Aures patefacere, pro audire, seu credere, apud Cic.
Dare aures verbo Dei, fabulis.
Aures arrigere, accommodare, admouere, adhibere, applicare.
Attentam aduertere mentem.
Figere animo dicta alicuius.
Animos adhibere.
Voces percipere mente.
Pendere ab ore narrantis.
Reponere sensibus.
Captare voces.
Auribus recipere, condere.
Aures afferre præbere, intendere dictis, verbis vocibus.
Bibere auribus.
Auide auscultare.
Quæ dicam animis aduertite vestris.
Accipite animis atque hæc mea figite dicta.
Accipite hæc animis lætasque abhibite mentes. *to hearken diligently.*
Olfeci. Accepi. Didici. *to heare say.*
Increbuit apud me.
Auditione accipere aliquid, apud Cic.
Ex rumore cognoscere.
Populi niti rumoribus, Cic.
Romam cum venissem tenuem quidē auditionem ea de re accepi.
Accipere fama aliquid, Plau.
Vidi, non ex audito arguo.

to Heare gently, to grant.

Exaudire & inaudire, pro bene & perfectè audire.
Precibus alicuius dare.
Fouere. Annuere. Succumbere.
Efficere preces ratas.
Audire percantem.
Audire, pro audita concedere, apud Virg.
Votis succedere alicuius.
Parare intercessori, apud Cic.
Petenti cedere.
Excipere preces.
Precibus moueri.
Flecti. Vinci. vide *to Grant.*

Heate, Warmth.

Calor. Æstus. Cauma.
καῦμα. Feruor.
Calor vehemens.
Sol acer, feruens, flagrans.
Solis flagrantia ardor.
Soles pro æstu.
Incitatissimus calor.

the Heauen, or Firmament, or Skie.

Cœlum. οὐρανός. Aër.
Æther. αἰθήρ.
Olympus. Astriferæ sedes.
Sedes Olympica beatorum.
Diuorum mansio, requies, domus.
Superiorum lumina. Astra.
Arx ætherea. Aura cœlestis.
Sedera, cœlestiaque regna.
Sinus Abrahæ. Solum cœleste.
Regnum cœlorum. Paradisus.
Polus. πόλος. Axis.
Altum pro cœlo ponitur à Virg.
Maia genitum dimittit ab alto.
Aula astrifera. Campi Elisij.
Magni tecta tonantis, regalisque domus.
Celsa Deus sedet arce.

to goe to Heauen.

Migrare in cœlum.
Astra subire, Seruare.
Superos petere.
Recta ad cœlum contendere.
Superas euadere ad auras, Virg.
Beatorum conjungi consortio.
Cœlestis patriæ munera læta subire.
Perpetuæ gloriæ portum fœliciter introire.
Æternæ vitæ exordia sortiri.
Astriferas post funera scandere sedes
Sedis & securitatis æternæ portum petere.
Æthereas post fata subire domos.
Inferri Abrahæ sinui.
Astrigerum ire in axem.
Conscendere ad æthera.
Ascendere in cœlum.
Cœlum ingredi.
Volare, euolare in cœlum.
Ad cœli palatium ascendere.
Migrare ad cœlum.
Stola immortalitatis indui, vestiri.
Ad fœliciora regna transire.
Æternæ gloriæ coronam accipere.
Perpetuam transire ad vitam.
Cœlesti gloria coronari.
Æternæ beatitudinis mansionem recipere.
Æthera petere.
Abiecto corporis exuuio in angelorum demigrare consortium.
Elysios inuisere campos, & fortunatæ regna beata plagæ.
E corporis diuersorio in cœlestem domum migrare.
Recta in campos Elysios demigrare abire, vt poetæ arbitrantur, putantes animas è corporis huius domo migrare ad campos Elysios.
Penetrare summi limina celsa poli.
Cœlicolum tecta subire.
Cœligenum ascendere sublimia tecta

to take into Heauen.

Gloriæ Olympi facere participem.
Ad sedes beatorum, ad æterna gaudia transferre
In beatorum recipere coloniam.
Mundi pressuris eximere.
Venenati diaboli faucibus liberare.
Laqueis secularibus exutum paradiso restituere.
Cœlo accipere, apud Virg.
Astriferæ aulæ limina pandere.

Heauenly dwellers. vide *Dwelling, &c.*

Heauinesse, griefe, Trouble, Sadnesse.

Difficultas. Labor.
Dolor. Luctus.
Ægritudo. Tristitia.
Ærumna. Sollicitudo.
Afflictio. Amaritudo.
Acerbitas, apud Cic.
Cura animum discruciat.
Scrupulus. Molestia Negotium.
Nodus & Moles per metaph.
Crux quoque Latinis ponitur pro re omni, quæ molestiam adfert.

Heauie, Waightie, grieuous.

Graue. Arduum.
Laboribus ac miserijs adflictum.
Ponderosum. Onerosum.
Colosseum vel colossicum.
Operosum. Difficile.
Haud facile factu.
Negotiosum, in quo multum negotij est ac laboris.
Maximæ difficultatis. Acerbum-
Molestum. Magni laboris.
Laboriosum. Intolerabile.
Aditu periculosum.
Factu perquam difficile, vide *Grieuous.*

a Hedge, a Mound.

Septum. Sepes vel seps.

Sepimentum. Vallum.
ἐγκάμμιον. Maceria.
διάφραγμα.

to Hedge, vide to Enclose.

the Heele.

Calx sub genere masculino,
Calcaneus.
Calcaneum. πτέρνη.
Pernio, græcis Chimetlon, *the Kibe in the Heele.*

a Heg, a Fairie.

Jncubus. Dæmon. Jnsultor.
Ephialtes qua dictione Valerius Max apud Latinos vsus est.
Pnigamon, πνιγάλιον, ἢ πνιγαλίων,
vide. *Faires.*

the Hel.

Infernus. Inferus.
Erebus. Tartarus.
Auernus. Jnfera.
Gehenna Græci scribunt sine aspiratione media Hebræi Gehennam.
Stigia palus, Orcus.
Fossa infernalis. Phlegiton.
Sine sole domus, Virg. Acheron.
Damnorum locus.
Styx. Cocytus.
Chaos Tartareum. Barathrum.
Sulphurus amnis, in versibus Sybillinis.
Infernæ & inferæ sedes.
Stagnum igneum ac sulphureum.
Lacus sulphureus.
Vmbræ tartariæ.
Tartareus Phlegeton, Fœda palus
Lacus Phlegetonius.
Jn amabile regnum.
Puteus infernalis, ᾅδης.
Plutonis seu Ditis regnum.
Tartariæ sedes atque ostia Ditis.
Vallis tenebrarum caliginis.
Lacus inferior, in sacris.
Phlegeton. Cocytus fluuij sunt infernales, vt Styx & Acheron.
Loci pœnarum, tenebrarum.
Extremæ tenebræ seu exteriores.
Sceleratorum sedes atque regio.
Janua nigra. Propertius.
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Carcer tenebrosus, cæcus.
Orcæa charybdis.
Fœculentus, terrestris alicui carcer.
Igneus fluues.
Hypogræa claustra Barathri.
¶ Infernalis, Tartareus, Auernalis fluuius seu amnis, æc.
Reliqua require inter Poetica.

Hell fire.

Ignis gehennæ.
Tartaria flamma.
Jgnis infernalis.
Æternum, extremum supplitium.
Horrenda, extremáque internecio, bulæ.

to goe to Hell.

Inferos adire lacus.
Nigros viscere Manes ante diem.
Ad Cocytum demigrare.
Obscura regna subire.
Ad tartaria pergere, petere.
Plutonis, sub terra inuisere sedes.
Ἀΐδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι γαίης ἰοῦσα. vt est apud Home.
Paludem igniuomam gehennæ hæreditare.
Stygias peruenire ad oras.
In ignis æterni abyssum corruere.
Ditis defunctum accedere regna,
Ἐπεὶ θυμὸν δ' ἤνδανε δόμον ἄϊδος εἴσω,
vt est apud eundem.

to bring to Hell.

Animam in tartara fato præmaturo mittere.
Ψυχὴν ἄϊδι προΐαψεν. Hom.
Æternis obijcere malis.
Deturbare in auernum
Jn vel sub tristia tartara mittere.

Demittere orco aliquem.
In tartara deijcere.
In auerni barathrum in acherontis tenebras deijcere, mittere.
ταρταρῶσαι.
Detrudere ad Stygias pœnas, & auerni tartara ditis, Virg. in 7.
Hinc via ar a e qu ferr.
Acherontis ad vndas.
Ducere, præcipitare in infernum.
εἰς ᾅδην κατάγειν. to lead to Hell,
Mittere ad orcum.
Animam trahere ad præsepia Ditis.
Seculi sordibus prægrauatū in flamma tartareas demergere:
In Phlegetontis præcipitare fluenta dehiscere, terra sub tartara rapere.
Chasmate tellure dehiscente viuos in infernum dimittere.
Profundo demergere abysso, quod vulgo condemnare dicitur, mittere in gehennam, tenebras exteriores.
In profundum Tartarorum relegare

the Diuell of Hell.

Dis, ditis.
Tenebrarum Præses, Pluto.
πλοῦτων. Orcus.
Summatus, ciuitatum & inferorum deus: summus inter manes dictus Ouid.
Summanio templa ferunt,
Apud Plutonem agere, to be in Hell.
Apud infernos habitare.
Colere regiones Acherontis.

Hell spirits.

Dæmones, Dæmonia:
Manes: Lemures:

to Helpe, to Aide, or Assist.

Subueníre, Succurrere:
Auxilium dare, ferre prebere, præstare.
Auxiliari: βοηθεῖν.
Iuuare, Adiuuare, Adiutare.
Offerre se alicuius necessitati inopiæ
Supportare,
Adiumento, adminiculo, præsidio, subsidio, auxilio esse.
Adminiculari, Opitulari,
Opem ferre celebrem,
Adspirare, Subleuare,
Alleuare, Releuare.
Patrocinari, Adesse,
Tueri, παραγίνεσθαι.
Afflictos, miseros consilio & re iuuare,
Tutari. Adire,
Conferre opem miseris,
Suffragari,
Commodare, dare operam alicui, Plautus,
Subsidium præstare,
συμβοηθεῖν.
Suppetias ferre,
Præsto fuit multis,
Defendere, Assistere;
Adferre adiumentum, præsidium, auxilium, opem, manus alicui,
Manus adferre, dare socias, vel auxiliares.
Rebus succurrere læsis, relictis,
Facere adiutorium, Suet,
Opem præbere, præstare,
¶ Ire venire subsidio, apud Virg.
Ire suppetias, apud Cæs. to goe succour or helpe one,
Ferre pedem apud Virgil,
Ferre simul fauni que pedem, vide to be Profitable.

to Helpe one another.

Mutua opera iuuare,
Succurrere mutuo,
Mutuas tradere, commodare operas
¶ Se inuicem mutuis iuuare officijs,
Condicere operam, to promise Helpe, & offerre auxilium, i, polliceri,
¶ Non tuo Marte,
Non sine Theseo, Not without aide, Helpe

Helpe, Aide, or Assistance.

Auxilium. Subsidium.
Suppetiæ. βοήθεια.
Præsidium. Opitulatio.
Adminiculum. Suffragium.
Subuentio. Iuuamen.
Auxiliamen, Adiumentum.
Anchora. Opitulamen.
Opem in obliquos.
Adiutorium. Tutela.
Copia. Terentius.
Patrocinium. Defensio.
Opera subsidiaria, apud Eras.
Beneficio alicuius id est, opera apud Cic.

to require, or to demand Helpe.

Auxilium, subsidium petere, implorare efflagitare,
Quærere.
Inuocare suppetias, auxiliares manus, opem.
Auxilia cogere.
Opitulamen rogare.
A superis poscere opem.
Queritare apud Apul. & alios,
Solicitare deos.
Vocare auxilio Deum.
vocare auxilium.
Operam deposcere.
Auxilium vocat & duros conclamat agrestes.

without Helpe, vide *Without.*

With the Help of God, vide *God willing.*

Heraulds of armes, vide *Postes.*

to Harbour, vide *to Lodge.*

an Harbinger, one that appointeth lodging for a Princes traine.

Metator seu designator hospitiorum quem vulgus Foraneum vocat.
Epidemeticus, vel Epistathmus.

Heeretofore, in Time past.

Antiquitus. ἐν παλαιῷ.
Bonis temporibus. apud Cic. in offic.
Apud maiores nostros.
Memoria patrum.
Olim preteritum tempus significans. sicut quondam, πάλαι. Cic.
Fuit ista quondam in hac republica virtus.
Iam olim, & Olim iam, *Long afore.*
Quampridem.

Hereafter, a Time to come.

Inde. Deinceps, ἐν τούτῳ.
Ex hoc tempore.
Post. Posterius.
Postea. μετὰ ταῦτα.
Olim, futurum tempus significans.
Posthæc. Postmodum.
Postmodo. Amodo.
In futurum. In posterum.
Demum. Denique.
Dehinc. ἐξῆς.
Poetice per ἐξῆς.
Vltra, post hoc tempus.

Hereafter a better successe, or a better lucke and Fortune.

Tempestatem excipiet serenitas.
Post tenebras lux atque serenus dies.
Spes meliora dabit.
Succedat tranquilitas.

Flebile principium melior fortuna sequetur. Ouidius.
Turbulentos motus conuertet Deus in tranquillitatem.
Malis dabit Deus his quoque finem Virg.
Illucescet optata Tranquillitas.
Post hæc meliora speramus
Tempora post mœstos læta fuit dies
Post N bila Phœbus.
Grata superueniet quæ non sperabitur hora. Horat.
Læta tristibus succedunt.
Aurea remeabit Saturni ætas.
Melior posthac fortuna adueniet.
Post tempestatum noctem diei serenitas illucescet.
Oculis mœstitia caligantibus grata aura illucescet.
Forsan melioribus annis sæcula læta aderunt.

an Heritage.

Hæreditas Hæreditum, Hærediolum Prædium Patrimonium, Successio vide *Vnmoueable goods.*

greedy after an Heritage, or an other mans liuing.

Hæredipeta. Vultur.
Captator testamentorum.
Vulturis Vmbra. γραπότοκια.
Inhians testamento.
Moriturū blanditijs, muneribus aut alijs quibusuis artibus subornans, vt hæres instituatur.
¶ bire hæreditates, fundos, arua vicini, pro aucupari. captare Cic.
Persequi hæreditatem, apud Tere.
Hæreditates captare alienas. Hiero.

a Herring.

Allec, aut vt nonnulli volunt
Halec per aspirationem & vnico, l.
Arenga. Allecia.
Menis μαινὶς vel Mænas, halecula, *a Sprat.*

a red Herring.

Allec infumatum.
Arenga passa.
Ruburnus & Ruscupa à plerisque pro eodem ponuntur.

Hitherto, vide *Vntill now.*

Hither aud thither, High and low, Too and fro.

Sursum, deorsum. Huc & illuc.
Vltro citroque, Cice.
Rursum, prorsum ἄνω καὶ κάτω.
Rerum ordine conturbato.
Hac, illac, circumcursa. Terent.

to Hide, to Couer, to Keepe close.

Cælare. Abdere.
Obducere. Abstrudere.
Operire. Condere.
Abscondere, κρύπτειν.
Recondere. Occulere.
Occultare, Occludere.
Occultum habere.
Inuoluere. Retrudere.
Ab oculis remouere.
Tegere. Contegere.
Obtegere. Supprimere.
Velare. λανθάνειν.
Abdere se.
Abstrudere se in angulum.
Abdere se intenebras.
Fugere vulgus.
Carere publico, foro.
Fugere congressus hominum, Cic.
Noc venire in forum.
Abdere se domum, rus in syluas.
Abdere domo, speluncis.
Fugitare. Subtrahere se.
Conijcere se in tenebras.
Confugere in cauernam.
Quærere latebras, diuerticula.
Publico abstinere. Fallere.
Liuius, qui per biennium fefellerat, id est, latuerat.

to be Hid, or lie hid.

Latere. Latere tecto.
Latitare, & Delitescere.

Hid, kept close.

Occultus. Abditus.
Latens. Cæcus.
Conditus. Absconditus.
Cryticus. Tectus.
ὑδρομυχος:

to Hye, vide *to make Hast.*

High, Alofi.

Excelsum. Celsum.
Eminens. Æthereum.
Arduum. Exaggeratum.
Præcelsum. Summum.
Altum. ὑψηλον. Aërium.
Procerum. Elatum.
Editum. in altum.
Præruptum. Sublime.
Excitatum humo.

to appeare, to seeme High.

Elucere. Emergere.
Excedere. Prominere.
Eminere. ὑπερέχειν.
Minari pro eminere. apud Virg.
Geminique minantur in Cœlum scopuli.
Assurgere. Extolli.
Attolli. Eluci.
In altum surgere.
Efferri. Efferri in altum.
Ferri in aëra.
Dum petit infirmis nimium sublimia pennis.
Superare humeros, fastigia tecti, culmina.
In luminis auras alte subuehi.
Aliquem toto capite superare.

a little Hill, a Hillocke.

Cliuus. Monticulus.
Collis Colliculus.
Tumulus, quasi terra tumens.
γεώλοφον. λόφος,

to Hinder, to Let, to offer Wrong.

Obsistere. Offendere.
Lædere. Impedimento esse.
Non conducere, si referantur ad naturalem temperaturam, ac corporis accidentia, vt illud non conducit stomachi coctura digestioni, hoc lædit, offendit valetudinem.
Obesse. Officere.
Nocere. Incommodare.
Incommodo afficere vel damnis.
Facere detrimentum, damnum inferre, adferre. λωβᾶν.
Vulnus imponere, inurere infligere, apud Cic.
Malefacere, & maleficium facere.
Incommodum ferre, inuehere, Importare.
Dare damnum, seu Jacturam dare, pro quo ineptientes facere damnum dicunt.
Malum dare, apud Terent.
Commodis officere, apud Cice.
Incumbere in alicuius perniciem.
Malitiosis insidijs, clancularijs dolis perniciem machinari, *to goe about for to doe wrong.*
In mutuam perniciem ruere. Eras.
In alterius perniciem iracundius incurrere, malum statuere, scelus concipere.
Machinari perniciem, necem alicui
Petere alicuius caput.
Moliri mortem, lethum alicui.
Ire in aliquem.

Hippocras.

Melicraton μελίκρατον.
Vinum hypocration, distillatum tertio. Aromatices.
Myrina vel Myriua.
Vinum aromaticum.

Hyre, vide *Reward.*

Histories, or Chronicles.

Historiæ: Commentarij.
Fasti. Libri veteres.
Res gestæ.
Scriptura. Registra.
Diaria. Annales.
Ephimerides.
ενιαύσιοι. ὑπομνήματα.
Chronica. orum
Monumenta rerum veterum, temporum, locorum, hominum, rerum gestarum.
Libri exemplorum, rerum memorabilium.
Aduersaria.
¶ Breuiarium. Summarium.
Compendium.
Epitome ἐπιτομή. vide *writings.*

to write Histories, or Chronicles.

Historiam scribere, texere, contexere, in ordinem disponere.
Rerum gestarum seriem describere, narrare, oculis subijcere, memoriæ prodere.
Actus componere. Hierony.

to Hit the marke.

Scopum vel scopulum ferire, tangere, adsequi, ictu directo ferire, sagitta contingere.
τοῦ σκοποῦ ἐφικνεῖσθαι.
Metam attingere.
Jugulum ferire.

to Hit or Dash against some thing.

Jllidere. Offendere. Allidere.
Offensiones incidere, incurrere.
Jntorquere. Impingere.
προσαράττειν. προσβάλλειν.
Quis tam Lynceus qui nusquam incurrat? Cic.
Lædere crus, pedem ad lapidem. Cic
Saxo, cespitibus duris occurrere.

to be or to wax Hoat or warme.

Ardere. Exardere.
Ardescere. Exardescere.
Calere. Concalere.
Feruere. Incalescere.
Æstuare Exæstuare.
καυμαίνειν.
Calorem sustinere. Flagrare.
Æstu & caniculæ rabie excrutiari.
Calorem pati, tolerare.
Canis ortu, flagrantissimis solibus flagrantioribus radijs exuri.
Feruere. καυματίζεσθαι.
Calore efferuescere, torreri.
Sole aduri excandescente die.
Dum calet, & medio solstat altissimus orbe.
Pulterulenta coquat maturis solibus æstas.
Infensos auertere æstus.
Caloribus solis exuri, solis æstu ingrauescente.
Solis æstus est submolestus.
Sus. ὗς. Sucula.
Porcus. χοῖρος Porcellus.
Porca. Porcetra. *a Sow.*
Scropha quæ sæpius.
Verres. *a Boore.*
Maiales.
Porcus castratus, *a barrow Hogge.*
Nefrens, quod nondum frendere, hoc est fabam frangere possit, vt Varro ait.
Sed porcellus lactens subrumus qui & orthragoriscus dicitur.
¶ Porcarius. Subulcus, porcorum custos.
¶ Porcile. Hara. porcorum stabulum, *Hogg-stie.*

to Hold, to Keepe.

Tenere. Continere.
Mordicus tenere animum, sententiam.
Tenere se domo.

Tenax morbus.
Jn a nissis aliquid tenere.

to Holdvnder, vide *to Keepe in & Refraine.*

Holy day.

Dies solennis. Dies festus:
Dies feriatus. Festa lux.
Religiosa dies.
Festum substantiuè. ἑορτὴ.
Feriæ feriarum pluraliter.
Dies cessationum ab opere.

at Home or in my house.

Domi οἴκοι.
Intra paternos parietes.
Jn Domo. ἐν τῷ οἴκῳ.

to tarrie, or lurke at Home.

Perpetuò domi desidere.
Raro prodire.
Domi conchæ in morem suo viuere succo.
Crepitu ventris calces domi Calisfacere.
Domi se continere.

Honger, vide *Hunger.*

to Honour, to Worship, to Reuerence.

Venerari. Assurgere.
Venerationi dignari.
σεβάζειν Revereri, Colere.
Obseruantia prosequi.
Obseruare. Applaudere:
Honore prosequi, excipere.
Jn honore habere, ἐν τιμῇ ἄγειν.
Honorare. Honestare.
Honorem impendere, habere.
Suscipere. ὑπολέγειν.
Admirari apud Virg
Magnificare. Honore amplissimo ornare, prosequi,
Honoribus augere cumulare, ornare, quod promouere vulgus dicitur *to promote, to aduance,*
παράγειν εἰς ἀξίωμα βλαστάνειν.
ἐπ' ἐξουσίαν ποιεῖν.
Gloriam dare, Cic. vt nihil illa omnia immortalem gloriam dederint.
Ornare aliquem insignibus gloriæ.
Exornare aliquem prætura, consulatu.
Nouo augere honore.
Afflare honorem, Virg.
Ad dignitatem, potentiam, authoritatem promouere.
Exaltare, sublimare.
καθιστάναι ἐπ' ἐξουσίαν.
Constituere in authoritatem & potentiam.
Honorificare.
Honorem exhibere, præstare.
Onerare officijs, honoribus.
Genua flectere.
Jnclinare caput omnibus theatris.
Honorem ferre, deferre, impendere, cumulare certatim.
Honorarium neutiquam despicabile offerre.
Pro numine colere, *to worship one as a Saint.*
¶ Aliquem sartum tectum conseruare, est alicuius honorem (vt vulgus loquitur) tueri, Cic.
M. Curium sartum tectum, vt aiunt ab omni incommodo, detrimento, molestia sincerum, integrumque conserues.

to get Honour, Glory, Praise or dignitie.

Dignitatem colligere, conciliare, adferre, consequi, reperire, sibi adiungere, acquirere.
Ferre, obtinere laudem. Cæsar.
Ad dignitatem peruenire, prouehi.
Jre ad astra Virg.
Peruenire in claritudinem magnam. Sal. Propter scientiam rei militaris

ris singularem ad honorem amplissimum euocari.
Omne ferre punctum, pro laudem omnium assequi. Horat.
Nancisci potestatem seu authoritatem summam.
Colligere dignitatem, famam.
Laudem sibi parare.
Attollere fastigium.
Prouehi in altum.
Lauream mereri, adipisci
Dignitatem agere, amplificare.
Gloriam comparare, adipisci, consequi.
Nomen augere, vel existimationem.
Extendere famam factis.
In gloriam venire.
Honores assequi, consequi.

desirous of Honour, vide *Ambitious*.

Honour, Renoune, Glorie, Praise or dignity.

Honor & Honos. κλέος.
Excellentia. Celsitudo.
Dignitas. Dignatio.
Maiestas. Caritas. Sublimitas.
Fastigium. Amplitudo.
Splendor. Celebritas.
Magnificentia.
Existimatio opinio honesta.
μεγαλοπρέπεια.
μεγαλοφαλμοσύνη.
Honestas. Decus.
Laus. Fama. δόξα.
Gloria. Titulus, metaph.
Nomen. Ornamentum, vide *Euerlasting renowne*.

Honourable, noble, worshipfull, venerable, famous, excellent, passing good.

Honorabilis. γεράσιμος.
Honorificus γέραος
Venerabilis αἰδήμων.
Venerandus. Excellens.
Egregius Præclarus.
Præstans. Eximius.
Præstabilis. ἐλλόγιμος.
ἐξαιρημένος. Clarus.
Intaminatus. Amplus.
Colendus, Phocion.
Reuerendus. Probus.
Probatus. Cic.
Ad probus-Gel.
Honorandus. Honestus.
Spectatus. Spectabilis.
Spectatæ probitatis vir.
Vir de quo dubium clarior ne sit generis, origine, an virtutibus.
Diuersis relucens virtutum ornamentis.
Purus omnis criminis.
Summum ecclesiasticæ dignitatis ornamentum.
Vir omnium episcopalium virtutum genere cumulatissimus.
Conspicuus. περιφανής.
Circumspectus.
Insignis. Inclytus.
Illustris, Celebris.
Laudatus.
Laude dignus.
ἄξιος, αἰνετός. Laudabilis.
αἰδέσιμος, αἰδοῖος.
Vir integer, integræ famæ.
Integerrimæ vitæ vir.
Grauis & honoratus apud suos.
Senio venerabilis.
ἐπίτιμος ἀνήρ, πολύαινος.
Omni honore & fauore dignissimus.
Patriæ decus immortale.
Bonus pro probo & iusto, apud Cic.
Vir numeris omnibus absolutus.
Columen familiæ, *the honor and glorie of the house, stocke or kindred*, Terent.
Homo quantumuis precij, quauis re dignus prouerb.
ἄξιος τοῦ παντός.

Multa laude dignus.
Summæ integritatis.
Singulari vitæ integritate.
Insigni virtute præditus.
Moribus integris.
Iouis germen, ἐκ Διὸς ἔρνος.
Ad dignitatem & gloriam natus.
Insigni dignitate præstans.
Vitæ ac famæ inculpatæ vir.
Vitam degens nulla sinistri rumoris maculæ aut laude aspersam.
Moribus ac vitæ probitate admodū excellens.
Famam seruans illibatam.
Famæ hactenus incontaminatæ.
Integer vitæ scelerisque purus, apud Horat.
Sublimi qui fertur vertice.
Summæ dignitatis codicillis ornatus.
Ornamentis pulcherimis cumulatus
Dignus Argiuo clypeo, prouerb.
Magnificis ornatus præconijs.
Clarissimus, amplissimus vir.
Sunt inter hæc aliqua nonnihil diuersum significantia, sed huc translata, quòd probi honestique viri epitheta sunt.

Honorably, vide *Princely*.

a Hood, a Kerchiefe for a Woman.

Rica & Ricula diminutium.
Peplum.
Calyptra
Tegmen muliebre.
Calantica, ταινία.
Calanticam capiti accommodare, apud Cic. *to pin.*
Calanticam detrahere, apud Virg.

a Hoore, a Harlot.

Scortum, Meretrix.
Prostibulum. Scortillum.
Communis mulier. Lyca.
Propudiosa scortatrix.
Vulgata omnibus seu peruulgata, apud Suet. Lycæna.
Pudicitiam in propatulo habens.
Lupa, περιφοιτητική γυνή.
Quæstum corpore faciens.
Prostituta mulier. Adultera,
Prostituti pudoris, Mœcha.
Vulgato corpore, Pellex.
πόρνη ἡ ἐργαζομένη.
Publicè merens.
Diobolaris, apud Ful. in mithol.
Quadrantia mulier.
Recelliclunia, apud Plaut. Alicar.
Cloacæ, metaphoricè.
Subacta pluribus.
Pellex, palace Græcè, Concubina vulgo.
Sui copiam omnibus faciens.
Ignis apud virg. Succuba.
Cui libet se sternens, *a common Harlot.*
Quosuis admittens.
Scraptiæ, prosedæ, *ill-fanored drabs.*
¶ E meretrix sacrificularier seu prostibulum vel cloaca sacrificorum *a Priests Hoore.*

a Hooremonger.

Scortator, Fornicator.
Fornicarius, Meretricarius.
Ganeo, Nequam. πόρνος.
Leno, *a ruffin.*

to play the Hoore or harlot.

Pulchritudinem & corpus ad lucrum prostituere.
Alere corpus corpore, Plaut.
Prostituto corpore stipendia facere
Dare se cuilibet, apud Terent. & Mat. pro prostituere.
Corpore quæstum facere.
χοιροπωλεῖν. facere.
Ex turpi viuere quæstu.
Vulgare, publicare corpus suum.
Collocare se in vita meretricia palā & domum suam patefacere omnium cupiditati, Cic.

Palam facere questum.
ἐν τῷ οἰκτηρῷ χρῆμα πιζειν.
Corpus palam ad omnes libidines diuulgare.

to hunt after Hoores, vide *Banderie*.

to Hope, to Trust.

Sperare. Spem habere, fouere, nutrire, pascere.
Teneri. Lactari spe.
Spe duci. Spectare.
Spe euehi, attolli.
ἔχεσθαι ἐπ' ἐλπίδος.
Expectare, prosperare, apud Cic;
Perdere spe animi
Figere spei pedem Eras.
Spei figere ancoram, *to trust wholly*.
Omnem figere cogitationem, omnia studia, omnem curam, operam, industriam, omnem denique mentem in N. patrocinio, fauore, authoritate.

to Hope in vaine.

Pascere, vanam spem, spes inanes apud Virg.
Excidit spes id posse fieri.
Inanem spem fouere.
Bona spe aliquem ludere.
Iactari spe falsa.
Stultam dubia spem trahit mora.

a small Hope.

Spes tenuis, incerta, infirma.
Spes frigida, languida.
Spem tollere, demere, ademere, expellere.
Destitui spe.
Spes macra, apud Persium.
Cassa atque euanida.
Spes mihi cassa cadit.
ψυχὴν μὲν ἐλπίς.

I Hope, I Trust.

Maxima spe teneor.
Adducor in spem.
Spes mihi magna subit.
Spes est futurum fore.
Arrecta spes est.
Adhuc aliquis Deus nos respicit.
Adhuc cœlum voluitur. prouer.
Lux affulsit. pro.
Spero hinc afflare auram aliquam, il est spem ostendi, Cic.
Affulgens lætior spei aura, recreat animum meum Eras.
Spem habeo ἐλπίζω.
Spem capio,
Spe erigor, trahor.
ἐπαίρομαι.
Venio in spem.
Spero fore.
Ducor, Potior spe.
Affulget arridet, abblanditur non nihil spei.
Spes est, adest, superest, restat, relicta est.
Afflabit mihi spes melior.
In spem vocor, erigor fore.
Summam, certam, non exiguam concipio spem futuram.
Animus mihi præsagit, fidem facit.

a Horse man.

Eques. Qui equo vehitur.
Qui cursus equestres traducit;
Qui instruit cursus equorum.
Equo insidens.
Equi sessor oris.
Equio, onis. *A horsebreaker, keeper.*

Hospitalitie.

Frui alicuius domo, hospitio.
Hospitem admittere.
Confidere domo.
Hospitium seruare.
Præbere, accipere.
Recipere tecto.
Dare hospitium.
Non habere fores oppositas.
Indulgere hospitio.

an Hospitall, or Spittle.

Valetudinarium.
Nosocomion. νοσοκομεῖον.
Infirmatium dicitur vulgo.
Hospitalia numero plurali, genere neutro ponit Vitruuius pro ædibus quæ hospitibus excipiẽdis destinatæ sunt, Grecis Xenodochia vocantur in quibus peregrini hospitantur, vulgo Hospitalem, & egentium receptacula prochodochea, seu hospitia.

an Host, vide Inholder and Armie.

a House, a dwelling place.

Domus. δόμος.
Ædes pluraliter. Nidus,
Tectum, pars pro toto, Casa.
Lar. apud poetas.
Penates. οἶκος.
Ædificium. Mansio.
Tabernaculum.
Domicilium,
Limen, pars pro toto.
Catul. Labore fessi venimus limen ad nostrum.
In nostrum penetrale receptus.
Focus pro domo priuata ponitur.
Habitatio. Sedes.
Habitaculum.
Culmen, pro domo ponitur.
Doma δῶμα. similiter sinecchdochicè
Domus monetaria, the Mint. Vbi significatur argentum in nummos.
Argento officina ἀργυροκοπεῖον.

at my House, vide Home.

to keepe House.

Gerere rem domesticam.
Familiæ curam habere.
Curare domum, rem familiarem.
Solerter prouidè, vtiliter rem domesticam administrare,
Rem familiarem & parare & conseruare.
Parta tueri aptéque impendere.
Domestici officij curis distringi.
Tueri rem familiarem apud Cic.
Gubernare domum vulgus dicit.
Rem domesticam, vel ad rem domesticam attinentia curare.
Frugi viuere, to liue soberly.
¶ Primam rei familiaris curam inire

Houshold stuffe.

Suppellex. ἔπιπλον.
Res domestica, familiaris vtensilia. Res nobiles.
Scruta, numero plurali, old stuffe.

an Housholder, or the good man of the house.

Paterfamilias. οἰκοδεσπότης.
Familiæ præpositus rector.
Maritus. Herus.

an Housewife, vide Wife.

How.

Quomodo. Qui. Qualiter.
Qua ratione. πῶς, ὅπως.
Quo pacto. Qua via.
Quemadmodum.

Humble, vide Lowlie.

Humility, Lowlinesse.

Despicantia sui.
Voluntaria mentis demissio.
Animi demissio. Humilitas.
ταπείνωσις.
Quæ virginem Mariam in cœlum extulit.

Hunger, Famine.

Esuries. Esurigo.
Edendi auiditas, orexis, libido.
Fames.
λιμος. πεῖνα.
Mala suada fames.

¶ Fame

¶ Fame contabescere, inedia, inopia fame deficere, confici. vinci. *to die for hunger.*
Pallida ora fame.
Longam excoluisse famen.
Demere, soluere ieiunia.
λιμῷ διαφθείρεσθαι.
¶ Affligere inedia.
Fame aliquem excruciare.
Tenuem edendi concedere portionem, vt mori necessum sit, *to famish one.*

to lessen, to asswage Hunger.

Eximere. Pellere.
Depellere. Repellere.
Leuare, Deponere, exsoluere famen. Satiare, Ieiunia pascere, finire, placare bonum cæde.
Comprimere amorem edendi.

Hungry appetite.

Appetitus. vt vulgus loquitur.
Appetentia commedendi. Esurio.
Vehemens edendi auiditas.
Orexis ὄρεξις, qua voce vsus est Juuenalis in Satyris, appetitionem vertit Cic.
Gulæ irritamentum.
Jejuna auiditas.

to Hunt, to chase Deere.

Venari canibus leporem.
Feras cursu insectari.
Feras indagare. θηρεύειν.
Feras agere, agitare, inquirere.
Venationi insistere.
Sectari ceruos, apros, feram.
Feras cursu insectari, insequi, agitare. ἀγρεύειν.
Cum beluis audacter congredi.
Ceruos iaculo cursuque fatigare.
Jnsequi vagas per iuga summa feras
Clamore premes ad retia ceruum.
Cadit aduersa cuspide fessus aper.
Compellere ceruos in plagas.
Saltusq; in dagine cingunt, virg.

to Hurle, vide *to shoote.*

to Hurt.

Nocere. Officere.
Lædere. Offendere.
Incommodare. Obesse.
Cædere, damno esse.
De ijs quæ nocent, & non prosunt.

a Hurt, vide *Losse.*

Hurtfull, Noysome.

Damnosum.
Infestum. Perniciosum.
Dispendiosum. Noxium.
Detrimentum, incommodum adferens.
Exitium, iacturam, calamitatem, periculum, damnum secum trahens, & ingens malorum incommodorumque agmen.

a Husband.

Coniux. Sponsus. Maritus, Virg.

a Husbandman, hee that tilleth and manureth the ground.

Agricola. ἀγροικος.
Agriculator. Georgus.
Villanus. Villicus.
Agrarius. Agrestis.
Ruricola. Rusticus. vide *Plowman.*

I

a Iacket or Ierkin without sleeues.

Fromis idis. Colobium.
Tunicula manicis defecta, truncata, mutulata.

a Iakes, vide *Priuie.*

a Iangler, vide *Brabler.*

the Iaundis.

Morbus regius, à Var. dicitur. ἰκτερος Græc. nuncupatur, medicorumq; opinione ex felle nascitur.
Aurigo nominatur à Celso, propter auri colorem.
Arquatus ab arcu, à colore scilicet arcus cœlestis.
Quidam hunc morbum Ictericiam vocabulo non satis probato (vt omnia morborum nomina ferè de prauata sunt) dixere.
Alij dæmoniacum & Aquatum vocarunt.
Auriginosus & Icterius ἰκτερικός, qui morbo regio laborant.
ἰκτεριᾶν, Ictero morbo laborare.

Idle.

Omni actione vacuus.
Supinus. Ociosus.
Feriatus. ὀκνηρός.
Vacuus ab opere.
ἀεργός. ἀπράγμων.
Nil rerum actitans.
Lentus. Cessans.
Cessator. Languidus.
Desidens. Desidiosus.
In otio vitam degens.
Bos in stabulo, Prouerb.
Spartam rodens.
Reses, dis, omnis g. Liu.
Iners, Male feratus.
Compressis sedens manibus.
Marcidus, apud Plaut.
Facere. Terere.
Agere. Peragere.
Sequi. Habere.
Feriari otia.
Ducere vitam per otium.
Natus in otio.
Solui in otio. vide *Slow.*

to be Idle.

Ociari. ἀεργεῖν.
Pigrari.
Vacare otio à labore.
Vacare. σχολάζειν.
Ocio indulgere.
Cessare. ῥᾳστωνεύειν.
Esse remissum a Labore.
Otio torpescere, marcescere.
Otium captare.
Feriari & feriare neutrum.
Inerti otio contabescere.
Inertiæ indulgere.
Otio se dedere.
Otium colere.
In otio esse.
ἄγειν σχολήν.
Diuturno in ocio versari.
Turpi ocio & Abdomini seruire.
Nihil agere.
Vltra Epimenidem dormire.
Otijs ac somno transmittere vitam, apud Terent.
Feriatam agere vitam.
Nullis se negotijs exercere.
Manum habere sub pallio.
Compressis sedere manibus.
Et prouerb. Conchas legere dicitur, qui in summo est otio.

a Ierkin, vide *Iacket.*

to Iest, to Sport.

Nugari. Connugari.
Ludere. Iocari.
Nugas agere. Tractare ioco.
Afferre iocum, sales.
Ludicra rebus serijs miscere.
Iocari festiuissimè.
Indulgere festiuis iocis.
Ioco dicere. vide *to scoffe.*

Iestingly, Merily, Pleasantly.

Ioco. Iocose. Per iocum.
Ridiculè. παιζομένως.
Ioci causa. Per ludum.
Animi gratia dicere, *for sport.*
Per ridiculum.

a Iew

a Iew.

Iudæus Ἰουδαῖος.
Verpus, Apella, apud Horat.
Curtus, apud Geor. Wiec. & à resectu cutis dicitur, recutitus.
Circumcissus.
Hebræus. Ἑβραῖος.
Israelita.
Leuigena, à tribu Leui. Mant.

Ignorant.

Rudis es. Imperitus, nullius experientiæ, vsu minimè doctus, vsu expers, rudis in rebus, nouis tanquam hospes, plane peregrinus, ab vsu rerum inperitus, parum versatus rerum inscien, ignarus, expers, experientia vacans, visum non habens.

Ignorant, Vnlettered.

Literas plane non nouerat.
Ex abditis literarum fontibus parum aut nihil hauserat.
Literis erat mediocriter, leuiter vulgariter, non admodum, haud satis, non multum eruditus, institutus instructus.
Planè, perfectè, absolutè, exquisita quadam ratione, excellenter, egregiè, preclarè literatus non erat.
Longè aberat à perfecta literarum scientia: reconditæ, exquisitæ, singulares, egregiæ in illo literæ non erant.
Vulgares erant.

I haue done it ignorantly, Vnawares, not knowing, otherwise then I thought.

Feci inconsultè. Ignoranter.
Ignorans feci, apud Plaut.
Errore. Per errorem.
Imprudens. Ignarus.
Necopinans.
Per imprudentiam, inscitiam.
Nesciens, Inscius. Insciens.
Cic. Quæ inciente me imprudente L. Sylla facta sunt. vide *vnknowen.*

Ill, Amisse, Ouerthwartly, frowardly.

Præposterè. Peruersè.
Perperam. prauè.
Distortè. Inuersè.
Inuersum.

an Ill, or Euill man.

Prauus. κακός.
Peruersus. Scelestus.
Impius. ἄθεος.
Malus. πονηρός.
Perniciosus. Flagitiosus.
Malitiosus. Sceleratus.
Sons. Noxius.
Discolus. Facinorosus.
Pestis. Lues.
Internecio.
Morum parte inquinatus ab omni,
Capitalis homo, id est, supplicio capitis dignus.

Ill fauored, Deformed.

Deformis. Turpis. δυσειδής.
Fœda facie. Thersites.
Thersitem deformitate vincens.
Hipponax alter turpitudine.
Thersitæ conferendus Homerico.
Iacens in sordibus, *Filthy.*
Ad prodigium vsque deformis.
Deformatus corpore.
δυσπρόσωπος.
Quam formæ premit dedecus.
Decolor.

an Image.

Statua. ἵδρυμα. Signum.
Simulachrum. Simulamen.
Idolum, media producta. Effigies.
Icon. εἰκών.

Imago. Imaguncula.
Imago radiato capite conspicuus.
Agalma. Hermæ.
Sculptile, fusile, conflatile.
Sculptum, fusum, pictum signum:
¶ Statuarius, sculptor, signifer, fictor, sigilla fabricans.
ἀγαλματοποιός.
Hermoglyphus. *an Image maker or cutter.*

to Imagine, to Search, to Inquire out secrets or high things.

Altum sapere.
Scrutari profundum.
Subtilitate perquerere:
Circa sublimia & super cœlestia versari.
In cœlestibus versari.
Imaginari, & vt de Socrate scribit Aristophanes, ἀεροβατεῖν καὶ περιφρονεῖν τὸν ἥλιον.
Per aera incedere & citra solem satagere.

to Imagine, to Conceiue, or to Cast in minde

Imaginari. Fingere
Cogitatione depingere vel fingere.
Animo comprehendere.
Imprimere aliquam notionem in animis.
Animo fingere.
Cogitatione & mente complecti.
Speciem alicuius rei cogitare.
Cic. De imaginibus ad animum per uenientibus.
Item. Volitat ante oculis istorum regis filius. vide *to Muse, & to Deuise.*

to Imbroder.

Acu pingere, plumare ποικίλλειν.
Ex coloratis filis effigies hominum exprimere.
Artifici vestes pingere acu.
Vestes auro intexere.
Hinc vestes Phrygianæ acu pictæ, factæ, contextæ, aureis filijs decoræ.
Imbroidered garments.

an Imbroderer.

Acupictor. πολυκέστης.
Segmentarius. Plumarius.
Barbaricarius.
Phrygio, quod huius artis inuentore aiunt phryges fuisse.

to Imitate, vide *to Follow.*

Immoderate sorrow.

Immortall.

to be Impoysoned.

Bibere cicutam.
κώνειον πίνειν.
Haurire, sumere venenum.
Venenum in sua viscera ingerere.
Veneni mali poculo animam expellere. Solin.
Toxico se mori dare.
Veneno potionari, susto'li.
Toxico perire, vitam finire, peremi, confici, intercepi.
Corpus medicaminibus multis aduersus venena munire, Plin.

of great Importance, vide *Weight.*

an Impostum, a Bile or Botch.

Hulcus. ἕλκος.
Caue picas. Vlcus.
Exulceratio. ἕλκωσις.
Postula. Tumor:
Vomica à tumoris similitudine:
Tuber: Tuberculum:
Apostema. ἀπόστημα.
Abscessus.
Supparatio latinè,

Glandes, glandulæ. Tonsillæ.
¶Rescindere summum hulceris os.

Imprisoned, vide *Prisoner*.

Impudent, without shame, Shamelesse.

Impudens media correpta.
Insignis qui est impudentiæ.
Inuerecundus, fronte carens.
Effrons qui pudorem omnem absterfit, dedisit.
Perfrictæ frontis. faciei.
Cui pudor ex pectore cessit. Luc.
Os impudens.
Aspectus atticus.
βλέπως ἀττικόν.
Nihil oris habens.
Cui frons cum mente perijt.
Frontosus.
ἰνονμί τιπιο.
Phormio Terentianus.

to be Impudent, Shamelesse, or without shame.

Perfricare frontem, faciem.
Ponere pudorem.
Perfricare os, apud Cic.
Pudorem omnem abstergere, detergere, deponere.
Verecundiæ repagula omnia discutere. Erasm.
Verecundiæ limites cunctos prætergredi.
Esse sine fronte.
Transire fines verecundiæ, pudicitię.
Sallust. Pudore carere.
Non habere pudorem.
Jmpudenter loqui, ἀναισχυντεῖν.
Impudenter agere. ἀναιδευέσθαι.
Nihil apud alios pudere.
Qui nullo pudore tangitur, mouetur auertitur, ducitur.
Quem nihil pudet.
Jnuerecundus. perfrictæ frontis.

Impudently.

Perfricta fronte, facie.
Posito pudore omni.
Ore perfricto.
Crasso rubore.
Absque fronte & ore.
Refractis pudoris & reuerentiæ claustris, Plinnius. Citra ruborem.
Deuorato Pudore.
Temeraria fronte.
Nudo capite, prouerb.
γυμνῇ κεφαλῇ.
Jnuerecundè. Impudenter.
Citra omnem pudorem.

to Impute, to Attribute.

Acceptum ferre
Jmpensum seu expensum ferre, vt transtulit. Vall. in epistola Pauli ad Phile. ἐλλογεῖν.
Jmputare, vt habet vetus editio.
Acceptum facere. Plin.
Meruisti, vt acceptum tibi fieret, id est accepisse abs te non fatemur.
Sibi adscribere. Attribuere.
ἐξιοποιεῖσθαι. Arrogare.
Tribuere Vsurpare.
ἐξιδιάζεσθαι.
Vindicare, aut vt plerique scribunt vindicare sibi.
Adsignare. Occupare.
Præripere. Applicare.
Omnia cum datiuo personæ & accusatiuo rei construuntur.
Deriuare in se metaph.

Inclined, ready and prone, or Bent.

Propendens. Præceps.
Applicatus. Cic. Decliuis.
Pronus, metaph. Jntentus.
Proclinis & procliuis. Deditus.
ἐνιπίφορος. πρόχειρος.
Propensus.
Facilis. Natans.
Natura inclinatus, vt vulgo dicitur.

Incon-

Incongruitie.

¶ Solœcismus.
Solæcon.
Barbaries, ſtructura inconcinna reſiſtoriola, ſtribiligo, ſeu ſtribligo, linguæque latinæ inconcinnitas, balbuties, hæſitantia linguæ imparilitas, id vitij vocatur.
Dictio propinaria, plane barbara.
Gothica, ruſtica, detrita, ſqualens, laciniosa, à doctis minimè vſurpata.

Inconſtant, Variable.

Inconſtans.
Lubricus. Varius.
Lubrica, ancipiti fide.
Infidus med. prod. vt.
Malefides. ἄπιστος.
Non conſtans ſibi.
Vagus Volubilis.
Inſtabilis Perfidus, med. cor.
Duabus ſedens ſellis.
Cothurno verſatilior.
Chamelionte, Proteo, Tarandro.
Polypo mutabilior, verſatilior.
Vertumno inconſtantior.
Euripus homo Polymeſtor.
Fluxam fidem gerens Plaut.
Theramenes. Cothurnus.
Diſcedere à conſtantia, à mente, atque à ſe, Cic.
Omni vento doctrinæ quaſi nebulæ turbine exagitantè circumferri.

Incontinent, vide *out of hand.*

to Incourage, to Moue.

Impellere. Ingerere.
Inducere. Inſtinguere.
Inſtanter perſuadere
Vrgere. Perurgere.
Incitare. Stimulare.
Admouere Protrudere.
Monitis extimulare.

to Increaſe, vide *to Augment, to Encreaſe.*

to Indeuour, or Labour diligently.

Inuigilare. Aduigilare.
Incumbere. Contendere.
Adniti vel anniti.
Eniti. Vacare.
Laborare. Elaborare.
Niti. Inſtare. Vrgere.
Sedulam nauare operam.
Summo ſtudio intendere.
Debitum eſſe.
Excubare animo.
Toto pectore incumbere.
Manibus pedibuſque conniti.
Operam nauara, dare.
Omnes promere vires.
ἐπιτηδεύειν. Quærere.
Operam impendere.
σπουδάζειν. διατρίβειν.
Curare. Euigilare.
Diligentiam adhibere in munere fungendo.
ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι.
Curas & cogitationes omnes in rem aliquam conferre.
Dare operam egregiam, laudabilem, optimam.
In ſuo ſtudio atque opere nunquam ceſſare, Cic.
Abjicere ſegnitiem, ſocordiam.
Curam adhibere, impendere.
Laborem, ſtudiumque impendere.
Studere. Conari.
Studioſè curare.
Adniti pro virili, totis viribus.
Eluctari Moliri.
Primam operam nauare.
Magno ſtudio moliri.
Omnem operam, ſtudium, diligentiamque ponere cuſtodiendis dominicis mandatis.
Totus quis incumbere in rem aliquã dicitur.

Ingenium intendere.
Omnes ingenij neruos intendere.
Ingenij vim omnem atque impetum torquere.
Totis neruis incumbere.
Operam impendere quam (id est quantum) possis diligenter. vide *Endeuour.*

Infamie, vide *Dishonesty.*

from his Infancie, vide *Child hood.*

to Infect.

Agere contagia.
Serpere proserpere latius.
Ex vicino vel contactu nocere.
Venenoso inficere afflatu.
Afflare virus mortiferum.
Spargere venenum.
Afflatu nocere. Ouid.
¶ Lucem, contagionem trahere, contrahere.
Ducere contagionis labem.

Infection.

Infectio.	Contagio.
Pestis.	Corruptio.
Lues.	Erugo.
Venenum.	Virus.

An Infectious sicknes, vide *Contagious sicknesse.*

Inferiour.

Est me inferior, infimior, imbecillior, neque mecum comparandus, æquandus, conferendus, coæquandus
Nec honore dignus est, qui virtute inferior est.

Inhabit, vide *Dwell.*

Inke.

Atramentum.
μέλαν. ἄλαζα.
Loligo pro atramento ponitur, & Sepia propter vtriusque piscis colorem atrum.
μελανοδοχεῖον, est Atramentarium, *an Inkhorne or ink-pot.*

an Inne.

Diuersorium à diuertendo.
Hospitium. ξενών.
Taberna meritoria.
Stabulum propriè locus in quo lassi fatigatique ex itinere consistunt, à stando nomen habens.
πανδοχεῖον. Casa hospitalitia.
ταβερνεῖον. καπηλεῖον.
Caupona. Cauponula.
Hospitium meritorium.
Taberna vinaria. οἰνοπωλεῖον.
Oinopolion. *a Tauerne.*

to keepe Inne.

Cauponari.
Exercere cauponam.
Pandocheum agere, esse barbarè loquentes dicunt.
Tenere hospitium.

an Inholder, an Host.

Tabernarius. Caupo.
κάπηλος.
Hospes qui recipit & recipitur.
Pandocheus.
πανδοχεύς. ξενοδόχος.
Stabularius, de quo in Euangelio.
Hospes meritorius.

Innocent, Guiltlesse.

Innocuus. ἀκακος.
Inculpatus.
ἀνέγκλητος. Innocens.
Innoxius. ἀβλαβής.
Crimine, culpa vacans, carens.
Insons. Expers culpæ.
Noxiæ omnis exors.
Qui extra culpam est.
Nesciuis quid discriminis inter dextram & sinistram.

Ab omni culpa alienus.
Nullius sibi conscius.
Clauo purior, prouer.
Hoc me crimine nunquam contaminaui, inquinaui, infeci, pollui.
Huius criminis, flagitij, sceleris, vitij, labe, macula nunquam infectus sum.

In our time.

Nostro æuo.
Nostra ætate.
Nostris temporibus.
Nostra memoria.
Nobis superstitibus.
καθ' ἡμᾶς ἐγένετο, nostris temporibus fuit.

to Inquire, to Aske, to Demand, to Search out.

Quærere. Inquirere.
Exquirere. Disquirere.
ἐξετασμὸν ποιεῖσθαι.
Oportet veritatem ante omnia scrutari & inuestigare.
Vestigare. Inuestigare.
Examinare. Peruestigare.
Scrutari. Perscrutari.
Rimari. Indagare.
Percontari. Interrogare.
Sciscitari. Discutere.
Quæstionem habere.
ἀνακρίνειν. διακωδωνίζειν.
ἐξετάζειν τὸ πρᾶγμα.
Quæstioni subjicere, vel inquisitioni.
Crebris sollicitisq; iudicium interrogationibus vrgere.
Seuero examine inflare.
Contari. Explorare.
Anquirere pro vbique quærere.
ἀμφιζητεῖν.
Omnibus vestigijs indagare.
Ad viuum resecare, prou.
Diligens facere scrutinium.
Exactissimum facere examen.
Altius rimari & expendere.
Seueriter examinare.
ἀκριβάζειν. diligenter indagare, explorare.
Censuræ subjicere.
Altiori indagine discutere, perscrutari.
Venari, artificio & solertia quadam quærere.
Odorari sagacius, & degustare conuiuam. apud Cic. vtrumque pro callidè & clam explorare quid habeat animi.
Alicuius actus insidiosa explorationis arte venari.
¶ Expiscari, elicere animi sententiam.
Omnia secreta ex imo eruere, studioque quærere.

to Instruct, vide to Teach.

to Intaile, vide to Graue.

to Interlace, to set betweene, as a day or a yeare.

Interserere. Intercalare.
Interponere. ἐμβάλλειν.
Vnde Annus embalismaris siue bissextilis aut bissextus nomen habet in quo dies intercalatur, quę λιμν ἡμέρα dicitur Græcis, i. Dies intercalaris.

to Interrupt, to Disturbe one that is speaking.

Loquentem interpellare.
Interstrepere.
Sermonem abrumpere.
Impedire. Obstrepere.
Interfari in sacris literis.
ἐγκόπτειν κ. Græcè ὑποβάλλειν.
Interloqui.
Interpellare sermonem institutum.
Obturbare loquentem, pro interpellare.
Turbare vel interturbare aliorum sermonem.

Jnterpolare pro eodem.
Jnterrumpere aliorum verba.
Non audire quo rem deducere velit.
Et apud Terent. Sine me peruenire quo volo, hoc est. vt absoluā quod cœpi dicere.
Et Eras. in Moria : Audite quo rem deducamus.
Loqui priusquam alter sua perfecerit verba.
Musica interfecta in prouerbium abijt, pro sermone interrupto ab interueniente.

Intent; vide *Purpose.*

an Interpretation, vide *Exposition.*

to Intice, vide *to Allure.*

to Intreat, vide *to Pray.*

that cannot be Intreated, vide *Stifnecked.*

to Intreat humbly, to Beseech, to Request.

Supplicare submisse alicui.
Abjicere se alteri ad pedes.
Abijcere se supplicem.
Procumbere genibus flexis in terram, posito genu ante pedes alicuius.
Amplecti, tangere pedes.
Tendere genibus brachia, in crura manus.
Submittere. Succumbere genu.
Rogare veniam supplicem.
Supplicem genibus proripere tellurem.
Ante pedes volui.
Demittere ceruicem.
Venire supplicem.

to Intreat, to Obtaine by intreating.

Exorare. Flectere superos.
Flectere lachrymis, precibus.
Mouere precibus.
Precando, precibus consequi.
Placare. δυσωπεῖν.
Persuadere. Demulcere.

to Inuade.

Jmpugnare, infestare armis.
Bello petere. impetere.
Infesto exercitu irrumpere.
Bello lacessere, infestare.
Hostiliter ingredi, inuadere alterius ditionem.
Arma mouere.
Bellum inferre vel arma.
Excursionibus infestare.
Populabundè percurrere, ἐμβάλλειν, vide *to Assaile.*

to Inuent, vide *to Deuise.*

Inuisible, that cannot be seene.

Jnuisibile. Quod aciem fugit.
Quod oculorum fugit obtutum.
Cic. Animus sensum omnem effugit oculorum.
Sub aspectu non cadens.
ἀόρατον.

Inward parts of man.

Vitalia. Præcordia.
Viscera. Exta.
Penetralia. Jntestina.

Ioyfull, vide *Glad.*

to Ioyne, to set together.

Connectere. Committere.
Iungere. Coniungere.
Coassare. Coaptare. ἁρμόζειν.
Accommodare. Concinnare.
Componere. Colligare.
Contexere. Compingere.
Copulare. Combinare.
Coagmentare. Conglutinare.
Consarcinare. Condere.
¶ Adjicere. Adiungere.

Annecte-

Annectere. Addere.
Adhibere. Admouere.
Aggregare. *to put vnto.*
Conglobare. Glomerare.
Conglomerar.

a Ioyning or setting together.

¶ Compages. Compago,inis.
Compactio. Compositio.
Constructio. Syntaxis.
Coordinatio. Connectio.
Combinatio. Coagmentatio.

Ionkets, vide *Delicate meates.*

to take a Iourney.

Iter facere. Moliri iter.
ἰχθῦσαι τ ὁδȣ.
Facere perfectionem, Cæs.
Jtinerari. ὁδοιπορεῖν.
Proficisci. Jter capere.
Tendere. Jter instituere.
Pergere, in sacris literis frequens est eadem significatione.
Jter, viam ingredi.
διοδεύειν.
Agere iter, viam.
Habere iter.
Conficere iter. via puluerulenta.
Multa diebus singulis conficere miliaria.
Dare se in viam.
Sursum, deorsum currere ac recurrere, vltra citraque peruolare.
Tenere iter, apud Virg.
Et, Quo nunc se proripit ille?
Item, Quo te Mœri pedes.
Quo nunc iter tibi?
Transmittere maria, caput obiectare periculis.
Vilis lucelli gratia terra marique volitare.
Per omnes terras ac maria volitare.

Vltro citroque commeare, *To goe and come.*
Conferre & recipere cum accusatiuo intercedente præpositione in, vt contulit se in patriam: aut sine præpositione si accusatiuus fuerit proprium vrbis seu ciuitatis, recipit se Romam, contulit se Venetias, vide *to goe away.*

to come to his Iournies end.

Peruenire.
Carpere locum destinatum.
Tangere quæsitos penates.
Quæ diu petijt, tangit arua.
Aduenit hospes ad vrbem.

a Iourney-man, a Day labourer.

Operarius. Ergastulus.
Mercenarius. Ergaster.
Mercede conductus. μισθωτός.
Conductitius. ἀυτȣργός.
Operam suam mercede elocans diurno.

an Ipocrite, hee that doth counterfeit holinesse.

Hypocrita penultima corr.
ὑποκριτής.
Eruditus artificio simulationis.
Simulator.
Fucatus.
Fuco sanctimoniæ personatus.
Venditans sanctimoniam.
Fucatæ sanctitatis homo.
Duplex animo, corde.
Fucatam personatamque sanctimoniam præ se ferens.
Paries dealbatus in actis Apostolorum.
τοῖχος κεκονιαμένος.
Sepulchrum dealbatum Christus in Euangelio vocat sanctimoniæ simulatorem.

Hypocrisis, Simulatio virtutis.
Venditatio quædam atque ostentatio, *Hipocrisie.*

Issue of ones body, a Child.

Propago. Progenies.
Soboles. Proles. Liberi.

Italie.

Italia ab Italio rege.
Itala terra.
Latium. Ausonia.
Hesperia magna vel maior.
Oenotria à rege Oenotrio.
Ausonis ora.

It is so.

Ita est, ita se res habet, sic est rei status, in hoc statu res est, eiusmodi res est, hoc loco res est.

to Iudge, to giue a Sentence or iudgement.

Censere. Iudicare.
Iudicium facere.
Sententiam ferre, dicere, pronunciare.
Damnare. Condemnare.
Iudicem agere.
Diiudicare.
Censuram agere.
Ius dicere, *To pronounce the Sentence.*
De re vltro citroq; diligenter cognita pronunciare, definire.
Acre, exactum, præsens, constans iudicium, sententia, censura.

to sit in Iudgement.

Sedere pro tribunali.
Rixas fori iudiciarij dirimere.
Rostris præsidere.
Præesse causidicorum subsellijs foro iudicario.
Cerdonum iurgia dirimere.
Forum agere.
Iudicia exercere, apud Cic.
Ferre pro tribunali sententiam.

to appeare personally in Iudgement.

Judicium subire.
Sistere se tribunalibus.
Comparere.
Causam dicere.
Se apud iudices tueri, purgare.

a Iudge.

Judex. Prætor.
Iura reddens. δικαδότης.
Sedens pro tribunali.
λαθεζόμενος ἐπὶ βήματος. sententiæ lator
Rerum capitalium iudex, qui & Quæstor appellatur. Quæsitor.
Judex maleficiorum vulgo dicitur, de latrocinijs iudicans, siue lauiculator, *Recorder.*
Prætor capitalis.

the Iudgement seat.

Judicij locus.
δικαστήριον. Forum.
Forum iudiciarium.
Forum iudicale.
Tribunal. δικαστήριον.
Iudicum consessus.

after my Iudgement, vide *Meaning.*

a Iugler, he that vseth craftie conueyance.

Gesticulator. Præstigiator.
Impostor. Pantomimus pen. cor.
παντόμιμος.
Circumforaneus.
Pilarius, apud Quintilianum.
Gelasimus. γελασιμος.
Circulator, que Græci ἀγύρτην appellant, seu præstigiatorem cum deceptione circumforaneum.

Apuleius lib. 1. huiusmodi præstigiatorem populi frequentia stipatum, mortalibus suas fallacias admirantibus, circulatorem vocat, dicens, Circulatorem aspexi equestrem, spatham præacutam mucrone infesto deuorasse.
Cylicus ab Horatio vocatur.
Impostor nugis ac strophis captans quæstum, vide *Deceauer.*

Iust, Righteous.

Justus. δίκαιος.
Æquus. Rectus.
Muneribus nequaquam corrumpendus.
Incorruptæ æquitatis, iustitiæ.
Iustitiæ oculus.
Bochyris alter.
Iustitiæ trutina, statera iustior.
Rectam ingrediens viam.
Rectum tenens clauum.
¶ Æquum & bonum colere.
Æquitatem seruare.

Iustice litle set by.

Pauci sunt hac ætate, his temporibus quibus Iustitia sit, cordi sit.
Qui Justitiam colant, exerceant, curent, tueantur.
Qui de Justitia laborent.
Apud quos Iustitia locum habeat, Justitię locus sit, qui se iustos prębeant.

Iustice is to be followed.

In omnibus actionibus nostris, id solum spectare debemus, quid Iustitia postulet, ratio præcipiat, cōscientia præponat.
Quid sit iustitiæ, quid rationi consentaneum, quid cum iustitia, ratione congruat, conueniat, consentiat.
Habenda iustitiæ summa ratio est.
Vna spectanda iustitia, nihil prætere a.
De vna iustitia laborandum.
Sequi ducem iustitiam debemus, agere cum iustitia, iustè, rectè, honestè.
Honestum tuendum est solum.
Nostra consilia, nostras actiones ad vnam iustitiam referri decet.
Justitiæ inseruire, iustitiam exercere, ad iustitiam incumbere debemus
A iustitia minime discedendum, recedendum est.

K

to Keepe, vide *to Defend.*

to Keepe close, vide *to Couer.*

Keepe it close, vide *Beware to tell it no bodie.*

to Keepe in, or hold vnder.

Cohibere. Coërcere.
Domare. Frenare.
Supprimere. Continere.
Subiugare, vide *Subdue, and Tame.*

to Keepe holy, or feasting day.

Agere diem festum. ἑορτάζειν.
Facere diem solemnem. festum.
Celebrare festum, diem feriatum, diem festum.
ἑορτὴν ἄγειν. ἑορτάζειν.
Celebrare solemnitatem.
Facere solemnitatem, apud Hiero.
Operam dare rebus diuinis.
Feriari, vel Quiescere.
ἄγειν ἡσυχίαν.
Celebrare memoriam, mortem sanctorum
Labore & opere supersedere.

to Keepe from.

Arcere. Defendere.

Prohibere. Cohibere.
Coercere. Protegere.

it is better Kept in remembrance, or longer Remembred.

Altius insidet vel insidit mente.
Tenacius inhæret animo.
Altè sedet animoquod primis dicitur annis.
In omnem vsque vitam hæret.
Penitius cogitationi hæret.
Quo semel est imbuta recens seruabit odorem Testa diu. Horat.
Quod rudibus animis & per hoc te[illegible] o[illegible]ibus primum imprimitur, nulla potestate postea deleri.
[illegible] teneris traduntur annis & ci[illegible] [illegible]untur & tenacius retinen[illegible]
[illegible]us, intimius imprimitur.
[illegible]c profundius in pectore re[illegible] [illegible]tur, reponitur.
[illegible] insidet hominum animis.
[illegible]s, penetrat in animos morta[illegible]
[illegible] insidet animis.
[illegible] perpetuo animo inhærebit meo.
[illegible] e in medullis, & includi in me[illegible] [illegible], vtrumque Cice.

to Kembe or trimme the haire.

Pectere. Pectinare.
πείκειν. κτενίζειν.
Pexare frequentatiuum.
Explicare capillum.
Deducere crines pectine. Ouid.
[illegible] il[illegible]iculum comere.
Pectine eburnea pangere.
Fingere comam, pro ornare.
¶ Pectinem ducere à Brechmate ad verticem. Caput mulcere.

a Kerchiefe for women, vide *Hood.*

a Kettle or Cawdron.

Cacabus. κάκκαβος.
Caldare. Caldarium.
Lebes. λέβης.
Ahenum. χυτεῖον.
Ahennulum. Cucuma.

to Kill, to Slay.

Trucidare. Interimere.
Multare morte, & neci dedere, apud Virg. vtrunque.
Exterminare. Necare.
Afficere morte.
Punire. Vlcisci.
Vindicare. φονεύειν.
Dare neci, lætho, Virg.
Perimere. Occidere.
Mactare.
Mortem inferre, adferre, obferre.
Vita spoliare. Luce priuare.
Exuere aliquem anima.
Viuorum eradere cœtu.
Orbare aliquem luce, vita.
Vitam, animam eripere.
Morti dedere. Dare morti.
Vitam eximere. Vitam adimere.
Interficere. Jugulare.
Iugulum ferire, *to cut ones throat.*
Configere, *to thrust through.*
Transuerberare gladio.
Facili ictu perforare.
Mucrone latus exhaurire.
Confodere διαπορεῖν.
Defodere. Perfodere.
Morte aliquem excipere.
Sternere, apud Virg.
Dare sopori aliquem, Plaut. in Aul. *to lay one a sleepe.*
Ense aliquem fundere.
Premere sicut & Cædere pro interficere, vtrumque apud Virg.
Auferre è viuis, è medio.
Obuium quemque demetere, obtruncare. Conficere.
Gladium in viscera mergere, apud Eusebium.
Ferrum in fratris adigere viscera'

Ferrum

Ferrum in viscera condere, Ouid.
Læthale ferrum in hominis stringere viscera.
Perdere. Vnde vulgo precamur. Dij te perdant.
Agere orco aliquem, poëticum est, quemadmodum mittere sub tartara.
Porrigere apud Martialem, pro interficere.
Cædem facere.
Vltima supplicij animaduersione mulctare, percellere.
Vltimo adficere supplicio, Eras.
Obsidis vnius iugulum mucrone resoluit, Ouid.
Soluere vitam.
Hostili sanguine, hostium cædibus manus funestare, cruentare.
Sanguine commaculare manus.
Ab ipsa (vt aiunt) stirpe perdere, *to Kill the whole race.*
Terram ore mordere, apud Virg.
γαῖαν ὀδὰξ ἑλεῖν, terram mordicus capere.
Ex apud Homerum πάντες ὀδὰξ ἑλον ἄσπετον οὖδας.
Omnes mordicus ceperunt immensum solum.
Ad internecionem cædere, extinguere.
Viduare ciuibus vrbem.
Tollere matrem, pro enecare.
Læthiferum vulnus infligere.
Supremum excutere spiritum.
Extinguere. Facere cadauer, Cic.
E medio tollere, apud Cic.
Homicidium designare, seu patrare, *to commit manslaughter.*
Cæde & sanguine complere Christi causas.
Cædem exercere, afficere, facere.
Mortes agere.
Cæde nefanda persurere.
Ferro desæuire, grassari, metere infesto.
Cædem manu tingere.
Dextras conscelerare insonti sanguine. αἵματι χεῖρας μιαίνειν. Phocil.
Ensem tepefacere sanguine.
Maximam cladem facere. *to Murder cruelly.*
Sub armis cadere.
Intollerabilem cladem inferre.
Per hastæ cuspidem cogere.

to Kill himselfe.

Consciscere lethum, mortem sibi. ἀπάγχεσθαι ἑαυτῷ.
Mittere se letho.
Enecare se. Orbare se luce.
Cadit telis ipse suis.
Afferre manum sibi, Cic.
μεταχειρίζειν τὴν ζωὴν αὑτοῦ.
Ipsa sua concidit vsa manu.
Inuenire mortem sibi.
Scopulo se mittere ab alto.
Abrumpere vitam.
Veneni poculo animam exponere. Soli. de Hannibale.
Sese mucrone iugulare.
Vitam rapidis ponere fluminibus.

a Killing of men, vide *Manslaughter.*

a Kill, vide *Ouen.*

a Kindred, or Parentage.

Cognatio. Affinitas.
Consanguinitas. Parentela.
συγγένεια. Propinquitas. Vide *Stock.*

of a noble Kindred.

Genus inclytum.
Pulchra origine natus.
Parentela haud ignobilis.
Genus ducere Olympo.
Propago regia. Imagines.
Stemmata illustria.
Domini de gente suprema.
Splendor natalium.
Præclara stirpe creatus.

Claritas

Claritas generis.
Antiquitas generis.
Insignia Claræ insignia gentis.
Locus nobilis &fama multis memoratus in oris, fama super æthera notus.
Famam extendere factis.
Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt.
Iam canitur toto nomen in orbe tuum.
Nomen tuum immortale manebit.
Qui magnum adeptus est nomen.
Magnum & memorabile nomen.
Veteres ceræ. Imagines auitæ,
Imaginum commendatio.
Tituli. Statuæ.
Claro sanguine cretus.
Famosæ imagines, *of an old stock.*
Stemata cognationum, apud Iuris.
vide *Noble Kindred.*

to come of good Kindred or Stock.

Referre genus.
Originem trahere, ducere.
Trahere, ducere genus, à sanguine dictum.
τὸ γένος ἕλκειν.
Stemma deducere.
Illustri prodire origine.
Descendere de stirpe.
Ortum trahere.
Successionem habere, ducere.
Genus deducere.
Diffundere genus, ad Virg.

to goe out of Kind, or to work dishonour to his Kindred.

A paterno degenerare instituto.
Longius à maiorum suorum exemplo digredi.
Deflectere à patris auique præstabili insigni qui virtute Cic.
Ab integritate morum paternorum labi.
Degenerare, ἐκτρέπεσθαι.
Maiorum deserere vestigia.
Non respondere probitati paternæ.
Virtutem patris non æquare.
Recedere à vestigijs progenitorum virtuosis.
Soboles virtutibus orba paternis.
Paternas haud cauere cantiones.
Inurere nomini paterno ignominiam.

a Kinsman, or Cosen.

Cognatus.
συγγενής. συμφυής.
Coniunctus sanguine.
Sanguinis vinculo & patriæ necessitudine coniunctus.
Sanguine contingens, apud Suet.
Summa sanguinis propinquitate deuinctus.
Ipso sanguinis vinculo copulatus.
ἐγγυνής. σύναιμος.
Sobrinus, apud Terent.
Agnatus. Propinquus consanguinitate.
Proximus. Affinis.
Consanguineus.
Iunctus genere, sanguine, sanguinis copula.
Quicum arcta mihi necessitudo sanguinis intercedit.
Agnato sanguine propior, vide *Cosens.*

to Kisse.

Osculari. Osculum ferre, ingerere alicui. Suet.
Libare oscula Virg.
Pangere osculum, suauium.
Exosculari κυεῖν, i. prægnantem esse.
Imprimere osculum.
Labella labris conserere.
Deosculari. φιλεῖν.
Tollere osculum.
Dare basium, suauium.

Osculum.Basiare, impudicitiæ sunt.
Suauiari.
Basia iungere.
Figere,infigere oscula dulcia,Virg.
Oscula carpere,rapere,sumere.
Osculo accipere.
Excipere medijs amplexibus.
Dulces dare amplexus,Virg.
Ruere in amplexus.
Dissuauiari,apud Cic.
Amplexa dextra inhærere.
Cupidè arctéque complecti.
Vulnis stringere,*to Embrace.*
Amplecti.Complecti.
Amplexari.ἀσπάζειν.
Stringere colla blandis lacertis.

a Kitchen.

Caluina. Coquina vulgo.
μαγειρεῖον Popina.

frō the Kitchen to the Hall, or from a lower estate to a greater.

De nihilo, ex humili, magna ad fastigia rerum extolli,apud Iuuenalem.
In summam euehi gloriam.
Obrepere ad honores.
Opera principum ad summos honores emergere.
E miseria ad summas opes transire.
Ad summam dignitatem emergere, Erasmus.
Ex humili fortuna repente ad res amplas prouehi,subuehi.
Ex infima fortuna prouehi.
Ausonius fortunam reuerenter habe, quicunque repente, Diues ab exili progrediere loco.
Ex humili,è summa emergere inopia Crœsus ex Iro.
A remo ad tribunal.
Ἀπὸ κωπῆς εἰς τὸ βῆμα.prouerbio dicitur qui repente ex infima conditione preuehitur ad honestiā muneris functionem.
Euadere ad gradus altos, ad summi vestigia culminis.
Ex phello venire,prou.
Ab asinis ad boues.
Homo à se ortus.
Nouus homo.Huic confine Vlysses pannos exuit,in quibus scilicet medicum apud porcos egerat.
Videas etiamnum multos humili natos loco,adhæc nullis omnino fortunæ dotibus aditos ad eruditionis non solum fastigium,verum etiam summas dignitates ascendere.
Claudianus.Asperius nihil est humili,cum surgit in altum.
¶ Contra,*from the Court to the Cart.*

a Knaue, a Slaue, a Rascall.

Scurra. Triscurra.
Furcifer. Trifurcifer.
Nebulo. Verbero.
Mastygia. Flagrio.
Tenebrio,onis.
Tenebrico.Niger.
Scurro apud diuum Hieron.
βωμολόχος Circulator.
Triuerbero.Pistrino dignus.
Necis pabulum, *Rauens meat.*
Omnibus modis improbus.
Ingenio malo prauoque,apud Sal.
Cacula. Calo.
Imi derisor lecti , apud Mart.pro scurra ponitur.
Vlyssis remigium, *a sort of Knaues or Rascals.*

to Knead dow.

Depsere,apud Cato.δέψειν.
Farinam subigere.
Versando mollire.
Imbuere farinam fermento.
Conspergere farinam,per aquam cōglutinare,in massam cogere, formare,compingere , *to make dowe*
ἐμπλάττειν.

Massa, farina subacta. Conspersio triticа. *downe.* ἐκμαγμα.

to Kneele downe, to make Curtesie.

Genua curuare, incuruare, in terram figere, flectere, ponere.
γονατίζειν.
Genua humi defigere.
Poplites deflectere.
Geniculare & Geniculari.
Ingeniculari, apud D. Hieronym. in Esdra.
Submittere genua, pro flectere. Plin.
Genibus succidere in sermone. Max.
In genua dilabi.
Genibus niti, inniti.
In genua decumbere.
Poplitem incuruare.
Flexo terram petere poplite, Cic.
Illa mihi ad pedes misera iacuit.
Inclinare, incuruare se.
Corpus inflectere.

to fall downe at ones Knees, vide *to Prostrate.*

a Knife or Sword.

Culter. Cultellus.
Ensis. Machæra.
Gladius. Gladiolus.
Cultrum. παραξίφις.
Mucro in carmine.
Cultellum. μαχαίριον.
Item, Ferrum pro cultro, ense.
¶ Nouacula. ξυρόν.
Culter tonsorius.
Culter rasorius.

to Knock one about the pate, vide *Boxe one, &c.*

the Knot or Band of loue, which cannot be vndone or vnknit.

Amoris, adamantinum vinculum.
Vinculum arctissimum atque indissolubile.
Vulcanium vinculum, quo Martem & Venerem irretiuit Vulcanus, vt scribit Homerus.
ἡφαίστιοι δεσμοί.
Vinculum insolubile.
Nodus Herculanus.
Nodus inextricabilis.

to Know, to make knowne.

Certiorem facere, reddere, significare, aperire, exponere, explicare, demonstrare, erudiri, instrui. vide *to vnderstand.*

to Knowe full well, or right well.

Tenere tanquam nomen, tanquam digitos, tanquam vngues, non latet ingenium meum.
Certam alicuius rei habere memoriam.
Habere in promptu ad digitos vnguesque suos, condita mente tenere.

Know your selfe, Consider what ye are.

nI te descendas.
Ad defectus proprios mentem reflecte.
Descende in animum, pectus.
Tecum habita, vt noris quàm sit tibi curta suppellex, vt est apud Persium.
Tuo te pede modulóque metire. Horatius.
Nosce teipsum. γνῶθι σεαυτόν.
Intra pelliculam tuam te contine.
In tuum ipsius sinum expue.
Propria cæde vineta.
Tua vitia, teipsum inspice.
Nec te quæsiueris extra, apud Pers.
Pectoris tui penetralia discute, sinum perspice.

you Know well enough, vide *Vnknowne.*

to know no way out of his tale.

Quem exitum, quem finem institutæ orationi expedire, imponere possim non reperio, non video, aut quo fine eam claudere, absoluere, perficere queam.

you Know my minde.

Mea consilia plane tibi nota sunt.
Teneas consilia mea, animum meum, meos sensus.
Non te lateat mea consilia.
Cognitum ac perfectum habes animum meum.
Qui sit meus sensus probè nosti, præclare intelligis.

I Know your state well.

Noui, cognitum habeo, probe teneo statum rerum tuarum.
Qui sit rerum tuarum status optimè scio, præclarè noui.
Egregie intelligo de tuis rebus.
Planè mihi constat, exploratum est, compertum habeo, mihi dubium neq; obscurum est.
Non me fugit, latet, præterit rerum tuarum status.

not Knowing, vide *ignorantly.*

I Know not.

Nondum plane constitui, sat scio, noui, cognoui.
Satis habea constitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum : cognitum.

without Knowledge, vide *Vnlearned.*

Kolde, Ise, Frost.

Frigus. Gelu. Glacies.
Frigidior glacie.
Glacialem arctum experiri.
Frigore lapsa cadunt folia.
Concrescunt currenti in flumine crustæ.
Vndaque iam tergo ferratos sustinet orbes.
Marius astricto coit vnda gelu.
Glacie riget horrida barba.
Rura pandit hyems gelu.
Aggeribus niueis insomnis & alto terra gelu latet.
Pluuia contristit frigore cœlum.

Kunningly, vide *Exactly.*

a Kunning hand, vide *Occupation.*

L

to Labour, to Trauell, to Worke.

Laborare. πονεῖν. Sudare.
Defungi laboribus.
Exercere. ἀσκεῖν.
Laborare. se exercere.
Rei operam dare, labore quærere.
Exercere labores. Fatigari.
ἐκπονεῖν. Laborem colore.
Excere membra laboribus.
Fallere, discutere ocium.
Labores tolerare, sustinere, exigere, perfinire, ponere, perferre, experiri, intermittere, pati, impedere.
Cum tepido nostrum vere redibit opus.

to Labour in vaine, or to lose his labour.

Ludere operam.

Perdere

Perdere operam & impensam.
Actum agere.
Actam rem agere.
Nihil agere.
ὕδωρ κινεῖν ἀνόνητον
Frustra laborem insumere.
Inanem operam sumere, insumere.
Laboribus neutiquam frugiferis fatigari.
Opes suas perdere in aliquo.
Frustra, inaniter conari.
Frustra operam sumere.
Lauare seu cauare laterem.
Arenam numerare.
Arenæ semina mandare.
Piscari in aere. Arare littus.
Fodere Isthmum.
Litora arare.
Aerem verberare.
Ventem colere.
Æthiopem dealbare, &c.
Falluntimpensæ in aliquem collatæ

to Labour, to Trauell with might and maine.

Defatigari. Sudare acriter.
Plurimum laboris exhaurire, haurire
ἐκμοχθεῖν.
Exantlare, antlare.
ἀντλεῖν. Græcum est, propriéque significat nauem exhaurire, deinde propter difficultatem rei & molestiam ad laborem intolerabilem, & impensum, est translatum pro quo vvlgus parum apte anclare & exanclare perscribit.
Laborum Iuliadem exhaurire.
Neruos, conatus intendere omnes.
Desudare.
Versare saxum.
Sudores in re aliqua exantlare.
Sisyphy saxum voluere.
In puluere aliquo viriliter desudare.
Multos sudore, labore, vigilij aliquid colligere.
Maximo conatu incumbere & adniti.
Nihil non laborum obire.
Multum laboris exudare.
Non æstimandis laboribus quippiam absoluere.
Ambabus manibus haurire.
ἀντλῶν ἀμφοτέραις.
Summo conatu quippiam agere.
Herculeo quopiam & indefesso labore contendere.
Summis vti velis.
ἄκραις χρῆσθαι τοῖς ἱστίοις.
Insano iuuat indulgere labori, apud Virg
Ænid. 6. i. immodico labori, sicut insania pro magnitudine & amplitudine immodica latinis ponitur.
Vnde insaniæ extructiones, pro magnis & amplis.
Multo plus haurire laboris, quã Hercules ipse dum αὐγείου κόπρον stabulis repurgaret.
Tanto in aliquod negotium incumbere studio, vt parũ adfuerit, quin sese labore confecerit, enecaret, quin ipse immoreretur, Eras.
Ad morbum vsque laborare.
Pro tantis, tot annos exantlatis ærumnis, apud Bud.
Apponere manum.
Laborando curam extremam impendere omni quoque industria adniti, pro virili conari, haud segniter agere.
Industriam labore adiutare.
Manum admoliri. admouere, addere negotiorum actioni.
τῇ χειρὶ ἐπιβάλλειν.
Cum minerua, id est, auxiliante Minerua, manum quoque mouere, admoliri.
σὺν ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει.
Etenim dij omnia laboribus vendentes adiuuant facientes, vide *to Indeauour*.

you Labour to much in your study.

Nimium

Nimium elaboras, inuigilas, sudas, exerces te in studijs.
Nimis immoderate, supra modum, intemperanter studes.
Nimium laboriose studia tractas, co lis, exerces.
Sustines laboris plus quàm satis est in studijs exercendis.
Sic laboras in studijs, vt vires tuas imminuas, consumas, exhaurias, debilites, infirmes, affligas.

Labour, worke, Indeauour, Diligence.

Labor. Sudor.
Vigiliæ. Labos.
πόνος. Negocium
Canomen. Conatus.
Opera, æ. Nisus.
Hoc operæ. Illud laboris.
Aliud opus aggredior.
Ad solitum rusticus ibit opus.

great Labour.

Labor magnus, maximus, nimius, Herculeus, Cleoneus, Improbus. Virg.
Strenuus. Indefessus.
Insanus. Immensus.
Immedicus. Ingens.
Ærumnæ pro laboribus onerosis.

without Labour, vide *Lightly.*

a day Labourer, vide *Iourney man.*

Labour lost.

Frustra laborare, inanem laborem suscipere.
Arido solo infructuoso campo semina committere, mandare.
Laterem lauare, Æthiopem dealba- operam Male ponere, locare.
Oleum & operam perdere, Studium inutiliter consumere.

Labour ended, vide *End.*

Lack of money.

Pecuniæ angustia, mira nummorum penuria, summa difficultas.
Pecuniæ minimum tractatur.
Vsus pecuniæ prope nullus est.

Lacking, vide *Voide.*

to Lay hands on one, vide *to Arrest.*

to Lay a wager, vide *to Wage.*

to Lament, to Mourne, to be Sorrowfull or Sad.

Mœrere. Dolere.
Lugere. Animo angi,
Mœrore angi. In luctu esse,
Misere contabescere.
Languet animus.
Mœrore, sordibus.
In lachrymis iacere.
Vexari curis.
Dolore premi, consumi, confici, obrui.
Tangi animi dolore. vide *to Mourne, to waile, to be sad.*

a Lamentation, a Weeping or Wayling.

Luctus. Comploratus.
Mœror. Mœstitia.
Senium. Gemitus.
Plangor. Planctus.
Res lugubris.
Lugubria induere, *to put on mourning attyre or apparell* vide *Weeping.*

Lamentable.

Lamentabile. Luctuosum.

Triste. Lugubre.
Flebile. θρηνητικόν.

a Lampe, a Torch.

Lychnus pensilis, pendens, ardens, lucens.
Lampas proprie splendorem significat. λαμπας.
Lucerna similiter.
Lampada, æ. sub prima declinatione apud D. Hieron.
Eadem formula, qua dicimus Cratera. æ. &c.
Cicindela, apud Augustinum, pro Lampade, sed proprie à *Glawberde.*
Lampyris, idis.

Lamp-students, that study by the lampe or candle.

Lucernarij. λυχνόβιοι.
Lucubratores. Elucubratores.

Land, vide *Field.*

Language, vide *Talke.*

Largely, vide *Liberally.*

a Larke.

Alauda. κορύδαλος.
Cassita. Galerita.
Corydalus.

sicke of the Laske, vide *Flixe.*

a shoomakers Last or Least, vide *Forme.*

the Last, or Hindermost.

Postremus. Nouissimus.
ὕστατος. Extremus.
Supremus. Vltimis.
ἔσχατος. Vide *Vttermost.*

at the Last, Last of all, vide *Finally.*

of Late, not long agoe.

Nuper. νέον.
Nuperrime. Nuper admodum.
Non ita pridem. Non pridem.
Diebus superioribus. ἄρτι.
Jam dudum. Haud dudum.
Paucis abhinc diebus.
Nouiter. νεωστί.
Recens. Recenter.
Paucos ante dies.
Mense nondum exacto. Vide in *Times past.*

the Latine tongue.

Sermo latinus. Latialis.
Romanus. Lingua latina.
Loquela Latia. Italica.
Phrasis Ausonica. Itala Pallas.
¶ Eloquentia circulatoria, *Kitchin Latine*

exceeding good, verie fine, and eloquent Latine.

Eloquium vere Romanum.
Romanus sermo non solum purissimus castissimusque, verum etiam vber ac locuples.
Mel Atticum. Hymettica mella.
Attica musa, Ἀττικὴ μοῦσα.
Eloquentia Attica, atq; ab hymetto profecta. vt habent prouerb.
Romani sermonis eloquentia, vbertas, fœcunditas, venustas.
Dicendi illecebriæ ac gratiæ.
Venustatis pigmenta, & lenocinia apud Budæum.
Tenue filum, pro subtili stylo, apud Ciceronem.
Phrasis quæ cum eloquentissimi cuiusque phrasi conferri possit.
Pulchrum orationis filum.
Character epistolaris politus, tersus, breuis, dilucidus, elegans, emendatus,

datus. Latinus. Latius, vere Cice ron a ...s Pu cher orationis ... vlus
Ven... stas stylus. Elegans dicendi genus A inusis profectum.
χαλιγραφία.
Lepos orationis. flos uli, phaleræ venustus, lenocinium.
Attici lepores. Sermonis lepor.
Sermonis deliciæ.
Dicendi lautitiæ Meræ Veneres.
Verborum ornatus, splēdor, tersities.
Cupediæ linguæ latinæ.
Literatura politior.
Eloquentia Elegantia.
Cum quadam Venere dictum.

to Laugh.

Ridere γελᾶν. Ædere risus.
Effuse ridere ἐκγελᾶν.
Solui in cachinnum.
Cachinnare καγχάζειν.
Cachinnum effundere.
Tollere cachinnum Ridere Sardonium Syncrusium.
Lienem exercere.
Emori risu, est effusius ridere, defluere vel diffluere risu.
¶ Prouerbialia sunt hæc posteriora, Risu solutus, magnus.
Cachinnus, effusus risus.
Risus Sardonius.

to Laugh at, vide *to Mock*.

to abstaine from Laughing.

Risum tenere. apud Horatium.
Continere Nihil vnquam de rigore animi remittere. Soli.
Risu temperare.
¶ Excitare, concitare risum, *to make to Laugh*.

the ciuill Law.

Ius ciuile. Imperiale. Cæsarium.
Ius Papyr... Ius Scriptum.
Ius municipale, prætorium.

the canon Law.

Ius pontificum. Ius canonicum.
Ius spirituale, diuinum.

to sue one in the Law, vide *Action, and to Plead.*

it is Lawfull, or meete and Reasonable.

Rationi consonum e...
εὔλογον. Consentaneum.
Ratio dictat. Rationis est.
ἀπαιτεῖ(?) τὸ δίκαιον
Æquum & rationi consentaneum videtur. Par, decens.
Æquum iustum, rectum fuerit.
ἐπιεικές.
Vt par est. ὡς τὸ εἰκός.
¶ Moueri ratione, εἰκὸς παθεῖν.
Causa duci *to haue good reason.*
Legibus vrbem fundare.
Legem ducere, dare, imponere, indicere.
Sub leges vocare.

a Lawier, a Councellor.

Legis peritus. Consultus iuris.
νομικός. νομοδιδάκτης.
Iuris peritus. Iuris prudens.
Iurisconsultus vel iure consultus.
διδάσκαλος. L. L. Doctor.
Diuinæ humanæq; legis scientissimus
Pontificiarum legum doctor.
Professor iuris.
Iuris interpres, Antistes iuris.
Legum cautus, id est, peritus, apud Ausonium.
Legalis mysta apud Alciatum.
Iuris consultus & æqui.
Iureperitus non minus prudentia quam facundia laudatus.
Asylum legum, vel iuris.
Νόμων ἐξηγητής.
Alter Papinianus, Sceuola, Vlpianus.
Iuris scientia præstans.
Qui summa diligentia laboribus ac laudibus, ad legalem peruenit sapientiam.
Clarissimus vtriusque iuris scientia.
Mysta iuris.

Diuini humanique iuris scientia excellens.
Vtriusque iurium Doctor.
Vtriusque iuris laurea decoratus.
Gemini iuris splendida iuris.
Legum iustitiæque sciens.
Diuini humanique iuris consultus.
Cæsarei Iuris professor.
Legum imperialium eximius doctor
Cautores formularum. Cicero in 3. de Ora. vocat Jurisperitos.
Leguleius & Rubricarius per contemptum.

a Lazer or Leper.

Lepra infectus.
Mentagi a infectus.
Lepram patiens Fœdus lepra.
Elephantiachus Elephante grauis.
Elephantiasi laborans,
Fœdissima plenus impetigine.
λεπράμβδες λεπρὸς.
Leprosus. Mentagricus.
Incurabili scabie infectus.
¶ A mentagiæ & impetiginis purulentia purgare.
A lepra ab Elephantiasi mundare, *to cure the Leprosie.*
¶ Lepra λεπρα. ιερα.
Elephantiasis. Elephantia, quæ & Elephas dicitur. Vnde Serenus,
Et Elephas morbus tristi quoque nomine dirus, eadem mala scabies Horatio vocatur a'ijs.
Immundities lichenis.
¶ Grando etiam vocatur vulgo lepra, qua porci infestantur.

a League, a Couenant, an Agreement.

Pactum. Compositio.
Conuentio. Conuentum & us.
Fœdus. Pactio.
Contractus. συμβόλαιον.

to make a League or a truce to Confederate.

Fœdero, as are.
Conuentionem facere.
Pactum inire vel Fœdus.
Conuentum constituere.
ὁμολογεῖν.
Pac sci. Contrahere.
Fœderari. Fœdus inire.
Fœdus sancire.
σπένδω,
Pactum facere componere fœdus.
Conficere pactionem. Cic.
Fœdus facere. συντίθεσθαι.
Pangere vt nonnulli volunt, tametsi Seruius reluctetur.
Tractatus, contractatus, conuentaque inire.
Placitum componere fœdus.
Mutuo fœdere consensu, & sacramento se principes dicuntur deuincire.
Fœdere coniungi.
Societatem in re, pasci sci.
Conuenire in tertia persona.
συναλλάττειν.
Fœdus cõtrahere, pangere, percutere.
Ferire fœdus.
Coire in fœdera. Virg.
Ferire pactum, vulgo compactum facere dicitur.
In æquas pactiones discendere.
Fœdera accipere Sallust.
¶ Conspirare in bonam & malam partem sumitur. sed Coniurare in malam frequentius conceptis verbis vel data fide, factaq; coitione consentire, simul iurare.
Coiurationem, cõspiratienẽ facere.
Haustu mutui sanguinis sancire fœdus. Soli.
Consentiores factæ sunt posuit Cicero in Ver. Act. pro eodem.
Conflare conspirationem, apud eundem.
Ad incredibile sceleris fœdus aliquẽ adsciscere.
Ad illicitas iureq; damnatas confœderationis pellicere & instigare.
Ad quasuis res nefarias concordare,

to keepe the League or promise, vide to Breake the League.

to Leake, to runne forth as broken vessels.

Perfluere Perstillare.
Non continere liquorem.
Transmittere liquorem.

Leane, Thin, Slender.

Macer. Macilentus Macie pellucens Gracilis. Exilis.
Exuccus. Strigosus
ἰσχνός. Extenuatus.
Macie confectus.
Pumice aridior. Aridus.
Emaciatus, ἀποσκληκώς.
Macie inedia extenuatus attenuatus Macies ipsa.
σαρκίς, Metaphoricè apud Eras. frequens. Ieiunus metaphoricè.
Monagrammus à similitudine μονόγραμμος, sicut & ἀψίνθιον.
Ironia prouerbialis.
Per medium annulū qui trahi posset
Pinguior lucerna, lecytho, qui cum multum edat non sit habitior.
Leotrephide macilentior.

to be Leane.

Macie perlucere M. cere.
Ariditate crepitare. Macerare.
ἰσχναίνειν. ἰσχναίνειν to make Leane.
Macies obduxerat artus,
Tu tenuis tardique gradus macieque perersus.

to become, or wax Leane.

Macrescere. Arescere.
Extenuari. ἰσχναίνεσθαι.
Macrum, exuccum fieri.
Macerari. Macescere. Annis vel ægritudine in maciem ire, Soli.

to make Leane.

Macerare, Emacerare, & attenuare.
ἐκτήκειν. Macrum facere.

to Leap, to Iump, to Skippe.

Saltare, Saliare.
Dedit saltum, properans insistere ripæ.
Corpora saltu ad terram mittere.
Salt. super ardua venit saltu, ferri.
Secredere saltum.

to Learne.

Discere, disciplinam accipere, apud Cæsarem, comprehendere, animo complecti.
Addiscere. Condiscere.
Bibere pro eodem, Erasmus. Non facile dediscitur, quod puerilibus imbibitur annis.
Veterum volutandis monumētis discere, percipere. Studere.

to Learne, to study diligently.

Plurimum operæ consumere, insumere in literis.
Studijs se excedere, agere vitam.
Eruditioni parandæ operam dare.
Occupare animum in studijs bonarum artium.
Artes bonas assequi improbitate laboris.
Adhibe ad omnes rerum bonarum disciplinas, studium.
Transmittere tempus in pugillares & libellos.
Ingenuis artibus vacare.
Nauare operam Literis & dare.
Incumbere literis & in literas.
Incumbere in literarum studi .
Acriter intendere animum ad literas.
Ingenuas caput efferre per artes.
Inuigilare studio literarum.

Elaborare pertinaciter in addiscendis literis.
Studijs teneri
Musam ponere operam.
Plurimam collocare operam in excolendo literarum studio.
Dedere se penitus sacris Musarum studijs.
Immori studijs.
Omne studium conferre.
Intentam diligentiam adhibere.
Literas amplecti.
Mutas colore.
τοῖς λόγοις ἐμφιλοσοφεῖν.
Asserere se studijs Plin.
Se totum literarum studio impendere.
Se musis addicere in seruitutem, deuouere, dicare, consecrare.
In optimis literarum studijs suauissimè otiari.
Studijs bonis omne otium applicare
Artes habere in complexu, oculis, auribus. Plin.
Insenescere studio in literas.
Scientia progredi.
Habere processum in literis.
Non parum in literis proficere.
Colligere eruditionem ex studijs.
Ducta in Dies linea profectum, progressum magnum facere in literis in scientia aliqua.
Lineam ducere.
Nullum facere studendi modum neque finem.
Pierijs adhibere otia blanda libris.
In amœnissimis Musarum viretis quotidie versari.
In vernantissimis diuinæ scripturæ pratis expatiari,
Insudare literis
Totum se libris dedere.
Libros assiduè manibus retinere.
Impallescere studio literis.
Literarum sacra colere.
Immodico studio se macerare.
Adhærere se literis. Cic.
Allidere semper e hartis immori.

Studium, & omnem laborem, curam, operam impendere.
Impendere tempus omne discendis literis. Studiosè versari, ac sedulo in libris.
Animos aptare studiis.
Tota mentis cogitatione ferri.
Intendere vim omnem ingenij in literas. Impendere pertinacem studijs laborem.
Adhibere propensum literis studium
Studendi curam impendio defigi.
Ardente mente inhærere animum studio literarum.
Inhærere libris.
τοῖς βιβλίοις ἐνισχύειν.
Affixum esse literis

to Learne without booke.

Ediscere. Memoriæ complecti. Cic.
Exercenda est memoria in ediscendis ad verbum quam plurimis ex nostris scriptis & alienis.
¶ Tradere in disciplinam.
Docendum curare.
Tradere præceptori alicui em à quo mores primum, mox eloquentiam dicat, quæ male sine moribus discitur, *to put forth to Schoole.*

to Learne by experience

Multa discuntur, percipiuntur ab experientia.
Multarum rerum scientia, cognitio, intelligentia, doctrina, capitur, haurit ur, hauritur ab experientia & vsu.
Multa cognoscuntur experientia duce.
Multarum rerum magister est vsus
Multa docet, ostendit, patefacit, Viam aperit vsus ad multarum rerum scientiam.
Erudimur valdè, instituimur, expolimur.
Ex ignorantiæ tenebris educimur.
Ad scientiam peruenimus. scientiam consequimur. experientiam sequuti, experientia docti.

Experientia rerum magistra.

Learned.

Doctus. Perquam doctus.
Doctrina excultus.
Literis perpolitus.
Eruditus. Peritus. Expertus.
Gnarus. Literas sciens.
Non ineleganter bonis literis initiatus. Non indoctus.
Non alienus à literis.

well Learned.

Vir singularis doctrinæ.
Apprimè doctus,
Insigniter doctus.
Facile doctissimus.
Ad admirationem doctus, ac eloquẽs
Maxima doctrina præditus.
Benedictus, pro valde doctus.
Egregie doctus.
Inprimis literatus.
Perquam literatus.
πολυμαθής.
Magnopere doctus.
Musarum sacra colens, frequentans.
Vnicum Musarum delitium.
Literarum decus, fons, ornamentum
Linguarum antistes, columen.
Vir multiiugæ eruditionis.
Fons totius eloquentiæ,
Qui in veteribus scriptis studiosè & multum volutatus est.
Spectatæ eruditionis vir.
In eruditorum numero habitus.
Vir exquisitissimæ doctrinæ.
Qui ad fastigium tum doctrinæ tum eloquentiæ peruenit.
Heraclitus sit literis doctrinæ arcanis initiatus. Soli.
Omnium disciplinarum, scientia præditus.
Parens eloquentiæ.
Vir literatissimus, acerrimi, fœlicissimique ingenij.
Ad summum literarum fastigium pro uectus suopte ingenio.
Peritissimus.
Literarum amantissimus, & peritissimus.
Linguarum præsidio adfatim instructus, armatus, fultusque.
Vir solidæ eruditionis.
Exquisitè doctus.
Miræ eruditionis.
Eminenter Literatus.
Delitium latinæ linguæ, vniuersi literati orbis.
Insigniter literatus
Nihil in loquendo minus spirant, quam natiuum illum & incorruptum Romanæ sermonis odorem.
Vnicum Phœnix sui æui.
Summam doctrinæ laudem consecutus.
Nostræ ætatis Varro.
Varijs expolitus disciplinis.
Haud quaquam indoctus.
Literis multis præditus.
Literarum antistite.
Qui multiplici variaque scientia.
φιλόλογος πολυΐστωρ.
Eruditione libertim excellens.
Non vulgariter eruditus.
Plurimæ, multæ, ac prope infinitæ lectionis
Summa eruditione præstans.
Multiformi eruditionis supellectile instructus.
Ingenuarum artium callentissimus.
Eruditionem habens non sane vulgarem.
Omnibus disciplinarum ornamentis cumulatus.
In nullo doctrinæ genere non exercitatus.
Vir & admirabili, & diuino ingenio ac doctrina singulari.
Rara doctrina.
Princeps in re literaria vir.
Eximia præditus eruditione.
Multijuga literarum cognitione præcellens.
Quo post Ciceronem & Fabium doctiorem nulla ætas habuit.
Vir omni eruditione maior, qui incli

natam eloquentiam primus in integrum restituere sit adortus.
Græcè & Latinè modis omnibus eruditissimus.
Romani sermonis natiuam & genuinam quandam proprietatem spirans Omnigena eruditione clarus, conspicuus.
Literarum omnium princeps. Eras.
Politiores literaturæ Phœnix incomparabilis & vnicum Germaniæ inferioris Decus. Eras.
Erasmus nostræ ætatis omnium doctissimus, celeberrimus, ac præclarissimus literatioris orbis præses.
Trium linguarum, Græcè, Latinè & Hebraicè penè ex æquo peritus, ad hæc in nullo doctrinæ genere non ita versatus, vt cum primis certare possit. Eras.
Trium linguarum non vulgariter peritus.
Triplici natura instructus.
Complurium linguarum egregiè peritus.
Humanis literis ac mansuetioribus musis initiatus.
Humanarum literarum peritissimus
Ingenio ac eruditione præstans.
Extra inuidiæ aleam doctus.
In literatorum confessu primum tenens locum.
Habens eruditionis penu multifariam cumulatum
Doctoris titulo insignitus.
Summa cum laude doctoratus titulum consequutus.
Primi nominis doctor.
Cuius gressus Charites sorores Pegasidesque omnes comitantur euntis, vt est apud Poetam.
Bonarum literarum cultor, studiosus
Vir doctorum omnium calculis incomparabilis.
Encyclopediam qui absoluit.
Absoluto disciplinarum orbe omnibus mirandis osculandus.
In cyclicis disciplinis exercitatus.
Qui in omni parte orbiculatis disciplinæ certauerit.
Cyclopediam callens.
Cyclicé doctus.
Noctes & dies in omnium doctrinarum meditatione versans.
¶ Eximij in omni doctrinæ genere proceres.
Literariæ rei proceres.
¶ Encyclopedia, ἐγκυκλοπαιδεία, est omnium bonarum artium societates cognatioq́, vt ait Cicero in omnium artium & disciplinarum perfecta scientia.

a Learned Physition.

Medicus bene doctus, eruditus, Instructus medica scientia, medendi arte medicis literis.
Sciens imprimis est, peritus, intelligens gnarus medicinæ.
Nouit penitus medicinam, tenet, possidet, callet.
Medicinæ scientia valet, floret, præstat, excellit.
Medicinæ doctrina, scientia peritia, cognitione, intelligentia, eruditione cum paucis conferendus est, inferior nemini.
Medicinæ scientiam planè complexus est, mente atque animo comprehendit, ingenio sibi aperuit, comparauit, peperit.

to aduance to set forth Learning

De lingua Latina bene mereri.
Consulere studijs, communibus, & bonæ spei ingenia benignè prouehere.
E medijs ignorantiæ tenebris ingenuas artes atque adeò sacras literas vindicare.
De publicis studijs optime mereri.
Editione vtilium scriptorum communia seu publica studia iuuare, adiuuare.
Alijs sedulò impertire doctrinam.

Egregiam nauare operam.
Adiutare,adiuuare honestissima lite-ratum studia.
Libros a dura blattarum tinearumq; seruitute qua diutissimè oppressi
Propemodum interierant liberare, vindicare ab interitu
Diuitem ingenij prouentum in vniuersum orbem effundere.
Annis compluribus elaborata in cōmunem omnium depromere vtilitatem.
Libris edendis, famam immortalem mereri,transmittere ad posteros.
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare.
Bonas literas longo veluti postliminio redeuntes, in suum quodammodo regnum dignitatemque in priscum nitorem restituere, suo splendori reddere.
Redimere studia literarum.

giuen to Learning, vide *Studious.*

Learning is alwaies both pleasant & profitable.

Semper vsui, delectationi tibi literæ erunt,fructum ac voluptatem tibi afferent in omni vita, nunquam non vtiles nunquam inquam iucundæ non erunt.
Te semper commodis,semper voluptate afficient, iuuabunt pariter, & oblectabunt in vniuerso vitæ tuæ cursu, Vitæ tuæ par atque adeo longior literarum vtilitas erit.

Learning is not esteemed as it ought to be, vide *Artes.*

I haue no Leasure.

Molestus interueniens mihi.
Nunc non est commodum.
In præsentia non vacat, non est ocium.
Est quod agam aliud.
Est domi negotium melius.
Non licet per negotia domestica.

Leasurely, by little and little.

Paulatim.Paulatim,apud Plaut. minutiua sunt à paulum.
κατὰ μικρὸν Sensim.
Doctim.Tractim. Pedepressim.
Pedetentim. *Foot by foot.*
Placidè,Lentè.Leuiter.
Maturè, lentè.Composito gradu, vide *Slowly.*

to Leaue off, to Cease.

Desinere Desistere.
Omittere.Sistere ab incepto.
Dimittere.Parcere.Subsedere. vide *to cease.*

to Leaue nothing, vide *to Take away.*

to Leaue, to Forsake.

Deserere Linquere.Relinquere.
Derelinquere. Destituere. vide *to Leaue in Danger.*

Leaue or licence.

Copia in singulari cum verbo facio constructum,quemadmodum commeatus.
Data copia fandi.
Venia. Potestas.
Date veniam ludendi.
Facultas,quam licentiam indocti dicunt.

to giue Leaue or licens.

Potestatem facere,præstare.
Facultatem dare.
Copiam facere, vt Gymnasiarcha fe-

cit scholasticis ludendi copiam à prandio.
Additur in constructione gerundium in di.
Emanendi copiam à praeceptoribus poscere, *to aske leaue.*
Triduum missionem dare.
Dare remissionem studij vel à studijs ad duos, tres dies.
Veniam dare pro eodem apud doctos legi, licet alij retragentur.
Venia enim est poenae meritae remissio, vt inquit Seneca.
ἐξουσίαν δοῦναι Missionem impetrare, *to get leaue.*
Veniam exorare, impetrare.
¶ Caeterum missum facere, est dimittere *to let goe, to giue leaue.*
Tacere t. Missum facere, Suetonius in Caesare. Legionem totam cum ignominia missam fecit.
Missionem dare militibus.
Missionem petere, efflagitare.
Rudem flagitare.
Praebere missionem.

I pray you giue me Leaue to speake with your patience and fauour.

Sit dicto venia τῷ λόγῳ συγγνώμη.
Pace omnium vestrum dictum esse velim, dixisse liceat.
Dicere copia alicuius, id est pace.
Honos audientium auribus habeatur.
Sit habitus honos vestris auribus.
Bona cum venia audite Cice.
Sine cuiusuis iniuria dictum sit.
Absit inuidia verbis, verbo.
ἀνεπιφθόνως Dicere cum venia.
Cum gloria tua mi Philippe.
Libet veniam praefari vel honorem.
Data copia fandi apud Virg.
Pace tua, tua venia.
Te non inscente, permittente.
Simile quid vrrefamur, obscoeni aliquid dictum, aut cuiusquam authoritatem oppugnaturi.
Per praemollitionem, vt monet Erasmus in copia verborum.

the Leaues of the trees.

Frondes. Folia.
φύλλα. Petala.
Crines Poeticè dicuntur. vnde apud Manutianum. Nudantur crinibus arbores.

to Leuell, vide Wink.

to Leaue a subsidie, vide to Cesse.

Lecherous, vnchast, or Lustfull.

Libidinosus Venereus.
Propensius in libidinem. Salax.
Flagrans libidinibus in mulieres, Su.
In veneris castris militans.
πυγαῖος. λάγνυρος.
Praeter modum libido pruriens.
ἀφροδισιαστικός μῦς.
Nouas quotidie nuptias celebrans.
Mulierosus. Veneris miles.
Solutior in Venerem.
Mollis. Mulierosissimus.
Mus albus, μῦς λευκός.
Homo libidinis immedicae, insatiatae intempestiuae, monstruosae.
Galbinos habens mores. Marti
Crebris vagis amplexibus sponsus.
Pronus in venerem.
Procliuis in libidinem.
Ludius in meridie.
Cantarus in aestu
Maximo ardore in Venerem solui vel ruere ferunt Hispanos Tartesque.
E Gaditana puella apud Marti. pro libidinosa, procace, lasciua.

to Lend.

Mutuari deponens, & Mutuare actiuum χράζειν. Mutuum dare.
Praestare. Mutuo dare, quum eiusdem

dem precij res pensatur.
• Commodatum vel commodato dare in tempus, quū eadem res redditur
• Alicuius rei vsum præstare, concedere in aliquot dies.
Commodare. Vide ne cum pueris dicas Accommodare: id enim est a...
Vendendum dare ...
Mutuo amicis commodare.

by Length of time, in Continuance or processe of time.

Processu temporis. Decurrentibus annis. Progrediente ætate.
Tempore. Pau atim.
Lustris labentibus, apud Virg.

Length of time taketh away smart, vide *Time*.

Length of time taketh away Paine.

Dolorem minuit ac mollit dies, temporis Longinquitas, vetustas.
Sanantur vetustate vulnera. Vis doloris cum tempore languescit.
Detrahit de dolore dies, atque adeo extinguit omnem, planeq tollit.
Quouis dolore affectis, quouis malo laborantibus medetur tempus, medicinam dies affert.
Vetustas opem fert, opitulatur, subuenit, auxilio est, subsidio est, finem doloris aufert.
Habeo hoc tempus, vt quemuis dolorem, quamuis acriter in animo insitum auellat atque abjiciat.
Est hoc temporis, vt omnem malorum memoriam, omnem aduersæ fortunæ recordationem ex animo deleat, auferat, eripiat, expellat, amoueat.

at Length, vide *Finally*.

to Lessen, to Asswage or Mitigate paine, or diminish griefe or smart.

Dolorem sedare, Leuare, Mitigare, Mollire, Lenire, Delenire, Leuare, Demulcere, Pellere, Tollere.
Fugare, Sopire, Discutere, Minuere. Mollire, Lenire, Delenire, Leuare. Demulcere, Pellere, Vellere.
Vim doloris mei e... fallere confabulatione.
Detrahere dolorem, cruciatum.
Reddere moderatiorem.
Dulcare, Edulcare.
Lenire & adimere ægritudinem tempus dicitur
Dolor sese remittit.

the Leprosie, vide *in Lazer*.

a Lessening of sorrow.

Luctus leuatio. Leuare se.
Luctu, ægritudine, sollicitudine, mærore, cura.
Sanare vulnus doloris.

to Let bloud, to open a veine.

Detrahere sanguinem.
Venæ ectomen adhibere.
Secare, Incidere venam. Cicer.
Vacuare sanguinem per venam.
Corpus sanguinis extractione vacuare.
Tundere venam nocuo turgentem sanguine
Demittere, emittere, vel mittere sanguinem. Corn. Gel. Ex brachio mitti sanguis, debet.
Exonerare venas sanguine.
φλεβοτομεῖν τὸ αἷμα.
Venam cultello, scalpello soluere, aperire.
Curare venam incidendam.
Corpus sanguinis exuberantia leuare sectione, incisione venæ.

Non

Non est latinis vox vnica, quæ Græcæ φιλοσοφικὴν, respondeat, quapropter Periphrasi vtendum.

to Let goe or passe, vide to Omit.

to Let, to Hinder, to Stay, to Withstand or be against.

Obsistere Resistere. Cic.
Senatus vna voce ac mente reiectat.
Inhibere. Obstare.
Contrahere. Detinere.
Officere causæ apud Cic.
Vrgere. Occupare.
Offerre moram occupato. Plaut.
Obstrigilare. Porcere apud Lucil.
Remoram facere rei priuatæ & publicæ. Plaut.
Obstaculum moliri.
Interdicere pro obesse, cum datiuo, Cicero.
Cui nemo interdicere possit.
Eripere bene gerendæ rei facultatem
Rei potiundæ spem præcidere. Budæ.
Impedire, Obstaculo esse.
In diuersa trahere, rapere.
Retrahere. ἀνθέλκειν
Tergiuersari. Reclamare.
Transuersum agere.
Aduersari. Reniti.
Repugnare. Refragari.
Contradicere. Contra niti.
Contra venire. ἀνθίστω.
Occurrere. Morari.
Remorari Demorari.
Intercipere. Tenere.
Opponere. Reluctari.
Intercedere, apud Titum Liuium pro impedire, prohibere, gressus alicuius obstare, obesse eunti.
Contra pugnare, machinari.
Impedimento esse destinere.
Conatus alicuius euertere.
Claudere commodum. Terent.
¶ Remora, impedimentum, obstaculum, remiligines apud Plau. retardatio.
Offendiculum pro impedimento, vide to Hinder.

to Let one from hauing his lust.

to Let ones study.

Let me goe.

Sine abire. Sine vt abeam.
Mitte me. Omitte me.

Let it be so, vide So be it.

Letters missiue. Epistles.

Literæ. Literulæ.
Litera in singulari numero, apud Ouid. Libelli.
Tabulæ. Codicilli. Scripta.
Epistola. Epistolium.
ἐπιστολή. γράμματα πτύχιον.

to seale and open Letters, vide to Seale and to open.

Letters welcome.

Literæ tuæ mihi gratæ, periucundæ fuerunt.
Summam mihi iucunditatem attulerunt, pepererunt.
Magna me letitia affecerunt, perfuderunt.
Omnis amor tuus ex omnibus se partibus ostendit in tuis literis.
Quas ad me literas mittis, multo sunt officio refertæ, multis insignes amoris notis.

printing Letters.

Typi ænei, stannei. τύποι.
Formulæ. Characteres.
Notæ fusæ, sculptæ.
Typorum collector, ordinator, compositor. A. Compositour.

Liberall, bountifull.

Liberalis. Munificus.
Dapſilis. Benignus.
Beneficus. δαψιλὴς.
Prolixus apud Ciceronem.
Ipſo horreo vel caniſtro dans.
Promus magis quam condus.
Profuſus. Largus.
Cito dans & dolio hauriens.
Ambabus manibus largiens.
Hoſpitalis, Cicero. Offi. 2.

Liberality.

Largitas. Liberalitas.
Munificentia. δαψίλεια.
Beneficentia. εὐλογία.
Bonitas & Benignitas pro eodem apud Cice. Offi. 1.
Hoſpitalitas pro liberalitate & animi quadam propenſione in hoſpitibus recipiendis apud Ciceronem Offi. 3.

Liberally, Largely, Bountifully.

Munificè. Liberaliter.
Munificentiſſimè.
Dapſilè. δαψιλῶς.
Large. Largiter.
Profuſè. Affatim.
Abundè. Vbertim.
Abundanter. Copioſè.
In copia. Plena manu.
Ambabus manibus. Ampliter.
Benignè. Prolixè, vtrunque apud Ciceronem.
ἐκτενῶς. προθύμως.
Sine parſimonia.
Prodigè. Perbenignè
Ipſo horreo, prouerb.

to ſet at Liberty.

Aſſerere, vindicare in libertatem.
ἀφιέναι εἰς ἐλευθερίαν.
Manu mittere & mittere manu
Libertate donare.
Emittere manu.
Pileo donare. Liberare.
Eruere, reducere.
Eripere. *To redeeme.*
ἐλευθεροῦν. Exercere vincula.
Liberum facere.
Soluere ergaſtula.
Eximere à ſeruitute, vinculis.
Leuare vincula alicui, vel aliquem vinculis eximere.
Conciliare in libertatem.
Releuare ceruices à ſeruitute dura.
Recipere, apud Virgilium.
Soluere, exoluere vinculis.
Emittere è carcere, ex vinculis, de carcere
Laqueis mortis caput, manus vinculis expedire.
Dare vindicas.
Subtrahere neci. *Vide Free.*

I haue a care of the Liberty of the commonwealth.

Nihil aliud à communi libertate, nihil præter communem libertatem quæſiui, curaui, ſpectaui, ſecutus ſum.
Ad vnam ciuium libertatem meas curas intendi, cogitationes retuli, ſtudia contuli.
Nihil antiquius communi ſalute iudicaui.
Salutem publicam ac libertatem omnibus rebus antepoſui, prætuli.

to giue much Liberty, vide to Permit too much.

a Library, a Study full of bookes.

Bibliotheca. βιβλιοθήκη.
Arcium. vel archium, vt aliqui ſcribunt.
Vtitur hac dictione D. Hier. in præfatione lib. Eſter.
Tabernaria. Libraria.

Amal-

Amaltheum, apud Cice. ad Attic. ἀμαλθεῖον.

Armarium quoque locus in quo libri reconduntur.

Foruli, apud Suet. & Plutei apud Iuuenalem sunt armariola, capsulæ in quibus libri reponuntur, vulgo nominant, quæ rectius cum Viue loculamenta vocauerimus.

Libraria in hac significatione raro apud Classicos inuenitur. Librarius enim βιβλιογράφον denotat, qui libros & alia scribit, hunc latini scribam vocitant. Cicero vsurpauit Tabellarium in neutro genere.

Licence, vide *Leaue*.

to Licke.

Lingere. Delingere.
Eligere. Lambere.

to Lie, or to make a Lie.

Dicere falsum. Mentiri.
Subdola promere, fundere mendacia
Turpe mendacium dicere, proferre.
ψεύδεσθαι.
Adumbrata pietatis fico mendacia deferre. *To bring fourth lies.*
Effutire pro dicere cum mendacio, apud Cicero. in Tusc.
Aspergere mendaciunculis aliquid.
Cretizare, κρητίζειν Græci pro mentiri dicunt, à gentis moribus.
Conflare mendacium, fingere ex se velut anaieus.
Splendide mentiri.
Ampliter mentiri. Plaut.
Struere sycophantias.
Comminisci mendacium.

to forge a Lie.

Mendacium conflare, aspergere, excogitare.
Addere culpæ mendacia.
Mendacio fucum addere.
Mendacia fingere.
Rem effictis mendacijs omnibus, lenocinijs perpolire, concinnare.
Vanas pro veris fundere voces.

an open Lie.

Mendacium speciosum.
Prodigiosum audax, impudens, callidum mendacium. *A bold Lie.*
Manifestæ vanitatis.

a Lier.

Mendax. Vanus Falsiloquus.
Falsidicus. Vaniloquus Nugax.
Mendaciloquus. Nugator.
Nugigerulus. ματαιολόγος.
Nugiuendulus, Cretensis. ψευδηγόρος.
Vir insigni vanitate.
Halophantia. Vanissimus.

Lees, Dregges.

Fex. τρύξ. Excrementum.
Sedimentum. ὑποστάθμη.
Seda apud Plin. Proluuies.
ὑποχώρημα.
Crassamentum. Floces vini.
Amurca, oleæ tantum est.
Magna vnguentorum est fex.

to Lie downe, or in the bed.

Iaceo, es, ere. Recumbere sponda
Accumbere tori.
Offenso procumbere pede.
Fusos per herbam.
Reuolutus arena.
Passim vino somnoque per herbam corpora iacent.
Strato discumbere super ostro.
In gramine ponere corpus.

to Lift vp.

Leuare. Subleuare.
Tollere. Eleuare.
Membra de duro tollere humo.
Gelida membra leuare humo.
Stratis corripere corpus.
Solio se collit ab alto.

as much as Lieth in me, vide *Power*.

Lightly, Remissely, without Care.

Leuiter. In transcursu.
Leui brachio Sparsim.
In superficie. Perfunctoriè.
ἐξ ἐπιπολῆς, quod vulgus ineptiens dicit superficialiter
Tenuiter. Cursim.
Molli brachio. Suspensa manu.
Parum attentè. Inconsideratè, accuratè transfeunter. In transitu
Quasi in transcursu leuiter attingendo.
Leui brachio rem peragere, percurrere

Lightly, without labour.

Facilèter. Ex facili.
Citra laborem, negotium, molestiá.
Paruo negotio.
ἀκονιτὶ ἀπόνως.
Sine opera. Sine labore.
Nullo negotio.
Citra pulueris tactũ, vel iactum, prouerb.
Absque difficultate. Fermè.
Nulla adhibita diligentia
Citra sudorem, operam.
Nullo sudore. Ne genu quidẽ flexo.
Citra puluerem. prouerb.
Nullis laboribus. Perfacile.
Facilè. Facillimè.
Vno digitulo. apud D. Hieronym.

not Lightly or easily, hardly, painfully.

Difficilè Difficulter.
Haud facilè. Haud fermè. Terent.
Fidelem haud fermè mulieri inuenias virum. Non facile. Grauiter.
χαλεπῶς.

a Lightning, or a Flashing out of the cloudes.

Fulgur & Fulmen licet alij distinguant. Aeris ardor.
Arma Iouis.
Fulguratio. Fulgor.
Fulgetrum. Fulgetra.
ἀστραπή. Coruscatio.
¶ Fulminare, fulgurare, fulgere.
Ignes in æthere fulgent.
¶ Fulmen iacere, fulgetra concitare tonitru mouere.
Crebris micat ignibus æther.
Ignes Capitolinis inijcere sedibus.
De cœlo tangere vel percutere
Hinc tona, hinc missis abrumpitur ignibus æther.
Flagranti telo deijcere.
Fulmina molire dextra.
Mittere fulmina læuo polo.
Fulmine adigere ad vmbras.
Fulmina torquet altipotens.
Fulmine deiecti fundo voluantur in imo.
¶ Fulminatum, fulguratum, tactum ictum de cœlo. διόβλητος.

Light, Vaine.

Vanus, inanis, leuis, iners, socors, demens: Vento Leuior, aëre inanior.

Like as, vide *As*.

Like as it were, as great, as equivalent.

Instar significat ad similitudinem ad æquiparationem & ad mensuram.
Ad instar, apud Hieron. & Soli.
δίκην.
In modum, Ad modum.
In similitudinem.
Ad similitudinem.

to Liken, to Compare.

Comparare. Conferre.
εἰκάζω. Adsimulare.
Adæquare grandia paruis.
Coæquare. Æquiparare.
Æquare. ἰσόω.

to be Like, to Resemble in forme or fashion.

Referre mores patris,& patrem moribus.
Referre vitæ patrem, & vitam patris. Plin.
Moribus exprimere.
Repræsentare. Præ se ferre.
Reddere. Terent.Similare.
Similem esse.Effingere.
Imitari moribus, corporis lineamentis patrem.
Et prouerbio dicitur Patris esse filiū qui mores imitatur patris.
Accedere ad paternos mores.
Ferre alicuius imaginem pro repræsentare.
προσεοικέναι
Similitudinem morum referre.
παρεμφαίνειν.
Construuntur cum accusatiuo personæ, præter.
Similem esse.
Ingenium patris referre.
Paterni, auitique ingenij speciem præ se ferre.
Similis quando ad morum vel doctrinæ imitationem refertur, cum genitiuo construitur: quando verò corporis lineamenta, cum datiuo, vt tradunt Grammatici, confunditur cum differentia.

In Likenesse of a man, vide *Pretence.*

it liketh me well, vide *it Pleaseth me well.*

if I were Like to you.

Si essem æque ac tu,pariter ac tu,non secus, non aliter ac tu, ita vt tu. vti vt tu, quemadmodum tu, sicuti tu.

Likely, Reasonable.

Rationi consentaneum est, cum ratione consentit; simile veri, credibile, non alienum à ratione, cum ratione congruens.
Ratione postulat vt credatur.
Est cur credatur, verum putetur.
Visum similitudinem, speciē, formā, imaginem præ se fert,ostendit,non discrepat, non dissentit, non procul abest à ratione.

a Likenesse, a Comparison.

Comparatio, Collatio.
Assimulatio. Similitudo.
Parabola. Paræmia.
ὁμοίωσις.

Likewise, Equally, euen all alike.

Æquè. ἴσως.
Æqualiter.Vno tenore.
Æqua parte, conditione.
Æquabiliter. Similiter.

to do,to render Like for like. vide *to Recempence.*

a Linage, vide *Stocke.*

a Line, a Rule, a Row. a Strike.

Regula. Norma.
Linea. γραμμή.
Amussis & perpendiculum, cæmentariorum sunt.

to Linger, to Stay, to Delay, to Deferre, to Put or Driue off.

Morari. Remorari. ἐπέχειν.
Demorari. Cunctari.
Quærere moras.
Moram trahere, ducere, Moliri.
προσαναμένειν.
Iter retardare.
Moram facere, restitare.

Mora

Moras nectere.
Gradum continere.
Sistere, Comprimere.
Pausam facere. Plaut.
Rumpere, continere, Iter.
Pendere apud Virg. med. prod.

a Lingering, vide *Prolongation.*

it must bee done with Lingering.

Non cunctandum, non differendum est.
Producenda, proferenda, prorogan-da, protrahenda, extrahenda, longius ducenda res non est.
Sine mora, sine cunctatione, sine vllo temporis interuallo, aggredienda res est, tentanda, incipienda, facienda mora non est, interponenda nulla est, omnis est abjicienda mora, immorari, cunctari, lentè agere, indormire non oportet.

Lingering: vide *Slothfully.*

Little, Few.

Modicum ὀλίγιστον.
Parum. Paulum.
Paululum. Nonnihil.
ὀλίγα. μικρόν.
Paxillum. Paxillulum.
Dicitur etiam aliquantum & aliquantulum pro paululum.

by little and little, vide *Leasurely.*

a Litter, a Wagon, or Coach.

Vectabulum. κλιντήρ.
Gestatorium. Sella curulis.
Currus clausus. Θρόνος. γυναικεῖος.
Arcera, vel vt alij scibunt, Acirna, apud Gel. Basterna.
Pilentum apud Varr.
Lectica pro eodem. δίφραξ.
Hexaphoron, Græcis quod à sex famulis portaretur. λαμπήνη.
Octophaon, quod ab octo.
Currus regius seu lectica.
Pampellum. Ferculum.
Vehiculum cameratum. pensile.
Cameroton Græci vocant.
Lecticarij, qui portant, ferunt lecticā sellas curules. διφροφόροι.
¶ Et sella curulli vehi, subuehi.
Lectica gestari. διφροφορεῖσθαι.
To be caried in a litter or wagon.

to Liue, to haue life, to be aliue.

Vitam ducere. ζῆν. ζῶν.
Producere. ἐκζῆν. Viuere.
Diem, lumen videre.
Fungi munere vitæ.
Animam ducere, seu spiritum, Cic.
Annos, æuum, sæcula exigere, agitare
Esse. Vesci aura. βιῶναι.
Carpere vitales auras.
In viuis agere.
Dant viuere fata.
Temporaria frui vita.
Lucem adspicere, pro vita frui.
Esse in rerum natura, in vita.
Spirare. βιοτεύειν.
Superesse, superare.
Nec adhuc crudelibus vmbris occupare. Vitam exigere.
Cœli connexa tueri, Virg.
Vitam traducere, transigere, trahere
Fungi vita. Vitam agere.
Vitam degere. παιδεῦσαι τὸν βίον.
Aeuum agitare, transigere.
Vitam, æuum traducere.
τὸν βίον διαπλεῖν.
Exercere vitam, colere.
Aetatem degere, exigere.
Spiritum ducere.
Esse inter mortales.
Inter superstites adnumerari.
Esse inter viuos, & in viuis.

Esse

Esse in humanis.
In humanis agere.
Vita potiri.
Vitae cursu [illegible] fata viuendo.
Aetas protrahere pendere vitales.
Poc [illegible] um.
Lucis vsura perfrui.
Lucis dare vsuram piratis diuturnam

To Liue daintily and nicely: to spend his time in great voluptuousnesse, riot, or pleasure.

Deliciari. θρυπτεσθαι.
Refu[illegible]inari. Viuere Epicurum.
Luxuria, delicijs, ac mollitie diffluere
Mel[illegible] se ipsum perungere.
Mel[illegible] in pla[illegible] è vitam ex[illegible]g[illegible]re, Erasmus.
Molli victu superare senectum.
G[illegible] mo[illegible] ar[illegible]ere dul[illegible]a. Peri.
Extremam decerpere voluptatem.
Ter[illegible]e[illegible]is teneri cupiditatibus,
Delitijs affluere.
Libidinari. Suet.
Inter opes vitam ocius agebat.
Delicatè ac molliter viuere, Cic.
Agere periucundè.
Indulgere cupiditati.
Gulæ, ventri obsequi.
Ardenti libidini l[illegible]xare frena.
Omni genere v[illegible]lu[illegible]t[illegible]tum deliciarum affa[illegible]m se explere.
Dare se voluptatibus.
Totum se ded[illegible]re libidinibus. Cic.
Mundanis se contaminare sordibus.
In medias se delicias conijcere.
Voluptuariam agere vitam.
Carnis obsequi cupiditatibus.
Praui, animi obtemperare cupiditatibus. Luxui seruire.
[illegible] χαλιζειν.
Sectari mortiferas sæculi illecebras.
Architectari voluptates, Cic.
Carnis desideria amplecti.
Humi volutari. Serpere humi.

In terrena animo rapi.
E[illegible] quæ mundi sunt animo tantum agitare, volutare.
Omnem fœlicitatem in rebus præsentibus constituere, [illegible]u[illegible]ra[illegible]q; beatitudinis nullo tangi ardore.
Duci venere. Horat.
Cogitatione circa mundana versari.
Rebus frui [illegible]ducibus.
Voluptatibus indulgere, frui
Animum in transitorias labentis mundi voluptates demergere.
Intellectum circa terrena exercere.

to Liue long.

Ceruí viuere per annos
I[illegible] annos centum æuum tra[illegible]ere.
Nestoris [illegible]ricolæ cui ducunt fila sorores, vide *Old.*

of a long life.

Viuax. Longæ vitæ.
Tithonus. Nestor.
Nestoreus. Longæuus.
Macrobius. [illegible] vide *Old.*

to Liue not long.

Breuem vitam colere
De vita decedere breui æuo. Sol.
Vltra quinquennium æuum non trahere.
Vltra octauum annum viuendi spacium non protrahere.

so long as I Liue, vide *While I liue.*

to Liue quietly.

In securitate agere.
Securum esse.
[illegible]
Tranquillè agere, degere.
Securam agere vitam.
In summo ocio vitam transigere.
Tranquillam vitam viuere, agere.
Domi sedere, in quamuis aurem vtramlibet cubare.
A tumultu sæculi & blādientis mundi

distrepitu seorsum degere.
Vitam agere certam & tranquillitate fœlicem.
Sibi ipsi viuere.
Curriculum viuendi à natura datum conficere rectè & honestè. *to passe his time honestly.*
Suauem vitam agere.
Trahere vitam tranquillam, Cic.
Acquiescere cum quadam animi voluptate quieteque consistere, à Cic. ponitur.
Molliter suauiterque vitam agere.
Quod datum est vitæ trãquillæ placidæque ducere. Cic.
Halcionis agere dies.
ἀλκυονίτιδας ἡμέρας ἄγειν.
Per ocium & quietam vitam traducere.
Destinato reliquo vitæ tempore respirandi ferijs, Musas tranquillo in visere animo.
In literario delitescere ocio,
Tutum ocium domum exigere,
Ociose nugari in literis.
Gratissimo inter literis ocio ac negotiorum bene à se gestorum recordatione perfrui. Eras.
Ocium oblectare suum.
Suauiter viuere.
Ocio vitæque molliori indulgere.
Pacitam, mollem, feriatamque agere vitam.
Tacitos sinere ire dies, & paupere cultu, Exigere innocuæ tranquilla silentia vitæ, apud Polit.
μετὰ τὸν θεὸν vitam viuere.
Vitam sanctè & inculpatè degere, *to liue Godly and honestly.*
¶ Thybra victitare.
Vitam sine cura rerum temporalium degere.
Non macerare se crastina cura ciborum.
Nil recondere in crastinum.
In diem vel ex tempore viuere,
Omnem crastini sollicitudinem abijcere. *to Liue without care.*

to Liue vngodly, wickedly.

Peccatorum mole obrui.
In eodem hærere luto peccatorum.
Seruire pecca o, iniquitati, frequens in sacris literis.
Contaminatissimam agere vitam.
Sordere.
Insordescere.
Vitiosè, sordidè vitam viuere, apud Chrysostomum.
Fœdam, dissolutam, perditam vitam viuere.
Vitiorum sordibus se inquinare apud eundem.
Perditè, flagitiosissimè viuere *an euill Life.*

to Liue vnchastly, in sensuall lusts.

Corpus libidinibus prostituere.
Jacere in voluptatum carnalium turpitudine ac putredine
Turpiter & effeminatè viuere.
Luxuriæ & libidini vacare.
Volutari, instar porcorum in cœno libidinum, ac versari.
Pecudum vitam viuere.
Σαρδαναπαλίζειν.
Libidinari.
Seruire ventri, Veneri, corporis voluptati ac libidini.
Carnis omnigenis desiderijs inseruire.
Diffluere luxuria, lasciuia. Terent.
Inter scorta ad multam plerunq; noctem desidere.
Capi illecebris rerum carnalium.
Subigi, subiterni mortiferis libidinum voluptatibus.
ἀσώτως ζῆν.
Epicurum luxu vincere.
Carnis fœda sectari oblectamenta.
Pecudum ritu promiscuè in concubitus ruere. Liuius. *an inordinate Life.*

to Liue sumptuously.

Splendidè a.pliterque viuere in v-berri- arerum affluentia.
Spl ndide epulari, in Euang. Lucæ. λαμπρῶς εὐφραίνεσθαι
Eximere.cœ ire,via dere, in omni g nere c.bo um.
Magnificè mensam instru re.
Egregiè, splendidè cœna e, apud Iuuenalem.
Col re vitam vino & victu probo, P aut.
G neraliter viuere.
Delica è, opipa è, splendideque viuere, cœnar. ...
Sybarizare συβαρίζειν.
Conuiuium agitare splendidum.
Opip. ris mensis frui.
Musice viuere, μυσικῶς ζῆν, vbi nihil deest, sed affluunt omnia.
Exhile ari genera'is ferculis mensæ.
Magnificum ac egregium esse in cedendo, in apparatu men æ.
In leporinis carnibus viuere dic tur prouerbio. qui lautè & in delicijs vitam agunt.
¶ Conuiuium apparare, præparare opiparum, sal are.
Mag ificè lautum parare conuiuium.

at the Liues beginning, in the swadling clouts: assoone as it is borne, or brought into this world.

In vitæ exortu. Jn exordio vitæ.
In ipsis vitæ primordijs
In vitæ foribus In vitæ Janua.
Jn ipso quasi vitæ vestibulo.
Jn ipso vitæ limine.

the Liuer.

Iecur. Iecinus. Iecusculum.
Hepar. ἧπαρ.

sicke in the Liuer.

Iecorosus. Jecinorosus.
Hepaticus. ἡπατικός.

a Locke, vide *a Barre.*

a Lode, vide *a Burden.*

a Lodge, a Cotage, a Cabin, or litle house in the country.

Mapalia seu Maga'e stramineum, stramine tectum.
Agrestis casa. Casula.
στέγη. Stega apud Plautum.
Magar Punica lingua, vnde Magaria pluraliter & non Magalia dicendum, vt tradit Seruius.
Lenates. Lar.
Tugurium Tuguriolum
Ligellum apud Plaut. pro domicilio breui ponitur & humili.
Attegiæ pluraliter ἀττέγιαι.
Gurgustium & gurgustiolum. diminutiuum. οἰκίσκος. apud Apuleium.
Breuitate n gurgustioli nostri vesperinas peto.
Tectum tenui cespite stratum.

to Lodge, to Harbour, to Entertaine.

Excipere hospites, conuiuas prandio, cœna, conuiuio ampliter.
Accipere liberaliter, benignè, amicè benè, lautè, magnificè, nitidè, honestè, prolixè honorificè, hilari animo, splendidè.
Tractare hospitem comiter, benè, commodè.
Indulgere hospitio.
Pro egregia fortuna magnificè, pro animi bonitate comiter recipere.
Hospitari. Hospitio aliquē accipere excipere.
Tecto ac sedibus suis recipere. Cic.
Domo vel domum meam recipere.
Hospitium dare ξενοδοχεῖν.
Splendidè acceptus.

Benignè

Benignè comiterq; habitus, Eras.
Et prouerbiali schemate.
Penulam scindere, est prolixius inuitare.

to Long for, vide *Desire*.

Long afore.

Longè antè. Multo antè.
Multis ante sæculis.
Apud maiores nostros.

it was Long before he came, vide *Came at length*.

how Long?

Quàm diu? Quanto tempore.
Quamsperi
Quatenus? temporis aduerb.
Quatenus hos exercebis mores?
Quamdudum? Plautus.
Quamdudum à foro venisti domum?
Quousque interrogatiuè dicitur.
Quousque temporis aduerbium.

not very Long since, or agoe.

Interuallo, haud ita longo.
Non ita diu.
Haud ita pridem.
Nunc nuper. vide *of Late*.

to Looke vpon, to Consider.

Aspicere. Inspicere.
Perlegere oculis.
Pascere, oblectare oculos
Chara oculos satiare figura. vide *to See*.

to Looke about earnestly.

Intueri. Inspicere.
Cernere, Speculari.
Spectare. Dispectare.
Oculis admouere.
Passim oculos per cuncta ferre.
Ferre oculos huc & illuc.
Demittere oculos in omnes partes.
Partes oculos versabat in omnes.
Circumspicere. Infigere oculos.
Intendere. ἀτενίζειν.
Conijcere oculos in aliquem.
Perlegere oculis, est visu perlustrare.
Huc illuc voluere oculos.
Ob oculos ponere.
Lustrare. Torquere.
Oculis lustrare.
Intendere obtutus.
Intentis cernere obtutibus.
Circumspectare. παπταίνειν.
Circumagere oculos.
Voluere lumina.
Regiones circum circa prospicere, apud Cic.
Obire, Circuire prouincias, regiones, terras.
Oculum adijcere, inijcere aput Cic. pro eo quod vulgo dicitur.
Oculum dirigere, & significat cupiditate rei vitæ teneri.

to Looke straight on the marke, vide *to Winke*.

to Looke stedfastly, or sharply.

Acutum intueri. Cernere acutum.
Defixi hærere oculis. Peruidere.
διοπτεύειν Defertum obtueri.
ἐρημαῖον βλέπειν. prouerb.
Fixis & attonitis intueri oculis.
Figere obtutum aliquo.
Fixos oculos tenere.
Lumina defigere.
Oculis & pectore toto hærere.
Cuncta oculis lustrare.

to Look downward, to hold downe his head.

Submittere, demittere caput.
Deflectere in humum.
Deijcere lumina & vultum.
Demittere vultum, oculos.

Deprimere, deijcere, submittere vultum.
Obtutus humi deprimere.
σκυθρωπάζειν τὸ πρόσωπον.
Oculos solo defigere.
Illa solo fixos oculos auersa tenebat.
Alicuius aspectu se subtrahere.
Defigere in terram.

to Looke vpward, on high.

Suscipere. Respicere.
Oculos, & caput erigere.
Sursum aspicere. ἀνακύπτειν.
In cælum acies oculorum defixas habere.
Oculos attollere.
Oculos in cœlum tendere, sursum tollere ad Sydera vultus.
Recto aspicere sydera lumine.
Tollere in sublime oculos.
Erigere sursum lumina, ad cœlum.
Oculos sub astra tenebat.

to Looke sowerly, waywardly, obstinatly, to frowne, scowle.

Corrugare, cõtrahere. caperare frontem, obducere frontem.
Obliqua aspicere facie.
Distortum vultum sequitur distortio morum.
Tragicum tueri.
Lumina immota tenere.
στρυφνὸν βλέπειν.
Titanicum, seu vultu Titanico obtueri.
ταυρηδὸν βλέπειν.
Tauricum tueri vel taurinè, id est, toruè.
Mæsto vultu defigere lumina.
Origanum, sinapi, nasturtium tueri.
Acribus intueri oculis.
Toruos gerere vultus.
Scubissare. σκυλίζειν.
γοργὸν βλέπειν.
Martem tueri, apud Aristoph.
ἀμβλὺ βλέπειν.
Vultum sumere Catonianum.

to Looke to the Common weale.

Boni ciuis est, ad bonum ciuem pertinet, bonum ciuem decet suam voluntatem ad publicam causam aggregare, accommodare, adiungere, confidere, cum publica causa coniungere in omni sua voluntate, quid rationes publicæ ferant. quid respub. postulet spectare, intueri. attendere.
Nihil vnquam vellet à publica re seiunctum, alienum, disiunctum, separatum, remotum.
Quod reipub. rationibus non conducat, expediat, vtile sit.

I Looke to your businesse.

Toto animo de tuis commodis ornamentisque cogito.
Tuam vtilitatem assiduè specto.
Hæret in animo meo de tuis commodis assidua cogitatio.
Tuæ mihi res, tuæ fortunæ curæ vehementer sunt.
Tuæ rationes quid postulent, nunquam non attendo.
Omnis mihi de te, tuisque cogitatio est.
Tuam vtilitatem meæ spectant cogitationes.
Meas curas ad tuum commodum cõtuli, animus meus in tua vtilitate fixus & locatus est.

to Looke vp to heauen in aduersitie.

Hic est mos hominum, ita more comparatum est, vt in repentinis aduersisq; casibus, si quid & præter opinionem, & contra voluntatem accidit, cœlum intuentur, suspiciant, aspectent.

Ad cœlum aspiciant, suspiciant, spe-
ctant, oculos tollant, intendant.

to Loose, vide *to Vnbind.*

a Lordship, Soueraintie or Dominion.

Dominatus. Dominium.
Omnipotentatus. Ditio.
Res pro imperio ponitur.
Principatus. Imperium.
κράτος. ἐπικράτεια.

to be a Lord, to rule, to Cōmande, to bee cheife Soueraine or Gouernour: to bee Supreame head, or principall ruler.

Principatum, primas tenere.
ἐπικρατεῖν Sub imperio habere.
Imperare. Gubernare.
Regere. κρατεῖν.
Jn pace placida regere populos.
Sub ditione habere.
Moderari & Moderare.
Regnare. Dominari.
κυβερνᾶν. δεσπόζειν.
Imperium habere, tenere, admini-
strare.
Sceptra tenere.
σκῆπτρα δίκην, apud Home.
Imperio præesse.
Imperij clauum, rerum gubernacula
habenas tenere.
Rerum potiri.
Dominatum exercere.
Imperium exercere, obtinere.
ἄρχειν, apud Plutarchum.
Dominium, potestatem exercere.
Iura dare. Virg. Remo cum fratre
Quirinus iura dabat.
Habere dominationem, principa-
tum.
Sceptra gerere, ferre.
πὴν ἡγεμονίαν δῆμον ἄρχειν.

Latè regnare.
Summam imperij tenere.
Omni ex parte amplum habere im-
perium.
Imperatorem agere.
Premere ditione.
Jmperio potiri, premere.
Principem agere.
Rege Marcio res Romanas tenente
Soli.
Summam rerum moderari, pro arbi-
tratu suo versare.
Regni summas moderari habenas.
Regni gubernacula gerere.
Regnum adimere, capescere sceptra
tradita.

to become a Lord, or a Ruler.

Imperij habenas, imperium admini-
strandi prouinciam suscipere.
In imperio succedere.
Capere moderamen regni. Ouid.
Regnum amplecti.
In regnum admittere, permittere,
recipere, locare, deducere.

to Lose, or Leese.

Maximam accipere cladem.
Jncredibiles haurire calamitates. Ci-
cero.
Vulnus accipere.
Vulnere percuti.
Calamitate affligi, Cic.
¶ In commodum, damnum, detri-
mentum capere vel accipere.
Detrimentum, iacturam pati, incur-
rere.
Facere vel accipere calamitatem,
damnum.
Ferre infortunium.
Naufragium facere.

Losse or Domage.

Detrimentum, Dispendium.
Infortunium. πῆμα. Jniuria.
Malum. Incommoditas.

Incommodum.
Nocumentum.
Summum rei pecuniariæ dispendium.
Naufragium, Pestis, Vulnus & Plaga metaphoricè.
Incendium metaphoricè, quam enim pestem calamitatem, exitiumque Non adfert.
Interimentum. Derogatio.
Exitium, Pernities.
Erit damno, fraudi, malo, detrimento tibi. *It will be to your hindrance.*
Damnum λῶβη.
Læsio. Iactura Casus.
Calamitas propriè in refrementariis, id est damni, quando a grandine calami comminuuntur & segetes.
Noxa pro damno, seu nocumento, apud Ouid & alios probatos inuenies authores. *a great losse, & losse of goods.*

I Lost all I had.

Naufragium feci rei familiaris, perijt mea res domestica, Actum est de fortunis meis.
Prorsus euersæ sunt opes meæ.
Perdidi omnia, euertit me bonis omnibus fortuna.
Meorum opum nihil mihi reliquum fortuna fecit.
Afflictæ sunt, profligatæ, ac proditæ, extinctæ, euersæ meæ res ac fortunæ omnes.

Lost Children, &c.

Perditis in adolescentia moribus multi sunt qui deinde meliorem adepti mentē meliorem ad mentē & sententiam reuocati, resipiscentes honestius vitam instituunt.
Honestioris vitæ initium ordiuntur, laudabiliorem vitam exordiuntur.
Multi impuris moribus, improbis, inhonestis, turpissimis.
Inquinata adolescentia, contaminata, infecta: viuunt multi turpiter in adolescentia student vitij, turpem vitam colunt, inhonestē vitā traducunt, pecudum more vitam transigunt, procliues ad vitia sunt, turpi voluptate capiuntur, culpam facile committunt.

you Lost nothing.

Integræ sunt adhuc res tuæ.
Salua sunt hactenus apud te omnia
Nihil dum perdidisti, status idem est quo antea fortunæ tuæ.
Nihil detractum est de fortunis tuis, nullam res aut fortunæ tuæ iacturam facere, nullum damnum tulere, nullum detrimentum passæ sunt nihil aduersi subierunt: nullam partem desideras fortunarum tuarum.
Nihil eripuit fortuna, abstulit, ademit, detraxit.

to cast Lottes, to draw cuttes.

Sortiri. Iacere sortem. Ducere.
Sortes in vnam mittere. Sorti dari
Sortito aliquid facere, auferre, capere. κληρ-χεῖσθαι.
Gratam habere sortem.
Sorte legere. Sorte eligere.
Ducere sortem. Sorti committere.
Sors irrequieta, improuisa.

to Loath, to Abhorre at a thing.

Nauseare. ναυτιᾶν.
Et nauseari deponentaliter.
Nauseam habere, sapere Fastidere, βδελύττεσθαι. Vomitu infestari.
Nauseam inducere, mouere, *to make to Loath at.*
Excutere vomitum.
Fastigium parere Generare nauseam
Præ nausea & fastidio vomiturio &

Fastigio affici.
Tedium habere. Cum nausea audire
Nauseam stomacho excitare.
Peluim petere porrectam.

¶ Contrarium.

Nausea amoliri.
Fastidium alicuius rei eximere. alleuare. Discutitur nausea.

Loue.

Amor. Charitas.
Beneuolentia. Necessitudo.
Ignis. metah.
Obseruantia. Fauor.
Studium in aliquem pium.

a true Loue, or Friendship.

Necessitudinis vinculum.
Amicitia haud vulgaris.
Nullo tempore derimenda.
Non intermoritura.
Nequaquam solubilis,
Necessitudo intima, arctissima.
Indissolubilis, incredibilis familiaritas. Amor glutine compactus amicitiæ.
Necessitudo, sed necessitas ad amicitiam non refertur.
Amicitia adamantis vinculis adstricta.

to Loue tenderly or most hartely.

In bonum & in malum,
Ardere absolute, Virg.
Ardere, flagrare amore, cupidine.
Intimis ardere medullis aliquem.
Sæuo teneri furore, peruri igne.
Sentire feruentes intima ad ossa faces.
Flamma vri intimo pectore.
Toto concipere pectore flammam.
Imis exardere medullis.
Flore sub primo impotenti amoris æstu per[illegible].
Ardere aliqua re vel in aliqua re.
Deamare, Adamare.

Vniceè diligere. φιλεῖν.
Effusissime amare.
Amare ἐρᾶν.
Amorem Fouere.
Mirificè amare ac suos ocellos.
Maxime admodum, nimio plus, plurimum amare.
Diligere vt parentem, loco fratris, vice fratris.
Oculis ferre vel in oculis ferre.
Vehementer, singulariter, cupidè, arctè, ex animo amare.
In medullis, medullitus amare.
Amare vt cum maxime apud Teren.
In sinu gerere
Deuinctum aliquem habere.
Præcipio ac singulari quodam fauore prosequi.
Animo secum conferre amicos.
Misere, valdè multum, temere, ardentissimè, perditè, impatienter amare. Insano perdi igne.
Miro amplecti amore.
Admiranda charitate prosequi.
In delitijs habere.
Perire mulierem.
Coniunctè, coniunctius, coniunctissimè amare.
Vri alicuius concupiscentia.
Deperire apud Terent.
ἐρωτομανεῖν.
Amare corde atque animo. Plau.
Amore flagrare incredibili.
ἐμμανέστατα ἐρᾶν.
Amore deperire, vel perire.
Ardere perditè in puellam.
Efflictim amare. perire, deperire.
Tacitos nutrire ignes, Poeticum, vt Cæcos alere ignes.
Insanire Man[illegible] in Bucol. Hoc commune malû, semel insaniuimus omnes acri amoris vulnerari iaculo.
Quisquis amat, vritur igne graui.

to Loue, to Embrace, to Fauour, to beare good will towards one.

Amplecti. Amplexari brachijs.
Exosculari. περιπλέκειν.
Colere, apud Cic.
Amplexus dare.
Duci amore rei.
Ire in complexus.
Amore complecti.
Optatos dedit amplexus, placidosq; petiuit.
Dare brachia collo.
Amplexu perfrui alicuius.
Respicere, figere, ferre amplexus.
Innectere, Captare Tenere, tangere. Adducere colla lacertis.
Complexus cingere.
Obseruare, Deligere.
Hærere apud aliquem.
Amore, beneuolentia singulari prosequi.
Charum seu charissimum habere.
Amore deuinctum esse.
Singulari beneuolētia alicui cōiungi
¶ Excitare mirabiles amores, *to prouoke to Loue.*
Cic. Quam illa ardentes amores excitaret sui, si videretur.

a selfe Louer.

Nimium sibi ipsi tribuens, arrogans, assumens, placens, assentiens; ipse tibi assentaris; te ipsum amas cum de te iudicas, non ratione m, non veritatem consulis.
Largiris ipse tibi plus quam veritas concedat, plus quam veritati.

your most Louing.

Deditissimus.
Amantissimus.
Studiosissimus. } tui, apud Eras.
Obseruantissimus.
Cupientissimus.

Low, Base, or Humble.

Humile. Paruum.
Decliue. Pressum
Bassum vulgus dicit inepte
Submissum. Depressum.

to bring Lowe, vide *to Diminish.*

Lowlinesse, vide *Humilitie.*

a Lowse.

Vermiculus, seu vermis corporis. capitis. Pes apud Plaut. Pedesque pulicesque. A quo diminutiuum.
Pediculus à multitudine pedum. quos octenos habet, vt scribit Plin. Græcis. φθείρ.

Lowsie, or full of Lise.

Pediculosus, & vt est apud Plaut.
Pedicosus pro eodem.
Vermibus scarens & plenus.
Phthiriasi, i. morbo pediculari laborans.
φθειρσκομίδης. Scatens pediculis.
φθειριῶν. Verminosus.

Luckie, Happy, or Soncie.

Fœlix. Faustus.
Cui ad voluntatem omnia fluunt.
εὐτυχής. Fortunatus, secundus.
Prosper. Beatus. Dexter.
Albæ gallinæ filius. Auspicatus.
Fortunæ filius. Letus.
Timotheus: Polycrates.
Cui omnia secundo æstu procedunt.
Propitio genio natus.
Gygis annulus, prouer.

to be Luckie, or happy.

Fortunam habere fauentem, arridentem.
Qui felici vtitur auspicio.
Vti prospera fortunæ aura.
In cœlo esse.
Habent ventos mea vela secundos.

Indulgentem sibi atque obsecundantem habere fortunam.
Genesim habere fortunam.
Placato possum non miser esse Deo.

Good Lucke.

Omen prosperum.
Bonis auibus facere, felicibus auspicijs.
Fato prosperiore Rumore, secundo.
Vosmet rebus seruate secundis.
Rite secundaret visus omeq; Leuaret

to haue ill Lucke, vide ill Fortune.

Luckely, Prosperously, Fortunately.

Fœliciter. εὐτυχέως.
Fortunatim & fortunatè.
Prospere. Faustè. Læto omine.
Prospero fortunæ flatu.
Aura obsecundante.
Velis fortunæ expansis.
Blandiente, adspirante Fauonio.
Forte fortuna.
Fauonio fortunæ dulciter afflante.
Prospero cursu. Ominatè.
Bonis auibus. Secundo flatu.
Secundis ventis. εὐπλοίως.
Secundis, prosperis, lætis, fœlicibus optimis, commodis successibus vel euentibus.
Deo secundo, Dijs auspicibus.
Prospero omine. Bono pede.
Dextro alite. Bono auspicio.
Secundo auspicio.
Ex animi sententia.
Auspicatè aut auspicatò.
Fortunante Deo, fauentibus dijs.
Fausto sydere.
Adsit modo dexter Apollo. Vir.
Bonis augurijs auspicijs.
Dextro Hercule.
Genio ridenti, beatiore, propitio.
Fœlici Mercurio.

Cuius votis indulgentissimam se præbet fortuna.

thou Lurkest at home.

Nunquam exis, nunquam egrederis cubiculo; pedem e limine nunquam effers.
Extra cubiculum nemo vnquam te videt.
Perpetua tibi sedes cubiculum est, nunquam euolas è tuo illo nido.

Lust, Desire.

giuen to Lust.

Voluptatibus deditus, addictus.
Voluptatis mancipium.
Dissolutus. Intemperans.
Animo suo intemperanter obsequēs: Libidinarius.
Summam fœlicitatem ex crapula metiens. Genialis.
Mollis. Ventri seruiens.
φιλήδονος. μεμαλαγμένος βίος.
Voluptuosus homo, seu voluptuarius
ἐκλελυμένος.
Voluptuariam agens vitam.
Luxuriosus. Effœminatus.
Apitius Aesopus.
Epicuri de grege porcus.
Carnis amans, & viuens vt porcus.
Vacans voluptatibus.
Delitijs affluens. Genio indulgens.
Gulæ seu ventri deditus.
Epicureus, Epicuream vitam, Abronis vitam viuens.
Balatro, apud Hor.
Turpibus addictus voluptatibus.
Samiorum laura, prouerb. & porcus Troianus. Carnis petulantia efferuens, vide *Lecherous*.
Immoderata Venere & alia vitæ intemperantia effœtus.
Turpe conuiuium, amor, commessatio, libido, sumptus, Cic.

to represse his Lustes, vide Represse.

a Lute.

Barbytus vel um.
Testudo. χέλυς.
Chelius. *a Luter*, vide *Harpe*.

Luxurious.

Luxuriosus. Libidinosus.
Popino, Veneri plus æquo indulgens
Propensus in libidinem.
Mulierosus, vide *Lecherous*.

M

Mad, Furious, Wood, Franticke, out of his wit.

Insanus. Furiosus.
[illegible]. Lymphatus.
[illegible]. Efferus.
Furibundus. Lymphaticus.
Furore correptus, raptus, percitus, accensus.
Ad agnatos & gentiles deducendus. Varro.
In furorem versus.
Delinitus apud Plaut.
Letargicus apud August.
Alter Orestes vel Aiax.
Qui strichnum bibit.
Et prouerbiales sententiæ.
Nauiger Anticyras, purgantes pectora succos.
Oestro percitus. Phanaticus.
ἐξεστηκώς. Mente captus.
Phreneticus. φρενίτικος.
Abderiticam mentem habens.
Minus habens mentis quàm Dithyramborum Poetæ.
Embarus prouer.
μανικός. μαινόμενος.
Insanæ mentis. Insensatus.
Vesanus. Vecors.
Rabiosus. Excors.
Expers mentis. Certius.
Rabidius. Amens. Demens.
Rabie agitatus. ἐμμανής,
Humanis sensibus orbus.
Ad Insaniam, furorem, dementiam, amentiam redactus.
Cæco amore raptus, furiata mente ferebat.
Emotæ mentis.
Actus furore graui, furijs mens effera.
Cui rotatur cerebrum.
Haud sanæ mentis. Delirus.
Furijs exagitatus, sapere desijt.
¶ Et in bonum.
Mente permotus. Furens.
Animi ardore aliquo inflammatus atque cruciatus.
Qui humanos sensus amisit, diuinos autem assecutus est.
Furore diuino incitatus.
Afflatus.
Mente incitatus.

to be Mad, Furious, Wood, or out of his wit.

Furere. ἐνθουσιάζειν.
Furore agitari, desæuire.
Diris agitari. Rabere.
Ciere furias. Ouidius.
Mente alienatum esse.
εἶναι ἔξω αὑτοῦ.
Mentis alienatione laborare.
ἐξοιστρεῖν. Insanire.
ἐμβριμᾶν. Ira exagitari.
Grassari. Bacchari.
βακχεύειν. Debacchari.
Fœnum habere in cornu.
Atra bile exagitari.
In rabiem efferari.
Immodestè agere.
ἐμβακχεύειν. Furijs agi.
κορυβαντιᾶν.
Furentium more caput quassere.
μαίνεσθαι. ἐμμαίνεσθαι.
Irati numinis intemperijs agi.
Effluente mente huc illucq; cursitare.
Furijs, intemperijs ferri. Virg.
Heu furijs accensa feror.
Delirare, per metaph.

Madnesse, Woodnesse, Furie, or Trouble of minde.

Error fanaticus. Furor,
Ira Dianæ. Delyrium.
Mania Phrenesis.
Effera vis animi.
Paraphrosyna. Mentem Insania mutat.
Vesania. Dementia.
Vecordia. Amentia.
Alienatio mentis.
Rabies quæ propriè canum est.

to make Mad or Furious.

In furorem & mentis alienationem agere.
Adigere ad insaniam. Teren.
Mente emouere, alienare.
Impelli, accendi furijs.
Furere facio. ἐξίστημι.
Dira subit rabies.
Ex stulto insanum facere.
De mentis loco mouere.
Sæuis agitatus furijs.
Mentis furoribus quatere.
Exagitare. Furiare.
Stimulatus furenti rabie animus.
Corda tument rabie fera.
Comes est insania morbi.
Rabies, furor iraque mentem præcipitant.
Concipere furiata mente furorem.
Pectus anhelum, & rabie fera corda tumescunt.
Stimulos sub pectore vertit.
Cessit furor & rabida ora mouerunt.
Acuere furorem furijs.
Mens quoque sic furijs agitatur.
Ardere animis.
Morsu canis rabidi lymphaticum facere.

the Magistrates or Rulers of the common-wealth.

Magistratus ἐξουσίαι.
Dynastæ Cic Præfecti. Primores.
Primates. προὔχοντες.
Primi. Primarij.
Maximates. Summates.
Optimates Magnates.
Magnati in biblijs. ἱερεῖς.
Princeps. principales ciuitatis in sacris nominantur.
Proceres. Potentes.
Potentiores δυνατοί.
Megistanes. μεγιστᾶνες, qua voce apud Latinos Sueto. vsus est.
Consules Consulares. Apices.
Senatores. Consulatus capita.
Senatorij ordinis.
Patriciæ dignitatis
Columina, Epistylia, Coriphæi.
Trabeatorum torquatorumq; turba.
Summates viri, Patricijque ordinis Proceres.
In omnia potens quorum summa est authoritas, in quibus sita summa boniquе malique, quorum nutu ac renutu cuncta geruntur, *Rulers of the citie.*
Penulatorum alpha.

to Magnifie, vide to Praise.

to Magnifie, to Extol things of no praise.

Humilia extollere, efferre ea quæ iacere videntur, excitare atque erigere.
Obscuris dare lucem, splendorem afferre, obscura illustrare.

to May, vide to be Able.

it May be, vide Possible.

a Maide, a Virgin.

Virgo Illocabilis virgo, *a Maid that cannot be married for want of goods, or being to olde.*

Virgo

Virgo casta, pudica, expers viri, virum non passa, virgo nubilis, matura viro, Teda non nupta iugali.

to deflowre a Maiden.

Deuirginare, depudicâre.
Stuprare. Vitiare.
Addere, afferre vitium pudicitiæ.
Deflorare. Præstolare.
Virginem rapere vel sustollere, *to rauish a Maiden.*

to Maintaine, vide *to Defend.*

the Maior or chiefe ruler of a towne or citie.

Præfectus. Ἐπιστάτης.
Præfectus vrbicus.
Prætor vrbis vigilantissimus.
Φρουροστράτηγος.
Præfectus scelerum, qui à plærisque minus aptè Scutetus dicitur.
Satrapa & Satrapas, lingua Persica.
Prouinciæ præses seu præfectus, qui iudex etiam dicitur prouincialis.
ἔπαρχος, ἐπαρχεύοντες, *a President.*

Marioram herb.

Amarcus. ἀμάρακος.
Sampsuchus. Mariorana.

to Make, to Doe.

Agere. Operari.
πράττειν. ἐργάζεσθαι.
Facere, Patrare.
Peragere. Exequi.
Actum agere.
Efficere. Conficere.
Perficere. Hoc age.

a Maker, a Creator.

Conditor. Creator.
Psalmator. Plastes, Opifex.
Sator. ποιητὴς, κοσμήτωρ.

Made free of the citie.

Patebat ciuitas virtuti potius quam diuitiis, Ius ciuitatis consequebatur, dignus ciuitate putabatur, recipiebatur in ciuitatem, ad ciuium numerum adscribebatur, ciuis locum obtinebat, referebatur inter ciues, adscribebatur in ciuitatem, particeps ciuitatis, ciuiliumque munerum fiebat, impartiebatur ciuitate. perueniebat in ciuitatem, ei ciuitas communicabatur non qui opibus abundaret, afflueret, valeret. sed qui virtute polleret, excelleret.

Made friends againe.

Cum inimicis in gratiam redij, reconciliatus sum, reiecto odio in vnum coniunximus, pacem colimus, inimicitias, simultates, odia deposuimus, abiecimus omnem veterum iniuriarum memoriam, omnem vlciscendi voluntatem ex animo deleuimus.
Pulso odio successit amor, odium amore commutauimus, depositis odijs, mutuam beneuolentiam suscepimus,
Orta est inter nos, vetere prorsus extincto odio, mutua beneuolentia, animorum nostrorum in amore mutua consensio, ad amandum mutua propensio, animorum ac voluntatum similitudo.

a Male, a Bouget.

Pera. θυλάκιον.
Cassidile med. prod in li. Tobiæ.
Pera pastoralis. Ascopera.
Pera viatoria.
Bulga, Hippopera, idem.

Malefactious, Wicked and Vengeable Men.

Homines improbi, scelesti, scelerati flagitiosi

flagitiosi, noxij, nocentes, sontes, perditi, impuri, delictorum omnium participes, culpæ, criminum labe prorsus infecti atque inquinati. vide *Naughtiest fellow.*

Malmesie wine.

Vinum Creticum.
Vinum Aruisium, vel Aruisium, vulgo Malmasinum dicitur.

to become Man, to take mans flesh vpon him.

Strophio carnis cingi.
E virginei corporis substantia, corpus adsumere humanum.
Trabeam carnis induere, apud Fulgen.
Ingredi mundum.
Humanos inducere artus.
Nasci in terris.
Seruile carnis cinctorium adsumere.
Abiecti homuncionis formam induere.
Induere fragilitatis limum.
Carne velari, tegi, obtegi.
Tegumen nostræ mortalitatis induere.

a Man of no account, or little set by.

Homo nullius pretij, Valoris, loci, ordinis, despectus, abiectus, contemptus, terræ filius. vide *naught.*

a good Man is constant.

Hominem grauem, certum, minime mendacem, minime falsum, studiosum veritatis cognoui, expertus sum, nihil in eo leuitatis, aut inconstantiæ, nihil inane, varium, mutabile, inconstans.
Nullam animi infirmitatem, nullam sententiæ varietatem nullam consilij mutationem deprehendi.
Magna præditum grauitate semper cognoui.
Is mihi semper visus est, qui sibi optimè constet, nihil leue committat, nihil inane cogitet, non facile discedat à se ipso, ægre discedat à sententia, mutet consilium, susceptam opinionem abjiciat, sensum deponat, de suo statu demigret, quem nulla res facilè abducat, auellat a sententia.
Cuius mentem huc & illuc, in hanc aut illam partem, in quam velis partem, vtram in partem velis, non facile flectas, ægre traducas, cum labore torqueas.
Alieno tempore nihil loquitur, nihil agit ineptè, nihil non loco, idem ei vultus in omni re, eadem in omni fortuna moris est.

Mankind, vide *Men.*

a Manner of life, vide *a Trade of life.*

two Manners of waies.

Bifariam. Bipartito.
Duobus modis. διχῶς.

an other Manner of gouernance.

Manifested or made knowen, vide *Opened.*

Patefacere, Manifestare.
Tectum aliquid resignare.
Mentem aperire, aliquid resignare.
Resoluere, non celare.

a Manslaughter, or killing of men.

Nex. Internecio. Cædes. *Death.*
Clades. Strages.
¶ Salustius: in luctu & miserijs mors ærumnarum requies, non cruciatus est.

Mary, vide *Much.*

to

to Marre, to Corrupt, to Spil, to bring to Naught, to Lead aside.

Agere in precipitum, in præceps.
διαφθείρειν Corrumpere.
Peruertere. Perdere.
Per prauos mores in errores ducere.
Adducere in ganeum. Terent.
In discrimina pertrahere.
Arte in casses præcipitare, rabido mergere freto.
Precipites nos agit ambitio & raptare videtur in exitium.
Peccandi vel ruinæ præbere occasionem. Facere aliquem ruere.
Seducere. Scandalizare.
Offendiculum ponere, præbere.
In errorem trahere, impellere.
In vitium agere, ducere.
Exitialiter alios seducere.
Animas abstrahere à Deo in æternum exitium.
Contra sanam doctrinam prauas serere opiniones, quæ quidem facilimè obrepere solent.
Melicis Cyrenarum hæresean illecebris præsentem inferre mortem.
Sollicitare ad ruinam Sathan dicitur homines.
Ex hæreticorum scriptis lues in teneram manat ætatem.
Hypocrisi pietatis latrocinio circumlita Christi oues inescare.
Conijcere in uitiorum voragines.
Perdocere aliquem incidere tramitem vitæ corruptæ.
Damnatas opiniones aliorum animis instillare.
Detorquere alicuius animum à virtute.
Virus in aures instillare.
Erroris aliquem complere Plaut.
Ab honesto deflectere.
A recto deducere, ab ducere aliquē.
ἀπάγειν.
Ducere in errorem Ouid.
Virus pectori aspergere.
Errorum pedicis illaqueare.
Prauis inficere opinionibus.
In erroris foueam præcipitare.
In errores pestilentissimos deducere, trahere, illicere.
Abducere à veri cognatione, in nassam peruersitatis.
Simplicem plebeculam transuersam agere.
Opinionibus exoticis mentes mortalium per cæca & cænosa vada in abyssum æternam euehere.
A matris ecclesiæ gremio in errorum varios anfractus mira argutia illectare.
Multa animorum millia varijs conscientiarum tricis implicare, fœdis erroribus inuoluere.
Impedire, illaqueare, innectere tricis quibusdam.
¶ Opinionum prauitate infici.
A catholico sensu exorbitare.
Hæreticorum persuasianibus seduci.

the trade of Marchandise.

Negotiatio. Nundinatio.
Commercium. ἐπιμιξία. ἐμπορία.
Mercatura & Mercatus pro mercandi actu, apud Liuium.

to exercise Marchandise, vide *to Trafique.*

a Marchant.

Mercator. Institior.
Negotiator. ἐμπολημος.
Emporos. Rariatius.
Nundinator.
Regiæ negotiationis principem agēs vulgo dicitur, qui regi Lusitaniæ est a negotijs Indicis.
Procurator regiæ aut principalis negotiationis.

rich Marchants.

Rem possident bene magnam, amplissimam,

pliſſimam, vberrimam, copioſam in primis mercatores Londinenſes.

Diuitias tenent ſummas. abundant, affluunt re, copijs, diuitijs, opibus.

Diuites oppido ſunt, Locupletes, opulenti, copioſi, à re parati inſtructi firmi bene nummati, peculati.

Amplares eſt, prolixa, copioſa, minime anguſta, bona multa mercatoribus Londinenſibus.

Amplare vtuntur, prolixa, copioſa bene multa.

the Marches, &c. vide *Borders.*

a Marriage.

Connubium. σύγαμια.

Matrimonium. συζυγία.

Coniugium. Conuentus apud Juue.

Copula matrimonij.

Vinculum iugale Virg.

Vincula iugalia Thalami tædæque iugales.

Hymenaei pacti. Lectus iugalis.

Socialis amor.

Nodus iugalis.

Curatum laborisq; plenum piſtrinum mcuidam dicitur.

Mariageable.

Matura connubio, viro, iuuencula.

Matura coniugio, plenis iam nubilis annis. Apta viro.

Exoleta virgo quę eſt maturæ ætatis.

Viri potens, apud Catull. conſul.

Matura nuptijs ἐπιτελής.

Tempeſtiua viro. Adulta.

Nobilis apud Virg.

Pubertatis annos egreſſa.

Virgo iam grandis. Terent.

a Maried damſell, a Bride.

Nupta iuncta puella viro.

Quæ fruitur marito.

Coniux, Vxor,

to beſtow in Mariage.

Locare mulierem viro, vel virum mulieri.

Filiam nuptum dare, in nuptias, in matrimonium dare.

Locare vel elocare filiam alicui.

Nuptui vel nuptum dare puellam viro apud Plaut. ἐγγαμίζειν.

Jungere virginem viro, connubio.

Dare, locare in matrimonium virginem.

Admittere gnatam ſuam alicui vxorem.

Locare nuptum alicui virginem.

Collocare nuptum propinquas ſuas in alias ciuitates.

to Marrie, to Wedde, to take a Wife.

Contrahere matrimonium.

Connubij fœdus inire.

Gaudere ſorte tori.

Inire matrimonium, nuptias.

Nubere, mulierum eſt tantum.

Vinculis iugalibus ſeſe innectere.

Ducere vxorem γαμεῖν.

Ducere filiam alicuius.

Ductare aliquam. Terent.

Ducere filiam in matrimonium.

Jungi matrimonio. Dare cōnubio

Coniugio vinciri. Dare nuptam.

Matrimonij capiſtro os præbere.

Iungere, copulari, aſtringi matrimonij fœdere.

Bene compoſitum ſollicitare torum.

Concipere Thalamos, Parare, Petere.

Incumbere thalamis.

Promittere coniugium.

Deducere ſponſam Iuueni.

Coire toro ſacro. Coniugio frui.

Patrios hymeneos exercere.

Connubia & hymenæos celebrare.

Multæ vxores in eiuſdem viri coeunt matrimonium Soli. de Indis.

Filiam alicuius in matrimonium recipere. ἄγεσθαι τὴν γυναῖκα.

Rem

Rem non nouam aggredi ioco dicitur, qui vetulam accipit vxorem seu viduam. C. de iudi.

to breake, violate, or defile Mariage.

Nuptam fallere, Rumpere sociale fœdus.
Soluere fœdus iugale.
Lædere fœdera socialia.
Violare iura mariti, Thalamos, Toros.
Temerare venerem maritam. Cubile.
Destituere toros iugales. Legitimos.
Sacra mariti polluere. Matrimonium odisse.
Qui mihi coniugij sponsor & obses erat.
Socialia fœdera rumpit.

a Marriner, a Shipman.

Nauta. Nauita. ναυτίλος.
Nauis moderator.
Sulcator ponti.
Gubernator. Proreta.
Nauclerus. Nauiculator, Nauicularius.
Tiphys, quod primis gubernandæ nauis adminicula instituerit, generaliter pro nauis gubernatore ponitur.
Nauarchus, princeps, præfectus nauis, quem patronum vocant, *a Captaine, the maister or the Admirall of the Ship.*
Nauarchis idis. *The Admiralles Ship.*
Classis ductor.
¶ Agere nauem, celocem, classem, triremes onerarias, est gubernare.

a Market, vide *a Faire.*

Markes, vide *Tokens.*

let this be your Marke, intent or purpose.

Hic tibi sit scopus, Hoc tibi ante oculos propone, pone, statue, constitue ad animum refer, huc mentem intende.
Huc spectet animus tuus, dirige consilia tua, tuas cogitationes ad hunc finem, hoc tibi propositum sit.
Mentis aciem in hoc intende.

a Masking visour.

Larua vmbratilis Persona.
προσωπεῖον. προσωπίς.
Facies composita, fictitia, vnde homines laruati, personati, qui adscititiam faciem, ne aut tenebris scelera perpetrantes, aut lucibus terrorem alijs incutientes, dignoscantur induunt, quemadmodum diebus genialibus agitur.

Masons.

Cæmentarij. Fabri morarij.
Murorum extructores.
Parietum eductores.

a Mat.

Plecta, nonnullis flecta dicitur.
ψιάθα. Storea. Matta. Teges.
καρδοπος. φορμός.

Mates, vide *Companion*

Matter or Corruption.

Sanies. ἰχώρ
Tabo. Tabes velum.
Pus. πύον. Purulentia.

a Matter of great importance or weight.

Res seria, magni consilij non exigui ponderis.
Res grauis, difficilis.
Res ardua, multi laboris.

Magni

Magni momenti negotium.
Plena difficultatis res.
Magni, maximi ponderis negociũ cui cuncta posthabenda sunt.
Res haud parui momenti.
Non iocola Res non, est parua.
Virg. Pregnans causa.
Dignum propter quod vadimoniũ differatur. prouer.
In quo sane totius causę cardo vertitur, pondus consistit, res pendit.

cleane from the matter vide *nothing to the purpose.*

a mattresse.

Culcitra lanea.
Accubitum,
Accubita. ἀνακεφαλητήρια
Anaclinteti. Subadia.
Matracia Thuscanica.
Vsus huiusmodi lectulorum Italis & Hispanis.

a maund, vide *a basket,*

meade.

Medo & aliquorum opinione Medus.
Aqua mulsa.
Hydromeli. ὑδρόμελι,

as I meane, after my meaning or iudgement: in my opinion.

Mea sententia. Meo animo.
Secundum animi mei sententiam.
Meo iudicio. Meo sensu Cic.
Ego de meo sensu iudico,
Vt mihi videre videor.
Mea opinione. Vt opinio nostra est
Vt mea fert opinio, animus, hęc mihi mens est, Mens eadem perstat mihi, Nec dubia mihi mens est,
Hoc animo fixum immotũq, sedet.

Quãtum ego nunc corde conspicio meo, *vide as I thinke.*

a meane or cause, vide *occasion and cause.*

meate, vide *Feeding,*

to meddle with another mans matters.

Curare negotium quod ad se nihil attineat.
Aliena curare. Curare rẽ alterius.
Alienarum rerum satagere.
πολυπραγμονεῖν.
Domesticorum negotiorum obliuisci & foris aliena curare.
Depugnare in alieno negotio.
Rebus nihil ad se pertinentibus implicare se,
Laborare de re quæ nihil ad nos pertinet, quæ nos non spectat.
Ingerere se negotiis aliorum.
In alieno choro pedem ponere.
ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τιθέναι. prouerb. dicitur qui se alienis miscet negotiis, & aliorum sibi vendicat partes. Interponere.
Immiscere se rei alienæ.
Falcem mittere in messem alienam.

meeke, Gentle tame, mild,

Mitis, ἐπιεικής. Clemens.
Benignus, Facilis, Mansuetus.
Commodus, Beneficus.
Placidus, Placabilis, Lenis,
Candidus, ἀμηθρασόβαξης.
Blandus. ἤπιος,
Suauis, Beneuolus,
Exorabilis Indulgens.
Benegnitatis prodigus.
Leni ingenio, animo.
Singulari morum & mansuetudine
Singulari lenitate & mansuetudine
Oleo tranquillior,
Minime iracundus.
Ad remittnedas offensas perfacilis.

Tractabilis homo. Longanimus.
Quicum consuetudinem haud molestum agere,
Facilimis quis amoribus dicitur, qui moribus commodis, venustis minimeque molestis, sed suauissimis omnibus.
Qui plurimum præ se fert humanitatis.
Supercillio carens.
Quo nemo est vsquam in conuictu iucundior, *vide Gentle.*

to Meete with, or to come against.

Obuiam ire. Prodire.
Obcurrere, Obuiari.
Dare obuiam vel obuium,
Venire obuiam & procedere honoris gratia, ἀπαντᾶν· συναντᾶν. ὑπαντιάζειν.
Ire aduersè vel aduersum, apud Tere. in Adelph.
Adire contra Plaut. Id est adibo cõtra Obuenire alicui. Cic.
Aduersum venire,
Incidere in aliquem,
Offerre aduentum.
Ferre, offerre se obuiam vel obuium alicui I obuius.

Meet vide *Apt.*
it is meet, Conuenient, *it* Becommeth.
as meet was, vide *as Neede, &c.*
a meet mate for me.

Mei ingenii homo valde mihi aptus est, mire tactus est ad naturam meam.
Vehementer est ad meæ vitæ rationẽ & cõsuetudinem accommodatus,
Conuenit optimè cum meo ingenio

melodie, tunable musickes, and simphonie.

Consonantia, Modulatio,
Symphonia, συμφωνία.
Harmonia. Concentus.
Cantus. Cantio. ᾆσμα
Melici, lyricique modi, moduli, apud Aus. i. dulces.

to melt, or to be melted,

Resolui. Defluere. Liquescere,
Loqui deponentale. χέομαι.
Liquifieri Deliqueo. Tabescere.
¶ Liquefacere, liquare, liquidum facere.

the priuie members of a man or woman.

Virilia virorum tantum sed vtrique sexui tribuũtur. Verenda naturalia, pudenda.
αἰδοῖα, Geniales partes Genitalia.
μήδεα. Natura, φύσις.
¶ Menta, Mentula,
Veterum, ὄρχις,
Penis, Colis, vel Coles,
Cauda Priapus,
μήκη, πέος.
Verpa. Muto apud Horat.
ψωλή. Balanus. Membrum.
Membrum genitale, virile.
Virga Venerea. ταῦρος,
Fascinum. apud Horat.
Caulis secundum Seruium καυλός,
Hasta venerea, Virga virilis,
Neruus apud Iuuẽ. Mentura incognita serui, Terentium,
Ruber palus, apud Horat. 1. Ser. Obscænoque ruber porrectus ab inguine palus,
¶ Membrosus, Mutanearus,
Mentulatus, *vvell furnished.*
Penitus, med prod,
¶ Scrotum, λακκόπεδον,
Pirga, Culeus, χολάς
Testiculorum capsula, bursa, vidulus, sacculus, sinus,

Colei,

Colei cole, testes testiculi, notæ significationis sunt; & rei venereæ opus transfigentes dicuntur.

¶ Subigere, Subigitare,
Operari rebus Venereis.
In veneris fano sacrificare, Catul,
Venereis voluptatibus frui,
Quicquid est puellarum confutuere,
Frangere thoros, apud Mart,
Sumere furtiuo gaudia læta thoro,
Consuetudinem cum aliqua habere,
Futuere, Miscere,
σποδεῖν, Concumbere,
Noscere cognoscere, Irrumare,
Inire, coire, Rem Veneream exercere, In Paphiæ deæ misteriis operari, Subare, quod tamen propriè porcorum est, quamuis ad alia amalia & homines transferatur.
Admissuram facere brutis proprium,
¶ Porro mulierum pudenda passim apud authores hisce nomen claturis designantur,
Interfœmineum, Cunnus,
κλειτορίς, κλειτορισμός,
Rima à similitudine,
Barathrum fœmineum, apud Mart,
Vulua, tametsi vulgus, existimet, vox inhonesta non est, verum significans, seu folliculum muliebrem, sic dicta quod partum inuoluat quasi volua, Ponitur tamen nonnunquam pro ere vuluæ alio nomine loci.
¶ Menstrua. Menses,
τὰ καταμήνια,
Mulieris profluuiū, fluctus, purgatio

men mankind.

Homines, Aeuigenæ. Mortales.
terreni, Terrigenæ, ζῶοι
ἄνθρωποι, μέροπες,
Genus humanum,
τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος,
Caput caro. & anima pro homine quoque pronuntur præsertim in sacris,
Filii hominum vel Adæ, pro hominibus frequens in sacris, Hebraismus est, Humigenæ quod de humo nati sint,

mercie, vide *compassion*,
merie, vide *Glad.*

to make merie or good cheare: to be frolike, to Delight, to take pleasure.

Exhilarescere, Exporrigere frontem,
Plaudere, Iucundari,
εὐθυμέομαι. Cum amiculis se recreare suauibus,
Operam dare rebus ludicris, Virg.
Soluite corda metu, secludite curas,
Curam animo expellere, eluere, eximere,
Leuare pectora diris sollicitudinibus
Excutere animo sollicitudinem omnem,
Ouare. Ouationem agere,
Relaxare animos, & dare se iucunditati,
Cice. Diffundere animos, frontem vtrumque, apud Ouid,
Alacri animo esse, Iubilare,
ἀλαλάζειν, Sustollere manus,
Hilarem hunc sumamus diem,
Luculentè hunc habeamus diem,
Hodie modo hilarem facite, Terent.
Hilariter viuere,
Fallere curas,
Vino curas abigere,
Explicare frontem, exhilarare,
Ponere supercilium,
Demere supercilio nubem, apud Ho-
Vehementer gaudere,
Animi curas eluere, diluere,
Curas abigere, soluere remittere, pellere eiicere,
Molestas animi curas discutere,
Lætis soluere cordis iocis.
Cor illi saliredicitur, qui vehementer exhilaratur,

Secum gaudere, & in sinu gaudere,
In sinu tacito gaudia premere,
vide to Liue sumptuously.

merrily, vide *Iestingly:*

to meruaile, to Wonder at to be Astonied.

Stupere. ἐξίστασθαι.
Stupescere. πτοιεῖσθαι.
Perculsum esse. Inhorescere,
Facti insolentis stupiditate exhorrescere. Humanam ratione captiuam ducere. Stupore percelli,
Summam hominum admiratione excitare, Cic.
Aestu quodā in altū admiratione stuporisque rapi. Bud.
Obstupere. Obstupescere.
Animo percelli exalbescere.
In stuporem abire.
De mentis loco præ admiratione moueri,
Cum stupore admirari.
In stuporem verti,
Consternari animo,
In admirationem rapi vel rapere.
Obstupefieri.
Stupefieri. Suspicere.
Mirari, Demirari.
Miraculo detineri,
Pendere ab alicuius vultu.
Monstri raritate obstupescere,
Facere, stupere, rapere.
Ad recordationem alicuius animo inhorrescere,
θάμβος δ᾽ ἔχεν εἰσορόωντας, apud Homerum. stupor occupat inspicientem.

a messenger, vide *carrier.*

mettall, vide *copper*,

midday, vide *noone*,

might, Strength, power,

Potestas. ἐξουσία,
Potentia δυναστεία.
Potentatus, Imperium,
Virtus, quæ Græce δύναμις,
Vires, manus, Robur,
Fortitudo, Vis similiter,
¶ Authoritas, Pondus.

mightie, vide *Strong*,

with might and maine, or *with all Force and power*,

Manibus pedibusque,
Omni conatu, Omnibus neruis,
Toto pectore, animo, conamine,
Extremo conatu,
Magno nixu.
Pugnis & calcibus,
Læua dextraque.
πὺξ καὶ λὰξ, σθένει δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ.
Totis viribus, αἰχμῇ,
Summa ope. Summa vi,
Summo studio, nisu, conamine,
Omnibus viribus. Totis neruis,
Velis equisque, Remis equisque,
Pro portione virili.
Pro viribus, pro virili,
Omni diligentia, *Vide to trauell*,

milde, vide *meeke and Gentle.*

a mill, a Querne,

Mola μύλη. Molendinum,
Molettrina pro eodem,
Pestrilla molendum a manibus, ter χειρομύλον
Mola alata, vel Pneumatica, *a winde-mill.*
¶ Trapes. Trapetum,
Mola olearea.

to minde, vide *determine*,

my minde or opinion is this: this is my mind or opinion.

Animus mihi est,
Hæc mihi mens est, ἔχω γνώμην.

Deli-

Deliberatum est mihi,
Sic visum est mihi,
Ita affectus sum, Ita animo est.
In animo habeo.
Ita fert animus,
Quæ nunc animo sententia constat

his minde is changed.

Animus mutatus est, a pristina mẽte & sententia defecit, discisuit, abductus est.
Non sibi constat, labat in sentẽtia, eadem non est, fixa non est, infirma est eius sententia.
In aliam partem se traduxit, priorẽ opinionem abuiet sensum deposiuit aliter sentit & a se ipso dissentit, *vide to change.*

to make one to change his mind, vide *to Disswade,*
to keepe in minde, vide *to* Remember.

to put into ones minde, Head or braine.

Suggerere. Indere.
Subiicere, apud Terent.
Infercire verba, *to stampe in,*
Immittere in pectus humanum,
Instillare metaphoricè pro suadere, verumque apud Erasm.
Ingerere, Insusurrare.
Inspirare, Inserere.

I am troubled in minde.
out of minde, vide *Forgotten,*

Sum in mentis perturbatione,
Non sum compositæ mentis, aut compositus,
Sum turbidus, vel turbatæ mentis,
Non sum mecũ, quod vulgo vixq, Latine dicimus.
Sum male dispositus.

a minister, vide *preacher and Priest,*
a ministrell, vide *piper,*
amisbegotten, vide *a Bastard.*

Miserie.

Miseria, calamitas, acerbitas, duritia durities, Vastitas, Vastities, Vastitudo, vexatio, oppressio, perditio corruptio, consternatio, cõfusio, infortunium, exitum, damnum, detrimentum, infœlicitas. difficultas, egestas, paupertas, inopia, penuria, pernicies.

miserable.

Miser, miserabilis, infœlix. Pauper, inops, abiectus. cõsternatus, spretus ab omnibus, cecidit, perditus & sere extinctus est, deiectus est in miserrimam vitam, summas miserias, calamitates perpessus est, durissima quæque, acerbissima quæque, miserrima quæque, postrema quæque tulit, sensit.

mischieuous, vide *naughtie.*
misfortunes, contrarie things, aduersitie,

Res aduersæ.	Contrariæ,
Turbidæ,	Adflictæ.
Tristes,	Perturbatæ.
Labefactatæ,	Quassatæ,
Res desperatæ,	Desperatissimæ,
Res asperæ,	Dubiæ,
Languidæ,	Molestæ,
Fractæ,	Fessæ,
Fatigatæ,	Trepidæ,

Attritæ, Diminutæ
Comminutæ, Inualidæ;
Sic fata ferebant,

a matter misliked of.

Res reprehensa, palam exagitatur, vituperatur, accusatur, reprehenditur damnatur, acerbe notatur, infamia notatur improbatur,
Sermones ea de re minus commodi sunt, parum honesti, dissipantur.

to misse, vide *to faile.*

great mysteries, vide *Secrets.*

a miter, vide *Bishops miter.*

mitigated, vide *Asswaged.*

to mocke, to Iest or Scoffe, to Flout, to Laugh at, to Scorne, to Delude.

Nugari, Connugari, Ludere, Iocari
Nugas agere, Tractare ioco,
Afferre iocum, sales,
Ludicra rebus seriis miscere,
Iocari festiuissimè,
Indulgere festiuis iocis,
Ioco dicere, χλευάζειν,
Facete cauillari, Vrbanum esse,
Affluere lepori omni,
Salibus vti, χαριεντίζεσθαι,
Alludere, ἐπιλογεύειν
Lepida vrbanitate vti,
Ioco quempiam aspergere,
Sale salsissimo ludere,
Festiuo sale, comico lepore dicta, temperare,
Connugari Agitare sales,
Dicteria salsa dicere,
Indulgere festiuis iocis,
Tractare ioca,
Iocari festiuissimè in quemquam,
Salibus ludere,
Miscere sales,
Tangere conuicio, scommate,
Iactare scommata,
Agere scommatibus,
Tangere absolutè,
Ridiculis dictis excitare cachinnos,
Ludicris risum mouere Sardonium,
Ridere, Irridere,
Deridere, Derisui habere pro delectamento habere,
Risui habere & γέλωτα ποιεῖσθαι,
Ludibrio habere. *to Delude,*
Subsannare, obaudire,
Despectui habere,
Ludibrio afficere,
Ludificare vel ludificari, Illudere,
Linguæ iaculis sagittare,
Vocis nimium indulgere naribus, apud Persium,
ἐκμυκτηρίζειν, Insultare,
Naso suspendere,
καταγελᾶν cum genitiuo,
Facere Ludos, Agere ludos,
Democritico, Sardonio risu insultare
Aceto perfundere, apud Horat,
Conuinciis proscindere, insectari, figere flagellare,
Sannis Risu Sardonico aliquem excipere,
Scommate percellere vario,
Dicaci ferire lingua,
Morsibus impetere,
Ore & dente petere,
Lacerare conuicio,
Conuicia iactare,
Risibus quicquam prostituere,
Dicacitate mordaci proscindere,
Ronchisonis scommatibus obstrepere,
Iædere scommate, ludibrico, verbis,
Acriter inclamare, apud Plaut, pro conuiciis & clamoribus insectari,
Mordaci flamine quempiam petere,
Plaustra scommaton iaculari in aliquem,
Stringere quasi gladium bisacutum mase,

maledicentiæ linguam,
Plaustra conuitiis plena vel onusta exonerare, in aliquem effundere,
Mordaces eructare cachinnos,
Conuitiis vel dicteriis lacessere,
Computare metaphoricè,
Conuitiari, ἰαμβίζειν,
Naso suspenso subsannare,
σκωμαλίζειν, Ostentui habere,
Medium ostendere vnguem, digitum
Ronchis & cauillis eludere,
Per lasciuiam eludere, ἐντρυφᾷν,
A tergo instar Ciconiæ pinsere,
Auriculas tendere, adsuere,
Cornua tollere,
Manus addere, apud Plaut,

a mocker, a Iester, a Scoffer, a Scorner.

Irrisor, Illusor, Subsannator,
Os in frene, petulans maledicum,
ἀχάλινον στόμα,
Maledicus, Cachinno,
Democritus, Cacophanta, Ozimi-sator prouerb, Sannio onis,
Dicax, Dicaculus, Irrisor,
Salsissime ludens,
Scommate percellens vario,

a mocke, a scoffe or a Iest a scorne.

Dicterium, Dictum,
Sales, Risus,
Scomma, γέλως, λοιδορία,
χλευασία, Dicax sermo,
Lidoria, παίγνιον,
Iocus, Ludus,
Cauillum, Cauilla,
Faceta falsaque irrisio,
Ludibrium, Hystricis sera,
υστριχες,
Acetum pro dicaci mordacitate. apud Horat, Grecus Italo perfusus aceto,
Verborum ludicra,
Dicasitas, Facetiæ,
Vrbanitates, Silli, Sanna,
Sales quales Cicero cum suo Bruto Pomponioque solet agitare,
Mæsonica dicteria,
σκώμματα μαισωνικά,
Derisio,
Illusio, Derisus,
Cachinnus, Ridiculum,
Subsannatio,

modestie, vide *sobrietie.*

moist, Danke, *Wette.*

Madidum, Irrigium, Humidum,
Aquatitium, ἰκμαλέον,
Humectatum, Vuidum,
Vdum seu hudum per aspirationem,
Vliginosum, *To make moyst, vide to VVater the ground or garden,*

to molest, vide *to Vexe*

within a moment, in the Twinckling of an eye.

In puncto temporis ἐν ἀτόμῳ,
στιγμῇ χρόνου, In momento,
Et apud Persium, Momento temporis, ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου,
Puncto mobilis horæ apud Horat,
In oculi nictu vel ictu,

to goe a momming.

Mommios agere,
Laruis obambulare conuiuia,

monie, substãce, or Wealth.

Pecuniæ, χρήματα,
Res, Nummi,
Aes, quod ex ære plerumque fiunt pecuniæ,
Aes obsignatum, & apud Horat,
Nomisma, numisma,
Res pecuniaria, nummaria,
Fortunæ, Bona,

without money, poore, beggerlike.

Pauper. Inops,
ἀχρήματον ἀχρήματος, Id est sine pecunia,

cunia, cui deest neruus rerum agendarũ, & is dicitur zonã perdidisse, prouerb, vide *begger*.

rich in money,

Bene nummatus est, bene paratus a pecunia, instructus a pecunia, abũdat nĩmis copiosus est a pecunia, minime pecuniam desiderat.
Multum habet in arca, refertus est pecuniis, pecuniæ illi multũ est, diues est, multam pecuniæ possidet, magnam auri vim argentiq; possidet, in numero habet.

to become a monke a frier,

Implicare se instituto monastico,
Induere monachum cuchullum,
Simulatæ religionis habitum suscipere.
A vano huius mundi consortio separare se,
Monachatum capessere,
Inscribi albo monachorum.
Caput obiicere cucullo,
Se dedere, deuouere monasticę vitæ
Nomen dare Francisco, Dominico, Guilielmo. &c,
Abrenunciationem sæculi profiteri
Monasticis ineptiis initiari.
Renunciare abrenunciare sæculo,
Mancipare, dedere se religioni hypocritę.
Solitariæ vitæ se obstringere.

the moone,

Luna, σελήνη.
Titanis idos, id est, filia Titani,
Latoda, pro luna ponitur, apud Statium.
Lucina, Phœbe,
φοίβη, Phœbi soror, consors,
Delia. Diana.
Noctiluca, Cinthia quod quasi diẽ noctu efficiat vt scribit Cicero.
Moderatrix noctis apud Sta.
Manæa. 2. Machabeorum cap, 1, id est, Diana, lingua Persica,
Tithonia, Tithoni coniux,
¶ Nouilunium. Neomenia.
Noua luna, *the nevv Moone*,

moreouer, Neuerthelesse, Furthermore.

Accedit his, Accedit huc.
Eodem accedit.
Addere. insuper. Adde quod,
προσεπιχειρητικῶς τοῖς προσέτι,
Accedit ad hæc, *Vide Furthermore.*

more then enough,

Plus satis. Plus nimio,
Plus quam par est,
Amplius æquo.

the morning or Dawning of the Day, vide *Early.*

to Morrowe.

Cras, Crastinus dies, ortus,
Crastina lux,

a morsel, vide *a* Bit, *a peece,*

in morsels or gobbets, vide *peece-meale,*

to mortifie his minde, vide *to* Represse *his lust.*

at the most.

Vt multum, Vt plurimum.
ὡς τὰ πολλά, Ad summum,
Cum plurimum.

to take away, to rubbe off the Mosse.

Muscum ferro distringere,
Eradere muscum apud Columellam vtrumque, Emuscare,
Depectere frondium canitiem.

Depellere

Depelle e situm.
¶ Emuscari pro musco seu lanugine liberari, Colu.
Oleæ putantur, & emuscantur.
Cui contrarium Muscari, i. obduci Musco.

a Mother.

Mater. Genitrix. Parens.

a mother of many children.

Multos ex ea filios genuit, suscepit, tulit.
Complures ex ea filij nati sunt, filios ei peperit multos.
Ita fœcunda vxore vsus est, vt filiis aucta sit multis.
Vt filiorum multitudine abundaverit.

to Moue, to stirre.

Mouere. Commouere aliquem.
Assiliunt imi fluctus à gurgite pôti.
Ventis agitantibus æquora.
Non est æqualis rabies continuusq; furor.
Iuno freta torquet.
Pelagus torrentibus ingruit vndis.
Vada penitus permota strident.
Mox remeat gurges, tractoque relabitur æstu.
Fertque refertque fretum.
Feruet spirantibus æquor ventis.
Casu concussus amici.

a mound, vide *a Hedge.*

to mourne, to lament, to waile, to be sorrowfull or Sad.

Gemere. Singultire.
Promere gemitus, singultus ex imo pectore.
Facere, ducere gemitus. Virg.
Ingemere.
Ex alto corde lôga trahere suspiria.
Premere gemitum sub imo pectore.
Laniare animum doloribus.
Locum miseris querelis implere.
Luctibus tabescere.
Rumpere, Lacerare, Scindere.
Abscindere sinum, Vestem, Tunicam.
Vide Lament.

continuall mourning.

Conficior lachrimis, luctu consumor contabesco, modum lugendi nullum facio, finem lachrimis non impono.
Lachrimis me dedo, nunquam abstineo, vberrimus est meus fletus, assiduæ lachrimæ, perennes.
Nunquam non lugeo, luctum nunquam intermitto, non dimitto, non omitto, totus in luctu versor, comes mihi vbique luctus est.
Perdunt me lachrimæ, nunquam nô lachrimis hument oculi.

mourning, Complaining, lamenting.

Luctuosus	Mœstus.
Luctisonus.	Luctiser.
Dolorifer.	Lamentabilis.
Lachrymabilis.	Lugubris.
Querulus.	Gemibundus.
Lachrymosus.	

to mowe, to cut downe corne or grasse.

Messem maturam falcibus incidere.
Metere, secare segetem, θερίζειν.
Secare frumentum, falce succidere.
Sicilire prata, apud Plinium & Var. quæ fenisecæ prætereierunt, secare falcibus, consectari.
Decerpere messes.
¶ Herbas cædere.
Farra resecare falce.
Falcibus subsecare herbâ, apud Columellam, χορτοτομεῖν.

much or many.

Multa.	τὰ πλεῖστα.
Plæraque.	Plura.

Pluria, Complura.
Compluria. Plurima.
Quamplurima, & non complurima.
Diuersa, Multiplicia, Varia.
Mille hominum species & rerum discolor vsus, apud Persium,
Sexcenta sunt quæ memorem, apud Plautum,
Certus numerus est pro incerto.
¶ Plerique, Multi, Quamplurimi,
Bene multi. pro plurimis, apud Asi.
Pol, Bona pars hominum, pro magna pars seu plerique.
Complures, singulari carens sicut & complura in neutro genere plura liter.
Quos non vna vehat nauis, vt habet prouerbium.
Iuueneſque ſeneſque.
Maximi minimique
Parui & ampli apud Hor. *Great and small, young and olde.*

Much, Ouermuch, Greatly, Very much.

Vehementer. Multum.
Plurimum. Valde,
μέγα. μεγάλα, λίαν,
Mire, Mirifice, Opido,
Mirum in modum. Obnixe,
θαυμαστὸν ἡλίκον. *A*pprime,
Cum maxime. Admodum,
Supra modum.
Iterum atque iterum,
πρὸ ρατῦ ἀπογυδιτες,
Præter modum, apud Cic.
Mirandum in modum,
Modis omnibus,
Immodice, Etiam atque etiam,
Immense, Impensissime,
Impendio, Eximie,
Effuse, Effusissime,
*M*agnopere. *S*ummopere,
Quam maxime. Maximopere.
Maxime, μάλιστα,
Nimopere. Plusquam satis,
Efflictim, apud Plaut,
*P*lusquam val de, λίαν,
Nimium, Nimis quàm,
Bene, apud Terent,
Sic, Bene magna caterua, i. valde magna, Vnice,
Grauiter pro multum, apud Cic.
Perinde, i. multum secūdum Vallam,
Multis modis,
Ter, Terque quaterque,
Perquam multum Vltra.
Misere aduerbium,
Magnifice, Singulariter,
*S*ane, Sane quam,
Ita pro valde, apud Terent,
Apprime, *P*er quam, In primis,
Oppido quàm, Non parum,
Non vulgariter, Egregie,
Adeo. Longe.
*H*aud mediocriter,
Insignite, penult, producta,
Insigniter,
Vt & quam per interrogationem idē pollent, sicut Tantopere & quantopere,

twise so much.

Duplus, Bis tantus,
Alter tantus, pro quo Cic, dixit,
Duabus partibus maior,

to multi ply, vide *to Augment.*

a multitude, a great number or company, an Assembly of people.

Caterua, Manus, apud Virg,
πλῆθος, Corus,
Corona, apud Horat, pro conuentu hominum circumstante,
Cœtus, *T*urba,
*T*urba miscellanea, confusa, colluuies hominūm, *A*puleio dicitur in metamorphosi.
Conuentus, Conuenticulum,
Plbs, *P*opulus,;

Multi-

Multitudo. Frequentia.
Concio. Conciliabulum.
Numerus. Congregatio.
Colluuio vel es.
Cōcilium. Si præterea ad exercitum vimque armatam, sermonem detorqueas, sequentia Vocabula instituto deseruient.
Cohors, Turma.
Phalanx. Exercitus.
Acies, Cuneus, Globus
Ordo. Glomeratio.
Agmen Legio.
Copia tam in singulari quàm plurali numero.

to murther, to Rob.

Latrocinari. λῃστεύειν.
Viatores trucidare.
Vias obsidere.
Prædari. Deprædari.
Grassari, Obuios spoliare,
Ex cæde viuere, *To liue by robbing & murthering,*

a murtherer, a Robber.

Latro, Latrunculus,
Latrocinator, Grassator,
Sicarius, Patricida,
Hominum iugulator,
Isauricus, à vitio gentis,
Obsessor viarum,
Ex cæde, ex rapto viuens.
Grassator, Prædo, onis,
Prædator, Raptor, Direptor,

to murmure, to Grudge at a thing.

Murmurare,
Muginari, apud Lucil,
Admurmurare, apud Cic, pro tacito quodam murmure, non plana voce improbare id de quo agitur,
Murmillare, apud Plaut,
Mussare, μύζειν.
Mussitare, Mutire,
γογγύζειν, Facere susurrum,
Obstrepere, ἀναγογγύζειν,
Recalcitrare sermonibus,
Obloqui, Obgannire,
Contradicere, Obmurmurare,
γογγύζειν, Submurmurare,
ὑποφωνεῖν, Responsare,
Oppedere, Occinere,
Strepere, Fremere,
Submissa voce loqui,
ἐπιλαλεῖν, ἐπιλέγειν
Submissitare, Obacerare,
Reclamare, Refragari,
Contrarium dicere,
Replicare vulgo dicitur.
Summissim expostulare, vt est seruorum erga dominos, Bud,

to Muse, to Deuise, to imagine, to consider vpon, to study, to thinke vpon.

Animo corde volutare,
Animo voluere, versare,
Mente pertractare, euoluere,
ἀνακυκλεῖν, Cogitare,
Animo reuoluere, repetere,
ἀνατυλίττειν,
Animum nunc huc nunc illuc voluere,
In memoriam versare,
ἐν θυμῷ βάλλεσθαι,
Animo cogitare,
Hoc equidem ducebam animo, rebarque futurum,
Pensitare factum,
Pensiculare rem,
Perpendere, Expendere causam,
In mente rei circumstantias, negocii difficultatem ponderare,
Recolere, Æstimare,
Recogitare, Reputare,
Repetere secum,
Reuoluere, Retractare,
Cogitare cum animo vel in animo,
In mente, cogitatione versare, agitare,

Ad rationem vocare, *Vide to Examine*.

mushrums, vide *Toad-stooles*.

a muskle, a shelfish.

Concha, Conchilium.
Conchile genus piscis firmiori testa clausi.
Ostreum. ὄστρεον.

to muster men in the field,

Agere vel habere militum delectum.
Recognoscere turmas equitum.
Exercitum recensere, lustrare.
ἐξετάζειν, Monstrare.
Militis recolere numerum. *Soli*.
Inualidos atque imbelles dimittere, *to put out of wages*.
Ære diruere ϕαίνειν ὀρϑεῖν.

the mutability of this world.

Quæ sit fortunę vicissitudo, quæ mutatio, qui fluctus rerum humanarum, quam varia tempestate iactetur hominum vita, cogitate, animaduertite, attendite, examinate, perpendite.

to dare not mutter or whisper.

Ne hiscere quidem audere.
Nemy quidem facere.
Non audere mutire, labia deducere.

N

Naked, vncouered.

Nudus. Nuda corpora deposita veste.
Secta nuda.
[illegible] concurrere
[illegible] velamine, Sine veste.
[illegible] membra,
Nuda pedem, nudos humeros infusa capillos.
Nuda superfusis tingamus corpora lymphis.

to name, to giue a name.

Nominare, Apellare.
Vocare. Dicere.
Nomen aui referre.
Nomen ab vrbe ducere, trahere.
Inscribere Nuncupare.
Citare nomen claturam.
Indigitare, apud Macrob.
¶ Indere, imponere nomen.
Denominare. Donare nomine.
Indere nomina patrum.
Maiorem nomina posteris tribuere.
Nomen dare, Ponere, sumere, facere, imponere; referre, figere, parare, tribuere, addere, ducere, ferre, trahere, gerere, habere, tenere.
Dici nomine suo. Genitoris nomine signare, nuncupare.

to haue an ill name.

Pessime tibi omnes dicũt, turpissime de te loquuntur, turpia quædam atque inhonesta in te conferunt.
Valde te exagitant iactant, accusant, carpunt, vellicant.
Omnes tibi grauissimè obtrectant, de tua existimatione multum detrahere conantur, liberrime inuehuntur in te, nefaria de te dissipãt, disseminant, maledictis te onerant grauissimis.
Maledicta in te conferunt, congerũt, coniiciunt.
Ita de te loquuntur, vt honori tuo labem inferant, aspergant maculas, tenebras offundant: vt honorem tuum turpi labe inficiant.

a good name, vide *Good*.

a napkin, or handkerchiefe.

Mantels

Mantele seu mantile.
Mantelium. σχέδιον μαχίον. *Vide Handkerchiefe.*

by nature, or by Arte.

one of my nature or disposition, vide *a meete mate for me.*

whether nature or Art giueth Judgement, I know not.

Nondum planè constitui, nondum satis habeo constitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum, naturæ ne munere an disciplinæ beneficio iudicium contingat.
Iudicii præstantia, excellentia, vis, subtillitas vtrum à natura, an ab arte ac disciplina proficiscatur, contingat, manet, naturæ ne priuilegio concedatur, an sit ab arte ac disciplina petendum.
Vtrum is qui rectè iudicat, qui optimè iudicio vtitur, qui iudicio valet, præstat, excellit, facultatem habet optime iudicandi, iudicio abundat, naturæ debeat, an arti.
Bonum illud acceperit à natura, an hauserit à studio, ab arte, à disciplina.
Naturale, ne bonum sit iudicium, an potius in studio, arte, disciplina, doctrina, ratione situm, eiusmodi, quod doctrina tradatur, à præceptis ducatur, à magistris discatur.

naturall, that is naturally giuen, or ingendred in a thing.

Natiuum. συγγενικόν.
Naturale. Innatum.
Ingenitum. ἐγγεννώμενον.
Cum nutricis lacte errorem suxisse videtur. Cic.
Naturæ hic instinctus est.
Hominum mentibus diuinitus insedit Deus. Ita visum naturæ.
Insitum naturæ. Genuinum.
Natura, ex natura.
Omnium animis affixum.
Naturę quodam impetu.
Ita fert natura.
Naturæ impulsu.
Natura indidit atque insevit.
Insolitum atq; impressum affectibus humanis. apud Amb.
Ingeneratum. Natura ingenerauit.
A natura insitum, inditum.
Natura vel à natura comparatum.
φυσικόν, attributum, adiunctum, cōgenitum, hæreditarium.

against nature.

Inuita Minerua, apud Cic.
Repugnante natura, & aduersante.
Refragante ingenio.
Belligerari, pugnare cum genio suo.
Obluctari Mineruæ.
Vim naturæ atque ingenio afferre.
Operas ab eo exigere qui eis magnopere grauatur.

naughtie, wicked, Vngratious, mischieuous.

Dyscolus. Improbus.
παρακεκομμένος.
Ex omnium hominum cōsortio deturbandus.
Prauus, αἰσχρός.
Peruersus. Perniciosus.
Impius, Scelestus.
Nocuus Scelus Scelerosus.
Exitiosus Facinerosus.
Pestifer. ἐξώλης.
Pestilens. Nefarius.
Pestis, metaph sicut scelus.
Flagitiosus. Malum,
Nequam homo,
Nefandus,

Quo nihil in toto orbe pestilentius.
Sceleratus, Lues.
Internecio. Ab ingenio improbus.
Execrabilis, ἀιστι@.
Homo flagitiorum ac scelerum omni genere insignis, Amb.
Reprobi numismatis.
Mali commatis.
πονηροῦ κομματ@.
Comma enim genus numismatis est vilissimi, vt nunc quoque vulgus loquitur.
Vir sceleris, in Bibliis sacris.
Bipedum nequissimus. Niger.
Sacer homo, apud Hor.
Intestabilis & sacer esto.
Male sibi conscius, quē culpa redarguit ipsa.
Inquinatus vita omni.
Scelere ante alios immanior omnes. Virg. Flagitiosissimus.
Sceleratissimæ, ac deploratissimæ vitæ.
Ἀπονενοημένος.
Vitam ducens inquinatam flagitijs omnibus.
Coopertus flagitiis, facinoribus, sceleribus nefariis.
Profligatus homo, sceleribus perditus rapinæ, sacrilegii nullius conscientiam sibi faciens.
Fatalis conscientiæ Malignitate cōfusus.
Contaminatissimus.
Scelerum conscientia territus.
Omnium facinorum genere contaminatus.
βωμολόχος.
Admissi piaculi conscius.
Desperatæ salutis.
Conscientia conuictus.
Vitam ducens flagitiosam.
Nocentem & conscium habens animum.
Scelere ante alios immanior omnes.
Deploratus.
Deploratæ mentis, *vide VVicked.*

to come to naught, vide *to* Decay.

the naughtiest fellow that liueth.

Homo nihili.
Omnium nequissimus.
πυλαιςατε.
Popularis. Ignobilis.
Futilis. Leuis.
Vulgaris. Plebus.
πονηρὸς ἀνήρ.
Nullius pretii homo.
ἀτίδανος. Homo nauci.
Nullius fragis.
ἀκόλαςος ἄνθρωπος.
Nullius penti. Despicatus.
Despectus. Vilis.
Vilissimus, ὀπιδνμος.
Abiectus κιτἰεροςς
Nullius æstimationis, neque rei.
Homuncio, Homulus.
Iners. Inutilis.
Ficulnus, Encyclius vir.
Inutilior, blace. Inglorius.
Obscurus. Reiectus.
Expunctus, suffragio exclusus.
In animo redactus.
Non laudandus.
Ne ligula quidem dignus.
Pannus obsitus.
Parmosus. Saceus.
A consortio humano prorsus vel merito segregandus. *Not vvorthy to come into honest mens company.*
Dignus in quem conspuatur, canes mingant.
Dedecus publicum. Infimæ sortis.
Abiectæ sortis homo.
Contemptitius.
Scelestus. Scelerosus.
Contemptus Contemptissimus.
Reiiculus. Despicabilis.
Extremæ classis.
Infimæ notæ. Imi subsellii.
Homo tressis, semissis.

Saie

Sale emptum mancipium.
De lapide emptus.
Naca. Vappa.
Concha dignus, prou.
Numeros o *A Cipher.*
Qui nullo est numero, habetur, nullo loco, non est in albo.
ἀνάριθμος.
Cuius existimatio obsolescit.
Cuius, ὥσπερ τῶν μεγαρέων οὐ δεὶς λόγος.
Pannus lacer, prouerb, *A rotten clout or ragge.*
ῥάκος πολυσχιδές.
Ciceris & nucis emptor, apud Horatium in arte poë.
Qui apud omnes venit in contemptum.
Ab omnibus, derisus atque consputus.
Diobolaris. Fastiditus.
Numerum augens.
Male passim audiens.
Studiosus sinistri.
κακῶν ἀκηκοώς.
Mala fama grauiter apud exteros laborans.
Scopa dissoluta.
Grauis, inuisus, exosus omnibus.
Infamis. Mali nominis.
Malæ famæ. Execrandus.
δυσώνυμος. Terræ intestina.
Telluris onus, inutile pondus.
Abdomini natus suo.
Fruges consumere natus.
Onus nauis. ἄχθος νεώς.
Trioboli homo.
τριώβολος ἀνθρωπίσκος.
Bos vel hircus Caricus.
Homunculus ex Caria.
ἀνθρωπίσκος ἐκ καρίας.

to set naught by, to esteeme nothing, to make no accompt of.

Parui æstimare.
Parui pendere, ducere.
Parui habere.
Postremo loco ponere.
Contemptui habere.
ὑπὲρ ὀλίγου ποιεῖσθαι.
Pro nihilo habere.
Hectæ aliquem facere.
Pro nihilo ducere.
ἐγχελύσασθαι. Nihili facere.
ξυθένειν ἢ ἐξουθενεῖν.
Nihili pendere. Nihili ducere.
Vili pendere. βλακεύειν.
Flocci non facere, vel Flocci facere.
ἐν μηδενὶ λόγῳ τίθεσθαι.
Nauci seu pili non facere.
Contemnere præ se.
Minimi, immo ne huius quidem facere demonstrando rem vilem.
Instar fumi fungiq; putidi auersari.
Non magni pendere.
In contemptissimis ducere Eras.
In paruis, in minimis ponere.
Tanquam stercora reputare, æstimare, in sacris literis.
Seu putamina, cassam glandem, vitiosam nucem prorsus aspernari.
Assis, dupondij, seu teruncii non facere.
Quatuor obolis non æstimare.
Negligere. Nihil pensi habere.
Nullam alicuius habere rationem.
Nauci facere. Abhominari.
Non laborare.
De quorundam morsu noli laborare, Erasmus.
Nihil morari. *Not to Care, not to passe for,* καταφρονεῖν.
Leuiter parui q; curare, nihil curare.
Nec superos morari nec inferos, vt vulgo dicitur, neque Deum neque homines respicere. *To care neither for God nor the Diuell, vide to Despise.*

neare, vide *by.*

Neate, Cleane.

Putum. Tersum. *Syncerum.*

Imma-

Immaculatam.
Sine, labe, macula, *vide Cleane.*

as neede did require, or as meete was, as it was conuenient.

Vt æquum fuit Vt tulit ratio.
Vt decebat. Vt par erat.
Vt decuit. ὡς τὸ εἰκός.
Vt conueniebat, expediebat.
Vt res poposcit, tulit, exegit,
Vt res postulauit, desiderauit, expetiuit.
Vt oportuit, necessarium erat,
Vt necessitas tum temporis exegit.
Vt iustum, dignum, consentaneum, rectum erat.

Needie, vide *poore.*

it is needefull, or it must needes be, vide *it must be done.*

I haue no neede of your counsell.

Non ego, non indigeo tuis præceptis, admonitionibus, consiliis.
Superuacanea sunt, parũ vtilia, nullius momenti, emolumenti, minime necessaria sunt tua consilia,
Locum apud me non habent, à me non requiruntur, non desiderantur, non expectantur tua præcepta, tuis mihi monitis nequaquam opus est,
Tuis carere monitis facile possum,

a needlesse excuse.

Superuacanea fuit apud me tua excusatio,
Officium excusandi sine causa suscepisti,
Nõ erat cur te excusares, causam excusandi nullam habuisti,
minime necessaria fuit excusatio tua,
Tuam excusationem non desiderabam, non requirebam, non expectabam,

a neighbour.

Proximus, Propinquus,
Vicinus,

negligent, carelesse, Slouthfull.

Indiligens, Supinus,
Oscitans nomen,
Dormitans, Oscitabundus,
Remissus, Negligens,
Obliuiosus, *Forgetfull,* Curio,
Elæthro qui biberit flumine,
Obliuionis campus, prouerb,
λήθης πεδίον,
Lætheo rore soporatus,
Qui proprii etiam nominis obliuiscitur,
Qui multam mandragoram biberit,
Dolium filiarum Danai, *vide Idle.*

negligence, slouthfulnesse, carelesnesse, slownesse, or Slacknesse.

Neglectus,	Obliuio,
Negligentia,	Incuria,
Indiligentia,	Inconsiderantia,
Inconsideratio	Inconsulta ratio,
Incogitantia,	Præcipitantia,
Oscitantia,	Somnolentia,
Torpor,	Supinitas,

Segnitas, Segnities, & Segnitia,

negligently, Slackly, Slouthfully.

¶ Languidè, Remisse,
Ignauiter, Neglecte,
Frigidè, Obscitanter.
Defunctoriè. Supine,
Segniter, aduerbia, ἀφροντίστως,
Vide Slouthfulnesse.

vertue neglected, of many despised.

Probitas integritas, probati mores vita illa quæ cum virtute traducitur, a paucis hodie probatur colitur, amatur,

Pauci sunt qui probitatem colant, ament, sequantur, probitate delectantur,

Parui fit hodie probitas morũ & integritas, qui suũ studiũ in probitate ponunt, pauci sunt, reperiuntur, numerantur,

Paucos quos inuenias,

Nesh, vide *Womanlike*,

to make or build a Nest,

Nidos componere, comportare.

πολλάθι καλιάς, ἐκ εἶθ' ἐσσεῖται

Nidulari.

Componite nidos, æstus non semper fuerit, vt Hesiodus scribit.

Nidificare, νεοττεύειν, νοσσεύειν,

Nidum ponere,

Construere, congregare nidum,

Nidificare, vnde auiculæ nidificant.

Hirundo lutum sub trabe celsa fingit opus,

Auis in Ramo tecta laremque parat,

a Net to catch fish or Beasts,

Rete, Pelaga, ἄρκυς.

Funda, virticulum, *a casting Net*, a vertendo secundum Valiam.

Tragula, Sageda. Reticulum,

Segenula, Cassis, Laqueus,

Lina pluraliter pro retibus, apud Poetas,

to knit, to set Nets,

Retia nectere, Tendere,

Ponere Plagas.

Neuer.

Nunquam. Ad Kalendas græcas,

Cum mula pepererit,

Cum nibas occyssauerit, vt habent prouerbia,

Quum duræ quercus sudabunt roscida mella, aura mala ferent, Virg,

Cum locusta Lucam bouem pepererit vt refert in suis Chiliadibus Erasmus ex Ennio

Nullo tempore.

μήποτε, οὐδέποτε,

Vbi imus ælurum deuolauerit.

Postquam sursum fluxerant omnes & multa id genus alia.

toto non amplius æui,

Anno magno Platonis,

Post longum annum platonis,

Neuer the lesse, vide *But* & *Moreouer*.

New, Fresh, caller.

Recens natum, Musteum,

Recens, Nouum.

νέον, νεαρόν, μουχὸν,

A follibus, quod aiunt, calens,

ἀπ' ἀκεστρίαν.

Ab ipsa dum calẽs officina ærariaq; fornace productum, metophora fabris ferrariis sumpta.

Ab officina madens, recens, Erasm,

Nouicius, Nouellus,

Neotericus,

a New yeares gift.

Strenæ. Strenulæ,

Natalitia dona,

Saturnaliorum munera, quæ in Decembri mitti solebant,

Apophoreta quæ in anni initio circa caleudas Ianuarias referebantur ac remittebantur.

to giue or send a new yeares gift.

Nouo ineunte anno donum, munusculum mittere,

Initio noui aduentantis anni strena, strenula exhilarare amicum.
Fœlix annipræcari initium, fœlicio-rem successum, fœlicissimumque exitium.

euill newes,

Rumores de illo duriores erant. aduersa quædam de illo erant allata, nuntii venerant tristes, aduersi, infausti, parum commodi, minimè læti, parum secundi.
Grauior de illo fama peruenerat, dissipata erat peruulgata,
Duriora quædam, grauiora erãt significata, iactabantur, sermonibus dissipabantur.

next to beggers dore.

In eum locum deductus est, eo deuenit, eo redactus est miseriarum, in eas coniectus est angustias, eo redactæ sunt fortunæ suæ, id est a fortuna deiectus, detrusus, deturbatus, eo cecidit,
Vt vnde viuere nõ habet, vt ei ad victum necessaria minime suppeterent, vt inopia premeretur earum rerum sine quibus vix, aut ne vix quidem hominum vita sustentatur, vt ea desideraret, ea requireret, quæ viuendi necessitas postulat, atque exigit, vt iis rebus destitueretur, careret.
Ab iis rebus esset imperatus, earum rerum esset inops, egens, ea illi deessent, ea illum deficerent, earum rerum inopia laboraret, sine quibus ægre viuitur, vel potius nullo modo viuitur.

a niggard, vide *couetous,*

nigh, or by,

Vicinus, Propinquus,
Finitimus, Conterminus,
Contiguus, Confinis,
Coniunctus,

nigh at hand.

Prope, Proxime,
ἐγγύς, Cominus, Sub,
Deprope, ἐγγύθεν, Pone,
Pone subire, *to follovv behinde.*

the night.

Nox, νύξ, Tenebræ, *Erebi,*
Tenebrarum tempus,
Ponto nox incubat atra,
Tempus quo cuncta silent,
Vmbram terræ definiunt philosophi solis privationem.
Mater Eumenidum fingitur, Virg,
Titanis vocatur *Statio,*
Somni genetrix, Sol,
Nox ruit, & fuscis tellurem amplectitur alis, Virgilius,
Nox cœlum sparserat astris, Ouid,
Presserat occiduus *Tartesia* littora Phœbus,
Cãdidus Oceano nitidum caput abdiderat sol, Et caput extulerat densissima sydereum nox, Ouid,
Nox ruit & fuscis tellurem amplectitur alis,

a nightingale.

Luscinia, vel vt alii scribunt, *Lusciola*
Ficedula, Plin,
Lusciniola diminutiuum, apud Plat.
Philomela. vel Philomena,
Acredula, Aedon, ἀηδών,
Attis, apud *Martialem*, ab *Attica*,

by night, in the night tyde or season,

Noctu. νύχα. Nocte,
De nocte, νύκτωρ,
Die cœca, Plaut, Vmbris in obscuris,
Presserat vt terram,
Nocte sublustri, apud Horat,

mid night,

Media nox,
Noctis erat medium,
Mediæ tempora noctis erant,

Prima

Primaque quies mediæ iam noctis ab. acta curriculo
Expulerat somnum,
Nocte soporata, silenti,
Iam mediam nigra carpebat nocte quietem,

vntill night.

In profundam noctem, In noctem,
In crepusculum vespertinum,
In solis occasum,
In tenebras noctis densissimas,
Ad vel in multam noctem,
In profundam noctem,
ἡ πορρωτάτω νυκτῶν,

nobilitie or Gentrie.

Generositas, Indoles,
Nobilitas, εὐγένεια,
Claritudo. Claritas,
Imagines. Stemmata,
Antiqua generis nobilitas,

a noble man, a gentleman,

Illustris, ἐπίσημος,
Nobilis, Inclytus, Ingenuus,
Beatus, Generosus, Liber,
Clarus, Antiquus,
Præclarus, Insignis,
ἐπιφανής, Epiphanes, *Honourable*,

a noble kindred, a noble man borne,

Summo loco editus, natus,
Præclara familia, progenie oriundus, Ingenuus,
Præclarus genere,
Præclara stirpe creatus,
Ducali origine, stemmate natus,
Atauis æditus regibus,
Illustris stemmatibus, imaginibus parentum, parentulæ ornamentis, natalium splendore,
Diuum sanguine natus,
Maximis prognatus ducibus,
Romana nobilitate fulgens,

Nobili ortus sanguine, belloque superbus,
Claro sanguine ortus,
Ex familia veteri & illustri, Cic,
Ex ampla & honesta familia,
Clarus natalibus, nec vilius sanguine minor,
Antiqua nobilitate illustris,
Claro natus genere,
Nobilitatis stemmate clarus,
Haud obscuro loco natus, apud *Salustium*,
Alto tumens sanguine,
Vir antiquæ sane nobilitatis,
Generis nobilitate illustris,
Natus genere, nobili summo loco, equestri,
Ab alto sanguine genus ducens inclytum,
Ex vtroque parente nobilitatis antiquæ stemmata ducens,
Sceptrigero æditus stemmate *of a Royall stocke*,

to make noble or famous,

Natalibus restituere, & Ius annulorum donare, est nobilitate, vt vulgus loquitur,
Nobilem facere,
Dignitatem addere,

a noble death, after a painfull life,

Vt miserrime vixit, ita periit honeste, miseram vitam mors præclara terminanti,
Vitam infœlicem, egregio mortis genere conclusit,
Acerbitates vitæ multas, vna peregriæ mortis hora compensauit,
Vitam vixit infœlicem, præclaram vero mortem obiit,
Miseriam in vita sustinuit, decus in morte tulit,

a noble Acte, or Doing.

Nihil fecisti, nisi plenissimum amplissimæ dignitatis, omnia tua facta cum dignitate vehementer consentiunt.

In omnibus rebus maxime dignitatē spectasti.

In omnibus tuis factis propositam tibi dignitatem artulisti.

Quæcunq, egisti, ad dignitatem omnia spectarunt.

Gloria tibi semper prima fuit, antiquissima fuit, maximi fuit.

Ante omnia, summo loco, primum apud te locum obtinuit.

Scopus tibi ac finis in omni re dignitas fuit.

Tua sunt eiusmodi facta vt eximiis ornanda præconiis, diuinis decoranda laudibus, tollenda ad astra, ad cœlum efferenda videantur.

Tuarum actionum norma quædam & regula dignitas fuit.

Tuis omnibus factis æterna gloria, immortalitatisque præmia debentur.

a Noble & vertuous minde

Tua virtute & magnitudine animi, nihil est nobilius.

Singularis in te laus ob virtutem tuam, atq, animi præstantiam confertur.

Maiorem aut virtutis, aut præstantis animi opinionem apud homines, plus famæ consequutus est nemo.

not Noble, vide *Vnnoble.*

No, in No wise.

Nequaquam Nullo pacto.
οὐδαμῶς Nullo modo.
μηδαμῶς. Neutiquam.
Minime omnium.
Nullatenus. Nulla ex parte.
Multum abest. οὐδὲ πολλοῦ δεῖ.
Non, οὐ, οὐκ
Minime. Ne. μή.

Vix pro non apud Lucanum.

Nil pro non apud Comicos.

Similiter nullus pro nō ponitur, apud Comicum nullus sum, nullus faciam, pro non sum, non faciam.

Minus coniunctum cum sin & cum quo vt significante, sin minus, si non, quo minus vt non.

Noes floud, vide *Deluge*

a noise, a sound.

Sonitus, Sonus. βόμβος.
Fremitus. Clangor,
Fragor, κτύπος.
Crepitus. Stridor.
Strepitus, κραυγή,
Strepitu colles resultant.
Clamor. Rumor.
Sibilus. Murmur.

Dare sonitum. Murmur raucum mouere, miscere.

Mare stridet refluentibus vndis.

Sonitum dedit clara tuba.

Toto sonuerunt æthere nimbi.

¶ Ædere sonos, clamores, strepitus, *To make a noise.*

Insonare. Personare.

Peragere sonos.

Efferre clamorem. *vide to crie aloud*

noysome, vide *Hurtfull.*

no man or no body without a fault.

Nemo sine vitiis nascitur.

Vnicuique dedit vitium natura creato. Propert.

Nullus vitiis caret.

Nemo sine crimine viuit.

Nihil ex omni parte beatum,

Suus cuique attributus est error,

Catul. Egregio inspersos reprehēdas corpore næuos,

noone, midday.

Meridies

Meridies quasi medidies.
Est medio Titan ardentissimus axe.

Australis regio, plaga.
Mare pro eodem frequens in sacris literis.
Sol medium cœli concenderat igneus orbem. Virg in 8.
Sol medium clarus peragrabat olympum, secabat axem.
Iamque dies medius tenues contraxerat vmbras. Horat.
¶ Polus austrinus, antarcticus, antaxeon.

a Northren winde.

Aquilo, vt Aul. Gel. scribit, significat propriè, *Northeast.*
Plin. Niuales *Aquilo*, & Septentrio Boreas, απαρκτιας, & à septē stellis quibus constat *Septentrio*, Græcè pro *Septentrione.*
Thracitus, Thracicius hyperboreus.
Tramontanus, *Septentrionalis* seu septentrionarius ventus.
Circius, Olympias.
Trasæas, apud Varronem.
vel Iapyx. *Northwest.*
Lebeccius, *West north west.*

from the North.

Ab aquilone. Ab arctis.
Aquilonia parte. Soli.
Ab axe, apud Manilium.
Ab arctico cardine.
Ex septentrione.

Northward.

Arcticus. Boreus.
Borealis, *Septentrionalis.*

Sub axe positus ad Septem stellas.
Aquilonaris. Ripheus, id est, Scyticus.
Poli cardines, vertices, axes.

to blowe or wipe the Nose.

Mucos eiicere. Emungere nares.
Mucum emungere.
Emungere se cubito.
Feces, crassiorem pituitam narium extergere.
Narium excrementa educere.
Strophiolis excipere narium excrementa.

a Nose wise or Smatterer in Learning.

Sciolus. Nasutulus.
Dicaculus. Literatulus.

a Nosegay.

Olfactorium, florum vel odorum fasciculus Fustillus.
Magna massa vel massula facta ex vnguentorum fæcibus odoris gratia,
Trochiscus, τροχίσκος, *a sweete smelling ball.*

Notwithstanding.

Tamen. Attamen. Veruntamen.
Nihilominus, Nihilo secius. *Vide Although.*

to Nourish, vide *to* Feede.

No where in no place.

Nusquam μηδαμοῦ, Nullibi.
Nusquam gentium, locorum.
Nullo in loco.

Now, euen now.

Nunc. νῦν. εἰς τὸ νῦν.
Iam Iamiam.
Hoc tempore. Impræsentiarum.
πρὸς αὐτὸν τὸν καιρόν.
In præsenti. In præsentia.
In præsens.
πρὸς τὸ παρόν, εἰς τὸ παρόν.
Hac tempestate Etiamnum.
Modo raro vsurpatur à doctis pro nunc sed pro paulo ante, vt scribit Eras. Hodie pro hac ætate & tempore Cic posuit.

Hoc temporis articulo,
Hoc temporis momento,

to number, to Recken,

Recensere, Numerare,
Numero natare,
Numero comprehendere,
Referre numerum,
Dinumerare, Ponere,
Ad calculum redigere vel ad numerum,
Nummos computare,

a great number, vide *Multitude.*

a nunne.

Monialis, Sanctimonialis,
Virgo consecrata, sacra,
Puella Deo dicata,
Religiosa, Nonna,
Vestalis, Monacha,
Sacra seruituti mancipata,
ἱεροδούλα, ἀσκήτρια,
Alcetria,
Beghina vox est Germanica, ab initio religionis nomen habens,

a nutmeg.

Nux muscata, vel vt eruditiores tradunt,
Nux myristica, vt è Græco trahat originem, μύρον, vnguentum,
Flores myristicæ, qui in officinis pharmacopolarum Macis appellantur muscatem,

O

an oare,

Remus, Tonsa,
πλάτη σκαλμίσιον, Tonsilla,
Remigis, Remigium,

obedient.

Audiens, Obaudiens,
Obediens, Auscultans,
Obsecundans, Iussis parens,
Audiens dicto, imperato,
Paterni morigerus præcepti,

to become obedient or Subiect to one,

Colla dare, subdere, Accipere iugū,
Ceruicem præbere alicuius iugo,
Subiicere seu submittere se legibus alterius, Subditum esse,
Colla submittere capistro,
Parere, Subesse, ἀρχᾶσθι,
Recipere, suscipere frenum,
Alicuius imperium ferre,

to obey.

Obedire, Obsequi,
Audire per metaph,
Audientem se exhibere dicto,
Factis præcepta præstare,
Facessere mandata,
Dare aures alicui,
ὑπακούειν ἀκούειν, Græcis sicut apud nos audire,
Auscultare cum datiuo
Subauscultare, Obsecundare,
Obaudire, Permittere,
Inuiolatissimè seruare quidquid mandatur, ne transuersum, ne latū quidem vnguem discedere a præceptis, Iussa capescere,
Agere ad præscriptum, i, secundum leges & mandatum,
συνεπινεύειν.
Morem gerere. Morigerari,
Parere med, prod, ὑποφανεῖν
Obtemperare, Subdere se iubenti,
Subdere colla iugo parentum,
Monitis, dictis, præceptis alicuius parere,
Exequi, facere iussa alicuius,
Perficere mandata cura fideli,
Iussa capessere, peragere, flectere,
Iussus annuere, Dicto parens,
Dominis parere superbis,
Fungi, Perfungi mãdatis obtemperare Iussis,

to oblige, vide *to binde by obligation.*

an obligation, vide *Quittance, or a Writing of my hand,*

obscure, vide *Darke.*

an obscure or darke, language,

Oratio obscura, Dubia, Inuolucris Plena, Inuoluta, Perplexa,
Haud dilucida, Minime luculenta,
Plena ambagibus, anfractibus, *vide darke questions,*

obstinate, Wilfull and peeuish, Stubborne, stiffe-necked.

Ceruicosus, Obstinatus,
Pertinax, Rigidus,
Difficilis, Obduratus,
Præfractus, αὐθάδης,
Infractus, Capitosus,
Cerebrosus, Duræ ceruicis,
σκληροτράχηλος,
Proposito tenax, tenacissimus,
ἰσχυρογνώμων, Intractabilis,
Quo nihil, semel concepta opinione obstinatius.
Obtusa gestare pectora,
Obfirmato animo qui prorsus obdurerit, Durus, Peruicax,
Inflatus opinionibus,
Qui nimium sui iuris sententiæque est,
Ceruicatus in sacris,
In proposito persistens,
Nulli cedens, Retractarius,
Obstinatu, præfracto, peruerso ingenio, quem suis moribus relinquere necessum, qui a proposito adduci non potest,
Proposito suo pertinacissime adhærens, Suo cerbello fidens,
Tenaciter suam tutans fidem,
Filum cōtentionis, adagium, μίτος ἔριδος,
Mordicus tenens summa pertinacia descendens,
¶ Præpostere, Pertinaciter,
Obstinate, Cum pertinacia,
Obstinately, Frowardly,

to obtaine, vide *to Get,*

occasion opportunitie.

Opportunitas per dupplex pp.
Καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος, apud Hesiod, Commoditas,
Tempus appositum, idoneum, opportunum, aptum,
Tempestiuitas, Maturitas,
Locus pro opportunitate, Nūc non est narrandi, dicendi locus,
Non est huius temporis neq; loci,
Cardo apud Virg,
Res, pro opportunitate,
Cum res ita faferet, Horat,
Occasio, ἀφορμή.
¶ Si occasio se dederit,
Summa eludendi occasio est mihi nunc senes,
Dare causam peccandi,
Rapiamus occasionem de die,
Si non est molestum,
Nisi negotium est,
Si quidē ociū est, *if you haue leasure,*
¶ Mea causa ociū agas velim, facias quæso *to take leasure for my sake,*

if occasion will serue, that you stande, in neede of my Helpe, I wil do what I may,

Si accidet vt operā tibi nauare possim, vt opera mea tibi vtilis essē iurem tuam esse, e commodo tuo

ex vsu tuo esse possit, officio meo non decero, satisfaciam officio meo.
Officium meum præstabo, non committam vt officium meum desiderari possit vt meæ partes requirantur.
Si continget, eueniet, vsu veniet, si erit, si res si tempus, si occasio feret postulabit, poscet, exiget, requiret, se dabit, se ostendet, offeretur, dabitur, ostendetur, si fortuna occasionem tulerit, attulerit, detulerit, præbuerit, ostenderit, si tempus acciderit, si mihi omnia grata ac libera essent, si essent mihi omnia solutissima, nunquam ope mea carebis.

an Occasion, a meane or Cause.

Causa. αἰτία. Ansa. Occasio.
Primus motus, Inuitamentum.
Incitamentum,
Crimen pro causa, apud Virg,

to giue an Occasion.

Ministrare materiam, adiumentum,
Præbere ansam, vel dare,
Occasionem ministrare, præstare,
Aperire viam.
Aditum dare.
Aperire vel patefacere aditum.
Ansam ministrare.
Opportunitatem, occasionem offerre, dare.
Iacere fundamenta.
Præstruere viam.
Fenestram patefacere, apud Terent.
Fenestram dare, Ouid.
Dare peccandi locum, Terent.
Aperire fenestram & repagula prouerbaliter in eadem significatione,
Sua rebellione quidlibet audiendi fenestram aperire,

to take the occasion away.

Auferre è medio lapsus occasionem,
Tollere, submouere, subtrahere omnem offendiculi ansam.
Præcidere mali occasionem,
Eximere manu manubrium.
Aditum intercludere, claudere, præcludere, obstruere.

to seeke occasion,

Captare occasionem, opportunitatem,
Seruire occasioni.
Venari, quærere ansam, occasionem, opportunitatem,
¶ Tenere oblatam, ostentatam occasionem.
Nancisci, arripere occasionem, ansam, causam, opportunitatem, To *take an occasion.*

an occupation, a Trade, a handy craft.

Ars mechanica.
Ars manuaria, sedentaria, quæstuaria.
Opificium,
Artificium.
Exercitium manuale.
Manuarium artificium.

a good occupation is a stay to pouertie, a Cunning hand is wroth an Earles *land.*

Sua cuique ars pro viatico.
Artem quæuis alit terra.

Artificium aliquod aut eruditio, certissimum viaticum senectuti.
Ars ipsa inopię portus est mortalibus.
Vnicum quippe confugium in egestate est ars, vt ait Menander.

to

to be greatly Occupied or busied.

Curis, vndis, fluctibusue negotiorum distineri.
Fatigari. Distringi.
Occupari. Inuolui.
Immergi. Implicari.
Vrgeri. Operiri.
Obrui. Distendi.
Onerari. Intricari.
Impediri. Premi.
Opprimi. Illigari.
πραγματεύεσθαι.
Negotiorum mole obrui.
Curis degrauari.
Magnis curarũ fluctuare vndis, Catullus.
Negotiorum fluctuationibus, turbinibus confici, impediri.
Molestis negotijs odiosè distineri.
Dilacerari millibus curarum, quibus hæc vita obnoxia est, Eras.
Sollicitudinibus noctes diesque discruciari.
Grauissimis negotijs distringi.
Operæ alicuius tricis vehementer impediri.
Negotia diuidere aliquem dicunt, quem põderosa grauitate distringunt, apud Zasium. *Vide to be carefull.*

an Offence, a Trespasse, a fault, a Misdeede or a thing done amisse.

Delictum. Peccatum.
Vitium. Crimen.
Maleficium. Malefactum.
παράπτωμα. πταῖσμα.
Reatus. Noxa. Noxia, æ.
Ferratum. Legitur etiam erratum.
Tenebræ pro peccatis in sacris literis frequens.
Menda, vel Mendum.
Casus. Scelus. Lapsus.
Flagitium. Culpa. Nephas.
Commissum. Admissum. Offensa.
Offensio. Facinus. Iniquitas.
Offensus, vs pro eodem pronuntur.
Offensa tamen actiue, & offensio passiuè frequentius sumitur.
Et sanguines plurali numero pro peccato concupiscentiæ in sacris ponitur.
Error, quod fere per imprudentiam committitur, ἁμάρτημα, Græcis Vitium leuius est.

an haynous offence, or a most wicked fact, or Deede.

Scelus. μιαρία.
Ingenio scelus non deest tuo.
Capitalis noxa, capite plectenda, atque mulctanda est.
Causa capitis.
Crimen. Probrum.
Flagitium, ἀνόημα, quasi flagris dignum crimen.
Hoc non est lue crimen.
Piaculum. Nephas.
Impiamentum, apud Cypria.
Facinus anceps vox est, siquidem Salustius, præclari facinoris negotium appellat, à culpa mea, facinus abest.

to Offend, to Sinne, to doe Amisse.

Offendere. Peccare.
Labi. Esse in culpa.
Cadere. Errare.
Delinquere.
Violare numina.
Lædere mens sibi conscia recti recusat, *vide to Sinne.*

to offer, to Sacrifice.

Offerre. Litare.
Offerre sacrificia.
Ducere pecudes. Virg. in 6.

Immolare

ex vsu tuo esse possit, officio meo non deero, satisfaciam officio meo.
Officium meum præstabo, non committam vt officium meum desiderari possit vt meæ partes requirantur.
Si continget, eueniet, vsu veniet, si erit, si res si tempus, si occasio feret postulabit, poscet, exiget, requiret, se dabit, se ostendet, offeretur, dabitur, ostendetur, si fortuna occasionem tulerit, attulerit, detulerit, præbuerit, ostenderit, si tempus acciderit, si mihi omnia grata ac libera essent, si essent mihi omnis solutissima, nunquam ope mea carebis.

an Occasion, a meane or Cause.

Causa. αἰτία. Ansa. Occasio.
Primus motus, Inuitamentum.
Incitamentum,
Crimen pro causa, apud Virg,

to giue an Occasion.

Ministrare materiam, adiumentum,
Præbere ansam, vel dare,
Occasionem ministrare, præstare,
Aperire viam,
Aditum dare.
Aperire vel patefacere aditum.
Ansam ministrare.
Opportunitatem, occasionem offerre, dare.
Iacere fundamenta.
Præstruere viam.
Fenestram patefacere, apud Terent.
Fenestram dare, Ouid.
Dare peccandi locum, Terent,
Aperire fenestram & repagula prouerbaliter in eadem significatione,
Sua rebellione quidlibet audiendi fenestram aperire,

to take the occasion away.

Auferre è medio lapsus occasionem,
Tollere, submouere, subtrahere omnem offendiculi ansam.
Præcidere mali occasionem,
Eximere manu manubrium.
Aditum intercludere, claudere, præcludere, obstruere.

to seeke occasion,

Captare occasionem, opportunitatem,
Seruire occasioni.
Venari, quærere ansam, occasionem, opportunitatem,
¶ Tenere oblatam, ostentatam occasionem.
Nancisci, arripere occasionem, ansam, causam, opportunitatem, To *take an occasion.*

an occupation, a Trade, a handy craft.

As mechanica.
As manuaria, sedentaria, quæstuaria.
Opificium,
Artificium,
Exercitium manuale.
Manuarium artificium.

a good occupation is a stay to pouertie, a Cunning hand is wroth an Earles land.

Sua cuique ars pro viatico,
Artem quæuis alit terra,

Artificium aliquod aut eruditio, certissimum viaticum senectuti.
Ars ipsa inopiç portus est mortalibus.
Vnicum quippe confugium in egestate est ars, vt ait Menander.

to be greatly Occupied or busied.

Curis, vndis, fluctibusue negotiorum distineri.

Fatigari. Distringi.
Occupari. Inuolui.
Immergi. Implicari.
Vrgeri. Operiri.
Obrui. Distendi.
Onerari. Intricari.
Impediri. Premi.
Opprimi. Illigari.
πραγματεύεσθαι.
Negotiorum mole obrui.
Curis degrauari.
Magnis curarũ fluctuare vndis, Catullus.
Negotiorum fluctuationibus, turbinibus confici, impediri.
Molestis negotijs odiosè distineri.
Dilacerari millibus curarum, quibus hæc vita obnoxia est, Eras.
Sollicitudinibus noctes diesque discruciari.
Grauissimis negotijs distringi.
Operæ alicuius tricis vehementer impediri.
Negotia diuidere aliquem dicunt, quem põderosa grauitate distringunt, apud Zasium. *Vide to be carefull.*

an Offence, a Trespasse, a fault, a Misdeede or a thing done amisse.

Delictum. Peccatum.
Vitium. Crimen.
Maleficium. Malefactum.
παράπτωμα. πταῖσμα.
Reatus. Noxa. Noxia, æ.
Ferratum. Legitur etiam erratum.
Tenebræ pro peccatis in sacris literis frequens.
Menda, vel Mendum.
Casus. Scelus. Lapsus.
Flagitium. Culpa. Nephas.
Commissum. Admissum. Offensa.
Offensio. Facinus. Iniquitas.
Offensus, vs pro eodem pronuntur.
Offensa tamen actiue, & offensio passiuè frequentius sumitur.
Et sanguines plurali numero pro peccato concupiscentiæ in sacris ponitur.
Error, quod fere per imprudentiam committitur, ἁμάρτημα, Græcis Vitium leuius est.

an haynous offence, or a most wicked fact, or Deede.

Scelus. μιαρία.
Ingenio scelus non deest tuo.
Capitalis noxa, capite plectenda, atque mulctanda est.
Causa capitis.
Crimen. Probrum.
Flagitium, ἀνόμημα, quasi flagris dignum crimen.
Hoc non est lue crimen.
Piaculum. Nephas.
Impiamentum, apud Cypria.
Facinus anceps vox est, siquidem Salustius, præclari facinoris negotium appellat, à culpa mea, facinus abest.

to Offend, to Sinne, to doe Amisse.

Offendere. Peccare.
Labi. Esse in culpa.
Cadere. Errare.
Delinquere.
Violare numina.
Lædere mens sibi conscia recti recusat, *vide to Sinne.*

to offer, to Sacrifice.

Offerre. Litare.
Offerre sacrificia.
Ducere pecudes. Virg. in 6.

Immolare victimas, Sacrificare, σπένδειν, σπενδονεῖν.
Libare. Mactare.
Hostias cædere. Illustrare diuis.
Rem diuinam facere. Terentius.
Operari rei diuinæ. Soli.
Libamen offerre.
Thura accendere.
Incendere adipes.
Libaminibus vota & preces coram Deo fundere Pollucere,
Prece cælites placare.
Singularis sacrificij oblatione Dei iram placare. Occursare numinibus sacrificiis placare.
Aras odoribus collustrare Sabæis.
Adorare altaria tædis.
Adolere thymiama, penates flāmis.
Θυμιᾶν. Suffire.
Cædere pro immolare, sacrificare, apud Virg Porrigere.
Adolere & adolescere.
Adolescunt ignibus aræ.
Facere pro sacrificare.
ἱεροποιεῖν. Virg, Quum faciam vitula, pro frugibus ipse venito.
Deum oblatione placare.
Sacra facere, exhibere, & dare. Virgilius: & id genus alia quæ priscis in vsu fuerunt.

an offering, or Sacrificing.

Sacrificium. Libamen.
Libamentum. Libatio.
Oblatio. Victima.
Hostia. Incensum. θυμίαμα.
Odores, Suffimenta.
Holocaustum, & holocaustoma, quasi totum incensum in lege veteri vsitatissimum sacrificium.

to offer wrong to his father is most wicked.

Nullum crimē, piaculum, scelus grauius est aut detestabilius quam patri manus afferre, vim inferre.
Maximo se astringit scelere, graue piaculum admittit, impiè facit, qui parentem violat, lædit.
Qui violat eam pietatem, quæ parenti debetur.
Nullum scelus abest ab eo scelere, in vno illo scelere omnia sunt scelera, cum parenti vis infertur, iniuria fit.

an office, a Duetie.

Officium. Munus.
Susceptum perficere munus.
Fungi munere suo.
Partes, Munia plurialiter.

to be in office, to beare rule.

Obire munimina, prouinciam munus; Liuius.
Obire officia. Plinius.
Ille quoad honestus fuit obijt officia gessit magistratus.
Obire, administrare Consulis, vigiliarum munus.

an office done with great praise.

Pater tuus eximiam ex hoc magistratu laudem collegit, tulit, capit, adeptus est, consequutus est.
Præclare pater tuus hunc honorem gessit, egregiè se pater tuus in hoc munere tractauit.
Pater tuus hunc magistratum pro sua, reique publicæ dignitate administrauit.

Often-times.

Subinde, identidem, vt tradit Laurentius Valla.
Sæpius, Multoties.
Sæpe numero, πολλαχῶς.
Sæpe. Persæpe.
Sæpicule, Sæpiuscule.
Quam sæpissimè.
Frequenter. Crebro.
Plerunque, πολλάκις.

Haud

Haud semel, Plus semel,
Non semel.

not often, vide *Seldome*.

Oyle.

Oleum. Oliuum.
Paladiæ latices.

an oyle pot.

Campsacas med. cor καμψάκης.
Lecythus media correpta.
Ampulla olearia.
Guttus pro eodem, apud Aulum Gellium & Iuuenalem.
Vas olearium, χύτλος.
Ἐλαιοφόρον, vas olearium.
Rhinoceros.
Lenticula in libris Regum, vas olearium ex quo reges & sacerdotes, linebantur in testamento veteri.

an Oke.

Quercus. Æsculus.
Glandifera arbos.
Chaonis arbos, à chaonia.
Ilex, quæ & primus à nonnullis dicitur δρῦς Græcis.
Robur propriè.

Old, Auncient, Aged.

Antiquus παλαιός. Senex.
Vetustus. Vetulus. Cascus.
Vetus. Auitus, media producta.
Priscus & Pristinus, quæ à grammaticis distinguuntur, & apud Virg.
Cana fides & vesta, i. antiqua.
Veteranus Prior. Annosus.
Grandeuus longæuus.
Prouectus ætate. Confectus senio.
Decrepitus.

old age, or Eldership.

Senium. Senectus, & ta.
Effera senecta. Decrepita ætas.
Ætas senilis. παρηχημα.
Ætas prouecta, protracta.
Ætas vergens iam & inclinata.
παρακμαστικὴ ἡλικία. Vetustas.
Nestoria, Tithoni senecta Cani.
Longæuitas. Ætas ingrauescens.
Sericani & tempora sera.
Ruga senilis apud poët, pro senectute rugosa.
Decolor & exterior ætas.
Affecta vel defecta ætas.
Annosa ætas, & pene vltra humanam extenta fragilitatem Soli.
Progressior, prouectior ætas.

very old, or aged.

Grandeuus. Veteranus.
Antiquus. Annosus.
πολυέτης. Vetus.
Multi æui. Grauis annis.
Vetustus. Senex. Ipsa senectus.
Prouectus ætate, fessus.
Grandior æuo.
Confectus annis. Saluft. Persenex.
Valde senex. πρεσβύτης.
Senio confectus, Canus.
Decrepitus. Plenus dierum, ætatis.
Canis respersa habens tempora.
Homo venerandæ senectutis.
Senectute, & canicie reuerendus.
Decrepitæ senectutis, βαθυγήρως.
τρίπους βροτός, tertio iam pede, bacillo innitens.
Tremulum caput.
Grauis senio, Grandis natu, ætate.
Annos numerans multos.
Extremæ senectutis.
Per grandis natu.
γεγηρακώμενος.
Frons contracta rugis.
Annis ætate fractus, ebfitus.
Capularis. Rugosus. Silicernium.
Curuo vertice nutans.
Albus capillis.
Alterum pedem in Charontis cymba habens.
Situ confectus.
γέρων πέμπελος, πελιτὸς.
Defectus ætate.
Æui maturus.

Qui

Qui multorum festorum Iouis glādes comedit, *One that hath eaten many Christmas pies.*
Senecio. Seniculus.
Effœtu corpus.
Gerrontio, diuiturtius sunt.
Vetulus in sacris Bibiliis.
Stupa. *Marcellus*. Exuccus.
Homo vergentis ætatis.
Senipera, vergens ad senium, est in beati Benedicti regula.
Longæuus, apud Hieronymum in libro Iosue. vt persenilis. Nestorius macrobius, polychronnius.
Acherontis senex, apud Plaut.
Copulo proximus.
Oblitus annis & pannis. *Very old and ill apparelled.*
Pedem in fouea habens. Pump.
Alterum pedem in tumulo habens.
Τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῇ σορῷ ἔχων, vt est apud Lucianum qui senem decrepitum etiam viuum quoddam sepulchrum appellat.
Charontis pictatio statim inscribendus.

to waxe or become Old, to liue long.

Senescere. Senio confici.
Consenescere. γηράσκειν.
Ingrauescere ætate.
Viuere annos Nestoreos, Nestoris.
Vltra aquilæ senectam viuere.
Tithoni senectam æquare.
Veterascere.
Vetustatem capere, inducere.
Senectutem adipisci uel attingere.
Inueterascere, & inueterare.
Vetustescere, Contabescere.
Senium contrahere rugas, caniciem.
Longam ducere ætam. apud Maxi.
Tithoniam ætatem Viuere.
In lōgum æuum ætatem producere.
Annoso degere æuo. Plin.
In annos procedere.
Ad senectæ limen attingere.
Viam in longissimum producere.
Videre plenam ætatem, canos annos Plenos dies.
Longos peragere fœliciter annos.
Viuere sæculis innumerabilibus.
Senectutis incommoda sentire.
Vltra fusum. vltra pensum. vltra linū viuere prouerb. dicuntur, qui vltra fatalem diem viuunt.
Diæta & vitæ moderatione ad summam ætatem peruenire.
Tremulo gradu venit ægra senectus.
Membra leuant baculis, tardique senilibus annis.
Iam mea cygneas imitantur tempora plumas.
Inficit & nigras alba senecta comas
Opprimi, Premi tristi senecta.
Parte premor vitæ deteriore mea.
Et perit nitidus qui fuit ante color.
Spargūtur canæ per caput ōne comæ
Tacito passu. labentibus annis.
Iuuenile decus, mens sensusque perit.
Corpore in hoc fesso tarda senecta sedet.
Non sum qui fueram, perijt pars maxima nostri.
Hoc quoque quod superest languor & horror habet.
Baculo incumbens ruitura senectus.
Illum totis mēbrorum deserit vsus
Tarda trementi genua labant.
Vastos quatit anhelitus artus.
Obscenam frontem rugis arat ægra senectus.
Annis grauis atque animo maturus.
At mea iam niueis circundat tempora canis.
Et iam ceruleus inficit ora color.
Tarda senectus debilitat vires animi mutatque vigorem.
Trunco titubantes sustinet artus.
Venit ad nos inopinta senectus.
In senectutem corruere.
Vide to vse.

old or auncient things.

Prisca. Vetusta.

Veterum res gestæ. A Nannaco.
Insignia vetustatis monumenta.
Antiquiora quam Chaos & Saturni tempora.
Ab orginum sæculo reperta.
Antiquiora diphthera.,
ἀρχαιότερα διφθέρας, prouerb. de rebus ad modum priscis, & extremæ antiquitatis.

an old Woman.

Anus, vs, vi, quartæ declinationis.
Anicula. γραῦς.
Vetula., Decrepita.

in old time past.

Olim Iam olim. Iam pridem.
Antiquitus. Apud priscos,
Veteres antiquus, Maiores.
Apud seculum prius.

how old a man is, vide *aged.*

old men wiser, of good counsell.

Senum consilia non sæpe inutilia sūt inania, stulta obsurda, raro labitur senilis ætas in consiliis,
Sapienter fere consulit senilis ætas.
Optimis ac firmissimis rationibus fere semper nititur senilis opinio, sententia.
Sapienter consulunt senes, optimam partem eligunt, non peccant in cōcilio, non errant, non labuntur, non offendunt.
Quorum grandior est ætas, qui longius ætate processerunt, is eorum, solet esse sensus quia ratione non discedat, recedat, procul absit, qui cum ratione congruat, quē ratio cōfirmet a qua ratio nō dissentiat.

to omit, to leaue, to Passe ouer, to let go.

Prætermittere. ἀφεῖναι,
Missum facere, Relinquere,
Post habere, Postponere,
Transire aliud, Mittere,
Habere missum apud Cice, promissum facere,
Deserere, παρέχλειπειν,
In præteritis habere,
Præterire, παρέρχεσθαι

one after another, or one to another, vide *Turne.*

such one, vide *such maner.*

onely.

Tantum, Modo, Tantummodo,
Solummodo, Solum, μόνον.
Duntaxat, Vnice, Demum,
Omnino, Singulariter,

not onely.

Non solum, οὐ μόνον,
Non modo, Non tantum,
Nedum, Tantum abest,

to open, to vnlocke.

Reducere, Reserare, Pandere,
Aperire, ἀνοίγειν, Patefacere,
Hiatu patulo ianua verso cardine aperta sonat,
Cardine tacito vertere fores,
Tellus ima dehiscit,
Panditur foribus domus,
Aperitur vertice sydus,

opened, Reuealed, Manifested, or made knowne.

Apertum, Manifestum,
Notum, Diuulgatum,
Promptum apud Cice, Testatum,
Compertum, Confessum,
Euidens, Perspicuum,
Quod iam & vates sciunt,
Cognitum, In apertuo est,
προφανές ἐστι.
Detectum est, Denudatum,

Promul-

Promulgatum,
Vulgo innotuit, Palam est,
In ora vulgi abiit,
Notissimum, Testatissimum,
Omnium sermone celebratum,
Liquido constat,
Res apertior est quam quæ dici debeat, In propatulo est,
Resipsa loquitur,
Pro confesso habetur,
In professo est, In promptu est,
Exploratum, compertum, certum, confessum, vulgatum, diuulgatum, clarum dilucidum est,
Extra controuersiam est,
Innotuit omnibus, Frequens effectum est, Increbuit apud me,
Patet, Liquet, Constat.
Non est dubium, ambiguumque,
Venit ea res in confessum,

openly, in the sight of all men.

Palam, Publicè,
Ἀπαρακαλύπτως,
Coram, aduerb, Plane,
Propalam, prima acuta,
Manifeste & manifesto,
Apertè, In propatulo,
Non clanculum, Publicitus,
ἐκ τῆς ἰδέας, Ingenuè, ex professo,
Apertis tibiis, prouerb,

to open Letters.

Litteras insignare,
γράμματα ἀποσφραγίζειν,
Aperire recludere literas,

opinion or minde.

Opinio Sententia,
Sensus,
Iudicium, Coniectura, *Vide minde*,

of one opinion, vide *consent.*

opportunitie or Leisure.

Opportunitas, *Tempus*,
Otium, Locus, Facultas,
Copia, Potestas,
Maturitas, *Vide Occasion*,

the opportunitie is past.

Amissum est tempus, elapsa de manibus est, abiit præteriit, fugit euanuit, amissa est, nulla iam est prorsus periit occasio, tempus, opportunitas,

a trimme, excellent, or fine oration.

Oratio culta exculta, polita, dilucida, grauis, lactea, fluida, lepida perpolita, expolita, clara, præclara conciliatrix, flexanima, perblāda, diserta, elaborata, exquisita, compta elegans, lucida, luculenta, pulchra, Tulliana lucens puritate, in qua apparet natiuus quidā lepor, non ascitus, Tersa venusta limata, despicua, elimata, haud illepida, emuncta, apta insignita, pulchra, fluens, apposita, instructa omni elegantiarum genere, insignis illustris, ornata, exornata, adornata, copiosa, larga, vberrima καλλιρρημοσύνη, erudita, nō in elegans tersissima, gemmea, gemmis distincta, fuco & pigmentis illita, mirifica sensuum acrimonia condita, summo studio & industria confecta, omnibus numeris absoluta, erudita facilitate fluens, phalerata, calamistrata, elaborata, lucernam olens, grandiloqua, pura, facilis, lenitate quadā profluēs, aperta, ex penitissimis Musarum adytis deprompta, diues & exuberans orationis flumen,

a rude or simple oration, without grace, or vnpleasant.

Oratio ieiuna, inuenusta,
Tenui conferta poemata filo,
Oratio illepida, iacens, inculta, macra, ociosa, arida, insipida, putida, humi serpens, infaelici vena profluens, inepta inelaborata, insuauis, rancida, Rudicula, inconcinna indigna rhetorices alumnis haud elegans, indocta oratio,
Crassior, crassiore filo contexta,
Structa, refractariola, Bud,
Sermo imperfectus, mutilus.
Fabula sine capite,
Oratio parum oratoria,
Dictio non admodum Rhetorica,
Stylus impolitus, illeuigatus,

to Ordeine, vide *to decree & determine.*

to order, or to set in order.

Ordinare, *Digerere*,
Instruere, Disponere,
Dirigere, Constituere,
Instituere, Construere,
Componere ordines & agmen,
ταξ. τάττειν,
Aciem, ordinem militarem instruere,
In ordinem coarctare, redigere,
Vide to Dispose,

an order.

Order, *Series*, Ordinatio,
Consultum, decretum, institutum,
Digestio, Dispositio,
¶ Ordinatim, Ordine, *Orderly, or in order*.
In ordine, Ex ordine,
Ordinate, Composite, *Orderly*,

to breake the order and aray.

Ordinem deturbare,
Milites suo ordine disturbare,
Copias deijcere,
Intercidere aciem,
Hostium phalangem perfringere, Cæsar,
Ordinem deferre, *To go out of order*,

out of Order, vide *without order.*

to giue the holy orders, vide *Priest.*

not able to order or to Rule himselfe.

Puerorum hoc est, auidius appetere vt ad appetendum procliuiores sunt, vt eos ab appetendo ratio non satis arceat, contineat,
Aut appetendo nimis efferantur minime sibi temperent, sibi moderētur, sibi parcant,

in ordering my house.

ordure of cattle or men, vide *dung.*

an hoste, vide *Armie.*

to take an oth, vide *to sweare.*

the other, the rest.

Alii Alieni, ἄλλοι,
Cæteri, Reliqui,

otherwise, or else, after an other sort.

Aliter, Alias Sin,
Multo aliter,
Longe aliter, Contra, Secus,
Alioquin & alioqui,
Contrario modo,
Aliorsum, *Secius*,
Alio modo, Alia ratione, lege,

Alieno more, Aliis artibus,

otherwise then I thought, or trusted vpon, contrary to my opinion or expectation.

Preter spem omnem obuenit,
Præter opinionem expectationem,
Præter existimationem accidit,
Aliter quam sperabam,
Secus quam putabam,
Aliter quam opinabar, quam rebar, accidit, contigit, euenit, vsu venit, cecidit, obtigit,
ἀρῆπον ἢ ἄλλως διανάμει τῆ ἐλπίδος, παρὰ γνώμην συμβαίνει.
Fefellit me mea opinio, spes meus conatus, labor,
Alio prorsus alio atque sperabam ex itu, res tota conclusa est,
Fefellerunt casus varii spē cogitationum & consiliorum meorum, Cicero,
Venit contra existimationem, Idem ad Atic,
Tentatum antea secus cesserat,
Salust, Res multo secus euenit, quā fuit instituta,
Euenit præter sententiam, præter spem,
In diuersum exiit. Eras,
Contra quam putabam, quā spe votisque conceperam,
Longe secus atque sperabam,
Fors fortuna intercepit,
Anteuertit ancorę tactum Deus prouerbiali schemate,
ἀντεπιστι τὴν ἐω ἀγκυραν θεος,
Res in contrarium recidit, dominus Deus in diuersum vertit,
Omnia contra ac putaram euenerunt,
Fallere desiderium, expectationem, spem parentum,
Sæpe hæc mihi spes frustrata est, Terent,

an ouch, vide *Coulor*.

an ouen, a fornace, a Kill.

Furnus, Fornax,
Fornacula, Testus, vs, &,
Testum neutro genere,
Fornax calcaria,
Caminus proprie καμινος,
Clibanus, κλίβανος.

ouer Against.

Eregione, ἐκ τῆ ἀντιπέρι,
Ex aduerso, Ex opposito,
Ex aduersum dictio vnica,
E conspectu ædium, Ex diuerso, apud Terent, pro eodem, Aduersum,
In conspectu, apud Cęs,

to ouercome, to discomfite, to vanquish, to haue the victorie of his enemies.

Vincere, Deuincere,
Euincere, Debellare,
Superare, Expugnare,
Deiicere, Propulsare,
Propellere, Indipisci pugnam,
Victoria potiri,
Victoriam, palmam obtinere, ferre, adipisci, possidere,
Ferre, referre ex hoste victoriam,
Erigere trophæum,
Ad perniciem deducere,
Ferre trophæum, manubias,
ἀναιρεῖσθαι νίκην,
Fugare, *to put to flight*,
In fugam vertere, conuertere, agere,
Hostes in fugam dare, Cæsar, id est, fugare,
Hostem retro agere,
Propellere retrorsum,
Gradu mouere apud Liuium, *to driue backe or away*,
Panoplia hostes exuere,
Opima detrahere spolia,

Impellere i, loco pellere.
Delere copias, regiones, equitatus.
Funditus ad inter necionem delere,
Cuneos ferratos transuerberare,
Exuere castris,
Singularem ferre triumphum.
Rerum potiri, vel, hostibus viuis agere triumphos.
Instrumentum statuere triumphum,
Reportare victoriam.
Conuincere. Labefactare.
Proterere, fundere hostem, copias hostium, exercitum, agmen.
Profligere. Profligare.
Pello funditus deturbare.
vide to Subdue.

to Ouercome, to Conuince or Confute, to Vanquish with good & strong reasons or arguments in disputing.

Irrefragabilibus quempiam rationibus conuincere, elinguem reddere, facere,
Validis & nervosis argumentis irrefutabilibus telis refellere, retundere, Arguendo falsum ostendere prius dictum,
Refellere. Confutare.
Retundere, ἐλέγχειν.
Argumentis, ratione, conuincere, iugulare,
Audientium animos probabilitate percutere, Cic,
Subtilitate quadam disputandi institutum refellere,
Quæstiones argute mouere, & obiectas argumentationes diluere,
Argumentis rationibusque certis orationem confirmare, Cic,
Validissima conclusione manifestam colligere veritatem,
Argumentis ostendere, probare, *To shevv by reason,*
Efficacibus argumentis reuincere, vt omnem litem illi cedas,
Constringere,
Argumentationes alicuius destruere,
Argutè refellere,
Conterere aliquem ratione, verbis, obtundere,

to Ouercome trouble or heauinesse.

Tædium, fastidium, molestiam paucarum dierum deuorare, metaphorice,

Vincere,	Deuincere,
Ferre,	Perferre,
Concoquere,	Absorbere,
Absumere,	Decoquere.

Iucunda vicissitudine lectoris tædiu leuare,
Alleuare fastidium, apud Ambro,
Tædium excludere, eleuare,
Lusu mouere tædium,
Tædia discutere,
Poculis eleuare tædia,
Lenire partimque excutere tædium, contractam ex aliqua re tristitiã, aut discutere, aut certè solari,
Tædium regionis, solitudinis, lectione sacra fallere, fugare, pellere,
Molestiam alicuius rei auocamento leuare,
Colloquijs molestiam itineris leuare, Fastidium oppidi leuare ambulatiuncula.
Vitæ molestias solatijs temperare,
Perniciosum saturo ventri somnu fabulosis impedire colloquijs, *Vide free from Trouble,*

to Ouerdrinke, vide to Drinke drunken.

to Ouerflow, to Drowne, to Suround.

Inundare, κλυζάζειν,
Vndabunde reciprocare,
Crescere, Increscere, Augere, Augescere,

Augescere. Adfluere. Tumere.
Æstuare Exæstuare. *to run ouer.*
Feruare. πλημμυρεῖν.
Momentis dimensis adsurgere, statis auctibus crescere, apud Plin.
Tumescere, Intumescere.
Ventis intumescit æquor.
¶ Mare dicitur reciprocare, fluere ac refluere. *to flovve and ebbe.*
Statis vicibus intumescere, rursusque in se residere, sternere, & deferuere seu deferuescere.
Nunc in quietis æstibus inundare, nunc in certis motibus in breuia dorsuosa recindi.
Exundare.
Vltra margines intumescere.
Efferre se alueo Plin.
Restagnare. Superfluere.
ἐκκυμαίνειν.
Transgredi, superare littora, ts
Aequare alueum.
Redundare. Diffluere.
¶ Reciprocatio maris.
Fluxus & refluxus, *the flood and eb.*

to Drowne or sincke in the water.

Submergere. Obrui aquis.
Medio sub æquore mergi, submergi.
Margere Puppes, corpora aquis.
Ire sub vndas corpora.
Vultus obruit vnda meos.
Jam suo æquore mergit.
Difficare corpora ponto. Vndis abolere.
Gurgite medio volui.
In fluctum laceras raptare carinas.
Immergere Ponto.
Corpora summo resupino profūdo exanimata iacent.
Premit, opprimit caput, animā Fluctus.
Spumosa in mergere vnda.
Se iactis dedit æquor in altum.
Præcipitare Pelago.

Ouerly, vide *Lightly*.

Ouermuch, vide *Much*.

to ouersee, to peruse.

Recognoscere. Recensere.
Pernoscere, *vide to Correct.*

Ouerthwart, vide *Arsiuersie.*

to Ouerthrow, to Destroy.

Fundere. Profligare.
Sternere, Prosternere.
Euincere, Deuincere.
Deiicere. Delere. Superare.
¶ Deiicere & Prouoluere, prosternere in terram.
Fundere humi ingenita corpora.
Affligere ad terram, Plautus, *to cast dovvne vpon the ground.*
Contemptim in terram præcipitare aliquem, *Vide Ouercome.*

an Ouerthrow, a discomfiture, a destruction.

Clades. ὄλεθρος.
Strages. Iactura.
Exitum. φόνος.
Calamitas, Penicies, Cædes.

to haue an ouerthrow, to be discomfited.

Cladem accipere.
Fundi sterni.
Profligari Expugnari.
Cædere in bello dicuntur, qui mortui desiderantur.
Cædere absolute pro occidi. Plautus
Terram ore mordere, mordicus capere.
Castris exui.

Ouerthwartly, vide *ill, it ought or must be.*

Necesse vel necessum est.
Ἀνάγκη γε.
Fit ex necessitate.

Necessitas est pro eodem. Quintiliano frequens.
ἀνάγκη oportet, δεῖ.
Trahit, vrget, coget necessitas.
Necessarium est, Opus est.
Fato datum seu decretum est.
εἵμαρται πέπρωται.
Fatetum est. Sic fata tulerunt.
Sic in fatis fuit. Ineluctabile fatum apud Virg. Ineuitabile.
Immutabile fatum.
Necessitas nos ad ea detrusit,
Ita negotium est apud Cice. pro ita oportet, sic res postulat.
Fatis adactus, id est, Impulsus.

Out of hand, by & by. Forthwith, incontinent. Quickly, Anone.

E vestigio ἐκποδών. Statim.
Illico. Modo, amodum.
Confestim. Continuo. Subito.
Actutum media producta.
Subinde. Sub manu, apud Senecam, & Sueto. παραχρῆμα.
Iam iam ὅσον αὐτίκα.
Mox. Iam Protinus.
Citra moram. Curriculo,
Parua mora.
Nec mora Longa.
Haud mora, continuo.
Oppidò. Maturè. Semel.
Antigerio. Propediem.
Breuiter. Breui admodum.
Breui. Primo quoque tempore dixit Cicero.
Properè Properanter.
Celere. Celeriter.
Extempore. Extemporaliter.
Cursim Velociter. Concito.
Festinanter. Dicto citius.
Velis equisque.
Ocyus. Extemplo.
Citus. Cito, Incunctanter.
Quamprimum, vna dictio.
Quum primum duæ dictiones.
Illico. Hec velut puncto.
Illicet apud Poætas præcipuè.
Omni amota procrastinatione.
vvithout delay. Sine dilatione.
Nulla interposita mora.
Promptissimè, apud Liuium.

he owed me money.

an owle.

Bubo noctua.
Hululus, Strix.
Nectimene. Lucifuga.
Auis ferialis, funesta, deuia.
Ascalaphus.

an oxe.

Bos. Iuuencus.
Taurus. Bubulcus.

P

to pacifie, to make peace, to qualifie: to recocile or make friends againe.

Componere pacem, rem.
Pacem facere, Confirmare.
Admittere Petere, Exorare.
Sopire dissidium, amorem.
Pacare. Vnire.
Iratum peccatum reddere.
In vel ad concordiam reducere.
εἰς ὁμόνοιαν ἄγειν.
Reconciliare, reponere gratiam inter aliquos, terent.
Controuersiam componere.
Seditionem sedare,
Inimicitias, dissentionem, odium extinguere, ponere, deponere,
Inire pacem,
Conficere pacem,
Conciliare, in gratiam ponere, restituere, Cicero,
Offensum in gratiam religere,
Sarcire protinus offensas, ne in simultatem exolescant,

Instaurare concordiam,
Reducere in gratiam,
Rumpere contentionis & dissensionis finem,
Contentioni imponere finem,
Coniungere, Colligare,
Copulare, Cice,
Tollere prælium,
Componere litem, controuersiam,
Sarcire pacem,
Litigantes comprimere,
Dissidentes in gratiam redigere,
Dissidium finire,
Restringere incendium,
Consopire querelas,
Pacis glutino dissidentes conciliare,
Procul eiicere quicquid rancorem, quicquid simultatem sapit,
Perniciosum tollere schisma,
Quam celerrime turbata componere
Reconciliari æmulas ciuitates veri principis est, Plin.
Mutuas simultates econciliatis animis in bonam gratiam & amicitiam vertere,
Paterno enim studio, vt perniciosa periculosissimaque in Christiana religione dissentio, ad piam vnionem redigatur.
Tempestatum sedare vel tumultum.
Seditiones coërcere.
Componere rerum motus, res turbatas, bellorum tempestatem.
Litis nodum dissecare.
Componere bellorum tumultus,
Coaugmentare pacem, Cicero.
Reparare, conglutinare concordiam.
Deponere arma.
Defensionem extinguere.
Discordiam sedare, placare, dissipare, tollere.
Tragœdiam omnem sedare.
Principum cohibere arma.
Pacem orbi reddere.
Perniciosissimum mundi tollere dissidium.
Fremere cum ciuili odio ac bello pacare ciuitatem,
Ad pacis concordiæque studium totis viribus incumbere.
Nihil non facere pacis conglutinandæ studio.
Componere bellorum vndas,
Principum motus componere.
Resectis bellorum seminarijs pacem adamantinis vinculis astringere.
Principes perpetua pace inter se cõglutinare.
Acerbis odijs dissidentes principum animos in Christianam adigere concordiam.
Dirimere, tollere controuersiam.
λιαν κοπτειν τὸν ἀγῶνα.
Dexteras iungere prouerb.
Cogere in fœdera, in cõcordiam dissidentes
Charitatem resarcire.
Cum libuit pacem placidis immittere tectis.
Libera per tutas ambulat illa vias,
Pax ades & toto mitis in orbe mane
Pax cererem nutrit.
Pacis alumna ceres.
¶ Rem inter se transigere, concordare, componere.
In concordiam redire, reuenire.
Bonorum virorum arbitratui, dissensionis caussam permittere, *To put in compromise and arbitrement.*
Amicorum arbitrio rem permittere,
ἐπιτρέπειν οἰκείοις.
Compromittere, & Compromissum facere, apud Cicero.
Compromissum pacisci, ἐπιτρέπειν.
Stare iudicio aliquorum.
Relinquere arbitrio, sententiæ, iudicio alterius.
Litem ad boni viri arbitrium mittere,
Rem alterius arbitrij facere.
Acquiescere, contentum esse arbitrorum sententia,
ἀγαπᾶν τοῖς δεδικασμένοις.
Alterius iudicium petere, subire, vulgus submittere se dicit.

to Pacifie, to mitigate, to Asswage.

Pacari, Placari, Pacificari.
Mulcere. Mitigare, Mollire.
Lenire. Sedare,
Restringere.

a Packe, vide *a Burden.*

to Pay, to cōtent, to satisfie.

Persoluere. Exoluere.
Soluere apud Terent. Pendere.
Dissoluere. Debitum reddere.
Pendere æs alienum, debitum.
Vectigalia, tributum pensitare alicui, pro soluere.
αποδιδόναι τὸ δάνειον.
Resoluere æs alienum, mutuaticium.
Numerare, Dependere. τίειν.
Facere satis, Satisfacere,
Rescribere, pro restituere, reddere renumerare. ἀντεπιστέλλειν elegans est apud Horat. & Terent.

to Pay *for another.*

Pro alio vel altero Soluere satisfacere persoluere, dependere, præstare.
Illius promissio, solutio tua erit.

he is not able to Pay.

Non est soluendo, non potest soluere, satisfacere.
Non habet vnde soluat.
Non suppetit vt creditoribus persoluat.

a Payle, vide *a Bucket.*

Paine, vide *Griefe.*

a Painefull life.

Vita acerba, molesta, grauis, Amara, tædiosa, misera, infœlix *Vide Noble death.*

he Painted *very well.*

Apelles veneris caput, & summa pectoris politissima arte perfecit, merè pinxit, egregiè, sic vt nemo melius.
Singulari expressit atque exornauit artificio, egregijs picturæ coloribus illustrauit, perfecit, ac perpoliuit egregiè.

a Paire of spectacles, vide *Spectacles.*

a Pale, vide *a Post.*

Pale, *or swart colour.*

Luricus, quasi loridus.
πελιδνός. Subniger.
Liuidus. Plumbeus.

a Pallace.

Regia substant. Regia domus.
Ædes imperatoriæ. Diæta.
Curia. Palatium, βασίλειον.
Aula principis. αὐλή.
¶ Aulici. Curiales.
Palatini. Proceres aulici. *Courtiers.*
Palatinos lumes frequentare, sequi, *To follow the Court.*
Magister curiæ.
Præfectus aulæ, palatii. *The Stevvard.*

a Pallet, vide *a Bed.*

a Pan, vide *a frying pan.*

a pannier, vide *a Basket.*

a pantable, or a Slipper.

Crepida. [illegible]
Sandalium. S[illegible]
Baxea, apud Apuleium.

a pantable maker.

Sandalarius. Crepidarius.
Diatretharius. Solearius.

a paper.

Charta, Chartula, χάρτης.
Papyrus [illegible] genere, apud Plinium.

Membranula,
Macroculum vocat Hermo, Bar,
Chartam longiorem, maiorem,
χάρτης ὁ, Iunci vel scirpi species, in Ægypto nascens, pro eadem vsurpatur, quod in ea Ægyptii scribere solebant,
Primū ab Alexandro rege inuenta,
Scapus, *a realme, or a quire of paper,*

blotting paper, that wil not beare inke.

Papyrus bibula, perfluens,
Charta emporetica,
Papyrus atramentum transmittens, absorbens,

paper Royall.

Claudia charta,
Imperialis, Regia Maracolum, Plin, á statura cubitalis longitudine,

a paramour, a sweete-heart.

Amasia, Amica,
Amatrix, Gallina,
Concubina, παλλακίς,
Corculum, Glycerion,

to pardon.

Parcere, Ignoscere,
Veniam precari,
Dimittere, Veniam dare, concedere,
Remittere, Indulgere,
Fulmen suum feraque corda recondere,
Nec veniam læso numine casus habet,
Deos poscere veniam, *Vide tô Forgiue,*

parentage, vide *kindred.*

parents.

to parget, plaister walles,

Tectorium inducere,
Crustare,
Incrustare parietes,
Lutare, Delutare.
Trullisare,
Gypsum inducere,

a parke, vide *forest.*

to keep or hold a parliament.

Conuentum facere,
Conuētum agere, peragere, agitare, celebrare,
Comitia facere, apud Cic,
Comitia agitare, habere, & gerere pro habere,
Comitia, Synodum celebrare,
Aiunt breui summorum principum conuentum Ratisbonæ fore,
Ire, conferre se ad comita, ἀγχαιρεσιάζειν,
Cogere consilium, synodum,
Instituere comitia,
Indicere conuentum, comitia celebranda Bruxellæ.
¶ Indicere, edicere comitia sacra,
Generalem indicere synodum,
Comitia differre, vel detrudere,
Reiicere in alium mensem, in annū alterum,
Instituere, inire conuenticula, conciliabula, de sceleratorum & hæreticorum conciliis dicitur,
¶ *Sacri* imperii, vel imperialia comitia,
Imperii conuentus.
Conuentus imperialis, solemnis, *vide to Gather,*

a parler, or a priuie chamber.

Cœnaculum, Varro,
Cœnatio, Colum el,
Conclaue, Thalamus,
Penates, Penetrale,
Domus interior,

to parte, to deuide, to Separate.

Partiri, Diuidere, Distinguere,
Dirimere, Distrahere, Dissoluere,
Deducere, Secare, Discindere,
Deriuare, παράγειν,
Disiungere, διϊστάναι,
Disparare, Cel, Dissecare,
In diuersas partes locare,
Sequestrare, Discriminare,
διαιρίζειν. χωρίζειν.
διατέμνειν, μερίζειν,
Partes facere,
Separare, Segregare,
Seiungere, Auellere,
Scindere, Semouere,
Diuellere, Disgregare,
Dimouere, Secernere,
Dicludere, pro separare, Virg,
Discludere Nerea ponto,
Intericere se pugnæ, *To stand or sit betvveene,*
Disterminare, agros propriè concernit,

to part, to Distribute.

Communicare, Partiri,
Impertire & Impertiri,
Partem dare, Impendere,
Participem facere,
Elargiri, Distribuere,
μερίζειν. μεταδιδόναι,

it is your part, or it toucheth you very neare.

Tua refert, Tua interest,
Tua res agitur, Tibi incumbit,
Tibi luditur, apud Pers,
Tuarum est partium,
Tuæ sunt partes, Officii tui est,

it is not your part but mine it is no matter to you, but it toucheth me.

Non tua, sed mea interest,
Hoc tua nullam in partem interest,
mea multum, tua minimum refert,
mea plurimum,
Ad te nihil, ad me valde pertinet,
Tua res in hoc nulla, mea vero agitur maxima,
Hoc ad res tuas momenti nihil habet, vim nullam habet, minimum valet,
Ad meas valet in omnes partes multum interest, refert, multum habet ponderis,

to passe ouer, vide *to omit.*

to passe ouer the water.

Cymba, nauigio traiicere, transuehere.
Lintre vehere,
πορθμεύειν, ὑπερβαίνειν,
Transire, Transfretare,
Superare, Exuperare,
Emetiri Mosam, Danubium, Albim, Diliam,
Tamesim, διαπορθμεῖν,
Pandis reiicere per freta linteis, id est, velis,
Transmittere, absolutè,
Metiri mare pro transmeare,
Ire naui, nauigio,
Traiicere classe Italiam,
Transmittere, traiicere, flumen,
Tumidas lati superare fluminis vndas,
Traiicere celeri pede,
Exercitum nauibus deportari frequenter Liuius dixit,
Vi facere viam,
¶ Traduci, Transuehi,
Vehi, Peruehi,
Rumpere aditus,
Transmitti,
Innocuum dare alicui iter.
Deferri rate in vlteriorem Mosæ ripam, *to be conueyed or carried ouer,*

passed, that is past, and gone.

Præteritum. Exactum,

Transcursum. Euolutum,
παρεχκειμένον.
φθάσαν. Elapsum.

to passe, vide *to Excell.*

passing well.

I passe not, vide *I care not.*

a passport, or a safe conduct. a Certificat.

Fides publica, apud L. & Sallust.
Senatus placitum, consensus.
Saluus conductus, vulgo dicitur.
Sunt qui postremum reprobent tanquam barbarum cum tamen Neotericorum scriptis & apud Suetonium reperiatur in vita Cæsaris.
Commeatus. Causaria missio.
Symbolum itineris.
Tessera transitus.
Libellus profectionis.

to giue or grant a passport.

Publicam fidem interponere.
Tuti itineris literas concedere.
Dextram dare securitatis, 2. Machab. cap. 11. *To giue a safe Conduct.*
Dare vel concedere commeatum, tametsi nonnulli barbarū censeant, & etiam commeatum dare significet viarum impedia benignè præstare, sumptus ad iter ministrare magnificos
Dare fidem vt tuto ire ac redire liceat.
Liberum ac saluum conductum, cōmeatum concedere.
Securitatem præstare.
Vnde iure gentium receptum est oratorem seu legatum, vel publicū agentem negotium, nec cadere, nec violare
ἀσφάλειαν ἀ συλαῖν, ἢ ὑβρίζειν.

Saluum conductum dare.
Plebiscito potestatem facere impunitate promissa, quod Græcis est ἄδειαν διδόναι, ἢ ἀσφάλειαν.
Securitatem à quoquam postulare. *To require a Passport.*
Accipere fidem publicam, i. impetrare saluum conductum.
Publica fide venire, ac redire. *To come vpon safe conduct.*
Fidem publicam habere, & ita ad comitia aduentare.

for pastime or sport.

Animi causa.
Animi gratia subticetur eleganter dictio reficiendi vel recreandi.
Oblectamenti causa.
Delectationis causa.
Animi laxandi causa, gratia.
Voluptatis causa, apud Vale.
Ad oblectationem.
Oblectandi nostri gratia, nam laxamento opus est.

a pasture, a place where beasts feede.

Ager compascuus seu pascuus ager.
Pascuum, neutri generis.
Pascua sub fœminino genere frequēt in sacris. Pratum.

a patent, vide *bull.*

patient, quiet.

Patiens τλήμονα. Æquanimus Lōganimus Tollerans Sustinens, Socrates.
Communi animo.
Aequo animo ferens.
Aduersa quæque ac contraria boni consulens.

to be patient, to take patiently.

Pati, ferre malum fortiter.
Æquo, leui animo pati, ferre patienter pro quo vulgus patientiam habere dicit.

Eodem

Eodem vultus tenore, etiam aduersis interpellantibus, perstare.
Solitus de Socrate.
Malum efferre Cic, patiêdo scilicet
Vincere, subducere, Sepulire.

patient in aduersitie, vide *ill fortune*.

patiently.

Æquanimiter, Patienter.
Fortiter. Constanter.
Tollleranter, Tranquilla mente.
Patienter, constanti, fati, æquo, bono animo ferre.

a path, vide *a way*.

a patron or protectour: a Defender.

Patrocinator. Patronus.
Protector. Defensor.
Tutor defensator.
Mecœnas.

a pauillion, vide *tent*.

to pause, vide *to tarie*.

to make peace, vide *to pacifie*.

to hold his peace, to keepe silence.

Tacere. Reticere.
Obticere. Obticescere.
Conticere. Conticescere.
Labiis comprimere vel linguã, vocẽ.
Pythagorico vti silentio.
πυθαγορίζειν.
Linguam frenare, refrenare.
Digito labellum compescere.
Tenere silentium, apud Ouid.
Fauere absolute pro silere, apud Terent.
Facere finem sermoni.
Fauere, adesse æquo animo.
Fauere linguis apud Senec, & Ouid.
Linguisque animisque fauete.
Silere σιγᾶν. Supprimere.
Harpocratem agere, vel Angeronã.
Continere audita, arcanum cælare.
Redituras per iugulũ voces retinere.
Tenere se in silentio vel intra silentiũ
Premere vocem, est subito obmutescere.
Obliterare. Immutescere.
¶ Silentio præterire, inuoluere.
Transire. Pertransire.
Supprimere. Prætermittere.
Taciturnitate, silentio cælare.
Nescire quod scias.
Dissimulare quasi nescias.
Premere quicquam ore *to keepe close*
Manum ad os imponere.
Obdere, imponere frenum ori, labiis.
Non temere ad quemuis effutire.
Continere vocem stultitiæ iudicem, apud Cic. Consilere vocem.
Præstare silentium, apud Ouid.
Præterire. Omittere.
Nullam dere facere mentionem.
Prætercurrere. Transilire.
Saltum facere. *To passe*.
Quod muti citius loquantur quam ille.
Cuius, dicta pennis carentia haud longe auolant.
Libere dixeris verba sine pennis e- runt.
Quod scio nescio.
Silentium dare, facere, agere.
Harpocrati dictum esse puta.
Vel lapides citius loquantur.
¶ Silentium vendere magna pecunia apud Asco, pro accipere pecuniam pro silentio.
In silentium descendere.
Argentanginam pati, vt de Demosthene ferunt

a pearle.

Margaritas, vel itum. Gemma.
Margarites μαργαρίτας.
Anio, & pro multitudinem Bacca.

a peece, or morsell.

Pars. Particula.

Frustum,

Frustum, Frustillum.
Petia, iurisconsultus frequens, vt petia terræ, sed gallicá potius dictio quã Latina.
μέρος, μέρειον,
¶ Recisamentum papyraceum, chartaceum, membraneum, *A peece of paper or parchment.*

peecemeale, in peeces, morsels, or gobbets,

Minutatim, vel Minutim,
Incisim, Frustatim,
κλασματαδὸν, Frustulatim,
Assulosè. Assulatim,
κατα σκινδαλμὸς,
Membratim, Gradatim.
Particulatim, Per membra.
Articulatim. Ossiculatim,
Partem per partes, παρὰ μέρος,
Per numeros, Per species.

a peece of Trouble, a Troublesome busines.

Difficilis res est, laboriosa, non facillima, minime facilis, difficultatis habet, negotiũ laboris plurimum.
Non ea res est, quæ facile, paruo negotio, leui labore, non magno studio effici posit,
Magne difficultatis, multi laboris, non parui negotii, non operis exigui,
Laboriosa, operosa, grauissima res est in qua sudandum sit, sustinendi labores.
Multum opere ponendum, vigilandũ, excubandum animo sit, non leuiter laborandum, studii multum, industriæ plurimum sit adhibendum,

a pellet, vide *a Gunne stone,*

to pilgrimage, vide *to* Go *in pilgrime,*

a penn-horne,

Calamarium. θήκη.
Graphiarium, Theca calamaria, γραφεῖον θήκη. Theca pennaria. Theca graphiaria,

to make one pensiue, vide *to Grieue one,*

Pensiuenesse, Sadnesse,

Anxietas, Angor, Sollicitudo,
Ægritudo, Tristitia, Mœstitia, Dolor, Grauitas, Luctus,

penury, vide *Scantnesse.*

people, vide *flocke,*

peraduenture, perchaunce,

Forsitan, Forsan, τάχα,
Fortassis, Forasse, ἄρα,
Fors, Forte, συμβαν,
Fortuna, Casu,
Forte fortuna, *Temere,*
ἐκ τύχης, Fortuitu, vel fortuito,
κατὰ τύχην,

to perceaue, to foresee:

Præsentire. Subolere,
προαισθάνεσθαι,
Suspicari suspectum esse,
Suspitionem habere,
Arbitrari, Existimare,
Putare, Autumare,
Rescire, Resciscere,
Odorari metaph, sicuti,
Subodorari, & olfacere,
ὀσφραίνεσθαι, Olfactare,
Tanquam per somnium intelligere,
Per nebulam rescire,
Per caliginem intelligere, videre,
Perleuiscere, Præsentiscere,
Quodam suspitionis odore sentire aliquid,
Summis naribus olfacere,
Per somnium quidem meminisse,

Ede

Esse in suspitione,
Leui experimento coniecturaq; qualecunque deprehendere,
Suspitionem in pectus demittere,
Animum alicuius tangere dicitur suspitio,

to perceaue, to Vnderstand.

Percipere, Intelligere,
Mente, Assequi,
Comperire, Inuenire,
Perspicere, Cognoscere,
Accipere, Audire, Videre,
Compertum vel exploratum habere,
Spectatum, expertum, exploratum, perspicuum est mihi,
In promptu est mihi,

ye may perceiue or see,

Videre est, Cernere est,
Videre licet, Cernere licet,
Videas, Cernas vel cerneres, procernere potuisses,

not to perceaue, vide *to Vnderstand,*

a percer, vide *Auger,*

perfectly, vide *Exactly,*

perfect, vide *Absolute,*

to performe in deed,

Præstare factis & exprimere, apud Erasm, frequens,
In opus transferre,
Ad rem ferre, producere,
Opere comprobare, perficere,
Conferre verba ad rem,
Rebus respondere, explere,
Effectui mancipari, tradere,
Effectum dare, *To fulfill*, Terent,

perill, vide daunger,

to perish, to Decay,

Collabi, Dilabi,
Perire, Considere,
Oppidum intercidere dicitur,
Intermori, Interire,
Deperire, Consenescere,
Cadere, A ruina sæua,
Corruere, Ruere,
Ruit alto à culmine Troia,
Senescere, Inueterascere,
Labi, dilabi apud Ciceronem,
Occidunt, desinuntq; fragilia & caduca, Mutari Labascere,
Conflaccessere, Occidere à cado,
Cum fundamento perire,
ἀφάνη καὶ ἐκ θεμελίων ἀπόλλυσθαι,
Ruinam minitari vel casum,
Sic vetustate dissoluta dicuntur labi, id est sensim ruere,
Desinire, finire. *to take an end,*
Deflorescere, Metaphora ducta ab arboribus Cicero,
Deflorescit formæ dignitas morbo, aut vetustate,
Defluere, Metaphora ducta ab amnium fluxu similiter & Effluere, Euanescere, Ire in auras, Disperire, Disparere, ad nihilum recidere,
Abire pessum, id est perditum,
Exarescere, Metaphorice,
Cedere æuo, Soli,
Senio collabi,
Monumenta fatiscere dicuntur,
Scripta tempore tabescere, vetustate deleri, Quæ non penitus sublata est, sed extat,
Cuncta in æquoreos abiecerit irrita ventos,
Cuncta vt letheis mersa feruntur aquis,
Extinctum longis excidit õne malis,
to vvaste avvay by lenght of time
¶ Vindicare ab obliuione hominum atque silentio laudem prope senescentem,
Nobilissimam familiam iam ad paucos redactam pene, ab interitu vindicare, Vtrumque, apud Cice *To renevv or restore againe,*

to permit, to suffer too much: to giue ouer much liberty.

Nimium indulgere, permittere.
Indulgentius aliquem habere, apud Erasmum.
Lenius tractare, habere.
Assentari. Obsequi.
Dare licentiam, Cice.
Consentire.
Laxare habenas, fræna licentiæ.
Remittere frena.
Effrenem non satis coercere adolescentiam.
Adolescentes sibi permissi sese perdunt.
Lora, habenas dare laxas.
Laxiore ducere habena.
Concedere facile. ἐνδιδόναι.
Delicate tribuere, atq; ita adolescentem prolem, gnatum perdere corrumpere, deprauare, malis moribus inficere. *To marre, to spill.*
Nimia indulgentia filios in tellani barathro immergere.
Parum siquidem indulgentia filiorũ flagitia in immensum crescunt.

a perpetuall renowne, vide *Euerlasting.*

to persecute, vide *to Vex.*

a parson, vide *a Curate.*

to perswade fully, earnestly.

Instanter persuadere.
Incitare. Adducere.
Suadendo inducere.
Impellere. ἀγνῶσι.
Inculcare Metaphoricè.
Fidem facere alicui.
In sententiam aliquem impellere.
Aliqua ratione inducere.
Persuadere.
Huic magnis præmiis pollicitationibusque persuadet, vt ad hostes transeat.
Mouere, afficere, *to moue.*
In sententiam suam trahere quempiam, seu adducere.
συναγορεύειν.

by your perswasion, vide *counsaile.*

to peruse, vide *to correct*

the pestilence, or the plague.

Pestis. Pestilentia, λοιμός.
Pestifer morbus.
Aeris venenum, Corruptio.
Aer corruptus.
Pestilitas pro eodem, apud Lucr.
Febrilis, atra pestilens, dira Lues.
Epidimia, vulgo.
Contagio aeris infecti.

a patten or a wooden shooe.

Calceus ligneus, ex ligno.
Calo. Solea lignea Soccum.
Calopodium. καλοπόδιον.

peeuish, vide *obstinate.*

a phisition.

Medicus ἰατρὸς ἀκεστής.
Medicamentarius á Plin, dicitur cognoscens morbos artemque medendi.
Medicus quem naturalium rerũ profunda cognitio, curandique fides commendat.
Clinicus à lectis ægrotantium quos frequentat.
Medices, professor.
Artis Medicæ peritus.
Empiricus ab experientia.
Arte medica insignis.
Morborum propulsator.
Archiater, ἀρχίατρος, Medicorum princeps.

Saluator noster a D. Hieronymo Archiater dictus, quod sit medicus Christianorum, & animarum lāguentium præstantissimus opitulator.
Et vt refert Galenus Græcis. αἱματα· πιζὰ παῖδες Medici dicuntur.
Phœbus, Aesculapius.
Chiron Et Cremarius.
ἱππιατρος, apud Firmicum, & iumētorum & pecorum medicus, quem mulomedicum interpretantur, & Veterinarium Columela cū Varrone vocant, *a horse leach*
Et morbi armentarii, apud Soli quibus armenta laborit.

a phisicke, or a Remedie.

Medicamentum. Medicamen.
Salubre, Salutiferum.
Medicina. Remedium.
Andidotus, vel antidotum.
Venenum, pro eodem,
Succus amarus, apud Poet.
Pharmacon. Mithridatum.
Theriace, Medela,
ἄκισμα, ἄκεσις,
Alexicacon, ἀλεξικακὸν, quo etiam Amuletum dicitur, est remedium Contra quæcunq; mala ac venena,
Alexipharmacon, auxiliare medicamentum
Salus pro remedio, Virg,
Vna salus victis,

to picke out, vide *to choose.*

a pike, a speare.

Hasta Framea Germanorum,
Lance Hispanorum à latitudine ferri dicta, λογχη,
Pilum Romanorum & telum,
Materis gessum vel gesum Gallorū,
Quiris Sabinorum,
Iussus Bauarorum,
Sabina Illyricorum,
Sarissa *Macedonum*, tragula,
Hastile, Contus, Cuspis pro hastu,
Halabarda, *An Halbard*. apud Eras. omnium ferè est apparatorum, stipatorum, germanis tam superioribus quam inferioribus in vsu, Hæc à nonnullis dicitur Cumigellus ab aliis Bipennis,
Venabulum ὕσσος,
¶ Hastis pugnare, dimicare δορατίζεσθαι,
μάχεσθαι διὰ δοράτων,

a pillar, a prop, a Shore, a stay.

Pila, Columna,
Columella, Plinius columnas stallas appellat,
Fulcimentum, Fulcrum,
Cippus pro Columna ponitus,
Stylus, Anchora domus metaph,
Gubernaculum, Teren,
Columen familiæ, cui reliqua domus innititur,
Epistilium, latine Capitellum, *The capter of a piller, the foote of a piller.*

pilles, of phisicke.

Pilulæ, quod ad similitudinem pilæ sunt sphæricæ figuræ,
Trochisci qui Græcis dicuntur.
Catopotia, à καταπίνειν,
Cathartica, *A purgation,*
Vitioso purgare corpora succo,

a pillorie.

Collistrigium, Columbar,
Numellæ,
Cauea pro maleficis & adulteris castigandis, superposita posti erecto,

a pillow, vide *Cushen.*

a paire of pincers, vide *Tongs.*

a pipe, a flute.

Phistola vel fistula, Calamus,

Tibia, αὐλός,
Syrinx vel Syringa, σύριγξ,
Auena per metonymiam sicut & Cana,

a Piper, a Fluter, a Minstrell.

Tibicen, med, prod, quasi Tibicen, hoc est, αὐλητής aulites, apud Græcos, cuius fœmineũ αὐλητρις quæ in tibiina canit.
Tibicinia Tibicinistria, & Tibicinaria,
¶ Lyristes, lyricẽ, a lyricẽ λυρῳδός,
Qui lyra canit,
¶ Cornicẽ, qui cornu canit κερῳδός
Cornicinus apud Cic,
¶ Tubicen, med, cor, qui in tuba, id est Buccinator vel Æneator, *A Trumpeter*, ab ænea tuba,
Cauens tuba Classicus,
¶ Liticen, qui in lituo canit,
¶ Choraules vel Choraula *A Piper for a daunce*,
¶ Aulœdus aut fistulator latinè, Ciceroni, & apud Mantuanum fistulicen, *A Fluter*,
¶ Fidicen med, cor,
¶ Citharœdus κιθαρῳδός, vel citharam tendens & Apollinei peragés officium vatis, citharam plectro crepitante fatigans, *A Harper*,
Fauoris emerẽdi gratia chordas percurrere,

to pipe to Flute,

Ludere fistula, tibia, calamo agresti,
Canere tibia,
αὐλεῖν,
Dat tibia sonos, Stridebat tibia cantu,
Agere tibicinem,
Tibiæ modis conuiuas oblectare,
Ad numeros rasilem inflare tibiam,
Syringa melos fundere,
Resonis cannis, dulcisona modulari carmen auena,
Fistularum imitari modulus tubarumque concentum, Soli,
Peritus ore fistulaque cantare,

to pisse to make water,

Meiere, Mingere, οὐρεῖν,
Facere vrinam, Lotium facere,
Vesicam leuare, exonerare,
Emittere lotium, vrinam vel excernere,
Micturire, Vrinam reddere,
Agere flumen, *to make a riuer*, Cicero prouocare, mouere vrinam,

a pispot, or a chamber-pot, a close stoole.

Matula, Vrinale,
οὐρητρίς, ἀμίς,
Metella, apud Martialem & Metellio diminut, σκεῦος,
Schaphium, σκαφίον,
Vasculum vrinarium, excrementicum,

to pitch his tents:

Castra metari deponentale, aut distinctim,
Metari castra, κατασκηνοῦν,
Castra ponere, locare,
Stationem habere, Tendere,
Facere, figere castra, apud Cæs,
Tendere papiliones, tabernacula,
Figere tentoria,
στρατοπεδεύειν.
Conferre castra castris, est ex opposito metari, Cæsar,

a pitchforke.

Marga, æ, Columel,
Furca, Furcula, δίκελλα,
Furcilla, Bidens, δίοδος
Tridens, τρίαινα,

pittie, vide *compassion.*
to giue place, vide *to Recule*

to put in the place of another, vide *to Suborne*.

the plague, vide *pestilence*.

to haue the plague, or to be sicke of the plague.

Pestifero igni æstuare, exæstuare, peste laborare, morbo exitiali, Lu. λοιμώττειν,
the Plague increaseth, or vvaxeth very hote.

Vegetius, Aëre corrupto perniciosissimus nascitur morbus pestilens, contagium passim locorum serpit.

Pestis incrudescit, quum pestiferi morbi repullulant & ingrauescũt passim vagantes.

Dicitur præterea Grassari, *Sæuire*, Desæuire, quum nihil à pestilentia tutũ, sed ingenti hominum clade inualescit, & omnia nouo pestilẽtiæ genere conflagrant, ardent.

stage players.

Comœdi. Tragœdi.
Histriones. *Mimi*.
Pantomimi penult. prod.
Fabularum actores.
Planipedes.
Ludiones, *Ludii*,
Thymelici. Θυμελικοί, vide in canonibus sacris.
Scenici, Theatrici Actores.
Imperator histricus vel comicus & Choragus, qui præiunt exhibendæ comœdię.

to play a play vpon a stage.

Agere recitare edere fabulam, comœdiam Edere spectacula.
Instituere ludos,
Celebrare, Concelebrare ludos,
Ludis celebrare diem natalem.
Dare exhibere spectaculum, *Vide Scaffold*.

to play the wanton vide *wanton*.

a ioyners plaine.

Dolabra, Dolabella. ἀξίνη,
Dolatoria, apud D, August,
Planula, idem, Ascia, Asciola,

plaine, vide *Euident*.

plainely, vide *Simply*.

a plaine dealing man.

to plaister walles, vide *to parget*.

to plaister.

Emplastrum, quamuis rectius cataplasme.
Malagma, à molificando,
Epithema, quod etiã, *a tent* significat
Basilicum, apud Celsum pro eodem,
Ceratum, *a Cerecloth*.

to plane or to make plaine or Smooth.

Dolare, σχεδιάζειν,
Edolare, Dedolare,
Polire, Radere,
Æquare, Planare,
Complanare, Leuigare,
λεαίνειν. Leuare,
Dolabrare, Dicitur etiam dolio is
Asciare, Exasciare.
Scabrum, impolitum, vel distortum planum reddere, leuigare,
Pilare pro complanare, πιλεῖν,
Abradere aliquid acuta dolabra,
Aliquod opus politius limare,
Delimare, Elimare,
In quadrum redigere, *to Square* in ordinem apparaque structuram concinnare, exæquare,
Exasciatum opus, apud Plautum, id est vtrumque dolatum, leuigatum nondum tamen vndiquaque expolitum,

Forma ludi delineare.

to Plant:

Plantare. Exparare sulcis.
Concretam radicem effigere terræ.
Radice in tartara tendit.
Penitus terræ defigere arborem.
Vitem tenui committere sulco.
Humo tegere ac foueis abscondere.
Plantas, stirpes obruere terra.
Summum cacumen mandare terræ.
Plantas teraces figere humo.

a Plate of any Mettall.

Lamina. ἐλασμός. Bractea.
Bracteola ex quibuscunq; metallis.
¶ Bracteator & bractearius. *A Plate bearer.*

a Platter, vide *Dish.*

to pleade, to go to Law.

Iudicio decertare, contendere.
Litem agere. Litem habere.
Lites agitare. Certare.
Lege agere. Iudicio experiri.
δικάζεσθαι.
In iure disceptare, quod græcis est,
δικαιολογεῖσθαι,
Causas agitare, apud Mart.
Suscipere litem,
Litigare,
Causam, lites agitare, apud Erasmū.
Contendere,
Disceptare, Iudicum sententiis controuersiam finire,
Iure controuersiam dissoluere,
Agere ex singrapha cum aliquo,
¶ Litium tricis sese impendere,
Habitare in foro, apud Cic in forēsi commentatione assiduum esse. *Stil Plaiding,*
¶ Forum agere. Ius dicere,
Iudicia exercere, Iudicare,
Diiudicare, *To iudge, to sit in iudgement.*

a pleadge, vide *surety,*

pleasant, Delectable.

Gratus. Suauis. Placidus.
Acceptus Dulcis.
Delicatus. Lautus.
Amœnus. Iucundus.
ἡδύς. Delectabilis.
ἐπίχαρις. Volupe est.
Voluptuosus. ἡδυσμένον.

pleasant and profitable, vide *learning,*

a pleasant saying, merry in Talkes,

Dicta dicit eiusmodi, iis vtitur dictis, ita facetiis valet, ita belle lepidè, venustè, argutè, ingeniosè, festiuè, lepidè iocatur, vt singulis verbis risum excitet, commoueat, faciat, vt audientes mira voluptate perfundat.
Eius dictis, facetiis, vocationibus re capiuntur omnes.

pleasant, vide *Iestingly,*

it pleaseth or liketh me well,

Animo sedet, apud Virg.
Cordi est, Placet. In animo est.
Perplacet, ἀρέσκει
Gratum est, acceptum,
Deo visum,
Placitum est, Sedet arbitrio.
Arridet. Blanditur, Adblanditur, frequentia apud doctos.
Pergratum mihi est,
Accipio legem, conditionem,
Placuit animo, ἥνδανε θυμῷ, apud Hom, Lubitum est animo,
Palato satisfacit,

it pleaseth me not,

Displicet, Sordet, Pudet,
Non est visum mihi,
Non probo, Nolo,

a pleasure or commidity.

Commoditas. Commodum.
Amœnitas. Oblectamentum.
Oblectamen. Delectamentum.
Delectatio. Oblectatio.
Vide Gladnesse.

to doe one a pleasure or good Turne.

Gratificari. χαρίζεσθαι.
Beneficium conferre, dare præstare.
Rem gratam facere.
Pergratum illi facies, apud *Terent*,
Gratum facere. Cic. *S*ed quando ita natura comparatum est, vt qui rē nobis gratam faciant, in eos volūtate simus propensiore, non rarū est, vt gratificando apud nos gratiosi sint, i. authoritate multum potentes.

to take pleasure, vide *Delight.*

a Plenteous table, vide *Banket.*

Plentifull, vide *Abundant.*
Plentie, vide *Abundance.*
Plētifully, vide *Abuntātly*
the Pleurisie, vide *Stitch in the side.*

to Plow, vide *to Eare.*

a Ploughman, or Husbandman.

Arator. Colonus. *A*gricola.
Rusticola. Rusticus. Cultor.

to Pluke in sunder.

Diuellere Dirimere.
Dissoluere. Distrahere.
Detrahare. Decerpere arborum poma, Vuas, Fructus, Carpere aliquid.

to Pluke out, or pull vp by the rootes.

Euellere. Extirpare.
Eradicare. Eruere.

the Spanish or French. Pockes.

*S*cabies *H*ispanica, Gallica.
Scabies Neapolitana. Lues.
*P*ost æ Gallicæ, apud *Eras*.
Gallica lues. Pudendagra.
Morbus Gallicus.
*S*acra scabies, i. execranda.
Turpi laborare scabie. *to be sicke of the Pockes.*

¶ Mariſca, alio nomine Condyloma & Ficus masculini generi morbus est seu genus vlceris fœdi. Ex crescentia carnis circa anum σῦκος vel σύκωσις & hæmorrhois Græcis dicitur. *the Pyles or Hemoroids.*

Poyson, Venim.

Virus. Venenum.
Toxicum. *A*conitum.
Pharmacum. φάρμακον, vtrumque significat remedium & venenum.
Socratica passio.
Medicamentum aliquando pro veneno sumitur.
Gorgoniis infectus, Venenis.
¶ Venenosus. Virulentus.

to Poyson.

Veneno necare, extinguere, interficere.
Mortiferos porrigere succos.
Venenare. φαρμακεύειν.
Toxica dare, miscere.
Pharmaco è medio sustollere.
Venenum alicui infundere.
*T*oxico inficere, seu veneno,

Corrumpere venenis.
Inficere pocula.
Miſcere aconitum, Ouid.

to pole the Head.

Capillos demere vel reſecare.
Attondere aliquem per pectinem.
Caput tondere,
Caluitium capiti inducere.
Caput nouaculæ ſubmittere.
Capillos ponere,
Crines ſoluere,
Abſcindere comas,

to make poore, vide *Conſume*.

the pope, the Biſhop of Rome.

Summus Pontifex.
Summus pater.
Pontificum caput.
Primarius. Sacerdos.
Papa, Latius pater,
Pontifex maximus ſeu Romanus,
Maximus Romana in ſede ſacerdos.
Summus ſacerdos,
Petrinæ gubernator nauis.
Cathedram Petri vicaria ſucceſſione obtinens.
Cuius caput fulget, condecoratum eſt corona triplici, Seu triplici fulget honore caput.
Qui fronte tegmina celſa gerit.

to be pope,

Romæ pontificem agere.
Papatui præeſſe.
Pontificatus ſummi honore ſublimari.
Apoſtolicæ ſedes ſacerdotio fungi apud Max.

to become pope.

Ad ſummi Pontificii faſtigium, ad ſummum Pontificatum euehi,
Summum inire ſacerdotium.
Summo pontificatui, & eccleſiæ Romanæ præfici.

a portall, a porch,

Atriolum. Antepagmentum, Cato.
Veſtibulum. Prothyra.
Porticus, προδόμος.
Propyleum. προπυλαιον,
Proaulion. προαύλιον,

a porter, or a keeper of a gate.

Portarius. θυρωρός.
Ianitor, Cuſtos oſtii.
Oſtiarius. Atrienſis.
πυλωρός, vel vt iuriſconſulti ſcribunt Atticus, qui excubat ad atrium.
Clauſtrinus.
Seruus ad limina.

to poſſeſſe, to Enioy.

Poſſidere. καρπεύειν,
Habere, Tenere,
Occupare. Vſurpare.
Vſum, fructum habere.
Fructum capere. καρποῦσθαι,
Frui. Vti. ἐπιτυγχάνειν.
Vide to Enioy.

poſſeſſed with the diuell.

Arreptitius. ἐνεργούμενος.
Dæmonicus, Obſeſſus.
A demonio, ſpiritu maligno exagitatus.
Dæmonioſus.

it is poſſible, or it may be.

Fieri poteſt. Poſſibile eſt.
Licet. Vſu venit,
Defendi poteſt, ἐνδέχεται,

poſteritie, vide *Succeſſors.*

a post, a pole, a pale, a prop or stay.

Palus, Pertica,
Pedamen. Statumen,
Pedamentum, Fulcimentum,
Adminiculum, Sustentamen,
Sustentamentum, Sustentaculum.
Cauea pro maleficis & adulteris castigandis superposita posti erecto, *a pillory.*
¶ Vallus masculino genere, palus firmior & Ridica, χάραξ,
Sublica,

to leaue vnto the posteritie.

Tradere per manus, Sal, & Liu.
Tradere per successionem,
Ad posteros siue literis transmittere,
Dare per manus, aliquid veteri vsu obseruatum aut maiorum relatu acceptum posteris relinquere,
A maioribus tradita narratione transfundere in alios,
Diuinitus accepta, viris rursus sanctis ac Deo plenis enunciare, prodere,

postes or messengers riding poste.

Veredarii, Equestres, pegasarii cursores,
Nuncii regii, quos Postas appellamus quasi positos certis in locis Græcis dicuntur, ἀγγαῖδαι & ἀγγαροι,
Legati, oratores,
Ambasiati vulgo, *an Ambassadour.*
Embassadanes, apocripharii, rerum magni momenti nuncii.
Feciales, olim dicebantur penes quos belli pacisque ferendæ ius erat, aliis caduceatores, iam nonnullis paludamentarii vocantur, à paludamento vestis genere quo vtuntur,
Vulgus omnium pene nationum Heraldos seu Heiholdos vocat, quod summa fidelitate ipsi exercitui vel principi in denunciatione vel pacis vel belli, aliisq; iniunctis mandatis exequendis sunt astricti. *an Herauld of Armes,*
¶ Magister seu præfectus postorum. Veredariorum, *The postmaister.*
¶ Obire legationes,
Legatum agere, *to be Embassadour,*

an earthen pot, or a stone pot.

Vas fictile, Vas samium.
Tuscum Vasculum, Caprunculum,
Vas luteum, i. ex luto factum.
Vas terreum. πιθάκνη.
Sesia substantiuum vas fictile oblongum, apud Liuium, *a vvine pot,*
Inde Seriola diminutiuum,
Diota, *a pot vvith tvvo eares,*
Vrceus, pencor,
Vas saguntinum, Vas testeum,
Vas aretinum. apud Mar,
Culullus, Fidelia,
Testa, apud Hor, *vide a cup.*

a pound.

Libra, Pondo, Talentum,
Assipondium, As, assis,
ἀσσάριον,
Mina vel mna Græcum pondus,
Dispondium, *tvvo pounds.*

Pouertie, Need.

Paupertas, Pauperies,
Inopia, πενία, Miseria,
Aporia, Calamitas,
Infœlicitas, Egestas,
Indigentia, Inedia,
Penuria, Nuditas, Ærumna,
Præcontractissima penuria,
Mendicitas, tenuitas,

Acerbitas pro miseria ex calamitate contracta, apud Cic.
Angustia pro tenuitate & exiguitate fortunarum ac rei familiaris à Cicerone ponitur.

to liue in Pouerty, or to suffer greate Pouerty.

Vitam in egestate degere.
Pauper, Angusti agricultor agelli.
Vitam viuere duram.
Paupertate & ægritudine tabefieri.
Inedia, defectu laborare.
Domus sensu parua vel orta.
In egestate vitam ducere.
Miserè viuere. Sustinuere ærumnam.
Pauperam vitam degere.
Aerumnis fatigari, sollicitari perpetuis. Aerumnam exigere Plaut. pro pati.
Apoiiari, apud diuum Paulum.
Summa rerum inopia premi.
Plurimis ægi calamitatibus.
Miseram nimis vitam terere.
In summa rerum inopia degere.
Ad rastros redire, *driuen to Pouertie.*

a Pouch, vide *Bagge.*
power, vide *Might.*

it lieth in your power, it is in your hand.

Tibi integrum est, πρὸς σοί ἐστι.
Tibi in manu est.
Tibi liberum est, solutum est.
In tuo loco & sano est situm, apud Plautum.
In manu est tua, in potestate.
In tuis genibus situm est.
Est in arbitrio tuo.
In promptu est tibi.
In te situm est. ἐπ' ἐστί σοι.
Est penes te ἐπὶ σοὶ πάρεστι.
In tua voluntate est.
In tuo nutu, iudicio.

it is in my power.

Mihi liberum est. Possum. In arbitrio meo constitutum. Mihi licet.

with all my power, as much as lyeth in me.

Pro virium mearum portiuncula.
Pro virili portione.
Secundum mensum virium mearum.
Pro viribus meis.
Pro copia, hoc est, pro facultatibus, pro virili.
Quantum vires patiuntur.
Pro virili mea parte.
Pro virili mea. τὸ κατ' ἐμέ.
Quod potero, enitar.
¶ Pro meo posse, barbarum prorsus est, siquidem infinitiuus, non ponitur pro nomine, nisi in nominatiuo & accusatiuo, vt est apud Vallam.

to powre in, to fill drinke or wine.

Vinum, potum fundere, infundere.
Potum ministrare.
Rotantia largius ministrare pocula.
A cyathis esse. Ad cyathum stare.
οἰνοχοεῖν, pro quo vulgus inepte propinare dicit. Est enim propino προπίνω dictio Græca, significans præbibere.

to pray, to Intreat, to desire, to Demand.

Rogare. Rogitare. Precari.
Orare. Deprecari. Postulare.
Obsecrare. Fundere preces.
Oratum & rogatum habere.
Intercedere. Interpellare.
Implorare. Desiderare. Petere.
¶ Obtestari. Quæso.
Precibus sollicitare, pulsare, Instare.
Impense rogare, ἐκλιπαρεῖν.

Per

Per sacra amiciæ rogare.
Precibus trequentare.deposcere.
Poscere,flagitare,& efflagitare plus quàm rogare. *to Craue,*
Indefessis precibus poscere.
Supplicare,ἱκετεύειν,to beseech humbly.
Preces dare,concipere.
¶ Vocare in vota.
Innocare,votis lacessere.*to call vpon.*
¶ Interprecari, Intercedere, Interuenire,Rogando quasi impetrare, *to Pray for some bodie.*
Mediationem agere.
Ad pia propensum vota vocare deũ
Solemnes voce preces.
Adorare per sua vota Deum.
Solita fundere voce preces
In prece totus eram,
Tollere ad sydera palmas
Tendere manus.Numina,Diuos.
Vocare,precari.
Supplex manus tendit.
Ante Dominum supplex erat manibus supinis
Admouere,adiicere,adhibere,addere preces.
Vti precibus,*Tentare,Petere, Precari* ore.

praiers.

Preces. Precationes.
Orationes, Supplicationes.
προστυχαί. Rogationes.
Litaniæ. Supplicia, Vota.

to praise , to Commend , to Extoll.

Laudare. Magnificare. Dare decus.
Honorem reddere,
Numen adorare Dei.
Meritos inducere honores.
Miro honore colere.
Celebrare honorem.
Tergeminis honoribus tollere.
Extollere. ἐπαινεῖν.
Honoribus accumulare.
Meris efferre præconiis.
Canere apud poetas.
Canere plenis buccis.
Tonare laudes alicuius.
Decantare. Cantare.
Præconem agere.
Creta notare.Exaltare.
Palmam prebere.
Immodicè laudare.
In cœlum ferre , subuehere laudibus *to Magnifie*
Alicuius egregias virtutes rara quadam facundia deprædicare , laudibus amplificare.
Per se satis laudato & venibili hederam suspendere.
Famæ præconio celebrare.
Celebrem facere,reddere.
Illustrare aliquem,
Illustrem reddere,
Prepare cum accusatiuo,
Vineta crepat mera,Hora,
Dilaudare librum,pro valde laudare
Propagare laudem alicuius ad sempiternam memoriam,
Prosequi stylo,scriptis commendare
Laudibus ornare,extimulare,
Comprobare, Approbare,
Deum facere, Ebuccinari,
Agere laudes,tiam est laudare,
Commendatum reddere.
Celebrare,*ἐγκωμιάζειν*,
Laudibus prosequi,tollere,
Sermonibus , laudibus euehere , efferre,allicere , celebrare , glorificare,vehere,
Commendare, Probare,
Cumulare laudibus aliquem, Plin,
Ferre nomen in altra , ferre ad æthera, altra,cœlum,omnia apud Virg, pro supra modum laudare,summa laude prosequi,
Vtroque pollice laudare,
Prædicare,ἀναγορεύειν,
Depredicare laudes alicuius,
Buccinari, *ἀνασάλπιζειν,*
Agere encomiastem *καὶ παρασιτεῖν,*
Itcal quando quemadmodum, Bene

audire Latinis pro laudari, prædicari, probari ponitur, ita Græci ἀκούειν dicunt.

to praise, to Magnifie, to Extoll himselfe.

Se ferre laudibus,
ἑαυτὸν αὐλεῖν,
Semet canere, Se iactare,
Laudare seipsum.
ἑαυτὸν ἐπαινεῖν,
Se alicui venditare.
Sui tubicinem esse agere.
Seipsum commendare.

praise, Honour, glory.

Gloria. δόξα. Fama.
Decus φήμη. Laus.
Pæan pro quacunque laude.
Præconium, Honor.
Titulus. Existimatio.
Splendor, Nomen.
Opinio celebris, *Vide Honour.*

to get praise or renowne, vide Honour.

a pratler, a Babler, a Trifling Iester.

Dicax. Dicaculus. Nugo,
Nugator. Congerro,
Confabulo. Rabula, *Vide Babler,*

to preach.

Concionari.
Sacri verbi semina diffundere.
Concionem habere.
Disseminare, seminare, edere verbum Dei.
Sacro de pulpito docere populum.
Agere ad populum,
Agere ecclesiasten.
Facere verba ad populum,
E suggestu denunciare.

a preacher, a Minister.

Spirituale semen verbi Dei disseminans. Concionator,
Præco verbi diuini.
Ecclesiastes. ἐκκλησιαστής.
A sacris concionibus.
Declamatoris, concionatoris munus obiens apud populum.
Ecclesiastæ fungens munere,
Publicum concionatorem agens.
Syncerus Euangelii præco.
Idoneus verbi diuini dispensator,

a preface, vide *prologue.*

to preferre, vide *to promote.*

a prelate, vide *a Bishop.*

in the presence, or before the face.

A fronte. ἐμπροσθεν.
Coram cum ablatiuo.
Ante oculos. Ante conspectum.
In conspectu. ἐναντίον cum genitiuo,
ἀπέναντι.
Ante pedes. In oculis.
Ob oculos id est ante.
Præter oculos Lelii apud Ciceronem id est, ante.
Sub oculis. In præsentia,
Aliquo præsente, vidente, cernente,
Vide before the doore.

presents, vide *gifts.*

to preserue, vide *to Defend.*

presumption, vide *pride.*

vnder pretence, shew, or colour.

Specie, apud Cice. Sub specie.
Sub vmbra, Per speciem,
προσχήματι, Sub figura,
Sub imagine. Sub pallio,
Sub facie. Sub prætexta.

Sub titulo, Sub obtextu,
Quæsito prætextu, colore,
προφάσεως ἕνεκα,
Specie viri, falsi Nomine,
Prætextu honestatis.
Sub similitudine, typo, schemate inuolucro, nomine,

vnder pretence of mankind, like a man, or in likenesse of a man.

Humano in schemate,
Nube sub humana,
Mortales inter agens,
Forma hominis adsumpta,
Sub velamento personæ humanæ,

to preuent, to Come before.

Anticipare, Antecapere,
Salust, Noctem quæ instabat antecapere, ne quid spacio nouaretur,
Præuertere, Anteuertere,
Anteuortere, apud Comicos,
Præuenire, φθάνειν,
Anteuenire, προφθάνειν,
Occurrere, Præocupare,
Præocupare vias, Cæsar,
Consilio discutere periculum,
Cice, Hoc quod conceptum Respub. periculum parturit, consilio discutiam,
Anteuenire consilium, Salust,
Consilium & insidias eorum anteuenire,
¶ Opprimere, καταλαμβάνειν, *To come vpon one ere he bevvarre,* Terent, Pater imprudentem opprimit, Deprehendere,
Incautum excipere, apud Virg. & Titum Liuium,

to pricke, vide *to foyne.*

to pricke forth, vide *Stirre vp.*

to pricke out or take out.

Eximere, Eruere,
Effodere, Extrahere, *Vide to pluck out.*

pride, Arrogancie, presumption.

Fastus, φρόνημα,
Superbia, Ambitio,
Ostentatio plusquam theatrica,
Supercilium, Elatio, Spiritus,
Cæterorum contemptus, dispectus,
Inflatio, Tumor,
¶ Spiritu regio *vvith a stomacke,*
Magno & elato animo,
Obstinata quadam ac temeraria arrogantia, *proudly,*
Ambitiosè,
Magno verborum strepitu, magnis verborum ampullis, et turgenti apparatu,

a priest, a Minister.

Sacerdos, ἱερεύς,
Sacerdotii charactere insignis,
Officium sacerdotis agens,
Presbyter Græcis dicitur,
πρεσβύτερος, id est senior, πρεσβύς id est, senex
Ad rem diuinam faciendam consecratus,
Sacro chrismata litus,
Mystes, μύστης, vel mysta Christi, & Symmistes,
Flamen masculini generis.
Sacris initiatus, Hierodulus,
Sacrificus & per diminutionem & contemptum Sacrificulus Græcis ἱεροποιός,
Dominus pro sacerdote non reperitur apud doctos, est enim vox tyrannica,
Phæcasiatus, apud Senecam,

to make a priest, or Minister, to giue holy orders.

Sacris imbuere, Consecrare,
Initiari deponent,

¶ *A* ſacerdotalis muneris functio·nem admittere.
Initiari Deo miniſteriis diuinis,
In ſacerdotum numerum aſſumere,
Sanctis fungi miniſteriis,
Liturgica facere per dignitatem facere, *to be a Prieſt*,
Sacris initiari elegantius quàm ordinari dicitur,
Vngi, inungi Chriſti miles,

the principall of a Colledge, vide *a Schoolemaſter*,

principally, vide *Eſpecially*

princely, *Honorably*,

Magnificum, Amplum, *S*plendidum,
Regium, Regale,
Auguſtum, *Maieſtatis* plenum,
Baſilicum, βασιλικον.
Vnde Baſilica nux,
Pomposum, Attalicum ab attalo rege, hinc tecta Attalica,
Altus Apollo, Virgil, magnus,
Excelſum, Glorioſum,
Ingenui aſtra corona dignum,
Vide Excellently,

to print.

Cudere, τυπεῖν, ἐκτυπεῖν,
Excudere formis aeneis,
τυπογραφεῖν χαλκογραφεῖν,
Typis mandere, Imprimere.
Typis excuſum orbi tradere,
Typis diuulgare, *Prelo* ſubducere,
Typis formeis propagare excudere,
Typis in multa exemplaria tranſcribere.
Prelo literario excudi facere,

a Printer.

Excuſor, Typographus,
Impreſſor, ἐκτυπωτης,
Chalcographus, χαλκογραφ⊙,
Bibliographus,

a Priſoner, *or* Impriſoned.

Captus, Captiuus, αἰχμαλωτ⊙,
Cuſtodiæ mancipatus,
In vincula coniectus, vel in carcerem,
Clauſus, apud Vlpia.
Cuſtodia apud *S*ue, & Iuriſconſultos φυλακὴ. Reclusus,
Catenatus, Vinctus, δεδεμέν⊙,
Cuſtodiæ mancipatus,
Detentus in vinculis,
Retruſus in ſqualentem carcerem,
Compedibus oneratus, obſtrictus,
Patiens pedicas, carceres,
Vincula barbara,

a Priſon a Gaile.

Cuſtodia, φυλακή, Cacere,
Ergaſtulum, Vincula, Compedes,
Neruus, Lacus in ſacris,
Lautomia vel Latomia,
Nerui, Caraſia, Vincula,
Deſmeterium,

to put in priſon.

In vincula, in carcerem quempiam conijcere,
Vinculis ac carcere frænare, cohibere
Compingere in carcerem, locum anguſtum, Ferro onerare,
Dare, porrigere manus ad vincula,
Tradere, committere cuſtodiæ,
Gerere catenæ vincula,
Tradere in cuſtodiam,
Addere captiuis vincula,
Cogere in vincula vel in compedes,
Tradere in cuſtodiis, *S*al,
Claudere in ſolidis tectis,
Innectere ſeu impingere compedes,
εἰς φυλακὴν βαλλειν,
Clauſus tenebris & carcere cæco,
Condere in carcerem, Cic,
Carceris ergaſtulo recludere,
Innectere, Impedire, Domare,
Retinere vinculo,
Vincula parare,
Onerare colla catenis,

Conijcere in neruum.
Terent. In neruum potius ibit.
Carcerali squalore affligere.
Condere in puteum, neruum, lapicidinas compeditum. Plaut.
Tradere, dedere, in pistrinum, familiares Plauto locutiones.
Catenis vincire, religare cõpescere.
Abripere, corripere in neruum, cruciatum.
Vincula dura pati, perpeti, Subire, ferre.
Mancipare carceri.
Subijcere colla catenis.
Contrudere, trudere, detrudere claudere in carcerem. εἵργειν.
Circũdare catenis & Teneri catenis.
Pædore atque squalore carcerali duriter afflictare, macerare.
Vincire compede.
Atro claudere, recludere, carcere.
Dare in caueam. Plaut. in capt.
Dare in custodiam, Cic.
Ferreis stringere catenarum vinculis.
Claustris penalibus continere.
Conijcere in lautumias, in equuleum.
Arcere vinculis. Custodia, Cic.
Carceris squaloribus premere.
Vinculis arctè stringere captum.
Ligno pedes stringere, constringere apud Hieron.
τὰς πόδας εἰς τὸ ξύλον ἀσφαλίζειν. Actuum. 16.
Ligno plantas inserere diuinctis cruribus. Pruden.
Incippum mittere. *To put in stockes*.
Ligno firmare pedes Chrysost.
Dura compede crura ligare.
Habere in liberis custodijs.
Data fide, certo aliquo loco qui præscribitur, non exire apud Salust. in Catil.

Priuily, Secretly, Apart.

Seorsum. κατ᾽ ἰδίαν, Secreto.
Priuatim. Semotis turbis.

a Priuy, a Draught, a Iakes.

Forica med. cor. in publico.
Cloaca med. prod. ὀχετός.
Colluuiarium Cæsale.
Secessus, ἀφεδρευτήριον.
Latrina quasi lauatrina, Græcè Χαμαιπετής ὀχετός(?).
Schaphium, Lasanum, *a close stoole, a priuie seate.*
Trulla pro eodem, apud Mart.
¶ Stercoris claocas expurgare.
Stercus exhaurire.
Purgator, repurgator. latrinarius.

a Priuiledge, vide *Bull.*

a Proclamation, vide *commandement.*

Proceede *in Gods name*, vide *well then.*

a Prot*ectour or Attorney.*

Procurator. Aduocatus.
Patronus. Defensor.
Orator. Tutor. *vide Attorney.*

prodigality.

Prodigalitas. Effusio.
Profusio. Luxus.
Sumptuum profluuium.

Prod*igall*, vide *spend all.*

Profit, vtilitie, Cõmoditie.

Emolumentum. Compendium.
Commodum. Vsus. Vtilitas.
Fructus. Commoditas.
Prouentus emolumentorum, vectigalium.
Horna Messis, apud Plaut. pro maximo emolumento.
Frugis, frugem in obliquis, sicut res rem, &c.
Lucrum, Locellum.
Adiumentum, apud Cicer.

Profitable

Profitable, commodious, Expedient.

Commodum. Fructuosum.
Quæstuosum. Operæpretium.
Conducens. Ad rem pertinens.
In commune cunctis expediens.
Vtile. Ex vsu futurum.
Frugiferum.
Expediens. Conducibile.
Precium operæ, Bud.
Precium operæ haud defuturum putaui.

to be Profitable, to helpe, to profit, to be good for.

Conferre, Valere.
Facere. Multum facit ad victoriam animus.
Plurimum adiumenti, commoditatis afferre. Adiuuare.
Frugem adferre, vel fructum.
Adiutare. Proficere.
Expedire, impersonale, & personale apud Cic.
Conducere. Prodesse.
Commodare. Conferre.
Facere commodo alicuius.
Proficuum, fructuosum, frugiferum esse. Ex vsu esse.
Commodo, vtilitati, adiumento, emolumento, vsui, remedio, frugi, adminiculo esse.
In rem alicuius aut etiam è re esse, vt illud in rem tuam erit: vel è re tua fuerit.
In quæstum, in rem, salutem, vtilitatem, vsum, commodumque tuum cedet.
Ex vsu tuo futurum est, quod pro te faciet vulgo dicitur.
Bono esse, pro commodo vel vtile esse, apud Cic. Philip 2.
Interest omnium, i. vtile est omnibus *Et* Cicero ad Att.
Ita quidem spero nobis profici, id est, prodesse.
Vtilitatem adferre, referre.
Refert, in tertia persona pro vtile seu commodum est.
Expedit, Interest.

it shall be for your profit.

Ex vsu tuo futurum est.
E re tua erit, Erit in rem tuam, in vtilitatem. In commodum.
In vsum tuum, quod vulgo dicunt pro te faciet.

to seeke his owne Profit.

Agere rem suam.
Suum colere quæstum. Plaut.
Vtilitati propriæ studere.
Proprium sectari commodum.
Sibi canere, ἑαυτῷ ψάλλειν.
Consulere commodo priuato, quæstui suo.
Suo commodo lucroue studere.
Intus canere.
Priuato studere commodo.
Seruire suis commodis, rei familiari, suæ vtilitati.
Simonidis canere cantilenam.
Sibi consulere, prospicere.
Hinc parœmiæ prouerbiales,
Astutior coccyce.
Ad suum quisque quæstum callidus.
Tunica pallio propior est.
Genu sura propius.

a progeny or Kinred.

Generatio. Genimen.
Radix, Genealogia, *vide Stocke.*

a prologue, a preface, or preamble.

Præfatio. Prologus.
Procemium. προοίμιον.
Præludium. Anteloquium.
Prolegomena. Præfatiuncula.
Epistola præambula.
Prologium. προλόγιον. quasi proloquium.

to make a prologue or preface.

Præfari. Proloqui.
Præfationem dicere.
προοιμιάζεσθαι Procemiari.
ἀναβάλλεσθαι πρόλογιον.
Præludium facere.
Procemium facere.
Proludere. Prologo vti.

to prolong, vide *Deferre.*

prolongation, deferring or Lingering.

Prolongatio, Prolixitas. Mora.
Protrusitas. Prolatio. Cunctatio.

to promise, to giue his word.

Promittere. Polliceris.
Recipere, cum datiuo.
Dare fidem.
Spondere, ὑπισχνεῖσθαι.
Confirmare.

to keepe promise, or to stād to his promise or word.

Liberare fidem obligatam, astrictam.
Promissum præstare, seruare, soluere ἀναδέχεσθαι.
Sancte præstare quod promiseris.
Datam fidem seruare.
Promissis stare.
Conficere, i, efficere promissum.
Fidem effectus astruet, exitus prodet.
Implere dictorum fidem.
Facere promissum vel implere.
Promissis manere, apud Virg.
Præstare quæ pollicitus es.
Fidem seruare, apud Virg.
Promissorum fidem non irritam facere, sed re præstare.
Satisfacere promisso.
Sacramentum custodire. & votum implere quod responderis. Amb.
Seruare alicui fidem.
Promissis parere.
Promissum tenere.
Reluere fidem.
Promissa patrare, reddere, persoluere.
Liberare fidem.
Stare promissis.
Voto se liberare.
Firmare promissa factis.
Exhibere rem promissam.
Amici fidem liberare.
Dicta ac facta præstare.
Præstare. Persistere.
ἐμμένειν. Manere dictis, Virg.
Stare conuentis, cōditionibus, pacto, verbis, promissis.
Manere conuentis, promissis, in conditione atque pacto vsque in finem.
Manere, permanere in proposito susceptoq; consilio, in sententia sua.
Seruare pacta. διατηρεῖν.
Permanere. Perdurare.
Consistere. Perseuerare.
Constare. Non credere.
Sibi constare. Stare in sententia.
Manere verbis suis.
ἐμμένειν τοῖς λελεγμένοις.
Sui manet similis. apud Suet.
Nihil de sententia priore mutare.

to breake promise, to goe from his word.

Fidem fallere, mutare, frangere, soluere, exigere, corrumpere, non seruare, præstare quod promiseris.
Tua verba, pollicita pondere carent.
Fidem rumpere, soluere.
καταλύειν πίστιν.
Fallere dextram, Virg.
Promissis minimè stare.
Fidem non seruare.
Fidem Gallico more prostituere.

Fidem

Fidem Gallorum more ad omnem fortunam pro arbitrio interuertere, plærumque eum fit vt eorum facta cum dictis videamus discrepare.
Promissionis rationes perturbare.
Fidem confumere, vide to Breake.

to Promise by his faith and trueth.

Fidem obligare, astringere, obstringere. ἐγγυᾶν.
Sanctè promittere.
Iusiurandi sacramento polliceri.
Fidem firmare dextra, iuramento.
Condicere, apud Sue. & Cic.
Recipere in se, ad se, apud Terent. To stand to it, to take vpon him.
Se præstiturum promittere.
ἀναδέχεσθαι τοῖς ἑαυτῷ δεχεσθαι.

Promises, Couenants, Agreements.

Sponsiones. Promissa.
Fides intemerata. Receptum.
Pollicita. Pollicitationes.
ἐπαγγελίας. Promissiones.
ὑποσχέσις.
Stipulationes, vocabulum iurisconsultis vsitatissimum.
Pacta. Conuentiones.
Pactiones. Vota.
Fœdera, Iusiuranda. Iuramenta.

to Promote, to Aduance, to Preferre.

Locare aliquē in gradu amplissimo dignitatis.
Ad amplissimos honores perducere.
Promouere ad amplissimas procurationes.
Obscuram familiam è tenebris in lucem euocare.
Largis honoribus ornare.
Ad amplissimum, altissimum dignitatis gradum prouehere.
Ad summum rerum apicem euehere, efferre, exaltare, extollere, erigere.
Illustrare alicuius nomē, vel aliquē scriptis aut literis posteritati cōmendare.
Promouere gradu honore.
Illustrem reddere.
Eximere numero

to be Promoted, Preferred, or Aduaunced.

Ad summum imperium per omnes honorum gradus efferri.
Altius in authoritatem conscendere.
Ad pinguiorem fortunam prouehi.

Prone, vide Inclined.

to Pronounce, to Vtter, to Speake out.

Eloqui. Effari. Promere.
Exprimere ἐκφράσαι.
ἐκφωνεῖν. Pronunciare.
Enunciare. Oratione promere.
Proferre. Rumpere vocem.
Proferre rem palam. Teren. in Heau.
Conceptam animi indignationem promere. Expedire, vt paucis expedi.
Verbis, oratione consequi.
Euomere & expuere metaphorice, quod dolor mentis non finit reticere, dicere.
Effundere, Cic, Omnemque suum violentum furorem in me effundere.

to Prooue or assay by all meanes.

In omnia se vertere.
Nihil relinquere intentatum, intactū
Rem vniuersam periclitari.
Omnem mouere lapidem.
πάντα λίθον κινεῖν.
Omnem rudentem mouere.
Omnem iacere aleam, vide Attempt.

Proper.

Proper, vide *Apt*.

to proppe, to Stay, to vnder-set, to make Sure.

Statuminare, Palare. Fulcire.
Statuminibus, sepibus firmare.
Ruinæ manum supponere.
Humeris suppositis fulcire inherere.
Labentem, pene collapsam domum reparare, erigere, fulcire,
Succollare, apud Suetonium, *to set the necke vnder.*

a proppe or Stay.

Fulcrum. Sustentaculum. Fulcimen.
Tibicen. Columna. *Vide Piller.*

to prophesie.

Canere. Diuinare,
Præsagire. Vaticinari.
Augurari vt augurare. Ariolari.
Prophetare. Profari. Prædicere.
Sæpe sinistra caua. prædixit ab Ilice cornix. *Vide to Gesse.*

a prophesie.

Vaticinium. Oraculum.
Præsagium. Augurium.
Fatum. Arcanum.
Sortes faticinæ. Tripodes.
Cortina. Prophetia.

a prophet, a poet, a South-sayer or Deuiner.

Propheta, Vates, Vaticinator,
Aruspex Præsaga cortina,
Fata canens, augur.
Fatiloquus, Hariolus, Haruspex,

a prose, oration or writing.

Prosa, quasi profusa,
Verba soluta, Cicero,
Isocrates verbis solutis numeros primus adiunxit,
Prosaica oratio, πεζὸς λόγος,
Oratio soluta, modis solutis,
Pedestre dicendi genus.
Oratio libera, metro non ligata, ignorans carminis leges,
Oratio pedestris, sic enim vocant πεζὸν λόγον, id est, peditem, pedestrem non à pedibus metricis, sed quasi humi gradientem, aliquid habens humile, submissumque cōparatione carminis. sicuti Poeticè disciplinam Græci ὀχούμενον vocant, quasi equo vectam & sublimiorem, ex poesi enim velut ex perenni fonte omnes oratoriæ vires manarunt, authore Macrobio,
Pede soluto scribere,
πεζογραφεῖν, i, Prosam scribere.

to be in prosperitie, to liue prosperously.

Prosperitate frui,
Prosperam ducere agere vitam,
Tibi tempora Veris eunt,
Mea nauis fertur amico vento,
Dum iuuat & vultu ridet fortuna sereno,
Donec diues, vel fœlix eris, multos numerabis amicos,
Tempora si fuerint nubila solus eris,
Dum mea puppis erat valida fundata carina,
Dum flauit velis aura se vnda meis,
Dum mea per placidas cymba cucurrat aquas,
Dum me leuis aura tulit,
Dum placidos portus nauis habet,
Sinus impleuit secundos,
Secunda fortuna cadit,
Est velis aura secunda meis,
Venit inceptis mollior aura meis,
Seruare modum rebus secundis.

prosperitie hath friends. Aduersitie none.

Fortuna, prospera, secunda, commoda, optima, benigna, bona, placida, facilis, multos habet amicos

amicos, res ad voluntatem fluunt commodis abundat, Amicorum copia, multitudine floret.

¶ At fortuna aduersa, infensa, infesta, iniqua, difficilis, dura, acerba, parum prospera, secunda, benigna, Inimicos habet, parit plurimos, amicum nullum, laborat amicorum inopia, amici omnes eam destituunt, deserunt, relinquunt.

Ab ea discedunt, recedunt,

prosperously, vide *Luckely*.

to prostrate, to fall downe at ones knee or foote.

Procidere, accidere ad genua, Terentius.

προσκυνεῖν.

Pedibus aduolui, prouolui.

Procidere. In fac em procidere.

Mittere abijcere se ad pedes alicuius.

Supplicem fieri, ad pedes se prouoluere, vestigia manibus stringere.

ἑαυτὸν καταβάλλειν.

I will proue my Doing.

Omnino cōstitui, decreui deliberaui, meum factum probare, purgare, rationibus tueri, id mihi propositum, planeque certum est, vt rationem reddam consilij mei. agere defendere, sustinere meam causam prorsus volo, argumentis minimè dubijs ostendere, rationibus persuadere, non me casu, non temerè, non inani quadam voluntate, repentino mentis impetu, nulla satis firma, certane causa commotum, adductum, impulsum.

Quod feci ostendam iure factum, cōsilio factum, optimis de causis, ratione suadente, ratione duce, certo inditio, rectè et consideratè ita factum, vt reprehendi non possim, vt mihi temeritatem, imprudentiam, inopiam consilij nemo possit obijcere, Nemo possit in controuersiam, in dubium vocare, meritò damnare, vituperare, accusare, exagitare,

a prouerbe, vide *Common and Rumor*.

a prouince, a Region, a circuit.

Prouincia. ἐπαρχία.

Regio. χώρα.

Tractus pro religione, apud Cicero.

Ora. ἀκτὴ, sed ferè semper regio littoralis ita dicitur.

Plaga, tractus, clima ad cœlum referuntur.

to prouoke to wrath, vide *to Egge, to make angry*.

a prouocation, a stirring or mouing.

Prouocatio Incitatio.

Irritatio. Irritamen,

Irritamentum. Incitabulum.

Incentiuum. Instigatio. Illecebræ.

proud, Arrogant, Glorious.

Elatus. Fastidiosus.

Superciliosus. Superbus.

Inflatus. Fastu turgens.

Ambitiosus. Gloriosus.

Gloriæ cupidus. Arrogans.

Auidus laudis. Magniloquus.

Sibi nimium placens.

Proteruus Fastuosus. ὑπερήφανος

Omnes præ se contēnens, despiciens.

Flagrans ambitione, homo ventosissimus.

Omnibus se anteponens, proferens.

Turgidus, Timidus,

Arrogantiusculus, Gloriosulus,

Xerxes, Exostratus,

Tarquinius, Maximus,

Narcissus, Ardelio,

In armis accilans, prouerb,
Immodestus,
Arrogantiæ non ferendæ,
Arroganter nihil non sibi vēdicans.
Elati contumacis animi spiritu,
Impotenti opinionis suę persuasione sublatus, Insolens,
Sui tibicen. Præco, Buccinator,
In efferendis propriis laudibus quēuis Thrasonem, quemuis Pyrgopolinicem superans, Erat,
Populari aura erectus, cœlum se scalpere putans,
Paui in morem, ad adulantium voces sese dilatans,
Phaniæ ianua prouerb,
φανια θυρα,

to be proud or Arrogant.

Efferre caput, animos,
Efferri animo, Mirari se,
Habere animos sublimes, Ouid,
Immani turgere philautia,
Vanis extolli spebus, egregiis malorum factis,
Omnes præ se contemnere,
Circumspicere se magnifice,
Corrugare, obducere, contrahere frontem,
Pennas, cornua, cristas tollere,
Inflare buccas, Tituli tangi amore,
Ingredi Iunonium,
Magnifice incedere,
Fastuosius ingredi, Cum fastu ire,
Fastus inest illi, sequiturque superbia formam,
Inferre se basilicè, Plaut,
Caudam iactare popello,
σοβαρίζειν διὰ πλατείας.
Caudam trahere.
Vertice supra cœlos sese ferre,
Nimium sibi placere, *To set too much by himselfe,*
Digito cœlum attingere, pro animo efferuescere,
Animos tollere, Tumere,
Magnos remittere flatus,
Efferri superbia, fastigio, & contumacia,
Ardor est illi nominis quærendi,
Efferre sese, Intumescere,
Inflari, Insolescere,
Fastu turgere, Ampullari,
Insolentius efferri,
Attollere, contrahere supercilium,
Erigere cristas, supercilia,
γαυριᾶν, ὀφρυοῦσθαι,
Insolenter tumere, Superbire,
Extolli, ἐξοφρυοῦσθαι,
Tollere supercilium, *to become proud.*

to publish, to set abroad.

Publigare, Diuulgare,
Euulgare, Ædere,
Ædere in lucem,
ἐκδιδόναι, Pandere secreta,
Emittere, Expromere,
Foras dare, Propalam offerre,
Exhibere, Efferre,
Ex vmbra in solem educere,
In publicum extrudere, diffundere,
Serere in plebem,
In lucem, in publicum dare.
In publicum proferre, emittere,
Hominum iudiciis exponere,
In medium proferre,
εἰς μέσον ἄγειν,
Dare in conspectum, in manus hominum, in vulgus,
Sub dium rapere, Horat,
Efferre, ferre foras, palam in publicum, in lucem, *vide to bewray,*
Arcanum enunciare, detegere,
Proferre in lucem, & apertum, in apricum, Horat,
Quicquid sub sole est, in apricum proferet ætas,
Mittere in conspectum, ora,
Coram adducere, *to bring forth,*
Occultum, arcanum prodere, manifestare, ἐκφαίνειν,
Promulgare, Differre,
Vulgare, Prædicare,
Vulgo ostendere,
Spargere, Euulgare,

Palam ferre vel facere,
In lucem proferre,

a pudding, a Sawsege.

Farcimen. ἀλλᾶς,
Botulus, Botellus, Lucanica,
Hila, ἢ χόλιον. vnde diminutiuum hilla apud Horatium,
Apexabo, fartum ex sanguine, A blacke pudding,
Tomaculum vel tomachum, & Tomacina, ex iecore fit porcino minutatim conciso, χόρδια,
Farcimina pensilia, Faliscus,
Isfitium alijs dicitur Isitium,

a pulpit.

Suggestum & Suggestus pro eodem, ἀναβαθρον,
Analogium, vel vt nonnulli scribunt λογειον,
Cathedra concionatoria,
Gradus ligneus, in Esdra. βῆμα,
Concio quoque Latinis locum significat, vnde habetur concio, hoc est locum vel suggestum, vnde dicimus in concionem ascendere, Cicero ad Attic.
Pulpitum, Auditoriū vulgo dicitur, ἀκροατήριον.
Ambonomis barbarum in hac significatione à plerisque censetur, ἄμβων tamen Græcis locum æditum significat, Rostra, orum Plin.

to punish, to Torment, to Vexe, to Chastice, to Correct.

Torquere. Punire, Adfligere,
Adflictare, κολάζειν, βασανίζειν,
Cruciare, Ædere cruciatum,
Pœnam vel penas de aliquo sumere,
Exemplum in aliquem ædere,
Per quæstionem extorquere, explorare veritatem, to Racke,
Habere quæstionem de aliquo adhibitis tormentis,
Seuerè facinus alicuius accipere, est acrè sumere supplicium,
Animaduertere cum accusatiuo constructum intercedente præpositione in,
Quærere in aliquem,
Irrogare pœnam,
Sumere, exigere supplicium ab aliquo,
Exercere pœnis,
Exercere pœnas in aliquem, Virg,
Pœna adficere,
Accipere cruciatu aliquem pro malefactis, falcibus cedere,
Excarnificare, Plectere,
Mulctare, Ferire, Angere,
Macerare Emacerare,
Coercere Corrigere,
Castigare Emendare.
Discruciare, Distorquere,
Cruciamenta exercere,
Cruciatum admouere, vel tormenta,
Pœnam infligere,
Cruciatu afficere, vel conficere,
Quæstionem exercere in sicarios,
Cicero, Exquirere,
Quæstione exprimere,
Inquirere vitam alicuius,
Vindicare, Vlcisci,

a punishmēt or Correction.

Supplicium, Tortura,
Tormentum, Adflictio,
Cruciamen, Cruciatus,
Pœna, Punitio,
Questio, Animaduersio,
Mulcta pro pœna pecuniaria,
Castigatio, Vltio, Vindicta.

to be punished, or to suffer punishment, to abide chastisement, or correction.

Pœnas dare, δίκην δοῦναι,
Pendere pœnam, Dedere pœnas,
Veterum malorum supplicia expendere, i, soluere,
Pœnas cum sanguine poscunt,

Explere pœnas. Dependere.
Luere. Carnificari, Soluere.
Reddere. Persoluere, Exolere.
Cruciari. Pœnas luere.
Illum suis abstulit error.
Esse in pœna. Offensas vlcisci.
κολάζεσθαι. Adflictari.
Adfligi. Plecti. Puniri.
Subijcere quæstioni.
Suscipere pœnam scelere dignam.
Persoluere pœnas graues iustasque.
Cruciatus perferre.
Pœnas sumere.
Supplicium dare, haurire, subire,
Affici exerceri cruciatibus, pœnis plagis, supplicijs, tormentis.
Facta luere, pœna venit.
Sequitur, Reuertitur, Redundat.
Superat, Rabie culpa minor.
¶ Dare in tormenta, ad supplicium dedere.
Te triste manet supplicium.
Dare in cruciatum, in quæstionem *condemned to the Racke.*
Dare inpistrinum.
Vrgeri pœnis.
Damnare in metallum, in opus perdifficile.

Purblind, vide *to see but a little.*

Pure, vide *Chaste, Cleane and vpright*

Puritie of life, vide *Chastitie.*

to Purge, to Excuse, or to Cleare himselfe.

Purgare, expurgare se, lauare, *To wash.*
Excusare lapsum.
Expedire se crimine à culpa.
Vti prætextu patrocinoque imprudentiæ.
Ignorantiam causari.
Inscitiam obtendere.
Excusationem imprudentiæ prætexere, adducere.
Excusationis velum obtendere.
Scelus verbis obducere, obuoluere decoris.
Verborum ambagibus obuoluere.
Aliquid in causam ducere.
Excusationis vmbram obtēdere, obiicere, opponere, obducere.
Culpam deprecari & excusare.
Agere ambages, apud Plaut.
Veram quandam causæ speciem adumbrare, apud Cic.
Impedimenta excusandi gratia adferre.
Depellere criminationes oblatas à se.
Adscribere ætati, imprudentiæ.
Coniicere culpam rei in multitudinem.
Fucatius criminis causam amoliri,
Soluere verbis, apud Ter.
Multis fucis rem phalerare.
Subleuare aliquem.
Culpa liberare.
Culpam dimouere.
Ex culpa eximere.
Excusare. προφασίζειν.
Prætexere quēpiam per fucum coloremque excusationis.
Allegare. Causari.
Prætendere. προβάλλεσθαι.
Obuelare, pretextum facere.
Prætendere, obtendere colorem.
Prætextum, colorem, velamentum quærere.
Adferre in purgationem, excusationem προϊστάναι.
¶ Accipere, admittere excusationē, expurgationem.
Causam accipere.
Excusatum habere.

Purgation, vide *Excuse,*

Purple.

Purpura. Ostrum.
Murex, πορφύρα.
Conchylium, vel conchyle.
Coccus vel Coccum.
Blatta. Pelagia.

Purple or Violet colour.

Color purpureus, ὄστριον.
Molochinus. Blatteus.
Cocceus. Coccineus.
Tinctura Sardonica. Sarrana.
βάμμα σαρδονικόν.
Color Tyrius. Muricinus.
Ostrinus color.
Pelagium.

a Purple Garment.

Vestis purpurea. Purpura.
Ostrina vestis. Tyria.
Murice tincta. Sarrana.
Coccina, Conchyliata vestis.
Porphyracea, purpurata.
Porphyris *A Scarlet garment.*
Murice ebria, saturata.
Vestis coccinea in Euangelio.
Et coccinea, intelligitur enim vestis.
Ianthina vel Tyriantina, i. violacea, purpurea.
¶ Molachinarius.
Purpurarius. *a Scarlet Purple dier.*

a Purpose or intent.

Institutum. Inceptum.
Propositum. Conatus.
Voluntas. Expectatio.
Animus.

nothing to the Purpose, vnlike, cleane from the matter

Alienum à re proposita, ab instituto sermone, à proposito.
Nihil ad rem.
Nihil ad versum.
οὐδὲν πρὸς ἔπος.
Extra callem.
Nihil ad Bacchum.
De curru delapsus.
ἐξ ἁμάξης μιμος, hodierna quoque die vulgo vsurpatum.
Oblitus propositi.
Alio se transferens.

of set purpose, vide *Wilfully.*

to go from his purpose, vide *to* Digresse.

to returne to his Purpose againe.

Redire, reuerti, recurrere ad institutum.
Flectere verba, orationem ad propositum.
Institutum repetere.
Primarium thema prosequi, repetere
Ad rem redire.
Reuerti ad ea vnde quis digressus sit.
¶ Vt ad id quod institueram, prius cœpimus dicere, nostra se recipiat oratio.
Vt ad id quod institueram reuertar.
Satis digressi, reuertamur ad propositum.
Redeat vnde aberrauit oratio Cic:
Vt institutæ orationis exitum aliquando expediam.
Sed eo iam se oratio nostra referat vnde digressa est.
Vides quo me digressio impulerit ve la retraham, & ad Apostoli verba reuertar.
Vt ad institutum reuertar sermoné.
Ad eum de quo nobis instituta est oratio redeamus.
Ad te N. nostra redeat oratio.
Ad eos accingar.
Nunc ad institutum recurro.
Paululum digressus ad institutum reuertar.
Remigrare nunc ad argumentũ volo

to Purpose, vide *determine.*

a purse. a bagge.

Pera. Perula, Ascopera.
Marsupium, *vide Bagge.*

a purse maker.

Locularius. Crumenarius.
Marsupiarius. βαλαντιοποιός.

to put away, or to Send away.

Amandare. Ablegare.
Et per metaphoram
Extrudere. Amoliri.
Submouere. Amouere.
Exturbare. Expellere.
Exigere procul.
Admittere. *To send away.*
Dimittere, *To let go.*
In longæ difficilisque peregrinationis discrimen mittere.
Transferre in perigrina, *To carry away.*
ἀποπέμπειν, *Vide to Remoue.*

to put backe, to set lesse by.

Posthabere. Postponere.
Longe & retro ponere, posteriorem ducere Cic.
Suam salutem posteriorem saluti cõmuni ducere.
Postputare, pro posthabere, apud Terent. *Vide to set naught by.*

to put one in another mans place or roome.

Substituere. Subordinare.
Subdere in locum alterius.
Plinius. In locum erasorum subditi fuerant.
Subrogare.
Cõstituere aliquem in locum suum.
Sufficere actiuum, sed frequentius,
Suffici sub voce passiua.
Succedere in alterius functionem, locum aut prouinciam, *To come in another mans place.*
Subrogari. *Demortui loco legi.*

to put in remembrance.

Aurẽ auriculam vellicare, premere, Vellere, tangere.
Memoriam excitare.
Afferre memoriam alicui. Cic.
Reducere in vel ad memoriam, ac cogitationem. *To put in minde.*
Redigere, reuocare, in memoriam, *to call to Remembrance.*
Memoriam refricare, suffricare, sed in malam ferè partem. Admonere.
Memoriam leniter renouare.
Commonefacere cum duobus accusatiuis, vel accusatiuo & genitiuo.
Dare recordationes iucũdas conscientiæ. Cic pro in memoriam reuocare.
Fodere latus. Pungere.
Stimulis fodere. ἐγκεντεῖν.
Tangere aliquem cubito.
Ignarium dare.

Put vnto, vide *Added.*

to put out.

Expellere. Excludere. Abigere,
Eijcere. Eijcere.
Extrudere. Excutere.
Exigere, *Vide to thrust out.*

the thing, cause or matter is put off or delayed.

In Ianuarium reiecta, producta, prolata prorogata, protecta pretusa res est.
Caue ne mihi spatium producatur, dies proferatur, tempus prorogetur, mora iniiciatur.

you haue put me out of feare or doubt.

Abstersisti, exemisti mihi omnẽ metum, omni me liberasti metu, effecisti vt omnem timorem deponerem, vt auderem, forti animo vt essem.

Vt animo vigerem, ne quid timerē, vt metu vacarem.
Animum meum confirmasti, ad fortitudinem reuocasti, afflictum excitasti.
Factum est à te vt animus meus, qui iacebat, exurgeret, excitaretur, e-rigeretur.
Effecisti vt animus meus sese colligeret atque confirmaret, roborisque multum reciperet.
Languebat antea animus meus, tu, vt valeret ac vigeret effecisti.

Q

to quaffe, to drinke vp all, to play garous, or all out.

Ebibere. ἐκπίνειν.
Exhaurire. Euacuare pocula.
Ad fundum vsque bibere.
Vsque ad feces potare.
Exinanire calicem.
ἐκπίνειν.
Rigare pectora sicca mero,
Haurire pateram, pro haurire, dixit Virg.
Restinguere sitim.
Ingentia exiccare pocula.
Certando plenos euacuare cados.
Ingurgitare. Absorbere.
Plautus: Plenam vini amphoram ingurgitat, i. auidè tanquam gurges absorbet,
Æquali haustu respondere.
Siccare calices apud Hor. in 2, sa.

to quake or tremble.

Quati, Tremere,
Contremere, Tremiscere,
Concuti, Intremere,
Trepidare, Tremiscere,
Tremefacere,

quaking or Trembling.

Tremens, Tremebundus,
Tremulus, Trepidus,
Horridus, Tremiscens.
Horridulus.

a quaile bird.

Coturnix quam nonnulli Hebræorum scribunt esse Porphyrionem, nonnulli Latinorum qualeam vocitant ὄρτυξ,
Ortyx, Ortygometra autem rex coturnicũ quæ alias dicitur, quum maria tranant, quæ globatæ vehementius properantes, vbi terram præsentiscunt noctu aliquando vela incidunt, & præponderatis finibus alueos inuertunt, vt scribit Soli,

to qualifie, vide to pacifie.

to quarter, or to Cutte in quarters, parts, & peeces.

In quartas diuidere,
In quatuor frusta dissecare, eaque palis suffigere locis æditioribus,
Diuidere membratim, apud D, Hieronymum,
Frustulatim dissecare,
In frusta minuta dare, secare, concidere, Virg.

to quench, or to Coole the heate.

Extinguere, Restinguere,
Refrigerare,

to quench or asswage thirst.

Leuare sitim, pellere, propellere,
Sitim restringere, apud Virg,
Sedare sitim,
Sitim reprimere, releuare,

a querne, vide Mill.

quicke, vide *Swift.*

quickely, vide *out of hand.*

quickenesse of wit, vide *Sharpnes of wit.*

quiet, still, patient, Milde.

Quietus, Ociosus,
Lentus, Securus,
Mollis, Placidus,
ἀφς@, Tranquillus,
Iusti & æqui studiosissimus,
Pacatus, Placatus,
Facilis, *Vide Meeke.*

a quiet life or minde.

Vita quieta, tranquilla, facilis, ab omni cura aliena, vacua perturbationum expers, ab omni molestia remota, seiuncta, separata, segregata, disiuncta, nullis rerum humanarum fluctibus agitata,
Ocio fruens iucundissimo, commodissimo, vberrimo,

the quinsey, a disease.

Angina ab angendo nomen habet, i, ocuciando, suffocando,
Synanche, συναγχη, Tonsilla,
Squinancia barbarè dicitur,

to quite, to discharge, to Forgiue.

Debitum remittere,
Condonare argentum, Terent,
Condonare creditum, Sal,

a quittance.

Chirographus,
Receptio,
Acceptilatio latinè, idque propriè,
Quitãtia Iurisconsultis vsitatior vox
Apocha, ἀποχη,

a quiuer for Arrowes.

Corytus γωρυτος, med, product, apud Stat. & Virg, heca sagittarum pharetra, Virg.
Depromunt tela pharetris,

R

a racke or Torment.

Cruciatus, vs, Tormentum,
Tortura, apud Iurisconsultos,
Equuleus, Fidiculæ, arum,

to raile or speake spitefully against one.

Conuitiari,
Figere aliquem maledictis,
Lingua petulantissima consectari aliquem, Cic,
Iactare probra in aliquem, Liu,
Ignominiis aliquem concidere,
Voce aliquem violare,
Insectari aliquem maledictis,
Conuitia fundere & probra ingerere
Omnibus contumeliis afficere & onerare, Cic,
Alicui insultare,
Verba canina latrare, Ouid,
Verborum contumeliis aliquem latrare, rodere, vellicare, Cic,
Alatrare dignitatem alicuius, Liu,
Maledicta in aliquem conferre vel coniicere,
Cõuitiis & sibilis aliquem consectari, Cic,
Bacchari in aliquem Terent,
Lacerare vel laniare probris,
Emouere orationem virulentam ore impuro in aliquem,
Dente maledico vel liuido carpere aliquem, Hor, *Vide Checke.*

a raile for a woman.

Amictorium, Ralla,

Anabalagium vel dium.
Flammeum & Flammeolum.

railing tongue, vide *Tongue*.

raine, a Showre of raine.

Imber. ὄμβρος.
Pluuia. ὑετός.
Vndæ Pluuiales.
Pluuia grauata.
Iuppiter pro pluuia poetis.
Nimbus.
Pendula cælestes libra mouebat aquas.
Hyades sæuis clauserat anser aquis.
Feruet Aër, imbribus, Æther nimbis.
Hyades taurinæ cornua frontis.
Euocat, & multa terra madescit aqua
Ingeminat densissimus Imber.
Densi funduntur ab æthere nimbi.

to raise the siege.

Liberare obsessos, ciuitatem obsidione, apud Cic.
Eximere obsidione, apud Liu.
¶ Obsidionem soluere, & soluere obsidium. Taci.
Ab obsidione desistere, absistere maximo dedecore, *Vide to Breake the campe.*

to raise vp from death to life, vide *to Awake*.

a rake.

Rastrum & raster.
ἀγρεῖον. Rastellum.
¶ Rastellis stipulam de pratis eradere.
Fœnisecia aldere cumulum, Varro *To rake together*.
Herbas cædere, *To mowe the Hey*.
Subsecatum fœnum versare furculis, & colligere.
Corradere fœnum, idem, *To gather hay together*.
Pectinare segetem.
Rastris pectere vel carminare. *To harrow corne.*

a rascall, vide *Knaue*.

rash, vide *Vnaduised*.

a rattle, vide *Clapper*.

a rauenour of meate, vide *Glutton*.

to rauish a virgine by violence.

Virginem stuprare.
Violare per vim.
Depudiare. Corrumpere.
Constuprare. Vitiare.
Imminuere virginem, apud Lact.
Stuprum inferre, offerre.
τὴν κόρην διαφθείρειν.
Expugnare pudicitiam.
Vitium, vim inferre & afferre virgini.
Facere stuprum nefarium cum sorore germana, Cice.
Virginalem pudorem soluere.
Virginem opprimere, comprimere, obruere.
Offerre stuprum per vim, Cic.
Offerre vitium virgini per vim indignè. Teren.
Inferre incestum puellæ.
Exercere stupra, Asco.
Designare stuprum.
Cogere fœminam indignè pati.
Humiliare in eadem significatione ponitur Gene 34. & Hie. 3.
Vi abducere filiam, Cice.
Rapere, abripere puellam, virginem.
Virginem ludificari, pro decipere.
Vide to deflowre a virgine.

to ransome or redeeme.

Redemptionibus & ex orsonibus in

gentes

gentis pecuniæ captiuos premere.
Incendia indicta & direptionem suorum ab hoste redimere.
Cogere ad conflagrationis redemptionem.
Redimere vitam se suaque.
ἀπχυριαζειν.
Pignora capere, pro vita redimenda rebus seruandis.

to reade, or reade ouer.

Legere. Relegere.
ἀναγινώσκειν.
Reuoluere. Perlegere.
Lectitare. Recensere.
Vellicatim legere, id est, oscitanter.
Occupata mente circa plurima.

to haue readie or in readinesse.

In manu habere.
Ad manum habere.
προχειρίζειν.
In promptu habere.
In numerato habere.
Ex parato.
Tanquam de Narthecio, prouerb.

to make readie.

Parare. Adparare.
Aptare. Adaptare.
Coaptare, Præparare.
παρασκευάζειν.
Concinnare. Instruere.

readily.

Facta procliue, Facile,
πρόχειρον Promptum.
Paratum. Extemporaneum,
Expeditum tam de rebus quam personis dicitur.
Præ manibus, μετὰ χεῖρας,
In promptu, In manu,
Ad manum, Obuium,
In precinctu, Passim obuium,
Paratè, Præsto,
Procliuiter, Alacriter,
Promptissimè,

a railing tongue, vide *Ill tongue.*

without reason.

Præter æquum & bonum,
Violatis omnibus gratiarum legibus,
Excussis rationi frenis,

by reason, vide *to declare, to shewe.*

a reason, vide *Cause.*

reasonable, vide *Likely.* & supra *Lawfull.*

to rebate in a reckening, vide *Abate.*

to rebell.

Desciscere, Deficiscere, ἀφίσταναι,
Deficere, Rebellare,
Ab imperio deficere,
Republica, Retrocedere,
Collum iugo subtrahere,
Rebellionem mouere, facere,
¶ Transfugere,
Deficere ad Francos, ad Turcam,
Conferre se ad hostes, Cic.
Deficere ad regem, Salust.
Transire ad hostes,
Imperium detrectare,
Nouis rebus studere,
Insurgere in principem,
Obsistere vel Resistere principi armis, Rebellare,
Oppugnare regem capite & diademate, Armis se regi opponere,

a rebell.

Debellator, Desertor,
Rebellis, Defector,

Oppugnator. Apostata.
Refractarius. Perfuga.
Transfuga.

to make a Rebellion, vide *Vprore.*

a Rebuke.

Probrum, Opprobrium.
Dedecus. Turpitudo.
Improperium. Ignominia.
Vituperium. Infamia. Nota.
Crimen. Labes. Macula. *Vide checke, dishonestie.*

to Rebuke, vide *to brawle and Correct.*

to Recite, vide *rehearse.*

Recreation, vide *Comfort.*

to Recken, vide to Accompt, and to Number.

to set on the Reckening, or Accompt.

Referre in rationes.
Χρεωγραφεῖν. Referre in acta.
In rationem inducere.
In rationarium adscribere.
In rationem reducere.
Inferre rationibus.
Rationibus inferri vetabar, apud Suetonium.
Ratiocinario precium mandare.
In volumen, in calendarium referre.
Χρεογραφεῖσθαι.

to Recompence or requite, to Render like for like, to be euen with.

Sarcire. Resarcire.
Pensare. Repensare.
Restituere. Refundere.
Remetiri mensura eadem.
τὴν ἴσην μετρεῖν.
Reddere, Reponere.
Compensare. Retribuere.
Redamare pro compensare ponitur.
Referre gratiam, in malam partem, apud Cice. in Sallust.
Rependere vices, apud Budæum.
Eodem propinare populo.
Parem referre gratiam.
Hostire & rehostire.
Ex eodem cogere vt quis bibat poculo.
Par pari respondere, τερεν.
Paria facere. Rependere.
Malo nodo malum quærere cuneũ.
Æquum dare.
Vicissim reponere. ἀντιβάλλειν.
Par pari referre, reddere.
ἴσον ἴσῳ ἀποδίδειν.
Grates persoluere dignas, & præmia reddere debita.
Bene apud memores, veteris stat gratia facti.
Reddere gratiam, vicem meritis.
Honorem officii referre.
Vitulum meritis reddere.
¶Recipere talionem. ἀντιπαθεῖν.
Eodem bibere poculo.
Similes habent labra lactucas.
Qualis vervex talis offa.
Par suis meritis ferre præmium.
Ferre præmia digna.

to recompence a losse, to make Amends, or to saue Harmelesse.

Pensare damnum. ἀνακτᾶσθαι.
Damnum refundere.
Dissoluere & compensare damna.
Ad assem impendium reddere.
In solidum impensam restituere.
Damnum sarcire ἀναλαμβάνειν.
Rependere iacturam.
Præmia digna ferre.
Damnum præstare, Cice.

Et

Et præstare simplex.
Sanare vulnus iniuriæ.
Damnum reddere, Gene. 31.
Incommodum resarcire
Incommodis mederi, leuare.
Culpam alicuius rei damno luculento luere.
Capere pretium ingens laborum.
Lacunam explere, prouer.
Indemnem aliquem præstare,
Detrimentum concinnare, Cæs.
Culpam ipsam redimere.
Sarcire quicquid damni à culpa venerit. Cicero.

a recompence.

Remuneratio. Compensatio.
Retaliatio. Talio. ἀμοιβὴ,

to Reconcile, to become friends againe.

Reconciliare.
Ex inimicitiis in gratiam reducere, reuenire.
In gratiam redire.
Offensi numinis placere iram.
Superos puro precum libamine placare, *Vide to pacifie, to make Peace.*

to recouer health, vide *to Waxe strong.*

to recreate the wearie spirites, to refresh the minde.

Laxare. Relaxare animum.
Exhilarare.
Reuocare animos, mœstumque, timorem mittere.
Abducere animum parumper à molestiis.
Relaxare se ab occupatione. animum curis, molestiis.
Senectutem leuare rebus ludicris, temperata voluptate.
Animum remittere, leuare molestia à curis.
Curis leuare. Se reficere.
Recreare. Refocillare.
Alterna requie animum reuocare.
Auocamento ludicro animum leuare
Post graues rerum vibicatum curas facetiis ludicris animum oblectare.
Leuare pectus ludicris salibus, opus manuum vario sermone.
Cum amiculis suauibus se recreare.
Fallere, remittere laborem, Horat.
Salsis, lepidisque fabellis, studiorum tristitiam exhilarare.
Ab opere, ab editis voluminibus aliquid sumere laxamenti.
Publicis muneribus perfunctus, potest quis feriari ludicris. *Vide to make Glad.*

Recreation, vide *Comfort.*

to Recule, to giue Place, to Go backe.

Cedere. εἴκειν.
Retrocedere. Locum dare.
Concedere alicui. Teren.
Rus habitatū abii, vobis concedens.
Sedere. χάζεσθαι.
Populis tumultuantis cedendum furori.
Abire. Assurgere.
Decedere cum datiuo, procedere apud Cice. χωρεῖν.
Cessum ire. ἀναχάζειν, apud Iust. & legis consultos. *Vide to Go backe,*

red, bloud red.

Rubens. Rufus. Ruber.
Rubellus. Rubicundus.
μιλτ@. Sanguineus,
Coccineus. Phœniceus.
Roseus. Coccinus, Fuluus.
Luteus. Purpureus. Hiacynchius.
Rutilus, *Fire red,*
Puniceus, *Darke red,*

Xeram.

Xerampelinus, medius inter coccinum & muriceum.
Spadiceus, ſpadicus, caſtaneus.
Sandaracinus, ſandacinus.
Burrhus a, um, Ferrugineus, nigrioris rubedinis color.

red colour, Chaulke, Synople, Vermillion.

Rubrica, μίλτος, Minium.
Sinopis, cuius epitheton verum rubra eſt, μεμιλτωμένη.
μίλος σινωπικὴ minium apud Dioſcoridem eſt vt interpretatur Plinius vel lingua noſtra vulgari Sinople, Rubrica ſinopica, apud Vitruuium, & Strabonem.
Lemnia terra cui caprinus ſangnis miſcetur,
Cinnabar vel Cinnabaris κιννάβαρις, Sanguis draconis aliquibus putatur, Latini minium vocant,

to redeeme, to Deliuer.

Liberare. Reducere.
Soluere captiuitatem.
A maligni & immundi ſpiritus infeſtatione aſſerere.
Recipere ab hoſte.

a reede, a Cane.

Arundo. Calamus.
Canna, Donax. δόναξ.
Cicuta metaph.

a reele.

Girgillus. Rhombus.
ῥόμβος.

to refraine, to Holde in, to repreſſe or ſtay, to Keep backe or in.

Reprimere ſe. Cohibere.
Coërcere animum. Sibi temperare.
Malæ mentis impetum inhibere aut infringere.
Premere. Reprimere.
Comprimere. Arcere.
Arctare. Coarctare.
Contrahere vela, prou.
Anguſtare, Frenare.
Compeſcere. Conſtringere.
Reuocare freno.
Refrenare, ἀναχαιτίζειν.
Refrenare licentiam alicuius, to ſtay.
Imperare liberis, eos arctè habere, to Keepe vnder.
Imponere, inijcere frenum,
Arcere à peſtilenti contubernio. To Keepe from ill company,
Lenibus frenis moderari.
Linguam continere, coercere, frenare, refrenare, to keepe his tongue.

to refreſh, to recreate.

Recreare. Reficere.
Refouere. Refocillare.
Refrigerare. Confirmare.
Releuare. Reſtaurare.
Reſarcire. Viuificare. Vide to Comfort, and make Glad.

to refreſh with new Souldiers.

Subiicere integros vulneratis, defeſſiſque. Submittere.
Subminiſtrare integros ſauciis ac defatigatis, equites recentioribus viribus,
Recentes atque integri defeſſis ſuccedere dicuntur, Cæſ.

refreſhing, vide reſting.

a refuge, a freedome or libertie, a place to fly to for ſuccour, a Sanctuarie.

Aſylum. Refugium. Ara,
Arx pro tutiſſimo ac validiſſimo præſidio. Perfugium,
Cic Hoc perfugium ita ſanctum eſt omnibus, vt inde abripi neminem fas ſit. Confugium.

Receptus, portus, apud Cic.
Anchora. ἄγκυρα,
Sacra ancora prouerb, pro extremo refugio, subsidio.
Hermionis vice loco asyli, instar aræ
¶ Confugere, conferre se in præsidium loco commodo recipere, *to take the freedome or liberty.*

to refuse, to repulse, to Denie.

Recusare, Repellere, Reiicere,
Repudiare, Renunciare,
Renuere, Abnuere,
Repugnare, Denegare,
Refutare, Respuere, *Vide to Denie,*

to register, vide *to describe.*

to rehearse, to recite.

Narrare, παρποδείυεσθι,
Enarrare, Denarrare,
Ferre, εἰπεῖν, Prosequi,
Referre, Deferre, Adferre,
Preferre, Recitare, Nuntiare,
Dicere, Declarare,
Memorare, Commemorare,
Recensere, διηγεῖσθι,
Singula ordine repetere,
Ab initio vt res est gesta enodare,
Rem ordine exponere, narrare, enarrare, aperire,
Retexere aliorum opiniones,
Certissima fide comperta, & argumentis indubitatis persuasa narrare, oratione prosequi.
διελθεῖν τῷ λόγῳ,

regarde, vide *to haue Care.*

a region, vide *Prouince.*

to reiect, vide *to Despise.*

to reioyce together.

Congaudere, συγχαίρειν,
Simul gaudere,
Congratulari, Coniubilare,
Conlætari seu collætari,
συνήδεσθι,

to reioyce.

Reficere, Conspergere hilaritate,
Lætitiam afferre, facere,
Delectare, oblectare, Voluntatem alicui dare,
Hilarare, afficere lætitia,
Gaudium alicui tradere, Exporigere frontem,
Hilarem facere, lætari, lætificari,
Pergaudere, Exhilerare,

a reioycing of minde, vide *gladnesse.*

to remaine, to be or tarie behinde.

Manere, Superesse,
Restare, Relinqui,
Residuum vel reliquum esse,

a remedie for sicknesse, vide *phisicke, and good for paine.*

to remember, to keepe in minde, to call to minde.

Tenere memoria, Meminisse,
In memoria habere,
Memoriæ commendare,
Nondum meminisse,
Complecti memoria,
παρακαλῆχειν τῇ μνήμῃ,
¶ Reducas tibi in memoriam,
Fac teipsum memorem,
ἀνάμνησον σεαυτὸν, *Remember your selfe vvell.*
Mente reponere,
Meminisse, μνημονεύειν,
Recordari, Recolere,
Nulla dies vnquam memori vox eximet æuo,
Reminisci, Venire in mentem,

Ad

Ad mentem,ad memoriam reuocare, a Quint.dicitur.
Memoriam accipere,Cic.
De quibus memoriam accepimus, id est recordamur,
Tenere viuam alicuius rei memoriam.
Quæ in viua etiãnum multorum hominum adhuc memoria residere dignoscimus, impugnare velle extremæ dementiæ est.
In oculis esse,Obuersari oculis,
In memoria cogitationéque esse, *to be in minde.*
Cogitationum fluxus& refluxus,suspitionum vultus sustinere.

I remember it very well.

Subit cogitatio, recordatio.
Subit animum cogitatus,vel cogitatio. Menti illibatur.
In mentem venit, ἐν νῷ ἔχω.
Memini,Recolo.Sum memor,
Reminiscor. Recordor,
Recogito. Occurrit.
Redit in memoriam.

to keepe deepe in remembrance.

Custodire memoria.Cic.
Figere animo aliquid. Virg. Si mihi non animo fixum, immotumque sederet.
Imis pectoribus commendare,
Imis animis committere.
Memori seruare pectora dicta.
Demittere in pectus.
παρακατέχειν τῇ μνήμῃ.
Dare memoriæ.
Notare mente dicta.
Sinu memoriæ recondere.
Altius,altissimum in animo dimittere
Alta mente recondere,
Figere dicta animo.
Memoriæ affigere,commendare,
Recondere animo Sedere.

Imprimere animo,cordibus altius.
Inserere animo vel insculpere.
Infigere animo,memoriæ. Quint.
Optima quæque in memoriæ thesaurum deponere ,memori insculpere animo,
Reponere in animo ,in mente.
Accipite ergo animis,atque hæc mea figite dicta.Virg.
Reponere in calatho memoriæ,
Custodire memoria.Cic.
Scribere in animo.
Animum intendere.
Inscribere animo.
Animaduertere.
Imis sensibus condere,rependere,
Insidere in animis,
Tenere pectore,mente,
Hærere medullis,
Inhærere pectoribus,
Pectoribus semper fac residere tuis.
Tenacius audita reseruare,*Vide keepe and put in remembrance.*

out of my remembrance. Vide *Forgotten.*

to fall or come in remembrance.

In mentem venire,
Occurrere,
Illabi animo memoriæ,
Subire animum & animo dicitur modo cum datiuo , modo cum accusatiuo construitur, apud authores.
Incidere menti, εἰς νοῦν ἔρχεσθαι,
In memoriam venire. ὑπεισέρχομαι,
Succurrere,apud Ouid & Virg.
Quæ legi sponte succurrunt,*Plin.*
Recursare animo,
Redire in memoriam.
Redire animo,pro meminisse.
Subit in mentem dum hæc recolo,
Profunda subit animum cogitatio,
Et apud *Plaut*,Versabatur mihi in labiis

biis pro moribus i, ad plenum nō succurrebat,
Natare in saliua, *to haue in the mouth or at the tongues end,*

to put in remembrance, vide P*ut in, &c, and to Warne.*

remissely, vide *Lightly.*

to remoue, to Put or send away.

Mouere ordine, Repudiare,
Abdicare generum, Terent,
Submouere, Reprobare,
Vngue, creta, carbone notare,
Damnare, condemnare,
Reiicere. Expungere,
De medio tollere, Abiicere,
Repellere, Deturbare,
παρωθεῖν cum accusatiuo,
Fidem testis infirmare apud iudicem, Cic, pro infirmum reddere & ostēdere testem esse periurum, *Vide to Depriue one of his authority,*

to render vp, vide *to yeeld.*

to renew, to make newe againe, to repaire.

In integrum restituere,
Sarcire ædes, Resarcire,
In pristinum statum collocare,
καθίστασθαι,
Reficere muros, ædes,
Incredibili & in defatigabili labore ac industria quicquid interdiu per hostem demolitum, noctu per milites & ciues duplo remunire,
Renouare
Restituere. Instaurare.
Restaurare. Redintegrare.
Innouare. Restituere luxata.
Reformare collapsa,
Ædificium reconcinnare pro reficere, apud Cic.
Reconcinnare vestem, apud Plaut.
Recreare ciuitatem, pro instaurare, Cic.
Interpolare Rebus vetustis nouitatē dare.
Veteres ruinas instaurare.
Antiquare pro ad statum pristinum reuocare, apud Liu.
Restituere pristino decori.
Labantem pene collapsam domum reparare, erigere,
Domum sartam tectamque seruare, *to keepe in reparations.*
Reparare. Instaurare mœnia.
Muros ab omniparte ruinosos denuo instaurare, reædificare, recingere. ἀνατειχίζειν.
Ex imis fundamentis instaurare.

to renew sorrow and griefe.

Libere tangere omnium hulcera.
Refricare cicatricem, vulnus.
Refricare, mouere dolorem, memoriam facti.
Mouere seu tangere hulcus,
κινεῖν ἢ θίγειν το ἕλκος,
Strumam alicuius dedolare libere.
Rei quæ nos maximè vrat mentionē facere. Pacere dolorem.
Narrando dolorem scindere.
Vnguis in hulcere, apud Cice. quæ enim dolēt ea molestū est cōtingere,
Afferre manus vulneribus. Cic,
Malorum memoriam refricare.
Renouare dolore animi vulnus cui iam cinatrix obduci cœpit.
¶ Aangyrin commouere.
Camarinam mouere.
κινεῖν ἀνάγυρον, τὴν καμάρινην.
Vulnera cruda retractare. Ouid.
Sopitos suscitare ignes.
Doloris flammam sensim extinctam denuo accendere.
Malum bene conditum mouere, sopitum renouare, suscitare.
Cic, Hoc tam graui vulnere, etiam quæ

quę consenuisse videbantur recrudescunt,

renowne, vide *Honour and famous*.

renowned, of great renowne or estimation.

Clara opinione & æstimatione censeri, Præditum esse, Æstimatum esse, νομίζεσθαι,
Magni haberi, æstimari,
In honore esse,
A summis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi,
In prætio haberi,
Magna authoritate pollere apud omnes,
Inter homines cœleste quoddam numen agere,
Vide famous, and Esteemed,

to rente or teare in peeces.

Lacerare, Dilacerare,
Conuellere, Discerpere
Vellicare, Concerpere,
Diuellere, Conscindere,
Rumpere, Perrumpere,
Dirumpere, Perfringere,
Dilaniare, σπαράττειν,
Scindere, Lancinare,
λακίζειν, λυμαίνειν, *Vide to Plucke in sunder*,

rentes or reuenues,

Reditus, Prouentus,
Emolumentum, Vectigal,

to repeale, vide *to Abolish*.

to repeate. to Double wordes.

Repetere verba, Reddere nomen,
Reportare, remittere, intera re,
Voces sonos, Dicta ducere,
Replicare, cantare aliquid alicui,

to repent, to be sorie for a thing done or spoken,

Dolere, Ingemiscere,
Dolere factum & facto,
Facti pœnitere, Resipiscere,
μετανοεῖν, μεταμέλεσθαι,
Pænitudine duci,
Lugere, In luctu esse,
Pœnitentiam agere,
Ad cor, ad mentem redire,
Vitæ transactæ, seu veteris pœnitere,
Admissa lugubriter deflere,
Ad pœnitētiam moueri amaris peccatorum commemorationibus,
In amaritudine animæ recogitare annos, vt est apud prophetam,
Plangere errorem,
Per pœnitētiam excoquere scoriam peccatorum,
Lachrymis ex vera cordis cōtritione fluentibus restringere æterni ignis incendia,
Lachrymis vbertim fluentibus noxam diluere,
Noxam iusta tegere pœna,
Transactæ vitæ crimina abluere effuso lachymarum fonte,
Pœnitentia torqueri,
Luctu sordidari.
Diluere crimina fletu,
Peccatorum rubiginem calentibus eluere lachrymis,
Grauia scelera lachimis obliterare delere,
Oculos densissimis ignorantiæ tenebris offusos, lucis radiis admonere,
Tacita sudare præcordia culpa, dicuntur à Proper,
Subit me pœnitentia, id est, pœnitet me.

replenished, vide *full.*
to report ill, vide *to Slaunder.*

as is reported, vide *as men Say.*

your talke was reported vnto me.

Tuus ad me sermo per honestissimos perlatus est, tuum ad me sermonē detulerunt homines honestissimis, mihi significarunt, aperuerunt, narrarunt, ipsi mihi verba tua exposuerunt,
Delatus, allatus est ad me, tuus de me sermo,

report, vide *fame*,
to repose vide *to sleepe.*
to reprehend vide *to Correct.*
to represent, vide *to Shewe.*

to represse his lust, *to Mortifie his minde*, *to Subdue tame or keepe downe his carnall desires, and fleshly affections.*

Cupiditates, libidines frangere.
Cupiditates ex animo reuellere,
Corporis curam negligere.
Abdicare humanas cupiditates.
Affectibus aliquid adimere,
Temperare affectibus,
Suarum soluere nexus cupiditatum, Ambro.
Animo flagranti mederari,
Domare, domitare, extinguere, sepelire males corporis affectus,
Imperare cupiditatibus,
Affectus effrenatos moderationis frenis coërcere. Budæ.
Ratione rectrice affectibus moderari
Appetitum frangere,
Voluptatibus carnis reluctari, Gregor,
Mentem a terrenis auocare, & ad cœlestia subleuare.
Falsas mundi voluptates amore Christi respuere,
Animis ad patriam cœlestem anhelare,
Animum corpori præficere,
Cupere dissolui, vt est apud Paulum,
Domicilio terreni corporis, grauari,
Ingemiscere quod distrahatur a consortio cœlesti,
Omni studio ad cœlitum vitam suspirare,
Cupere supremum vitæ exitum absoluere,
Neglectis temporalibus, ad æterna inuisibilia, ad spiritualia rapi,
A terrenorum desideriis cor restringere, Greg,
Magis videri inter cœlites quam homines morari,
Ad cœlestium bonorum gustum fruitionemque eniti, Animi motum, cupiditatem, accensam appetentiā refrenare, Restringere, Comprimere, Reprimere,
Frenare & refrenare voluntatem,
Inhibere, cohibere impetum affectuum, nam impetus omnino male administrat, vt ait sapiens. *Plura to Represse.*

a reproche, vide *Checke and rebuke.*

to repulse the enemie, vide *Assault, and Ouercome.*

to require, vide *to Desire*

a request, vide *Supplication.*

I shall neuer requite your Desertes.

Nullam vnquam tuorum meritorũ partem assequar.
Nunquam ne minima quidem ex partitus in me meritis satisfaciam.
Nunquam omnino tibi soluam quantum debeo, ac nec vlla quidem ex parte.
Officia tua nunquam rependam, remunerabor, remetiar, compensabo, officiis paribus æquabo.

to resemble, vide *to be Like.*

to resigne or giue ouer his office.

Resignare officium magistratum, consulatum, prouinciam,
Transcribere, cum primis elegãs pro transferre, καταγράφειν. Virg. in 7.
Et tu Dardaneis transcribis sceptra colonis.
Cedere prouinciam alteri.
Amico prouinciam tradere.
Alii facem tradere.
Cursu lampada tradere, prouerbio, id est, partes suas quasi succesio- in alterum transferre.

a resting a refreshing, recreation or reposing.

Respiratio, Respiramen.
Refocillatio interpolatio,

rest, Ease or peace.

Ocyum. Ocyatio, Quies.
Requies. Quietudo, Tranquillitas
Pacatio. Pax, Portus.

to retire, vide *to go backe*;

to returne, to come againe.

Redire. Recurrere.
ἐπανέρχεσθαι. Reuenire.
Remigrare. Repedare,
Recursare. Remeare.
Reuerti deponentaliter, & apud Cicer. Reuertere.
Regredi. ἀφικνεῖσθαι,

reuealed vide *Opened.*

to reuenge, or to take reuengement, to requite like for like, to be euen with him.

Illatam iniuriam vlcisci.
δικαιοῦν, ἐκδικεῖν.
Vindicare, Vindictam reddere facere, sumere, capere,
Retribuere, Compensare.
Retaliare iniuriam, vel propulsare.
Vltionem facere, Talionem reddere
τὴν σὴν μετρεῖν, Agere cum aliquo mala compensatione.
Genuinum talionis alicui infigere.
Malum malo reddere.
Fallacia fallaciam trudere.
Amentatas hastas ab aliquo accipere, & eas oratoriis lacertis viribusque retorquere, Cice.
Impudens alicuius os retundere, grauissimis modis premere.
Talionem reponere dignam.
Impudentissimum, ferreum, alterius os graui reuerberare conuitio.
Talionis iure vti.
Retaliare conuitium,
Conuitia conuitiis retundere.
Cædere, iuque vicem præbere crura sagittis, apud Persium, id est, vicissim

fim carpere & carpi, mordere & morderi,
Recriminando obiicere.
Sese vicissim dicteriis incessere.
Speram inter se reddere.
Retorquere contumeliam.
Retorquere in os regerere.
Hinc prouerbia. Nepotolemi vindicta, νεοπτολέμειος τίσις.
Et canis vindictam, subaudiendum passus est, quando præter expectationem pœnas dat iis, quos aliquando læsit.
Vitio, videlicet malefacti.

to Reuerence, vide to Honour:

to Reuoke his fault, vide to call backe.

Reward, Hire or Wages.

Merces, μισθός.
Præmium. Salarium.
Anteramentum,
Brauium vel Brabion. βραβεῖον.
Stipendium. μισθοφορά.
Didactrum, δίδακτρον,
Didascalium, Latine Mineruale docendi premium, præmium, quod præceptori datur.
Munus mineruale.

honour the reward of vertue.

Si vt instituisti perges, si cursum institutum tenebis, si tuam consuetudinem seruabis, omnia quæ sunt in republica amplissima cõsequeris, præmium feres tuæ virtutis eximios honores.
Ad summos honores, ad ea, quæ summa sunt in Republica, tua te virtus extollet.
Merces meritorum tuorum, erit amplissima dignitas.
Aditum tibi ad maximos honores aperies patefacies, viam strues, inuenies.
Honorem in republica nullum frustra petes multi etiam non petenti vltra deferuntur.

to reward to giue Wages.

Pręmiis afficere. Pretio inductus.
Præmium dare tribuere. Amplis vel maximis præmiis afficere.
Iuuitat pretiis alios, & pręmia ponit
Pretio redimere.

a Rewme, a catarre.

Catharus, latine distillatio.
Pituita. Rheuma.
Epiphora, lachryma latine.

Riches or VVealth, the goods of this world.

Opes. Copiæ. Bona.
Opulentia. πλουσιότης.
Diuitiæ, Amplę fortunæ. Census.
Facultates, Res Substantia.
Pelopis talenta. Attalicæ gazæ.
Cinitæ. Pactoli opes.
Aurei montes, Midæ diuitię.
Mammona. πλοῦτος. Græcis.
Gaza vox Persica, quæ tamen Cicero vsus est officiorum 2.
Rerum affluentia.
Et prou. Bonorum aceruus.
ἀγαθῶν σωρός.
Opes ingentes copiosæ, cumulatæ, immensæ omnigenæ, Attalicæ, regales superbæ, Crœsi.
Famosæ diuitiæ. *great riches*, cuius cõtrarium, modicæ facultates.
Thassus, Dathus, Gargara, Myrmecia Glomi bonorum.
Bona terræ, in sacris frequens.

Rich, wealthie.

Locuples, Diues.
Opulentus. Prædiues.
Pecuniosus. Peculiosus.

Opulens, apud Ambros,
Diuitiis abundans, præpotens, auctus,
Abundans rerum. Dis, ditis,
Crœsum diuitiis vincens.
Opibus affluens, παμπλούσιος.
Potens superbus,
Nummosus & apud Plaut, pro eodē nummatus, *Rich in money*,
Pollitus, cui abunde suppetunt facultates apud Plaut,
Fortunam habens amplam & splendidam,
Rerum copia diuitiisque adfluens, circumfluens, Fœlix,
Nummis affluens, Opimus,
Diues opum variarum, Virg.
Rem familiarem valde lauta & splēdidam habens,
Omni copiarum genere abundans,
Copiosus, apud Cic, in Ver,
Beatus apud Iuuen, vetulæ vesica beatæ,
Diuitiarum rerumque potens,
Condere horreis quicquid de Lybiis vertitur oris,
Dant census honores & Amicitias,
Cræsus, Crassus,
Mides Lucullus,
Crœso beatior,
Crœso Crassoque ditior,

to waxe or become rich.

Ditari, πλουτίζεσθαι,
Ditescere, Locupletari,
Procedere ad opes, Plin,
Diuitias accumulare,
Rem opus augere, Diues fio,
Reditus augere paternos,
Negotiatione rem auctorem vberioremque reddete,
Maiores suos opibus vincere,
Rem familiarem, patrimonium amplificare,
Eximio lucro rem fortunasq; augere,
Rem diuitias parare, quærere,
Pennas nido maiores extendere,
Rem facere, *to profit*,
Viuere Crœsum,
Patrimonium non iniquum sibi parare,
Peruenire paucis annis ad pecunias maximas,

to gather riches.

Accumulare, parare, conquirere opes diuitias, thesauros magnos,
Æs congregare,
Cogere talenta, Cice innumerabiles Pecunias,
Pecuniam corradere recondere, cumulare, reponere,
Congerere opes, vim maximam auri, argenti,
Opus per scelus agere, rapere, eripere, diripere, adimere, detrahere, carpere, Auferre,
Rem domesticam augere,
Inhiare, studere opibus congerendis,
Loculos farcire,
Immensas pecunias aggere,
Thesaurizare,
θησαυρίζειν,
Intendere animum cumulandis diuitiis nummis corradendis,
Consulere opibus,
Corregare nummos,
Peculium conficere grande Plaut,
Colligere, coaceruare pecuniam,
Dare se facultatibus,
Conficere, conflare pecuniam vsura, vel tributo, Cic,
Patrimonia quātumuis ampla attetari, apud Bub,
Pecuniam facere, apud Cic,
Conficere nummos, Terent, pro parare,
Bonis parandis, accumulandis obiicere pectu variis malis,
Rem facere, apud Ter, & Horat,
Rem struere, apud Persi,
Augere, addere, accumulare aurum, argentum ex præda, apud Cic,

riches much set by or made of.

His temporibus magni facendæ,pẽdendæ,æstimandæ diuitiæ sunt,
Commendat nobis rem familiarem, temporum ratio,
Ea ratio temporum est, vt plurimũ diuitiis tribuendum videatur, vt diuitias non in postremis habere debeamus,non vltimo loco ponere,non in minimis ducere,constituere locare,

to ridde, release or deliuer out or from.

Liberare, Soluere,
Eripere, Eruere,
Dissoluere, Exoluere,
Extrahere, Eximere,
Expedire, Educere,
Absoluere,redimere,*Vide to cut off*,

you haue rid me from all feare, vide *put me out of feare.*

righteous, vide *iust.*

rigorous, vide *cruell and rough.*

to rise from death to life. to reuiue or be aliue againe.

Reuiuiscere mũdi supremo tempore
Corpus resumere,
In vitam redire,
Vitam rursus induere,
Reuiuere, Resurgere,
Emergere tumulo,
Vltima etenim dies reducit nos omnes vitæ compotes, & mortui resurgent,animæque in corporis sui regredientur domitium,

A nigro remeare Orco,

it riseth from thence, vide *it commeth,&c.*

to riue, riuage or banke of the sea or riuer.

Alueus, Ripa, ὄχθη,
Crepido media product,frequens in sacris,
Acta,*Ægialus*,
Littus maris propriè,tametsi pro ripa subinde ponatur,
Ora maritima,Græci, ἀκτὴ, dicitur qua dictione Latini quoque vsi sunt,

riuers,conduits.

Riui, Amnes,
Amnis in mare prorupit,
Flumen medio caput extulit alueo,
Fluuii, Flumina,
Fluenta, Fontes,
Torrentes Stagna,
Lacus, Scatebræ,
*S*caturigenes,*A*luei,
Aquæductus,Putei,
Ortus & venæ aquarum,
*A*quæ stagnantes,
Fontaneæ scaturigines, & Fontanea defluuia,Soli,

to robbe,to spoile.

*P*redari,
Prædam facere,
*P*eculatum facere,
Rapere,
Facere rapinas apud Cæsarem,
Spoliare,Deprædare,& *D*eprædari,
Latrocinare,
In alicuius bona venire,
*P*rædam agere,facere carpere, ferre,
Bonis spoliare vel destituere,
*E*xuere,apud historigraphos,
*S*poliæ detrahere,*E*xpoliare,

Facere manubias. Cic.
Despoliare Priuare.
Nudare Denudare.
¶ Piraticam facere, exercere.
Mare infestare. *To Roue on the Sea.*

a robber, or a rouer.

Prædo. Prædator. Raptor,
Rapinator. Auri argentique rapones apud Pomp.
Auidæ instructus rapinæ.
Deprædator. Spoliator.
Pirata proprie, *A sea Rouer.*
Archipirata, princeps piratarum, *vide Murtherer.*

a robbing, or robbery.

Grassatio. Grassatura.
Rapina. Latrocinatio.
Latrocinium, Prædatio.
Deprædatio.
¶ Spolia. Manubiæ,
Præda. λάφυρον, *the booties or prices that are robbed or taken a vvay.*

a robbing place.

Latronum receptacula, latebræ.
Raptorum, latronum asylum, infamia latibula, Arces sicariorum.
Spoliarium.

rocke, in the sea, vide *Dangers.*

to take roote.

Radicare. Radificare.
Radices agere, ponere, perducere, ῥιζοβολεῖν.
Figere, capere radices.
Coalescere. Late germinare,
¶ Crescere. Subire dicuntur herbæ.
Prouenire largius iusto, *to Grovve rankly, vide to Burgen.*

an arch-roofe, vide *Vaut.*

a rope, corde, or Halter.

Restis. σχοῖνος, σχοινίον
Funis, Funiculus. Resticula.
Chorda per aspirationem, cuius frequens mentio in Psalmorū libro. Græca dictio est, fidem significās χορδὴ hinc ψαλτήριον δεκαχορδον,
Psalterium decem cordarum, decem fidium,
Fidulæ plurali, *Packe cords,*
Fidis, *a string of an instrument,*

a roper, or a rope maker.

¶ Restio, & restiarius,
Funarius,
Schænoplocos, σχοινοπλόκος,

to roste, to frie.

Assare, ὀπτᾶν, Torrere,
Frigere seu frizere tertiæ coniugationis, φρύγειν,

rotten, vide *weake.*

to be rotten, worme-eaten.

Trahere cariem, Carie inducere,
In cariem transire verti.
Pati cariem, apud Aus,
Carie corrumpi, vitiari, infestari.
Sentire cariem,

rough, rigorous, grimme or Austere.

Austerus, Rigidus.
Seuerus, Asper,
Sæuus, Intolerabilis, Acerbus,
Morosus, Iracundus,

rough, or rugged with haires,

Hirtus, Hirsutus,
Pilosus, Sentus,
Hispidus, Villosus,
Osseratus, Setosus,
Hirto, aspero corpore,
¶ Prolixam barbam vel multam syluam gestans habens, densa pilorum obsitus sylua, i, prolixa, prælōga barba, longa, dependēte,
Multibarbus, apud Apule, Spinis obsitus

situs & pilis, *To haue a great long beard,*
Et Pilare, pilos emittere,
Tunc primum pilabant genæ,

rounde.

Rotundum, Sphæricum,
Orbiculare, Circulare,
Cyclicum, Teres, *Round in lenght,*
Hastam dic teretem, pomum dic esse rotundum,
Orbitum, apud Var,
Cauda in vertiginem torta, tortuosa, sinuosa,
Multiplici flexu in se recurrens, Solinus,

round about.

Circum circa, Vndique,
In circuitu, ἐν κύκλῳ,
In vniuersum,

to stand round about

Circumstare, Circumsistere,
Cingere corona,

to turne round.

In orbem torquere,
Vertere, στρέφειν, Torquere.
Voluere, Circumuoluere,
Circumagitare, Rotare celere gyro,
Circumrotare. ἑλίσσειν,
In Gyrum ducere, Circumflectere,
Motum agere in ambitum,
Celeri vertigine rapi,

to route, vide *to snort.*

a rowe, vide *Line.*

to rowe with oares.

Remigrare, promulcare,
Findere aquas, Scindere vndas remigio,
Remo propellere cymbam,
Remos ducere agere,
Impellere, mouere,
Remis sollicitare, currere, ire vt, torquere, incumbere.
Dare aliquot ad remos,
Consistunt transtris, intentaq; brachia remis,
Totum dehiscit remis conuulsum stridentibus æquor.
Intendere brachia remis,
Certatim ferire mare,
Hinc opus est remo, remige capit iter
Verrere, Pulsare, Carpere, Deuidere,
Eruere, Pellere, Propellere freta remis.
Æquora remo spumescunt, canescunt.
Agmine remorum, prora petit maria & pelago decurrit aperto.

rubbish of olde houses.

sheards of stones.

Rudera, cuius singulare ruder, aut vt vult Despaut, rudus,
σκύβαλα,
Segmina & fragmina lapidum.
Testulæ, Tesseræ.
χλάσματα, φιαστάλιθον.
Farrago frustra testularum.
χέρεια. Laterculi.
Fragmenta testacea.
Tessellæ lapideæ, Testæ confractæ,
Congeries ruderum, fragminum.
Lapidum Materies ruinarum.
Fragmenta vetustatorum saxorum,
Putria saxa *Rubbish,*

a rucke or a heape.

Congeries, Cumulus,
Aceruus, Agger,
Moles, Globus,
Strues, Strages,

rude, Ignorant, rusticall Clownish.

Agrestis, Rudis,
Petro, Crasso sub aëre natus,
Incultus, Inurbanus,
Hebes, ὄνος,
Obtusus, Stupidus,
Bliteus, Grossus,
Barbarus, Scythicus,
φαῦλος, Bœoticus,

Inexercitus, Inexercitatus,
Insitus, Ineptus,
Crassus, Rudis ad dicendum,
Rusticus, Rusticanus,
Immoratus, Iners.
Indoctus, *Vide a Dulhead*,

Ruine, vide *Destruction.*
to Rule, *to command*, vide *to be Lord, and to Goverme.*
to beare rule.

Cum imperio esse, maxima imperia gerere, sustinere administrare, summis rebus præesse,
Summa mihi commissa sunt imperia credita, mandata, tradita,
Curam gessi rerum maximarum,
Amplissima imperia non semel sum vsus, magno sæpe cum imperio fui, *vide Office*,

Rulers *of the cōmon wealth* vide *Magistrate.*
a Rule, vide *a Line.*
Rumor, vide Fame.
to spread Rumors *abroad.*

Rumores in vulgus disseminare.
Sermones serere, διδόναι λόγους,
Famam seminare, disseminare,
Spargere, differre rumpere, famam,
Dissipare, apud Cicer, pro dispergere diffundere rumorem vel famam,
διαφημίζειν,
Famam ferre, pro spargere, Plaut,
Famigerare, *to publish abroad*,
Dictitare frequenti & crebro sermone, dissipare & diuulgare,
¶ Et disseminari, dissipari latius dispergi, emanare, serpere, percrebescere,
Famam subire,
¶ Famam vel honorem depeculari, honore priuare, *To take avvay ones honesty*,
Famam atterere, *to hurt*,

it is a common Rumour *or Talke, it is Commonly said, it is a common prouerbe, or a common saying, it is in euery mans mouth.*

Rumore percrebuit, sparsum est, vulgatum est,
Fama increbuit, diuulgata est, nata est, emanauit, percrebuit,
Ad nos delatum est,
Fama est, λόγος ἐστί, Fabula vulgi est
Serpit hic rumor,
Rumore disseminatur, spargitur,
Fama perfertur, percrebescit,
ἡ φήμη διεφοίτησεν,
In ore versatur omnibus,
Hominum per ora adagium obambulat Cic, Non modo Romæ sed & apud exteras nationes omnium sermone percrebruit,
Volitat, Versatur in ore omnium & sermone,
In ore vulgi versatur,
In ore fere omnium est hominum,
Tristissimus rumor huc allatus,
Exiit in fabulam, Est tritum vulgi sermone prouerbium,
Abiit in prouerbium,
Fama manauit, surrexit, venit, peruenit, percrebuit, perlata ad nos,
Rumor vagatur ac Fabula,
Lippis ac tonsoribus notum,
Per ora volitat populo: compluribus,
Et terram rumor transilit & maria.
In omnibus passim tonstrinis & pistrinis hodie celebratum,
Vulgo dictitant, Iactatur,
Dimanauit fama,
ἐξῆλθεν ἡ ἀκοή, apud Matth,

Omni-

Omnibus, omni populo in ore est,
Afferebantur rumores ad eum crebri Cæsar,
Et multiplex inde fama est, quod varie narratur, vnde varii iactantur rumores,

to runne or passe away swiftly.

Currere Curiculo ire,
Gellius Concitato Cursu ferri, Rapi, tolli,
Rapido contendere cursu,
Largos circumflectere cursus,
Pedum cursu valere,
Cursus conficere, Inire cursus,

to Runne away, vide *to Fly away.*

a bull Rush.

Iuncus, ὀξὺς σχῖνος,
Scirpus: βίλβος,
Mariscus, Cyperos,

a Runnegate, vide *vacabond.*

to Rust, to waxe Rustie.

Rubiginem, ferruginem trahere, contrahere, ἰόομαι,
Aeruginem contrahere.
Situm ac rubiginem obducere.
Squalere, Virg,
Rubigine inficio,
Rubigo ferrum dicitur interficere & corripere, apud Soli, Aul. Gel.
Ferrum si non exerceas rubigo interficit,
Obduci situ puluereo, apud Eras.

Rusticall, vide *Rude.*

S

a Sachell.

Mantica, Coleolus,
Sacciperium,

to sacrifice, or to offer a sacrifice.

Sacrificare, Immolare,
Libare, Litare,
Offerre, Piare,
Mactare, & Dicare hostiam,
Sacra facere, peragere, parare, colere, celebrare, frequentare,
Dare thura, Deos fumantibus aris placare.
Cædere hostium.
Deuouere aris, Dona imponere. *Vide Offer.*

a sacrifice, or a thing to be sacrificed.

Sacrificium. Immolatio.
Libamen. Litamen.
Oblatio. Holocaustum.
Hostia, Victima,
Piacula sacra. Res diuina.
Cultura diuina.
Cultus diuinus,
Honor diuinus,

sad or sorrowfull.

Mœrens, Dolens,
Tristis. Admodum tristis.
Anxius, περιαλγής,
Dolorum abysso absorptus,

to be sad or sorrowfull.

Mœreri cum dipthongo œ,
ἄχθεσθαι, Discruciari,
Mœrore affici, τῇ λύπης ἔχεσθαι,
Anxium esse, Tristari,
Iacere in lachrymis.
Luctus acerbitate frangi,
λυπεῖσθαι, Dolere,
Indolere, κατηφεῖν,
Ab animo ægrum esse,
Vehementer, impatienter dolere,
Suspirare, Angi,
Dolere ex animo,

Ringi animo, ἀδημονεῖν.
Mœrore consumi, absumi, absorberi.
Angi animo,
Fluctuare metaphoricè.
Esse dolore, & esse in dolore, vtrumque apud Ciceronem.
Lugere, In luctu esse.
In lamentis mœrore, luctuq; iacere.
Petere suspirium altè.
Suspiria ducere ab imo pectore, Ouid.
Tangi animi dolore.
Obstinate lugere. Ouid.
Cruce aliqua premi, afflictari.
Dolorem habere, capere, percipere, accipere, suscipere, haurire, sustinere.
Dolore angi, impediri, figi, premi, intercludi, ardere, dirumpi, tabescere
Tegere, premere animi dolorem, Cic.
Cupiebam animi dolorem vultu tegere, & taciturnitate celare.
Et virgilius. Altum pressit corde dolorem.
Spe deplorata, mœrore, mœstitudine, animi angore confici,
Præ dolore pene exanimari, ac deficere.
Dolet animus, dolet cor. Plaut.
Ego illud scio quam doluerit cordi meo, *Vide to Mourne.*

to make sad or heauie.

¶ Contristare, perturbare, tristem reddere, dolorem afferre, inferre, Exulcerare, dare, incutere.
Dolorem refricare, augere, amplificare, affligere.
¶ Ægritudo, mœror, molestia, dicũtur exedere animum.
Ægritudo lacerat, exest animã planeque conficit.

Sadnesse, Heauinesse, Pensiuenesse.

Mœror, Mœstitia.
ἄλγος. Dolor.
Luctus, Tristitia.
Afflictio, Lachrymæ.
Mœstituto. Angustia.
Tribulatio. Animi molestia,
Crux. Fluctus & tempestas, metaph.
Cruces. Aculeus,
Pressura. Stimulus.
Pœna, Indolescentia.
Dolor cordis. Ægritudo,
Cura animum discrucians.
Anger. Anxietas.
Et gladius pro suprema afflictione.
Per enses atque ignes.

in good sadnes, vid. *earnest.*

safe or sound.

Sospes Incolumis, Sanus.
Saluus, Integer. Tutus,
Valens. Securus, *Vide out of danger.*

in safety, vide *out of Danger.*

as men say, as they say, or as it is reported, as the common talke or report goeth.

Vt fertur, Vt ferunt,
Vt fama est, Vt dicitur,
Vt perhibent, Vt aiunt,
Vt antiquum ait dictum,
Vt vulgo dici consueuit,
Vt vulgo dicitur,
Vt rumore vulgi spargitur,
Iuxta vulgo tritum sermonem.
Vt dici solet, ὡς λόγος,
Vt veteri dicitur prouerbio,
Vt publicus isque constans ferebatur rumor,
Vt est in prouerbio,
Vt in vetere verbo est, apud Aul, *An old saying,*
ὥσπερ ἡ παροιμία,
λόγος ἐστὶ παλαιός, vt dicimus prouer.
ὡς λέγεται, ὥσπερ λέγουσιν,
ὡς φασὶν ὁ λόγος,

he

he saith one, and thinketh an other.

Aliud vultus præ se fert, aliud sentit,
Vultus simulatione sustinetur, aliud vultu significatur, aliud animo latet,
Non congruit animus cum vultu,
Animi sensum vultus occultat, cælat, tegit,

to Sayle in a ship or boate.

Nauigare, ναυτίλλειν,
Nauigio sulcare æquora profunda,
Vela ventis dare, Virgilius 7,
Leui pandere vela noto, Claud,
Lustrare æquora,
Currere æquora, salum,
Committere se mari, aquis, pelago ratem, dubiis flatibus altum.
Credere se æquori, vndis, Neptuno,
Soluere absolutè & Soluere oram,
Quintilianus,
Tentare ramum in vnda,
Ducere in altum,
Solicitare aquas remis, apud Claudianum.
Incumbere pelago, ire rato, Vento, flatu per aquas,
Sulcare fluctus, Velificare,
Committere se ventis, cœlo irato, pelago,
Classem velis aptare,
Facere velaturam, aut nauiculariam, vecturis viuere, *To liue by Sayling*,
Volare linteo, transuolitare nullo remige,
Ferire mare & æquora vertere,
Cerula vertentes abigenis æquora palmis,
Velorum pandere alas,
Liquidas Neptunare per vndas,
Ventosum proscindere æquor,
Vada falsa cita decurrere puppi, celeri currere rate, Omnia apud Catullum.
Remige carpere aquas,
Conscendere naues & conscendere absolute. *To take Ship*.
Plenis & intentis velis ferri, *To sayle with a full sayle and winde*.
Ferri aduerso flumine, Virg,
Aduerso amne, aduersa aqua vehi, aduehi, *against the streame*,
Vela dabant & spumas salis aëre ruebant,
Adnixi torquent spuma & cærulea verrunt,

to sayle prosperously, with winde and weather.

Nauigare prospera nauigandi facultate,
Discedere, Soluere, Proficisci facere vela tempestate opportuna idonea, apta, minime aduersa, secunda.

to take the say, vide *to Taste*.

to sayle with winde and weather.

a common saying, vide *common Rumor*.

to make a saint.

Referre in numerum diuorum,
Diuorum inserere albo,
Apotheosi donare,
Ἀποθεοῦν,
Canonizare,
Diuificare,
Sanctorum catalogo adscribere,
Inter diuos referre,
Superis annumerare,
In beatorum numerum referre.
Inscribere in catalogum sanctorum,
Reponere

Reponere homines, martyres, morte deletos inter diuos, in deorũ numero.
Syderibus, diuisque adscribere, Cicero
Homines iam morte deletos reponere in deos.
Inter cælicolas connumerare. Cice.
Tyrannoctonis, i. vindicibus & oppressoribus dominationis tyrannicæ, quos tyrãnicidas vulgus nominat, deorum honores tribuntur.

a Saint or holy man.

Diuus, Sanctus, Diuina stirps.
Clara Dei soboles Satus sanguine Diuum.

to put to port sale.

¶ Auctionem bonorum facere.
ἱστάριον περὶ ἐχφέειν.
Auctionari.
Auctioni inferre.
Hastæ subijcere, submittere.
Sub hasta vendere.
λαφυροπωλεῖν.

to salute, vide *to Greete.*

a sanctuary, vide *Refuge.*

sand.

Arena. Saburra. Sabulum.

sandblinde, vide *to see but a little.*

to satisfie, vide *to fill, Content and pay.*

sathan, vide D*iuel.*

Saucefor meate.

Condimentum.
καρυκεία ὀψάκιον.
Conditura, καρύκευμα.

Omphacion, *Verdjuice*,
Iuscum. Iusculum.
Ius nigrum, apud Cicero.
Ius piperatum. Liquamen.
Embamma. Intinctus,
Garus. γάρον.

saucie, vide *Wanton.*

to sauour, vide *to smell an ill sauour*, vide *stincke.*

a safe conduct, vide *Pasport.*

to saue my life, I lost my horse.

Amisso equo quasi, vt vitæ cõsulerẽ, vt ei aderem presenti periculo, vt periculum vitarem minime dubium, ad hostes equum misi, immisi, admisi, incitaui, laxatis habenis hostem versus impuli,

a sausege, vide P*udding.*

a scabbe or scabbednesse.

Scabies.	Psora.
ψώρα.	Serpigo.
Asperitas.	Scabredo.
Scabritia.	Scabitries.
Impetigo.	Lychen.
λειχὴν.	Porrigo.

Fœdatio cutis.
Exulceratio pruriens.
Mentagra mentũ occupans scabies.
Herpeta.
Sicca scabies, quæ volatica, & à nonnullis ignis sacer creditur, *voilde fire*, solet faciem, & loca vicina occupare.
Morphea, Vlcerosus.

a scaffold, a stage.

Theatrum.
Spectaculum,

Scena. σκηνή.
Amphitheatrum. & proscenium, seu Orchestra, locus, ante & circa theatrum, vel in medio theatro vbi actores & histriones sua proferunt, vbi & Mimi ac cæteri ludii varios ludos ac gesticulationes ædere solent.
¶ Agere, recitare, ædere fabulam comœdiam.
διδασκειν την κωμωδιαν.
Ædere spectacula, *to play a play*,
δραμματουργεῖν.
Exhibere Eunuchum, τριουμυνum
Ioculares ludos in scenis depromere
Ludos facere Plaut. *Vide stage Players.*

scantnesse or penury.

Penuria.	Ægestas.
Inopia.	Raritas.
Caritas.	Indigentia.
Defectus.	Carentia.
Sterilitas.	

to let a scape, vide *Fart.*

scarcitie of victuals, vide *Dearth.*

to scarifie, vide *to Boxe.*

to scatter, to cast abroade or asunder.

Iactare.	Diffundere.
Disiicere.	Spargere.
Dissipare.	διασκεδάζειν.
Dispergere.	Turbare.
Disturbare.	Differre.
Diducere.	Distrahere.

a schoole or a place of exercise and learning.

Schola. σχολή.
Studium triuiale.
Studium priuatum.
σχολεῖον.
Ludus literatus, scholasticus.
Palladius ludus.
Diatriba.
παιδοτριβεῖον.
Et metaphoricè huiusmodi schola vocatur phrontisterium,
φροντιστήριον, Pistrinum, Curarum ergastulum,
¶ Carnificina minis verberibusque horrisona.
Vide de similibus plura in dictione, *Vniuersitie.*

to put forth to schoole, vide *to learne without booke.*

a Schoolemaster.

Præceptor. Institutor puerorum.
παιδοτρίψ. Literator.
Magister. Ludimagister.
Rudis pueritiæ formator doctus integer.
Didascalus.
Ludimagister literarii.
Institutor, præceptor literarius.
Orbilius, plagosus, nodoso verbere toruus. *A hard master.*
Hypodidascalus, subdoctor, *An vnder Schoolemaster or Vsher.*
¶ Triuialis magister à triuiis.
Indoctus magister.
Grammatista vel tes, literator, *A Grammarian Schoolemaster, a three halfepennie teacher, a smatterer in Grammar.*
Diobolares habens auditores.
Magistellus.
Magisterculus quæ postrema in indoctos ironice torqueri possunt.
Pædotriba.
Pædotribe. παιδοτρίβης.

the chiefe Schoolemaster, the Principall head of a Colledge.

Gymnasiarches seu Gymnasiarcha.
Gymnastica dignitate præfulgens.
Moderator cœtus scholastici, gymnasij, ludi.
Archididascalus.
ἀρχιδιδάσκαλος.
Præfectus ordinis scolastici, quem σχολαστὴς, vulgus nominat, vel Scholarcum.
Præfecturam agens gymnasticam
Moderator Academiæ, *The Chauncelor of the Vniuersity, or in his absence the Vicechauncellor.*
Rector Academiæ, quem clauatij (quos vulgus bedellios vocat) præcedunt cum clauis argenteis.

to go to Schoole.

Frequentare, visitare ludum literarium.
ἀπέρχεσθι εἰς τὴν σχολὴν.
Sub præceptore literarum stipendia facere. Subire ferulam.
Ferulæ manum subdere, subducere.
Sub ferula militare.
In ludo literario versari.
Nomen in literarium militiam dare.

Scholers, vide *Young scholers.*

to slaunder, to Defame one, to backbite, to report ill.

Vitio dare. Criminari.
Vellicare metaph.
In vitio ponere.
Rodere alicuius famam.
Verborum contumelijs optimum virum incesto ore lacerare, Cic.
Furta & libidines objicere.
Infligere turpitudinem sempiternam alicui, apud eundem.
Laudem alicuius proterere criminibus. Carpere.
Obiurare. Obtrudere.
Oblatrare. Obtrectare.
Debacchari. Destomachari vsque ad rauim.
Inferre crimen, infamiam.
Incurrere in alterius famam vel damnum, apud Cic.
Conflare alicui infamiam.
Offundere dedecus, scelus aliquod.
Carbone notare.
Abominandis probris afficere.
Inurere notam turpitudinis, *To put to Shame.*
Contumeliam facere in aliquem.
Infamare. Vituperare.
Contumeliam intorquere, imponere dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem.
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Perfundere ignominia, scommatibus
Contumelijs operire, lacerare, concidere.
Ignominia afficere, deformare,
In contumeliam agere.
Probra ad societatem ingerere.
Contumelia insequi.
Dehonestare. Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Sugillare. Traducere.
Insimulare. Notare.
Damnare, Culpare. Detractare.
Diffamare. Obloqui Maledicere.
Derogare. Detrahere. Mordicare.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare, quod Græcis est, ἀτιμίαν προσάπτειν.
¶ Infamiam flagrare, est summa infamia laborare.
Vituperari.
Diffamari. Laborare fama.
Improbari, male audire, *to haue an euill name or report.*

slandered wrongfully.

Doleo te immerentem conuicio iactatum, exagitatum, vexatum, male acceptum.

Angor

Angor animo, quod ignominia tuleris nulla tua culpa.
Quod ignominia tibi fit illata immerenti, quod ignominiose sis tractatus, ignominia sis affectus nullo tuo merito,

a sclanderer, a Backebiter, a Detractor, an ill Reporter.

Detractor, Delator, Detractator,
Sibilator, Susurro, Susurrator,
Hominum famam imminuens,
Derogator, λαβητήρ,
Famicida, Sycophanta,
Insectator, Vituperator,
Maledicus, Mordax,
Dentatus, Nasutus,
Nasutulus, Obtrectator,
Vitigilator, vel Vitilitigator,
Cauillator, Sugillator,
Criminator, Obstrigillator,
Archilochium terens,
Archilogus, Vitupero, onis,
Morbo maledicētiæ bis cæcus, apud Eras, Fœnum habens in cornu.
Venenum aspidum sub labiis habens
Zoilus quicunque doctis viris detrahit.

Sclandering or backbiting.

Detractio, Derogatio,
Obtrectatio, Maledicentia,
Oblocutio, καταλαλιά,
Detractatio, Diffamatio,
Traductio, Obloquium, Maledictum,
Succus loliginis prouerbiali schemate, apud Horat, Morsus clandestinus, clancularius, virulentus.
Sermo Bionæus, Mordacitas,
Canina facundia,
Archilochia dicta,
Clancularia susurratio,
Morsus Sycophantia
Susurrum & ium, & us,
Ater rictus, apud poetas, pro obtrectatione, Sinister rumor,
Vituperationis lingua cote liuoris acuminata, Morsus aspidis,
Δῆγμα ἀσπίδος.

to scoffe, vide *to mocke.*

to scourge, to Whip, or beat with whips.

Flagellare, ἱμάσσειν,
Verberare, ἐλᾶν,
Duris cædere cestibus,
Flagris cædere, Lancinare,
Flagris, neruis bubalis, taureis, taurinis flagris, crudis loris discerpere.
Loris & restibus incidere,
Excoriare. Excarnificare,
Laniare, Dilaniare,
Terga percutienda dare,
Virgis, loris conscindere miseros.
Mulctare verberibus, apud Cor,
Verbere subduro tristia fatigare terga, Crudeli verbere lacerare terga,
Conficere aliquem affatim, pro miserè flagellare,
Acribus flagris cædere,
Flagris noxias expiare,
Lacerare flagris,
Conficere verberibus.
Scuticis & vimine discerpere.
Dare aliquem totum in ruborem, id est, ita verberare vt vndequaque rubeat, Plaut, in Capt,
Per omnem vicum verbere agere.
Diuerberare cutem, Inscribere tergum, corpus virgis, ἐγχαράττειν.
¶ Variari virgis, *vide to beate,*

scourged, vide *whipped.*

to scowle, vide *to looke sowrely.*

to scrape.

Radere, Corradere, Eradere,
Obliterare, *to scrape out.*

to scratch, to Claw.

Scabere, Fricare.

Vnguibus pruriginem sedare.
Scalpere. κνάζν,
Arare, exarare cutem vnguibus.
Vnguibus fodere, perforare, lacerare
lanciare, radere.
Explicitis vnguibus cutem fodere.
Inuolare in oculos, in faciem,
Perfricare, Cic,
Tu in hoc vlcere tanquam vnguis ex
istere,

a scriuener, vide *Writer.*

the sea.

Salum. Amphitrite, Thetis,
Nereus. Doris.
Gurges immensus.
Circumfluus humor.
Neptuni vnda. Mare,
Pelagus. πέλαγος.
Fretum, Æquor.
Neptunus, *Pontus.*
Oceanus à celeritate.
ὠκέανος.
Rex vndarum belluosus, reciprocus,
refluus, vndosus.
*S*al pro mari, Virg,
Altum, substantiuum pro mari ponitur à Virg.
In altum vela dabant læti.
Profundum, apud Ouid, pro mari,
Guttur indomitum, Vastum Cærulæ
aquæ,
Reliqua inquirantur, Inter Synonima Poetica, Neptunus,

the sea is appeased, mitigated, asswaged.

Mare placatur, Æquora tuta silent,
Mulcere fluctus.
Tollere ventos,
Placidum ventis stat mare,
Omne silet æquor stratum,
Motos componere fluctus,
Cunctus pelagi cecidit fragor,
Alta quiescunt æquora Nerei,
Placida premit æquora Pontus,
Ventos temperare, sedare, placare,
Sistere mare,
Sternere æquor,
Mare componere, æquor, vndas frāgere,
Fluctus compescere,
Venti subsistunt, silescunt,
Cadit Eurus,
Remittit vnda sæuitiam,
Freta mitescunt,
Mare sternitur.
Maris ira frangitur, vnda ponit minas,

the sea is moued, troubled, boistrous.

Mare concitatur,
Maria alta tumescunt vbicibus ruptis,
Vento turbentur arenæ, & veniunt
ad littora, fluctus,
Ponto sonat vnda refuso,
Oceanus terram qua patet, ambit aqua,
Aequoreasque suo sydere turbat aquas,
Ferrea marmora Ponti,
Indignatur magnis stridoribus æquor,
Clauso fit gurgite murmur,
*S*emifero sub pectore murmurat vnda,
*S*pumant vada marmore verso,
Freta agitata tumescunt,
*S*urgit mare,
*M*are turbidum,
Maris Ira, sæuitia, tempestas,
Freta indignantia, mota,
Tumescentes aquæ,
*Æ*quora ventis concitata, fluctibus
agitata,
Freta mouere, concutere miscere, exasperare aquas,
Mare albet spumis, Tumescit ventis,
Venti vexant,
Iactantur æquora ventis,

the sea coast liketh me best.

In maritimis facillimè sum.
Iucundè versor in maritimis.
Maritima loca cum voluptate frequento.
Maritima regione libenter vtor, in ora maritima versari iucundum est, maritima sedes me capit, oblectat, tenet.
Pascor maritimæ regionis aspectu.
Meis oculis regione maritima nihil est iucundius.
Miram haurio iucunditatem maritimæ regionis aspectu.

to seale Letters

Literas claudere. Signare.
Consignare, obsignare epistolam.
Sigillo munire, insignire.
σφραγίζειν.
Signi impressione occludere.
Signum, sigillum imprimere annulo,
Sigillare, ἐπισφραγίζειν.

to Search out, vide *inquire and* I*magine.*

a seare cloth, or a Plaister made of oyles, gums, waxe or rosen.

Cæratum, siue vt aliis placet.
Cærotum κηρωτὸν quod vulneribus & membris consolidandis adhibetur.

in season or good T*ime.*

In tempore. Ipso tempore.
Tempestiuè. Maturè.
Opportunè. Per tempus.
Auspicatò. Fausto sydere.
Secundis auibus.

a seate, vide *stoole.*

secretly, priuily.

Clam. λάθρα cum genetiuo.
Secreto. Caute.
Abdite. Ex occulto.
Ex insidiis. Occultate, apud Cic.
Clanculum. Occulte, latenter.
Clandestine. Abscondite, furtim.
¶ In occulto. Absque arbitris.
In angulo. ἐν γωνίᾳ.
In priuato.
In penetralibus.
¶ Suspenso gradu. Pedetentim.
Pedepressim. ἀκροποδιτί.
Suspensis pedibus.
Tacito pede.
ἡσύχῳ ποδί.

great secrets or Mysteries.

Mysteria. Mystica.
Quam maxime abstrusa.
Abdita. Retrusa.
Cælata. Abscondita.
Altissime latentia.
Occultissimæ res.
A nostris remota conspectibus.
Operta. Obumbrata.
Velata. Obuelata.
Arcana seclusa.
Inuoluta. Obscura.
Tecta. Obnubilata.
A natura inuoluta. Recondita.
Sacra quæ prophanum vulgus scire non conuenit.
A prophanis oculis longissime semota.
A sensibus humanis remota.
In terra refossa, latentia.

to reueale, to open Secrets.

Conscium, Participem aliquem consilii sui facere.
Arcanos alicui credere sensus.
Effutire secreta.
Dogma prodere, Enunciare commissa Renuntiare.

Futilis

Futilis Homo, hac atque illuc profluens.

a Secretary.

Scribarum præfectus. Primus ac præcipuus à litteris, ab epistolis.
Archigrammateus.
Secretarius vulgo dicitur, quē Silentiarium Accursius vocat verum ornatius latiniúsque à secretis dixerimus seu tabellionem, quod tabulas, hoc est testamenta & scripturas publicas conficiat, quod conuenta conuentiones ciuitatis, & cōtractuum pacta, quæ Græcis, τὰ συμβόλαια dicuntur, scribat, vnde & Græcè συμβολαιόγραφος, seu poti, συμβολαιόγραφος vocatur, & tabellion ταβελλίων ciuitatis scriba, vel à libellis, qui barbare Notarius dicitur, vocabantur enim olim notarii qui in senatu notarēt.

a Sedition, Debate, Commotion or vprore in a Citie.

Bellum intestinum Seditio.
Bellum ciuile. Factio.
Motus ciuilis.
διχοστασία.
Diuisa seditione ciuitas. Ascon.
Ciuium dissentio, tumultus, factio.
Arma ciuilia.
Occultum, intestinum, domesticum malum.
Rabies, furor vulgi.
Dissidium, vel bellum domesticum, quando scinditur incertum studia in contraria, sententias in contrarias vulgus, aut ad arma concurritur, dissocietatis ciuium animis inter se digladiantur, bellum agunt intestinum ciues.
Coorta est seditio, sæuitque animis ignobile vulgus.
διαπληδέυσι. *vide commotion.*

to make a sedition, vide *Vprore.*

Sedition is the plague of the common wealth.

Multas respublicas ciuiles discordi perdiderunt, domesticæ seditiones intestina bella, controuersiæ inter ciues, partium contentiones, è ciuilibus discordiis, contentionibus controuersijs, seditionibus multarum rerum publicarum pernities fluxit, manauit, orta est.
Ciuium dissentiones multas vrbes opibus admodum florentes, euerterunt solo æquarunt, diruerunt, exciderunt, affixerunt, perdiderunt, sustulerunt.
Multis vrbibus perniciem, exitum, pestem, excidium, ruinam, interitū attulerunt, exitio fuerunt.

to see, to Looke, to Behold.

Cernere. Videre, ὁρᾷν.
Oculis haurire, capere, accipere percipere, βλέπειν.
Obire oculis Plin. Spectare.
Aspicere. Conspicere.
Inspicere. Intueri.
Speculari. Contemplari.
Aduertere. Animaduertere, *Vide to looke about.*

to see but alittle, to be dim-sighted, to be Purblinde *or sandblinde.*

Cæcutire. Hallucinari.
Caligare. Lippire.
Cæcultare, apud Plautum.
Falli iudicio, *vide Squint.*

to see and not see, to let it passe or slippe as though wee knewe nothing: to winke at the matter.

Conniuere. σκαρδαμύσσειν.
Dissimulare ifum.
Ad multa sciens conniuire.
Charadryona imitari.
Data opera dissimulare.
Studio occludere oculos ne videant.
Astutè celare.
Multa prudenter præterire.
Egregia conniuentia transire.
Dissimulanter agere, contueri.
Oculis velatis, clausis præterire.
Conniuere in hominum sceleribus. Cicero.
Hallucinari in amicorum vitiis, apud Erasmum.
Per licentiam indulgere Budæ.
Et apud Vlpianum. Conniuentibus oculis, id est, per dissimulationem, & apud Accur.
Ratione stricta. i. ratione nō inspecta

yee may See, vide *perceiue*.

to come to See, vide *to visit*.

to Siege, to pitch his camp, to a place.

Apud patauia castra posuit.
Locauit. Construit.
Fecit, metatus est.
Obsidione cinxit, obsedit corpus, suo sepsit exercitu.

to raise the Seige, vide *Campe, & raise*.

to Seeke, to inquire.

Quærere. Inquirere. Conquirere.
Exquirere. Perquirere.
Explorare, Inuestigare.
Indagare. Rimari. Vestigare.
Scrutari, Peruenari.

to Seeke after glory or praise, vide *Ambitious*.

to Seeke fame or renowme by ill doings.

Gloriæ famulam velut Ephesidi tēpli incensor conquetere, detractionis studio, incursu hostili, bello non prius indicto.
Illustres accusando viros suo nomini famam quærere. Hiero.
Flagitiis, facinoribus post cineres dilatare famam.
Nomen memoria sceleris extendere voto adipiscēdæ famæ latioris. Soli.
Pestilenti exemplo nomen posteritati commendare.
Alios traducendo choragium aliquod gloriæ affectare, venari.

to seeth, vide *to boyle*.

Seld, scarce, not often.

Rarus, Rara vel alba auis, nigroque simillima cygno.
Phœnice rarior.
Coruo rarior albo. Iuuen.

seldome, not often.

Raro. σπανίως.
Perraro. Rarius.
Rarenter. Haud crebrò.
Vix vnquam. Insolenter. Cic.
Rarissime. σπανιώτατα.

of himselfe, vide *willingly and without helpe*.

to Sell.

Vendere. πωλεῖν. Diuendere.
Venum dare. Distrahere metaphor.
Aera mutare, Dare pro vēdere, Cic.
In caritate annonæ esse modium populo dedit.
¶ Nundinari & nundinare.

to sell openly.

Mancipare & emancipare.
ἐκποιεῖν. Extra dominum suum ponere

to offer or to put foorth, to sell.

Venum exponere.
Inscribere ædes, apud Terent.

to send away, vide *to put away.*

to sent, vide *to smell.*

to giue a sentence or Iudgement, vide *to Iudge.*

to separate, to seuer or to part one from another.

Discernere.
Discrimen rectum facere.
Ponere, discrimen. distinguere.
Partiri, discriminare, *Vide to Deuide.*

a separation betwixt man and wife, vide *diuorse.*

a seuering or parting.

Dirimere coniunctionem, discindere dissuere, disiungere, ius omne coniunctionis tollere, delere, extinguere.
Magno locorum interuallo disiuncti sumus.
In iis locis sum, quo propter longinquitatem tardissime omnia perferuntur.

separately, asunder, seuerall.

Singulatim. Diuisim.
Priuatim. Seorsim.
Separatim. Seiunctim.

a serce, vide *a siue.*

a serpent or snake.

Anguis maculosus.
Serpens sinuosus.
Variæ serpentum species sunt,
Seps tabificus. Natrix.
Hæmorrois. Chelydrus.
Cenchris. Scytale.
Dipsas. Aspis. Echidna.
Cæcilia. Iaculus.
Præster. Coluber.
Hydrus, Hydra, & Chersydrus.
Vipera, Cerastes, &c.

to serue.

Famulum agere. δουλεύειν.
Famulari. Seruire. Inseruire.
Ministrare. ὑπηρετεῖν.
Ministerium exhibere, præbere.
Famulatum, famulitium præstare.
Colere seruitutem, apud aliquem.
Ancillari propriè de viris qui præter dignitatem se alicuius seruitio subiiciunt.

a seruant, bondman or a seruingman.

Minister, ὑπηρέτης.
Seruus. δοῦλος.
Puer. Famulus. A mysterio.
A pedibus meus, apud Terent. subintelligitur seruus. *A Lackie.*
Fures pro seruis posuit in Bucolicis, Virgil.
Quid domini facient, audent cum talia fures, plerumque enim fit vt furaces sint.
Dieta: ii similiter.
Dromos frequens in Comœdiis.
Cliens. Assecla.
Pedissequus. Mancipium.
Verna. Vernula.
Scoparius á scopando, apud Vlpianū
Comes.
Ministeria pluraliter pro ipsis ministris, sicut seruitia pro seruis, apud Salustium.
Columella, seruus maior in familia, *The chiefe seruant of all the houshold.*
Additus & nexus apud Romanos & Iurisconsultos qui ob æs alienum creditoribus in temporariam seruitutem

uiratem addicebatur.
Infimus famulorum seruus.
Domus mancipium, spongia.

a maid seruant.

Famula. Ancilla,
Pedissequa. παιδίσκη.
θεράπαινα. Abra Verna,
Mercenaria puella.
Lotrix ... ancilla agraria, agrestis, rurestris Rusticana.

seruice, vide *Attendance.*

seruiceable, or readie to please.

Dare se alicui, ἑαυτὸν ἐνδιδόναι.
Obsequentem se præbere, inseruire, ministrare, commodare, proesse, accommodare, obtemperare, adiuuare,
Conuertere se ad sensum vel ad nutum alicuius,

to be set aside, behinde the dore, to be cast aside out of the way, as not remembred or regarded.

Pasce tineas,
Inter blattas tineasque rixari, apud Polit. in Misc. Sentire tineas.
Tineas pati, apud Auso,
A tineis exedi, corrumpi, rodi,
Obiicere tineis blattisque.
Longa quasi rubigine neglectū iacēs
Senili carie corrosum,
Literarum figuræ carie ac situ oblitteratæ, tinearum ac blattarum iniuria semirosæ,

to set lesse by, vide *to put backe.*

to set much by, vide *Esteemed,*

nothing set by, vide *of no account.*

a setled minde.

Animus quietus, stabilis, excelsus, altus, sublimis, constans, præstans, firmus, tranquillus, æquus, ad omnia paratus, ab omni cura ac molestia vacuus.

to set vpon, to assaile or encounter with.

Aggredi, Congredi.
Concertare, Confligere,
Adoriri, Incessare,
Inuadere, Insilire,
Insultare, *Vide to assaile,*

to set on, vide *to stirre vp.*

shackle, vide *Fetters.*

a shadowe.

Vmbra, Montibus densatur vmbræ,
Apta pastoribus vmbra,
Vmbra defendere rapidis à solibus vuas,
Ingenti ramorum defenditur vmbra,
Molli succedere sæpius vmbra,
Ministra portantibus vmbra,

to shake.

Vibrare, Quatere, Contorquere,
Concutere, Crispare,

to shame one, to make one Ashamed.

Pudefacere, Pudorem afferre,
Pudorem incutere, Pudore afficere,
Inficere pudorem, ruborem,
Violatæ castitatis aliquem traducere
Confundere in hoc significato ... barbarum est, denotat commiscere, simul fundere,
¶Pudefieri, *to be ashamed,*
Suffundi rubore, ad lachrymas vsque quod Græcis est, ...

Probrum & pudorem contrahere, *To get both Shame and blame,*

to be ashamed, vide *to blush.*

without shame, vide *Impudent, shamelesse.*

Impudens, ad Impudentiam propensus, impudens, immodestus, immoratus, expers modestiæ, verecundię, inducij, prudẽtiæ, rationis inconsideratus, immodicus, minime verecundus, à pudore auersus, ad impudentiam pronus & propensus,

it is a great shame.

Datur, ascribitur, imputatur probro, vitio, crimini,
Vitio vertitur, Datur dedecori,
Turpe est, Vitio confine est,
Vitio venit, Bert, Non abest à vitio,
Non probatur in vulgus,
In crimen vocatur, apud Cic, pro vitio vertitur,
Flagitium est, *It is an ill deede.*

shamefastnesse: blushing.

Rubor Modestia,
Verecundia, Pudor. Frons,
Confusionem, vulgus vocat,
αἰχυντια ἐρυθρημα, *Vide Dishonesty,*
Pudor subijt illum,
Aestuat ingens in corde pudor,
Ponere, soluere pudorem, *To put to shame,*

shards of stones, vide *Rubbish.*

to make sharp, vide *to Whet.*

a sharpnesse or Quicknesse of wit.

Animi viuacitas,
Acumen ingenii,
Sagacitas, Perspicacitas,
Industria, Solertia,
Industria, αγχινοια,
Acrimonia, αγχινουν,
Dexteritas in rebus agendis, in exequendis negotiis,
Vrgens, instans Chrysippeum acumen, *Vide vvittie,*

a sheepe.

Ouis, προβατον, Bidens,
Pecus, oris pro eodem, apud Quint,
Aries, *a Ramme*, Veruex,
Greges lanigeri, apud Virg,
Pecudes lanigeræ,
Tonsæ, apud D. Hieron, & alios probatos authores,
Lanigerum pecus,
Balantum grex,

a shepheard, a keeper of cattell.

Opilio, Vpilio, Ouium custos,
Pastor, Armenti, Pecoris magister,
Pecudum magister, Dux gregis,
Formosi pecoris custos,
ποιμην, Pastor ouium,
Probatophylax, προβατοφυλαξ,

a sheepcote or a folde.

Caula, Ouile,
Ouium septa, αυλη Græcis,

to shew, to Represent, to set before the eies.

Exhibere, Offerre,
Proferre, προφαινειν,
Præ se ferre, δεικνυειν,
Sub vel ob oculos, ante oculos ponere, προχειριζεσθαι,
Præsentare, Repræsentare,
Monstrare, Demonstrare,
Ostendere, Docere, Expromere,
Oculis subiicere, Expromere,

In

In tabula, seu in speculo repræsētare,
Ante oculos adducere,
Dare pro ostendere, offerre, Ouid,
Da mihi te talem,
Præstare in eadem significatione.
Artificii miraculam ostentare.

to shew plainely, cleerely.

Arguere pro palam facere,
Rem digito propemodum ostendere, designare.
Veluti in tabella ostendere, palam facere,
Compendiaria ratione demonstrare,
Compendiaria via exhibere,
Crasso exemplo ostendere,
Ostentare ad Heb, 6, quod verius ad factum seu iactantiam refertur,
Vide to declare,

to shew fauour, vide Fauour.

I will shew my selfe thy verie friend.

Probabo me tibi esse amicissimum, nullum erga te officium hominis amantissimi prætermittam, meam in te non mediocrem, non vulgarem, eximiam, summam, singularem, incredibilem beneuolentiam, re declarabo, patefaciam: quouis officiorum genere testificabor, testatam apud te relinquam tibi probabo,
Sic officiis & studiis illustrabo, vt eam & tu, & omnes clarissime cernant, et ea tibi atque adeo cunctis hominibus clarissime patent.
Notior et illustrior mens in te animus erit,

shew thy selfe a good Citizen.

Bonus ciuis esto, da operam enitere vt bonum te ciuem præbeas, præstes, vt boni ciuis partes, tueare, exequare, sustineas, agas, vt boni ciuis officio satis facias, vt ea præstes, quæ bonum ciuem decēt, quæ expectantur ab eo, qui boni ciuis nomen aucuparis, caue ne boni ciuis officium prætermittas, ne quid à te fiat committatur bono ciue minus dignum, bono ciui indecorum,

a shield, vide *Buckler.*

to shine, to be bright.

Micare, Scintillare.
Ardere, Retinere,
Emicare, Clarere,
Nitere, Enitere,
Lucere, Relucere,
Fulgere, Effulgere,
ἐλλαμπρύνεσθαι, Confulgere,
Fulgere, Splendere,
Coruscare, Radiare,
Rutilare, Irradiare,
Tremulum flamma spargit,
Purpurea luce refulget,

shining, vide *Cleare.*

ships.

Naues, Rates, Classes,
Nauigia, Rates,
Biremes, Triremes, Trieres,
Quadriremes, Proræ, Puppes,
Carinæ, Dicrota,
Liburna, Liburnæ, & Liburnicæ, *ships of vvarre,*
Corbitæ, naues onerariæ,
Phaselus, *Puppis,*
Circerus, med prod,
Cercurus, apud Plaut,
Paro & myoparo, *a Pyrate,*
Catascopium, vel episcopia nauis, *A pinnace.*
Corima, *The keele of the Ship.*
Pristis, metaph, *A small long Ship,*
Alueus, apud Propert, & Liu,
Nauis Salamina, prouerb, quæ prævelox,
Lembus, *A boate,*

Celox idem, sed breuior. Celotis.
Acatium, A Barge,
Nauis actuaria, idem, Sciata.
Trabs vasta, apud Persi pro naue.
Trabica. δοκος. Codicaria.
Emperacta, *a couered Ship.*
Nauarchis genere fœminino, & nauis prætoria, *The Admirall of the Nauie or Fleete.*

shipwracke.

Naufragium. In immenso iactantur corpora ponto.
Aguntur ventis tabulæ, feriuntur ab vndis.
Nauis sæuis acta madescit aquis,
Disiectæ toto æquore classes.
Irritam sine honore ratem agebat.
Arma virum tabulæque & Troia gaza per vndas, Natant.

a shipper or shipman, vide *a Mariner.*

a shirt or smocke.

Interula, Camisia.
Indusium, ἔνδυμα.
Intusium, vt Varro scribit, quod intra plurimas vestes corpori adhæreat.
Tunica ima.
Subucula à Viue pro camisia virili ponitur.
Subucula collari rugato, *A shirt with ruffes,* apud eundem in colloquiis.
Inducium laneum, *A Peticote.*

to sigh or to waile, to desire feruently.

Gemere. Suspirare Gemiscere.
Ingentem gemitum dare ab imo pectore.
Gemitu tectum omne replebat.
Dare, trahere gemitum corde.
Edere gemitum alto de corde.
Spirat ab imo pectore.
Ducere, referre, repetere, trahere suspiria
Haurire, mouere, versare suspiria
Luctus gemitusque sonobant.
Inque domus lachrymas angulus omnes habet.

to shoote, to Hurle, to Fling.

Iaculari.
Torquere, contorquere hastam, telum in latus, in aluum equi, in de, ut aliculus.
Conficere iaculis sagittarum propugnatores, apud Suet.
Telo hostem deiicere.
Traiicere murum aliquem telo, iaculo, hasta.
Telum emittere, eiicere.
Iacula sagittam torquere, moliri.
Sagittare, verbum á solis Necotericis vsurpatum.
ὀϊστεύειν. Iaculo petere.
Iaculo figere, ferire.

to shoote cunningly, verie well.

Bene, solerter, peritè, dextrè iaculari.
εὐστοχεῖν. εὐστόχως βάλλειν.
Iaculandi peritus sum.
Sagittam vel iaculum collimare.

a shooe.

Calceus. Hypodema.
Calceamen. Calceamentum.
Calcearium & Calcearius, apud Pli. pro calceo positum.
Buxea, apud Plaut.
Carbatina & Sulponeæ, rustica sunt calciamenta.

a shoomaker.

Calcearius. Calceolarius.
ὑποδηματοποιός. Sutor.
S...earius. Veteramentarius.

a shoo-makers last, vide *a Forme*.

a wodden shooe, vide *a Patten*.

a shore, vide *Piller*.

short, Briefe.

Succinctus. Breuis.
Compendiarius. Pressus.
Circumcisus. Laconicus.
Compendiosus. ἐπίτομ⊙.

shortly, briefly, with fewe words.

Brebuios. Paucis. Breuiter.
λακωνικῶς. Laconice.
Contractè, apud Eras.
Carptim. Succinctim.
συντόμ⊙. ἐπικεφαλαίως.
Succinctè. Collectim.
Summatim. In summo.
ἐπὶ βραχὺ & ἐπὶ βραχεῖαν.

shortly, within these fewe dayes.

In breui temporis spacio.
Breui, Caue hic dicas breuiter.
Breui tempore.
Breui temporis curriculo.
Exiguo temporis cursu.
Breui temporis intercapedine.
Breui admodum.
Primo quoque tempore dixit Cic. & Bud. Quamprimum.
αυτικα δὴ μάλα.
Propediem. Protinus.

short-winded.

Suspiriosi, Anheli.
Anhelatores. Asthmatici.
ἀσθματικοί,
Dyspneici, Orthopneici.

a short communication, or talke.

Sermo breuis, succinctus.
Compendium. Micrologus.
Micrologia, sermonis breuitas.
Laconismus. λακωνισμ⊙.
Breuiloquentia.

to shorten, to make short.

Breuiare. Breue facere.
Abbreuiare. Coarctare.
Contrahere in compendium.
Rerum gestarum summam texere.
Conferre in pauca, Perstringere.
Latè supra in arctum colligere.

showre, vide *Rayne*.

shroue-tuesday.

Bacchanalia. Liberalia.
Bacchi orgia festa. Dionysia.
διονύσια Feriæ Dionysiacæ.
Saturnalia. Dies Saturnalitij.
Dionysiaca festiuitas.
Geniales dies, voluptuarij.
Dies epularum, conuiuij, letitiæ.
Carnisprivium. Carniualia.
Festum pensardi, vt Louanij vulgo dicunt.

to shut vp, vide *to stop vp*.

to fall sicke, to get a sicknesse or disease, to become weake, faint, or diseased.

Morbum contrahere.
Contrahere valetudinem aduersam.
Alere morbum.
Delabi, cadere in morbum.
Insolentia mutati aëris morbum trahere.
Crebris pharmacis vires nimium exhaurire.
Nimio obscœnitatis vsu vires corporis attenuare.

Vires deficiunt aliquem vel alicui.
Debilitari. ἠξασθενεῖν.
Languescere. Elanguescere.
Viribus deficere.
Aegrescere. Frangi.
Ad languorem vsque debilitari.
Imbellis fio.
Morbo corripi, affici.
In morbum incidere.
Corripi valetudine aduersa.

to be sicke or ill at ease, to lie sicke in his bed.

Male habere. Male valere.
Cubrare, apud Horat.
Ægrotare & infirmare in sacris literis frequentius.
ἀῤῥωστεῖν ἔχειν, Laborare.
Languere. Elanguere.
Lecto defigi. Lecto decumbere.
Grauiter habere Affligi.
Cum Medicis rem habere.
Incommode habere.
νοσεῖν ἀσθενεῖν. πονηρῶς ἔχειν. κακῶς ἔχειν.
Affectis esse corporis viribus.
Aduersa, haud prospera, infœlix, mala, infausta, parum secunda, parum prospera, perquam incommoda, haud sane cōmoda esse valetudine.
Differri doloribus. Terent. vexari, cruciari.
Aegritudine corporis laborare.

extreamely sicke.

Morbus, lues in omnia dicitur membra grassari, illabi per ossa in medullas, toto vagari, peruagari corpore, omnes carpere artus.
Conflictari morbis variis & tenacius. Sue. Grauiter, multum, valdè malè habere.
Grauiter, acerbè discruciari.
δεινῶς βασανίζεσθαι. Mat. 8.
Ab animo bene habere, à corpore autem pessimè.
Conflictari valetudine iniqua, nonissima, Plin. & Budæ.
Morbi acerbitate, graui corporis morbo teneri.
Affici grauiter.
Ad desperationem Medicorum ægrotare, laborare, est Medicorum sententia damnari, vel vitæ non diuturnæ adiudicari.

to fall sicke againe.

Incidere in morbū de integro quod vulgo dicitur Recidiuare, Cic.
Grauius ægrotant hi, qui cum leuari morbo videntur, de integro inciderunt.
¶ Morbus aggrauescere, ingrauescere dicitur, *to vvaxe more sicker.*
¶ Dare ad languorem, *to cause sicknesse.*
Intensa studia caput dant ad languorem.

sickelinesse, vide *Weakenesse.*

a sickle, a sithe.

Falx messoria, fœnaria.
Falcicula. Secula. δρέπανον.
Hama, apud Plin. ἄμη.

to go to sit side by side.

Claudere latus, siue dextrum, siue sinistrum frequens, Eras.
Tegere latus, pro eodem, apud Hora.
Stipare alicui latus.
Ire ex latere. Esse à latere.
Ahærere lateri, aut dextro, aut læuo.

of sharp and quicke sight.

Perspicax. Oculatus,
Lynceus. Perspicacior Lynce.
Acutum videns, cernens, Horat.
Argus, prouerb.
Lynceos habens oculos,
Lynceum acumine vincens.
Oculatio Aquilino oculo cernens.
Serpentis oculus, prouerb.

Lumina

Lumina habens aquilinis magis clara, quibus vel lyncas vincere possit

to Sigh.

Suspicare, Ducere suspiria,
Petere alte suspirium,
Imo de pectore graviter gemitus agere, Dare gemitus, reddere,
Magnum sub imo corde premit gemitum.

in the Sight of the eyes,

Tota mihi illa regio in cubiculo meo sedenti erat in conspectu, ante oculos erat, in oculis erat, se'e oculis versabatur, egregie patebat, Vide Openly.

a Signe or Token.

Signum, Indicium.
Argumentum, Portentum.
Præsagium, Prognosticatio,
Ostentum. Monstrum.
Augurium. Auspicium,

to signifie before any thing happeneth, to shew what will follow, before it come.

Præsagire. Portendere.
προφαίνειν. Significare.
Nunciare, Prædicere.
Demonstrare.
Significare aliquo prodigio,
Præponere, Speciem futuri præministrare,
Minari. Minitari.
Spondere Polliceri.
Promittere ad planetas vel sydera relata, Vide betoken.

to commande Silence or Peace, to stop ones Mouth.

Silentium imponere, imperare, facere, indicere. ἐπιστομίζειν,
Obdere, imponere ori frenum.
Reddere Harpocratem, apud Catul.
Suffrenare. Supprimere.
Obturare os. Ora premere.
Os loquentis opprimere, Ouid.

I will keepe Silence.

Non faciam vt ducam, tantum relinquam, tantus prætermittam, tantus transibo, tacebo, silebo, silentio inuoluam, percurrā, prorsus hoc emittam, abstinebo, oratione mea non attingam, verbum non faciam, sermonem hac de re nullum habebo, Vide Peace.

Simply, Plainely.

Planius. Apertius.
Simplicius, Apertè.
Crassè. Intelligibilius.
Pingui, crassè. Intelligibus.
Pingui, crassa Minerua, quod grosso vel largo modo vulgus dicit,
ἐν πλάτει. Pingui formula,
Crassiore musa. παχυτέρᾳ μούσῃ,
Planius ac rudius,
σαφέστερον καὶ ἀμαθέστερον,

Sincere, vide Vpright.

to Sing.

Canere. ᾄδειν.
Struta cantare auena,
Canere carmen, cantionem,
Cantare. Modulari.
Edere ore sonos, modos.
Psallere. ψάλλειν,
Ludere calamo.
Dicere carmina.
Inflare calamos.
Dulci sono complere æthera cantu,
Mulcere blandis modulatibus aures,
Auiculæ præterea vernant, cantillant,
Volucres cantu æthera mulcent.

to Sing alwaies one song, to be alwaies in one tale, to bee euer harping vpon one string.

Eandem canere cantilenam,
Cuculi carmen canere,
Sæpius dicta repetere.

Singular or speciall.

Singularis. *Præcipuus.*
Maximus. *Summus.*
Eximius. Vnicus.
Primus. *Potissimus.*

to sinne, to Offend.

Committere peccatum.
Offendere Deum.
Peccare. ἁμαρτάνειν.
Labi in peccatum.
Contrahere noxiam.
Grauius aliquid admittere.
Flagitium aliquod admittere, *to commit a vvicked offence.*
In tetra collabi facinora.
In grauia incidere crimina,
Contaminare se culpa, maleficio, humanis vitiis.
Innocentiam in baptismo receptam facinoribus contaminare.
Peccata peccatis accumulando iustam Dei iram se incitare.
Iram Dei offensionibus contrahere, in nos prouocare.
¶ Errare. Cadere.
Delinquere, *to doe amisse.*
Impingere, πταίειν, de minutulis & leuibus,
Ex surreptione & imprudenter committere.
Mundi inquitamentis contaminari.

to sinne againe, to returne to his former faults.

Relabi, recidere in præterita scelera.
Redire ad vomitum instar canem,
Retrahi, Reduci, reuolui in pristina peccata.
Instaurare offensam,
Pati reciduam,
In eundem lapidem rursum impingere, pedem offendere.
περὶ αὐτὸν εἰσκεχύειν λίθον.
Culpam eandam iterum atque iterum committere.
Relabi in extirpata vitia,
Iterare culpam, scelus, flagitium.

originall sinne.

Originalis macula,
Parentales labes,
Peccatum originale.
Primogenia noxa.
Reatus nacendo contractus, vt loquitur D. August.
Contagio originalis noxæ.

sinople, vide *Redde colour,*
sith that, vide *Because that.*

a siue or a serce.

Subcerniculum. Incerniculum,
Cribrum farrinarium, excussorium pollinarium,
Cribrum setaceum.

the skie, vide *Heauen.*
vnder the skie, vide *Vnder the firmament.*
to skirmish, vide *to fight.*

skilfull in warlike affaires.

N. Bellicæ artis peritissimus, in re bellica, in rei militaris scientia, in bellis gerendis callidissimus, calliditate vaferrimus, versutissimus, astutissimus fuit, vafritie, calliditate, versutia, astutia, astu, ante anteiuit, ante cessit omnes.
Præstitit, antecelluit, superior fuit omnibus.

Patem habuit neminem.
Nemo cum illo confederendus, comparandus, æquandus.
Quis perfectam belli gerendi artem, rationem, vt ille, tenuit, obtinuit, calluit, nouit, possidit, consequutus est. *Vide Captaine.*

slacke or Negligent in doing his Office.

Frigere. Ocitare. Cessare.
Claudicare in officio. Desidere.
Dormitare Dormire.
Præterire officium.
Oscitanter agere partes suas.
Remittere de diligentia.
Industriam ponere
Indormire in re aliqua.
Mandragoram bibere, pro cessare in officio doctis vsurpatur.
Ponere omnem de aliquo sollicitudinem.
Reluperari. Non solitum esse.
Ordinem deserere.
Deses, remissus, supinus sum, animo nec strenuo, nec vigilanti attectoque ἀναπίπτειν.
Negligere. Non curare.
Nulla vel parua cura tangi.
Indormire causæ Cicero: *An facies admonendæ sunt, qui te excitent tantæ causæ indormientem.*
Restare, socordem esse in via salutis.
¶ Curare rediuiam vel reduiuiam, apud Cice. pro versari in leuioribus negotiis, neglectis grauioribus negotiis.
Est autem caruncula ea quæ vnguibus supernascitur circundire.

slaine or killed.

a slaue, a Bondman,

Seruilis. Subiugus homo.
Aegyptius laterifer.
ἀγχύπτιος· πλινθοφόρος.
Scoparius, Verna,
Vernacula Spongia dimus.
Lixa, *A scullion.*
Calo onis, *A slaue or a souldier.*

to slea, vide *to Kill.*

a sled, vide Dray,

to sleepe, *to Repose.*

Dormire. καθεύδειν.
Dormiscere. Requiescere.
Dare se somno.
Sopire. Soporare.
Capere vel carpere quietem placidam
Fessa membra placido leuare somno.
Cubare, Incubare in lecto.
Incubare thoro. Virg.
Somnum carpere vel soporem.
Tacitæ concedere lumina nocti.
Alterna requie lassitudinem corporis instaurare.
Fatigata membra quiete releuare, leuare.
Fronde sub arborea quietem carpere.
Agere quietem, pro dormire, apud poetam, quemadmodum accipere noctum.
Corpora sub ramis deponunt arboris altæ.
Blanda quies furtim victis subrepsit ocellis.
Sopitum esse Somno detineri.
Quiete corpusculorum vires reficere. Acquiescere.
Ducere somnos vel somnum. Virg.
Conquiescere. Cubitare.
Obdormire. Quiescere.
Somnum carpere.
In scamna & scrinia reclinare capita & ceruices.
¶ Meridiari, ἀδιάζειν.
Dormire in meridie.

to be fast a Sleepe, or to be in a dead or sound Sleep.

Dormire altum, altè, profundè,
Altum stertere, apud Erasmum,
Graui somno teneri.
Arcto, arctori, arctissimo quiescere somno.
Alto nimis detineri sopore,
Altissimo somno premi.
Profundo somno consopiri.
Altam dormitationem dormire,
Dormire arctè & grauiter Cic,
Ad lucem denique arctè & grauiter dormire cepisse.
Et sopor altus aliquem habere dicitur, Virg,
Alituum pecudumq; genus sopor altus habebat,
Endymionis somnum dormire,
Lethæo rore soporatus.

Sleepe soundly without care or sorrow.

Suauiter dormire, sine cura,
In dextram aurem, in vtrumuis oculum conquiescere,
Suadet placidos nox humida somnos,
In vtramuis aurem dormire,
Somno indulgere, & stertere,
Securitate indormiscere,
Cura nulla tangi,
Cubare supinè,
Carpere, Captare, Ducere, Petere, Inire, Trahere somnos,
Securos somnos capere.
Ociosè, suauiter dormire dicitur curis omnibus solutus, sollicitudine vacuus,
Porrectus vel sublatis dormire pedibus, secura & ociosa quiete,

to Sleepe out his wine, or to Sleepe himselfe sober againe

Edormire, edormiscere crapulam, vinum dormiendo excoquere.
Somno profusiore exhalare crapulam,
Digerere vinum quo quis madet,
Plautus: Obdormiui omnem crapulam dixit, id est, concoxi,
Despumare Falernum, apud Per,

to make or to bring a Sleep.

Soporare, Sopire, & Consopire significant soporem inducere, incitare, soluere oculos in somnum,
Spargere somnos, quod medicamentis quibusdam potionum fit, & quarumdam virtute herbarum,
Caput leui tactu facundo somnulum elicere,
Somnus labitur in artus,
Quies surripit, Sopor subit,
Somnis redit, alit, tenet, habet,
Mulcet, mouet, capit, occupat,
Velat amictu, premit oculos,

to stay from Sleepe. Sleepe, Sluggish, Dreaming, drousie.

Somniculosus,
Somni plenus,
Grauibus oculis,
Somnolentus, vulgo dicitur,
¶ Et solemnolentia, sopor, languor,

Sleepe, drowsinesse.

to let or keepe him from Sleepe, to Disquiet or trouble one that is about to Sleepe.

Somnos arcere, abducere, recipere,
Expellere, Excutere, Fugare,
Discutere, Adimere,
Quietem turbare,
Soporem clamore soluere, remouere

Patefacere oculos, Somno,
Sopore succumbere, languere solui,
Vinci somnus fugit, discendit,
Destituit, fluit, declinat,
Impedire quietem,
Nullam quietis partem neque diurnæ neque nocturnæ impetire,
Infestare somnum alicuius & perturbare,
Nullam dare quietem, requiem,
Interpellare alicuius quietem,
Obstrepere dormitienti,
Æramentorum sonitu quietu alicuius remoram facere,

slender, Thin, small,

Gracilis, Tenuis,
Strigosus, Subtilis,
Exiguus, Exilis,
Petilis, λεπτός, *Vide Leane,*

to make Slender *or* Thin.

Attenuare, stringere remos, Virg,
Tenuare, Extenuare,

to Slide or Slip away, vide *to Goe away.*

to Slide downe, vide *to fall downe.*

a Slipper, vide P*antoufle,*

Slow, S*louthfull, Dul, Idle, Sluggish, Drousie.*

Ignauus, Supinus,
κατεσλακινμέν⊕,
Ignauiter, supinè se habens,
Fucus Metaph,
Socors, Secors, Piger,
Reses, Lapis homo,
Iners, νωθρός,
ἐξίτηλ⊕, Metaph,
Desidiosus, Segnis,
Deses, Cessator,
Serus, Tardiusculus,
Torpens, Frigidulus,
Suffrigidus, Languidus,
Oscitans, Oscitabundus,
Manus conferens, Torpidus,
Lentus negligens,
Discinctus metapho, Grauis,
Cunctator, Tepidus,
Fracidus, Murcidus ,apud Plaut,
Socorditer, indiligenter agens, *That hath no care,*
Arcadicum germen, *Great and slow,*
Pulmo prius venisset, apud Plautum famulum lentum obiurgantem,
Mulieris podex dicitur ignauus prouerb. γυναικὸς πυγή, *Vide Negligence,*

slouthfulnesse, Idlenesse, sluggishnesse, Drousinesse.

Inertia, Ignauia, Desidia,
Torpor, Languor, Torpedo,
Socordia, Veternum seu veternus,
Pigritia, Oscitantia,
Otium in malam partem pro pigritia, νωθρότης,
Lentitudo, Tarditudo,
Somnolentia, Negligentia,
Segnities, & Segnitia, Pigritas,
Pigrities, Pigritudo, Tarditas,
Acedia, Remissio, Pigredo,
Remissitudo in curia, *Vide Negligence,*

slouthfully, sluggishly, slowly, lingeringly, or softly,

Segniter, Cunctanter,
Ignauiter, Oscitanter,
Lentè, Languidè, Gradatim,
Tarde, βραδέως, Piger, Spisse,
Ductim, Pedatim, Tractim,
¶ Pedetentim, Paulatim,
Composito gradu, σχέδην,
Pedepressim, Sensim, Cunctanter,
Languide, Lento gradu,
Testudinis instar, Pigrè, Lente,

to slumber, to sleepe.

Dormire Obdormeſcere.
In ſopôrem concidere. Dormitare.
Nutabundo ſeu nutanti capite dormire. Oſcitare.
¶ Soluere oculos, lumina in ſomnũ.
Solui in ſomnum.

to ſmacke, vide *to* Taſte.

a ſmatterer in learning, or Noſcwiſe

Sciolus. Naſutulus.
Diaculus. Litteratulus.

to ſmel, to ſent, or to ſauour by noſe.

Olere. Redolere. ὄζειν.
Iacere odorem de corpore.
Spirare, emittere odorem.
Olfacere Odorare & ri.
Diuinum Spirare odorem.
Multo odore fumat aer.
Nare hauririe odorem.
Iactare odorem.
Olfacere. Fragrare. Oborere.

to ſmel or ſent ſweetly.

Arabicè olere. ἀραβικῶς ὄζειν.
Benè, iucunde, amœne: Arabicis odoribus olere
Vnguenta exotica olere.

a ſmall feaſt, vide *gueſt.*

a ſweete ſmelling ſalue.

Vnguentum. Aroma.
Odoramentum.

to ſmite, vide *to Beat.*

a ſmocke, vide *a ſhirt.*

to make ſmooth, vide *to* Plaine.

a ſnaile.

Limax. Limaca, cæ.
Cochlea. Teſtudo.
Domiporta φερέοικος, apud Heſiodum, limacis epitheton.

a ſnare, vide *a* Trap.

ſneuell, or the ſnat or filth in the noſe.

Mucus. Myxa. μύξα.
Mula pituita naſa, Catul.
Pituita craſſior. Phelgma.
Cholera, Bilis. Cic.
χολὴν ἄκρατον noctu eiici.
Humor e naribus fluens.
Excrementa vel recrementa narium.
Qui muculentis naribus mento ſaliuis vuido Prud.

a ſnipe, a ſnite, a Woodcock.

Turdulus. Turdus. κίχλη.
Ficedula. συκαλίς.
Atricapilla. μελαγκόρυφος, nonnullis Eecedula dicitur, aliis Gallinago.

to ſnorte, to Route,

Stertere ῥέγχειν.
Altum ſtertere, Ronchiſſare, apud Plaut, Ducere ronchos,

to ſnuffe the candle, vide *Weeke of the candle.*

ſo ſo.

Vtcunque, Quomodocumque, Sic ſatis,
Nonnihil, Aliquantulum,

ſo be it: or Let *it be ſo.*

Eſto, ἔστω, Pone eſſe,
Pone eſſe victum eum, Terent,
Donemus, demus hoc,
Hoc mihi detur,
Fac ita hoc eſſe factum,
τέτω γενέσθω,

Fac

Fac ita esse, pro quo barbari,
Cape seu pone casum,

sober.

Zenone intemperantior, moderatior
Zene, Zenocrates, Curius,
Minimis vlissimisque contentus,
Abstemius, Nephalium lignum,
Parcus, Temperans,
Frugalis, Moderatus,
Sopόρων, σώφρων,
Sobrius, μονιας,
Rarum quoddam veteris parsimoniæ exemplum, Siccus,
Siccus, apud Ciceronem: Vtrum hæc vobis videntur consilia siccorum an vinolentorum somnia,
Siccaneus idem,

to liue soberly.

In abstinentia nimis quam acerba viuere,
Morbum abstinentia frangere,
In abstinentia maxima vitā degere,
Inijcere frena intemperantiæ,
Tenuiter victitare,
Salem lingere, ἁλαλείχειν,
Thymbra victitare,
Salem & causam edere,
Vitam ducere doliarem,
Frugi viuere,

sobriety, Modestie.

Temperantia σωφροσύνη
Abstinentia, Frugalitas,
Continentia, Modestia,

sodainly.

Subito, Subitane,
Repente, Raptim, Improuiso,
Inopinate, *Vide Vntaught*,

a solemne sight, or a Boasting shew.

Pompa, πομπή,
Apparatus, Magnificentia.
Ostentio theatrica,
Fastus, Strepitus, metaph.

softly, Leasurely,

Sensim, Paulatim, Lente,
Pedetentim, *Vide slothfully*,

solace, vide *Comfort*.

to be sold.

Vendi, passiue, Vænire,
Venum ire, πωλεῖσθαι,

Somer, somer time,

Æstas, Æstiuum tempus, dies.
Medios cum sol accenderit æstus.
Puluerulenta coquit maturis solibus æstas,
Mox frondosa recluditur æstas,
Æstiui tempora sicca canis,

sometime.

Interdum, Aliquando,
Aliquoties, Nonnunquam,
Quandoque, Olim, Alicui,
Tum pro aliquando, apud Cic,
Tum hoc, tum illud agere.
Alias in eodem significatu, apud Gel
Interim pro eodem,
Modo in ratione geminatum.

soncie, vide *Luckie*.

Sonnes, Boyes, Men-children.

Filii, Liberi,
Nati, Gnati, υἱοί,

soothsayings of good or ill lucke, vide *Diuinations*.

southsayers,

Diuini, Diuinatuli, Arioli.
ἐγγαστρίμυθοι ἐγγαστρίται,
Aruspices, Auspices,
Pythonissæ, Pythonici, qui Apolline pleni, id est, qui instructu dæmonis futura coniectant,
Geomantes, Pyromantes,

Sope

sope.

Sapo, Borona,
Smegma, σμῆγμα.
Matriaca pila, apud Mart,
Spuma caustica,

sorcerie, vide *Witchcraft*.

sorrowfull, *Carefull*,

Sollicitus, κεδνός,
Anxius, Scrupulosus,
Sollicitudinis plenus,
Inquietus animo, *Vide Sad*,

sorrowfulnesse, *Carefulnesse*, *Anguish or griefe of minde*.

Anxietas, Sollicitudo,
κεδνότης, Cura, ἐπιμέλεια,
Scrupulus, Angor,
Mentis inquetudo, Aestus,
Cura animum discrucians,

of this or that sort, vide *such manner*.

a sore enemie, vide *foe*,

soueraignty, vide *Lordship*

soulder, *paste*.

Plumbatura, μολύβδωσις,
Ferruminatio, Glutinatio,
Glutinamentum, Ferrumen,
Santerna, *Gold solder*, *vide Glevv.*

to soulder,

¶ Ferruminare,
Consolidare, Conglutinare,

souldiers men of warre,

Milites, Stipendiarii,
Castra sequentes
Studentes rebus bellicis,
μισθοφόροι, Aerarii,
Armigeri, Doryphori,
Lonchophori, Lanciarii,
Hastarii, Fundibularii, & funditores,
Sclopetarii, Marmobarduli, Balistarii, *Gunners*,
Parmularii, Peltastae,
Scutiferi, Scutati,
Scuti gerili, Sarissophori,
Ferentarii, Rorarii,
Velites *Light horsemen*.
¶ Pedites,
Pedibus militiam exercentes,
Copiae pedestres, Peditatus,
Agmina pedestria,
Exercitus pedestris, *Footmen*,

chosen souldiers,

Milites delecti,
Ἀπόλεκτοι, Egregii,
Eximii, ἐκλεκτοί,
¶ Contrà milites gregarii, *lost souldiers*.

discharged souldiers, or put out of wages.

In ordinem redacti, Aere diruti,
ἀπεστρατευμένοι, Ex authoritate,
Extraordinarii,

olde worne souldiers,

Rudinanii, apud Suet, Rudedonati,
Milites emeriti, veterani,
Veteratores, Emeritae militiae,
Dimissi ab officio, qui iam ob senium impetrarunt missionem,
Ἀπολαξάμενοι.

sea souldiers,

Classiarii milites.
Milites in naui merentes, eamque pro pugnantes, ἐπιβάται,
Epibatae qua dictione, apud Latinos Iurisconsulti vsi sunt,

an expert, and valiant souldier,

Miles strenuus, bellandi peritus,
Expertus militari industria cōspicuus
Armis consilioque valens,

Bellicosus Animosus,
Summam habens artis militaris peritiam, Marte satus,
Ingeniosus in apparatu militari,
Præpollens viribus,
Industria militari præcellens,
Martius, vel Martius pullus, prouer, ἀρεος πτόλις,
Consilio simul & facto valens,
Agamemnon, Euryalus,
Vir in armis strenuus in nostri sæculi velut alter Achilles,

to be a Souldiar.

Merere cum datiuo, ablatiuo, vel accusatiuo, apud Suet,
Militare, Castra sequi,
Equis stipendere, facere, merere,
Merere sub imperatore,
Stipendia facere, merere,
Armatam sequi militiam,
Latrocinari, pro mercede militare, Plaut,

the Soule or spirit of man.

Anima, Animula,
Spiritus, πνεῦμα,
Animus pro anima frequenter ponitur apud authores, sicut anima pro mente, habet namque anima secundum operis sui officium nomina varia.
Anima equidem dicitur dū vegetat, Spiritus dum cōtemplatur, sensus dum sentit. Animus dum sapit, Mens dum intelligit, Ratio dum discernit, Memoria dum recordatur, Voluntas dum vult. Differūt enim nominibus tantum, non substantia.
Animam proijcere, effundere, *to kill himselfe.*
Animam debet, *he ovveth more then he is vvorth.*

Sound, vide *whole & safe,*
a sound, vide *noise.*

south winde.

Auster ventus pluuiarum pincerna vocatur D. Diero. Græcè Notus, νότος procellosus, turbidus, imbrifer, madidus, pluuius, humidus.
¶ Euro auster. φοινικίας. Syrocus, *Southeast.*
Libonotus, austroaphricus, *Southvvest.*

to sound, to be Astonied: to fall in a sound.

Deficere. Intermori.
Euanescere in leues auras.
Animo deficere.
Exire in auras, cedere, dilabi.
Linqui animo.
Tenues recessit in auras.
Animi seu animæ defectum, deliquiū sustinere.
Considere in mentis defectum.
Extinctæ animæ speciem præferre.
ἐκλύεσθαι.
Pati. λιποθυμίαν deliquia.
Est frequens apud Comicos.
Nullus sum, totus occido.
Concido. Perij.
Deficit animus.
Labasco, Deest sensus, spiritus.
Genua labant, succidunt, me deserūt, trepidare occipiunt.
Cor metu palpitat, in pectore salit, *My heart beateth or panteth for feare.*
Tam perijmus, quā extrema (quod dici solet) faba, *vve are lost or vndone.*

a sowning or Fainting.

Syncopis, deliquium latinè dicitur, Vel defectio seu defectus animi.
Lypothimia. Lipopsychia.
Syntexis, quam alij syndex inappellant.
Insuper talem animi defectionem sustinentes vocantur, syntectici.
Defecti. Sypopsychi.
Lypothymici.

In deliquio aspersa in faciem aliqua ad sui sensum reuocari syntecticos tradunt medici,

to sowe Land.

Serere, σπείρειν,
Semen peragere,
Seminare, Facere sementem,
Sementem facere,
Spargere,
Serere terram frugibus
Conserere agros,
Foecundis committere semina glebis:
Committere semina sulcis aratri,
Semina terræ humo mandare,
Vnde vulgo: Quisquis grauatur sementem facere, non metet.
Venit sub terras semen aratas,
Iactare cererem in aruis,
Alere semine fruges,
Mandare hordea sulcis,
Sulco serere,
Semina terræ dare, Mittere in solum
Humum, mandare arenę,
Humo ponere, condere, credere, cõmittere sulcis terræ,
Humus mollit semina,
Tempus perducit semen in aristas,
Terra persoluit semina,
Reddidit semina ager,

sowre, vide *bitter.*

a sowre face, vide *cruell.*

a space.

Spacium, Interuallum,
Intercapedo, Distantia,

within a little space, vide *Dayes.*

to spare costes.

Sumptum effugere,
Impendio parcere,
Sumptibus parcere,
Rationem habere sumptuum,
Consulere expendendis,
Exiguë sumptũ præbere, *vide sparing,*

to speake, to Talke, to Say.

Fari, Loqui.
Edicere. Plin. Facere verba.
Sermone vti, Disserere, Edisserere,
Effari. Referre, Exprimere.
Emittere verbum.
Iactare voces, spargere, mittere, rũpere.
Verba habere Reddere.
Dicere, Eloqui ornatè, copiosè, eleganter.
Rotundo ore loqui, *to talke finely or sweetely.*
Dare dicta, Virg.
Hæc vbi dicta dedit.
Vocem reddere.
Verba proferre, fundere.
Effundere pectus, effundere verba.
Orationem habere.
Sermonem facere, habere.
Premere vocem vel mittere,
Fundere loquelas, Poe Virg.
Funditque has ore loquelas,
Sermone frui.
Ædere vocem,
In vocem, in verba erumpere.
Verbis agere. Volutare voces.
Adijcere absolutè.
Atque hæc adiecit.
Ferre voces pectore. Virg. non aliter loqui atque cogitamus.

to speake, to Commune or talke together.

Miscere sermones, verba.
Cum aliquo verba facere.
Colloqui. ὁμιλεῖν, Conferre.
προσδιαλέγεσθαι.
Implere dictis diem.
Colloquium miscere.
Trahere sermonibus noctem.
Cędere sermones, apud Terent.
Mutua conferre colloquia.
Fallere sermone horas.
Familiariter sermones conserere.

Congredi,

Congredi, Conuenire, *to Communicate.*
Vario viam sermone leuabant.
A cœna garrire ad foculum.
Nugari apud amiculus
A poculis congerronum more, ludicra effundere alter in alterius sinum, vide *to talke vvith one.*
Nugo, Nugator, Congerro, Confabulo, Rabula, *a Pratler or babler.*

to speake without Reason.

Dare vel reddere sine mente sonum.
Nulla in loquendo ratione vti.
Abiecta omni moderatione & rationis temperamento loqui,
Verba carent pondere.
Qui memorem, onero varijs tua pectora dictis.
Contra fumum ora repandere,

to speake faire, to flatter, to giue faire words.

Permulcere mitibus verbis,
Animum demollire, leniorem reddere. Blandiri.
Blanda loqui, Dare dicta dulcia,
Blande dicere, loqui,
Mulcere dictis, Subblandiri,
Blandis verbis inuitare ad propensionem.
Palam fari ad aurem,
Loqui ad gratiam,
Loqui ad voluptatem, apud Cicero,
λαλεῖν πρὸς ἡδονήν,
πρὸς χάριν ὁμιλεῖν,
Auribus alicuius dare, vel seruire & assentari quodammodo,
Fingere sermonem ad voluptatem alterius, Cic,
Fingere se totum ad arbitrium, ad nutum, ad voluntatem eorum qui audiunt.
Desiderijs alicuius inseruire,
Aurea verba loqui vel placentia,
Pulchre dicere,
Dictis affari amicis.
Aliquid perauratо resoluere ore,
Hæc placido sic reddidit ore,
Blandis morari aliquem vocibus,
Ore amico effari,
Cum dare non possem munera, verba dedi, χρυσοῦν,
Eblandiri, pro blanditijs exprimere, impetrare, *vide to flatter,*

to speake well of one, vide *to Praise.*

to speake freely, plainly, or stoutly.

Libera vti lingua,
Affari voce superba,
Effundere voces ex pectore,
Tales effundit ad æthera voces,
Audacter, libere, ingenue, aperto pectore, ex æquo loqui,
Adest pondus verbis,
παῤῥησιάζειν.
Dare audaciam verbis, Ouid.
Dicere aperte, animo præsenti, intrepide,
Verba nullo pondere cadunt,
Nimia loquendi abuti licentia,
Libere, tuto, incircumspecte loqui, effutire,
Nimium dicere, Mart,
Bizeni vti libertate,
Quicquid in linguam venerit, quicquid forte fortuna in animum inciderit effundere,
Quicquid in pectore conditum, in apertum proferre.
Dicimus præterea Defluere labia, vbi quid liberius, incircumspectius & temere effutimus,

to speake obscurely or darkely.

Ambagibus, verborum inuolucro vti, Perplexe loqui,
Imo trahere à pectore vocem,
Ad rem non pertinentia commemorare,

Medio interfari dolore,
Agere ambages, apud Plaut,
Verba implicare, & causæ cardinem non attingere,
Mæstas expuere voces.
λόγους ὑποσύρειν,
Gemitu verba reddere,
Suffugere,
Lachrymis effari abortis,
Diuerticula quærere,
Edidit ore tremente sonos,

to speake or Vtter foolishly, or vnaduisedly to babble or Prattle.

Blaterare, λαλεῖν,
Ineptire, Deblaterare Verba nullius ponderis,
Temere, inconsiderate, stulte, & sine iudicio loqui,
Dare dicta in aliquem,
βαττολογεῖν, ληρεῖν,
Futire, Effutire, Mugari,
Gannire, metaph,
Citra delectum verba profundere, fundere,
σπερμολογεῖν ἀμετροεῖν,
Iudibicare nugas,
Garrire Vana loqui,
Inaniter loqui,
χρυσολογεῖν φληρεῖν,
Stulte nugari,
Quicquid in buccam, quicquid in linguam venerit, quicquid fortè fortuna in animum insiderit effundere,

to speeke ill of, vide *to Detract.*

speake no more of this, or Enough of this,

De his satis superque,
De his satis ac supra,
Hæc de istis dixisse sufficiant,
De his hactenus,
Hæc sufficit paucis attigisse, grandine nobis laxura volumidum restat,
Alias latius hisce de rebus,
Satis habeo dictum sic,
Facessant procul istiusmodi,

to speake false Latine.

Barbare loqui, βαρβαρίζειν,
Rustice, imperitè, inquinatè, asperè, duriter, crassè, illotè loqui,
σολοικίζειν,
Loqui conquinario, culinario, popinario modo,
Opicè loqui, ab Opicis Campaniæ populis, qui Græce nesciebant,
Osce loqui,
Illatinè loqui & ineptè,
Deprauatè loqui,
Latinitatem tanquam ollas frāgere,
Culinaria elegantia vti,

to speake out, vide *to Pronounce.*

I cannot speake or Talke.

Vox faucibus hæret,
Fari nequeo,
Lingua hęret metu,
Verba me deficiunt,
loquela intercipitur strictis pauore facibus,
Rauca dimouit talibus ora sonis,
Vox penitus elanguit,
Voce destituor.
Exanimor, Concido,
Perij, apud Comicos,
Exanimatus sum,
ἐξέθανον.
Vox dolore concluditur,

a speech, a talke.

Sermo, Idioma,
Lingua, Loquela,
Famen, *vide Talke,*

a speare, vide *Pike.*

a paire of spectacles.

Ocularia. Conspicilla.
Oculi vitrei, apud Eras.
Τὼ ὄμματ' ὑάλινα.
Specilla.
Vitrea perspicilla.
Vitrum oculare.

to make speede.

with great speede, vide *Haste.*

speedily, vide *Hastily.*

speedy, vide *swift.*

to spend, to bestow costs.

Facere sumptus, impendia, impensas,
Sumptus accipere, suscipere, vel ponere.
Conferre impendia.
Sumere, pro impendere, apud Ter. similiter suggerere sumptus.
Impendere sumptus.
Præstare sumptus, apud D. Hieron.
Suppeditare sumptus vel sumptibus.
Tolerare sumptus.
Impensas, impendia sustinere.
¶ Amplos magnificosque sumptus facere, impendere.
Prolixum facere sumptum, vt bos apud acervum, prouerb.
Res profundere superbiæ ac ostentationis causa.
Ærarium alicuius effundere, exhaurire pro euacuare, Cice.
Boues immolare.
ἐκθυλεῖν. *to spend riotously & vvastfully.*
Ampliter sumptum facere.
Pecuniam conijcere, profundere in propylea
In medicos magnam pecuniæ vim, totum profundere aurum.
In alicuius rei impensas, opes suas absumere, *vide to Consume.*

to spend according to his rente, to cut his cote according to his cloath, to spend after his abilitie.

Pro quæstu sumptum facere, apud Horatium, suo se pede metiri, vt est apud eundem.
Sumptus quotidianos reditibus metiri, pro modulo facultatem sumptum facere.
Messe tenus propria viuere.
Suis se facultatibus metiri, apud Per.
Gnauiter intendere cumulandæ pecuniæ, eamque largiter insumere ita tamē ne sumptus qui dum suppetet.

a spend-all, or a Prodigall, riotous, and outragious spender.

Prodigus. Profusor.
Effusor. Nepos.
Insignis barathro & liguritor.
Dilapidator, Decoctor.
Nudus, qui omnem sensum deuorauit, omnia sua comederit, proteruiam fecerit.
Nullius frugis.
Vorator, Effusus.
Heluo, Pergræcator.
Consumptor, Abligurritor,
Deuorator, Dissipator,
Sumptuosus, Perditor.
Ganeo, ἄσωτος, Luxui, gulæ deditus.
Gulæ mancipium.
Charybdis bonorum. Cice.
Inexplebile dolium, Gurges.
Apitius nepotū omnium altissimus Gurges, Plin.

spettle or Fleame.

Saliua, Pytima,
Sputum, πτύελον,
Oris humor,

Sputorum & saliuarum adspergini-
bus dfœdare faciem,
Saliuæ in barbam dicuntur defluere,
to Driuell.

to spet blood.

Sanguinem reddere Plinius.
Sputare Sanguinem.
παιμαίνοχεῖν πτύζειν.
Excernere, expuere, excreare sanguinem, cruorem, saniem,

a spigot, vide *Tappe*
to spill, vide *to Marre.*

to spinne.

Nere. νεῖν.
Ducere, Excolere, Moliri Lanas, fila.
Flare. κλώθειν.
Ducere filum, stamina, apud Ouidiū Meta 4 Filum trahere.
Plenos exonerare colos, versare fusū pollice.
Stamine su pendere, percurrere, perficere.
Capere, laborare pensa.
Operari Mineruam.
Vt arte Palladis.
κλώθειν, Conficere pensum, Plaut,
Torquere apud poetas in eodem significatu est inuenire.
Nendo spaciosam fallere noctem, *to Spinne all the whole night*,
Penelope legimus.
Carpere pensa, lanam Virg.
Pensum vel flamina trahere, apud Ouidium,
Ex vsu fusi colique viuere, *to liue by the Wheele.*
Tolerare vitam colo. Virg.
¶ Pectere, trahere linum. *To Hatchel Flaxe.*

euill spirits, vide *Euill.*
the spirit of man, vide *soule.*

spite, vide *Enuie.*
in spite of thy heart, vide *if ye will not.*

He hath done me a great spite, although Vnable.

Fractam illam & debilitatam vim suam in me contulit.
Nihil non egit, vt me incommodaret.
Pro suarum virium infirmitate, inferret, afferret, crearet,
Cunctis viribus, quæ illi supererant exiguæ, infirmę, imbecillæ ad meam perniciem incubuit vsus est.
Vires illas, quæ illi reliquæ erant, restabant imbecillæ, infirmæ, parum firmæ, haud satis firmæ, collegi & cōtulit omnes ad me opprimēdum euertendum affligendum, perdēdum ad exitium, perniciem, ad summam meam calamitatem.

to speake spitefull words vide *to Checke.*
a spittle, vide *Hospitall.*
to spoile, to waste, to Destroy, to Vndoe.

Vastare. ἐκχέειν.
Euastare. Deuastare.
Concutere. Decutere.
Destruere. καθαιρεῖν.
Inuertere. Euertere.
Confringere. Quassare.
Conquassare Disturbare,
Solo æquare, ædequare.
ἐδαφίζειν, Perualtare.
Trahere, apud Virg pro eodem.
In solitudinem redigere,
Elidere. Collidere.
Labefactare, παρασκευάζειν.
Perdere. Deperdere. Extirpare.

Extinguere. Eradicare.
Populari vel populare,
Excidere strepitus.
In fauillas redigere.
Omnia in fumum & cinerem vertere.
Ferro ignique vastare,
Indignis modis proterere.
Totum subuertere, euertere.
Deprimere, apud Ciceronem.
Dissipare, Conculcare,
Deturbare statuam, parietes, ędificium, pro destruere.
Terræ illidere. Sternere
Prosternere. ἀνατρέπειν.
In planum redigere.
Pessundare. Pessum dare.
Demoliri, Depopulari,
Subuertere Diruere.
συντρίβειν. Delere.
Interficere messes, apud Virg. perdere seu cremare.
Disperdere, Exterminare.
Nimias ædere ruinas,
Arietare. κερύττειν.
Terere. Atterrere,
Affligere. Afflictare.
Profligare. Accido.
Concido. Excindo,
Conterere, Perfringere.
Comminuere. Frangere.
Radicitus, funditus euertere.
Effundere.
Ad solum redigere, distinct, 44. vide *VVaste.*

to spoile one of his goods, put him from or besides all.

Fortunis, bonis patris euertere, eijcere, deijcere.
Fortunas inuadere.
Bonis, facultatibus, prouentibus destituere, exuere omnibus.
In fortunas impetum facere, Cic.
Exuere possessione Priuare.
Censibus, reditibus, emungere, violenter priuare, nudare. Vide *to Rob.*

to sport, vide to Ieste.

Sport, vide Pastime.

spot, vide Blemish.

a spout, vide Tappe.

to spread abroade, to Extende, to stretch out. to Enlarge.

Prolatare. Extendere.
Propagare. Diffundere ramos.
Frondes explicare omnes,
Brachia tendere.
Radice in tartara tendit.
Pandere, Expandere, Explicare,
Extenuare. Dilatare. *Plura vide supra to Scatter.*

to looke a squint.

Strabum esse vel Strabonem,
ἰλλαίνειν ἰλλώπτειν.
Oculis retortis videre.
Strabe intueri.
Oblique inspicere.
διαφέρειν τὸν ὀφθαλμόν.
Tauuni more Θύννος δίκην videre prouerb. ἐπιλλώπτειν.
Limis aspicere, vel limulis, *to looke awry.*
παραφέρειν τὸν ὀφθαλμόν,
Detorquere oculos.
Pętum esse, similiter leuius est quam Strabonem esse,
Collimare pro obliquis oculis aspicere, apud Plaut,
Lippire, non limis, sed ollis, prouer, pro vehementer cæcutire,

stable or Constant.

Stabilis, Constans, Firma,
Fixus, immotus Immobilis.

Solidus, Immutabilis.

a staffe, vide *sticke*.

a stage, vide *scaffold*.

to stagger, to stammer, to stutter, to Lispe.

Balbutire. Impeditè loqui.
Titubare. συγκλονεῖσθαι.
Vacillare lingua.
τραυλίζειν.
Esse lingua impeditiore.
Hæsitare.
Dimidiata & mutila verba loqui.

a staggerer, a stammerer, a stutterer.

Balbus. ψελλός. Atypus.
ἄτυπος, plectro linguæ non satis expedito vtens.
Balbutiens.
Subbalbus.
Impeditioris linguæ homo.
Traulus. Blæsus.
Impeditè loquens.
Titubans. Subblæsus.
Cui hæsitans & impedita est lingua.

to stay, vide *to Refraine, to Let, to Linger.*

to stay, to make sure, vide *to Proppe.*

a winding staire.

Cochlea, Cochlis & Cochlidium.
κοχλίδιον.
Scala rotunda.
Turbinea altitudo, à colchlearum similitudine.

to stand.

Stare, ἵστασθαι.
Sistere Consistere.
Pedibus niti.
In pedes stare.

To stand still.

Subsistere, Manere.
Resistere, apud Eras.
Sistere gradum.
Discedere verso gradu.
Figere pedem.
Retro ferre passus.
Sustinere gradum.
Hærere in vestigio.
Restitare, apud Eras.
Premere vestigia, gradum, gressum.

stand still, Tarie a little.

Mane dum paulisper.
Expecta, resiste paulisper.
Siste gradum, pedem.
Subsiste.
Resiste. Restita.

stand vp, arise.

Surge. Consurge.
Date in pedes.
Recipe te in gradum.
ἀνάστηθι ὄρσο.

to stand to his word, vide *to keepe promise.*

a standerd.

Signum. σημεῖον. Vexillum.
Manipulus. Aquila.
Mouere signa, inferre, ferre.
Tueri. Sequi.
Relinquere Reddere.
Stare pro signis.
Vocare sub signa.
Concurrere signis conuersis.

a standerd bearer.

Signifer. Vexillifer.
Vexillarius. Manipularius.
Aquilifer, apud Romanos.
σημειοφόρος.

my State is altered or chaunged.

Diuerſa nunc mea eſt ratio.
Non eadem eſt. Mutata eſt.
Alius eſt rerum mearum ſtatus.
Aliter ſe habet, non ſolito loco eſt.

a Starre or Starres

Stella, In æthere ſydera lucent,
Aſtra micant,

of a great ſtature, as a Giant.

Procerus med. prod.
εὐμεγέθης. μακρός.
Longus, i Altus. Gigas, extraordinaria, inuſitata, immenſa magnitudine vel immenſæ magnitudinis, vaſtum corpus.
Longæ ſtaturæ ſeu proceræ.
Giganteæ ſtaturæ.
Bene longus.
Giganteus. Prælongus.
Corporis magnitudine alios omnes antecedens.
Gigantum ſtirpe oriundus.
Giganteo corpore.
Prægrandi corporis mole.
Immani & pluſquam gigantea magnitudine.
Valdè procerus.
Supra communem hominũ rationem ſtaturæ.
Et prouerb. Polyphemus.
Tanagreus cetus.
Coloſſea magnitudine.
κολοσσαῖος τὸ μέγεθος.
Immodicæ proceritatis.
Clematis Ægyptia. *A tall blacke man.*
Maximus.
Caliga Maximini.
¶ Vir Heroica ſtatura conſpicuus.
Corporis ſtatura inſigni, heroica, eleganti, auguſta præditus.
In immenſam molem coaleſcere. *To vvax very great.*

frõ a lower ſtate to a greater, vide *from the Kitchin to the hall.*

ſtatute, vide *Commaundement.*

ſteale.

Furari. Suffurari.
Furtum facere, deſignare.
Compilare. Adimere.
Expilare. ἁρπάζειν.
Clepere. κλέπτειν.
Auferre. Subducere.
Subtrahere. ὑφαρπάζειν.
Picata manu capere, quod non poſuit.
Subripere. Diripere
Furto auferre. Suſtollere.
Abigere propriè ad pecudes applicitum.
Afferre manus rebus alterius.
Legere. Sublegere.
Viſcatos ad aliquid mittere digitos.
Clandeſtine amouere.
Furto Surripere.
Arripere.
Rapere.
Manticulari, apud Plaut.
Suppilare, Eral.
Furtim vſurpare.
Bonis alienis manus inferre.
Inuncare nummos, apud Lucil.
Scrinium alicuius compilare vulgo. *to picke a cheſt or coffer.*
Conuaſare, apud Terent.
Aliquid conuaſaſſem.
Inuolare, à nomine vola, æ.
Manuari deponens, apud Act.
Furtim vola manus.
Peculari & depeculari ac peculatum facere propriè ſignificat reipub. aut principi quippiam furtim ſubtrahere. Vnde crimen peculatus. *To rob the Prince or common wealth.*

Steale-

stedfast, sure, Firme.

Vastum, firmum,
Ratum, Solidum,
ἑδραῖον, Stabile,
Munitum,
Aheneum per metaph.
Bene fundatum, *Vide Stable*,

a common stewe, vide *a Bauderie house.*

a steward.

Condus, Oeconomus,
Moderator domus,
Dispensator rei familiaris,
Dispensatoris officium gerens, Ambros.
Procurator aliquot in locis dicitur, seu curator,
Procurator peni, *vide a Butler*,

a stich in the side, called the Pleuresie.

Pleuritis, idos,
Pleuresis med, prod,
Laterum dolor, tortura, torsio,
πλευρίτις, Græcis dicitur latus, Cic,
Crassus lateris dolore consumptus,

a sticke, a staffe, a Cudgell.

Baculus cui innitimur, à quo diminutiuum, Bacillum in neutro genere, Fustis, Scipio,
σκίπων βακτηρία,
Sustentamentum, Virga,
¶ Fulcro, baculo niti,
Bacillo plantas fulcire trementes,
Scipione, fuste gradum fulcire, *To go with a Staffe*,
Inniti scipioni, baculo arundineo quod etiam significat,
In caducum inclinare parietem,
Muli mariani, furcimulæ quibus viatores suas sarcinas ferre consueuerunt, Mario inuentore, & quas Ærumnas, seu ærumnulas Latini vocant *A walking staffe.*

Stiffenecked, Vntractable, that cannot be entreated, vnruly.

Rigidus, Durus, Asper,
Ceruicis rigidæ,
Præfectus. Immitis,
ἀσυγγνώμων. Immisericors,
Sæuus. Ferox. Seuerus,
Ferus. Atrox. Terribilis,
Dirus. ἄγριος, Immanius
Dura silex & Marpesia cautes.
Duræ gerens præcordia mentis.
Silices circa præcordia vel pectus habens, gestans. ἀτέραμνος,
Ferreum habens animum.
Nero. Phalaris, Atreus,
Agamemnonis hostia.
Ferreus. Aheneus.
Scythicus, Plagosus.
Cui cornea fibra, apud Persi,
Ferrum, adamantum, cornu in pectore gestans.
Omni diritate atque immanitate teterrimus. ἀγριόθυμος.
Fœnum in cornu habens.
Illiberalis apud Cic.
Exoratu difficilis.
Durus, immobilis alloquio.
Lapidem decoquens.
Nullis precibus mollescens,
Crudelis. Truculentus.
Implacabilis. Truci aspectu,
Acer. Effrenatus. Indomitus.
Austerus, Grauis.
Inhumanus. Omnis humanitatis expers Barbarus,
Aspectu horribilis.
Toruus oculis. βλοσυρωπός:
Vide Cruell.

Still.

Tacitus Quietus. Placidus.
Silens. *Vide quiet.*

Still or continually.

Assiduè. Continuè. Iugiter.
Perpetuò. Perennè.

a stinke, an ill sauour.

Fœtor. Pudor.
Grauiolentia. Virus,
Putiditas.putor. δυσωδία.
Fœtor hircinus .pestilens.
Odor teterrimus oris & corporis quem ne bestiæ quidem ferre possent, Cic.
Tetri ac plane pestilentis cœli odor.
Illauies. Sordes.
Situs. Squalor.
Mephitis pro terræ putore, apud vir.
Odor malus, grauis, inamœnus, dirus, Latrinalis.

to stincke, to giue an ill sauour.

Fœtare. Putere.
Graueolentium, odorem tetrum reddere. βρωμᾶσθαι.
Olere grauiter, odorem grauem.
Obolere. Male olere.
Fœtare quàm pessimè.
Obolere cepas aut allium.
Malo, graui odore esse.
Grauem exhalare fœtorem.
Deteriorem spiritum trahere.
Tetro odore inficere, *to infect.*
Et dicitur Anima alicui, fœtere, graui fœtidoque anhelitu, *to haue a stinking breath.*

stinking, or that stinketh.

Olidus, tam bonum quam malum odorem habet.
Fœtidus. Grauis odoris.
Mephiticus, apud Sidonium.
Hircosus.
Olens hircum. ἀζέρωμος.
Tetrum spirans odorem.
Obsoletus. Sordidus.
Capro olidior. Putidus.
Putidiusculus. Virosus.
Fæculentus. Graue olens.
Flaccidus. Putriuidus.

to sting, vide *to Foyne.*

to stir vp, to set on, to pricke foorth; or forward.

Instigare. Inflammare.
Incitare. Concitare.
Excitare. Commouere.
Classicum canere vel bellicum.
Stimulum addere.
Excire.
Frigidam suffundere, clanculum.
Instigare. Pungere.
Stimulare. Extimulare.
Animare. Accendere
Sollicitare alicuius animum.
Prouocare exemplo.
Impellere. ἐλαύνειν.
Vrgere. Instare.
Adducere. Inducere.
Aculeis excitare.
κεντρίζειν.
Calcibus currentem vrgere.
Incitare currentem.
ἐπρύνειν τὸν τρέχοντα.
Igniculos ciere in animis hominum.
Instinctu perpellere.
Faces apponere, admouere, subiicere.
δαῖδας παρατίθεσθαι. apud Homerum.
Faces incendio ministrare.
Hortari. Adhortari.
Cohortari. Prouocare.
παρακαλεῖν.
Exhortari.
Ad Mauortis studium excire. Reficere in prælia pulsos.
In prælia sæua suscitat, & stimulis haud mollibus incitat iras,
Subdere, adhibere calcaria, stimulos, *To pricke forth.*
Calcaribus equum concitare, citare.
To spurre the horse, or set spurres to his side.

Moran.

Morantem virga impellere.
Bene plaustrum perculit, prouer.
Incendere, pro vehementer excitare, commouere.
Impotenti quadam cupiditate implere, rapere, vrgere.

to stirre the wolfe that is a sleepe, to prouok a thing that is able to hurt vs, to procure our harme.

Sopitum excitare somno.
Sopitum suscitare ignem.
Temulentum, dormientem excitare, vellicare, pungere, stimulare.
Συνάζειν ἢ θωυνίζειν,
Octipedem excitare.
Cornutam petere bestiam.
Potentem in se perniciẽ prouocare.
Ignem gladio fodere.
Leonem stimulare, pungere.
Quiescentem beluam, crabones, feram irritare.
Fumantem visi nasum tentare, apud Marti.

a stocke, a Linage, a Kindred.

Progenies. γενεὰ,
Propago & Propages.
Prosapia, Origo.
Genus. γένος. Gens,
Generatus. Natales.
Stirps fœminini generis,
Proles, apud Colum. Generatio,
Tribus. Parentela. Familia,
Domus. Sanguis.
Semen. Satus aliquo.
Locus pro genere etiam ponitur.
Vt obscuro, humili loco natus. *Of a base linage.*
Ex honesto claro, non infimo loco natus. *Of a good house or stocke.*
Prodere. i. propagare genus. Virg. 4. Æneid. Ille nostra deducit originem nomen degente.
Familiam, progeniem ad paucos redactam ab interitu vindicare.
Demittere ad posteros genus.

the chiefe of his stocke, or Kindred.

Auctor, Generis, Nominis. Sanguinis, Originis, Propaginis. Seminis, Stemmatis.

to come of a good stocke, vide *Kindred.*

to put in stockes, vide *Prison, and to Tie.*

to get him a good stomacke.

Stomachum acuere, exacuere, irritare stimulare languidulum.
Vellicare atque excitare stomachum & appetentia non sinere delassari.
Facere vt rabida surgat orexis.
Magis ac magis vrgeri edendi auiditate.
Palatum iuuare, excitare sicut Plin. acida. Appetentiam cibi facere, de lactucis.
A stomacho fastidium auferunt, discutiunt.
Prouocare seu excitare comedendi, edendi appetentiam,
Valere ad ciborum appetentiam prouocandam.
Orexin prolicere.
Extimulari appetentia.
Auide vorare.
Non appetitione sed impetu inferri ad primas dapes.
¶ Contrà. Tollere appetentiam, auiditatem potionis & cibi.

a weake stomacke.

Stomachus languet, infirmus est, malè se habet.
Stomachi virtus iacet, languet, debilitata

litata est, infirma est, imbecilla, imminuta, nulla prorsus, minimè ad concoquendum apta.
Non est qualem digerendi ratio requirit, qualem optima valetudo postulat.
Languente stomacho sum, infirmo imbecillo, malè constituto.
Stomacho non vtor optimè, stomachus laborat.
Cruditas stomachi multos conficit adolescentes.

a stone.

Lapis. λίθος. Saxum.
Petra. Silex.

a hard or stonie heart.

Inexorabilis. Saxeus.
Implicabilis. Immitis.
Adamantinus Ferreus.
Lapideus, Duræ ceruicis.
Seuerus, Inflexibilis.
Lapideum cor habens.
Silices circum præcordia gestans.
Dura silex, Marpesia cautes. prouer.
Vide Stiffenecked.

to strike or kill with stone.

Lapidare. λιθοβολεῖν.
Saxis, lapidibus obruere.
Frequentes ictus lapidibus inferre.
Imbre lapidum affligere, percutere.
Grandinario lapidum iactu opprimere, apud Fulgentium.
Lapides iacere.
Lapidibus cædere, appetere.
Coopertus lapidibus, imbre saxeo, id est obrutus. Soli. degruibus: Imbre saxatili nautæ complui.

a stoole, a chaire, or a seate.

Sella. ἕδρα. Sedes.
Sedecula. Sedile. Subsellium.
Thronus. θρόνος, Solium maiestatis sunt. Cathedra.
Hemicyclus. Exedra.
Tribunal iudicis.

a foote stoole.

Suppedaneum. Scabellum.
Subsellium, Hypopodium.
ὑποπόδιον. ὑποπόδιον

to stoppe or to shutte vp, to inclose with hedge or wall.

Obturare πωμάζειν,
Occludere, Obstruere,
Oppilare, Obstipare,
Opplere, Obfirmare,
Obsepire, διαφράττειν,
Implere, Infercire,
Obuallare, Obmunire,
Rimas delutare, Oblinere luto,
Obdere, Constipare,
Effercire interualla grandibus in fronte saxis, apud Cæsa,
Stabulis supponere pecus,
Auribus ceram addere,
Aures obturare, *to stoppe the eares,*
Stipare, Stringere, Oppilare,
Contrahere, claudere medicis vsurpata, Aluum sistere,

to stoppe an other mans prospect or light.

Obstruere luminibus, apud Ciceronē in 5. Tuscul, pro structura propiore lumen alicui tollere,
Officere luminibus vicini pro eodem à Iustiniano ponitur quod postremum scilic, Budæus posuit: pro Gloriam alterius obscurare, minuere, pro quo Liuius vsurpat: Nomini officere, Etsi in tanta scriptorum turba mea fama in obscuro sit, nobilitate ac magnitudine eorum qui nomini officient meo, me consoler.
Officere luminibus etiam apud Ciceronem,

Nec

Nec mentis quasi luminibus officii altitudo fortunæ gloriæ.
Adferre obscuritatem, apud eundem.
Attulerunt tuæ res gestæ cæterorum laudibus obscuritatem.
Alicuius præterea virtute, aliorum nonnunquam obsolescere dicitur existimatio.

to stoppe ones mouth, vide *silence*.

store, vide *Abundance*,

stout, *Bold*, *without Feare*.

Hostibus haud tergo sed forti pectore notus, Catul
Intrepidus. θαρσαλέος.
Audax. Animosus.
Audens. Audaculus.
Infractus animo.
Qui magno animo & erecto est.
Inuicti animi, Confidens.
Ad quoduis facinus promptus. *a Venturer*, mortem non timens præsentem.
Acer. Atrox.
Ferox. Impauidus.
Strenuus. Magnanimus.
Temerarius. Nihil timens.
¶ Credere se suæ arti, audaciæ.
Præsenti infracto animo, constanti, ἀκαταπληκτος,

a stoute fact, vide *Deede*.

to stay abroad, vide *to Go out of the way*.

to raine through a colander.

Deliquare apud Colu, Eliquare,
Exprimere famas, pisa,
Colare, Excolare,
Percolare, Pauxillatim stillatimque liquorem emittere,
Per colum aut secerniculum purgare.
διυγραίνειν,

to strangle, vide *to Choke*,

a straunger or an outlandish.

Externus, Exter,
Peregrinus, Exterus, Extraneus, & Exteraneus, Aduena,
Alienigena, ἀλλοδαπός.
Proselytus, Exoticus,
Aduenticius, Alienus,

to stretch out, vide *to spreade abroad*.

streite.

Angustus, στενός Arctus,
Strictus, Exiguus, Breuis,

to make streite.

Angustare, Angustum facere,
Coangustare, Contrahere,
In angustum adducere vel deducere,
Constringere,
Arctare, Coarctare,

strength.

Robur, ἰσχύς,
Fortitudo, Vires, Latus,
Vires timor abstulit,
Neruis, Vis, Lacertus.
Vim suscitat ira,
Gladiatoria totius corporis firmitas,
Virtus quæ δύναμις, Græcis,
Venit in corpore virtus,
Brachium pro fortitudine in sacra Scriptura, Potentia,
Potestas, *Vide might*,

to strengthen, *to make strong*.

Munire, Communire,
Obfirmare, Firmare,
Roborare, Vallo claudere,
Vallare mœnia Arma,
Confirmare, Stabilire, καθίστημι,
Cancellis firmare. ἀποσταυροῦν,
Vyde Enuirone,

to strike with a club, vide *Beate.*

to strike off, vide *to Cut off.*

to striue, to chide, to braull.

Rixari, Obstrepere,
Contendere verbis,
Altercari,
ἐρίζειν, Obstrepere,
Obgannire,
Iurgare, Litigare,
Litibus intendere,
Iurgia exercere,
Agitare contention
Lite litem serere, es
Conferre lites Horat,
Verbis inuicem altercari,
Dictis dimicare mutuis,
Dissidere, Concertare,
Verbis certare, Pugnare,
Funiculum contentiosum ducere, apud D, Hieronymum,
Conserere lites,
Contentionem exercere,
Dissidiis in amœnis conflictari, concuti,
Pusilla de causa, de re quantumuis friuola, litem rixam mouere,
Obstrigilare.
Omnia contentione agere, *To doe nothing but Braule,*
Non solum lingua, sed & ligno, rem agere, *to brawle and fight,*
Controuersiam habere, alere,
Controuersari, apud Cicero,
Altercationem habere & facere, vtrum. apud Cice,
Cõmutare verba, pro litigare, apud Terent,
Velitare, λογομαχεῖν,
Pro verbis altercare,
Lingua concertare, apud Cice.
Serenitati nubem inducere, *to make discorde or noyse,*
Certare pro brachia,
Contendere pro subligaculo,
In iurgium descendere,
Dissidiis contendere,
Cum iurgio adorori, *to chide one,*

strifes, vide *Contentions*;

strong, Bigge and Mighty.

Validus, ἰσχυρός,
Fortis, Robustus,
Magnarum virium,
Herculea gens, roborenata.
Corpus durum, patiensque laborum.
Præditus viribus,
Valido esse labore, corpore firmo, inuictis viribus, virtute præstans, Firmus,
ἰσχυρὰ, ἰσχύειν.
Robusti corporis.
Sampsonius, Atlanticus,
Potens. Herculeus,
Prevalidus, κραταιός,
Pectorosus. Lacertosus,
Inuictus Viribus, præstans virtute ac robore,
Vertius, apud Pomponium,
Cui solidæ stant robore vires,
Neruosus,
Præstrenuus,
Viribus pollens, præpollens,
Sampsonem robore vincens,
Alter Hercules, Vigorosus,
Acer, apud Virgilium de Turno,
Mutius ipse, Milo.
Torosa iuuentus, apud Persium,
Homo neruosi robustiq; corporis,
Insigni cum corporis, tum animi robore præditus,

Cui vigor mentis, solidumque robur
Cui maxima vis est Homerus,
ὅπη κράτος ἐστὶ μέγιστον,
Praeualidae sunt in corpore vires.

to make strong.

Robustum facere, Dare vires animũ addere.
Reddere, reuocare animos.

Stubborne.

Rigidus. Proteruus. Indomitus. Infrenis. Effrenatus. *Vide Obstinate and disobedient.*

to study, vide to Learne and to Muse.

to study, to endeuour or giue himselfe to vertue, to prosper in all goodnesse.

Colere virtutem.
Dare operam virtuti,
Adolescere & grandescere quotidianis virtutum auctibus,
Proficere de virtute in virtutem,
Magna in dies bonae frugis capere incrementa,
Incrementum & vires accipere,
Eximiã ad recta vitae instituta progressionem facere,
Exercitamentis virtutum multum fructus referre.
Vitam virtute excolere,
Omnem operam ac studium ponere in virtute colenda,
Se proripere virtutis ad fastigium.
Proficere in mentem bonam in salutemque
Pectus virtutum ornare nitelis.
Ingenuis mentem virtutibus ornare,
In ea vitam impendere studia, quae vera certissimaque ad virtutem ducunt via.

verie studious or giuen to Learning.

Studiosus,
Literarum amantissimus.
Perdius et pernox in literis,
Libris affixus, Pertinacissimè inhaerens,
Cui omne tempus inter bonas literas effluit,
Palladii studii cultor, venator, amator,
Candidatus bonarum literarum,
Assiduus in studiis literarum,
Cui est cordi sacra cultura Mineruae &c.

stude, vide Diligence,

to stumble, to Faulter, in going.

Cespitare, Nutare gressu,
Titubare, παραπταίειν, Labi,
Vacillare gressu pedibus,
Ire pede incerto,
Labascere, Errare,
Telepidare. παρασφάλλεσθαι.
Super talos insistere.
Incedere, iter facere passibus non aequis, apud Senecam in morte Claud,

to subdue, to make tame, to Ouercome.

Subigere, Subiicere,
Pandere armis,
Subiugare, Potestatis suae facere.
Redigere sub imperium, Vincere,
Liberare mulctare, Subdere,
Cogere vt imperata faciant, ferant,
Conficere in leges suas, apud Terent,
Rebellare, Expugnare,
Superare, Prosternere,

Victo-

Victorem imponere pedem.
Confundere. Conculcare,
Contundere. Conterere.
Euertere. Subuertere. Calcare.
Mittere sub leges, Virg.
Vi oppressos imperio coercere. Cic,
Vi & vatris circumuentionibus subiugare.
Supponere caput pedibus,
In ius, in potestatem suam redigere, vindicare, obtinere, potiri,
In seruitutem, in seruitium, in prouinciam redigere, Frænare,
Frenos iugum injicere, δουλοῦν,
Domare, δαμάζειν,
Frenum imponere seu iugum seruile,
Seruitio premere, Coercere,
Sub pede colla tenere,
In ditionem redire,
Domitum, impositum pede calcare, premere,
Imponere imperium, iugum,
Sub iugum mittere,
Trahere sub iuga,
Facere aliquem vectigalem, tributarium, vide *tame*.

to subdue a countrey, vide *to winne*.

to become subiect, vide *Obedient, subiect to &c.*

to suborne, to put in the place of another.

Subornare, Adornare, Supponere,
παρεισκυλίνδειν, Allegare,
Submittere, Subdere,

subsidie or tribute, a tolle.

Vectigal, Tributum & tributus, apud Plaut.
Telonium, Portorium quod in itinere præstare solent,

to leauie a subsidie, vide *to sesse*.

substance, or wealth, vide *Money*.

subtile, wittie.

Sagax, Industrius,
ὀξυστρόφος ἀγχίνοος,
λογοδαίδαλος,
Ingeniosus, Chrysippus,
πολυδαίδαλος,
Acutus, Alacer,
Callidus,
Sensibus vigens vniuersis,
Acer in argumentationibus, argutus orator,
ἐνθυμηματικός,
Perspicax, Gnarus,
Disertus, ἀγχίνους,
Magnus ingenio,
Expertus, Solers,
Præditus ingenio,
Animo ingeniosus, artificiosus,
Ingenij dexteritate plurimũ pollens
Rhinoceros, metaph,
Prudens, Dædalus.
Fœlici acutóque ingenio,
Præstans ingenio δεινὸς,
Vir & ingenij vigore, & memoriæ dono præstans,
In quo summa est facultas ingenij,
Homo venusto, cœlesti ingenio, mirificæ industriæ,
Diuinæ cuiusdam indolis,
πολυτεχνότατος,
Cleanthes, Sagaci ingenio,
Egregijs ingenij dotibus cumulatus
In agendis rebus consilio vtens,
Argutus disputator,
Acerrimum agens disputatorem,

subtiltie, Craftinesse, Guilefulnesse.

Argutia, Fuci,
Strophæ tergiuersationum,

Ambages. Anfractus. δίεξοδοι.
Acumen Chrysippeium.
Acies ingenij.
Chrysippeæ subtilitates.
χρησφύγετον, est suffugium.
Astus, Astutia. Vaframentum.
τέχνη κερδοσύνη Ars.
Calliditas. Vafricies.
Versutia, Dolositas, Fraudulentia.
Sisyphi artes, prouer.
Dolosa consultamina,
Versuta consilia.
¶ Veteratoriè, subdolè, vafrè, versutè, callide, *VVittily*.

to sucke, or to giue sucke.

Lactare, sugere, lactere, lambere matrem, premere mammam, mamillam, papillam, vbera sugere.
Alimentum maternum trahere,
Lambere matrem.
Immulgere vbera matris labris.
Vbera trahere, ducere, bibere, ebibere lac maternum.

Successours, Posteritie.

Posteri. Posteriores.
ἔσγεοι ἐπαγόμενοι ὄπισθεν.

Minores,	Epigoni,
Nepotes,	Successores.
Sequaces.	ἑπόμενοι.

Posteritas, Soboles, Genus, Successio, } *Posteritie*.
Semen pro posteritate in sacris,
Futuræ retrò generationes, pro posteris in sacra Scriptura.
παῖδες παίδων. Nati, natorum.
Filij filiorum, frequenter in sacris.
Postera ætas.

a good Successe.

Rei euentum secundū fore spero, fœliciter, prospere, ex animi sentētia rem gerere, ad optatum finem perducere, fœlici exitu concludere.
Efficiam ne quid aduersi in re cōtingat, ne sit infaustus, alienus, a nostris voluntatibus.
Vt exitus, finis, & terminus rei sit prosper ac fœlix.

Such maner or such a one, of this or that sort.

Talis, Huiusmodi.
Huiuscemodi. Istiusmodi.
Illiusmodi. Similis.
Eiusmodi. Is. Ea, Id.

to Sue the law, to commence an Action.

In ius vocare. In ius ducere.
Iure conuenire, Citare.
Citare ad iudicem, in ius aliquem.
Diem dicere, vel condicere alicui,
κλητεύειν,
Dicam scribere, & dicam impingere, quos Paulus Iuris consul, dictare actionem dicit.

to Suffer, to Abide, to Endure.

Tolerare, καρτερεῖν,
Exhaurire periculum,

Sustinere,	Supportare,
Pati,	Perpeti,
Ferre.	Durare,
πάσχειν,	Perferre,

Dare pœnas, Pendere,
Dependere pœnas natibus vel tergo

Plectere,	Luere,
Soluere,	Piare pœnas,

Casus inuicto corde sinistros pati,
Sufferre, Perferre, ὑπομένειν,
Multos subire, adire labores.
Multum terris iactatus & alto,
Pœnæ hæc mihi causa fuit.

to Suffer too much, vide *to Permit.*

Sufficient, vide *Apt.*

a Suffragan, vide *Bishops*, *vicar*.

to Swimme.

Natare, fluitare, Innare,
Tacitis remigrare sub vndis,
Flumina tranare,
Fluuios innare rapaces,
Remis corporis vti,
Carpere iter maris,
Dimouere aquas brachijs,
Findere, secare aquas pectore,
Pulsare aquas nudis lacertis,
Ferri per aquas,
Mari brachia tendere,
Rendere aquis,
Ferire aquas,
Pellere vndam manu,
Ducere manus in aquis Placitis vndis natare, *to swim in calme water*,

to Summe seuerall parcels in a reckening or accompt.

Reducere in Summas,
Putare, deputare rationes,
Subducere Summam, quod summare vulgus dicit,
In summam conferre,
In summam redigere, cogere,

Sumptuously, vide *Deliciously*.

sumptuous Banket, vide *Banket*.

the Sunne.

Sol, Titan. Hyperion,
Oculus mundi.
Hyperione natus, Phœbus, Apollo,
Pater heliadum Masculum sydus,
Genitor Phaetontis,

sunne setting.

Occidens, Hesperiæ partes, occiduus dies, A sole occiduo,
Sol præceps occiduas subit aquas,
occasus solis,

a Supper.

Cœna, Cœnula, quæ Vesperna antiquis dicebatur,
Cœna vespertina,
Conuiuium serotinum,
δεῖπνον δόρπον,
Epulum vespertinum,
Vespertinę festiunculæ, *Collation*,
Cœna Hecates, prou, dicitur cœna perparca & impendio frugalis,
Vide *a cold Feast*.

a Supplication or Request,

Libellus apud Sueton, & pluraliter Libelli, quos Martialis vocat supplices libellos, in quibus scilicet continentur petitiones, supplicationes subditorum *ἱκετηρίαι*,
Galli Requestam vocant minus Latine,
Libellos signare, siue subnotare dicitur, qui supplicibus libellis siue Requestis respondet.

supplication or request put backe.

Spernere, repellere, deserere præces orantis,
Surdas aures præbere oranti.
Nulli exauditæ deorum preces tuæ fuerunt,

to supply the steede of an other, to take the turne of an other.

Alternare vices, apud Ouid.
Variare vices, apud Virg,
Præstare, tradere mutuas operas, Terent. Seruare vices, Solin,
Promiscuam operam dare, Plaut,
Ludum facere labori, Horat,
Per vices quippiam agere,

Alijs vicissim suppetias ferre.
¶ Respirare. Vires tarditate nutrire.

to Suppose, to thinke or esteeme.

Arbitrari. Autumare.
Iudicare. Censere.
Videri deponentaliter.
Putare. νομίζεσθαι.
Existimare. Credere.
Exploratum habere.
Diligenter cogitare.
Attentus examinare.
Intento animo intueri, perpendere, ponderare.
Sentire, frequentibus istis particulis Quod vel quoniam.
Opinione planè concipere fore.
Persuasionem induere.
Reri. Opinari, meditari.

Sure, vide *Faithfull and stedfast.*

I am sure or Certaine of it, I Doubt it not, or I am out of doubt.

Scio, certus sum.
Firmiter teneo. Persuasum est mihi.
ἀκριβῶς εἰδέναι.
Certò mihi persuasum est.
ἀναμφιβόλως ἔχω. firmiter teneo, nihil ambigo.
Certis argumentis habeo compertum.
Certum prospicio.
Certis adducor argumentis.
Plurimis experimentis obseruaui.
Certo certius habeo.
Pro certo habeo. Liquet.
Constat mihi.
Apparet mihi.
Certum, exploratum habere.
Pro explorato habeo.
Exploratissimum est mihi.
Non ambigo.
Compertum, perspectum, notum, et cognitum habeo.
Capio. Intelligo. οἶδα εἰδῶ.
Non ignoro. Non sum ignarus.
Non sum nescius, inscius.
Certò scio, Certum scio. Certè scio, omnia, apud Cic.
Non est mihi dubium, obscurum.
Spe non dubia ductus.
Vsu comperi.
Exploratum, compertum est mihi.
Certissima fide compertum, & argumentis indubitatis persuatum est mihi.
Diuinis eloquijs testatum habemus & persuasum, Bud.
Calleo, teneo hanc rem quā optimè.
Non me fugit. οἶδα.
Fugit, fallit, latet, præterit neminē.
Omnes sciunt.
Indubitatum, perspectissimū habeo.
Non me præterit, fallit.
Haud me falsum habuit.
Haud me latet. ἐπίσταμαι.
Non me clam est.
Neque id est obscurum cuiquam. *Knowne to all men.*

a suretie, or a pledge.

Fideiussor. ἀνάδοχος.
Sponsor. Satisdator.
Præs & Vas, vadis, sed in re diuersa, vnde Auso. Quid cum lis fuerit nummaria, tum dabitur? Præs. Quis subit in pœnam capitali supplicio? Vas, Obses.

to bee or become suretie for one.

Vadimonium promittere, in re propriè capitali.
Pro altero fide iubere, spondere, se obligare.
Fidem, promissum præstare alienum
Vadari verbum commune.
βεβαιῶσαι.
Vadimonio se obstringere.

Sistere vadimonium, *to put in Surety.*
Alienæ culpæ dispendiū luere velle,
In se recipere, ad se, Terent,
τὸ ἐφ᾽ ἑαυτῷ δέχεσθαι ἀναδέχεσθαι,
Præstare, apud Cic, frequens, pro sa-
satisfacere,
Alienam culpam, alienum promissū
in se recipere,
Fide iubere, Pro alio spondere,
Fidem pignori dare,
Dare promissa apud Virg,
Promittere per vadem,
Suo periculo, sua fide promittere a-
lium facturum aliquid,
Fidem interponere suam apud Cæsa-
rem,

a surgeon.

Chirurgus, χειρουργός,
Chirurgicus, pro eodem,
Aliptes ab vngendo,
Empericus, experimentator, ἐμπει-
ρικος qui per experientiā medetur,
Vulnerarius, substant, vel vulnerari-
us medicus,

to surround, vide *to Ouerflow.*

to winne his sute.

Tenere, obtinere, causam,
Euincere, vincere litem,
Tenere sententiam, *to get the vpper hand.*

to leese his sute, or to be debarred of his Action.

Perdere causam, ius.
Et cadunt à causa, qui litem perdunt,
qui causam, aduersario tradunt,
concedunt,
Similiter cadere causa, causam amit-
tere, Succumbere.
Cadere formula, apud Quintilianum
pro eodem,
¶ Vinci, Superari, Cedere,
Inferior, minor sum ἐλαττοῦμαι,
Posteriores ferre, ἔλαττον φέρεσθαι,

a Swallow, vide *Gulfe.*

to swarue altogether from his old fashions.

to Sweare, to take an Othe.

Iurare,
Iuramentum, iusiurandum præstare,
πίστιν ἐπιθεῖναι,
Fidem iuramento obstringere,
In alicuius verba iurare
Sanctè iurata deiurare,
Sacramentum dicere & sacramento,
Coram *Deo* & angelis protestari.
Dare iusiurandum,
Iureiurando confirmare,
Conceptis verbis iurare, hoc est, ad
præscriptum & voluntatem alte-
rius,
Iurare stygias vndas,
Superos testaris,
Nubila promissi Styx mihi testis erat
Per mare per terras, per tria numina
Iuro,
Adiuro stygii caput implacabile fon-
tis,
Per superos & si qua tellure sub ima
est,
Per freta iuro terramque potentem.
Stygii per flumina fratris annuit.
Meque adstringam verbis in sacra-
dura meis.
¶ Sacramento adigere vel iureiu-
rando.
Cogere adiurandum, Obtrigare ob-
ligare iureiurando, vel in iusiuran
dum cogere, obstringere.
ἐξορκοῦν, *to take an oath of one, or to cause him to svveare.*
¶ Iurisiurandi alicui gratiam facere.
Iusiiurandum vel sacramentum re-
mittere, *to dispence vvith one for his othe, to release or discharge him of it.*
Sacramenti religione exoluere.
Iuramentum nullum expetere.

Sacramento non tenere.
Perfidum dicere, *to Periure or forsvveare.*
Sanctissimum sacramentum violare,
εἰς τὸν ὅρκον ἀσεβεῖν.

to sweate.

Sudare, consudare.
Sudorem emittere, desudare.
Circumsudare, Exsudare.
Sudat, manat sudore.
Sudator, Sudatrix.
Sudoris plenus. *One that Svveated much.*
Ossaque & artus perfundit toto pectore sudor.
Tum toto corpore sudor Liquescit.

to sweepe the floore.

Scopare. σκάλλειν χορεῖν.
Verrere, expurgare pauimentum.
Operam omnem aranearum perdere, texuram improbam, telas, apud Plautum.

sweete.

Suaue. Dulce.
Lene. Mulseum.
Mellitum. Sacratum.
Mellis medulla.
Meileum. Mellifluum.

a sweete-heart, vide *a Paramour.*

Swift, quick, Speedie, Actiue, Nimble.

Agilis. Alacer.
Velox. *Pernix.*
Citus. φερόμενος.
Celer. Volucer.
Impiger.
Ales adiectiuum.
Alite vectus equo.
Festinus. ταχύς.
Præpes. Celeripes.
Strenuus, Citatus. ὀξύς.
Aëripes, & per synæresin Aëripes, Alipes.
Velocior Pegaso.
Rapidus, Ocior accipitre.
θᾶσσον ἰρήκα.
Ceruum cursu incens.
Fugax pro maxime celeri & veloci.
Cicero posuit in epistolis. & Virg. in 10.
Volucri meare cursu, Sol. de Tigride Primum pigere fluente.

Swiftnesse, Quicknesse, Speedinesse.

Agilitas. Velocitas.
Pernicitas, Celeritas.
Alacritas. Leuitas.

a Swil-boule, vide *Drunkarde.*

a Swine, vide *Hogge.*

a wilde Swine, vide *Bore.*

a Sworde.

Gladius. Ensis. ξίφος.
Framea vel phramea,
Telum, apud Virg, & alios.
Ferrum pro gladio frequens, vtpote materia rei confectæ,
Machera, Romphæa, *A tvvo hand svvord,*
Mucro, per Synecdochē, vt ex parte totum intelligamus,
Spatha, Spathula
Parazonium, *a Ryding svvord,*
Acinacis, penultima correpta, apud Horat, & D, Hieron, pro gladio vsurpatum est Persico, seu potius Medico, Turcæ Cimiterram vocant ensem.
Harpe, apud Lucre, pro ense falcato

to Draw the ſword.

Diſtringere enſem, Mucronem.
Vagina eripere ferrum.
Vagina diripit enſem.
Stringere gladium.
Enſem exigere Gladum, nudare.
Petere ferro, Enſe, gladio.
Exercere, Euaginare, vel rectius diſtringere, educere.
ἕλκειν τὸ ξίφος.

a Sword.

to gird his ſworde.

Balteo ſe cingere.
Enſe latus cingere.
Præcingitur enſe viator.
Lateri enſem accommodare, Aptare, Subligare.
Subijcere latus, gladio Latus enſe cingere, Vincere.
Reuincere, Acuto cingi enſe.

to put the ſword in the ſheath or ſcabert.

Gladium condere, recondere in Vaginam.
Enſem recludere.
Aptare enſem vagina.
Vagina caua fulgentem recondit enſem.

T

a Table.

Tabula. Tabella. Menſa.
Menſula, Quadra, vt Aliena viuere quadra.
Menſas ſtruere, inſtruere, extruere.

Ponere. Apponere.
Remouere. Negare.
Retinere. Euertere.
Repellere. Compellere.
Auferre.

Menſis ponere imponere, remouere, diſcumbere, adeſſe ſurgere, conſurgere.
Reddere menſæ tempora.

a Table-gueſt, a ſmell-feaſt, vide *Gueſt.*

a paire of Tables for to play at dice.

Abacus. Alueus.
Alueolus. Fritillus.
Pyrgus, apud Horatium.
Turricola. Orca.
Tabula luſoria.

to Take away or from, to Leaue nothing.

Auferre. Demere.
Adimere. Eripere.
Eximere. Dirimere.
Diripere. Surripere.
Præripere. Subducere.
Sublegare. Priuare.
Spoliare. Fraudare.
Expoliare. Orbare.
Viduare. Suſtollere.
Detrahere. Subtrahere.
Extorquere. Detorquere.
Furari. Prędari.
Nihil reliquum facere, eleganter, pro relinquere nihil.
μηδὲν καταλείπειν.
Omnia auferre vel cum puluiſculo, vt habet prouerbium.
Tollere funditus, *to leaue nothing.*

to Take his breath, vide *breath.*

to take greeuouſly.

Ægre, Ægerrimè, Indignè, Grauiter, Grauatim, Moleſtè, Iniquè, Acerbè, Iracunde ferre.
δυσχεραίνειν.
Durius, impatienter, male ferre.

Indignari cum accusatiuo, pro
Indigne ferre vel irasci, Cicero.
Cicero præter modum doluit mortua filia.

I take it to be so, or I thinke so.

Mihi videre videor.
φαίνεταί μοι.
Sic equidem ducebam animo, Virg.
Facile adducor vt credam.
ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ Mihi videtur.
Suspicor. Mihi fit verisimile.
Induco animum.
Tangit animum meum suspitio.
In anxia purgatione leuem cōcipio suspitiunculam.

to Take in hand, vide *to begin.*

to Take on him the office or charge, vide *to Vndertake weightie matters.*

charge &c.

to Take patiently, vide *to be patient.*

take heede.

Caue, vide, stud um adhibe, Consilio vtere, diligenter animaduerte, aduerte, attende quam diligenter potes.

taken with beautie.

Specie capitur adolescentia, oblectatur, gaudet, lætatur.
Speciem amant adolescentes.

to talke, vide *to speake.*

to talke or commune with one, to debate of matters together.

Loqui primarium, cum datiuo.
Alloqui, cum accusatiuo.
Communicare. Conferre.
Commemorare. Sermocinari.
Colloqui. Confabulari.
Commentari. Agere.
Verba facere. Sermonem habere.
Affari. Compellare.
προσαυδᾶν. προσφωνεῖν.
Conuenire, cum accusatiuo, *to go for, to speake vvith.*
Ioannem de hac re conueniam.
Volo te paucis vel tribus verbis, sub audi, alloqui.

a talke, a speach, a Language, a worde.

Sermo. λόγος.
Loquutio. Eloquutio. Verbum.
Homilia. Eloquium.
Idioma, locutionis proprietas.
Lingua, pro eodem frequens, quemadmodum Græcis φωνή.

a common talke, vide *Rumor.*

tallowe of beasts.

Seuum. Sepum. στέαρ.
Sebum scribunt aliqui.
Hinc candela sepacea seu sebacea, *A Tallovve candle:*
Et candelas seruare, sebare, vel separare, apud Colu. *to make tallovv candles.*
Et apud Plaut. Vulcanum in cornu gerere, id est, candelam, *to beare light in a lanterne.*

to make tame, to subdue or bring vnder.

Domare. Domitare.
Debellare superbos.
δαμάζειν.
Frenare. Subijcere.
Subigere. Subiugare.
Sub imperium mittere.

Coërcere.

Coërcere. Reprimere.
Vide subdus.

a Tanner, a Curriour.

Cerdo, σκυτεύς.
Coriarius, Byrseus, βυρσεύς.
Alutarius.

Tapestrie or hangings.

Tapeta seu potius Tapetes.
Tapes. Plaga. Plagula.
Legimus etiam Tapetia.
Textilis pictura.
Peristromata. Stromata.
Panni auro intertexta.
Peripetasmata.
Amphimala. Amphitapa.
Aulea. αὐλαῖα.
Vestes cortinæ stragulatæ, variegatæ, versicolores, belluatæ, apud Varro. hoc est diuersis belluarum figuris depictæ.
Textile stragulum magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.

a Tap, a Cocke, a Spigot, a Spoute.

Epistomium, Spina, Ducillus, Fistula, Collabus, σύριγξ.
Tubus, Cuius diminutiuum est.
Tubullus.
Vinum, ceruisiam educere, promere, *to Tappe.*
Depromere, vinum mouere. Hora.

to T*arry, to Pause, to Stay.*

Manere, μένειν.
Expectare. ὑπομένειν.
Opperiri. προσδέχεσθαι
Percunctari. *Terent.*
Percunctatum ibo ad portam quo ad se recipiat.
Prestolari, omnia cum accusatiuo construuntur. Cicero postremum præstolor etiam datiuo iunxit.
Restare. Restitare.
Tardare. Resistere.
Cunctari. Demorari.
Intermittere. Intercipere.
Interrumpere. Cessare.
Tardescere. Desinere.
Desistere. Morari.
Moram interponere, facere, inferre.
Herere. Sistere.
Omittere.

I will not T*arry, I wil come by and by, Quickly or shortly.*

Non cunctabor, nō morabor diutius
Aduentum non differam, non prorogabo.
Subitò inopinatò, propediem nos visurus es.
Nouo ineunte anno.
Ineunte vere, prima hirundine aduolabo, Dabitur tibi copia nostri, Virgilius.
Hyeme proxima, hyeme extrema videbit nos Roma.
Londinum. Oxonia.
Cum se remiserit hyemis rigor, cum ciconiis & hyrundinibus euolabo.
Aduentum maturabimus.
Ocyus presentiam nostrā visurus es
Propediem te inuisam.
¶ Maturabo reditum.
Iam iam adero.
Mox rediturus.
Continuò hic ero.

T*arry a litle,* vide *Stand still.*

to doe or end his T*aske, to dispatch his businesse.*

Pensum persoluere, absoluere.
Pensum conficere, Plaut.
Pensum meū quod datū est confeci.
Peragere laboris pensum.
Opus iustum vel operas reddere.
Implere.

Implere, peragere partes suas.
Iusta præbere, reddere:
Iusta operum peragere.
¶ Plena opera.
Iusta pluraliter.
Opera constituta, debita, consueta, Apud Columel.

to Taste, to Smacke, to Prooue.

Libare. Delibare.
Gustare. Degustare.
Pitissare, apud Terentium.
Carptim, leuiter, ac velut obiter degustare.
Admouere labra poculis.
Primoribus labiis degustare, tãgere.
A limine salutare.
Summo digito & quasi per Indicem tangere, Iustinianus.
Vt canis è Nilo degustare.
Per transennam inspicere.
Extremis digitis attingere.
Ex transcursu dicere, velut degustandi causa.
ἐκ παρέργου μαθεῖν ὥσπερ γεύματος ἕνεκεν.

to taxe, vide to Cesse.

a tayler, a Botcher, a Cobler.

Sarcinator. Sartor.
Cerdo. ῥάπτης.
Vestiarius, qui vestes vendit & reficit, Pannicularius.
Veteramentarius sutor, *A Cobler or Botcher*, and Suppactor *a Souter or Cobler.*

to teach, to Informe, to Instruct.

Docere. παιδεύειν.
Instituere. Erudire.
Edocere. Condocere.
Educare. Dogmatizare.
Instruere. Imbuere.
Fingere ingenium rude, animos puerilles iuuentutem filium, pro informare.
Literis ornare.
Condocefacere, apud Cic. Tusc. 3.
Tradere pro docere.
Præceptiones & institutiones tradere.
Profiteri aliquem, artes ingenuas, pro docere, scire.
Pueri pectus preceptis formare, Hor.
Formare mores.
Ætatem puerilem ad artes, ad humanitatem informare, Cic.
Artium vias iuuentuti tradere.
Tradere vias disciplinarum discendarum, scientiam.
Puerorum rudem & ad omnia sequacem animum ad optima quæque perducere.
Puerorum ingenia literis excolere.
Iuuentutem & fideliter & accuratè, tam literis bonis, quàm rectis moribus expolire.
Pectus rectis moribus instruere.
Cathechizare, in epistolis Paulinis propriê.
Instruere mysteria religionis, tradere.

to teare in peeces, vide to Rente.

to weepe with teares, vide to Weepe.

to tell, to Shewe, to Declare, vide Rehearse.

a tel-tale, a Blab.

Homo futilis. Leuis.
Rimarum plenus.
Omnia ferens sub auras.
Hac illacque perfluens.
τετριμμένος πίθος, hoc est, Dolium pertusum.
Incontinentis linguæ.

Parmeno Terentianus.
Eperforato qui biberit poculo.
Meliacum nauigium.
τὸ μιλιακὸν πλοῖον.
Laterna punica.
Cribro infidelior.
Laterna magis pellucidus.
Dolio pertuso incontinentior, vt habent prouerbia.

to tell all things abroad.

Dicta eliminare, apud Horatium in epist. pro extra limen efferre, renunciare.
Facta tegenda loqui. Tibul.
Foris effutire, Teren. *Vide to publish.*

tell vs.

Dic. Dice, apud Comicos.
Cedo, imperatiuum, pro dic, apud Comicos,
εἰπέ. λέγε. Refer.
Dare, pro dicere, apud Virg.
Ille Deus quis sit da Tityre nobis, id est, dic, Memora.

tempestuous and troublous weather.

Venti. Procellæ.
Importunissimi venti perpetuo spiritu ex aduerso flantes.
Fulmina. Fulgura ardantia.
Tempestates. Turbines.
Intemperies. Nimbus.
Grandines,
χάλαζα, κλύδων.
Cœlum admodum ingratum.
Cœlum turbidum.
Hyems pro tempestate ponitur.

tempestuous stormes on the sea.

Æstus, commotio maris.
Mare turbidum, feruens, æstuans, sæuum, fluctuans validè, vehementer.
Procellosum mare, turgidum, inualescente, Æolo, exurgentibus subinde vndarum molibus.
Ærumnosum salum Cic. vocat.
Vndas, fretum, quum ventus & vndæ intumescunt, ratis mediis vrgetur in fluctibus æquoreis titubas quasi satur procellis.
Rapidis sæuit feruoribus æquor.
Mare tumultuosum, ventosum, vndosum, vndabundum, tempestuosum, horrisonum, naufragium minitans ventis commotum, iratum, feruidum, agitatum.

to appease a tempest.

Componere, tranquillum reddere tempestuosum sæui maris impetum.
Lenire tempestatem.
Tumida placare æquora.
AEoliis ventis, tumidisque imperare procellis.
Liberare à turbine irati æquoris.

a temple or a Church.

Templum.	Delubrum.
Basilica.	Phanum.
AEdes	Sacra.
Tabernaculum.	Sacellum.

a tente, a Pauilion.

Tentorium.	αὐλίς.
Papilio.	Statiua.
Tabernaculum.	σκηνή.

Nomine quoq; pellium in sacris tentoria castrensia designātur, in prophetia Abacuc. Turbabuntur pelles terræ Madian.
Castra pluraliter.
Domus portatilis.

a tent to put in a wound.

Penicillus vulnerarius, quo vulnera stipantur.
Peniculus.
Turunda à Catone ponitur pro lineamento ex filis, quod in holcera immitti tur.

Lemniscum, apud Celsum, pro linamento oleo vel vnguento illito.
Epithema.
Linamentum.
Linteolum, lineus panniculus.
Basilicon, apud Celsum pro eodem μοτωσις linteolum illud concerptu quod vulneribus inditur ad extrahendam purulentiam ac saniam, suppputatione quum iam maturuerit ferro rescissa.

Thankefulnesse.

Gratitudo.
Gratiarum actio.
Gratia. Animus memor.
Gratia animi, beneuolentia.
Memoria, voluntas grata in aliquem

to giue Thankes.

Habere gratiam vel gratias, est animo, mentem scilicet animumq; habere memorem accepti beneficii, quod Græcis est χάριτας ἔχειν.
Referre gratiam & gratias, est facto respondere, scilicet officiis, & satisfacere re ipsa beneficiis, & licet sæpius capiatur in bonam, in malam tamen partem ponitur, vt maleficium reddere significet.
Agere gratias dicimus, & rarissimè gratiā verbis videlicet εὐχαριστεῖν, ἀνθομολογεῖσθαι χάριν.
Charites persoluo tonanti.
Iungimus illi fere semper incredibiles, magnas, maximas, singulares, immensas, ingentes, immarcessibiles gratias.
Agere grates, poeticum magis quàm oratorium.
¶ Cæterum acceptum ferre vel referre, tam in bono quam in malo, est habere pro accepto, fateri se accepisse.
προσλογίζεσθαι. προςίθεσθαι.
Gratias vel gratiam summam, solidā grandem inire.

to be Thankefull.

Reponere merita.
Gratias agere, habere alicui.
Compensare. Repensare.
Remunerare beneficium bene merenti.
Clauo trabali beneficia sua affigere.
Meritas agere grates.
ἄπιστα δωρεῖσθαι.
Gratias dignas pendere.
Pensare, reddere beneficium.
Gratiam remetiri.
Parem esse beneficiis acceptis.
Respondere meritis beneficiis.
Persoluere, soluere benefium.
Operam benignè compensare.
Alicuius erga se beneuolentiam singularibus accipere officiis.
Officium officio pensare.
Fricantem refricare.
τὸν ξύοντα ἀντιξύειν.
Beneficium acceptum ampliter repensare. Mutuam officii vicem rependere, ἀντιπελαργεῖν.
Terentius Phor. Fœneratum isthuc beneficium tibi pulchrè dices, id est, cum lucro redditum conduplicatum.
Benefactis pensare oblatum obsequium.

That, or As.

Vt. ἵνα.
Quatenus. Quod.

a Theefe.

Fur. φώρ.
Suppillator. Cleptes.
Trium literarum homo.
Homo manibus aduncis & picacissimis, ἀγκυλοχείλης.
Fele rapacior. Rapax.
λωποδύτης. Dietarius.
Larus, Harpya prouerb.
Vulturius, apud Plaut.
Inhians prædæ.
Qui vncis est vnguibus.
Lauernio. Furax. Theeuish.

Felis tarressa. Vetres.
Manticulator, apud Fest.
Trifur, è gabalo lapsus, *a VVag halter*
Latro Prædo, Raptor.
Prædator. Pirata.

Therefore, for that cause.

Proin. Proinde. *Ergo*.
Ideo. Igitur. Idcirco.
Itaque. Ea de causa.
Illius negocii gratia,
τούτου ἕνεκα.
Ea propter, & propterea.
Eam ob rem & res,
Ea gratia. Ea de re.
Ea ex re.
Eo & in hoc, in structura orationis.
Hac de causa, his causis addacti. *Here, fore,*

to Thicken *or make Thicke.*

Densare. Condensare.
Cogere. Virg. Frigore mella cogit hyems.
Constipare. Spissare.
Inspissare. Conspissare.

Thicke, hard, closed together.

Densus. Frequens. πυκνός.
Confertus. Confertissima turba.
Condensus. Spissus.
Crassus. παχύς,
Opacus & obscurus ad vmbram verius referuntur,

to thinke, to Esteeme, to Suppose.

Inclinare. Censere,
Putare.
Existimare, Coniicere,
Conie&urare, Coniecturam facere,
Cogitare, Autumare,
Ducere, Credere,
Arbitrari, Suspicari,
Reri, *Vide to suppose.*

as I Thinke.

Vt reor, existimo,
Vt mihi videtur,
Vt arbitror, ὡς νομίζομαι,
Vt ego quidem sentio, autumo,
Meo iudicio,
Mea sententio,
Opinione mea,
ἐμοὶ δοκεῖ,
Nisi me animus fallit *Vnlesse, or except I be deceiued,*
Quantum mihi videre videor,
Quantum indiciis colligere possum,
Quantum meæ existimationi ac iudicio videtur,
Quantum ego ratione & ingenio cōsequi possum,

to Thinke *of or vpon*, vide *to Muse.*

Thinne, vide *Slender. Leane.*

to quech to stanch Thirst.

Sitim compescere deponere, pellere, Tollere explere.
Releuare, Sistere, Sedare, extinguere, expellere,
Sitis sorbet ora.
Arentem leuare vnda sitim,

to be Thirstie *or Drie.*

Sitire Sitim pati, ferre, tollerare, Differre.
Siti consumi, obrui auida siti,

to Threash.

Frumenta pertici, excutere,
Triturare, ἀλοᾶν,
Greslibus exterere,
Spicas fustibus tundere, Colum,
Flagellare messem perticis Plin,

to

to threaten.

Minari. ἀπειλεῖν.
Edere iactare minas.
Minitari. Comminari.
Fulminare minis.
Promittere, apud Virg.
Intentare mortem. Virg.
Interminari,
Maximas intentare minas:
Intonare minis & verberibus.

a thriftie childe.

to thrust, vide *to Foyne.*

to thrust, or to cast downe.

Deuoluere. Detrudere.
Deiicere. στρέβλειν.
Deturbare è sublimi.
De sublimi ad ima rotare.
Præcipitare.

to thrust or Put out.

Elimare. Proturbare,
Liu, Pellere foras, Extrudere,
Protrudere, Obtrudere.
Explodere, Expellere, *Vide to Driue out, &c,*

to thunder.

Tonitruare, Tonare, intonare, super intonare.
Mouere tonitrua Tonitrua matutina ventum significant imbrem meridiana,
Tonitrus, Tonitruum, Tonitru indeclinabile, *Thunder,*
Magnus ab æthereo personat axe fragor,
Iupiter strepitu exterruit orbem
Magno miscetur murmure cœlum,
Tonitru cietur aer, cœlum.
Tonitru tremiscunt ardua terrarum
Intonant poli,
Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit,

to tie to, Binde.

Vincire, Ligari,
Reuincire post tergum brachia,
Iniicere vinculis,
Fortibus, nexibus, vel loris constringere.
Grauibus coercere vinculis,
δεσμεύειν, Innectere pedicas,
Compedes iniicere, *to Fetter, or giue Fetters.*
Adhibere vincula,
ἐμπεδεῖν, Indere compedes, cathenas captiuis,
Compedibus vincire,
Innectere manicas,
Astringere arctius, fortius, fortiter,
Vide to Hang vp,

to till the ground, vide *to Eare.*

time or season.

Tempus. χρόνος,
Hora apud D. Paulum,
Tempestas, apud historiographos.
Curriculum, apud Virg,
Otium pro tempore,
Non fuit mihi otium. *I had no leasure,*
Æuum, αἰών, pro tempore longo, sicut sęculum, & ætas, Vt nostri sæculi mores, nostra ætate.
Dies pro temporis cursu, apud Ciceronem.

in good time vide *season.*

the time will trie.

Tempus docebit.
Exitus rei probabit.
Tempus omnia retegens patifaciet,
Exitus acta probabit,

in good time or season.

Maturè, Tempestiuè,
Opportunè, Per tempus,
In tempore,

to obserue the Time, to take heede how hee spendeth or bestoweth his time.

Habere rationem temporis.
Summa cum vtilitate nostra diem condere. Plin.
Non sinere tempus sine fruge, fructuque dilabi, effluere.
Rectè otia ponere.
Rectè ætatem ducere.
Temporis enim sumptus (vt inquit Philosophus) pretiosissimus est.
Tempus redimere, est melius collocare, quod malis studijs hactenus tritum est.

to waste or to spende Time vainely.

Bonas horas malè collocare.
Otio & literis abuti.
Frustra tempus conterere.
Symposijs bonas horas malè perdere.
Tempus alea terere.
Conferre tempus in aleam. Plin *Vide to spend the Day in vaine.*

to passe the time.

Tempus, diem deducere, transigere, traducere, trahere, extrahere.
Tempus terere, consumere, conterere.
Otium terere, agere.
Dies vitæ, ætatem decurrere, consumere.
Diem conficere sermone longo, Plaut.
Ducere horas, Virg.
Eximere diem dicendo, Cice.
Condere soles, apud Virgilium.
Consumere longos soles, apud Per.
Ducere, proterere tempus.
Noctes fabulis iucundissimis citra tædium transmittere.
Extendere noctem colloquijs, sermonibus.
Iucundissimis sermonibus nox ducebatur, Plin.
Placidæ traducere otia vitæ.
Consumere, traducere æuum, vitam.
Ferias agere amœnissimas.
Ineptijs, næuijs bonas horas malè conterere.
Temporis tædium lectione fugare, pellere, leuare, releuare.
Fabellis tempus, diem fallere.
Suffurari tempus quis dicitur, quod rebus necessarijs succidit.

the time weareth or passeth awey.

Fluxum tempus elabitur.
Ætas auolat, defluet, effluit ætas.
Fallunt anni.
Labuntur anni tempora.
Tempus præterit, fugit.
It dies, apud Plaut. præterit.
Eximitur dies me gaudente. Plin.
Tempus assiduo rapitur cursu.
Cedit dies, apud Ciceronem.
Abeunt, euanescunt præcipiti lapsu, intermoriuntur tempora.
Truditur dies die, apud Horat.
Cito pede labitur ætas.
Tempora Labuntur, tacitisque senescimus annis.
Fallit tempus, id est, cito præterit nunquam reuocabile.
Dies abit instar euntis, currentis vel fluentis aquæ.
Humanæ labuntur tempora vitæ, atque anni properant.
Labitur occulte, fallitque volubilis ætas.

at this time, in this world, or as the world goeth now.

Hoc æuo. vvr

Impræsentiarum. Nunc,
Hac tempestate, ætate,
In præsens,
Hoc temporis curriculo,
Hoc sæculo, Hoc tempore,
Hac hominum ætate, Hodie,

at the very same Time.

Eadem tempestate.
Sub idem tempus,
Per idem tempus,

the time weareth away all things.

Differendo, intercedentibus diebus vel mensibus res dicitur elāguescere, intermori,
Euanescere,
Venire in obliuionem res dicitur, cui tempus inducet obliuionem,
Tempore ipso varescere, apud tacitum, Et prouerbium, Dies adimit ægritudinē, tempus enim omnia lenit & emollit: hinc doloris medicus tempus vulgo dicitur,
Non est dolor tantus quem temporis longinquitas non mitiget, tandēq; adimat: imo reuulsum pectore,
Multis præterea rebus medetur tempus, quas nulla vi possis emandare.
Et Euripides χρόνος μαλάξει σε.
Tempus dolorem leniet,
Videmus opiniones vanas, fictasque diuturnitate extabuisse,

in the meane time or season.

Interim, Interea,
Interea temporis, loci,
Interdum, Obiter. In transitu.
Interim dum, μεταξὺ

in Times past, or of Late.

Diebus proximè exactis,
Longo ab æuo,
In diebus seu mensibus prioribus,
ἄρτι, Hoc longis intercedit annis,
Diebus iamdudum, nuperrimè elapsis, præteritis,

in old Time.

Maiorum nostrorum ętate, tempestate, temporibus, quo seculo maiores nostri vixerunt, annis præcedentibus, præteritis, præterlapsis,

out of time.

Inopportunè, intempestiuè, importunè, insolitè, inopinatô, inopinanter, inopinatè.

as time will serue.

Tempori cedere, necessitati parere, rationem temporis habere, consulere temporibus, conformare se ad temporis rationem, consilia & actiones tempore moderari, pro temporum statu & suscipere & deponere, ita se gerere, vt præcipere tempus videatur, vt temporis ratio ferat ac postulet,
Quasi ducem in rebus agendis, & cōsiliarium habere tempus.

in time to come.

Apud posteros, in posterum, in posteritatem, æuo sequuti. *Vide hereafter,*

timerous, vide *Fearefull.*

tyrannie, Crueltie.

Tyrannis.
Iugum durissimum,
Seruitus plusquam misera.
Phalaridis imperium,

to exercise tyrannie.

Tyrannidem exercere,
Pharaonica sæuitia opprimere,
Subditos tyrannide fatigare, deprimere,
Omnium hominum sęuitiam improbitatemque supergredi.

tyred, vide *Weary.*

to and fro, vide *Hither. and thither.*

Toadestooles, Mushrumps.

Asparagus, ἀσπάραγος,
Corruda, Fungus,
Boletus, βωλίτις,
Tubera & tuberes.

Together.

Simul, ἅμα, Unà Pariter.
Insimul, med. correp.
Coniunctè seu coniunctim.

Toyes, trifles, vide *Foolishnesse.*

Tokens, Markes, or Signes.

Signa. δείγματα
Indicia. Argumenta.
Monumenta. Intersignia.
Documenta. Specimina.
Notæ Vestigia.
Symbola. σύμβολα.

a Tole-gatherer, vide *Customer.*

a paire of Tonges, or Pincers.

Pruniceps, Fortex igniaria.
Furcilla conquinaria πυεγλαβιον.
Tenella, barbara dictio est, seu potius Gallica.

an ill tongue, or a Rayling tongue.

Lingua virulenta, bisulca.
Mordax. Maledica.
Contumeliosa. Virg.
Aspidis morsus.
Venenum detractionis spirans, & apud Iuuen. Lingua mali pars pessima serui.

a childrens playing Toppe.

Trochus, Trochulus, Turbo.
Trocho lude aleas fuge.
Turbinem voluere, Trochum agitare circumuerti, ambire

the Toppe or highest part.

Æditior locus. Fastigium.
Culmen. Cacumen.
Vertex, metaph.
Supercilium. Summitas.
Verruca, metaph.
Altitudo. Extremitas.
ὕψος. ἄκρα.
Apex. Iugum.
Præcipicium. Ardua terrarum.
Sublimitas Celsitudo.
Specula. Iuga montis.

from the Toppe to the toe, vide *from the beginning to the end.*

a Torch.

Teda Fax. Luminare.
πυρσός, Funale.
Facula *A firebrand.*
Lampedion. *Vide a Lampe.*

Torch-bearers.

¶ Daduci, δᾳδοῦχοι, Tediferi, facularij, Ceroferarij.

to Torment, vide *to punish.*

a Touchstone.

Lapis Heraclius, penul. prod.
Lapis Lydius, Index, Latinè.
βάσανος. Cuius attritu fabri aurum vel argentum explorant, verumne sit an adulteratum.

a Torrent, a swift running streame falling from the hilles.

Torrens tis m. g. Torrens, entior, entissimus.

Torrentia flumina,
Rapidus montano flumine torrens sternit agros,
Sternit sata læta boumque labores,
Ruunt de montibus amnes

it toucheth you very neere, vide *it is your Part.*

a Towne or Citty.

Oppidum, Oppidulum,
Ciuitas. πολις,
Vrbs, qua Roma propriè dicta est voce, ad alias ciuitates modo detorta est,
Castellum, κώμη,

to vndo, or spoyle a Towne, vide *to Destroy.*

Trace, vide *Footsteps.*

a Trade or manner of Life.

Vitæ institutum,
Viuendi ratio, modus, forma.
Formula, Mores,
Exercitium, Studium,
ἐπιτήδευσις. ἐπιτήδευμα,
Recta, optima morum compositio,
Vide supra Occupation,

to Traffique, *to exercise the trade of Marchandize.*

Negotiari, πραγματεύεσθαι,
Exercere, tractare commercia mutua negotiationem ἐμπορεύεσθαι,
Inire commercia, Mercari,
Mercaturam exercere, vel mercatum
Facere mercaturam, apud Cicer, & Plaut, pro exercere, ἐμπολεῖν.
Agere mercatum, negotiationem,
ἀγορὰν ποιεῖν,
Mercimonijs faciundis rem augere,
Vide to Use,

Transitorie, or not long during, of no long continuance

Momentaneum, ὀλιγοχρόνιον,
Transitorium, Caducum,
Fluxum, fragile. Sal. Diuitiarum & formæ gloria, fluxa & fragilis habetur.
Temporarium. Temporaneum,
Instabile. Ruiturum,
Fugax. Labile.
Iamiam periturum.
Mobile. Intercisurum.
Interiturum. Occasurum.
Intermoriturum.
In obliuionem venturum.
Paruo tempore duraturum.
Omnium enim rerum vicissitudo est & omnia orta occidunt.
Ætati, annis cedere,
Ætatem ferre non posse.
Diu seruari non posse, qualia sunt vina nonnulla, quæ dicuntur fugientia.
Et mala Persica, Plin, vocat fugacia quod durabilia non sunt, decerpta quæ facillimè corrumpantur.

to Translate, vide *to Change.*

Trappes, Ginnes, Snares, or Wiles.

Laquei dolosi. Tendiculæ.
Insidiæ. ἐπιβουλαί.
Pedicæ Retia.
Fallaciæ. Offuciæ.
Tricæ. Irritamenta.
Casses arcti, i. Technæ.
Clandestinæ insidiæ. Transenna,
Obsidiæ, apud Collumel Plaut.
Durateus equus, prouerb.
δούρειος ἵππος,
Decipula æ, & Decipulum neut. gen.
Furca, apud Ouid.

To Trauell or Labour in vaine, to loose his labor.

Perdere

Perdere operam & impensam.
Inanem operam sumere, suscipere.
Studio exerceri inani.
Frustra laborare, conari.
Capere, pati, subire laborem inanem
In cassum sudare.
Arenam numerare, metiri.
Arenæ semina mandare.
Arare littus.
Aerem verberare.
Operæ iacturam facere.
In pertusum ingerere dolium, apud Plaut.
Studium male collocatum iri dum video.
Ludere operam.
Austrum percellere.
Penelopes telum retexere.
πηνέλοπης ἱστὸν ἀναλύειν.
In qua scribere, apud Catul.
Delphinum cauda ligare.
δελφῖνα φρὸς τὸ ἔργον δεῖν
Scopas dissoluere.
Rem prorsus inutilem efficere.
Nebulas aduerberare.
Piscari in aere.
Aquam in mortario tundere.
Caluum vellere.
Lauare corium, laterem.
Ignem dissecare.
Æthiopem dealbare, lauare.
Isthmum perfodere.
Reti ventos venari,
Aquam cribro haurire, & id genus permulta alia, *to labour, & supra to labour in vaine.*

to trauell, or be in labour of Childe.

Parturire, Parere, Dare, Edere partus
Soluere molliter partus, liberos suos
Producere, in lucem dare,
Educere fœtus, Reddere ventris onus
Ponere ventris onus
Ferre partus. Reddere semina concepta, vteri pignus.

to trauell before the time, or to bring forth young before it be perfect, in beastes we say, to cast their young.

Immaturum fœtum edere.
Abortire. Abortum parere.
Abortare pro eodem, apud Iul. Fir.
Arbortior, eris, vel iris.
Abortiuũ, abortũ facere ἐκτιτρώσκειν
¶ Abigere partum medicamentis, ἐκβάλλειν, eijcere infantem in vtero enectum.
Coactè conceptum ise subire, Suetō.
¶ Fœtum corrumpere.
Et apud Phoclydem, φθείρειν ἔμβρυον, ἔμβρυον ἐνδοθι γαστρὸς.
In vtero fœtum corrumpere.
¶ Vitia contrahere abortiua, apud Solin.

an expert or great Trauellour.

Qui plura loca calcauit, quam vllus mulio perpetuarius, apud Sen.
Multum terris iactatus & alto, apud Virg.
Qui orbẽ peragrauit, omnia emẽsus.
Quique mari multũ, multumq; laborum fluctibus & bellis tulerit Vir.
Rebus euariantibus iactatus & agitatus.

a Treasure.

Gaza, persica dictio.
Thesaurus θησαυρὸς Grece, quod repositus sit εἰς αὔριον, i. in crastinum.
Diuitiæ reconditæ, repositæ.
Fiscus, Aerarium sanctius.
Peculium authore Celso pro ea patrimonij parte ponitur quam quis innumerato & ad casus repentinos repositum habet, vt refert Alciatus.
Gazophylacium, vel Entheca gazæ, id est, thesauri repositorium, Thesaurarium August. vocat.

the Lord Treasurer.

Aerarii præfectus. Aerarius.
Arcarius, qua dictione Hieron, vtitur in lib, Ester,
Quæstor, ταμίας
Præpositus pecuniæ publicæ.
Aerarii curam habens,
Tribunus ærarius, Budæo dicitur.
Receptor generalis.
Coactores vocantur præterea, Quæstores seu collectarii.
Ὑποδέκται·
Coactionem argentariam factitare, apud Suet, pro exercere quæstoris officium,

a Trencher.

Quadra, *A broad Trencher,*
Quadrula.
Mensa, & mensula diminutiuum, apud Virg. in. 7.
Orbis seu orbiculus mensarius, *A round Trencher,*
Discus idem.

a Trembling, vide *Quaking.*

a Trespasse, vide *Offence.*

Tribute, vide *Subsidie and custome*

to Trie, vide *to Attempt.*

Trifles, vide *Foolishnesse. Bables.*

to Trimme, vide *to Beautifie.*

Trimly, Finely, Cunningly, Workmanly.

Affabrè. Faberrimè,
Artificiose, Eleganter,
Quam optimè,
Scitè Scitissimè,

a Triuet.

Tripes, τρίπους. Cytrapus,

to Triumph, to Bragge.

Agere triumphos, Triumphare,
Ouationem agere.
Dicere pæan, Dicere Io pæan,
Cantare triumphum, pæana,
¶ Et præpostere gloriantes dicuntur Prouerbio, Ante victoriam, encomien,
Ante congressum encomion vel epinicia sibi ipsis canere, & ante lentem augere ollam,

Trouble, vide *Heauinesse, and Free from trouble.*

Trouble of minde, vide *Madnesse.*

to Trouble himselfe, to put himselfe in great trouble.

Negotium sibi exhibere, facessere,
πολυπραγμονεῖν,
Multis se negotiis implicare.
Circa multa agere,
Capere molestiam,
Rebus nihil ad se pertinentibus implicari,
Omni se prægrauare molestia,
Molestiis se inuoluere negotiis,
Sibiipsi licium ac negotiorum materiam accersere, parare,
Sibi malum conciliare,
In cœlum expuere,
Facere quod in proprium recidat caput,
Aduersus stimulum calcitare,

Troublous vide *Grieuous, and a Peece of Trouble.*

Throughly, vide *Wholly.*

a Truce.

Induciæ. Pax sequestra.
Vacatio militiæ.
Abstitio, vel belli feriæ,
ἐκεχειρία, ἀνοχή,
Pactitia, pugnæ cessatio.

to make Truce with enemies.

Inducias pacisci, agere, facere, pangere, dicere, inducias bello date.
Condicere inducias, id est, statuere, apud Iustin.
Aequis conditionibus inducias inire, Plin.
Ab armis fœdere intercedente quiescere.
Peractis induciis.
Tempus induciarum cum Gallis exierat. Cæsar. *Vide League.*

True, one that sayeth the truth.

Verax, Veriloquus.
Homo minimè vanus.
Veridicus Oracula loquens,
Verus pro veridico, apud Terent.

like to be True, or according to the Truth.

Verisimilè, & è conuerso.
Verum ambage remota dedit,
Simile veri, εἰκός.
Non veri dissimile. Reuera.
Vero verius apparet.
Vero consonum.
Non abhorrens à veritate.
Veritati coniunctum.
Haud absurdum, ineptum, absonum.
A vero, Simillimum vero.
Durant vestigia non languidæ fidei. Soli.
Fama nec à veri dissidet illa fide.
Veri speciem habens.
Idoneum, appositum, aptum ad persuadendum. πιθανόν.

truely, Indeede.

Sanè. Certo certius.
Certè Certissime.
Habet omnes in se numeros veritatis
Certum vel certo scire.
Plane, Atqui.
Vere, ἀληθῶς. Verum.
Profectò. Vero verius.
Nil certius, apud Comicos.
Quouis oraculo Delphico certius.
Nimirum. Haud dubio.
Pro certo creditur,
Quinimo Reuera.
Imo, Amen. Prorsum Vere.
Porro, Videlicet, Reipsa,
Etiam, Etiamnum,
Recte, sane, ita vero,
Sane vero per ironiam,
Vtique, γέμην,
Dubio sine, Næ, ναί,
¶ Confirmantis & obtestantis formulæ, apud Comic, præcipue,
Ita me dii bene ament, iuuent, apud Terent,
Peream, Disperream,
Ita Deum mihi propitium habeam,
Moriar, Emoriar, Male mihi sit,
Ita viuam, apud Cic,

a Trumpet.

Tuba σάλπιγξ, Salpinx,
Cornu recuruum, Classicum,
Bucca vt scribit D, Hier, apud Hebræos tuba dicitur à quo Buccina diminutiuum, & buccinum in neutro genere, apud, Plin, κεράτινη,
Concha pro buccina vel tuba, apud Virgilium & Horatium,
Aes pro tuba ex ære apud Virg,
Signum, Signa canãt apud Martialé.

to sound the trumpet.

Clangere, κλάγγειν,
σαλπίζειν, Signum dare,
Datur signum buccinæ, Cic,
Buccinare, Aere ciere viros, Virg,
Clangore buccinæ militum animos confirmare,

to thrust.

Fidere. Confidere, Niti Thesea fide-
Credere. Fidem habere,
Spemque fidemque locare.
Fretus sum pro Fidem habeo.

trust no bodie,

Nemini fides habenda est, nusquam tuta fides, humanis mala est fiducia rebus, sapientiæ & consilii est, nemini res nostras credere, committere, nemini plane confidere.
Nullius in fide omnia statuere ponere, collocare.
Quis est quem tibi fidum præstare possis, cuius incerta, dubia, infirma, fluxa fides non sit?

trustie, vide *Faithfull,*

I trust, vide *I Hope.*

to speake the truth.

Veritatem exprimere, edicere, libera voce deponere, denunciare, citra adulationem prodere.
ἀληθεύειν. Veritatem proloqui.
Verum dicere, eloqui, nec celare.
Auriculas teneras mordaci radere vero, apud Persium.
Ad normam veritatis loqui, Bud.
Verum profiteri.
Tanquam è plaustro loqui.
ὡς ἐξ ἁμάξης λαλεῖν,
Dicere id quod res est.
Dicere rem ipsam, vt res est.
Veritati rerum gestarum testimoniū perhibere.
Veritatis iubare tanquam vaporem & nubeculam depellere,
Folium recitare Sybillæ, apud Iuuen. id est, rem indubitatam, certam.
Oracula loqui.
ἐτητυμίως καλέσαι εἶναι μὲ θεῶν, apud Homer.
Vt uerum dicam imperat meus ipse.

to defend the truth.

Agere pro veritate,
Veritati subscribere, suffragari.
Veritatem propugnare,
Totis viribus verum tueri,
Veritati patrocinium totis nisibus præstare,
Iugulum supponere pro veritate tuenda, vero tutando, fidei honore,
In fidem veri memorias accersere ex antiquitate scriptorum,
Oppetere mortem pro veritate,

to couer, to cloake the truth.

Verborum coloribus veritatem obfuscare,
Oratoriis fucis veritatem obducere,

a tumbe, vide *Graue.*

to tumble, to wallow to turne

Voluere, Volutare,
Peruoluere, Rotare,
Reuoluere, Euoluere,
Aduoluere, Deuoluere,
Superuoluere, Inuoluere,
Aduoluunt ingentes montibus ornos
Voluere rotam,
Saxa voluebant, inferebant.

a tumbler, vide *Dauncer.*

a tunne, a great vessell.

Dolium, πίθος, Vas vinaria,
Cuppa, aliis per simplex p, scribitur,
Bacchar seu Baccharum,
Cadus, κάδος, Tina, Vietor,
Vascularius, *A cooper,*

by turne, by course one after another, or one to an other.

Mutuo, Inter se, Alternatim,

Alius alium, Alternè,
Vltro citroque & vltro citro,
Secum, πρὸς ἑαυτοὺς,
Vicissitudine Vicissim,
Inter nos agamus communiter,
Alternis vicibus,
Ad inuicem pro quo eruditiores ponuntur,
Ad alterutrum, Græce, πρὸς ἀλλήλους,
Inuicem, Quin, Ad hæc tertio pugnare inuicem ostendit,

to take the turne of another, vide *to Supply the steed of another.*

a good turne, vide *Good.*

to do one a good turne, vide *Pleasure & Benefit.*

one good turne requireth another.

Manus manum fricare prouerbialiter dicitur.
Manus manum lauare,
Gratia gratiam parare,
Mutuum muli scabere,
Fricantem refricare, id est genus alia permulta,

twelue.

Duodecim, Ter, quater, Bis, sex,
addiderat annos ad duo lustra, duos,

twilight, vide *Euening.*

in the twinkling of an eye, vide *Moment.*

V

a vagabond, a Runnegate, a wanderer, a Rogue.

Erro, onis, Errans,
πολυπλάνης, ἐκφορος,
Aberrans, Errabundus,
Vagans, Vagus,
Vagabundus, Multiuagus,
Palans, Circulator,
Panagæa Diana prouerb,
Instabilis, nulla certa sede consistens,
Pedem stabilem & domicilium certum non habens,
Toto vagari orbe,
Per medias vrbes agitur, saltusque pergat Erro.

vaine or transitorie.

Vanus, Fragilis,
Verna incertior aura,
Fluxus, Caducus,
Perfusa gloria fuco.
Vmbralitis, Momentaneus,

in vaine.

Invanum, In Cassum,
Frustra, Nequicquam,
Inaniter, Nequaquam,

vaine hope.

Spes frustrata, Vana, inanis, falsa, minime secunda, omnino aduersa, auersa,

valiant, vide *couragious.*

to vanquish.

Cæsar Pompeium vicit, pugna fregit, prælio superauit, acie vicit superauit, fugauitque,
Copias eius profligauit, in fugam coniecit, conuertit,
Victoria est potius, victoriam tulit, obtinuit, consecutus est, adeptus est,

to vanquish with reasons, vide *to Ouercome.*

vantage, vide *Gaine.*

to varie, or differ in words.

Pugnantia dicere, Non constare sibi, διαφέρεσθαι ἑαυτῷ.
Non consentanea dicere,
Secum discrepare,

variable, vide *Inconstant.*

variance, vide *Discord.*

a vaut or an arch Roofe,

Cameratum, Concameratum,
Caminatum, Testudinatum,
Arcuatum, Fornicatum,
Fornicibus recuruum,
Testudineum. Arcuatum opus,
¶ Camera, testudo, Fornix,
Tectum incuruatum, deuexum,

vehemently, vide *Much.*

to open a veine, vide *to Let blood.*

venim, vide *Poyson.*

verie much, vide *Much.*

vermillion, vide *Red colour.*

a verse or Meeter.

Carmen, Versus,
Oratio numerosa quod numeris constet, metro ligata, carminis legibus astricta,
Metrum, μέτρον,
Numerus, Modus,
Modulus, Carmina, Musa,
Sermo in carminis leges ligatus numeris adstrictus,
Carmen siccum, exile, exangue, exsuccum nullum omnino Apollinis vestigium habens,
¶ [illegible] ... artificio & [illegible] ... pollitum, lepidum, grandiloquum, suauiloquum, excultum, Maroneum.

to make verses or meeter.

Pede iuncto scribere,
Pangere, conficere, conscribere carmen.
Facere, dictare,
Carmen scribere, condere, ludere, ducere,
Versus fundere, canere, resonare,

vertue.

Virtuti omnia sunt subiecta, omnia sunt sub potestate ac ditione virtutis, rerum omnium regina virtus est, dominatur, vna regnat, summum ius habet, omnia regit, virtuti cuncta parent, cadunt, subiecta sunt humana omnia.
Virtus valet ad omnia, imperium habet in omnes res, omnia tenet possidet iure ac potestate sua, complectitur, quid est, quod assequi virtus non possit?
Virtus floret, valet, pollet, excellit, antecellit, præstat.

to vexe, to Molest, to Persecute.

Infestari, Infestare,
Affligere, Afflictare,
Cruciare, Molestare,
Macerare, Mactare,
Enecare, metaph, Defatigare.
Vrere, apud *Terent*,
Vexare, καταπονεῖν,
Lacessere, ἐλαύνειν,
Insequi, Quatere, Insultare,
Turbare, Fatigare,
Molestum esse, ἐνοχλεῖν,
Exagitare, Premere,
Persequi, ἐπιδιώκειν,
Vrgere πιέζειν,
Petulanter incessare,
Premere per secutionibus,
Cogit me illud, *That vexe me, Vide to grieue and to Punish,*

A

a Vicar, vide *a Curate*.

Victorie.

Victoria. νίκη. Palma,
Trophæum. τρόπαιον,
Triumphus. Superior manus,

to haue or obtaine the Victorie, vide *to Ouercome, and Vanquish.*

to View, to consider diligently.

Contemplari, ad oculos & ad animum refertur.
Interius ac propius contemplari.
Altius perspicere, vel pensiculatè.
Penitissime spectare,
Propius intueri.
Ob cordis oculos ponere.
Animo intueri,
Penitus introspicere.
Silentium aperire, prouerb.
Omnes animi sensus velut quodam specillo pertentare.
Iudicii acrimonia.
Tanquam ad manum inspicere, introspicere, perspicere, attendere, rationem habere, considerare, expendere.
Aestimare à digitis primoribus, veluti leonem ab vnguibus,
Totum perlustrare, excutere.
Attentissime inspicere.
Ad hominum formam & figuram animum ferre. Cic.
Attentius, accuratiusq; considerare.
Penitus explorare.
Cominus oculis quamlibet curiosis collustrare.
A fronte atque à tergo.
ἅμα πρόσσω κ̀ ὀπίσσω.
Fixis oculis intueri. Ἀτενὲς ὁρᾶν
Habitare in vultu apud Cic. i. oculos nunquam dimouere vel deiicere, alicuius vultum contéplando.

a Village.

Vicus, κώμη,
Pagus, Castellum.
Aliud significat villa, nempe domum extra vrbem, pro prædio tamen subinde ponitur.
Municipium, *A freedome, a free citie or tovvne.*
Maior vicus est, qui vel vicus vel oppidum videri possit.
κωμαπόλις.

a Vine or Vineyard.

Vinea. Vinetum. Vitis.
Bacchi nemus. Arua felicia.
Nouelletum, Malleolus, *A young Vineyard.*
Bacchi Pampineis oneratæ vitibus vuę.

to Violate, or to Defloure a Virgin or maiden.

Vitiare. Violare.
Corrumpere. διακόπτειν.
ὑβρίζειν. διαπαρθενεύειν.
Stupro contaminare.
Deuirginare, apud D. Hieron.
Pudicitiam imminuere virgini, apud Plaut.
Comprimere, corrumpere virginem.
Imminuere virginitatem.
Vitium, stuprum offerre virgini, apud Cic.
Vitium addere pudicitiæ. Plaut.
Delibare virginitatem,
Soluere zonam virgineam, apud Catullum,
Deflorare apud Classicos non legi, sed perflorare. *To take avvay the flovver*
Conficere virginem, apud Teren. pro fallere dictis.
Depudicare. *Vide Maid.*
¶ Compressus. Coitus.
Concubitus, Plaut.
Dulces amantium compressiunculæ.
The act or deede of lecherie.

Violet

violet colour, vide *Purple*.

visions, vide *Dreames*.

to visite, to come to See.

Visere. Inuisere,
Casulas non dedignari.
Lares reuisere sucingredi.
Deflectere, subuertere ad aliquem.
Subire tectum vel domum.
Succedere tectis.

a visour, vide *Masking*.

an vmpire, vide *Arbitrour*.

vnable to studie

Infirmior, imbecillior est, infirmiore, tenuiore, imbecilliore valetudine & corpore est, infirmioribus viribus est, imbecillioris, infirmioris, tenuoris valetudinis est, quā vt studiorum laborem, graue studiorum onus ferre perferre, sustinere possit.
Minus habet virium, roboris, quam vt studiorum labori par esse possit quam vt ferendo studiorum labores possit esse.
Valetudine vtitur imbecilla, infirma, sic vt labor studiorum eum facile possit opprimere.
Eam illi valetudinem, eas natura vires negauit, quas laboriosa studiorum tractatio, assidua literarum exercitatio, grauissima literarum studia postulant, requirunt, desiderant, exigunt.
Corporis, valetudinis, virium infirmitas, imbecillitas tenuitas facit, vt incumbere, quantum res poscit, in studia non queat.

vnaduised, Rash.

Inconsideratus. Inops, expers consilij, rationis.
Improuidus. Præceps. Inconsultus.
Temerarius. Imprudens. Leuis.

vnaduisedly, vnwisely, Rashly.

Præcipitanter. Inconsideratè.
Propere. Temerè.
Properanter. Inconsulto.
Ex improuiso. De improuiso.
Improuiso. Repentino.
Repentè. De repentè.
Impremeditato. Ex inopinato.
Subito. Subitariè.
Imprudenter. Citra causam.
Sine ratione. Sine causa.
Tumultuariè. Citra delectum.
Tumultuanter, αὐτοσχεδίως.
Neglectim & plusquam ex tempore.
In rugas contracta fronte.
Imparatè. Illotis manibus.
ἀνίπτοις χερσίν.

to doe a thing vnaduisedly.

Consilium in re præsenti capere.
Impremeditate aliquid tractare.
In arena consilium capere, instar gladiatoris vt habet prouerb.
Et apud Senecam Consilium sub manu dicitur nasci.
Illotis pedibus quippiam aggredi.
Anabatarum more facere, i. clausis oculis, vt refert Alciatus, & non Andabatarum.
Facere ruditer, crasso modo.
Ex tempore, impræmeditato tumultuantur, raptim agere.
Deliberare cum præsenti.
Agere præcipitem.
αὐτοσχεδιάζειν, Mittere, Dilabi præcipitem, corpus è saxo.
Ferri, volui in præceps.

to vnbind, to Loose.

In mare, in æquor se perrumpere, effundere.
Præceps sese saltu in flumen dedit.
Præcipitare se in vndas, aquas.
Soluere. Expedire.
ἐκλύεσθαι, Enodare. Exoluere.

Leuare

Leuare cathenas, vincula. Virg.
Ligamenta, vincula dissoluere.

I am vncertaine, or in doubt.

Non satis mihi liquet.
Haud certus sum.
Habeo dubium ambiguum, anceps, incertum, ignotum, incognitum, suspensum.
Equidem ignoro.
Minus compertum habeo.
Parum mihi liquet.
Non equidem scio.
Cogitatu nequeo colligere vllo. *I cannot knovv it in any vvise.*
Parum constat. Clam me est.
Mihi dubium est.
Fugit, præterit, latet me.
Ne cogitatio quidem vlla hac de re in pectus meum ascendit, subijt animum, *I knovv nothing of it.*

vncertaine what to doe.

Ancipiti cura distrahor, iactor, versor, animi pendeo, incertus animo sum, pendet animus inclinat huc, illuc fluctuat, iactatur, incertus est quid consilij captat, vtram me dem in partem ignoro.
Explicare consilium, expedire me ex hac deliberatione, exitũ meæ cogitationis inuenire non possum, distrahunt me diuersa consilia.
In vtramque partem ita multa succurrunt, vt difficilis admodum sit, minimè expedita, minimè explicata, minimè explorata, minime certa, per obscura, haud facilis aperta deliberatio.

vnchaste, vide *Lecherous*.
vncleane, vide *Filthy*.
it is vncomely, vide *Becommeth*.

to vncouer the head.

Aperite caput. Detegere.
Nudare verticem.
Pileum ponere, deponere, detrahere.

vncunningly, vnhandsomly.

Inartificiose. ἀτέχνως.
Infabre. Imposite.
Inornate. Fœde. *Bungerly done.*

vndefiled, vide *Chaste*.

vnder the firmament, Heauen or Skie, abroad in the open aire.

Sub aperto cœlo.
Sub Ioue, apud Horatium.
Sub dio, caue sub diuo dixeris *sic* enim Græci Iouem vocant & Iupiter Latinis pro aere ponitur.
ὑπαιθρο. Vnica dictio, & aduerbium Græcis.
In aperto mundo. Axe sub æthereo.
¶ Agere sub dio, apud Horatium.
ὑπαιθριάζειν.
Dormire sub dio, αἰθριοκοιτεῖν.

to vnderset, vide *to Prop vp.*

to vnderstand, to Perceiue.

Intelligere. Videre.
Discere apud Cæsa. Capere.
Sentire. Mente capere.
Colligere. Cognitum habere.
Tenere sensum alicuius rei conditũ.
Impulit aures maternas luctus.
Perspicere. Ad aures peruenire.
Animaduersione & intelligentia dicentem vel legentem assequi.
Audire. Inaudire. Subaudire.
Excipere. Virg. Assequi ratione.
Consequi ingenio, mente, ratione, cogitatione.
Nosse, sentire, conijcere, coniectura, consequi.

Intellectu

Intellectu percipere, assequi.
Comprehendere apud Cicer.
Animo complecti, percipere.
Intelligentiam habere.
Intelligentia & ratione comprehendere.
Rei alicuius sententiam & rationem tenere.

Accipere.	Percipere.
Callere.	Tenere.
Habere.	Sapere.
Cognoscere.	

you vnderstād my meaning.

Mea consilia plane tibi nota sunt, tenes consilia mea, animum meum, meos sensus.
Non te latent mea consilia, cognitum habes, ac perspectum animū meum.
Qui sit meus sensus probe nosti, præclare intelligis.

Not to vnderstand.

Non assequi. Non capere.
Ænigmata obscure dicta, ruditas mei captus non potest assequi.
Nescia mens hominum fati sortisque futuræ.
Venturi inscius æui.

to vnderstand ouerthwartly or backward.

Præpostere excipere.
Aliter accipere atque quis dixerit.
ὑπολαμβάνειν,

to vndertake weighty matters, or to Take on him a great office or charge.

Suscipere curam.
Arripere negotij curam.
Rei curandæ onus in se recipere,
Capere prouinciam,
Obire res arduas, tollere onus,
Subire officium, prouinciam, munus,
Negotium suscipere, capescere, inire, adire, aggredi,
Subire vel obire partes,
Capessere, sumere, suscipere prouinciam,
Tollere in humeros negotij curam,
Perferendi onus in se libenter recipere,
Non grauatim ad se recipere sarcinam,
Onus suscipere, subire,

to vndoe, vide *to Abolish and Spoile.*

vtterly vndone.

Naufragium feci rei familiaris, periit mea res, actum domestica est de meis fortunis,
Prorsus euersæ sunt opes meæ, perdidi omnia,
Euertit me bonis omnibus fortuna, mearum opum nihil mihi reliquum fecit,
Afflictæ sunt, profligatæ, ac perditæ, extinctæ, euersæ meæ res ac fortunæ omnes,

vnfruitfull, vide *Barraine.*

vngracious, vide *Naughty*

vnhonest, vncomely.

Indecens. A decoro alienum.
Haud quaquam decorum,
Indecorum, Inhonestum,
παρὰ τὸ πρέπον,
Pugnans cum honesto,

the vnhappiest man of the world.

Nemo me infœlicior, infortunatior est,
Meas miserias nulla æquat infœlicitas, conditio mea est miserima, in summa versor infœlicitate,
Omnibus vexor, perturbor, exagitor infortunijs, miserijs calamitatibus

Omnes me premunt miseriæ,
Infesta, insensa, aduersa, iniqua mihi sunt omnia,
Nulla est tam misera fortuna quam mea,
Meum est singulare fatum, singulari vtor fato, singulari fato natus sum
Infausto nimium aduersoque sydere sum natus,
Semper perpetuis miserijs vexor, angor, crucior torqueor, affligor,
Non aduersa tantum, sed euersa penitus est mea fortuna,
Quis est omnium mortalium iniquiore conditione, deteriore loco, quam ego sum?

an vniuersitie, a famous Schoole.

Academia, Gymnasium,
Conciliabulum, concessus Phylosophorum τῶν φιλοσόφων συνέδριον,
Ingeniosissimorum hominum conuentus,
Frequens doctissimorum & clarissimorum virorum concessus, nō titulis modò maximis, verùm etiam maxima eruditione insignium,
Academia quæ cum summis academijs literarijs contendere ausit,
Gymnasium literarium,
Arena palladia,
Mater fecundissima artium liberalium, studiorum Bononia,
Academia Patauina totius Italiæ nobilissima,
Gymnasium Doleianum celeberrimum in Burgundionibus,
Palestra literaria,
Studium Patauinum, Perusinum,
Lyceum med, prod, λύκειον,
Academia à *Platone* nomen habet, *Lyceum* verò ab Arist,
Athenis & à Cic. in Tusc,
Asylum artium omnium bonarum,
Aditum Musarum,
Mineruæ locus sacer,

¶ Collegium, bursa, Pædagogium, barbara à doctis censentur vocabula, tametsi in vulgi vsum traducta à magisterculis,
vniuersitas, secundum Iurisconsultorum definitionem, est, aliqua cōmunitas vel ciuitatis vel aliarum quarumcunque rerum,
Potest tamen dici Vniuersitas studiorum quod vniuersæ omnes artes ibi doceantur, sed non est vsitatum,

vniust, vide *False.*

vniustly.

Præter ius, Contra quàm æquum est,
Inique, Iniuria, παρανόμως,
Non legitime, Sine iure,
Absque iusta causa,
Contra honestatem omnem,
Summa cum perfidia,
Præter ius fasque,
Præter æquum & bonum, apud Ter,
against all right and reason,

to doe vniustly.

A semita iustitiæ deuiare, Hiero,
Transire, transilire fines iustitiæ,
Describere ius precio non æquitate,
Iuris perfringere amussum,
Ius torquere, peruertere,
Corrumpere, deprauare iudicium,
Emere, constuprare, contaminare iudicium, καταδωροδοκεῖν,
Iustitiæ verbum tollere iter,
Pauperis causam repellere.
Pauperis preces clausa spernere aure,
Egenum iustitiæ titulo vexare,
¶ Iniuriam alicui imponere,
Lædere, onerare iniuria,
Iniuria lacerare, afficere, verberare, affligere, *to doe vvrong,*
Videmus proh dolor etiamnum auaritiam corrumpere æquitatem & plerosque argentinam pati,

vnkinde, vnthankefull.

Pro benefactis maleficium reponere
Ingratum esse.
Pro summo beneficio summum remetiri maleficium.
Ingratitudinis crimen subire, apud Cic. *Vide Vnthankfull.*

It is not vnknowne vnto you, you know well enough.

Compertum tibi est.
Nosti, οἶδας.
Non est obscurum tibi.
Haud te latet, fugit, præterit.
Probe nosti. Non ignoras.
Compertum, exploratum habes.
Haud nescius es, haud ignarus.
Liquido tibi constat.

Vnlearned, Ignorant, without Knowledge.

Ineptus, ἀδαήμων.
Indoctus, Inscius. Ignarus.
Expers scientiæ. Sciolus.
Ne ipsa quidem elementa callens.
Ne Aesopum quidem triuit.
Rudis bonarum literarum.
μήτε νεῖν μήτε γράμματα.
Neque natare, neque literas nouit.
Alienus à musis. Illiteratus.
ἄμυσος ἀναλφάβητος.
Idiota. Nescius.
Amusus. Sus Bœotica.
Indoctior libethrijs.
Asinus cumanus. Ineruditus.
εἷς τῶν παρὰ κυμαίους.
Per ætatem rerum imperitus, *a Smatterer.*
Ab eruditione, morumque probitate alienissimus.
Omnium disciplinarum rudis.
Imperitus non dicitur tantū pro eo qui sit illiteratus, sed latius patet vox, vt sit contraria Græcæ dictioni πολύτροπος, vnde Christophorus Hegendorphinus, indocte scripsit Monacho imperitior, i. à summo vertice ad imos vsque pedes, totus ex ignorantia literarum consutus.

vnlike or Diuerse.

Dissimilis. Discors.
Dispar. Dissentaneus.
Varius, Discrepans.
Contrarius, Repugnans.
Differens. Distinctus.
Discretus. Dissonus.
Absonus. Alienus. Alius.

farre vnlike, far from the matter, nothing to the Purpose, neither rime nor reason.

Absurdum. Dispar Dissimile.
Discors. Varium. Alienum.
Differens. Discrepans Dissonum.
διαφωνοῦν, Nihil ad rem faciens.
Absonum. Diuersum.
Dissentaneum. Non conueniens.
Dissentiens. Distans plurimum.
Quid ad rhombum?
Vide prouerb. Absurda. Aliena.
Vide differeth much.

to vnlocke, vide *to Open.*

to vnlode, to vnburthen.

Exonerare. Onus deponere, exuere, abijcere.
Onus omne meum rescisum est.

vnluckie, vnfortunate.

Infortunatus Infœlix.
Parum fœlix Sinister.
Quarta luna natus.
ἐν τετράδι γεννηθείς.
Sinistro genio natus.
Parum auspicatus. Inauspicatus.
Fortunę improbitatē multipliciter expertus. Fortunis euersus.
Fatis & dijs iratis (vt aiunt) omnia agens. Qui plura aduersa pertulit quam secunda.

Mustelā domini habēs vel alens, prouerbialis sententia. *Et per iocum* fortunatior *Scrobilis Carcini.*

Varijs exercitatus fortunæ incommoditatibus. *Nothing prospereth or thriueth vnder his hand.*

Cui cuncta cedunt infeliciter, & intemperijs agitur, prouerbio in patruos minxisse cineres dicitur, *Vide Vnhappy.*

to be vnluckie, vnfortunate.

Aduersi euentus formam tolerare.
Fortunæ aduersæ ictibus circumueniri.
Mœstari fortunæ fluctibus.
Fortunæ traguliis ferri. Bud.
Ludibrio esse fortunæ ibidem.
Infortunia pati. *Fatis* exerceri.
Infesta fortunæ tędia crebraque perferre.
Calamitatem accipere.
Minus prospere viuere.
Infestis telis aduersorum casuū fortuna aliquem labefactare, & acuto crebroque mucrone iniquitatis sauciare dicitur. Budæ. quapropter dubiæ & nouercanti fortunæ non diu fidendum.

vnluckely.

Infœliciter. Inauspicato, Cic.
Sinistris augurijs, vel auspicijs, malis auibus.
¶ Inauspicatum. Malum omen.
Occursu infaustum, *an vnluckie chāce or that bringeth ill lucke.*

vnmodest.

Immodestus, inconsultus, temerarius, imprudens, inconsideratus, immoderatus, immodicus.
Expers modestiæ, iudicij, prudentiæ & rationis. *Vide Shameles.*

vnmoueable goods, an Heritage.

Bona soli. Bona fundi.
Immobilia bona.
βοσκήματα. Possessiones.
Prædia. κτήματα.
Hæredium & Heredìolum.

vnnoble, not Noble, of a base or poore stocke.

Ignobilis, Obscurus.
Ignotus. Plebeius.
Homo plebei ordinis, quintæ classis.
Minime classicus.
ἀνώνυμος ἀγεννής.
Obscuris æditus vel natus parētibus seu natalibus ἄσημος.
Infimorum hominum seu plebeiorum stirpe oriundus.
Infimo genere, vel obscuro natus.
Cuius fama in obscuro est.
In obscuro vitam agens.
Imaginibus carens.
Sub obscura natus in familia.
Obscuro loco & parentibus agrarijs natus. Parabolanus.
Horatius Damam pro ignobili & obscuro posuit, vt ne tegam spurco Damæ latus.
Homo à se ortus, apud Cic.
A nobilitate alienus.
ἀκλυτος παράκλυτος.
Homo nouus, apud *Sal.*
Et prouerbio, Generosus ex crumena dicitur, qui propter opulentiam generosus vult haberi, alias humilis & obscurus.

vnpossible.

Impossibile est, pro quo fieri nō potest, docti dicunt.
ἄχ ὄντα. *Supra* naturæ vires.
Nullo pacto fieri potest, & prouerbiali schemate.
Prius testudo leporem præuerterit.
Mare vitem tulerit.
Locusta bouem pepererit.
Ouem lupus duxerit vxorem.
Citius elephantem sub ala celes, & id genus permulta alia.

Vnprofitable

Vnprofitable, Vnthrifty.

Qui nulli est vsui. Inutilis.
Otiosus. ἄεργος.

Vnreasonable.

Præter rationem.
Irrationabiliter, Inhumaniter,
Temerè ἀλόγως.

Vnruly, vide *Stif-necked.*

Vntamed, wilde.

Effrenus & Effrenis ἀχάλινος.
Infrenus. Effrenatus. Indomitus.

Vntill, vnto.

Donec, Donicum, apud Poetas & Comicos. Quoad.
Dum, apud Virgilium & Terent. pro Donec. Vsque dum. ἕως.
Tantisper. Quousque.
Quoadusque. ὄφρα.
Vsque diu. Dum Tamdiu.
ἕως οὗ. Adusque pro Vsque ad.

Vntill now, euen vntill this time, hitherto.

In presentem diem.
In hodiernum diem.
Hactenus. Huc vsque.
Adhuc pro hactenus. Terent.
Cessatum est vsque adhuc.
In presentiarum.
In hunc, in hanc diem.
Ad hoc vsque tempus.
Ad hanc potestatem.
In hanc vsque horam.
In præsens vsque tempus. Hodieque

Vnthought, Vnlooked for, Sodainly, vnawares.

Inopinatè, & tò. Improuisè & so.
Subito. Ex tempore.
Ex improuiso. Inauspicato.
Præcipitanter. ἐξαίφνης.
ἐξαπίνης. Præter spem, opinionem, atq; incredibile hoc mihi obtigit. παρ᾽ ἐλπίδα. Repente. Ex inopinato, Ex insperato, insperatò.
Vide Vnaduisedly.

Vntractable, vide *Stiffe-necked.*

Vnwillingly, against ones will.

Inuitus. Coactus.
Præter voluntatem, ingenium.
Ingratis & ingratus, vtrumq; apud Terent pro inuitus vel coactus.
ἀκούσιος ἄκων.
Grauate & grauatim, aduerbia.

Vnwisely, vide *Vnaduisedly. vnwise*, vide *Foolish.*

vnworthy of Praise.

Laude indignus es.
Indignum te laude præbuisti, præstitisti, ostendisti, probasti.
Non ita te gessisti, non ea quæ vitæ ratio fuit, non eiusmodi sunt tua merita, nō te talem vidimus, cognouimus, sensimus, experti sumus, non is nobis cognitus es, vt afficiendus, ornandus, decorandus, honestandus, efferendus, extollēdus laude sis.
Vt laus in te conueniat, tibi debeatur.
Vt laudis præmium, quasi tibi debitum possis exigere.
Vt laus quasi tuis meritis debita merces, persoluenda tibi esse tribuenda, deferenda videatur.

Voide, Emptie, without, Destitute or lacking.

Vacuus. Inanis. Expers.
Immunis. Orbus. Viduus.
Viduatus. Vacuatus.

to Vomit, to Spew, to Cast vp.

Vomere, vomitare, Degere.
Eiectare dapes, ora vacuare cibis.
Nauseare, Nauseam facere, Reuomere.

a Vomiting or spewing.

Vomitus, vomitio, Stomachi dissolutio, reiectio vel reiectus.

to Vowe, or to make a vowe.

Votum vouere, reddere.
Canere vota, Virg.
Voto se obstringere, obligare.
Votum facere.
Suscipere votum Deo,
Concipere, Suscipere, Capescere.
Ferre, multiplicare.
Soluere implere voti debita.
Votis optare, petere, exposcere, operari,
Dicere sacramento, & Dare sacramentum.
Dicare pia, vota deo,
Vota nuncupare, pro fœlici rerum euentu, vota polliceri & destinare, apud Plinium.
Munuscula diuis promittere, Cat.

to vpbraide, vide *to Cast in ones teeth.*

Vpright, Pure, Sincere, a plaine dealing man.

Candidus. Integer.
Syncerus, & hic & hæc synceris & hoc syncere,
Minime fucatus. Apertus homo.
Sine dolo, fraude fuco. ἄδολος.
Qui est extra omnem doli suspitionem,
In quem nulla fuci cadit suspitio,
In fronte gerens animum.
Integer vitæ scelerisque purus.
Qui moribus ab omni labe purissimis,

to make an vprore, or Sedition, a Rebellion, great sturre, to keepe a foule koyle or turmoyle,

Ciere turbas, dissidium.
Ad dissidium vulgus impellere.
Concitare tumultum, turbam.
διϊστάναι,
Concitare plebem, nationis seruitia.
Funestos tumultus concitare, excitare.
Turbam, tumultum facere.
Omnia armis perturbare.
Suscitare & excitare tragœdiam.
ἐκτραγῳδίζειν.
Res nouas moliri,
Studere rebus nouis.
Bellum prælium, seditionẽ, tumultũ, concitare, conflare, mouere,
Turbas facere, apud Terent.
Acria inducere bella pace pulsa,
Seditionem mouere, facere, agere,
Seditiose rem gerere,
Perturbationis strepitum mouere,
Maximas vndique turbas ciere,
πάντας αἰτίας ἐγείρειν [illegible] ἀνέμων, vt est apud Poët,
Turbas dare, Teren, pro facere,
Ad seditionem & dissidium perpellere,
διαστασιάζειν,
Omnia conturbare,
Maximis rerum procellis personare, perturbare, miscere vniuersa,
Peruertere omnia iura, diuina, humanaque,
Peruertere rem publicam,
Confundere fasque, nefasque, fas & iura Sursum deorsumque ordinẽ inuertere,
Iuris ordinem cassare omnem,
Cœlum miscere terræ, sacra prophanis,
Diuina atque humana habere promiscua, Salustius,

Omnia prophanare, prophana facere
Ima ſummis permittere.
Omnia ſurſum ac deorſum miſcere.
Delere leges omnes, fas omne ius.
Rebus nouandis orbem commouere,
Ciere bella, pugnas. Martem. Virg.
Motus tragœdiaſque ciere,
Exitare arma, tempeſtates, malum furorem, bellum incendium.
Omnia turbare, impacataque reddere, perturbare.
Diuina pariter & humana tumultuoſa tempeſtate confundere,
Adferre perturbationem, apud Ciceronem.
Conclamare & armis concrepare.
Inter Chriſtianos diſcordiarum ſemina iacere.
Coiicere in perturbationes rempublicam.
Acheronta mouere.
Orbem Chriſtianum in arma vel ad arma concitare, conclamare.
Animum plebis contra principem ſuum exacerbare, irritareq; ad ſeditionem, ad cædes commouere & ad bella ſollicitare.
Sollicitare quietæ ciuitatis ſtatum, Liuius.
Communem moliri ſeditionem, vulguſque in diſcordiam excitare.
Pacem Eccleſiæ mutuis digladiationibus, exoticis opinionibus perturbare, conturbare.
Subditos ad inobedientiam & illicitas iureque damnatas conſpirationes & confœderationes pellicere,
Funeſto cornu claſſico occinere.
Ad ſeditionem excitandam cornu, alectus perſonare, Eraſmus,
Alecto in teneros Stigiis ſe concitat alis. Virg
Tyria concire maria, hoc eſt ingentes turbas vt refert Afraneus.
Populũ perſuaſione adulterare peſſima.
Populum exaſperatum ſeditioſis cõcionibus in rabiem agere, apud Cice. Ad pileum vocare.
Promiſſis ingentibus ſeditionem cõciere.
¶ Facere Tragœdiam ex Comedia,
Ex humili tumulo grandem producere Olympum. Mantuanus. B.
Iocum in rabiem vertere.
Leuculis de cauſis maximos tumultus excitare,
In re leui nimium tumultuari.
Minimis de rebus atroces excitare tragœdias quod prouerbio Tragœdias in nugis agere dicitur in re ſcilicet leuicula mouere tumultũ.

out of Vſe, Aboliſhed.

Exoletum eſt, obſoletum eſt.
Eſt inuſitatum, abolitum.
Moris eſſe deſiniit, deſiit.
Antiquatum eſt, ſeu abrogatum,
In diſſuetudinem venit, abiit,
Obliteratum eſt.
ξενολαγυσιον. ἀπαλλαγεῖθη.

Vſed, in vſe or Cuſtome.

Moribus receptum eſt.
Conſuetum. Vſitatum.
Commune. Aſſuetum.
Solitum. Vulgare.
Vulgatum. Frequens.
Solitum eſt fieri, Vſu perceptum.
Cice. κατηςη. Inoleuit.
Moris eſt Conſuetudinis eſt.
ἐθις ἐςὶ συνήθεια.
In obſeruatione eſt.
Conſuetudo tenet, obtinet.
In conſuetudinem venit.
Remanet in hodiernum diem.
Permanſit ille mos.
In more poſitum eſt.
Conſuetudine receptum eſt.
Vſus inualuit. Mos inceſsit. Saluſt.
Cunctorum calculo iam receptum eſt.
Præclarum illum à maioribus accepimus morem Cicero,
In vſum abiit.

De more antiquo. *After old fashions*,
Eſt in more maiorum.
Abiit in morem, in conſuetudinem.
Vſu irrepſit ac, paulatim temporis progreſſu robur collegit.

to vſe to Occupie, to Enioye,

Vti gladio, enſe, cultro, vel aliquo familiariter.
Expectatis frui commodis, vita ſalutari &c. Carpere regni commoda.

to vſe the Trade of Marchandiſe.

Mercari, mercaturam agere, ducere, exercere, gerere, adminiſtrare.
Negotiari, negotia tractare, adminiſtrare, ad negotiandum ſe conferre, ad negotiationem proficiſci.
Nundinari, *To ſell and buy openly in Fayres.*
Nundinator, *a market man, or one that goeth to Fayres. Vide Traffique.*

to growe out of vſe or custome, to waxe Old or decay.

Exoleſcere. Euaneſcere.
Obliterari. Antiquari.
Deſinere. Ceſſare. Abire, ſimplex. Abire in diſſuetudinem.
Exolere. Venire in diſſuetudinem.

to lend out to vſurie.

Fænerari & Fœnerare quamuis Valla diſtinguat.
Vſuram facere, exercere.
δανείζειν, τοκοφορεῖν.
Locare argentum fœnori.
Fœnus agitare, exercere.
τόκος λαμβάνειν.
Pecuniam dare ad vſuram, collocare in fœnus.
Artem daniſticam exercere.
Fœnerando debita compilare.
Fœnore circumuenire, opprimere plebe, vulgus. Liuius.

an vſurer.

Fœnerator. Vſurarius.
Daniſta. Dardanarius. δανειστής.

to vtter, vide *to Pronounce and Speake, and to vtter, to Declare ſimply or plainely.*

Craſsius dicere.
Intelligibilius loqui.
Pinguiori (vt aiunt) Mineruа rem agere. Apertius dicere.
ἀμαθέστερον, agere. Inculcare.
Manibus pedibuſque inculcare.
Expreſsius declarare.
Præmanſum in os inſerere. Adag.
Clarius, clariſsime dicere, proponere.
Apertius rem reſignare.

vtterly, thoroughly or altogether.

Prorſus. Funditus.
Stirpitus. Radicitus.
Medullitus. Omnino.

vttermoſt, laſt.

Vltimus. Extimus.
Extremus. Penitiſsimus.

vtilitie, vide *Profit.*

vulgar, vide *common.*

W

a wafer, vide *a cake,*

to wage, or lay a wager.

Certare cum quopiam, precio, pignore depoſito.
Deponere. Concertare.
Decertare. Decernare.

Facere sponsionem,
¶ Deponere quadruplum ad duplum
Ponere, *to lay*,

wages or Hyre, reward.

Stipendium, Præmium,
Merces, Meritum, Debitum,
Salarium, *Vide revvard*,

to giue wages.

Stipendium de publico statuere, apud Liuium,
Salarium annum constituere, attribuere ex fisco regio,
E fisco centena annua designare,
Salarium ex ærario principis statuere, apud Eras,
Annuū censum è publico decernere,
E republica statum aliquod præmium persoluere,
Stipendium annum mereri ob nouitatem rei inuentæ,
Præmium pro fortuna satis amplum consequi,
præmia ferre capere,

a wagon, a Cart, a chariot.

Currus, Carpentum,
Quadriga, Veha vel vehia,
Curriculum, Essedum Vehiculum,
Rheda, Plaustrum, ἅμαξα
Vittatus arcuatus currus, vehiculum cameratum, quorum vsus in Brabantia & Flandria,
Vittata quoque nauis, Solino dicitur,
Saracum,

to driue the wagon.

Impellere currum, regere, moliri,
Agere currum aut carpentum,
Aurigari, ἡνιοχεῖν,
Iungere currum, *to Make ready the vvagon*,
Iungere equos, *to set the horses in the vvagon*,
Dexterare,
¶ Ire veha, curru, *to ride in the vvagon or Coche*,

to ouerthrow the wagon.

Euertere, subuertere currum,
Impetu solo sternere,
Effundere vecturam, aurigam,
E curru deturbare, ἐκδιφρεύειν,
Effundere in lamum,

a waine maker.

Carpenta coaptans,
Carpentarius,
Faber plaustrorum,

a waineman, vide *Carter*.

a way, a path.

Via, Iter, Callis,
Semita, Vestigium,
Trames, Limes, Orbita,
Via præceps *an vneuen vvay*,
Actus *a vvay that passeth through ones ground*,

the high way, or the common way.

Via publica, Consularis,
Basilica via, Via regia,
Tritum Spatium,
Via trita, Prætoria,
Via militaris, Plaustraria,
μεγαλοδος λεφωρος,

to make the way plaine, to open or to repaire the way.

Aperire viam, Viam facere,
Viam ducere, Cicero,
Munire, substernere, sternere viam,
Scindere glaciem, prouerbialiter,
Aliquid peruium facere,
Aditum præbere, facere.
βέβατον ποιεῖν,
Aditus facere illustres, Cicero,
Fores aperire metaphorice,
ἀνοίγειν τὴν θύραν,
Viam complanare, æquare, euadere

Gradus

Gradus tollere.
Pulchram ac tutam sternere viam.
E salebrosa & aspera commodam, leuemque reddere viam.
Obstacula viæ discutere.
Tranquillam viam concinna, id est, expedi. Plautus.

to stop the Way or passage.

Iter, viam intercludere, claudere.
Præcludere viam.
Iter intercipere.
Obstruere perfuga improborum.
Progressum impedire.
Iter intercipere, impedire.
Inhibere gressum, iter. ἀναχάζειν.
Aditum claudere, præcludere, obstruere, intercludere.
Crebris arboribus succisis omnes introitus præcludere Cæsar.
Intercludere inimicis commeatum.
Prohibere exercitum commeatu, re frumentaria, frumentatione.
Re frumentaria, Commeatibus nostris intercludere insistunt.

to Waile, to Lament, to weepe.

Flere. Lachrimari.
Illachrymari.
Dare lachrymas Virg.
Lachrymas profundere.
Vlulare. Ædere planctus.
Eiulare sublata voce.
Imo de pectore quæstus dare vultu manibusque ad sydera versis.
Plorare, voce flebili.
Plangere, percussu membrorum.
Gemere, sonitu è pectore erumpere.
In fletum ducere voces, Virg.
Lamentari voce querula.
Fundere fletus.
Perfundere genas lachrymis. Ouid.
Querimonias, gemitus, eiulatus facere. Lachrymas fundere.
Lachrymis genas rigare.
Genas, ora rigare lachymis.
Cædere mœstis pectora palmis.
Querulari. Quæritare vel quæritari.
Capillos trahere.
Seris ora rigare fletibus.
Et apud Virg. Sustulit exutas vinculis ad sydera palmas.
Cœlo supinas si tuleris manus Hora. lib. 3. carmin.
Cepas edere aut olfacere, ioco prouerbiali.
Lugere, deflere, & elugere, *to lament or vvaile for.*
Cic. Patriam eluxi diutius.
Deplorare.
Mœrere mortem filii.
Recentem natum fletu excipere Sol.
Fletu omnia complere. *to make one vveepe.*
¶ Excire lachrymas.
Fletum excutere alicui. *Vide to Mourne.*

to lay Wayt, to deceiue, to practise wiles for to intrap or deceiue.

Insidiari. Malum moliri.
Insidias tendere, moliri, struere, facere, ponere, locare collocare, parare. Alere monstrum.
Moliri, machinari fraudes, dolos.
Mali aliquid moliri.
ἀπεριπχάσθι, λοχᾶν.
καθιέναι λοχον. Petere abs.
Nectere strophas.
Artem exercere pelasgam.
Dolos suere. δολους ῥάπτειν.
Fraudes meditari, nihil non machinari, cudere.
Tendere retia, laqueos.
Struere dolos.
Alto pectore moliri malum.
Obsidiari, apud Columel.
Dolos consarcinare, texere.
δόλους ὑφαίνειν. apud Homer.
Artes nouas, noua pectore versare consilia. Virg.

Retia distendere capiendis vndique prædis.
βυσσοδομεύειν.
Tragulam iniicere.
Fabricam facere, fingere, Terent.
Pilum iniicere, apud Plaut. pro eodẽ.
Cuniculis oppugnare, Cic.
Machinari astutiam corde,
¶ Hamum vocare, *to be deceiued.*
In laqueum inducere, inescari homines.
In casses inducere.
Attrahere in nassam.
Arte illectare, παλεύειν.
Ex insidiis irruere, vrbem impetere.

wayward.

Nimium acerbus es, nimium in consuetudine durus, asper es.
Tua consuetudo minimè iucunda est, arma potius, atq; odiosa est, ita mores aliorum fastidis, vt nemo te, tu nemine vti possis vt neq; tu quenquam, neque te quisquam fere possit.
Vt neque tu consuetudine cuiusquam neque tua quisquam vti possit. *vide Frowvard.*

to waken or to Awake one out of his sleepe.

Excitare à vel è somno,
Suscitare aliquem somno.
Excire somno. *Liu.*
Rumpere, abrumpere alicui somnum. Expergere.
Expergefacere. Exuscitare.
Persoluere membra somno.
¶ Expergiscor, excutior somno, *to Awake.*
Ex somno corripere corpus,
Euigilo, Soluo somno,
Nox viros somnusq; reliquit.

to walke, to goe abroade.

Gressus, Pedes ferre aliquò.
Petere patriam.
Contendere, Niti.
Dirigire gressum, abitum parare;
Ferre iter, Efferre pedem.
Proripere, Tendere, Agere se aliquo.
Vertere cursus, celebrare,
Radere, metiri Iter,
Viam secare agere, viam capere, tentare,
Vestigia firmare, torquere,
Signare, Figere, Premere,
Gressus glomerare superbos,
Larem patrõq; penates redire,
Suspensos ponere gradus,
Inambulare, ἐμπεριπατεῖν,
Ambulare, Spatiari,
Aura mitiore se remittere,
Cœlo sereno quoquam deambulare animi causa.
Deambulare dum iucunda & blanda est aura,
Obambulatione oppidi fastidium leuare,
Ad auram in ambulare,

a walking place.

Subdiale, Xystum,
Hypæthrium, ὑπαίθριον,
Paradromis,

walking in darkenesse, vide *Blinded.*

to wander, to Stray.

Errare, Palare,
Discursare, Vagari,
Spatiari, Lustrare, *Vide to Goe out of the vvay,*

wanton, Saucie.

Lasciuus, Proteruus,
ἀκόλαστος, Blax, βλάξ,
Petulans, Procax, Petulus,
Improbus pro proteruo lasciuque, ponitur,

wantonnesse.

Proter-

Proteruia, Petulantia,
Imbrobitas ἀσέλγεια,
Proteruitas, Insolentia,
Procacitas, Lasciuia,
Panis saturitas, vt habetur Ezechiæ 16,
Vulgo panaria saturitas, & prouerbiali schemate,
Citra vinum temulentia,
ἄοινος μέθη,

to be wanton or Saucie, to Play the wanton.

Insolescere, Lasciuire,
Insolentiam pro se ferre,
Petulantem & insolentem se exhibere.
Proteruire, ἀκολασταίνειν,
Procaciter, petulanter, improbè & insolenter agere,
ἀσελγαίνειν,

warie, vide *circumspect.*

warmth, vide *Heat.*

to waxe warme, vide *Hoate.*

to warne, to Aduertise secretly, to signifie.

Innuere, Significare,
Insinuare, Indicare,
παραινίττεσθαι,
Dare signum oculis, oculis innuere, *to vvinke,*
ἐπιλλίζειν, In aurem dicere,
εἰς οὖς λέγειν,
Indicium facere, apud Teren,
Anus indicium fecit,
Indicium dare,
Aperire se totum alicui,
Admoto propius capite dicere,
Familiariter arcanum suum exponere,
ὑπαπθέσθαι,

In sinum amici effundere, deponere, sententiam penitus aperire, effari.
Secreto dicere, committere,
Nunciare, denunciare, enunciare, perferre, dicere, educere, & simplex docere, apud Cic, significare certum vel certiorem facere, deferre, *to signifie or let vnderstand,*
Cognitum facere, i, certiorem, apud Pli, Notificare, facere notum,
Reddere certiorem vel certum,
Intimare vulgus dicit non admodum latinè pro significare, apud Titum Liu, inuenies tamen,

warre.

warring with good successe.

to declare warre, vide *to denounce. &c.*

to entreprise warre.

Bellum suscipere,
Inimicitias suscipere,
ἀναιρεῖσθαι τὸν πόλεμον,
ἔχθραν αἱρεῖσθαι,

to prepare for warre, or to make great preparations for it.

Belli apparatum instruere,
Parare Bellum, arma, copias,
Componere militarem apparatum,
Ex hybernis milites in expeditionem euocare,
Contendere bello,
In arma parare, accingere se, suos,
Exercitum, copias bellicas conscribere,
Militiam cogere.
Expeditionem agere,
Bella gerere,
εισβάλλειν, ἐλαύνειν,
Bella ciere,
Parare machinas magnas,
Ruere in bellum,

Expeditionem parare, apparare.
Moliri expeditionem, bellum, classem.
Martem instruere.
Expedire copias, auxilia contra aliquem.
Arma mouere.
Machinas tormentaque parare.

to ende or make an ende of the Warre.

Bello finem imponere.
Bellum absoluere.
Claudere, Profligare.
Dirimere, ab armis conquiescere & cessare Classicum canere.
Receptui canere, *to sound the retrait.*

to make Warre, vide *to Fight.*

Warrelike, belonging to warre

Militaris. Mauortius.
Martialis. πολεμεῖος.
Bellicus. πολιμικος.
Castrensis.

to Wash, to Rinse.

Lauare. Fontana perluere vnda.
Vulnera siccare lymphis, abluere.
Dare manibus lymphas.
Tergum dimittere in vndas.
Flumine, vino, se abluere, lauare, Tingere liquido rore perfundere.
Sumere aquam.

to Wash out writings, vide *to Crosse out.*

to Waste, to Spoile, to Destroy with the sword and fire.

Omnia flamma ac ferro delere.
Prouincias rapinis, ferro & igni populari. Ferro flammaque grassari.
Ferro ignique rem gerere.
Omnia vastare ferro & igne, cuncta euertere.
Hostili more populari ac vexare.
αρπαζειν κ̀ πορθεῖν.
ἄγειν κ̀ φέρειν.
Vrbes, muros, mœnia destruere æquare solo. ab imo vertere.
Ingentem domus traxit ruinam.
Vrbem mœnia diruere, euertere.
Subnectere, disiicere, deiicere, concutere, subruere.
Sternere, perdere, eruere.
Ferro, incendiis ac rapinis miserè vastare, Agros depopulari, longe lateque vastare.
In fumum & cinerem omnia redigere, vertere. Ouid. ἀποσποδῆσαι.
Vide to Spoile.

to Waste riotously, vide *to consume.*

to Waste his patrimonie.

to Watch.

Vigilare Excubare. γρηγορεῖν.
De excelsiori specula obseruare.
Excubias agere vel vigilias.
Custodire vigilias, in Euang.
Agitare noctem, apud Sal.

Watchmen, or the watch.

Vigiles, & Vigiliæ pro vigilibus.
Excubitores.
ἀγρουπνοι. Custodes.
¶ Primarius magister excubiarum & symbolorum seu tesserarum, quæ secreto excubitoribus dantur.
Excubias de stationibus deducere, *To take vp the VVatch.*
Vigilia, Excubiæ Custodia nocturna.

Water.

Aqua, Vnda, Lympha, *Fluctus*, *Latex*, Humor, Amnis,
Fons figuratè pro aqua, vt: Adfer fontem, i, aquam,

Vena

Vena aquæ manabat saxo,
Dare aquam, lymphā manibus, Vir,

to Water the ground or garden

Rigare, Irrigare, Humectare,
Spargere semen aqua,
Madefacere, humorem aspergere, adaquare,
Perluere rore manus,
Madida fluere in veste,

to waxe olde, vide Olde.

to waxe strong, to Recouer health.

Conualescere, κατισχύειν,
Sanitatis beneficium sentire,
Refrigerio potiri salutis, in sacris literis, Reuiuere,
Reuiuiscere, firmum validumq; fieri,
Reualescere ex capitali morbo,
Reualescere, Sanari,
Morbo leuari,
ἀναλαμβάνεσθαι ἐκ τῆς νόσου.
Refici incipere, Plin, pro conualescere ῥαΐζεσθαι ἀπο τῆς ἀσθενείας,
Recolligere, reparare vires ab ægritudine, Recreari,
Meliusculè valere,
A morbo valere, Plaut,
Pristinæ restitui sanitati,
Confirmare se, Cic,
Quum te bene confirmaris, ad nos venias,
Recipere vires, ἀνακομίζεσθαι.
Recuperare valudinem, sospitatem, vires,
In pristinum sanitatis gradum restitui,

weake, Feeble, Rotten, ready to fall downe.

Fragile Vermiculosum,
Futile, σαθρὸν,
Ruinæ proximum,
Ruinosum, Marcidum,
Ruinam, casum minitans.
Casui proximum,
Vetustum, ἀρχαῖον.
Debile, Lubricum,
Fluxum, Cariosum
πονηρὸν. Carie vitiatum,
Lapsum minitans,
Inueteratum, Concussum,
Collisum. Debilitatum.
Fractum, Imbecille,

a weake body.

Languidus, Debilis,
Malefortis,
Exuccus, Inualidus,
Eneruis, sine neruis,
Imbecillis, Solutus,
Affectus absolutè, pro languente, apud Propert,
Exhaustus viribus.
Imbecillis, Effœminatus,
Mollis, Tener, Lentus,
Morbidus & Morbosus,
Æger, Infirmus,
Corpore malè habens,
Valetudinarius, Afflictus,
Exilis, Exiguus,
Victus Confectus morbo,
Delumbis, Morbosus,

weakenesse, Feeblenesse, Sicklinesse.

Ægritudo, Ægrotatio,
Languor, Debilitas,
Imbecilitas, Fragilitas,
Infirma atque ægra valetudo,
Infirmitas, Valetudinis vitium, incōmodum, grauitas,
Incommoda, aduersa, infirma & infensa valetudo,
Profligata valetudo, i, desperata,
ἀσθένεια. Impotentia,

wealth, vide Money, and Riches.

wealthy, vide *Rich.*

to wearie, to Tyre.

Fatigare. Defatigare.
Magnis laboribus sese in aliquo exercere. Se frangere, ambulando rumpere. Lassare. Delassare.

weary, Tyred.

Fessus, Lassus. Fractus viribus.
Animi lassus. Cura confectus stupet.
Laboribus confectus.
Languens è via vel languidus.
πεπονηκώς. Defessus.
Fatigatus. Lassatus. Victus.
Defatigatus ex itinere, Terent.
Ruptus.

to become or waxe wearie.

Deficere. Corruere.
In extremo actu corruere. Liui.
Lacessere.
Supra modum defatigari.
Perlassescere. Fatiscere.
Cedere labori, ἐγχαρεῖν.
Malis succumbere. ἐκκακεῖν.

to be weary of his life,

Agi in tædium vitæ apud Ouid.
Vitæ tædere.
Vitæ capere tædium, & vitæ tædium me cœpit, quāuis Valla refregetur
Tristitia pertęsus munere vitæ.

faire weather, a sweete Ayre.

Iucunda & blandiens aura.
Cœlum serenum, Clarum. Mitius.
Gratum, temperatum, Minime turbidum, Maturum.
Aer temperatus. Bonum cælum.
Mira cœli serenitas, nullis spirantibus ventis. εὐδία.
Cœlum mite, vernans.
Cœlum quo nihil amœnius, blādius εὐημερία. Sudum.
Et apud Virgilium: vnde hæc tam clara repente Tempestas?
Egregia tempestas, apud Cice.
Cœlum nitescit clarius. Prud.
Auræ blandæ temperies αὖρα. Aura in hac significatione raro apud doctos inuenitur, denotat enim ventū, flatum lenem propriè ac refrigerantem quales flante zephiro est circa veris initium. Quando redit pulsis aura serena notis.
Aura secunda, mollis, tenuis, facilis.
Cœlum sudū quasi sine vdo. i. siccum non humidum αἴθριον.
Ventus cœlū pelagóq; lauens. Ouid.
Cœli amœnitas, clementia, apud Erasm. & Soli.
Multa cœli temperies.
Aëris mira quædam salubritas, clementia.
Saluberrima aëris temperies.
Varro temperaturam cœli dixit.

ill weather.

Cœlum incommodum, apud Eras.
Teter & pestilens cœli odor.
Obscœnum solum, *Durtie.*
Triste, nubilum cœlum.
Imbrium cœlum, humidum.
Cœli insalubritas. Eras.
Cœli grauitas, apud Cic. & apud eundem.
Loci grauitas hic miserrimè perferenda est.
Sæuum cœlum. *Hard vveather.*
Rigens, asperum tempus.
Frigidiuscula aura.
Pestilens locus. *An vnholsome place.*

a web of Cloth.

Tela, ordiri, exordiri.
Texere telam.
Linum molire & plenas exonerare colos.
Radio percurrere telas & rarum pectine densare opus.
Arguto tenues percurrit pectine telas.

to wedde, vide *to Marrie.*

a wedding.

Nuptiæ. γάμος.
Apparatus hymenæus. Tæda.
Conuiuium nuptiale.
Festiuitas & luxus nuptialis.

to keepe wedding feast.

Agere facta nuptialia, genialia.
Exercere nuptias, pactosque hymenæos. Virg.
Canere nuptialia festa. Ouid.
Celebrare connubia, hymenæos, Virg. Parare hymenæa,
Facere nuptias.
Ad nuptiarum solenne conuiuiũ cōuocare, *to call or to bid to a feast.*

a wedding song or verse.

Fecennini. Thalassio. Hymen.
Hymenæus, Epithalamium.
ἐπιθαλάμιον.

a wedge, vide *chesill.*

to weede, to plucke out weedes.

Noxias herbas euellere, extirpare, eruere. Runcare, Columel, & Varroni vsitatum.
ποτίζειν. Eruncare.
A noxijs herbis segetem purgare.
Tollere zizanias.
Purgare fruges à zizanijs.
Noxia suo horto demetere zizania.
Sublatis zizanijs purum triticum in horreum colligere.
Aream ecclesiæ purgare, repurgare.
Euellere omnes radicum fibras.
Lolium stirpitus euellere,
Eruderare, rudus eijcere.

a weeke or seuen daies.

Hebdomas, ἑβδομάς.
Hebdomada, æ
Septimana de quibusdam Latinorũ dicitur, scilicet spatium dierũ septem,

the weeke of a candle or lampe.

Myxus μύξος, Elychnium, Xylineũ gossipium, *of cotten,*
ἐλλύχνιον,
Funiculus stupeus, canabinus, seu sprateus oleo circumfusus,
Verbascum, φλόμος,
Scirpeus, *of rushes,*
¶ Emungere lucernam, effungare, *to snuffe the candle,*
προμύξαι τὸν λύχνον,

to weepe, to waile, to Lament with Teares.

Eiulare, Vlulare, ὀλολύζειν,
Gemere sonitu e pectore erumpente, Lamentari, Plorare, Lugere,
Magno clamore in sidera planctu,
Ardua sublatas tendere ad sydera palmas, Ingemere, Plangere,
Flere, κλαίειν,
Fletibus moueri.
Lachrymare vel lachrymari,
δακρύειν,
Ducere voces, choros in fletu,
Indulgere lachrymis,
Fletu se emacerare,
Lumina tument fletu.
Lachrymis dolorem egerere,
Lachrymis manare,
Animus concussus fletu,
Deflere. Illachrymare,
Delachrymare, Fletus effundere, Ciere, vide *VVaile.*
Lachrymas ciere profundere, dare, Voluere, non retinere, Ire in lacrymas inanes,
Lacrymas perferre, spargere, cōcipere, libare notare, mouere, licere renouare, miscere,
Lachrymas animi dare signa sui,
Lachrymis oculos perfundere, suffundere,
Perculsi mente dederunt lacrymas,
Cum alicuius lachrymis, lachrymas suas

ſuas confundere.
Lachrymas per ora volutare.
Fluunt lachrymæ more fluentis vel perennis aquæ.
Labitur ex oculis tum quoquè gutta meis.
Decidit in tepidos lucida gutta ſinus
Miſcuit hæc lachrymis triſtia dicta meis. Lacrymis fari.
Sinum lachrymis impleuit obortis.
Vultum lachrymis atque ora rigare.
Spargitur tellus lachrymis flumina increſcunt lachrymis.
Effuſus lachrymis, longoſque ciebāt incaſſum fletus.
Lachrymæ per amantia lumina manant.
Nec lachrymas oculi tenuere cadentes.
Lauare lachrymis vultum.
Explere, indulgere lachrymis.
Per ſinus lachrymę fluminis inſtar eunt, cadunt.
Veniunt lachrymæ & fine carent.
Gemitum dat pectore ab imo.
Gutta it per genas. Labit.

a weeping, a wayling, Lamenting.

Vlulatus. Planctus, & plangor.
Fletus. Lachrymæ.
Singultus. Suſpiria.
Eiulatus. Gemitus.
Ploratus. Lamentatio.
Lamentum. Vide *Lamentation.*

to ceaſe or to leaue weeping.

Siſtere, Temperare lachrymas.
Abſtergere lachrymas.
Temperare à lachrymis.
Demittere lachrymas.
Lachrymas imbibere, comprimere, tenere. Retinere, cōgelare, detergere.
Siccare lumina, Celare fletus.
Suſpendere, corripere lachrymas, cohibere, deuorare, eripere, lachrymas. Lachrymis lædere.

of great weight or Importance, there is a great difference, it maketh much to the matter or purpoſe.

Plurimum refert.
Magni, permagni refert.
μεγα φέρει & πολὺ διαφέρει.
Permagni intereſt.
Maximè refert.
Haud parum refert.
Pro non paruo negotium habetur.
Res magni momenti, maximi ponderis, vide *ſup. a Matter of importance, and Heauie.*

to weigh, to Eſteeme, to ſet much by.

Pluris facere, ducere.
Pluris æſtimare. Præponderare.

to weigh the matter exactly, vide *to Examine.*

well, right well.

Congruè. Aptè, Benè, Commodè, Accomodate, Rectè, Appoſite, quod vulgus dicit Conuenienter, congruenter, *B*elle, Probe,
Percommodè, Belliſſime,

Perbelle,	Optime,
Recte,	Quam optime,
Rite,	Lepide,
Commode,	Compoſite,

Decenter, Continue, ἐῤῥυθμως,

well then, or Go to then, we haue paſſed the worſt, go forward, or Proceede in Gods name.

Age,	Age rem,
Ageſis,	Agedum,
φέρε φέρεδὴ,	Eia age,

& Callum duximus,

Occalluimus,
Neque enim ignari sumus, ante malorum passi grauiora, dabit Deus his quoq; finem, vt est apud Virg,
Ite ô fortes peioraque passi, Hora,
Macte animo, virtute,
Malis assueuimus,
Tulimus permulta, sed hoc accesserat illis,

you be welcome.

Desideratus ades, & apud Virg,
Expectatus venis,
Exoptatus ades, aduenis, pro quo inептientes dicunt, Bene veneritis,
Saluus sis, Optato ades,
Prospere adueneris, Gratus ades,
Optato aduenis Terent,
Salua sit tua præsentia,
Aduentu tuo nihil nobis gratius esse potuit,
Plurimum nos tua præsentia exhilarat, Sis bene ventus, barbarissima est locutio,

well fauoured, beautifull.

Nitidus, Nitidulus, Comptus,
Comptulus, Bellus, Perbellus,
Elegans, Cultus, Decorus,
Speciosus, specie valens, Venustus,
Bene vestitus, Excultus,
Honestus, Tersus, Scitus,
Concinnus, Formosus,
Formosulus, Formæ præstantis,
Iuuenis Insignis, Egregius forma & facie, corporeque prestanti.
Eleganter cultus, Pulcher,
Ευειμενοι ενεὶ ατος.
Qui ex ouo prodijt,
Ore floridulo nitens,
Princeps formæ elegantia conspicuus, Saperda, κομψὸς,
Vide faire,

your welfare reioyceth me as much as my owne.

Lætitiam ex rebus tuis eandẽ, quã ex meis capio, accipio, percipio, suscipio, haurio,
Lætitia me afficiunt res tuæ, æque ac meæ, pariter ac meæ non minus quam meæ, non secus quam meæ, haud aliter ac meæ,
Tuæ me res efferunt lætitia, gaudiũ mihi afferunt, pariunt, præbent, voluptate me perfundũt itidem vt meæ,
Tuis rebus vti meis afficior,
Quæ meis rebus, eadem mihi è tuis oritur iucunditas, voluptas, delectatio, lætitia, gaudium,
Tuis è rebus ita lætor, vt meis,

well spoken, Eloquent.

Facundus Facetus, Eloquens·
Lepidus, Festiuus, *vide Eloquent*,

west.

Occidens, δύσις,
Occasus, apud Plinium,
Sedes Zephyri,
Occidentalis vel vesperalis plaga,
¶ Ab Occidente, Ab Occidui solis plaga apud Soli,
Axe sub occiduo,

west winde.

Caurus qui Plinio dicitur Corus, flat aduersus Aquilonem.
Græcis dictus Argestes, ἀργέστης,
Fauonius Latine, qui Græcis Zephyrus dicitur,
Aphricus & Lips λὶψ à Libya sic dictus (est eadem Libya quæ Aphrica) flat aduersus vulturnum. Et magistralis, hunc alii vocant ventum Libycum, Vitruuius autem Carbinum,

wette, vide *Moist.*

a wheale, vide *Blister.*

wherefore.

Quare

Quare? Cur?
Quamobrem? παρὰ τί?
Quam ob causam?
Quapropter. Quocirca.
Quorsum Qua de re.
Qua ratione?
Propter quid? παρὰ τί?
Quidnam? Quid?
Quid cedo? Qui?
Quid causæ est?
Qua de causa?
Quid negotij?

a wherle or wherne that women put vpon their spindels.

Verticulus, seu verticulum.
Spondylus. σφόνδυλος.
Sphondylus etiam significat illud rotundum, albicans quod est in ostris, à spondylis similitudine.

to whet, to make sharpe.

Acuere. ἀκονεῖν.
Exacuere. Trahere aciem.
Exterere cultri aciem.
θήγειν παραθήγειν.
Atterere cautibus.
In mucronem excitare.
Exasperare ensem, ferrum saxo apud Liu. ἐξαγριαίνειν.
Turbinare. ἀποξύνειν, acutum facere. *To Sharpen vpvvard.*
Turbinatior pyris figura quam malis. Plin.
Propilare σφαιρῶσαι. Acuminare.
Subigere securim. Virg.
Subiguntque in cute secures.

a little while or space.

Aliquandiu. Diutile. Aliquantisper.
Paulisper. Parumper.
Ad tempus. ἐπιχρόνον.

while I liue, or while life doth last or indure.

Quoad vixero. Dum viuam, Virg.
Dum superstes vita erit.
Quatenus vitam producam, donec viuere licebit.
In omni vita propositum erit.
In omni vitæ cursu, nihil mihi prius, nihil mihi antiquius erit.
Donec viuos inter agam, genibus dum fulciat hisce.
Donec hoc calcauero solum, & in me halitus atque vitæ spiraculũ manserit.
Dum animo exuperabo meo.
Dum sumus inclusi in his compagibus corporis, Cice.
Quamdiu manserit pars vltima vitæ, spiritus.
Quoad Deus dederit huius lucis vsuram.
Dum memor ipse mei.
Dum spiritus hos reget artus.
Quamdiu mihi vita contigerit.

to whip, vide *to Scourge.*

whipped or Scourged.

Sulcatus flagris.
Confectu plagis, cruciatu.
Multa vibice rigens.
Plagis, tubere vngoso tumens.
Et viscera tus pro excoriatus.
Virgis lectoris fœde laniatus.
Noua cute vestitus.
Toto corpore laniatus.

to whisper in ones eares.

Submittere, deprimere vocem.
καθιέναι τὴν φωνήν.
Auri us indere.
Ad aurem dicere.
ὑποβάλλειν. Suggerere.
In aurem loqui. Immurmurare.
Communicare ad aurem priuatim.
Insurrare in aurem.
Subdere. ὑποθιγγάνεσθαι. vide *to VVarre.*

to dare not Whisper, vide *Mutter.*

white.

Candens, Candidulus.
Candidatus. Argenteus. Gypsatus.
Albus color ac natiuus.
Candidus. Niueus.
Niue candidior.
Leucopus, præsertim si non adsit ars aut fucus: quasi accesserit dicitur. ἰλιφαντιν@.
Galbinus. Lacteus. Eburneus.
Olorinus Memnonius.
Cygneus. Gasidaneus.
Sandicinus. Sandaracinus.
Nœgeum pro candido. *Liui.* ponit.
Leucopheus, VVhite gray.
Giluus color medius inter album & nigrum.

to white-lime, to make white or blanche.

Albare. Dealbare.
Albarium parieti illinere.
Gypso incrustare parietes ædificiorum.
Luto gypsato crustare.

whole, Sound, in good health

Sanus. Valens.
Bene habens Bene valens.
Incolumis. Columis.
σῶος vel σῶς. Saluus.
Sospes. Optimè habens.
Integer. Fortis.
Alacer. Vegetus.
ὑγιὴς. Pisce sanior.

to make whole, vide *to Cure and heale.*

wholy, Throughly.

In totum. τὸ πᾶν. Plane.
Vsquequaque. Funditus.
Omnino παντως παντελῶς.
Vniuersum, Vniuersaliter.
In plenum Penitus.
Prorsus. Protinus apud Virg.

wicked, vide *Naughtie.*

to offer wrong to his father is most wicked, vide *Offer.*

a wife, a Houswife, or the goodwife of the house.

Coniunx, aut vt Phocas tradit, coniux sine n.
Socia generisque toriqua.
Conthoralis. σύνευνος.
Consors thori, vxor. Compar.
Marita, apud Ouid.
Mater familias.
Thalami particeps.
¶ Matrona.

wilde, vide *vntamed.*

wiles, vide *Traps.*

a will, a minde, or affection.

Arbitrium. αὐτεξούσιον.
Arbitratus. Voluntas.
Nutus. νεῦμα.
Ratio. Animus.
Consilium. Iudicium.
Animi sententia, voluntas.
Cæterum; Placitum, Assensus, Consensus, Nutus, Consilium, ad alia quoque referuntur. *By your leaue or license.*
¶ Liberum arbitrium.
Animi voluntas, sententia libera, *A free vvill.*

good will, vide *Fauour.*

according to your own wil.

Pro

Pro tuo ipsius arbitratu.
Tuo ipsius iudicio ac voluntate.
Iudicio proprio.
Ex dictamine proprio.
Illos ex tuo ingenio iudicas, Terent.
After your opinion.

Willingly, of himselfe, with his owne minde will and accord.

Vltrò, Sua sponte. αὐτομάτος.
Sponte. αὐτομάτι.
Lubens. Lubenter.
Libens. Libenter.
Perlibenter. Perquàm libenter.
Lubens ac volens.
Non excitatus ad hoc.
Non grauatim.
Non extimulatus.
Ex animo, ex animi sententia, apud Cic. pro vltro & sponte.
Spontaneus. Vltroneus.
Non requisitus, proprio ductu.
Voluntarius. ἑκὼν. Volens.
Propria voluntate, αὐτομήτος.
Coactus tua voluntate, apud Terēt.
Non coactus. ἑκὼν.
Tuopte ingenio. Te non inuito.
Tua voluntate.

wilfull, vide *Obstinate*.

wilfully, done with a free, of a set purpose.

Cogitatò actum, factum.
Studiò. Cum studio.
ἐξεπίτηδες.
Studiosè. Consultò.
ἐπιτηδὲς ἐκ προαιρέσεως.
Consilio. Volenter.
Sciens & prudens feci.
Destinata malitia.
Matura habita deliberatione.
Re omni satis perpensa.
Destinata voluntate.
Sapienter. Non temerè.
Ex animo, non dissimulanter.
Data opera. ἐκ προνοίας.
Dedita opera. De industria.
Ex industria. ἐξεπίτηδες.
Composito. Ex composito.
Ex destinato. Ex proposito.
ἐκ παραγγέλματος.

whether you will or not, in spite of your heart.

Volens, nolens. Velis, nolis.
πανύχος. Lubens, inuitus.
Vltroneus coactus.
Volens, inuito animo. ἑκὼν.
ἄεκων θυμῷ, apud Eurip.

a Wildernesse.

Desertum, Secessus.
Eremus ἔρημος med. prod. & sine aspiratione in prima.
Solitudo, locus solitarius.
Inhabitante plaga.
Anachoresis.
Abata, ἄβατα. inuia loca.
Auia, longissime remota.
Recessus. Latebra.
Locus remotus
Terra deserta & inuia, in lib. Psal.
Hinc dicti solitarij, Eremitæ,
ἐρημῖται. Eremicolæ, Anachoretæ, eremum ac solitudinem incolentes.
Vitam abditam lustris syluestribus agentes.
Monozonij, apud Iusti.

a wimble, vide *Auger.*

windes.

Ventorum flamina. Flatus.
Spiritus pro ventis, in sacris literis.
Venti. Procellæ.
Turbines. Vis ventorum.
Turbo propriè, *a Toppe or a Gigge.*
Impetuosa ventorum ratio.
λαῖλαψ. Græcè & Typhon.

Et

Et vertex ventus contortus, toratus & turbulentus.
Auraflatus mollior ac suauior.
Insusurrans, dulce frigerans aura
Austri prouentis figuratæ ponūtur à Virg. Æne. I. furentibus austris.

Windes contrary.

Vēti aduersi, Iniqui, nō æqui discordes, fluctuantes prohibentes, Turbo *a vvhirle tempestuous vvindes* Reflactus huius reflatus.

Windes names.

Subsolanus, Eurus, *the East vvinde.*
Fauonius Zephyrus, *the vvest vvind.*
Septentrio, Boreas, Aquilo. *North vvinde.*
Auster, Notus, *South vvinde.*
Vulturnus, Euronotus, *South East vvinde.*
Iapix *North east vvinde.*
Sciron *North vvest vvinde.*
Africus *South vvest vvinde.*
Caurus qui & argestes dicitur, *vvesterne vvinde tovvards the north. this vvinde maketh the Vines to freese.*

Wine.

Vinnm, Bacchus lætitiæ dator.
Vinum lene, *pleasant vvine.*
Vinum acidum, *sovver vvine.*
Vinum asperum Austerum *rude, or rough vvine.*
Vinum album *vvhite vvine.*
Rubellum, *claret vvine.*
Bacchus, Liber.
Temetum. Vuæ succus.
Luæus & Lyæus.
οἶνος. Bromius βρόμιος.
Falernus vel Falernum pro vino
Merum, vinum non dilutum. *Pure vvine.*
Mustum, *nevv vvine*
Vina præstantissima, opima, vt Massicum, Gaurinum, Cecubum.
Amineum, Belnense,
Alsaricum.
Altisiodorense, nectare suauius.
Muscatum Lesbium.
¶ Vinum creticum.
Vinum aruisinum, vel aruisium, vulgo Maluasinum, *Malmesey.*

a small Wine.

Vinum tenue, leue.
Leuissimum vinum Plin.
Villum dimicutiuum à vino.
οἰνάριον.
καρηφορίτης.

VVine that hath lost his vertue, a dead VVine.

Vappa.
Vinum euanidum, abiectum, nil redolens, fugiens, inclinans, quod deferbuit, detritum, præteritum est & vigorem suum perdidit, vel degenerauit.
ἐξεστάμενος, ἐξεστηκὼς οἶνος, [illegible]
Mucidum vinum.
Deuteria, Vinum secundarium, acinaceum, lora seu lorea Varroni dicitur, quasi lota acina, nam fit ex maceratis aqua vinaciis, post mustum acinis expressum.
Et posca, vinum aquatum in torculari, apud Plin.

much giuen to Wine, vide *Drunkard.*

to Winke at the matter, vide *to see and not see.*

to VVinke, to leauell vpon the marke.

Collimare, velut alii scribunt, collineare, à lineis visualibus in vnum locum contentis, quod etiam significat quandoque signum destinatum oculis collimatis ferme.

Ee vide

Vide plura de huius vocis significatione sub *to Shoote*.
Visum oculum in scopum intendere, dirigere.
Intentione summa incumbere in scopulum. στοχάζεσθαι.

to winne, vide *to Gaine*.

to win, to Conquer, to Subdue a country or city.

Vrbem, arcem capere, occupare, suo imperio subiicere, expugnare.
Multis regionibus auctum est Imperium Romanum
Multarum regionum accessio facta est.
Multæ regiones ad ditionem venerunt, in potestatem redactæ sunt subactæ ad imperium accesserunt, additæ sunt, adiunctæ sunt.
Iura potestatemq; subierunt populi Romani. *Vide to Ouercome.*

to winne by faire meanes, vide *to allure*.

a winnow, vide *a fanne*.

to wipe, vide *Cleane*.

wise, witty, Expert.

Sapiens. Sensatus.
Sciens. Sagax.
Vigilans. Doctus.
Solers. Acutus.
Prouidus Disertus.
Subtilis. Perspicax.
Expertus Prudens ἴσωρ.
Cautus. Consultus nomen.
Consideratus. Circumspectus.
Vir exacti iudicii, sapiens, pleno pectore, prudentia, virtute, rerum vsu longo maximus.
Circumspecte, considerate, prudenter agens.
περιεσκεμμένος. Emunctæ naris.
Cordatus, Exercitatus.
Nasutus. Callidus.
Acrioris & acerrimi iudicii.
Ingenio, multaque solertia pollens.
Senex grauis, & expertus multarum rerum, Ingeniosus.
πολυΐστωρ. Multiscius.
Thales alter. Vlysses alter.
Cato *VVise and graue*.
Lapis Lydius.
Multi consilii.
Iudicio exculto, acri, exactoque.
Iudicii minime vulgaris, sed maturi integri, sani.
Emunctissimæ naris.
Acetum habens in pectore.
Aures habens acri lotas aceto.
Non rudis aut expers.
Diues quoddam prudentiæ promptuarium, penu.
Vir ingentis prudentiæ, atque vsus rerum.
Longo plurimarum rerum vsu doctus.
πολύχρονος.
Multarum rerum vsu exercitatus.
Qui diutino rerum vsu collegit sibi prudentiam.
Vsu rerum expertus.
Rerum vario ætate atque vsu ipso iam perdoctus, Cic.
Admirabili variarum rerum cognitione, magno rerum vsu callidus.
Diuturno complurium rerum vsu sapiens.
Vir magna prudentia, vsu atque exercitatione præditus.
Quem sors varia in diuitias, in inopiam, in authoritatem & exilium alternis vicibus sæpè traiecit.
Longa rerum experientia excellens. *Vide Trauellour*,

wisely.

Prudenter. Prudens.
Sapienter. σοφῶς.
Prouide. Grauiter.
Solerter. Cordate.
Caute. ἀκακῶς.

Cautim

Cautim. Industriè.
Cum animaduersione.
Prouidè agere & auspicari, *Vide* *Discreetly*

to wish, vide *to Desire.*

to wish ill, vide *to Curse.*

as heart would wish, euen as I most desired.

Fœliciter ea cecidit alea.
Ex animi sententia omnia cedunt.
Prorsus re ibat, Cic. pro rectè, prosperè. Ne ctua valet.
γλαὺξ ἵπταται.
Euenit ex sententia.
Res ad voluntatem fluunt.

witchcraft or witcherie, Sorcerie, Enchauntment.

Præstigium. Præstigia.
Fascinus, & Fascinum.
Maleficium. Incantamentum.
Carmina apud Virg. & Horat. in Epod. 7.
Cyrcæia, Thessala, Thessalica.
Chaldeica, Cyrcea carmina.
Cantio, Cicero. Intoxicatio.
Murmura Chaldaica.
Incantatio, & Fascinatio ἐπῳδή.
Mareoticæ, id est Ægyptiacæ præstigiæ.
¶ Ars malefica Necromantia.
¶ Susurrus & susurramen.
Artes Dardaniæ, i. magicæ, malæ.

a witcher, or he that vseth VVitchcraft.

Maleficus. Magusæus.
Magus. Magicus.
Necromanticus. Præstigiator.
Malis, magicis artibus doctus, eruditus.
Illusor dæmonum.
Sortilegus.
Incantator. ἐπαοιδός.

Mira, miracula perpetrans.

a witch, or she that vseth witchcraft.

Venefica. Saga. Maga.
Triuenifica. Incantatrix.
Præstigiatrix. Carminatrix.
Malis artibus imbuta, infecta.
Maleficiorum multorum coniuncta
Thessala mulier.
Θεσσαλικὴ γυνή.
Pharmaceutria, Cic.
Medeæ artibus instructa.
Erichtho pro qualibet maga ponitur.

to Wither away, vide *to wax Drie.*

Without.

Citra cum acusatiuo.
Absque. Sine cum ablatiuo.
ἄνευ cum genitiuo, apud Græcos.
Extra. Præter.

Without fraud or deceit.

Bona fide. Aperte.
Syncere. Simpliciter.
Sine fuco. Pure. Candide.
ἀδιγνωμένως, ἁπλοϊκῶς.

Without help, by, or of himselfe, of his owne head, or wit.

Suo marte. Ingenio proprio.
Suis viribus. Sine alicuius auxilio
Adminiculis aliunde non accersitis
αὐτοβοηθεί.
Sine Theseo, i. alterius opera.
ἄνευ Θησέως. Citra auxilium.

without all order, or out of Order.

Inordinate. Confuse.
Citra ordinem. Abrupte.

Non seruato ordine.
Quasi per Satyram, apud Sallustium in Iugurt.
Sine ordine. Sparsim.
Dispersim. Confusissimè.

VVithout any discretion, reason.

Citra delectum, discrimen.
Citra iudicium. Incertè.
Sublato rerum omnium delectu ac discrimine.
Communiter.
Non habita ratione. Confusè.
Nullo delectu.
συμμιγῶς.
Promiscuè.
Commistum.
Mistum vel mixtim, & Mistè.
Indiscriminatim.
Alba amussi.

no body VVithout a fault.

Nemo sine crimine viuit, omnes in omnem culpam prolabuntur.
Incurrunt homines in omnem iniquitatem.
Nulla culpa est, quæ non hodie subeatur.
Omnes in omni scelerum flagitiorumq; genere volutantur.
Omnem improbitatem omnes amant.
Nullum hodie flagitium ignoratur, prætermittitur.

to VVithstād, vide *to Let, to Put backe.*

of a good VVit or Spirit.

Summo ingenio esse, excellere, florere omnibus antecellere.
Ingenii acrimonia, perspicacitate, aciē, vi præstare.
Ingeniolum esse.
Pollere ingenio, vigere.
Subtili, acri, perspicaci, virido, prōpto, sagaci, optimo, præclaro, acuto præditum esse ingenio.
Ingenium fortius, accerrimum planè diuinum.
Summum, eximium, egregium non vulgare, sed exquisitum, rarum singulare, præstans, accutissimum.
Callere & florere ingenio,
Esse ingenio ardenti, solido, facili, prompto, præsentissimo ad aliquid.
Raris & corporis & animi dotibus largè à natura præditum esse.
Specimen indolis egregiæ præ se ferens.
Cui patent, seu apertæ suntMusarum ianuæ.
¶ Vim, vigoremque animi suscitare.
Acuere ingenium.
Memoriæ dono præstans.
Valens memoria.
Egregia memoria præditus.
Ampla memoria.
Præsentem paratamq; habens rerum omnium memoriam.
Lucullus, cui insignis memoria tribuitur.
Memoriter, nullo codicis auxilio dicere, commemorare.
ὑποστοματίζειν. *a manly vvoman.*
Memoriter narrare semel lectum.
Memoriam habere fidelissimam.

quikenesse or sharpnesse of VVitte.

Acies plusquam aquilina.
Perspicacitas, subtilitas ingenii.
Acrimonia, acumen, dexteritas, viuacitas, fœlicitas ingenii.
Chrysippeum acumen.
Perspicax, acre, sagax, subtile ingenium. *Vid esharpnesse of VVitte.*

of a dull witte, vide *Dull witted.*

cut

out of his wit, Mad.

Furere cœpit, ad insaniam, furorem, dementiam, amentiam redactus est, mentem amisit, mens eum reliquit, defecit, destituit.
Incidit in insaniæ morbum, pro lapsus est in furorem, à seipso discessit, a mente discessit, sapere desiit.
Stultus, demens insanus, omni ratione carens.
Delirat, desipit, insanit.
Mentis lumine obcæcatus.
Mentis inops, inops à mente est, *vide Mad.*

to come to his witte againe.

Resipiscere. ἀνανήφειν.
Ad mentem redire. Redire ad se.
Saniorem recipere mentem.
Mentem ab insania recipere, apud Lactantium.
Reponi in pristinos sensus.

wittie, vide *Subtile.*

to witnesse, to beare witnesse.

Testificari. Testari. Attestari.
Dicere testimonium.
ἐκμαρτυρεῖν.
Testes facere, adhibere constituere, suppeditare, producere, sumere.
Nubila promissi stix mihi testis erit.
Fateri de alicuius fide.
Numen deorum testari & ignes.
Per sydera testor, per superos atque hoc cœli lumen.
Dare, perhibere testimonium veritati rerum gestarum.

a true witnesse.

Testis oculatus, grauis conscius, locuples, acerrimus, optimus, firmus, interritus, constans, præsentis animi & apud se semper existẽs grauis, religiosus & cõpertæ fidei.

Testimonia reuocata, iterata, repetita, recognita.

reprooued or false witnesses.

Testes conflati, subornati, fracti, reprehensi, deprehensi.
Vacillantes, refrigerati, destituti, efluantes, tibulantes, de gradu deiecti, eleuati, frigidi, labefactatæ fidei.
Testes sine re, sine spe, sine fide, sine lare, sine sensu.
Testes triobolare egentes, meditati ante commonefacti, Stigmate inusti, refutati.

to refute or reproone witnesses.

Testibus exprobrare crimen vel infamiam, arguere ignominiæ aut alicuius criminis, infamare testes, coarguere.
Testium fidem labefactare, refellere, carpere, incessere, eleuare, insectari, infirmare.
Testes & Testimonia refutare, refellere, reprehendere.

a woman.

Mulier à mollitie dicta.
Fœmina. γυνή. Fortis.
Virago, virissa, Isscha Hæbraismulier, quæ opera facit virilia. Et Andrago, ἀνδρική, *a manly woman.*

a woman big with childe.

Grauida mulier. Grauidus pondere venter. Prægnans. Gestans vterũ.
Vterum ferens, gerens.
ὑπόφορος ἐπίτοκος. Ferre ventrem, factum, pondera tenere vtero.
Auferre onus vtero. Soluere partus.

a faire, a hadsome or a trimme woman.

Bella mulier, Venus.
Mulier compta, formosa, pulchra ore floridulo, nitens forma omnes.
Heroides vincens, speciosa, elegans, decora, supra modum pulchra, scitascitula, περικαλλὴς venusta pulchraque facie, nitida comptula, albicans, nitidis genis, purpureis malis, roseis labiis, formosula, καλλιπάρῃα. καλλιστευκσα.
Rosei decus oris, Maut.

Womans brauerie, or Iewels.

Mundus vel mundum.
Muliebris ornatus.
γυναικεῖος, κόσμος idē; in genere.
Species eius variæ quæ a polluce Iulio enumerantur.
Nos e multis paucas subiiciemus.
Armillæ. Brachialæ,
Dextera. Annuli. Inaures.
Dextrocheria, vel dextrochiria,.
Monilia. Morenulæ colli,
Periscelides crurum, &c.

Womanish, Delicate, Nice.

Muliérosus. Sardanapalus,
παιδὸς απαλος,
Megabyzus, Quintiliano dicitur, μεγάβυσος,
Mollis, Effœminatus,
Lactius, Eneruatus,
Vnico digito caput scalpens,
In cupidinis mortis donatus Statua,
Muliebris homo atque delumbis,
Cinædupus. Emasculatus,
Pedibus exarte, libidinibus,
Deliciis solutus,
Voluptatis illecebris delinitus,
Sardanapalum mollitie vincens,
Gallinus, Eunuchus,
Fractus, Bracelo similis,
ἰκελος βαυκαλω, Cleocritus,
Vitulus, Semiuir, Batalus,
¶ Cinædus, κίναιδος,
Meritorius puer, aliorum amori flagitiosissime seruiens *abused against nature.*
Scortum masculum,
καταπύγων, παιδοφθόρος,
Pathicus, Exoletus latinis vocatur, qui turpiter patitur,
Caramitus, quum posteriora maioris turpitudinis sunt,
¶ Pedico, Pæderastes, insano puerorum amore exardescens,
¶ Effœminate, Eneruate,
Mollem facere, ἐκθηλύνειν,

the wombe, vide *Belly.*

to wonder at, vide *to Maruell.*

Wonte, vsed or Accustomed.

Consuetum, Solitum,
Aduersum, In more positum,
Quod in consuetudinem venit:
Ex instituto maiorum,
Tritum, Vetus, Solemne,
Familiare, Crebrum,
Frequens, Quotidianum,
Moribus hominum, errore que publico receptum & confirmatum
Vsitatum, Assiduum,

to be VVood or Madde

Sæuire, Furere, Insanire,
Excandescere, Bacchari, *Vide to be Madde, out of his VVitte.*

Woodnesse.

Insania, Seuitia, Furor,
Dementia, Amentia,
Rabies, Frenesis, *Vide Madnesse,*

a Woode or Parke.

Sylua, Lucus,
Nemus, Saltus,

a Woodcocke, vide, *a Snipe.*

a Word, vide *Talke.*

to giue his Word, vide *to promise.*

to Worke, vide *to Labour, to Trauaile, or to make a Worke day.*

Dies operosus. Dies operarius.
Dies prophanus. Profestus dies.
Dies ater vel irreligiosus.

Workmanly, vide *Exactly*

the world is naught, or full of Wickednesse.

Fulcro mundus innititur.
In maligno est positus totus: vt refert D. Iohannes 1, cap. 3.
ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται.
Totus orbis humanis scatet flagitijs
Totus mundus in errorum voluitur caligine.
Plena est malorum terra.
In peccatis mundum cernimus defluere, & in peius semper delabi.
Exaruerũt pristini mores, religionisque veræ vix extat vllũ vestigium
Status ad vnum omnes pessime exorbitant.
Homines videmus ruere in tenebras & in densissima oberrare peccatorum caligine, sine lumine ferri in præcipititium.

the whole world is troubled or is in trouble.

Sæuit toto Mars impius orbe.
Terrarum orbis bello (proh dolor) ardet.
Vbique Martij tumultus sæuiunt.
Cuncta bello ardent, feruent.
Mars totum concutit orbem,
Fremunt vbique bella,
Omnes gentes in armis,
Christianus orbis pluſquam ciuilibus ardet bellis,
Mundus furit & insanit, vt fluctibus mare,
Talibus malis, nunc æstuat mundus, qualibus ferbuit nunquam.
In mundum emisit Pluto suos satellites, suum Cerberum.
Ab imo Tartaro euocata Orci numina,
Dæmones infernum egressi mundum perturbant,

Wormeaten, vide *Rotten.*

Worshippe, vide *Honour.*

to make Worse, to be cause of more euill or trouble.

Oleum camino addere,
Oleo incendium restringere,
ἐλαίῳ πῦρ σβεννύειν,
Malum conduplicare, renouare,
Malum magis ac magis exacerbare,
Ignem igni addere.
Materiã igni accenso subministrare,
Malo fomento suppeditare,
Morbum morbo addere,
Oleum flammæ adducere,
Refricare cicatricem, dolorem,

to wax or become euery day Worser and worser.

Indies habere deterius, ac periculosius prolabi,
Degenerare in peius,
Indies magis ac magis degenerare,
Vno sedato malo, septem alia vt olim hydræ renascuntur multo crudeliora,
Hydræ in morem pro vno capite centum repullulant.
Maiora incendia flagrant,

Ex scintilla maximum incendium e-rumpit. *Vide to decay*

worthily, with good cause.

Merito. Iuste, Non immerito.
Non iniuria, Non abs re,
Non indigne, Non inique.

to wounde, to Hurte.

Sauciare. Lædere. ἀτεῖν.
Vulnerare. τιτρώσκειν.
Dare vulnera. Ouidius.
Stringere. Virg.
Vulnus infigere, incutere.
Cruentare apud nonnullos tametsi proprie significat cruore inficere. ἐξαιμάττειν.
¶ Accipere capere plagam, vulnus.
Vulnerari *to be vvounded.*
Grauis vulneribus.
Vulnus infligere.
Infixum sub pectore vulnus.
Plagis obruere, apud Eras.
Consauciare, Vulnus inferre.
τραυματίζειν.
Securim iniicere, prouerbio dicuntur qui vehementer lædunt ac vulnerant,
Lethali vulnerare ictu.

to cure a wounde, vide *to Heale.*

wrath, vide *Anger.*

to wreast or writ the holy scripture.

Torquere sacram scripturam misere lacerare, iugulare, perperam intelligere.
Sinistro intellectu deprauare.
Sacræ scripturæ vim facere.
Interpretamento detorquere.
Pro abitrio exponere.
In vota sua detrahere, obtorto collo ad suum sensum trahere.
Deprauare.
Nimis violenter contorquere.
Quoquouersum torquere.
Inuertere. Peruertere.
Vitiare, seu pellem extendere.
Coacta interpretatione deprauare.
Verbum Dei glossematis & commentis eludere.
Non accedere sensui communi.
Sacræ Scripturæ puritatem sordida fœdare interpretatione.
Syncerum vas incrustare.
Sacras scripturas, verbum Dei peruersis interpretationibus adulterare, in peruersum sensum ea detorquere quæ suis erroribus videtur facere.
Suo intellectui, suis affectibus cogere scripturam etiam repugnantem seruire.
Fermento Pharisaico Euangelicam amaricare conspersionem.
Prostituere literas sacras, & in abusum rapere.
Sacræ scripturæ nasum conficere cereum.

to write.

Scribere. γράφειν.
Exarare, metaphorice.
Chartis illinere.
Scriptitare. Ducere literas.
Signare apud Columellam.
Stylum exercere, Pingere.
Inscribere, conscribere etiam pro simplici ponuntur.
Credere ceræ.
Notare chartem, literam facere ducere.
Mandare libello, Exarare notas.
Committere literis velceræ,
Dare tabellas, Signare tabellis areã,
Portare, ferre, preferre tabellas.
Distortè, inæqualiter, perturbatè scribere literas, *to VVrite avvry or out of line, rule and order,* vt litera super literam scandat.

to write letters.

Scribere literas.
Efficere Epistolam pro scribere. Cice.
Exarare epistolam.
Mittere literas, scripta. Cicero.
Dare ad aliquem literas.
Dare absolute, apud Cicero.
Literis compellare, prouocare, &c.
¶ Obtundere, prouocare literis. Cicero. Si somnum capere possem, tam longis te epistolis non obtũderem.
¶ Persoluere epistolæ & respondere idem Ciceroni, *to Answere letters.*

to Write one against another.

Concertare epistolaribus, velitationibus, Libris conflictari.
Stylo debacchari, Scripto inuehi.
Amarulentius in aliquem scribere.
Nominatim taxare, carpere.
Scriptis alicuius notare famam.
Nominatim perstringere scripto.
Petere calamo aliquem.
Styli cuspidem in aliquem vibrare.
Stylum teli vice habere.
Dentata agere charta apud Cice.
Exercere velitationem.
Stylo ferire, referire.
In aliquem inuehere vel inuehi.
Stringere stylum, calamũ in aliquẽ Erasmus.
Sese mutuo stylis veneno tinctis cõfigere. Satyrice contra aliquem exacuere aciem.
Fœdis calumnijs omnia cõspurcare.
Carbone aliquem notare. Eras.
Suis depingere coloribus.
In scribendo nõ temperare sibi, quin incandescat animus, insultet immoderatius, amarulentius inueha tur.

to Write or Copy out.

Exscribere, Transcribere.
ἀπογράφειν. Describere.
Prodere literis, monumentis.
Distrahere & transfundere in plura exemplaria.
Copiam capere, vel Excopiare latinum non est.

Written or Chronicled.

Literis traditum.
Commentarijs annalibus traditum, insertum.
Literis proditum est.
Ad nos tran(missum est maiorẽ monumentis.
In monumenta relatum est.
Veterum literis proditum est.
γέγραπται. Relatum est in acta.
Est in exemplis. Est in annalibus.
Extat in annalibus.
Scriptum est in commentarijs.
Scriptum inuenitur.
Memoriæ proditum est.
παραδέδοται εἰς μνήμην.
Est in monumentis Græcorum, Hebræorum.

Diuers Writings or Histories.

Scripta rerum gestarum, memorabilium.
Historiæ, id est, narrationes.
Monumenta. Commentarij.
Actus pluraliter, apud Hieron.
Memoria publica omnium secretorum.
Commemoratio antiquitatis. Vide *Historie.*

a paire of writing tables.

Tabula, πυξίον.
Album, substant. λεύκωμα.
Pyctarium, apud Lampridium.
Tabula gypsata.
Pugillaris & Pugillare.
Pinacion Pinasidion.

Abacus.

Abacus. Et plural. Ceræ.
Tabulæ ceratæ.
Tabulæ, apud Hor.

a writer, a Scriuener.

Scriba. Scriptor.
Librarius qua voce vſus eſt D.Hie.
Graphicus.
A literis ſeu à conſcribēdis epiſtolis qui vulgo etſi parum aptè dicitur notarius, Græcè γραμματεύς
Amanuenſis dictio frequens, apud Eraſmum, reliquoſque huius ætatis viros doctiſſimos, cuius opera in ſcribendo vtimur, Græcè ὑπογραφεύς.
A manibus, vel à manu pro eodem.
Tabellio. Tabularius.

a VVriting, or a Bill of my hand, an Obligation.

Syngrapha.
σύγγραφη.
Nomina pro ſyngraphis debitarum pecuniarum Cic.
Syngraphum etiam dicitur.
Chyrographum vel chyrographus.
Facere ſyngraphas.
vide Quittance.

to offer wrong, vide *to Hinder.*

Y

a Yard meaſure.

Verber, eris. n. g Virga.
Vlna, *an Elle.*

to yawne, vide *to Gaſpe.*

in the yeare of our Lord.

Anno á Chriſti natiuitate.
Anno ab orbe redempto.
Anno ab humani generis inſtauratione.
Anno partæ ſalutis.
A Chriſto nato.
Anno Chriſti.
Anno gratiæ.
Anno allatæ ſalutis.
Anno ſalutiferi partus.
Anno redemptionis noſtræ.
Anno poſt partum virgineum.
Anno poſt Chriſtum natum.
Anno Chriſtianæ noſtrę ſalutis.
Anno ab orbis inſtauratione.
Anno á partu virginis matris.
Anno poſt natum ſeruatorem.
Anno á ſalutis humanæ exhibitoauthore Chriſto.
Anno redditæ ſalutis.
Anno á partu virgineo.
A partu virginis ſalutifero.
Anno à nata ſalute ſempiterna.
Anno gratiæ per Chriſtum reſtitutæ.
Anno á nato humani generis ſaluatore.
Anno redempti à filio Dei orbis.
Anno partus virginei.
Anno incarnationis dominicæ.
Anno incarnationis verbi, Chriſtianæ redemptionis.
Anno poſt Deum humanitate donatum.
Anno á reconciliata diuinitate.
Anno incarnati verbi, incarnati filij Dei.
Anno natiuitatis Chriſti.
Anno à reſtituta ſalute.
Anno ab inſtaurata ſalute.
Anno ab enixu & puerperio virgineo.
Anno à Chriſti ſaluatoris ortu.
Anno reparatæ æternæ ſalutis, ſeu ſalutis humanæ.
Anno poſt humanæ ſalutis vindicē carne donatum.
Anno incarnationis Dei ſupra ſeſquim. lleſimum, octauo & triceſimo

mo ista in Baseldonck ex tempore scripsi Carolo Imperatori.
Ἔτει ἀπὸ τῆς θεογονίας χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ εἰκοστῷ καὶ τεσσαρακοστῷ ἐν τῆς ἐκστρατείας πεδίῳ ἀνυποχωδιασὶ ταῦτ' εἰργασάμην ἐπὶ ἡγέμονος καρόλου.

the yeare of ones age.

yearely office ended, vide *Aged.*

to yeelde to the contrary, vide *Forsake.*

to yeelde himselfe, to Giue ouer, to Render vp.

Se victum agnoscere, fateri.
Manus, herbam, dare, porrigere.
τὼ χεῖρε περιέχεσθαι.
Hastam abijcere.
Arena cedere.
Campis cedere, apud Hor.
Victoriam concedere.
Cedere iure.
Tollere digitum, manum.
αἴρειν τὸν δάκτυλον.
Dedere se in ditionem & arbitratum hostium.

yellow colour.

Giluus color & Gelinus, apud Plaut
Silaceus color, Plin.
Luteus. Citrinus, *yelkie yellovv.*
Flauus, ξανθός.
Fuluus, *Golde yellovv.*
Flammeus & Flammeus Croceus. *Soffron yellovv.*
Cerinus à colore ceræ.
Facies subgilua.

to the yoke, or vnder the yoke.

Sub iuga vocare, venire, trahere, ducere, ire, agere.
Colla iugo supponere, præbere, dare iugo premenda.
Imponere iugum.

to withdraw or pull from the yoke or Plough.

Detrectare iugum, aratrum.
Colla iugo subtrahere.
Soluere iugi vincula.
Rumpere iugo vincula.

young, or a young man.

Iuuenis. Adolescens.
Iuuentus pro eodem aliquando ponitur.
Cui adest flos æui.
ἔχων ὑπήνης ἄνθος, vt est apud Hom.
Primæuo flore virens.
Cui primi vernat temporis ætas, & floret valido læta iuuenta.
Cui genua virent.
Qui excessit ex ephæbis, apud Terent.
Prima iuuentæ spatia ingrediens.
Florens ætate.
νέος. νεάτερος.

young Schollers.

Tyrones, ludi literarij.
Tyrunculi.
ἀλφαβηθίται.
Nouelli, Rudes.
Neophyti, hoc est, nouellæ plantæ.
Tenelli auditores.
Abcedarij, apud Ful. in mytho.
Elementarij.
Dupondij iuuenes, apud Alciat. quod duobus assibus æstimantur.
Militiæ literariæ tyrones.
Tyrocinium exercentes, in progymnasmatis.

youth.

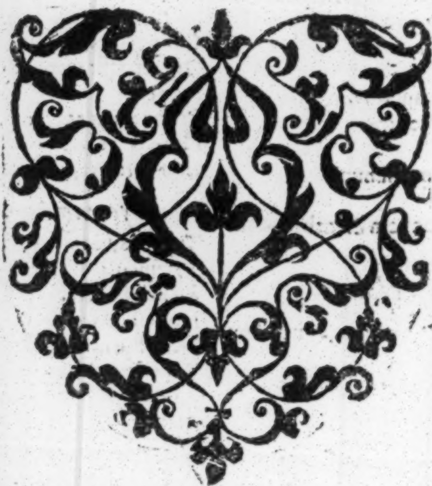
Adolescentia. νεότης.
Primo æuo.

Iuuentus. Iuuenta.
Primis ab annis,
Aetas vernans, viridis.
Puer leuioribus annis.
Aetas florida, florens,
Aeuum virens.
Aeui virentis flore.
Iuuenilibus annis.
Crescentibus annis, id est in ipso adolescentiæ principio.
Dum prima nouis adolescit frondibus ætas, vide *Borne*.

From his youth.

Ab adolescentia. A iuuentute,
Ab ætatis teneræ incrementis.
A prima adolescentia.
Ab ineunte adolescentia.
Ab initio iuuentutis.
ἐκ νέας ἐκ μειρακίου.
A prima lanugine.
ἐκ πρώτης ἡλικίας.
Ab impubibus annis. vide *Childhood*

FINIS.

SYNONIMA QVÆDAM POETICA VERSANTIBVS IN POESI PERQVAM NECESSARIA.

A

Achaia.

Chaia dictio tetrasyllabica regio Græciæ ab Achæo Iouis filio sic dicta, prius vocata Danaa, à Danao Argiuorum rege,& deinde Aegialea, αἰγιάλεια, quod littoralis sit,

Achilles.

Achilles, siue Achilleus, ἀχιλλεύς, Græcorum fortissimus heros, Pelei & Thetidis filius,hinc Pelides dicitur Ouidio.
Chironis alumnus. Eacides.
Thetidis proles seu filius,
Larisseus. Nereius,Aemoneus.
Pithius, Pellæus,à Pella vrbe Thessaliæ. Thessalicus heros.
Impiger,magnanimus,dux belliger

Actæon.

Actæon filius fuit Aristæi,ex Antonoë Cadmi filia,hinc dictus Cadmæus iuuenis.
Cadmi nepos, Ouid.
Antonoëius heros ab eodem,

Adam.

Adam,id est homo,siue terrenus,ab Adama,hoc est, à terra sic dictus.
Protoplastus,& Protoplastes.
πρωτόπλαστος,& non Protoplaustos, addita u, vt imperiti scribunt.
Primò fictus,creatus.
Primus parens, homo,
Primæuus, Luteus Adam.
Antiquus pater.
Incola,colonus Paradisi,

Ægina.

Aegina vrbs adiacens Peloponneso aliter vocatur Oenopia,Ouid.lib 7.Metamor.
Oenopiam veteres appellauêre.

Ægoceros.

Aegoceros αἰγόκερως,signum cœleste,Latinè Capricornus, Luca.
Humidus Aegoceros, nec plus leo tollitur vrna.
Portitor Helles,apud Virg.
Vdus.Niuosus.Gelidus.Corniger.

Agrigentum.

Agrigentum, Agragas seu Acragas. Siciliæ mons & oppidum Virg.
Arduus vnde Agragas despectat maxima longè mœnia,

Ægypti

Ægyptij.

Ægyptij aliter vocantur Paretonij, á Paretonio Aegypti vrbe.
Mareotici à Mariotide lacu eiusdem loci. Ouid lib. 9. Isi Paretonium Mareoticaque aura Pharonque.
Quæ colis : ... Nec sit Leucadio classis Mareotica portu Actiacas obscondit aquas.
Classis Mareotica, id est, Aegyptia, quæ vehebatur Cleopatra.
Iliaci ab Isi filia Inachi, quam pro Dea coluerunt, Ouid. lib. 1. de Ponto.
Vidi ego Niligeræ numen violasse fatentem Iliacis Iliacos ante sedere focos.
Memphij Memphæi & Memphitici à Memphi Aegypti vrbe. Ouid, lib. 1. de Arte.
Ne fuge Niligenæ Memphitica sacra iuuencæ
Lagæi & Lagidæ á Lago primi Ptolomæi patre, á quo Nilus vocatur Lageus Luca lib. 1 Qua mare Lagæi mutatur gurgite Nili. Idē lib. 8. Vltimo Lageæ stirpis, perituraque proles,
Pharaoniadæ, à rege.
Nili ici Nilotici Nilicolæ, & niligenæ á Nilo fluuio : Luca lib. 5. Te nisi Niliaca propriu non vidit arena. Idem li 9 Rege sub impuro Niloitica regna tenente.
Pelusij & Pelusiaci Pelusio Niliostio. Lucan lib 8. Qua diu dum pars maxima Nili. In uada decurrit Pelusia septimus annus.
Ptolomæi á Ptolomæo rege Lagi filio, á quo princeps Aegyptij reges omnes idem traxerunt nomē. Vnde & Pharon Ptolomeum poëtæ appellant.
Pharij á Pharo Aegypti insula.
Cleopatrici á Cleopatra regina vnde & Sidonius dapes Cleopatricas appellat.

Ægyptus.

Egyptus, αἴγυπτος Aphricę proxima ab Aegypto Danai fratre sic appellata teste Plinio prius Aëria dicta, vocatur quoque Terra Mēphiti, Tellus Nilotica. Mesraim hebræis, id est, angustię, siue tribulationes.
Canopus med. prod. pro Aegypto ponitur, & frequenter in sacris Aegyptus appellatur Terra Cham Vt refert D. Hier: á Cham filio Noë Psalm. 105. Mant. Aegyptus cœli studiosa Deorum prodigiosa parens.
Ægyptus Crinito Parens terrarum appellata, á Macrob Mater artiū Delta quoque seu Trigonalis dicta, á figura triquetra *.
Ægypti pars, quæ secundum Nilum non terminat Æthiopiæ Thebais appellatur seu Thebaida, cuius frequēs mētio in vitis sanctorum partum á D. Hieron. translat.s.

Æmylia.

Æmylia quæ & Flaminia. Italiæ regio ac Romandiola, in qua Rauēna Bononia.

Æneas.

Æneas αἰνείας, id est laudatus, Veneris & Anchisæ filius hinc dictus Anchisiades Anchisa genitus.
Dardanides Virg. Dardanides contra turit.
Et Dardanius, Laomedonius, Cithereius heros.
Phrygius tyrannus.
Acer, magnanimus, Troius, Troianus Illiacus, Phryx, Phrygius, fluctiuagus.

Æolus.

Æolus Iouis filius ex Acesta, siue Segesta,

gesta, filia Hippotæ Troiani, á quo Hippotades dicitur. Hippoliti nepos Nimborum rector. Nimbolus & Nimbipotens.

Æolia.

Aeolia siue Aeolis, regio septem insularum inter Siciliã & Italiã, quæ Græcis dicuntur Hephestiades, ἡφαιστιάδες Latinis Vulcaniæ ex quibus Hieran aiunt Vulcani esse officinam, Bap. Pius.

Vt Liparæus, ager, vtque Aeolis insula flagrat. Insula Aeolicæ, Aeoliæ,

Æsculapius.

Aesculapius, seu Asclepius in carmine Apollini filius, hinc,

Phœbigena dicitur, & Iuuenis, Phœbeius.

Ouid quam colat, explorat iuuenis Phœbeius vrbem.

Archiatros, ἀρχιατρός, id est, medicorum primates.

Salutifer puer Pergameus deus.

Epidaurius anguis, quoniam in Epidauro colebatur in forma colubri,

Ætna.

Aetna prius dicta Inesia, Mons est Siciliæ cauernosus perpetuis æstuans ignibus, globosque emittens igneos propter subterranei sulphuris naturam, Vocatur poetis Trinacria, Trinacris, Typhois à Typhœo gigante.

Monstrifera, Vulcania sulphuflammifera ardens,

Ætoli.

Aetoli populi Græciæ Epiro & Acarnanę finitimi, vocantur Calydij à Calydone vrbe. Hinc Calydonides eius loci mulieres, Sta lib 2, Theb, Centum ibi virgineis votæ Calydonides aris, Oenei ab Oeneo rege Aetoliæ & Deianyræ patre: Ouid, lib, 8, Oeneios vltorem spreta per agros, Misit aprum,

Pleuronij ab eiusdem loci vrbe, quæ dicitur Pleuron, Ouid, lib, 14, Talibus iratam. Venerem Pleuronius agmen instimulat verbis,

Eadem ratione vocantur Pleuronis alumni Stat, lib, 8, Nunc mœstæ fundens Pleuronis alumnos, Naupactei á Naupacto eiusdem loci oppido, Hinc Achelous dicitur Naupactæus Ouid, lib, 2, Fast Amphiaraides Naupactæo Acheloo,

Agamemnon.

Agamemnon Mycenarum rex, filius Atrei, fraterque Menelai.

Atrides minor dictus, Ouid Hæc vbi cognouit Troia populator Atrides,

Tantalides ab auo Tantalo,

Mycenius dux, & Agamemnone, vltima breui apud Stat,

Aiax Telamonis.

Aiax Telamonis ex Hesione filius Telamoniades hinc dicitur & Telamone satus, Mant,

Talis erat Telamone satus temerarius Aiax, dicitur quoque Telamonius Heros, Virg,

Aiax Oilei.

Aiax Oilei, filius fuit Oilei & Locrensium rex, Hinc dictus Oilides & Heros Narycius, id est, Locrensis,

Alcinous.

Alcinous ἀλκίνοος peruul, cor, rex Phæacum in Corcyra insula Virg, Pomaque & Alcinoi sylue,

Corcyræus

Corcyræus rex, quod eam insulam insigni iustitia rexerit Mart.
Qui Corcyræi vidit pomaria regis Corcycius senex. Phæax, munificus.

Alcmena.

Alcmena vxor Amphytrionis Thebani, ex qua Iupiter Herculē genuit. Alcidæ genetrix, Amphitryonea coniunx.
Herculea seu Herculis mater.

Alemanni.

Alemani seu Alemanni à Lemano lacū etiam vocantur Teutones Teutoni & Teutonici à Teutone deo quem venerabantur. Virg. lib. 7. Teutonico ritu soliti torquere Cateias Lucan.lib. 6.
Cantaber exiguis aut longis Teutonibus aruis.
Germani vero dicuntur quod vicini sunt Belgis, Miserunt enim Germani colonias trans Rhenum propter hominum multitudinem, agrique inopiam, Cisthenani hinc dicti.
Itē & Germanici vocantur ac Rhenicolæ, quod habitent ad Rhenū fluuium, Rhenani, Transrhenani Rhenentes.
Rheni, ῥῆνοι, populi sunt Rheni accolæ, authore Stephano.

Alexander.

Alexander Macedo, & Alexandrus Philippi regis filius, qui ob res præclarè gestas, Magnus dictus est, & à poëtis vocatur, Iuuenis Pelleus, à Pella vrbe Macedoniæ, Iuuenalis Saty. 19. Vnus Pellæo iuueni non sufficit orbis.
Et Aemathius dux, ab Ouid. quod Macedonia aliter vocetur Aemathia,
Fortis Macedo, totius mūdi tremor, ait quidem.

Alexandria.

Alexandria, ἀλεξανδρεία. Vrbs Aegypti, non longè à Nili ostio, ab Alexandro Macedone condita, quam Lucanus vocat vrbem Paretoniam, Et Pharos quoque dicitur à φάρῳ olim insula & Alexandriæ portui nunc continenti coniuncta.

Allobroges.

Allobroges populi, aliter vocantur Pedemontani, Strozi pater.
Et pede montanum signa secuta ducem, qui nūc Sabaudienses, & Rodantij, quod prope Rhodanū morentur, Porro ducatus Sabaudiæ vocatur Pedemontium, & regio Pedemontana,

Amalthea.

Amalthea nutrix Iouis Oleuia.
Capra. Sydus capricorni olenium pecus, Hedi.

Ambracia.

Ambracia ciuitas Epiri, prius dicta Epiria ac Paralia authore Stephano quam postea Augustus victo cum Cleopatra Antonio Nicopolin vocauit, à quibus gentilia, Ambracienses & Ambraciotæ ac Nicopolitæ.

Amphion.

Amphion media prod. Iouis & Antiopes filius, Ioue natus.
Phœbeius dictus quod vates omnes sint Phœbo consecrati.
Et dirceus, à Dirce frōte Thebis propinquo artis Musices adeo peritus fertur fuisse, quod lyræ cantu scopulos & cautes animarit seu mouerit.

Andro-

Andromede.

Andromede è Cephei & Cassiopes filia, quam à Nymphis scopulo alligatam, & ceto deuorandum expositam, Perseus interempto ceto liberauit, & in vxorem duxit, Cepheis, idos, & Cepheia virgo dicta.

Andegauia, vide *Iuliomagus*.

Angi.

Angi, seu Anglici vocantur quoque Britanni, Virg, Et penitus toto diuisos orbe Britannos, ac Caledonii, Mat, lib, 1, Nuda, Caledonio sic pectora præbuit vrso, Idem lib, 10, Quinte Calidonios Ouid. viture Britannos, Dicuntur & Brutigenæ quoniam descenderunt à Bruto Consule Romano, ac Brutiadæ Neptunico lacquæ.

Anglia.

Anglia aliter vocatur Britãnia, Caledonia, Albion, ab albis montibus & Angli terra.

Orbis altera Poetis dicitur.

Anien.

Anien fluuius Italiæ Tybur oppidũ alluens, Anio, Anienus,

Annibal.

Annibal, filius Amilcaris, princeps Carthaginiensium alias dictus Agenerosus seu Sidonius ductor, Tyrius, Barbaricus, Libycus tyrannus,

Elisæus tyrannus ab Elisa Didone.

Rector Libyæ,

Nasamoniacus rex è Nasamonibus Africæ populis, apud Syl, & Sid,

Antilochus.

Antilochos Nestoris filius maior natu. Nestorides Nestore natus,

Antiochia.

Antiochia ἀντιόχεια maxima Syriæ ciuitas, Theopolis Iustiniano post terræ motum nominata, & à Seleuco Nicanore Seleucia vocatur.

Antuerpia.

Antuerpia, non solum Brabãtiæ, verũ totius orbis Christiani emporium celeberrimum, Adiecta secundum etymon nominis vulgaris vocata prius Latinè, quod acri vetustæ adiecta siue adstructa fuerit Quæ de refectione nauium Preter nauigantium feruntur fabulosa prorsus,

Andouerpiam nonnulli vocant.

Aduersã alij nonnulli decẽpta litera, Auersam Lusit super huius celeberrimæ ciuitatis nomine Cornel Graphæus carminæ eleganti sic scribens. Adiecte nomen Dij posuere mihi. Sed quinã quæris? genitor Neptunus & ille. Quem peperit summo Maia adamata Ioui, Namque olim solo dum stabã in littore castrum. Atque paludosa terra tremebat humo, Conspexere locum blandis dum forte vagatur scaldis aquis placuit diis situs ipse loci Nulla mora ædificant adiectis mœnibus vrbem.

Et paulo post. Recte ideo Adiectam Dii me dixere vocantes Conueniunt etenim nomina resque mihi.

Guhelmus zenocatus Brugensia in libro de gestis imperatoris Caroli V. Max. vocat Forum Caroli Antuerpiam.

Aphri.

Aphri, seu aphricani, etiam vocantur Tunisii à Tuneto siue Tunesio Libyæ ciuitate, Sidon Torrida

Teneseos infert mihi Byrsa furores.

Aphryca.

Afryca vel potius Afrycæ per aspirationem, eadem quæ Libra λιβύη Græcis Hesperia appellata, nunc vulgo barbaria.

Apollo.

Apollo, Ἀπόλλων, quasi mala pelles, dictus Pæan, quod morbis medelam adferat.

Phœbus, φοῖβος hoc est Sol Græcis vocatur Deus oraculi.

Idem dicitur Liber, quod libere vagetur per aërem, Chrysocomus.

Dictus insuper Apollo nomius, i pastor, quod Admeti regis armenta pauit.

Proles Latonia Ouid. ac Latoide nuncupatur, A diuersis locis multa habens nomina, Delius.

Cinthius, Clarus, Dydimæus.

Thymbræus, & carminis author à Tibul Leucadius deus Ouid.

Delphicus, Patreius heros, Pithius Sminctcus, Hecatebellites, Lycius, Laurigeri, Laurricoma, Fatidicus Pataeanus Intonsus, Grynæus, Arcitenens.

Aprilis.

Aprilis mensus dictus est quasi Aperilis, ἀπρίλιος Græc & Ξανθικὸν Xanthicus ξανθικός, 2. Machabæorum lib,

Apuli.

Apuli, vel Appuli in carmine Italiæ sunt populi qui aliter vocatur Mesapii a Mesapho rege Ouid, lib, 14 Peucetiosque sinus, Mesapiaque arua reliquit.

Ætolidæ ab Ætolo Diomede, qui ibidem imperauit, Syl, lib, 13,

Ætolidas interfuit haud ignobili nomen,

Daunii à Dauno patre Turni qui ibidem regnauit,

Apulia.

Apulia ipsa vocatur Iapygia ob Iapige Dædal: filio, teste Solono & Hiero, Mesapia à Mesapo, Daunia à Dauno,

Aquarius.

Aquarius signum cœleste ὑδροχόος Vrna & puer vrniger Poetis vocatur quod imbres fundat,

Iuuenis gestator aquæ, apud Virg,

Humidus, tristis, humens, vdus, nimbifer, horridus, frigidus,

Aquila.

Aquila, ἀετος,

Iouis armiger,

Iouis ales, nuncius, flammiger, altiuolans, Fuluus Claudia, fuluusq; tonantis armiger,

Auis regalis, regia, apud Ouid,

Regina volucrum pedibus prædatrix aduncis.

Aquilo.

Aquilo, Boreas, βορέας, ἢ βοῤῥᾶς,

Aparctias quod ab arctis ipuet & à septem stellis quibus constet Septentrio dicitur,

Thracius, Threcius, Schyticus,

Rhiphæus. Hyperboreus ventus seu Aquilonarius, quem D, Hier, vocat scoparium seu scopam, viarum quod flando consternat & complanat vias,

Aquisgranum.

Aquisgranum, Thermæ, Traiani, Vetera, Aquæ, inde Aquenses,

Ara.

Arar fluuius per Burgund ā in Rhodanum influens, qui ætate nostra vocatur Gallicè, La Sone, Sagona latinè,

Arabes.

Arabes, ἄραβες etiam vocantur Nysæi, Nysæi Nysij ac Nysiadæ à Nysa oppido Arabiæ. Hinc Nymphæ Nysides. Ouid lib. 3. Fast. Nysiades nymphas puerum quærente nouerca Thuriferi, opulenti, palmiferi, Eoi, nigri, p. &c.

Arabia.

Arabia odorifera, palmifera.

Arachne.

Arachne nomen puellæ Lydiæ, quæ à Pallade in araneam fuit commutata, Minois. Minoia proles.

Arcadia.

Arcadia aliter vocatur Mænalis regio, à Mænalo promontorio Ouid lib. 3. fast. Pinigerum Fauni. Mænalis ora caput.

Pelasgia quoque dicitur, & Parrhasia.

Arcades.

Arcades, Arcadii, Arcadici, aliter vocantur Tegei, Tegeæi & Tegeatici à Tegeo Arcadiæ oppido. Virg. libro. 3. Æneid. Alter ab Arcadia Tegeæ de sanguine gentis. Idem lib. 8. Tum lateri atque humeris Tegeæũ, subligat ensem, id est Arcadicum. Sidonias Tegiaticus Arcas. Nunc plantis nunc fronde volat.

Parrhasii à Parrhasia Arcadiæ regione. Virg. lib. 11. Qui Parrhasio Euandro armiger ante fuit Ouid. lib. 1. Fast. Deserit Arcadiam Parrhasiumque larem.

Lycæi a Lyceo monte Arcadię Ouid. lib. 2. Faunus in Arcadia templa Lyceus habet.

Arcades etiam vocantur Nonacrini & Nonacrii, a loco qui est in Arcadia nomine Nonacris. Ouid. lib. 5 Fast. Et marti & vati paret Nonacrius heros, i. Euander. Arcas idem lib. 2. Metaph: Dum redit, itque frequens in virgine Nonacrina arsit.

Parthenii a Parthenio monte Arcadiæ Ouid. lib. 9. Vestrum opus Elis habet vestrum Stimphalides. vndæ Partheniumque nemus.

Pisei a Pisa oppido Arcadiæ propè Alphæum fluuium. Ouid. lib. 2. Trist. Quid nō Tantilides agitante cupidine currus. Pysæam Phrygiis vexit eburnis equis. Pisceam, i. Hippodamiam Arcadiam.

Molorchæi a Molercho Arcadia Pastore, cuius precibus Hercules leonem interfecit.

Elei ab Elea oppido Arcadiæ propè Tegeum, vbi Minerua fanum habuit. Stat. lib. 4 Syl. Aut Eliæ lucis vidit Tegæa sacerdos.

Eremanthii, & Eremanthæi ab Eremantho monte Arcadiæ Stat. lib. 5. Theb. Affuit Hippomedon rectorque Eymanthius, id est, Arcadicus.

Cyllenii a Cyllene Arcadiæ monte, a quo Mercurius vocatus Cyllenius.

Cleonæi à Calisto filia Lycaonis regis Arcadiæ, ex qua ortus est Arcas.

Arctos.

Arctos seu Vrsa maior. Elice. Luca. Sed nocte sopora Arthasis obliquos Elice cum verteret axes.

Arctos seu Vrsa minor Grecorũ lingua Cynosura, i. canis cauda nominatur, & Polus arcticos dicitur. Arcti duæ septētrionali pole nixæ vehuntur. Ouidius, esse duos arctos, quarum Cynosura vocatur Sidonius Elicem Graia carina notet.

Arctophylax.

Arctophylax, stellula iuxta maiorem vrsam alio nomine Bootes & Arcturus Cic. Arctophylax vulgo qui dicitur esse Bootes.

Argo.

¶ Argo ἀργὼ nauis seu potius prima nauium ab Argo ædificata quam Iason in Colchos duxit. Eadem vocatur Pinus seu ratis Thessala & Pagasæa, & Pagasa ciuitate Thessaliæ.

Argos.

Argos verus & nobilis vrbs Achaiæ quæ quoq; dicitur teste Pli. Hippium, ab equorum præstantia ac Hippobotum. Iason & Dipsium Eustachio authore.

Argus.

Argus Aristoris filius.
Aristorides patroni.
Pastor centoculus. Ouid. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat.
Custos Iunonius Ouid. dicitur.
Virg. & Custos virginis Argus.

Ariadna.

Ariadna filia Minois regis Cretæ.
Gnosia stella.
Stella Coronæ. Bacchi coniux dicta.

Aristoteles.

Aristoteles Ἀριστοτέλης. Philosophorum Peripateticorum princeps. Sophos Stagiræus.
Stagirites à Stagira patria.
Anagnostes ἀναγνώστης propter infatigabilem lectionem à Platone vocatus. Diuinus, doctus.

Ascanius.

Ascanius Æneæ fuit ex Creusa filius

Hinc dictus Æneides, virg. Sit satis Aenida.
Dardanus puer, apud eosdem.
Ilus à Troianorum rege, Ho Postea Illus à prima barbaræ languine, vnde Virg. lib. Æneid. At puer Ascanius, cui nunc cognomen Iulo, Additur Ilus erat dum res stetit Ilia regno.
Formosus, pulcher, regius.

Assyria, vide Babylonia.

Astrologi.

Astrologi, quibus astra sunt à consiliis, Chaldei, Genethliaci, γενεθλιακοὶ Mathematici.
Horoscopii Metoposcopi, Planetarii, Gnomonici. Prognostæ.
Ἀποτελεσματικοὶ. Astronomi Consultis astris prædicentes futura
Horoscopi obseruatores.
Syderum obseruantissimi.
Mathematici Chaldæorum periti,
Matheseos experientes,
Sydereæ superstitionis professores,
Euensores cœli.
Naturæ certissimi exploratores,
Secretorum naturæ concilii, curiosi obseruatores.
Naturæ vestigia indagantes.
Ignotas stellarum vias, orbesque ineuntes ignotos.
Astrorum syderumq; meatus, cœli itinera, occasus & ortus signorum deliquia solis & lunæ callentes.

Athenæ.

Athenæ, arum Ciuitas Græciæ inter Achaiam Macedoniã. Cecrops primus Athenas condidit omniũ bonarum artium inuentricẽ, Philosophorum & Oratorum parẽ Poetarumq; alumnamque à quo dicta Cecropia, & postea Mopsopia ac Ionia;

Porro

Porro Athenæ à Minerua quæ Græcis Ἀθήνη.
Vrbs attica possidonia.
Agri munichii.

Athenienses.

Athenienses etiam dicuntur Athenei, Attici, Actæi, Thesæi, Thesidæ, Cecropii, Cecropidæ, munichii mopsopii Aeacidæ, Erichthæi, Erichthonii.
Aegidæ, Marathonii.
Cranai,
Erichthidæ.
Pandonii.
Athenienses & Athenæi à Minerua, quæ Athena Græce dicitur.
Attici & Actæi Acteo rege.
Ouid. lib. 1. Meta, Separat Aonios Acteis Phocis ab aruis.
Thæsei & Thæside à Theseo filio Ægei athenarum regis. Virg. lib. 2. Georg, Præmiaque ingentes pagos & compita circum.
Thesidæ posuere Martialis eadem ratione fauos Theseos vocat, i Atticos, vbi ait. Massica Thæsæis tam bene vina fauis,
Cecropidæ à Cecrope rege. Virg. li. 6 Aeneid. Tum pendere pœnas Cecropidæ iussi.
Munichya erat Atheniensium nauale vnde munichij dicti sunt Ouid, lib. 2 Metaph, Munichiosque volans agros gratamque Mineruæ, Despiciebat humum.
Mopsopii à Mopsopo Athenarum rege Ouid lib. Metamorph, Mopsopeum iuuenem sacros agitare iugales.
Aeacidæ ab Aeaco. Ouid. li. 8. Dant placidi cursum redeuntibus austris Aeacidis,
Erichthæi & Erichthonii, ab Erichthæo & Erichthonio regib, Ouid, lib, 8. Erichthæas Tritonidos ibat ad arces eadem ratione vocantur Erichtidæ,
Aegedæ ab Aegeo Athenarum rege, Ouid in epist Inter & Aegidas media statueris in vrbe,
Marathonii à Marathone Atticæ cãpo vnde Stat. li. 3 Syl. Erigonẽ vocat, Marathoniã Syllius. li. 14. Armaque fixa deis aut quæ Marathonius hostis perdidit. Sydonius Et dum Mosopia ssipantur per Marathonem.
Carnaii à Carnao rege Athenarum.
Codridæ à Codro rege quod se pro patria deuouit.
Pandionii à Pandione rege Erichthonii filio.

Atlantides.

Atlantides Atlantis Mauritaniæ regis filiæ, ex Pleione Oceani filia, sunt ero quindecim, quarum quinque Hyades sunt nominatæ, reliquæ vero Pleiades. Virgiliades, Virgiliæ Hesperides.

Attica.

Attica regio græciæ inter Achaiam & Macedoniam sita, in qua fuit vrbs Atheniensis, sic dicta ab Athide Crani regis Athenarum filia Acte quoque dicitur ab ἀκτη quod littus significat, Nam magna ex parte littoralis est regio.
Cecropia & Cecropis eadem vocatur, & posidonia à Neptuno dicta qui Græce ποσειδῶν.
Mopsopia, ac Iolia ab Ione Xuthi filio,
Pandionia quoque Sido, Qui Pandionium mouebat Orator cmeam tumultuosus.

Augustus.

Augult menfis ob honorem Octaui, Cæf. fic dictus cum prius fextilis vocaretur & adhuc fit, vtpote fextus menfis ab introitu folis in arietem. Græcè ξουδέριμον

Aurora.

Aurora. Matura. Eos. ἠώς.
Iubar pro aurora ponitur.
Leucothea mater, parens Memnois Ouid.
Titponi coniux Pallantias,
Memnon, filius auroræ Eous, coloratus.
Aurora crocea, punica, rofida, rofea, luthea nitida, fulgida ambrofia, bea.

Aufter.

Aufter. Notus idem Plin, lib, 18, Hæc aftrum ventus dabat quem a Græcis Notum diximus vocari.

B

Babylon.

Babylon hebraicè Babel, quod confufionem Hebræis fonat, prius dicta ciuitas regni Nembroth, gigantis, quod in ea regnauit, Chaldæorum metropolis eft, Mefopotamiæ Affyriæq; caput, a Babylone quodam fapientiffimo Medi filio fundata authore Cælio, Purpuratam meretricem eandem vocat D, Hiero, Et D, Petrus apoft, Romam Babylonem vocat ob fcelerum fentinam Neronifq; crudelitatem,

Babylonia.

Babylonia a Babylone ciuitate, aliter Chaldea vocatur & Affyria Babylonis regio,

Babylonij.

Babyl, Chaldæi χαλδαῖοι, Cephenes prius dicti, a Cepho patre Andromedæ, & Arphaxei ab Arphaxat rege, vt fcribit Iofephus.

Bacchus.

¶ Bacchus Iouis & femeles filius,
Liber Lenæus pater, qui mentem lenit. Semeles puer Horat,
Semelia proles, Ouid, Lyæus Iacchus, Euan, Bromius, Ignigena, Bimater, Dyonifius, Iterum fatus, Bis fatus, Nyfæus, Tryonæus, Nictelæus, Genialis, Confitor vuæ Indetonfus: Elelæus parens Baffaræus, Racimifer Proles Semelea, Thirfiger.

Bacchæ.

Bacchæ, Bacchides, mulieres Bacchi facerdotes, Sacrificulæ furentes, fanaticæ, Euantes, Euantis fotores vide Mænades,

Baleares.

Baleares, Gymnefiæ infulæ duæ in mari Hifpanico, Maiorica & Minorica,
Batchimone, nunc deprauata voce,

Batauia.

Batauia, quæ & Bethafia, Hinc Batauí, Bethafii, qui Hollandi vulgo creduntur,

Belgæ.

Belgæ, Belgici, Galliæ Belgicæ populi Germais vicini,

Bellona.

Bellona Martis furor, Dea belli alio nomino Enyo, & pallas, dis, quod pallantem gygantem interfecerit,
Bellica virgo,
Tritonia a Tritone palude,
Minerua quod vim minetur,
Metuenda, virago, Bellatrix. Bellipotens & Belligera dea, Bellicofa Tritonia, Armifona, Armipotens

Bithynia.

Bithynia regio Asiæ minoris a Bithyno rege sic dicta primum Bebrycia, postea Mygdonia a Mygdonio rege, Ouid, Nunc quod Mygdonia flebilis astit hum, Claud, Thyni Thraces erant quæ nunc Bythinia fertur, Salust, Maiorem Phrygiam dicit vocatam & à Turcis ex Tartaria venientibus occupatam,

Bithyni.

Bithyni, Bithynici, Migdonii, Bebryaci & Bebriaces peuul.i na ind ferenti,

Biturici & Bituriges.

Biturici & Bituriges populi Galliæ Aquitanicę, qui teste Plinio etiã Cubi dicuntur Luc, & Bituriæ longisq; leues Axones in armis,

Bizantium.

Bizantium, Ligos olim, Plin, lib,4 in quo oppidum Bizantiũ liberæ Conditionis, antea Ligos dictum, nunc Constantinopolis, olim Noua Roma, Ethusa, Antonia, Vrbs Bizantia a Mantu,

Bizantii, Bizantini, Constantinopolitani,

Beotia.

Bœotia βοιωτια Græciæ regio, Ogygia, dicta ab antiquissimo rege Ogyge, & Cadmeis, vt scribit Thucydides, ac Hiantis Aonia prius & Mesapia dicta authore Stephano.

Bœotij.

Bœotii, aliter Bœoti Luca lib.3, Bœoti cotere duces,

Phocæ Phocaici a Phocide propinqua regione,

Hyanthæi a vetustis Bœotiæ populis Sta, lib, 1, Theb, Exul, Hyanthæos inuenit regna per agros: Ouid, lib, 5. Metamo, Fonte Medusæo, & Hyanthæa Aganippe Tumesii a Tumeso Bœotiæ monte Statius lib, 7, The, Non alias tacita iuuenis Temesius iras Mente acuit

Thespiaci a Thespiis opp do Bœotiæ ad radicem Parnessi. Statius lib, 2, Syl, Centum Thespiacis odora lucis Stent altaria,

Heliconii ab Helicone monte Bœotiæ Musis sacro, Statius libro septimo,

Horrent Tyrrhenos Heliconii plectra tumultus,

Cyrrhęa a Cyrrho oppido Phocidis Idem Statius libro, 7, Mœnia Cyrræa monstrarit: Apollo iuuenca,

Hippocrinsati ab Hippocrene fonte, vocabulum est Sydonii Appollinianis,

Aganippæ, ab Aganipe fonte eiusdem loci Musis sacro.

Aonii & Aonidæ quoniam Aonia pars est Bœotiæ montuosa,

Castalii a fonte Castalio,

Bononia.

Bononia Hetrutię colonia, mater Studiorum, Felcina prius dicta vrbs Felcina mantuanus, Felcinea tamen vrbe senex donatus adibat,

Boreas.

Boreas vide Aquilo,

Barbantia.

Barbantia teste Blondo Austrasis inferior olim vocabatur, Hinc Brabanti, Brabantini, Brabantici, Brabantigenæ quos Aduocatos Cæsar vocat in commentariis,

Briareus.

Briareus seu Ægeon gigas fuit centenis manibus,

Buscumducis.

*S*ilua ducis.
Ducaria sylua, nunc, Buscunducis.
Hinc denominatiua Busciducensis,
Buschius, Boschius, Nemius a nemore, & a sylua Syluius, quod latinorum regum fuit cognomentum.
Sylua ducensis apud Eras.

C

Cadmus.

¶ Cadmus rex Phœnicum & filius Agenoris, characteres sedecim literarum inuenit teste Plinio Agenorides Ouid *S*ydonius hospes, Agenore natus, Antoneius heros.
¶ Caletum, Caleficum, Gessoriatum Cales.

Calabria.

Calabria olim *L*apygia Mepsia, *S*alentina.

Callisto.

Callisto *L*ycaonis regis filia, quæ à Ioue compressa grauidaque effecta Arcadem filium in syluis peperit, a quo postea Arcada dicta est. Elice. Perrhasis. Vrsa maior. Nonacrina virgo. Lycaonias,

Camœnæ, vide *Musæ.*

Canopus.

Canopus vrbs *Æ*gypti nunc Damniata.

Capitolium.

Capitolium, καπιτώλιον, Mons Tarpeius. arx vel rupes tarpeia, Templum Iulium, Saxum Tarpeium,

Cappadocia.

¶ Cappadocia Pontica regio, prius dicta Leucosyria, Hinc Cappadones, Cappadoci & Leucosyrii,

Carteia.

Carteia cuius frequens mentio apud Cæsarem & Opium de bello Hispaniensi, oppidum est Hispaniæ alio Nomine Tartesis seu Cartesius. Cartesios dicitur.

Carthaginenses.

Carthaginenses. vocātur *Tyrii* a Tyriis colonis, quos illuc adduxit Dido post *S*ichei mortem, Virg. vrbs antiqua fuit Tyrii tenuere coloni, Carthago.
Carthedonii Cadmæi quoniam *Ty*rii & Phœnices discenderunt à Cadmo. *S*il. li. 1. Sacri quum perfida pacti Gens Cadmæa super regno certamina mouit.
Asdrubaliani ab Asdrubale duce, verbum est *S*idoni.
Elisei ab Elisa Didone,
Byrsici, quoniam Carthago prius dicebatur Byrsa a Cotio, *S*ydo *S*pernis Elisæ Byrsica tecta domus.
Pœni, Punici, Aphri, Aphrici.

Carthago.

Carthago ipsa vocatur Byrsa Carchedos *S*yl. lib. 2. Quis procul a Tyria dominos depellere Byrsa Virg. lib. 1. Aenei. Mercatique solum facti de nomine Byrsam Claudia, in *E*utro Bacchatus per opera tremor Carchedona mouit, *καρχηδών*. Cadmea.

Cassandra.

Cassandra Priami ex Hecuba filia, vates ab Apoline facta, sed quoniam promissis non stetit, iratus deus fecit vt illius vaticiniis nulla fides adhiberetur. Briseis & *Lyr*nesia virgo nuncupata.

Castor

Castor.

¶ Castor & Pollux, Iouis & Ledæ filii Lædæi dii.
Tyndarei, Amyclæ fratres.
Dioscori Διόσκοροι, i. Iouis pueri vocantur. Helenæ fratres.
Oebalidæ gemini, Sta. Ambiguo visus errore lacessunt, Oebalidæ gemini.
Tyndaridæ, Tyndari Cygnigenæ.
Therapnæi: Oebalii fratres. Stat. Oebalii fratres pontusque pollusq; serenus. Sidus amiclæum.

Centauri.

Centauri Lapythæ, semiuiri, semihomines, semimares, nubigenæ, Ixionides, Ixione nati, Bimembres.

Cerberus.

¶ Cerberus ianitor inferni monstrũ triforme, Triceps, Trifaux, tergeminus, inferus canis, echidnæus, stygius, rabidus.
Lachrymosæ ianitor aulæ.
Tartareus custos.
Ianitor Orci apud Virg.
Triforme monstrum.
Ditis, auernalis canis insomnis, impauidus peruigil.
Multiceps Bellua.
Corripit obiectam custos Plutonius offam.

Ceres.

¶ Ceres dea frugum, Saturni & Opis habebatur filia Alumna terrarum Demeter δημήτηρ dicta quasi gemeter, i. terræ mater ac Eleusina mater, specifica munifica, fecunda, flaua, Telmophora, Ops Cybele Saturni coniux. Berecynthia, Bonadea, Cypria, Cyprigena, Cithera, Acidalia, Paphia, Dionea.
Ceres alma apud Virg. ab alendo, quod nos alat.
Ouid. Et frugum genitrix immensos siste labores.

Chalcis.

Chalcis. Nigropontus. Eubœa, nunc Nigraponte vocatur mercatorib⁹ Huic Chalcidici. Eubolici.

Chalicut.

Chalicut ab aliis Calocutium & Calocuta, Indiæ emporium celebertimum.

Charon.

Charon fingitur Erebi & Noctis filius.
Acheronitis nauta, trientis animas transuehens ad inferos. Virg. in 6. Portitor ille Charon hi quos vehit vnda sepulti.
Stigius senex squalidus tristis.
Aterque plaudus nauita Tartareæ.
Omnes expectat auarus portitor.
Cares aliter Bubasii & mulieres.
Bubasides. Oui li. 9. Bubasides videre nurus. Et Mausoli. à Mausolo rege Carie prius dicti Leliges.

Chiron.

Chirõ saturni & Phillyræ filius, dimi dia sui parte equus, reliqua humo, vnde centaurus dictus Phyllyrius heros Semivir. Monstrum biforme Sagittarius. Aemonius arcus.

Christus.

Christus id est vnctus.
Messias. Messiah Hebræis.
Verbigena. Vnigena.
Sotor. σωτήρ, id est saluator seu seruator Salutifer, Archiater ἀρχίατρος Medicorum princeps à D. Hieronymo dictus.
Αʼλεξίκακος mala quæque pellens.
Huic nos nomina dedimus Christiani, Christicolæ, Christiades. Christigenæ.

Cicero.

¶ Cicero parens eloquentiæ, & vt catullus scribit Disertissimus Romuli nepotum, Pater eloquii. Pater patriæ, Iuue. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Et eloquium *Arpinatis*. id est Ciceronianũ, Eloquiis damus Arpinatibus aurum.

Circe.

Circe *Solis* & *Persæ* nymphæ filia. Venificorum peritissima. *Phasis* idos Titanis, idos dicta.

Clinia.

Clicia. Cleuania.

Colonienses.

Colonienses, *Agripinates* vbiuii.

Constantinople, vide *Bizantium.*

Corcyra.

Corcyra, med prod. Græcè Cercyra κέρκυρα, Insula mari *Adriatico* vicina, prius Melena dicta & Drepane a Cerere.

Itèm Macris, a *Macride*, & *Scheria* nec non *Phæacia*, nunc Cerphu vel corsinium vocatur, sub Venetorum ditione.

Corinthij.

Corinthii vocatur Corinthei & Corinthiaci: Oui, lib. 15. Iamq; Corinthiaci carpebam littora ponti.

Cypselidæ à Cypselo Ixionis filio Vir in Cypr. Cypselidę magni florentia regna Corinthi.

Ephiræi, & Ephyræii, quoniam Corinthus prius vocabatur Ephyre Luca, lib. 9. insedit castris. Ephyreaque mœnia seruat.

Isthmiaci & Isthmii ab Isthmo terra angusta prope Corinthũ quæ separat Ægeũ mare ab Ionio, Statius lib 2. Syl. Talis in Isthmiacos Plorat us ab æquore portus.

Cenchræi a Cenchri portu *Stat*, lib. 4. Theb. It comes, Inoas Ephyre solata querelas Ceuchreæque manus.

Cretenses.

Cretes Cretenses aliter dicuntur,

Cratei Virgili 3, Æneid. *Tertia lux* classem Cretæis sistet in oris,

Cressii: Idem lib. Quam procul *incauta* memoria inter Cressia fixit pastor, agens telis.

Cressi: Idem lib, 5, Cressa genus *Pholæ*.

Gnosii à Gnoso vrbe Cretæ, *Vir*, lib. 6. Æn. Gnosius hæc Rhadamanthus habet durissima regna Gnosiaci: Ouid, 8 Gnosiacæque heret comes inuidiosa carinæ,

Dictæi a Dicte vrbe Cretæ Virg, lib, 3, Æn, Dictea negat tibi Iupiter arua,

Lyctii à *Lycto* vrbe Cretæ: Virg, lib 3, Æn, & *Salentinos* obsedit milite Campos Lyctius Idomeneus, Cydonæi, Cydonii, Cydones, Cydoniaci à Cydone vrbe, Cretæ, Ouid, l, 8, *Armaq*; equosq; habitusque, Cydoneasque pharetras, Stat, lib, 4, Theb, Terga Cydoniaca Corythos arundine pulsat,

Ariadnei ab *Ariadne* Minois filia, *Minoii* á *Minoe* rege: Ouid, in epist, *Phedræ*, En ego nunc ne forte parum *Minoida* credat,

Androgeonæi ab *Androgeo* filio *Minois*,

Gortinii, & Gortiniaci á Gortyna vrbe, *Stat*, lib, 4, Theb, *Arbitret* hos dura versat Gortynius vrna.

Dories, Δωριεῖς, Dorii & Dorienses, quoniã tẽpore belli Troiani Dorici venerunt in Cretã, duce Althmene, vbiq; decẽ vrbes cõdidere in

Creta.

Creta.

¶ Creta vel Crete,es,insula quæ hodiè Cādia appellatur,est sub Venetorum ditione,centum vrbibus olim clara fuit,vnde Græcis vocabatur ἑκατόμπολις Mant,vrbibus inclyta centum Creta,ideo dicta à Graii, Hecatompolis olim,vocatur quoque Terra Curetis à Curetibus qui in ea habitarunt, Ouid, li,8,Vt egressus ratibus Curetida terram cōtigit,Gnosia,Gnosica, retea dictea, minoia, actea cydoneia gortyniaca tellus,

Tetra Gortynis, vocatus etiam Aerea & Macaros: Plin,lib,4,Maleores Crates primum Aeriā dictam,deinde posteriori Cinetim appellauere,Et Macaron nōnulli à tempere cœli appellatam existimauere,

Cupido.

Cupido deus amoris,Puer pharetratus,Cæcus amor,Ignis indomitus Cypria proles,Veneris natus, Alatus deus, Cæcus,Alipes,,

Cumani.

Cumani aliter Cumęi κυμαῖοι,à Cuma oppido Italiæ iuxta Neapolim,

Cybele.

Cybele,Cœli & terræ filia Saturni vxor,aliter vocatur Opes,Dyndimene,Bericynthia,Pales,Corsica, Cyrnos. Plin,in mari Lygustico, est Corsica quam Græci Cyron appellauere,

Carmenta & Carmētis,Nicostratæ propriè,

Cyprus.

Cyprus insula à Cypro filia Cyniræ sic dicta, Tellus Veneris quoque appellata,Mant,Et Veneris tellus pulcherrima Cypros,

Cerastios & Cerattias à multis promontoriis vocabatur prius,ac Amarusia,

Specea quoque & Amantis authore Strabone, ab Armante monte cy [illegible]

D

Dacia.

¶ Dacia δακία, Valachia nunc Blachia vocatur,Hinc populi Daci & Dacæ,

Dalmatæ.

Dalmatæ,Dalmatici,Liburni,Illyrii Vide Illyrici.

Danubius.

¶ Danuibus,Ister, Adubanus prius dictus & Mento.

Daphne.

Daphne Penei fluuii filia,quæ cum vim Apollinis non posset effugere,implorato paterno nomine cōuersa est in Laurum, Dicitur Peneis,Peneia virgo.

Dauid.

Dauid,Psalter sacer,regius, ac egregius,Vates,propheta regius, sanctissimus Psalmographus, ψαλμογράφος.

Vaticinus rex, Psalmicen sanctus, Cui prima inter fatidicos est gloria Vates.Psalmicus cantor, Filius Isai,quem græci Iessæ vocant hinc Iessæ soboles,

Delos.

Delos Cycladū omnium clarissima in qua Latona Apollinem & Dianā dicitur esse enexa,appellata est Orrygia,

Ortygia, à multitudine Coturnicū: Virg. lib. 3. Æne. Linquimus Ortygiæ portus. Astria, Cynthia, Lagia, Chamydia, Cynethus, & Pyrpile ab igne ibi reperto, Delphica tellus, Phœbi patria.

Demophoon.

Diuinitas mundi moderatrix, τὸ θεῖον, θειότης

Demophoon Thesides & Thesei filius dictus, fuit rex Athenarum.

Deus.

Deus, θεός.
Numen diuinum.
Spiritus diuinus. Supremus Deus.
Mundi rector, creator, fabricator, κοσμοκράτωρ. summi domini numen θεῖον τὸ,
Omnipotens παντοκράτωρ.
Victor lethi, i. mortis.
Verè optimus maximusque.
κράτιστος ἄριστος καὶ μέγιστος, quæ Gentilitas Ioui falsò tribuit.
Diuum atque hominum rex,
Maximus cœlicolum.
Cœli terræque rex.
Princeps generis humani.
Verè Panomphæus. πανομφαῖος.
Omnium voce colendus, celebrandus μέγιστος ἀρχηγός, summus, diuinus, diuus, cœlestis, immortalis, infinitus, æternus, salutifer, sempiternus, inaccessus.
Empyræus, omnisator, altitonans.
Astripotens, apud Mant.
καρδιογνώστης. Scrutator cordium, inspector pectorum.
δωτὴρ ἐάων Largitor bonorum munificentissimus.
Vindex quoque scelerum & contumaciæ.

Dialectica, vide *Logica.*

Diana.

¶ Diana, Venationis & Syluarum dea Phœbi soror.
Custos, cultrix nemorum. Delia. Latois, Latonia Triuia Virg. Astrorum decus, nemorum Latonia coniux, Phœbe.
Latonigena, Cynthia.
Thoantæa dea, apud Ouid.
Virgo potens nemorum, Casta, innupta Pharetrata, noctiuaga, falticola, Vide Proserpina.
Studiosa pharetræ, Iaculatrix, venatrix, arcitenens.

Dido.

¶ Dido lingua Phœnicum viraginē sonat, quod se in ignem præcipitando virile quid fecerit.
Elisa dicta, & Phœnissa,
Agenoris, Agenore nata. Sidonis Tyria. Sichæi coniux.

Diomedes.

¶ Diomedes Tydei filius, Græcorum fortissimus, Ætoliæque rex.
Oenides Ouidio dicitur.
Tydides Virgilio.
Aetolius, Chaldonus heros, apud Stat. Vide Tydeus.

Diuini.

¶ Diuini. Diuinaculi. Arioli.
Afflati. ἔνθεοι.
Vates, μάντεις.
Vaticinantes. Fatidici, Magi.
Extispices, Aruspices.
Auspices, Augures.
Geomantes, Pyromantes.
Axiomantes. Diuinatores.
Futurorum præscij.
ἐγγαστρίμυθοι, ἐγγαστρίται.
Pythonissæ, Pythonici, quasi Apolline pleni, id est, qui instructu dæmonis futura coniectant. Lesbius pylis, Coretumos, prouerb.

Dryades.

Dryades Nymphę syluarum præsides Hamadryades.

Dyrrachium.

¶ Dyrrachium, Epidamnum. Plin. Epidamnum colonia, propter inauspicatum nomen à Romanis, Dyrrachium appellata.

E

Eccho.

Eccho. Vox resona. Nympha vocalis.

Edissa.

¶ Edissa quæ nunc, Rages Medorū in historia Thobiæ vocatur.

Aduenses.

¶ Aduenses, Edui, Augustudinenses. Galliæ populi.

Emaus.

¶ Emaus trisyllabum, Iudeæ urbs alio nomine Nicopolis. Castellum vbi Christus cognitus est in fractione panis.

Epirus.

Epirus, ἤπειρος, sonat terram firmam seu continentem, regio quæ prius Molossa dicta, hodie cum maxima Macedoniæ parte vocatur Albania à Chaone Heleni fratre Chaonia, Chaonis terra prius dicta.

Hinc Epirotæ, Epirotici, Leucadij à Leucade promontorio.

Actij & Actaici ab Actio oppido.

Phocai Phocaici. Chaonij, Dodonigenæ verbo Sydonij, a Dodona vrbe Caoniæ.

Molossi, Pyrrhidæ, quod in ea Pyrrhus olim regnauit.

Epicurus Atheniensis Philosophus.

Epicurus.

Neoclides à Necole patre. Senex Cecropius, Carterius apud Mart. & Stat.

Equus.

¶ Equus troianus, Equus fatalis Durarheus, Dardanius, Epæi machina.

Euridanus.

Eridanus fluuius Italiæ fœcundus, & nobilis, Padus aliter dictus.

Parens, princeps fluminum, Virgili. Fluuiorum rex Eridanus.

Erigone.

Erigone, Icari filia.

Icaris Marithonia virgo.

Eero.

Eero puella formosissima fuit ex sesto Thraciæ vrbe, Veneris sacerdos Sesta puella dicta ab ortu loci.

Esau.

¶ Esau dyssyl. vel carmine trisyl. alias Edom. & Seir.

Euander.

¶ Euander, Mercurij filius, Nonacrius, seu Palatius heros. Ouid.

Euboia.

Euboia εὔβοια, siue Eubœia: insula in mari Aegeo oblonga, ideoque Macris dicta.

Terra aut ora Eubois: Statius in Achilli Quatitur naualibus ora Eubois, Vide Chalcis quæ Eubœa vrbs olim etiam Eubœæ vocabatur. Hinc Euboici, Capharæi, Abantii, Tanagæi à Tanagiyo Euboiæ ciuitate Stat. lib. 9. Prima Tanagræum turbauit arundo Corœbum.

Eumenides.

Eumenides furiæ infernales. Acherontis natæ. Nocte genitæ, Vipereæ furores.

sorores Anguicomæ sorores. Penatum deæ triplices, quarum nomina sunt. Alecto. Tisiphone, Megara.

Eupatoria.

¶ Eupatoria Paphlagoniæ ciuitas, Pompeiopolis iam dicitur.

Europa.

Europa tertia pars orbis, ita dicta ab Europa Agenoris Phœnicum regis filia Agenore nata.

F

Februarius.

Februarius mensis extremus anni, vt Cicero scribit, quod extremo anni mense populus februaretur, id est, purgaretur.

φεβρουάριος, & ἐλαφηβολιών Græcè.

Flandri.

Flandri, Flandicolæ, quos vulgo Flaminges vocant.

Neruii vnde impræsentiarum nomē ciuitatis Aldenardiæ manet.

Morini quoq; dicūtur, licet propriè Terwanenses sint in finibus.

Galliæ Belgicæ versus occidentem. Virg. Extremique hominum Morini.

Florum dea.

Flora. Chloris, Zephyritis. Dea florum, Vxor Zephyri.

Fontes.

Fontes & fluuii Musis sacri, Calballinus fons. Pegaseus fons. Medusæus fons Aganippe, Hippocrene. Libethreus fons. Pimpleius fons, Phocidos lacus, Permessus fluuius Cephisi vada, Eurotas,

Furiæ infernales.

Furiæ infernales,

Furię flammiferæ, Diræ, Maniæ, Eumenides Stigiæ.

Erynnes siue Erynnies anguibus implicitę.

Numina malefica.

Orci satellitium. Alastores.

Sorores anguicomæ, furentes,

G

Galli.

Galli, Gallicani, Galligenæ.

Gallatæ, Sequanici. Sequanidæ, Frāci. Francigenæ. Liligeri.

Ganymedes.

Ganymedes Trois filius formosissimus puer fuit, quem cum Iupiter deperiret, in cœlum ab Aquila portari iussit, & sibi à calliculis esse Puer. Phrigius, Ideus, Pincerna Iouis Dictus.

Garamantes.

Garamantes, γαραμάντες Garamantici Lybyæ populi, inatrimonionorum expertes.

Arenauagi à Maur. vocantur.

Sati Ammone, id est, Ioue. Nigri perusti, inculti.

Gelari.

¶ Geldri, Geldrii, Menapii, Geldrenses.

Genuenses.

¶ Genuenses ac Genuani γένυαται, Ligures, Ligustici, & Ligustii, Sidonius, Qui Ligaltiis Euganeisque montibus oriebantur. Assueti malo laborique Ligures,

Gigantes.

Gigantes, fratres Phlegræi, a Phlegra loca Thessaliæ, in qua Gigantes a Ioue fulmine percussi.

Titanes, Titanii, id est, Titani & Ter-

ste filij gigantes omnes impij Anguipedes, *Serpentigeri*, Aetnei fratres. Centimani, *Manu*. Dij veteres qui Centimanos vicere gigantes.

Ventrimani, Theomachi, apud eundem Iosephus & *D.* August. scribunt gigantes ex dæmonibus incubis progenitos, quos *Terræ* filios vocat Moses.

Glaucus.

Glaucus, Deus marinus, maris numē Minois filius, hinc dictus *Minous* Biformis Dictæus, *Potniades* & Potnizus.

Gorgon.

¶ Gorgon, *Medusa*, Phorcynis, terrifica, anguicoma.

Serpentiferum monstrum.

Græci.

Græci. Graij.

Mendaciorum parentes Crinito vocantur. Grau gen ç.

Argei: Virgilius in opusculis: *Septima iam Argæis stabulis impensa laboris.*

Argiui, Argolici. Dorii.

Dorci. Dorienses Pelasgi.

Pelopæi & Pelopidæ a *Pelope* filio.

Tantali. Virgilius libro 2. Ænei. Vltra Asiam magnam *Pelopæa* ad mœnia bello Veturam Statius libro. 10. Ad patrias fusæ Pelopeides aras.

Hellines, ἕλληνες.

Achillæ & Achillidæ ab Achille.

Argolæ, apud Euripidem.

Achillæi, Achiui, Achaici, Inachi, Inachii, Inachidæ ab Inacho Argiuorum regæ, patre Isidis, Ouid. libro. 5. Fast. Littus ad Inachium puluis inanis eam. *Stat.* l. 1. Theb. Qua nostra cecidere anim æ stupet Inacha pubes. Idem libro. 5. Lectique potentes Inachidæ.

Agamemnonii, Agamemnonidæ ab Agamemnone. Virg. lib 6. *Æneï.* At Danaum proceres Agamemnoniæque phalanges.

Acrisionæi ab Acrisio rege Argiuorum Abantis filio. Ouid. l. 5. Me. Acrisionæas Prætus possederat arces.

Abantæi, & Abantiadæ ab Abante Argiuorum rege patre Acrisij Ouidius lib. 15. Nuper Abantæis templo Iunonis in Argis.

Thyestæi à Thyeste filio Pelopis.

Mycenæi à Mycenis vrbe. Ouid. in epist. Briceides, Nulla Mycenæum fe ciasse cubilia mecum iuro.

Menelaæi à *Menelao* filio Atrei Phoronidæ & *Phoronæi* à *Phoronio* Inachi filio & Argiuorum rege.

Persæi à Perseo Acrisii nepote Stat. lib. 1. *Theb.* *Persæus* alter in agos Scinditur. Danai Danæi. Idem, Tunc sede Inachinas vrbes, Danaæque regna.

Dolopeii à Dolopibus Græciæ populis Valer. *Flac.* Vidisse putaret Dolopeiaque busta.

Iacidæ ab Iasio filio Abantis *Argiuorum* regis.

Tantalide à Tantalo.

Græcia.

Græcia appellata à Græco qui in ea regnauit primus á cuius filia vocata est Attis: deinde ab Hellene Deucalionis filia dicta fuit Hellas ἑλλάς.

Achaia, *Pelasgia*, Dulichia pro Græcia ponuntur & vsurpantur. Docta, solers, fallax, vana, mendax. Iuuena. Et quicquid Græcia mēdax *Audet* in historia.

Grammatica.

Grammatica *Ars* *Palæmonis* siue *Palæmonia.* Iuuena, in Saty. Odi hanc ego quæ repetit voluitque *Palæmonis* artem.

Gratiæ. Charites. χαριτες, tres Iouis filiæ, suaues, blandæ blandientes, elegantes. Alcidaliæ sorores.
Orthomeni deæ triplices, vocantur autem Agalia, Thalia. Pasythæa vel Euphrosine.

Grues.

Grues, γερανοι Palamedis aues apud Mart. Aues Bistoniæ. Strimoniæ Threiciæ.
Naupliadæ volucres apud Polit altiuolantes, atereæ, querulæ. Vipiones sunt grues minores.

H

Harpiæ.

Harpiæ rapaces dæmones, dicuntur autem fuisse Neptuni & terræ filiæ ac in insulis habitare. Virgilius tres esse dicit: Aello. Ocypere & Celæno.

Hector.

Hector. Troianorum fortissimus, Priami filius, Priamides, inclytus impiger, belliger, atrox, animosus.

Hecuba.

Hecuba Priami regis vxor.
Priameia coniux, apud Ouid.
Cisseis vocatur Virgilio libro. 7. Cisseis prægnans ignes enixa iugales.

Helena.

Helena, Tyndari regis Laconiæ & Ledæ filia, tantæ venustatis, vt fuerit admirationi cunctis, teste Demetrio Mosco.
Tyndaris Virgilio dicitur.
Oebalis, Oebalia pellex Ouidio vocatur ac Menelais vtpote Menelai vxor. Lacedemonia, Ledæa formosa, candida, bis rapta.

Helle.

Helle, es, filia Athamamantis regis Thebarum. Nepheleis Athamantias.

Heraclea.

Heraclea Bosphorana ciuitas olim vocatur Perinthus. Man. quæ magna Perinthus. Ante fuit priscum mutauit Heraclea nomen. Nunc carpe.

Hercules.

Hercules, ἡρακλης dicitur quoq; Alcides, à bellica virtute, & Amphitryoniades, quoniam credebatur filius Amphitryonis, & Amphitryonius puer, apud Mant.
Alcmena matre creatus. Ouid.
Monstrorum, ferarum domitor.
Clauiger gigas, Heros Thebanus.
Dictus Tyrinthius ab vrbe vetusta Achaiæ.
Cleonæus à loco vbi leonem interfecit. Luca Ille Cleonæi proiecit terga leonis. Proles Iouis.
Oetæus, ὁ Οἰταῖος, ab Oeta monte inter Thessaliam & Macedon. Signū quoq; cœleste Hercules quod Engonasin vocatur, Latinè Ingeniculus. Indonatus, Inuictus.

Hesiodus.

Hesiodus ex Alia Bœotiæ vico oriundus. Hinc dictus Ascræus senex Virg.
Ascræus, Bœotius, Heliconius vates, Politia. At ibi Dædalius monitus Helicone vates. Præceptor arandi Ouid.

Hetruria.

Hetruria, alio nomine Thuscia & Hetruscia ac Tyrrhenia. Vmbea quoque Thusciæ pars. Hinc Vmbri & Vmbrij. Thusci Etrusci, ac Tyrreni.

Hippodamia.

Hippodamia, Brisæ filia ex oppido Lyrnesio, Britæis & Lyrnesia virgo dicta.

Hippolitus.

Hippolytus cœlibem ducens vitam, mulieres constanti animo sperne-bat, Thesæi & Hippolytæ Amazonis fuit filius. Theseides & Theseius heros dictus.

Hispalis.

Hispalis Beticæ Hispanię Vrbs clarissima, cognominata Romulea, ob amicitiæ fœdera cum Romanis Sibilia nunc vulgo dicitur.

Hispania.

Hispania, ἱσπανία & σπανία cuius meminit D. Paulus. cap. 15. ad Rom. primum dicta Iberia Ἰβηρία ab Iberio fluuio, dein Hesperia vltima ab Hespero Atlantis fratre, postremo ab Hispali Hispania, quę quoque tartessia tellus dicitur.

Hispani.

Hispani. Iberi, Iberiaci. Virg Tyrrhenoque boues in flumine lauit Iberus

Beticolæ & Betigenæ: Syllius libro 8 Beticula'que viros spatijs agitabat iniquis.

Hesperij Tartessi & Tratressiaci à Tartesso vrbe Gadibus vicina.

Homerus.

Homerus Græcorum poëtarũ maximus prius dictus Melesigenes deinde à cæcitate Homerus, ὅμηρος quod cæcum sonat lingua Ionica, Aliter dicitur Mæonides, Mæonius vates.

Homerus quoque dictus Colophoniatus & Colophonius ab vrbe Mæoniæ Colophone vnde originẽ traxit, Eap prius & Colophoniaco iũctus Maro fulget Homero.

Horatius.

Horatius. ab orado sic dictus aliter flaccus à pendulis auribus, Venusinus poëta.

Hungari.

Hungari qui modo Huni seu Hunni Scythiæ populi olim vocabantur Claud. Nã parat insidias qui nos aut turpibus Hunnis.

Pannonij, quoque dicuntur, Stat. Pannoniu'que ferox.

Pãnois, idos, apud Luca. idem quod Hungarus, Græci, παιονας Hungaros vocant.

Hyades.

Hyades ὑάδες, quæ & Suculæ ac Atlantides dicuntur septem stellæ in cornibus & ore Tauri quæ quoties nascuntur vel occidunt, pluuias creant, Tristes, Imbriferi.

Hypermnestra.

Hypermnestra vna fuit ex quinquaginta Danai filiabus, quæ (quum sorores omnes maritos suos nocte interfecissẽt iussu patris) sola maritum suum Lynceum nomine ab insidijs liberauit Danais, & Danai filia appellata.

Hyrcani.

Hyrcani, Caspij, Asiatici populi iuxta mare Caspium.

I

Ianus.

Ianus bifrons insomnis, peruigil.

Iason.

Iason filius fuit Æsonis, hinc dictus Æsonides. Ouid. Æsonidē mutasse velim quo coniuge fœlix.

Æsone natus. Pegaseius heros.

Emonius seu Aesonius iuuenis vtrūque apud Ouid. Iolciacus heros.

Superbus, periurus, prædo, et fierus.

Iazyges.

Iazyges, septem castrenses.

Icarus.

Icarus, ἴκαρος, Dędali filius.

Dædalides. Dædaleus puer.

Glarea implumisque vocer, Dedaleusque puer, audax, remerarius.

Stephano authore insula vocatur.

Icarus, quę prius vocabatur. Macris.

Icaria.

Icaria, Insula in mari Icario, Doliche Ichthyœssa, nunc Nicaria, vna Cycladij.

Ierusalem.

Ierusalem. Hierosolyme.

Solymæ, & à Melchisedech constructa Salero, Iebus prius dicta.

Elia quoque vocata ab Elio Adriano reparatore & Zion á monte in quo arx Dauid annexa Hierusalē.

Hinc Hierosolymæ, Ierosolymitani, Solymi, Gens Solymæ.

Iesus.

Iesus. Saluator. Seruator.

Soter. σωτὴρ à σώζω saluare, hinc dictus est Christus quod cūctis salutifer venit. Qui per aspirationem scribunt Ihesus bene scribunt: est enim dictio Hebraica nō Græca ex Iod, He. Vau, He, *Tetragrammaton* & ineffabile, pro quo semper Adonai pronunciant Hebræi, Forte Græcis ἰησοῦς trisyllabon est.

Nazaræus dictus ab oppido Nazareth, in quo habitauit, & sonat consecratum, Vide *Christus*, & Deus.

Illyrici.

Illyrici, Illirii, Taulantij: *Sillius li*, 1. Quaque per Illyricum. *Taulantius* incolo littus.

Dalmatæ, Sclaui, Sclauones.

Dalmatici, Liburni.

Illyria.

Illyria. ἰλλυρίς, Illyris & Illyricum Liburnia, Dalmatia, nunc Sclauonia.

Inarime.

Inarime, Aenaria, Pythecusa, authore Plinio. Aenaria à statione nauium Aeneæ. Hodie vocatur Ischya.

Indi.

Indi, Indici, Gangetici, quod propè Gangem habitent: Lucan. libro 4. Et quas sentit Arabs & quas Gangetica tellus. Dicuntur etiam Nysæi a Nysa vrbe Indiæ, & Hydaspei ab Hydaspe. Sydoni *Frangit* Hydaspæas aries impactus Erithras.

Ardentes, Sitientes, colorati, fusci, nigri, Eoi, dites.

India.

India, ab Indo fluuio nomen habet, maxima

maxima orientalis regio Asiæ terminus.
Terra Gangetis, Gangetica.
Terra Euphratis.

Infernus.

Infernus, Auernus.
Erebus Tartarus.
Plutonius Cocytius, Acherusius, Phlegetontius, *Stygius*, Acherontæus, Læthæus, Ocrius lacus, fluuius, amnis.
Gehenna, Græci scribunt sine aspiratione mediam.
Orcus Orcæa Charybdis.
Stygia palus.
Inferus profundus, imus, mœstus tristis, ater, piceus, opacus, horridus, auarus.
Auernalis amnis.
Infernalis, Tartareus, *Herebus* Reliqua pete ex priore parte Synonimorum, *Hell*.
Inferni iudices.
Aecus, Radamanthus. Minos.

Ino.

Ino, filia Cadmi.
Cadmeia proles.
Nutrix & matertera Bacchi.

Insubria.

Insubria, regio Cisalpina, quæ Togata quoque dicitur, nunc vero á Longobardis qui ducentis eam annis occuparunt *Lombardia* vocatur, cuius Metropolis est Mediolanum, Hinc Insubres Ἴνσοβρες, populi Cisalpinæ Galliæ.

Io.

Io Inachi fluuij filia; Inachis Inachia proles. Phoronis, idos.
Bos *Pellex*.

Ioppe.

Ioppe Ἰόππη, vrbs Palestinæ moritimæ. D. Petri miraculo clara, omnium ciuitatum antiquissima, vt pote ante diluuium condita, teste Plinio. Nunc vocatur Iaphe portus peregrinorum á Iaphet filio Nohe.

Ioseph.

Ioseph Vir Mariæ virginis, vt est apud Matheum in genealogia saluatoris.
Nutricius Domini.
Fatidicus Iuuenis. Mant.
Multiplices casus & longa pericula cernat. Fatidici iuuenis: Cananæus castus, formosus.

Iphigenia.

Iphigenia. Ipphianassa, Lucretius.
Iphianassæo turparunt sanguine Fœdæ.
Myceuis. Ouid vocatur lib. 12. Metamorph.
Agamemnenia puella, Propert.
Pelopeia virgo.

Iris.

Iris, ἶρις. Arcus cœlestis.
Iunonis nuncia.
Pluuius describitur arcus, apud Horat. Multicolor, purpureus, nubilus nymbosus, imbrifer, arcus discolor picturatus, aquosus.
Thaumantias, Thumantis proles.
Thaumantica virgo.

Ismaelitæ.

Ismaelitæ, ab Ismaele filio Agar, ancillæ Abrahæ, quos Moyses Madianitas vocat. Euseb, Agarenos seu Saracenos.

Ister Scythiæ fluuius vide *Danubius.*

Italia.

Italia, Hesperia maior. ab Hespero

ro Atlantis fratre.

Oenotria ab Oenotro rege Sabinorum Virgil. Est locus Hesperiam Graij cognomine dicunt, Oenotrij coluere viri, nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem. Idem. Hinc Italę gentes omnisque Oenotria tellus in dubijs responsa ferunt.

Latium, quod ibidem Saturnus latuerit: Virg lib 8. Latiumque vocari maluit, his quoniam latuisse tutus in oris.

Saturnia à Saturno: Ouid. lib. 1. Fast. Inde diu genti mansit Saturnia nomen.

Terra Ausonis & Ausonia ab Ausone Vlyssis filio: Ouid lib. 2. Fastor. Captaque erat lyricis Ausonis ora tonis.

Itala terra seu ora Italis. Ouid. li. 2. de ponto, Mœstisque cadentes, Excepit lachrymas Italis ora genis, Ausonium solum.

Romana, Romula, Itala tellus.

Magna Græcia Italiæ pars à Tarento vsque ad Cumas olim vocabatur Ouid in Fast. Itala nam tellus Græcia maior erat.

Terrarum alumna, vrbibus frequens, populosa, antiqua, potens, fertilis, grauida, bellis.

Itali.

Itali, Italidæ, Italici. Ouid. lib. 14. Littore in Italico Messenia mœnia contra, Latini.

Laurentes. Lauinii, Laurenti Tyrrheni Laurenti, Latiales

Ausones. Ausonij. Ausonidæ, Luca. lib. 9. Grata vice mœnia reddent Ausonidæ Phrygibus.

Iudæi.

Iudæi, Iudaici, Hebræi, Apellæ. Gēs recutita, Palestini, circūcisi. Vide Synonima priora. Ievv.

Iudæa.

Iudæa, olim Palestina & Chananea vocabatur.

Iuliomagus.

Iuliomagus, Andium ciuitas in Gallia, nunc Andegauia, Angiers.

Iulius, vide Ascanius.

Iulius mēsis, vide quintilis.

Iuno.

Iuno Saturni fingitur filia, soror & coniux Iouis, quæ nubentibus & parientibus dicitur præesse, vnde vocatur Pronuba. Lucina, & Cōiuga, ac Socigena quod mares cōnubio fœminis societ.

Saturnia, Iuno. Virg Regia, Sceptifera, Regina deum, Iouis coniux.

Iuppiter.

Iuppiter quasi iuuans pater, Saturni filius, Deorum summus cœlo præesse, ibidem que pulso fulminare fingitur.

Dictus Pater omnipotens.

Diespeter i diei pater, ab Horat.

Lucetius, i. lucis pater, à Gel.

Saturnigena, à Mant.

Ægiochus, nutritus à capra.

Diuûm atq; hominum rex à poëtis fingitur Altipotens, altitonus.

Hammon corniger. Panomphæus.

Altitonans Magnitonans. Omnipotens. Saturnius, Dodonæus.

Cenæus. Summus deorum, Rector Olympi Rex superum.

Æthereus princeps. Pater æthereus, sceptifer, coruscus, fulminator.

A diuersis locis vbi colebatur diuersa habet nomina, Dictæus, Olympius, Olympicus, Idęus, Casius, Choani-

Chonius. Latialis, Ausonius, Capitolinus, Pharius, Ammonius, i. Arenarius à Templo illi in arena constructo.

Iuuenalis.

Iuuenalis *S*atyrographus.
Poëta, Vates Aquinas, quæ illi patria fuit. Ponta Hinc fugat Aquinas triste supercilium.

L

Lacedæmon & Lacedæmones.

Lacedæmon vrbs Peloponensi alio nomine Sparta. Dicitur etiam per *S*yncopen Lacon pro Lacedæmō.
Lacedæmones. Lacedæmonii.
Tyndarei à Tyndaro rege Oebaliæ, & Helenæ patre: vnde & *S*yllius Terentum vocat *T*yndarium.
Spartani, Spartæ.
*S*partiatæ: *S*idonius. Spartiatæ rupium variatarum posuêre crustas.

Laconia.

Laconia prouincia in Peloponneso, aliter vocatur Oebalia & Tænaris à *T*enaro promontorio: Ouid Tænaris est classi terra petita meæ. Idem. Excepit portu Tenaris ora suo.

Lacones.

*L*acones, λάκωνες penul. prod. seu Laconici vocantur Oebalii & Oebalidæ Ouidius lib. primo Fast. Protinus Oebalii rettulit arma Tati. *S*tatius libro quinto Theb. Ambiguo visus errore lacessunt Oebalide gemini
Therapnei à Therapnis vrbe Laconiæ, patria Helenæ Ouid. lib. 5. Fastorum. Prima Thera pæuo tecide sanguine florem.

Tænarii & Tenaridæ à Tænaro promontorio.

Laodamia.

Laodamia Bellerophontis ex Aehemone coniuge fuit filia, quæ à *D*iana telis fuit confixa. Est & alia *L*aodamia Acasti & Laodotheæ filia, quæ maritum suum *P*rotesilaum tenerrimè amauit: hæc Achastis & Achasti filia dicta est.

lapithæ.

Lapithæ *T*hessaliæ populi λαπίθαι Centaurei vocantur, Vir. Nec Cētaureos Lapithas compellit in enses. Pelethronii quoque dicti, Syluestres, semiferi, sæui, truces.

latinus.

Latinus Laurentium rex, pater fuit Lauiniæ.
Faunigena, filius Fauni dictus. Ouid Faunigenæque domo potitur, nataq; Latini.
Ausonius senex aliis dicitur. Hinc. *L*atini, Faunigenæ vocantur Syl. li. 8. Faunigenæ socio bella inuadere *S*icano.

latona.

Latona filia Cei *T*itanis à quo Titanis dicta, Ouid. Quique modo audetis genitam Titanida Ceo Latonam præferre, mihi ? filia terræ.
Gemellipara & Calauria dicta, Ouid

lauinium.

Lauinium vrbs in Latio, quæ post Laurentium dicta, & Laurolauinium.

leander.

Leāder Abydenus dictus ab oppido Abydo Asiæ, in littore Hellesponti, in quo natus erat.

Leucothoe.

Leucothoe Orchami Babyloniæ regis filia, in arborem thuriferam conuersa, Orchanis & Arbor Thurifera appellata est.

Lybia.

Libya λιβύη, & Libye, es, Africæ pars in pentapoli, & pro tota Aphrica ponitur poëtis Luca. lib. 1. Per calidas Libyæ sitientis arenas.

Terra Labyssa, Terreque in fine Libyssæ.

Libyci.

Libyci, Libissini, Marmarici a Marmarica regione Africę. Syllius lib. 1. Marmaricis ales populis respon sa canebat.

Nasamonii & Nasamoniaci a Nasamonibus populis Libyæ.

Licij patarœi.

Licii Pataræi quoniam parata est vrbs. Liciæ. Stati. libro. 1. Theb. Seu te Liciæ. Patarea niuolis Exercent dumeta iugis.

Liguria.

Liguria, a Ligusto Phaetontis filio nomen habens: Italiæ est regio, quæ quoque vocatur.

Ligustica ora seu regio, cuius caput Genua, ostium maris Ligustici.

Ligures, vide Genuenses.

Lipara.

Lipara insula, prius Melegunis vocabatur, autore Pli. lib. 3. cap. 8.

Liuius.

Liuius historiographus, Patauinus lacteo eloquentiæ fonte manans, vt scribit D. Hiero.

Antenorides dictus est a patria sua quam Antenor condidit.

locrenses.

Locrenses. Hesperii. Ozolæ. ὀζόλαι. Locri. Locrii. Locridis populi.

logica.

Logica seu Logice disserendi vt ait Boethius magistra, à Zenone Philosopho, qui Eleates erat, Eleatica doctrina dicitur, Philosophia Eleatica διαλεκτική, disputandi, disserendi ars.

lotharingia.

Lotharingia, Austrasia superior eadem Loreynem, & Lotharingi olim Leuci vocabantur.

londinium.

Londinium. Londinum Ptolomeo, Londra vulgo vocatur, Britāniæ insulæ metropolis per quam fluit Thamysis fluuius.

lucifer.

Lucifer Veneris stella Phosphorus φωσφόρος.

Stella matutinalis, lucifera.

Cythereius ignis. syl. lib. 12.
Haud secus Oceano rediens Cythereius ignis.

Præuius, socius auroræ.

lucanus.

Lucanus, Poeta Hispanus, patrem habuit Annæum, a quo dictus vates Annæus. Vnde quidam, Cæsaris Annæus caneret nisi prælia vates.

lucani.

Lucani. Tanagræia Tanagro fluuio Lucaniæ. Statius Tanagreumque Phalantum,

Luna,

Luna, vide *Moone in priori parte*, & *proserpina*, & *Diana*.

Lutetia.

Lutetia, Galliæ vrbs maxima & nobilissima, ab aliis Leucotia scribitur, quam Græci λουκετίας nominant ab albedine parietum vulgo *Paris*. Vnde quidam. Quæ Gallias inter populosa Lutetia gentes. Nonnulli a luti frequentia sic appellatum volunt. Oppidum Parrhisiense.

Parrisius pro ciuitate apud doctos non inuenitur, sed a Parrhisii pro populis Lutetiam inhabitantibus, apud Cæsarem in comment.

Parrhisienses, Sequanæ occulæ.

Lydda.

Lydda palestinæ lucea vrbs, alio nomine Diospolis, hodie Rama vocatur.

Lydi & *Lydia.*

Lydi seu *Lydii* populi maioris Asiæ, aliter vocātur Mæonii, *Mæones*, & Meonidæ Virg. libro 8. O Mæoniæ delecta iuuentus.

Item Mæonici,

Gygei a Gyge, rege vt Crœsii a Crœso ditissimo *Lydorum* rege: *Statius* lib. 12. Si *Marathona* metu, si tecta leuasti Crœsia,

Lydia vocabatur prius Mæonia, est enim prouincia Asiæ a Lydo filio Atys sic dicta.

M

Macedones.

Macedones. Maceiæ.

Pallenæi, a Pallene vrbe, quæ olim *Phlegra* dicta fuit, Vbi gesta est Gigātomachia. *Statius* lib. 4. *Syl.* Et *Pallenæos* Phœbum laudare triumphos

Pæones quoque dicuntur a Pæonia regione. *Statius* lib. Achil. Præteriit didici quo Pæones arma rotatu.

Macedonia.

Macedonia, *Pæonia*,

Æmathia idem, teste *Plinio*.

Mænades.

Mænades, *Mimallones*, Mimallonides, nec non & Bacchæ, Bachides, *Thyades*, fœmine Bacchantes, Bacchi sacra peragentes, insanæ, Ebriosæ. Bassarides, Eleides, doniæ, Edonides, Enthriades, vide Bacchæ,

Mahometistæ.

Mahometistæ, Mahometani, Mahometici, Mahometigenæ Mahometis falsi prophetæ legem sequentes,

Turci seu *Turcæ* teste *Pomponio*,

Mantua,

Mantua, μαντύα,

Vrbs nobilissima & Ducatus Galliæ Cisalpinæ. Ocimaca,

Vrbs Tyresiæ dicitur Mant,

Vrbs Bianoris, Virg, Præpotens, aquatica, turrigera, vetus,

Mantuani,

Mantuani seu Mantoi dicti sunt a Mantoi Tyresiæ filia.

Bianorei & Bianoride a Bianore Mātus filio, qui aliter vocatur Ocnus, Virg, in Bec. Namque sepulchrum incipit apparare Bianoris, *Pontanus* in manto, Quippe Bianorem manet hæc victoria gentem, Ocnæi, nepotes.

Ocnæi ab Ocno Mantus filio. Stroza filius. Orbita ab Ocnæis euexit ad astra lacunis.

Minciadæ & Mincigenæ à Mincio fluuio propinquo: Pontanus Vos ô Minciadæ vos ô mihi manes, estote boni.

Mare rubrum.

Mare rubrum. Erythræum mare. *Si*nus Arabicus.

¶ Mare Galileæ, Mare vel lacus Tiberiadis, qui Hebraicè vocatur Cinereth, á Chaldæis Genezareth dicitur.

¶ Mare Adriaticum, & Adrianum. Adria masculini generis.

*S*uperum mare.

*S*inus Adriaticus, raucus, minax, tumidus, ventosus, Iracundus, Vide *Sea*.

Maria.

Maria, sacratissima virgo, Dei mater.

μαριαμ Græce, Miriam Hebraicè dissyllabum est, domina vel magistra maris interpretatur.

Deipara, θεοτοκ@.

Dei genitrix, Christifera.

Vergigena, Iessæa soboles, gloriosa domina.

Deifera.

Nympha Palestina Mane.

Cælica, Ætherea virgo.

Inculpata integra, sancta, casta.

Diua, augusta, pia, aurea, innupta, innuba virgo.

Syderei mater formosa tonantis.

Petrar. Virgo decens, quam sol vestit stellæque coronant.

Virgo illibata, intacta, inuiolata, immaculata, incorrupta, purissima, pulcherrima, castissima, speciosissima, ter sancta, spiritus sancti sacrarium, templum domini,

Mater domini, Christi.

Mars.

Mars deus belli, qui per Epenthesin dicitur Poetis Mauors, quod magna vertat. Furor impius.

Præterea Gradiuus, quum sæuit, hastamque vibrat. Bellipotens.

*S*ithonius dux, cruentus, funestus armisonus, Belliger. Bellicus. Ferus. ferox *S*anguinolentus. Cruentus, Sæuus. Durus. Dubius. Indomitus

Marspiter, id est, Martis pater, pro eodem ponitur.

Medea.

Medea, μηδεια, Ætæ, regis Colchorum filia veneficiis clara.

Poetis vocatur Aetias, Ætis, dis, apud Ouidium.

Item Colchis pro Medea ponitur sicut, Phasias & Phasis, Ouid. Barbara per natos Phasias vlta suos.

Mediolanenses.

Mediolanii, μεδιολανιοι Mediolanenses Insubres.

Huius ciuitatis (vt legitur in quadam Ambrosii epist.) fūdamentis iaciendis dum exacuantur fossæ, ferūt in terræ visceribus inuentā fuisse mirum dictu) suem dimidiatim lanatam, à quo portēto inditum sit, Mediolanæ vrbi nomen. Ad quod allusit Claudianus de nuptiis Honorii & Mariæ scribens: Continuo sublime volans ad mœnia Gallis Condita, *L*anigeræ suis ostētantia pellem peruenit. Item *S*idonius Ruta paludicolæ, temnis populosa Rauennæ. Et quę lanigero de sue nomen habet.

Medusa.

Medusa, filia fuit Phorci, Hinc dicta Phorcinis & Phorcys, id est, Phorcy filia. Luca lib. 9.

Squallebant latè *P*horcynidos arua Medusæ monstrum vipereum.

*S*axifi-

Saxificus vultus, Anguiferum, colubiferum, gorgoneum caput. Anguicoma, Squamigera, Crinita, Medusea ora.

Gorgonea, anguitenens, vide Gorgon.

Meleager.

Meleager & Meleagrus. Oenei Calidonii regis filius, ex Althea coniuge.

Oenides Calydonius heros. Oenius heros appellatus.

Memphis.

Memphis quæ olim vocabatur Aegypti metropolis clarissima. Sultani quoque regia nunc Cairum dicitur Latine, Aklara vulgo Nilotica Babilonia, fatidica, torrida.

Menelaus.

¶ Menelaus, filius fuit Atrei, frater Agmemnonis, maritus Helenæ rex spartæ.

Atrides maior dictus Ouid. Qua prius infecto Paris est ereptus Atridæ.

Doricus hospes vocatur Sidonio.

Tantalides, ab auo tantalo vt Agamemnon. Vide Agamemnon.

Mercurius.

Mercurius, filius fuit Iouis & Maiæ fingitur Deorum nuncius ac interpres, ob hoc Hermes dictus.

Maia genitus, creatus, natus.

Maiugena, Cyllenides, Cyllenius.

Cyllenia proles. Virg, Aeterno veniens ab auo Cyllenia proles.

Volucer deus, aliger, penniger.

Caducifer, Pacifer, Alipes deus, Ioue natus. Deus ales Pleiones natus, Pacifer deus, nepos Atlantis,

Ales mænalius. Est quoque planetarum infimus & minimus, alio nomine Stilmon στίλβων, id est radians vel splendens.

Et quia nimis vicinus Soli fingitur perustus.

Messana.

¶ Messana, Zancle quod falcis formam referat sic dicta, Nunc Messina vulgo dicitur. Siciliæ ciuitas vetustissima.

Metis.

Metis in Lotharingia alio nomine, Diuodurum. Mediomatrices Incolæ qui & Metenses.

Midas.

Midas Phrygum rex ditissimus, cui Apollo asininas addidit aures.

Berecynthius heros.

Miletus.

Miletus vrbs Ioniæ Legeis. Pityusa. Anactoria authore, Plin.

Minerua.

Minerua, sic dicta quod vim minetur ex Iouis seu patris cerebro nata, vt scribit Lucanus,

Lanificii & texturæ nec non artium & sapientiæ repertrix.

Dea quoque bellorum fingitur.

Martis soror & auriga truculenta, Belligera, ferox,

Minos.

Minos filius Iouis & Europæ, rex Cretensiũ, fingitur iudex inferorũ post mortem. Propert. Non tamen immerito Minos sedet arbiter orci.

Agenoreus iudex, apud Stat.

Gortyneus herus, apud Virg.

Dictæus, Gnosiacus rex.

Cydoniacus arbitrer, iudex toruus, funereus, rigidus, immitis, seuerus, iustus.

Molossi.

¶ Molossi Epirotici, Chaonii, Leucadii, vide Epirus Epirotæ.

Morpheus.

Morpheus somniorum deus.
Icelos. Panthasos, Phobetor. Somnifer, Fallax Simulans.

Montes *Musis sacri.*

Montes Musis sacri,
Helicon biceps. Parnassus bifidus. Picrus nubifer, Cytheron virgineus, Pindus aereus.

M*oschi.*

Moschi, Moscouitæ, olim dicti Hamaxomitæ, Sarmatis vicini populi Vnde Luca, Sæuisque amnis Sarmata Moschis.

M*oses.*

Moses dissyllabum, apud Hebræos Moseh, interposito y nonnunquam in carmine trisyl, Moyses, apud Sedul.
Hebraicus legislator, qui Genesin, mundi genituram conscripsit.
Inclytus Iudæorum dux.
Propheta sacer, eximius, deiloquus, fatidicus, radiatus.

M*usæ.*

Musæ, μοῦσαι, quæ & Camænæ quasi canentes a mœnè, Iouis & Memoriæ filiæ finguntur Poêtis quæ quidem deæ & poetis musicæ presunt. Et à diuersis locis, montibus, & fontibus quibus gaudere dicũtur vel habitasse, diuersa sortitæ sunt nomina. Ab Helicone monte Bœotiæ, Heliconides à Parnasso Parnasides.
Mnemosynides Mnemosinea propago, Meonides Phœbiades. Aganippedes. Permesides. Cephicides Camenæ.
Pietiæ & Pierides, Thespiades. Pegasides, Hippocreaides, Cytheriades Aonides Castalides, Libethrydes, Pympliades seu Pympleæ.

Nomina & earum inuenta sunt hæc.

Clio.		Historias.
Euterpe.		Tibias.
Thalia.		Comœdias.
Melpomene		Tragædias.
Therpsicore	*Inuenit.*	Psalterium.
Eratho		Geometriam.
Polyhymnia		Rethoricam.
Vrania		Astrologiam.
Calliope		Literas.

M*ysii.*

Mysii, Theutratæi. Theutranii.

N

Napeæ.

Napeæ deæ siue nymphę virgultorũ
Oreades montium deæ seu nymphæ
Naiades fontium & fluuiorum nymphæ siue deæ.

Nasamones.

¶ Nasamones penult. prod. Nasamonii. Nasamoniaci. Libiæ populi.

Naxus.

Naxus insula in mari Ægæo, antea Strongyle dicta, & postea Dia fuit appellata, Catullus: Namque fluentisono prospectans littora Dię. Plinius Naxon à fertilitate vinearum Dionysiam dici scripsit, alii Siciliam minorem, alii Callipolin appellarunt: Virgilius, Bacchatamque iugis Naxon viridemque Donysam.

Neapolis.

Neapolis, ad mare sita, præclara Cãpaniæ vrbs à Cumanis condita.

Si-

Siciliæ continẽtis iam ciuitas regia, dicta quoque Parthenope, quæ olim vocabatur Phalerō. Hinc dicti Neopolitani, & Parthenopæi.

Neptunus.

Neptunus filius Opis & Saturni, dictus Euuosigæus quasi concutiēs terram. Iuuen. Ipsum compedibus qui vinxerat Eunosigæum.

Æquoreus, tridentifer deus.

Maris deus, rex, rector Glaucus, pater profundi. *Parens* aquarum, *Hesio.* *S*alsipotens, Ceruleus.

Arbiter pelagi. *Pater* ventorum Horat Pelagi rector.

Rex vndarum pro mari ponitur Neptuuus vt Cerulei campi & Cerula via à Plauto ponitur, Cic. in Arato, Neptunia prata secantes.

Nestor.

Nestor Nelei filius facundissimus, trecentos fertur vixisse annos.

Hinc dictus Neneius tetrasyl. & Nelides, ter æuo fructus, Horat.

Trisseclis apud Gellium: Pilius senex Grandæuus.

Nicia.

Nicia & Nicæa, Asiæ ac Bithiniæ metropolis celebris synodo. 318. Episcoporum iubente Constantino coacta, prius dicta Antigonia & Ancore, ἀγκώρη, teste, Ste.

Nilus.

¶ Nilus, *Melo*prius, & à quibusdam Gæon seu Gion dicitur, septem habens ostia.

Niniue.

Niniue med. correp. Vrbs assyriorum quæ & Ninos dicitur à Nino rege, vt scribit. August. ab Assur ædificata.

Noe.

Neo, Hebraice, Neho. Vitisator, Noeus.

Normania.

¶ Normania, Neustria, Galliæ regio hinc *Normani.* Neustrici.

Nymphæ.

Nymphæ Aquatum, Marinæ deæ Æquoreæ, fluctigenæ, Oceanitides.

Cerulæ Ceruleæ.

Glaucæ, Nereiæ quatuor sylla.

Nereia turba. *Sil.* Nerinæ Derides.

O

Oceanitides.

Oceanitides Mant. Nereides.
vide montium, syluarum, fontium deæ.

Occidentales.

Occidentalas. Occidui. Ouid.

Vesper & Occiduū quæ littora *Sole* tepescunt. Tartesii à *Tartesso* vrbe Gadibus propinqua.

Ouid lib. 14. presserat Occiduus, Tartessa littora Phœbus.

Tartessaci. lib. 6. Iam. *Tartesiaco* quos solnerat equore Titan.

Hesperij.

Oeno.

Oenoe Nympha, *Phrygiæ*, quæ Paridem adamauit, Pegasis etiam dicta.

Opiuchus.

Opiuchus cæleste sydus est. Angui tenens. Serpentarius. Hedorum sydus.

Orestes.

Orestes filius fuit Agamemnonis ex Clytemnestra quam occidit.

Dictus Agamemnonides, Agamemnonis, & Agememnone natus.

Sceleratus, matricida demēs, furiosus Virg. Et scelerum furiis agitatus Orestes.

Orientales.

Ori-

Orientales. Eoi Auroræ populi.
Memnonii à *Memnone* Auroræ filio.
Nabathei à Nabathea regione orientali, Ouid.lib. 1. Meta. Eurus ad auroram, Na bathçaque regna recessit.

Orion.

Orion ὠρίων quasi Vrion sydus cœleste Iugule seu Iugla.
Tempestuosum signum, terras turbans & maria tempestatibus, si obscurum sit, serentatem denotans si fulgeat.
Eurifer fingitur poetis nymbosus, aquosus. Neptunus, & nautis infestus, Orion Horat.
¶ Oriens, Occidens, quere inter Synonyma priora, *East and VVest.*

Ouidius.

Ouidius, Naso.
Poëta Sulmonensis.
Iuuenis pelignus. De seipso scribit Ouid, Pelignæ gentis gloria dicar ego.

P

Padua.

Padua. Patauium.

Padus.

¶ Padus Eridanus. Phaetontius amnis à *Phaetonte* ibidem submersus: Syllius lib.7, Nunquam Phaetontins amnis Sanguinea Pontum curuasset decolor vnda. Vide Eridanus.

Padusa.

Padusa med. prod Messanicus.
Bodincus. Vide causam horum nominum apud Plin, lib, 3. cap. 121.

Palamedes.

Palamides. Nauplii regis Eubocæ filius vnde Naupliades & Nauplesa proles dictus. Is Vlysses fraude à Græcis interfectus est.

Palemon.

Palemon, Melicerta Portunus.

Pallas.

Pallas belli dea dicta, quod Pallentē gygantem interfecerit, cum prius Tritoni a vocaretur, Iouis sine matre filia, nam Iupiter vidēs Iunonem sterilem esse, percusso capite emisit Palladem.
Eius epitheta sunt, Armipotens, Bellipotens, Armifera, Bellicosa, Armisona, Bellica, Belligera, Bellatrix.

Pan.

Pan pastorum deus vocatus est, & Demo Gorgonis filius creditur fuisse, qui fistulam composuit septem imparibus calamis simul cōiunctis propter harmoniam cœli.
Semicaper deus, Arcadicus deus.

Pannonia.

Pannonia superior, Austriam archiducatum & Stiriam complectitur
Pannonia inferior, Pannonis nunc Hungaria Græcis παιονία.

Panope,

Panope siue Panopeia nympha marina, Nerei & doritis filia, sic dicti à perspicuitate visus. Inneo, oos, Bacchi nutrix, Tithonis coniux.

Papia.

Papia, Ticinum.

Paradisus.

Paradisus. παράδεισος.
Hortus voluptatis.
Elisium, & campi Elisii, secundum poetam.
Locus diuinę amœnitatis.

Beato

Beatorum, piorum sedes ac locus, Ci. Eden & Pardis Hebraicè, vnde quidā paradisum deduci putant. Nam Eden deliciæ vel voluptas interpretatur, pro quo Symmachus transtulit Paradisum floreutem, Aquila, hortum.

Parcæ.

Parcæ, μοῖραι, à parcendo per Antiphrasin dictæ, quod nemini parcāt
Deæ fatales, fatidicæ, Faticinæ sorores, Deæ faticanæ, Deæ triplices fati, Fata esse easdem existimant. finguntur autem vitæ hominū præesse, & nendo eam ducere, quapropter Lanificæ sorores vocantur Mar. Si mihi Lanificæ ducunt non pulla sorores Stamina, nec surdos vox habet ista deos
Nigræ, Stygiæ, immites seueræ, inuidæ, tristes, sorores, rapaces, feræ, impiæ Parcæ.
Parcarum nomina, Clotho, Lachesis Atropos,

Paris.

Paris alio nomine Alexāder Priami ex Hecuba filius, in Ida monte à pastoribus educatus, & postea in Græciam missus a Meneiao, Helenam rapuit, vnde Helenæ raptor Pastor & Adulter Idæus est dictus

Parthi.

Parthi. Parthii. Parthiæi, παρθοι. πάρθιοι, παρθιαῖοι, populi cuiusdam regionis Assyriæ.

Patroclus.

Patroclus Maneti & Sthenelei filius cum Achille educatus & cum eo ad expeditionem Troianam profectus, & Achillis armis indutus cum Hectore pugnans ab eodem confossus occubuit Actorides Menetiades & Menetia proles dictus.

Paulus.

Paulus, teste D. Hiero, mirabilem sonat, ab Hebræis etimologiam mutuatus Si Græca vox, quietem sonat, à verbo παυομαι, sin Romana, pusillum significat.
Doctor Thalensis, quod ex Tharso Ciciliæ oriundus,
Apostolus seu doctor gentium.
Summus vitæ mortalium magister,
Organum electum. Vas electionis sacræ. Veritatis præco.
Sapiens fidei architectus.
Salus dictus ante conuersionem,
Regionis veræ ac pietatis architectus,

Peloponnesus.

Peloponnesus, quasi Pelopis insula est, Achaiæ regio, Apia prius appellata, Arx Helladis, ac Argos, vero Morea,

Penelope.

Penelope πηνελόπη, Vlyssis vxor & Icarii filia, hinc dicta Icaris, idos Ouid. Et velut Icaridos famulæ periêre procique, & Icariotis, apud Propert incorruptæ castitatis ac pudicitiæ.
Arnea prius vocabatur.

Pentheus.

Pentheus, trisyl fuit filius Eccionis regis Thebarum, ob contemptum sacrorū Bacchi â matre interfectus
Echionides à patre denominatus Ouid. Spernit Echionides, & alibi. Contemptor superum pentheus, Echoine natus, Aganeia proles,

Perseus.

Perseus dissyl, in nominatiuo, fingitur conuerso in auri guttam Ioue Natus ex Danae filia Acrisii regis Argiuorum. Hinc dictus Danaes natus. Abantiades.

Danaei

Danaeia propago, Mant.
Danaeius heros, Ouid.
Stenobius, Abantius heros, Sid.
Inachides, & Inachius. Claud.
Inachius rubro perhibetur æquoræ Perseus Neptuni.
Acrisioniades dictus ab auo Acrisio Agriuorum rege Ouid. & Medusæ victor.

Persia.

Persia, Persis, idos, περσίς, & persida, e.
Persidis ora, regio orientalis Medis contermina, cuius primus rex Cyrus. Man. Persidis ora diuitibus gemmis fuluòque superbiat auro.

Persæ.

Persæ. Pesici, dicuntur Gazetici: nam gaza Persarum est opulentia Sid. Viua mihi non sunt Gazetica, Chia Falerna.
Persæ etiam dicuntur Achemænei & Achæmenidæ ab Achamene rege Persarum ditissimo.
Arsacidæ quoq; dicti, ab Arsace primo Persarum rege Luca. lib. 1. Illa plus vobis acie quam creditis actum est Arsacidæ.
Mantuanus: Pelica inuentus, Arsacidas expugnat adhuc.

Pestum.

Pestum Lucaniæ oppidum aliter dictum Possidonia, author Plin.

Petrus.

Petrus, primus seu princeps Apostolorũ, Chori duodeni primas, Cephas Chaldaicè siue Syriacè vt D. vult Hie. à Cepha id est Petra, vel saxũ qui prius vocabatur Bariona, id est filius Ionæ siue columbæ ac Simon.

Clauiger ætherius, cælestis, senex; Sabel. Clauigerum senem.
Hamiger id est piscator. Porrigi, thamigeri defore pensa senis.

Phasianæ,

Phasianæ, Phasidis aues à Phasi fluuio Colchorum.
Phasiaci alites,
Phasiæ, Scythiæ volucres, apud Iuue & Sta. A Scythico massas Phasidе captat aues.

Phaeton.

Phaeton Solis & Clymenes fingitur filius Ouid, Sole satus Phaeton.
Puer seu filius Clymenes, Bap. Non secus ac Clymenes erret in axe puer. Clymenia proles, Ouid.
Deuius, infœlix, audax, temerarius.

Phaetontiades.

Phaetontiades sorores Phaetontis quas versas in populus seu alnos ferunt, Flebant populeæ iuuenem Phaetonta sorores,
Clymeneides dictæ & Heliades. Ouid. Sic fleuit Clymene, sic & Clymenides altæ.

Phædra.

Phædra regis Minois filia ex Pasiphae coniuge, vnde pasipheia & Pasipheia filia dicta est.

Philocretes.

Philocretes Pentis filius & comes Herculis, quamobrem Pentiades.
Pæantesatus & Alcidæ comes est dictus.

Philosophi.

Philosophi prius dicebantur Sophistæ. Cæterum deinde pro locorum do-

doctrinarumque qualitate diuersa sortiti sunt nomina.

Græcis Philosophi, id est sapientiæ amatores dicti, & σοφοὶ, id est sapientes, inter quos rursum sectæ fuerunt diuersæ, diuersorumque nomen claturis hominum distinctæ, vtpote Stoici à porticu, cuius sectæ author Zeno philosophus, Cratis auditor, vnde prius dicti Zenonij.

Cynici, ab Antisthene seu Diogene.

Peripatetici, ab Aristotele deambulatore.

Academici, qui etiam sunt Platonici, vtpote platonem sequentes.

Socratici, à Socrate denominati.

Pythagoristæ qui Pythagorei & Pythagorici, à Pythagora dicti.

Cyrenaici, ab Aristippo Cyrennæo. qui & Epicurei ab Epicuro qui voluptatem statuit summum bonum.

Pyrhonij quos Græci σκεπτικὰς, id est, consideratores; Χπορρητικὰς, id est, ambigentes vocant à Pyrrhone nomen habent.

Nudipedes, ανυποδεῖς.

Eretriaci à Menedomo inter Socraticos Phedri discipulo.

Apud Persas olim Magi nomen erat honestum, idem quod sapiens vel Philosophus.

Apud Gallos Druijdæ vel Druiiadæ Syluam inhabitantes in æstimatione erant.

Βραχμᾶνες

Brachmanes & Samanei, apud Indos ac Gymnosophistæ.

Apud Ægyptios, Prophetæ, sacerdotes, Latinis sapientes,

Assyriis Chaldei dicti sunt à regione, Hebraicè autem metasophim appellantur sapientes omnes orientales, quorum mentio Danielis primo ac secundo Cicero testatur Pythagoram primum modestiæ gratia non sophum, sed philosophum voluisse appellari.

Phocæi.

Phocei, Phocenses, Phocaici, Cithæi, Castalii.

Phœnix.

Phœnix vnica auis in Arabia, Soli sacer vnde dictus Titanius & Soligena Bapt. Malo ego Soliginæ Phœnicis fata subire.

Alumnus Phœbi.

Auis solus.

Gangericus, Assyrius volucris.

Titanius ales Claud, Hæc fortunatus nimium Titanius ales Regna colit. Vnicus longæuus viuax, nobilis.

Pictones.

¶ Pictores. Pictauenses. Pictaui. Galliæ populi.

Pirythous.

Pirythous, vel Perythous πειρίθοῦς filius Ixionis, Borbonius Perithoü est Theseus, Pylademque secutus Orestes, intereos tantus feruor amoris erat.

Dictus patronymico nomine Ixionides. Ouid. Hæc Ixionides illa, Threzenius heros,

Ixione natus,

Pittacus

Pittacus media corr, Philosophus Lesbius, Sophistes Lesbius, Lesbo satus Sido, Noscere quod tempus Lesbo sate Pittace suades, Alii Mitylenæum fuisse scribunt,

Planetæ.

Planetæ, πλανῆται,

Errones, Errantia sydera,

Erroneæ, Erraticæ stellæ,

Plato.

Plato Aristonis filius, πλάτων, Philosophus

Iosophus à latitudine humerorũ sic dictus. Horo, Pythagoran Anytique rerum doctumq; Platona. Antea ex aui paterni nomine Aristocles vocabatur Athenis natus, vnde dictus Cecropius Mant.

Cecropii interdum dulces inuisere chartas. Adeò in omni disciplinarum genere & præsertim in philosophia excelluit, vt diuinus Plato, & Philosophorum Homerus vocatus sit.

Plautus.

Plautus, Farcinas natione, poeta comicus, ab initio appellatus Plotus teste Festo à pedum planicie quos Plotos Vmbri vocant Disertus, Iocosus, antiquus, Antiquum verbis Plautum renouare facetis,.

Pleiades.

Pleiades πλειάδες, signum stellarum septem ante genua Tauri ἀπὸ τοῦ πλέειν, id est pluere latine Virgiliæ dicuntur, quod vere exoriãtur, Aliquãdo est tetrasyl. Propertius

Non sic Pleiades faciunt nec a quosus Orion, aliquando abiicitur e vt primam corripiat. Stat. Pliademque niuosam.

Athlantææ dictæ Ouid. & Athlantides filiæ Athlantis. Imbriferæ, Pluuiæ tristes, nubulæ.

Pluto.

Pluto πλούτων, Saturni fertur filius Iouis, ac Neptuni frater, Hinc dictus Saturnius. Ouid. Haud vltra tenuit Saturnius iram, Vmbrarum rex, Dux Erebri tenebrarum præses, Dis, ditis, Tartareus, Orcus, Stygius Lethæus,

Auernalis rex, tyrannus, Vocatus quoque Veiouis, Martial, Generque Cereris iuuena, Ad generum Cereri sine cæde & vulnere cuncti Descendunt reges, & sicca morte tyranni, Tortor vmbrarum immanis, Adamantinus, seuerus, Ater, Funestus, Tenebrosus,

Poeta.

Poëta, ποιητὴς, Vates,

Diuinus, Fatidicus,

Elegantia fingens scribens, componens carmina,

Liquore Pegasæo saturatus,

Diuinorum ora culorum interpres,

Interpres Appollini, Deorum,

Qui in bicipit Parnasso somniauit, Perseus,

Aonios colens recessus,

Castalio fonte potatus,

Castalia natus dea,

Sacra redimitus tempora lauro,

Cuius ambrosia frons nectare fusa est, atque Helicone sacra lauit amne comam,

Arida cuius Clitorio sitis amne leuatur, Natura ipsa instructus ad poeticam facultatem,

Aoniæ gloria summa chelys,

Diuino correptus furore,

Diuino numinis afflatu concitatus,

Interpres diuinæ mentis,

Cui frontes pandit Cirrha suos, & ampliore vena Piari. fluunt liquores,

In cuius pectus Maronis anima demigrasse creditur,

Qui frontem, habet hædera virentem sequaci,

Daphnei de fronde vel myrto cinctum habens caput,

Cuius Parnasia lambit tempora Daphne,

Eloquio vincens Ciceronem, carmine Homerum, Musarum alumnus,

Musarum aues, Theocrito dicuntur Poetæ, quod assidue sua modulentur carmina,

Pollux

Pollux.

¶ Pollux. vide Castor.

Polymnestor.

Polymnestor, & in litera elisa in carmine Polynestor, rex fuit Thracũ. Propert. Et scelus accepto Thracis Polynestoris auro.

Ismarius rex vocatur Ouid, & Odrysius, id est Thracius.

Polynices.

Polynices, filius Oedipi Thebanorũ regis hinc Oedipodionides vocatur Statio lib. 1. Theb. Oedipodionides, furtim deserta peterat.

Ismenius & Cadmeius heros.

Echionius iuuenis.

Polyphemus.

Polyphemus ingenti corpore Neptuni filius, vnus ex Cyclopibus vnoculus, ab Vlysse excæcatus, vt fertur, Ennæus dictus ab Enna Siciliæ vrbe.

Etnæus quoque ab Etna monte, in quo Cyclopes reclusi.

Neptuneus incola rupis, Terribilis trux, ferus, cæcus, Siculus.

Polyxena.

Polyxena pen. cor. Priami & Hecubę filia fuit formosissima. Catul. Alta Polyxenia madefient cæde sepulchra.

Virgo Priameia Virg vocatur lib. 3. AEneid. O fœlix vna ante alias Priameia virgo.

Portogallia.

Portogallia. Lusitania.

Portunus.

Portunus deus portuum. Palemon Athamantiades. Melicerta.

Priamus.

Priamus filius Laomedontis, pulcherrimus, Homero teste.

Laomedontiades dictus, Virg. Laomedontiadem Priamum Salamina petentem.

Senex Dardanius vocatur. Ouid.

Dardanij lachrimas non tulit ille.

Priapus.

Priapus med. prod. filius Liberi patris ac Veneris fingitur hortorum deus.

Lampsacides, & Lampsacenus dictus quod in Lampsaco Helesponti vrbe coleretur. Virg. in Geor.

Helespontiaci seruet Tutela Priapi. Verpus quoque dictus ab interfa pelle, Salax, rigidus procerus, ruber Hellespontiacus deus.

Prometheus.

Prometheus προμηθεὺς penu. prod. à prouidentia sic dictus, Iapeti filius, vnus ex Titanibus ignẽ è cœlo fingitur surripuisse callidè.

Iapetionides dictus, Ced. Iapetionides hoc vulnere turbidus.

Iapeto satus. Ouid.

Propertius.

Propertius ex Meuania Vmbriæ oppido oriundus. Elegiographus quod Callimachum in suis operibus secutus, Callimachus Romanus vocatus est, Quint. Romanię; aderit pagina Callimachi, Blãdus Lasciuus, facundus.

Proserpina.

Proserpina, dicta à Proserpẽdo. Persephone, Græcis Iouis ex Cerere filia, quam Pluto in vxorem rapuit in Sicilia. Persej filia.

Erebi regina, Plutonia coniux.

Tartarea, Phlegetōtæa, Persephones Deatriformis, Triceps.
Stygia dea. Nigri Iouis Inuida coniux apud Pont. Regina erebi.
Proserpina teste August. eademque Luna, Libera, Diana, Lucina, Triuia, Hecate & Noctiluca.

Proteus.

Proteus Oceani & Thetidos filius Deus & vates marinus.
Vertumnus Latinis dicitur.
Carpatheus vates (quod aliquando in Carpatho insula regnauit) dictus Virg. Est incarpathio Neptuni gurgite vates Cæruleus Proteꝰ
Mutans vultus. Horat. Quo teneam vultus mutantem Protea nodo.
Æquoreus, sceleratus, ambiguus, mirabilis.

Protesilaus.

Protesilaus, vnus ex Græciæ principibus, Latinis sonat primus mortuus Auso. Protesilane tibi nomē sic fata dederunt. Victima quod Troiæ prima futurus eras Phylaceius heros. Iphiciades, Iphicenatus, Phylacides dictus à Phylace. Thessaliæ oppido Ouid. Tristia Phylacide Thersites funera vidit. Hæmonius vir apud eundem.

Pruscia.

¶ Pruscia Prutenia. Borussia olim.
¶ Bruteni, Bructeri, Borussia, quo olim Gothones dicebantur.

Ptolomeus.

Ptolomeus Lagus Ægypti & Aphricæ, nec non Arabiæ pro magna parte rex post Alexandrum Macedonem.
Tyrānus Niliacus & Pharius à Pharo insula Ægypti Luca Phario satis esse tyranno Quod poterat, Ab hoc deinceps Ægyptii reges Ptolomæi sunt appellati, vt Romanorum Augusti, Persarum Arsacidæ Atheniensium Cecropidæ.

Puteolani.

¶ Puteolani, Dicarcæi à iustitia administratione: lib. 8. Prœlia Dicarchæa multo cum milite Graia.

Pylades.

Pylades, filius Strophii Phocensis, Phocæus iuuenis dicitur Ouid.
Adfuit insano iuuenis Phocæus Orestis.
Strophio natus, fidus, Hæmonius.

Pyracmon.

Pyracmon vnus Cyclopum Vulcani minister, ab igne & incude quæ ἄκμων Græcis dicuntur nomē habens. Virg. Ferrum exercebant vasto Cyclops in antro Brontes ac Steropes & nudus membra Pyracmon.
Æmonides, Ouid dicitur Durus ferrugineus, flammeus, tempestiuos oculis & nare igneus, nudusque membra Pyracmon.

Pyrrha.

Pyrrha vxor Deucalionis & Epimethei filia, hinc dicta Epimethis Ouid. Inde Prometides placidis Epimethida dictis, Mulcet Titania quoque dicta, Ouid.

Pyrrhus.

Pyrrhus Latinè flauus siue rufus, fuit Achillis filius.
Achilles hinc dictus, Ouid Pyrrhus Achillides animosus imagine patris & Achilleius heros.
AEacides Pyrrhus Mant.
Scyrus iuuenis, apud Sn.

Pelasgus. Graius ferox.
Neoptolemus antea dictus, anthore Seruio,

Pythagoras.

Pythagoras Philosophus Samius filius Damarathi locupletissimi negotiatoris.
Panthoides ab Ouid, dictus Celeber Samiæ telluris, alumnus, diuinus, doctissimus.

Q

Quintilis.

Quintilis mẽsis, ideo dictus est quod ordine sit quintus a Martio, qui apud Romanos sicuti apud Hebræos, Aegyptios & alias nationes, primus anni mensis erat, sed postea In honorem Iulii Cæsaris Dictatoris Iulius ἰουλ(ιο)ς appellatus est, secundus, est tei μετα γ(ει)τνιων Græcis quoque dictus.

R

Remus.

Remus frater Romuli à quo interfectus, Fratres autem Matrigenæ dicti Ouid, in quo Matrigenæ non sunt sine crimine nati & Iliadæ Ouid. Iliadę fratres iura petita dabant.

Radamanthus.

Radamanthus Iouis ex Europa filius & rex Lyciæ & vnus iudicium inferorum cum Minoe & Abaco.
Agenorides dictus Mant. Qualis Agenorides Lycia Radamanthus in ora, Iuridicus, Inexorabilis, Vide Minos

Rhagusium.

Rhagusium Dalmatiæ ciuitas, prius dicta Epidaurus.

Rhamnusia,

Ramnusia dea fortunæ Nemesis dea cæca Rhamnusis, idos Tic. Sors.
Norcia dea Dea instabilis, bifrons inconstans. Lubrica, fallax.

Rhenus.

Rhenus & Rhenũ nobilis fluuius ex Alpibus oriens hinc dictus Appeninigena. Mant. Appeninigenæ prope saxea flumina Rheni, Belgas à Germanis diuidit duobus ostiis in oceanum septentrionalem influen, Virg. extremiq; hominũ Morini Renusque Bicornis. Hora Aut flumens Rhenum aut pluuius describitur arcus, Teutonis amnis, gelidus, glacialis, tumidus saxosus, Bifidus.

Rhesus.

Rhesus filius Strymonis Thraciæ rex bellicosus.
Odrysius dux Ouid. Exigit Odrisij fata cruenta ducis. Thra.., Threicius Scythonius.

Rhodus.

Rhodus ciuitas & insula inter Asiaticas tertia, quod Lesbus & Cyprius sint maiores.
Ophiusa ἐς (?) per duplex sãte vocabatur & Asteria, deinde Stadia, Postea Telchin Insula Solis Carthe aurificis quondam dicta est insula solis, hinc dicta Phœbeia & Phœbæa, Ouid, Phœbeamque Rhodon & Ialysios Thelchinas Nunquam enim cœlum tam nubilum est, teste Soli vt in sole Rhodos non sit.

Rhutheni.

¶ Rhutheni. Russi, Russiani olim & Rhuthones.

Iosophus à latitudine humerorũ sic dictus. Horo, Pythagoran Anytique rerum doctumq; Platona. Antea ex aui paterni nomine Aristocles vocabatur Athenis natus, vnde dictus Cecropius Mant.
Cecropii interdum dulces inuisere chartas. Adeò in omni disciplinarum genere & præsertim in philosophia excelluit, vt diuinus Plato, & Philosophorum Homerus vocatus sit.

Plautus.

Plautus, Farcinas natione, poeta comicus, ab initio appellatus Plotus teste Festo à pedum planicie quos Plotos Vmbri vocant Disertus, Iocosus, antiquus, Antiquum verbis Plautum renouare facetis,.

Pleiades.

Pleiades πλειάδες, signum stellarum septem ante genua Tauri ἀπὸ τοῦ πλέειν, id est pluerè latine Virgiliæ dicuntur, quod vere exoriãtur, Aliquãdo est tetrasyl. Propertius Non sic Pleiades faciunt nec aquosus Orion, aliquando abiicitur e vt primam corripiat. Stat. Pliademque niuosam.
Athlantææ dictæ Ouid. & Athlantides filiæ Athlantis. Imbriferæ, Pluuiæ tristes, nubulæ.

Pluto.

Pluto πλούτων, Saturni fertur filius Iouis, ac Neptuni frater, Hinc dictus Saturnius. Ouid. Haud vltra tenuit Saturnius iram, Vmbrarum rex, Dux Erebri tenebrarum præses, Dis, ditis, Tartareus, Orcus, Stygius Lethæus,
Auernalis rex, tyrannus, Vocatus quoque Veiouis, Martial, Generque Cereris iuuena, Ad generum Cereri sine cæde & vulnere cuncti Descendunt reges, & sicca morte tyranni, Tortor vmbrarum immanis, Adamantinus, Seuerus, Ater, Funestus, Tenebrosus,

Poeta.

Poëta, ποιητὴς, Vates,
Diuinus, Fatidicus,
Elegantia fingens scribens, componens carmina,
Liquore Pegasæo saturatus,
Diuinorum ora ulorum interpres,
Interpres Appollini, Deorum,
Qui in bicipit Parnasso somniauit, Perseus,
Aonios colens recessus,
Castalio fonte potatus,
Castalia natus dea,
Sacra redimitus tempora lauro,
Cuius ambrosia frons nectare fusa est, atque Helicone sacra lauerit amne comam,
Arida cuius Clitorio sitis amne leuatur, Natura ipsa instructus ad poeticam facultatem,
Aonie gloria summa chelys,
Diuino correptus furore,
Diuino numinis afflatu concitatus,
Interpres diuinæ mentis,
Cui frontes pandit Cirrha suos, & ampliore vena Piari. fluunt liquores,
In cuius pectus Maronis anima demigrasse creditur,
Qui frontem, habe hædera virentem sequaci,
Darphnei de fronde vel myrto cinctum habens caput,
Cuius Parnasia lambit tempora Daphne,
Eloquio vincens Ciceronem, carmine Homerum, Musarum alumnus,
Musarum aues, Theocrito dicuntur Poetæ, quod assidue sua modulentur carmina,

Pollux

Pollux.

❡ Pollux. vide Castor.

Polymnestor.

Polymnestor, & in litera elisa in carmine Polynestor, rex fuit Thracũ. Propert. Et scelus accepto Thracis Polynestoris auro.

Ismarius rex vocatur Ouid, & Odrysius, id est Thracius.

Polynices.

Polynices, filius Oedipi Thebanorũ regis hunc Oedipodionides vocatur Statio lib. 1. Theb. Oedipodionides, furtim deserta petebat.

Ismenius & Cadmeius heros.

Echionius iuuenis.

Polyphemus.

Polyphemus ingenti corpore Neptuni filius, vnus ex Cyclopibus vnoculus, ab Vlysse excæcatus, vt fertur. Ennæus dictus ab Enna Siciliæ vrbe.

Etnæus quoque ab Etna monte, in quo Cyclopes reclusi.

Neptuneus incola rupis, Terribilis trux, ferus, cæcus. Siculus.

Polyxena.

Polyxena pen. cor. Priami & Hecubę filia fuit formosissima. Catul. Alta Polyxenia madefient cæde sepulchra.

Virgo Priameia Virg vocatur lib. 3. AEneid. O fœlix vna ante alias Priamaia virgo.

Portogallia.

Portogallia. Lusitania.

Portunus.

Portunus deus portuum. Palemon Athamantiades Melicerta.

Priamus.

Priamus filius Laomedontis, pulcherrimus, Homero teste.

Laomedontiades dictus, Virg. Laomedontiadem Priamum Salamina petentem.

Senex Dardanius vocatur Ouid. Dardanij lachrimas non tulit ille.

Priapus.

Priapus med. prod. filius Liberi patris ac Veneris fingitur hortorum deus.

Lampsacides, & Lampsacenus dictus quod in Lampsaco Hellesponti vrbe coleretur. Virg in Geor.

Hellespontiaci seruet Tutela Priapi. Vespis quoque dictus ab Iunris sapelle, salax, rigidus, procerus, ruber Hellespontiacus deus.

Prometheus.

Prometheus προμηθεὺς penu. prod. à prouidentia sic dictus, Iapeti filius vnus ex Titanibus ignẽ è cœlo fingitur surripuisse callidè.

Iapetionides dictus, Ced. Iapetionides hoc vulnere tumidus.

Iapeto satus. Ouid.

Propertius.

Propertius ex Meuania Vmbriæ oppido oriundus. Elegiographus quod Callimachum in suis operibus secutus, Callimachus Romanus vocatus est, Quinti. Romanię; aderit pagina Callimachi, Blãdus Lasciuus, facundus.

Proserpina.

Proserpina, dicta à Prosępẽdo. Persephone, Græcis Iouis ex Cerere filia, quam Pluto in vxorem rapuit in Sicilia. Persej filia.

Erebi regina, Plutonia coniux

Tartarea, Phlegetōtæa, Persephones Deatriformis, Triceps.
Stygia dea. Nigri Iouis Inuida coniux apud Pont. Regina erebi.
Proserpina teste August. eademque Luna, Libera, Diana, Lucina, Triuia, Hecate & Noctiluca.

Proteus.

Proteus Oceani & Thetidos filius Deus & vates marinus.
Vertumnus Latinis dicitur.
Carpatheus vates (quod aliquando in Carpatho insula regnauit) dictus Virg. Est in carpathio Neptuni gurgite vates Cæruleus Proteus
Mutans vultus. Horat. Quo teneam vultus mutantem Protea nodo.
Æquoreus, sceleratus, ambiguus, mirabilis.

Protesilaus.

Protesilaus, vnus ex Græciæ principibus, Latinis sonat primus mortuus Aulo. Protesilane tibi nomē sic fata dederunt. Victima quod Troiæ prima futurus eras Phylaceius heros. Iphiciades, Iphicenatus, Phylacides dictus à Phylace, Thessaliæ oppido. Ouid. Tristia Phylacide Thersites funera vidit. Hæmonius vir apud eundem.

Pruscia.

¶ Pruscia Prutenia. Borussia olim.
¶ Bruteni, Bructeri, Borussia, quolim Gothones dicebantur.

Ptolomeus.

Ptolomeus Lagus Ægypti & Aphricæ, nec non Arabiæ pro magna parte rex post Alexandrum Macedonem.
Tyrānus Niliacus, & Pharius à Pharo insula Ægypti Luca Phario satis esse tyranno Quod poterat, Ab hoc deinceps Ægyptii reges Ptolomæi sunt appellati, vt Romanorum Augusti, Persarum Arsacidæ Atheniensium Cecropidæ.

Puteolani.

¶ Puteolani, Dicarcæi à iustitiæ administratione: lib. 8. Prole Dicarchæa multo cum milite Graia.

Pylades.

Pylades, filius Strophii Phocensis, Phocæus iuuenis dicitur Ouid.
Adfuit insano iuuenis Phocæus Orestis.
Strophio natus, fidus, Hæmonius.

Pyracmon.

Pyracmon vnus Cyclopum Vulcani minister, ab igne & incude quæ ἄκμων Græcis dicuntur nomē habens. Virg. Ferrum exercebant vasto Cyclops in antro Brontes ac Steropes & nudus membra Pyracmon.
Æmonides, Ouid dicitur Durus ferrugineus, flammeus, semper olens oculis & nare igneus, nudusque membra Pyracmon.

Pyrrha.

Pyrrha vxor Deucalionis & Epimethei filia, hinc dicta Epimethis Ouid. Inde Promethides placidis Epimethida dictis, Mulcet Titania quoque dicta, Ouid.

Pyrrhus.

Pyrrhus Latinè flauus siue rufus, fuit Achillis filius.
Achilles hinc dictus, Ouid Pyrrhus Achillides animosus imagine patris & Achilleius heros.
AEacides Pyrrhus Mant.
Scyrus iuuenis, apud Sn.

Pelas-

Pelasgus. Graius ferox.
Neoptolemus antea dictus, authore Seruio.

Pythagoras.

Pythagoras Philosophus Samius filius Dmarathi locupletissimi negociatoris.
Panthoides ab Ouid, dictus Celeber Samiæ telluris, alumnus, diuinus, doctissimus.

Q

Quintilis.

Quintilis mēsis, ideo dictus est quod ordine sit quintus a Martio, qui apud Romanos sicuti apud Hebræos, Aegyptios & alias nationes, primus anni mensis erat, sed postea In honorem Iulii Cæsaris Dictatoris Iulius appellatus est, secundus, est tei μεταγείτνιον Græcis quoque dictus.

R

Remus.

Remus frater Romuli à quo interfectus, Fratres autem Martigenæ dicti Ouid, in quo Martigenæ non sunt sine crimine nati & Iliadæ Ouid. Iliadęfratres iura petita dabant.

Radamanthus.

Radamanthus Iouis ex Europa filius & rex Lyciæ & vnus iudicium inferorum cum Minoe & Abaco.
Agenorides dictus Mant. Qualis Agenorides Lycia Radamanthus in ora, Iuridicus, Inexorabilis, Vide Minos

Rhagusium.

Rhagusium Dalmatiæ ciuitas, prius dicta Epidaurus.

Rhamnusia,

Ramnusia dea fortunæ Nemesis dea cæca Rhamnusis, idos Tic, Sors.
Norcia dea Dea instabilis, bifrons inconstans. Lubrica, fallax.

Rhenus.

Rhenus & Rhenū nobilis fluuius ex Alpibus oriens hinc dictus Appenigena. Mant. Appeninigenæ prope saxea flumina Rheni, Belgas à Germanis diuidit duobus ostiis in oceanum septentrionalem influens. Virg. extremiq; hominū Morini Renusque Bicornis. Hora Aut flumens Rhenum aut pluuius discribitur arcus, Teutonis amnis, gelidus, glacialis, tumidus saxosus, Bifidus.

Rhesus.

Rhesus filius Stymonis Thraciæ rex bellicosus,
Odrysius dux Ouid. Exigit Odrisij fata cruenta ducis. Thra.., Threicius Scythonius.

Rhodus.

Rhodus ciuitas & insula inter Asiaticas tertia, quod Lesbus & Cyprius sint maiores.
Ophiusa ἐπίκλησις per duplex sāte vocabatur & Aethræa, deinde Stadia, Postea Telchin Insula Solis Cirthe aurificis quondam dicta est insula solis, hinc dicta Phœbeia & Phœbæa, Ouid. Phœbeamque Rhodon & Ialysios Thelchinas Nunquam enim cœlum tam nubilum est, teste Soli vt in sole Rhodos non sit.

Rhutheni.

¶ Rhutheni. Russi. Russiani olim & Rhuthones.

¶ Russia. Rhutenia.

Roma.

Roma Vrbs proprie per Antonomasi, Regina vrbium,
Romulea vrbs. Valentia prius vocata a robore, quod Græcis ῥώμη.
Vrbs Quirinalis, Martigena, bellicosa superba, Latialis, potens, Martia Auso, Martia, Roma triplex equitatu, plebe, senatu.
Cœli vicaria, Mant. Quo Italia exultat, cœlique vicaria Roma.
Roma septicollis quoq; dicta a septē collibus. Vrbs æterna dicitur Suet. Vrbis, ab æternæ. Vrbs togata a Prudentio.

Romani.

Romani. Romulei.
Romuli. Romulidæ.
AEneadæ ab AEnea.
Iulçi ab Iulo, Lucā. lib. r. Phrigiiq; penates Gentis Iuleæ.
Latiales. Romulares. Turba Quirini.
Quirites. Romuli gens antiqua, Catul.
Gens Romulea, togata.
Troiugenæ, apud Liuium quod ex reliquiis, Troiæ.
Dardanii. Rerum domini. Virg.
Romanos rerum dominos gentemq; togatam.
Celeres, Trossuli. Flexumines.

Romulus.

Romulus ῥώμυλ@, Martis & Iliæ filius. Romanæ conditor vrbis, frater Rhemi, primusq; Romanorum rex. Dictus autem est Quirinus a Quiri hasta qua assidue vtebatur vel quod Cures vicerit, Sil Armiferi sacra Quirini.
Martigena, id est, Marti natus, Mauortus, Ausonius, Romanus, potens,

S

Saba.

Saba ciuitas regia AEthiopiæ, quam Cambyses Meroen denominauit, hanc Nilus circundans inexpugnabilem reddebat, & quia thus mittit Thurifera appellata, Item Panthea, Pauthaica & Sabea tellus, Incolæ, Sabei, Thurifera gens dicuntur.

Sabini.

Sabini, qui Sabelii, Sabellici, Sanitesque, antiquissimi sunt Italiæ populi indegenæ atque Aborigenes.

Sagittarius.

Sagittarius, signum cœleste Chiron, Phillyrides Arcitenens, Saturnigena Doctor Achilis.
Phillyrius hero, sagittifer, semiuir. Virg. Semiuir arcipotens subit & Capricornus aquosus.

Salamin.

Salamin, siue Salamis σαλαμίς & Salamina, insula in Euboico mari contra Athenas sita, in qua vrbs eiusdem est nominis.
Hinc Salaminii & Salaminiaci.

Salamacis.

Salamacis fons in Caria iuxta Halycarnalum, Dictus Veneræus.

Salomon.

Salomō Hæbrica dictio per a in prima scribitur, & interpretatur pacificus, Dauidis & Bersabeæ filius.
Rex Solymus seu Hierusalem, Mant. Qualis erra festis gradiens ad templa diebus, Splendidus & Salomō spectabilis auro. Polit. Mentis opumq; potens Salomon, Sapientissimus habitus.

Sal-

Salmoneus.

Salmoneus σαλμωνεύς, filius cuiusdam AEoli regis ventorum, atque Elidis rex in qua scillicet regnauit Virg. Vidi & crudeles damĕ Salmonea pœnas. Dum flammas Iouis & tonitru imitatur olympi.
Aolides, filius Aeoli Mant. Curruque volanti. Aolidem aggressum tonitru.

Samos.

Samos insula in mari Icario, dicta Iunonia i. sacra Iunoni Ouid.
Etiam Iunonia læua parte Samos fuerat, ac Threicia, Virg.
Threiciamque Samon, quę nunc Samothracia fertur.
Parthenia prius nominata, vt scribit Varro fœcunda, illustris, pulchra, vetus.

Samothracia.

Samothacia vt aliqui scribunt prope Thraciam cum vrbe eiusdem nominis insula est.
Dardania prius dicta & Leucosia.
Gentile Samothrax & Samothracius.

Sara.

Sara Abrahami patriarchæ vxor, a domino Sarai vocata Isaac mater, Isacipara. Mant. Gentilis Isaciparæ quæ vsurpat nomine Sarræ.

Sardania.

Sardania insula in mari Ligustico a Sardo Herculis filio sic dicta, cum prius Sandaliotes ab effigie soleæ appellatur, & Ichnusa, a similitudine vestigii. Syl. lib. 17. Inde Ichnusa pius Graiis memorata colonis. Mox Libyci Sardus generoso sanguine fidens Herculis, ex sese mutauit nomina terræ.
¶ Hinc sardi, Sardoi, Sardonii, Sardonienses. Et a præcipua ciuitate quod Iole a priscis vocabatur Iolenses.

Sarmatæ.

Sarmatæ vel Sauromatæ Scythiæ populi, vagi plerumq; domicilia mutantes, plaustris pro domibus vtentes, pascunturq; lacte equino. unde eos, ἱππημολγοὺς equorum mulsores, & γαλακτοφάγους, lacte vescentes vocant.
Hamaxobitę Pomponio, Hamaxobii Ptolomæo dicuntur nŭc vulgo Poloni, Tartari, Lituani, Prussi, Vide Moschi.

Saturnus.

Saturnus κρόνος filius fuit Cœli & Vestæ.
Leucadius falcifer & falcitenens deus Pont. Miratus & ipse Falcitenens deus.
Falciger, falcatus, Pomp. falce potens ferret Saturnus, Tristis, profugus, senex, Sterculeus a Romanis dictus propter inuentum stercorandorum agrorum.

Scorpio.

¶ Scorpio & Scorpius, σκορπίος Nopa, Nepes.
Octopes, Ouid. ὀκτώπους. Venenifer. ardens, dirus, mortifer.
Mant. vel acuto mortifer vngue Scorpius.
Est quoque signum cœleste.

Scylla.

Scylla Phorci fingitur filia, saxum est reddens male Siculum importuosum, plerumque periculis,
Nereia vulgo dicitur Ouid. Illam non auidis canibus Nereia virgo

Phorcis vocatur Fausto ipsaque Circæa versa est medicamine Phorcis Immanis, vorax, rapax, impia, latrans, Mant Nunc vada latrantis Scillæ nunc ora Charybdis.

Scythia.

¶ Scythia Europæ, σκυθία, Septentrionalis regio, á Schyta Herculis filio (vt inquit Hieronymus) ita dicta.

Mæoti ora vocatur à Meotide palude.

Scythæ.

Scythæ, Scythici, Septentrionales populi.

Nomæi prius dicti & Magogæ, teste Iosepho à Magog filio Iaphet. Arimaspi Agathirsi. Geloni.

Riphæi á Riphæis Scythiæ montibus. Virg lib. 2 Geor. Gens effrena virum, Riphæo tunditur Euro.

Mæonij & Mæotici, à Meotide palude, Hyperborei.

Tanaitici á tanai fluuio. Sidon. Telluris Tanaicum rebellem.

Bosphorani á Bosphora thracio Sidon. Plaudentes flepuere Bosphorani.

Borysthenidæ. ab eiusdem regionis fluuio Borysthene longè vberrimo.

Semele.

Semele Cadmi filia materque fingitur Bachi.

Cadmæi dicta Ouid. Talibus ignaram Iuno Cadmæida dictis formarat

Formosa, Euchia, Thebana miserabilis.

Semiramis.

Semiramis, Assyriorum regina formosa Ouid. Qualiter in thalamos formosa Semiramis esse dicitur: Regina Babylonia vocatur.

Sicilia.

Sicilia, Sicania, Sicula tellus, trinacria, trinacris, triquetra. triquetris vocatur, Ouid. libro. 3. Metam. Vast Gigantæis iniecta est insula membris trinacris Stat. lib. 2. ser. Quid militibus promissa triquetra Lucretius lib. 1 Insula quam triquetris terrarū gessit in oris Sicelis ora quoque dicitur.

Siculi.

Siculi, Sicani, Sicanij, Lilybæi à Lilybæo promontorio: Virgilius li. 3. Æneid Et vada dura ego saxi, Lilybæi cæcis.

Ennæi ab Enna vrbe.

Liparæi & Liparenses à Lypara insula, Sidon. Strauit sub Liparensibus caminis.

Taurominitani à Taurominio monte Siciliæ N. feiades.

Arethusij, & Arethusæi, ab Arethusa fonte Siciliæ. Sillius lib 1, Erigitur subitas in spes Arethusa proles Claud. lib. 2. de raptu, Quas Arethusę latices, quas aduena mutet Alpheus.

Agathoclæi ab Agathocle rege Siciliæ Sil. lib. 14. Hic Agathoclæis sedes ornata trophæis.

Dicuntur etiam ab insulis vicinis Siciliæ, Æoli, Depranitani à Deprano promontorio Sicilię Sido. Agonem Depranitanum.

Sina.

¶ Sina Arabiæ mons qui Oreb quoque dicitur in quo Moses legem accepit.

Sirenes

Sirenes.

Sirenes a Poetis finguntur filiæ Achelo & Calliopes Musæ in Siculo mari habitantes, Ouid. Monstra maris Sirenes erant, quæ voce canora Quaslibet admissas detinuere rates.

Acheloides & Acheloaides dictæ Ouid. Acheloiadumque reliquit Sirenum scopulos. Tyrrhenæ, Acheloiæ volucres,

Siculæ, (urdulæ dulces, blandæ, vaguia, virgines, volucres.

Sisyphus.

Sisyphus pen cor asuphos filius fuit Æoli, Latro in Isthmo qui hospites magno saxo opprimebat & tandem à Theseo occisus grande saxum supra montem, portare & deuoluere cogebatur apud inferos. Ouid. Aut petit aut vrget rediturum Sisyphe saxum.

Æolides dictus & Aeoleus senex defessus, inquietus, infœlix Hortator scelerum. Virg.

Sol.

Sol ἥλιος. Hebræis Schemech dicitur, Assyrijs Adad. Persis Mitra μίθρα

Phœbus φοῖβος

Phœbeius orbis, ignicomus, calidus, radiatus.

Titan, auus solis, vnde sol quoque dicitur.

Appollo quasi mala pallens. Pæan ἀπὸ τοῦ παίειν

Liber prima prod.

Ianus, diespiter, quasi diei pater Horat. Matutine pater, seu sane libētius audis.

Horus, Phanes, Pont. Hunc nitidum Phaneta vocant, quod surgat Eoo Oculus mundi. Capel. Mundanusque oculis fulgor splendentis olympi.

Strophades.

¶ Strophades, insulæ duæ in Ionio mari, ab alijs Plotæ dictæ.

Symplegades.

Symplegades συμπληγάδες antepenulti. prod. insulæ duæ in Bosphoro. Cyaneæ ab alijs dictæ Sabaudia, vide supra Allobroges.

Syracusani.

Syracusani & Syracusij, & Arethusidæ ab Arethusa fonte Pachino. Syracusisque præclarissimæ Siciliæ vrbi vicino sic dicti. Ouid vtque Syracusas Arethusidas abstulit armis Claudius.

Syria.

Syria Asiæ regio nobilissima continens in se Phœniciam, Mesopotamiam, Palestinam in qua Iudæa, & Babylonia, quæ & Assyria dicitur.

¶ Hinc Syrus & i. Syrij Syriaci, Iudæi, Phœnices

Palestina, a Philistium sic dicti O ō-tæi, ab Oronte fluuio Phœniciæ,

Syrtes.

Syrtes duo sunt loca siue sinus periculosissimi in extrema Aphrica, quas efficit in accessas mare reciprocum ac vadosum.

Paretoniæ a Paretonio vrbe Aegypti dicti. Lepticanæ quoque a Lepti vrbe Africæ. Luca. Vsque Paretonius Eoa ad littora syrtes. Afræ Lybicen, vadosæ, arenosæ, barbaræ naufragæ, æstuosæ, procellosæ.

T

Tantalus.

Tantalus Iouis filius, Phrygiæque rex
Pelopis infidus pater. Horat.
Garrulus. Phrygius senex Senec.
Vocatus Sitibundus siccus proditor.

Tartari

Tartari Nomades prius dicti.

Tartessus, Cartaia, vide *Carteia.*

Temsa.

Temsa, Temese. τεμέσα
Bruttiorum oppidum.

Tereus.

Tereus τηρεὺς dissyllaba, rex Thracū, Martis ex Bistonide nympha filius.
Bistonius rex. Virg. dictus.
Odrisius rex Ouidio.
Thracius, Threicius Ismarius Tyrannus: Ouid Quid sceleris Ismarij que reris Philomela, tyranni Impius, Incestus, infidus, immitis, iniquus Stat. Vt iniquum Terea clamant.

Teucer.

Teucer filius Telamonis regis *Salaminis* ex Hesiona Laomedontis filia.
Laomedontiades hinc dictus, Manu Laomedontiadem *Teucrum* genitoris ob iram è patria pulsum Salaminius quoque dictus.

Thales.

Thales vnus ex septem Græciæ sapientibus.
Militius, Mileto genitus, Sido.
Thales Mileto genitus vadimonia damnat.

Thebe.

Thebe, bes, Theba, bæ, & Thebarum, Ciuitas in Egypto, a Busiride rege Egypti condita, Græcis Heliopolis, Solis ciuitas vocatur, centum & quadraginta stadiorū, quæ centum habuit portas. Iuue. Atque vetus Thebe centū iacit obruta portis Venustæ, nobiles inclytę, clarę cent. fores hecatompolis,
¶ Hinc Thebais, idos θηβαΐς & Thebaida, dæ. ab accusatiuo Græco, ac regio Thebaica a Theba sic denominata, Aegypti pars secundum Nilum, huius frequens mentio in vitis patrum.
Est alia Thœbe in Bœotia à Cadmo. Ageneris filio, aut vt alij volunt, ab Ogige ædificata, & post ab Alexandro magno euersa, quæ & Draconigera dicebatur, quā heptapylon vocat Apuleius, quod septem portas habuerit.
Dircæa, à Dirce fonte dicta.

Thebani.

Thebani, Thebæi, θηβαῖοι

Themestocles.

Themostocles Atheniensis Neoclis filius hinc vocatus.
Neoclides. Ouid. Arma Neoclidem qui Persica contudit armis.

Thermodontiæ.

Thermodontiæ & Thermodontiaci, *Sacæ*, Aramei, Stithia Asiaticæ sūt populi. Plin lib. 6, Vltra sunt Scytharum populi Persæ illos Sacas vniuersos appellauere a proxima gente; antiqui Arameos.

Theseus.

Theseus filius fuit *Ægei* regis Athenarum.

Aegides

Aegides hinc dictus Sido. Atticus Aegides rupit Marathonide quercu Heros Troezenius, Ouid. Hac Ixionides ille Traezenius heros. Cecropides.

Neptunius, à Neptuno patre secundum Plutarchum perfidus, periurus, crudelis, ingratus armiger.

Thessalia.

Thessalia, Aemonia, Pharsalia, Aemathia, Amathetis aut Thessalis ora, Macedonia, prius dicta.

Pyrrhea à Pyrrha Deucalonis vxore Campi Philippici. Larissa.

Mynia, Pagasea Pellua arua.

Iolciacum solum.

Thessalici.

Thessalici, Thessalidæ, Iolciaci ab Iolcho Thessaliæ ciuitate: Virg. in Cerci Regis Iolciacis animum defigere votis Meliboei, & Melibœes à Melibæa vrbe Thessaliæ Pagasæi à Pagasa vrbe Oui. li. 7. Iamque fretum Minyæ Pegasæa puppe secabant.

Atracij Atracidæ, ab Atracio, qui magicas artes ibidem edocuit.

Peneij à Peneo fluuio thessaliæ: Ouid. Libro. 12. Exigit Atracides, Peneiaque arua peterrat.

Lapitheij à Lapithis populis thessaliæ, Idem Ouid. Et tum Lapitheia tecta intrarant.

Pelethronij à populis eiusdem nominis, Peliaci à Pelio monte Ouid, 1. Fast. Summáque peliacus sydera tangat apex.

Pheræi: Seneca Pastor Pheræos Delius patuit greges Ouid in epist. Ipse repertor opis vaccas pauisse Pheræas Fertur.

Amphrysiaci ab Amphrysa fluuio, Stat. lib. 1. Syl. Ant. Amphrysiaco pastor de gramine carpsi.

Pharsalii, Pharsalici Luca, lib. 6, Qua iuga deuexus Pharsalica porrigit Hemus,

Hemonii. Hæmonidæ. Poli. in Manto Hæmonidis refer & Brontem, Vulcaniaque antra. Val. Flac. lib. 6. Stant littore fixi Hæmonidæ.

Magnetes & magnesii à ciuitate Magnesia, fœminina magnesis Magnessa Horat. lib. 3. Car. Magnessam Hyppolitum dum fugit abstinens.

Larissæi à Larissa thessaliæ oppido.

Centauræi à Centauris Statius. Sperchiusque minax, centaureu'que Lycormas.

Lapithonii à Lapithis. Idem Stati. Confudere modos, puerum Lapithonia nympha.

Ossæi ab Ossa monte. Sta. lib. 12. Nec Ossæi bello cecidere bimembres Pholoetica monstra. Atque Peletronios. Lapithas Semeleius Euan, Miscuit.

Aemathii, Philippæi à Philippus cāpis thessaliæ. Luca. Romanas acies iterum videre Philippi.

Thetis.

Thetis idos, vxor Pelei Regis thessaliæ filia Nerei. Amphitrite.

Achillis mater, primam corripiens. inter maris refertur numina, à poetis passim vocatur Nereis, Nerei filia, Ouid, Nereis ingreditur consueta cubilia Doris,

Mater Serulea, aquosa, æquorea vndiflua, vndosa, circumflua vndiuaga.

Thracia.

Thracia, thraces, es, & thraca, ce. Θρᾴκη, Ouid. Armigeram Thraca, qui regat alter erit.

Lycurgi regna. Ismaria Rhodopeia tellus. Scytonia. Strymonia

Bistonia, Bistonis, Schytonis ora.

Terra Ædonis ab Ædone monte Thraciæ. Mauortia gelida, horrida, læua, bellicosa.

Thraces.

Thraces, Thraci, Thracij, & Thracenses.

Mantini, à Mantinis Thraciæ populis, Virg. in Cyri. Vos ó Mantina si qui de gente venitis.

Ismarij ob Ismaro monte Thraciæ.

Pangei à Pangeo Thraciæ promontorio Ouidius lib 3. Fast. Iamque erat ad Rodopem, Pangeáque flumina ventum.

Odrysij à populis eiusdem nominis. Scyconij Edonides.

Rhoæperij á Rhodope monte.

Abderitani, ab Abdera vrbe Thraciæ, Mart. lib 10. Abderitanæ pectora plebis habes.

Bistones, Bistonij, Bistonidæ à Bistone fluuio.

Oeagrij ab Oeagro fluuio Thraciæ. Hinc Orpheus Oeagrius.

Aedoni ab Aedone Thraciç monte.

Bosphorani, Bosphorei: Sidon.

Bosphoreis Elephas inglorius ora tributis.

Bristhéidæ à Boristhene fluuio Thraciæ. Bap. Pius, Mitior ad sæuos aura Boristhenidas.

Thule.

Thule insula vltra Britániam & Orchadas vltima ex cognitis à Romanis: Vnde Virg. in Geor. Tibi seruiat vltima Thule. Nunc Islandia vocatur. Terra glacialis Vlterior terra inuentaque Gronlandia, Finlandia seu Finnonia vt Plinius scribit, & Laponia.

Thusci.

Thusci, Ethrusci, Tyrrheni.

Thyestes.

Thyestes Pelopis fingitur filius Atrei frater, Tantalique nepos.

Tantalides hinc dictus Ouid. Tantalidæ fratres absint & Iasonis vxor. Dirus, crudus, rigidus, læuus.

Tygris.

Tigris τιγρις è paradiso terrestri creditur habere originem propter velocitatem sic dictus, nam instar beluæ nimia velocitate decurrit, pergitque contra Assyrios.

Achæmonius dictus, id est Persicus ab Achæmone Persarum rege. Claud. Misit Achæmonio quicquid de Tigride Mœdus. Violentus, rapidus, rapax celer.

Tityus.

Tityus, trisyllab. Terræ creditur filius, tantæ magnitudinis gigas vt iacens nouem occuparunt iugera, Ouidius. Viscera præbebat Tytius lanianda, nouemque iugeribus districtus erat.

Alumnus terræ hinc dictus Vir.

Nec non & Tityum terræ omni parentis alumnum.

Et Terrigena, Statius, Terrigenam Titium, Fœdus, incontinens.

Tongrinum.

Tongrinum, Octauia dicebatur quû regni caput esset condita à Torgeto 897, annis ante Christi aduentum.

¶ Tongri Galliæ Bellicæ populi vulgo Brabantini vocantur.

Traiectum.

Traiectum Mosç à traijciendo sic dictum, & superius vocatum, Brabantiæ

bantiæ collimitaneum, à nõnullis Aduaticum vocatur.

¶ Traiectum Interius, quo & Vltra traiectum & prius Wiltaburgum vocabatur, nunc Archiepiscopi sedes.

Troia & Troiani.

Troia. Teucria.
Dardania. Pergamus.
Troas, ciuitas ipsa, teste Hiero, & regio in qua Troia.
Illion & Ilios, celeberrima olim Phrigiæ ciuitas.
Arx Erichthonia, Priameia regna.
Sãctis in Rheni ripa olim parua Troia dicebatur, est subducatu Cliñensi, condita a Troade Vetera nũcupatur á Cæsare
¶ *Troie* epitheta. Vetus, antiqua periura, perfida, *Dardana*, Phrygia, Ilea, Hectorea, Laomedontæa á rege Laomedonte.
Troiani Troes Troici Troiugenæ Erichthonij ab Erichthonio filio Dardani: Virg in Culice Vrit Erichthonias oriens non ignibus arces Idem Erichthonius prostrauit funditus arces.
Idæi ab Ida monte, Ilij, Ilici, Iliadæ Æneadæ, Hectorei, Hectoriadæ, Dardani Dardanij, Dardanidæ, Teucri, Teucrigenæ, Phryges, Phrygij, Rhœtæi à promontorio, Troiæ, vt Sigæi Pergamei.
Laomedontæi, Laomedontiadæ, Anchisæi Anchisiadę Priamæi, Priamidæ.
¶ *Troianæ* mulieres, Troades, Iliades, Teucrides, Dardanides.

Treueris.

Treueris oppidum vetustum in Gallia Belgica
Augusta *Treuirorum*, quod Romani olim insignem curiam causarũ cognoscendarum ibidem habuerint sic dicta.
Hinc *Treuir*,
Triuiriorum, & Treuirenses populi.

Tunetum.

Tunetum, aliter Tunitum τυνὴ ciuitas Aphricæ seu Libyæ, regis Libyci metropolis cuius incolę Tunetæi & Tunisæ τυνιαῖοι, qui & Aphri seu Aphricani.

Tyber.

Tyber, eri. Tybris, bris, & Tyberis huius Tyberis, & in sacris Tyberinus Italiæ fluuius, qui prius vocabatur Albula ab aquarum colore. Ouid. lib. 2. Fasto. Albula quem Tyberim mersum Tyberinus in vndis Reddidit, hybernis forte tumebat aquis.
Tyberina palus, apud Pruden.
Appœninigena Ouid Appæninigenæ quã proxima Tybrydis vndis Romuleus, Tuscus Ausonius, arenosus, altus, nubilus, Tyrrhenus.

Tydeus.

Tydeus, filius fuit Oenei regis Aetoliæ seu Calidoniæ.
Oenides hinc dictus. Stat. Adnotat Oenides.
Oeneius, Achelonius heros, Stat Ecce furens rapto venienti Oeneius, heros.
Impiger, Egregius, fulmineus, turbidus, cruentus.

Typhœus.

Typhœus trisyl, alio nomine Tiphon & Typhos, Similiter terræ filius fingitur, & Gigantum omniũ fere maximus Centimanusque & anguipes. Ouidius Nec quo Centimanum deiecerat igne Typhæa, arduus

arduus, vastus, tetricus, terribilis, ferus immani.

V

Venetiæ.

Venetiæ, olim Henetia dicebatur authore *Seruio*, meliusque aspiratur, & frequentius plurali numero Venetiæ. ενετίαι in mari Adriatico ciuitas insignis.

Vrbs aquosa dicitur, Sab. pater vrbis aquosæ Dexter ædes cœptis Ab Henetis populis sic dicta, qui post Bellum Troianum cursum huc è Paphlagonia tenuere, authore Pli.

Veneti, Heneti, Paphlagones prius dicti.

Venus

Venus amoris dea fingitur formosa, & è maris spuma orta. Vnde vocatur Aphrodite. Aphrogenia. αφρογένεια & Aphrodisia diuersa habens nomina à locis vbi venerem summis honoribus coluerunt.

Amathesia, Amathusis, & amathuntis, ab insula maris Aegæi quæ Amathus dicitur.

Citheris. Cithereis, Cithera. & Cicherera à Cithera vrbe.

Cypris, Cypria, Cyprigena, Erycina in Cypro genita, Mantuanus.

Cyprigeaæ campos.

Idalis, Idalii regina.

Idalia à monte Cyprio Idalio.

Paphia, Diua, Paphi, Claud.

Acidalia, ab Alcidalio fonte Bœotiæ

Dionæa, a Dione matre. Ausonius Sacra Dioneæ matri.

Spumigera orta salo.

Nata freto. Mant.

Genetrix Aeneia, Aeneadum.

Luxuriæ nutrix.

Cortorum præses & magistra,

Sater adulterii libidinum amorum

M Mant. Mater adulterii Venus est. stuprique repertrix.

Ebria insana, vino madens. Ignea incentiua, salax, nefanda, incesta, desultoria, fallax blāda voluptuaria delicio̦sa, iucunda, lasciuia perniciosa.

Vesperus.

Vesperus sub solis occasum refulgēs Vesper.

Vesperugo, hesperus.

ἕσπερος, cum aspiratione.

Nuncius, index, noctis apud *Senec.*

Virgilius.

Virgilus. Maro Andinus heros.

Andius seu Andæus vates a uiro quodam patria Virgili qui Andes vocabatur iuxta Mantuam.

Latialis Homerus, apud Faust.

Homerus Mantuanus, Maro.

Minciades, Iuuenal. Illos Minciadæ celebrat dulcedo Maronis.

Mincigena quoque dictus, a Mincio fluuio Mant. Et lata Maronis æquora Mincigenæ. Doctus,

Facundus, Fatidicus, altiloquus, grandisonus, Castalius,

Vlysbona.

Vlysbona aut vt alii scribunt Vlyssybona & Olisyppo ciuitas in Hispania, *Portogalliæ* metropolis, hodie Lysbona vocatur, ab Vlysse cōdita. Strabo Vlysseam appellari scribit.

Vlysses.

Vlysses, Græcè ὀδυσσεύς, filius Laertæ regis Ithaces,

Laertiades a *Laertia* prole: hinc dictus, *Laertius* heros.

Dux Naritius ab insula Narito,

Dux Dulichius Ithacus, Ithacensis, a locis in quibus regnauit,

Labor

Laboriosus callidus, prouidus, disertus, fallax, subdolus cautusq; varius tardus. *Pellitropus.*

Vrsa maior & minor, vide *Arctos sub litera A*.

Vulcanus,

Vulcanus, filius Iouis & Iunonis prius dictus Mulciber, quod ferrum mulceat: Ouid. Mulciberis capti Marsque Venusque dolis.

Lemnius cognominatus ab insulæ *Lemno* in quam cœlo deiectus decidit, vbi officinam fingitur habere & deorum arma fabricare, Iouisq; fulmina,

Iunonigena quoque dictus Iunonius Iouialis, Iunonia proles,

Rex ignis flammeus, ardens, ferrugineus, pulueruleutus niger claudicans, Faber Iouis,

Pater Lemnius. Virg, Hæc pater Aeoliis properat dum Lemnius oris

FINIS.

st Mrs [illegible] Rob: Davies booke

An exhortation vnto the gouernours, and people of hir Maiesties *countrie of Wales, to labour earnestly,* to haue the preaching of *the Gospell planted a-* mong them.

There is in the ende something *that was not in the former* impression.

PSAL. 137. 5,6.

If I shall forget thee, O Ierusalem, let my right hande forget her selfe, if I do not remember, thee, let my toong cleaue vnto the roofe of my mouth: yea, if I prefer not Ierusalem vnto my cheefe ioye.

2. COR. 1. 13.

For wee write no other thing vnto you, than that you reade, or that you acknowledge, and I trust you shal acknowledge vnto the ende.

2 COR. 5. 13,14.

For, whether we be out of our wit, we are it vnto God, or whether wee be in our right mind, wee are it vnto you For, that loue of Christ doth constraine vs.

1588.

